

Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Maliye Anabilim Dalı

**BİNYIL KALKINMA HEDEFLERİ VE YOKSUL ODAKLI
BÜYÜME: YÜKSELEN EKONOMİLER ÜZERİNE
AMPİRİK BİR ANALİZ**

Ergül HALİŞÇELİK

Doktora Tezi

Ankara, 2015

BİNYIL KALKINMA HEDEFLERİ VE YOKSUL ODAKLI BÜYÜME:
YÜKSELEN EKONOMİLER ÜZERİNE AMPİRİK BİR ANALİZ

Ergül HALİŞÇELİK

Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Maliye Anabilim Dalı

Doktora Tezi

Ankara, 2015

KABUL VE ONAY

Ergül HALİŞÇELİK tarafından hazırlanan “Binyıl Kalkınma Hedefleri ve Yoksul Odaklı Büyüme: Yükselen Ekonomiler Üzerine Ampirik Bir Analiz” başlıklı bu çalışma, 4 Mayıs 2015 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Doktora Tezi olarak kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Servet MUTLU (Başkan)

Prof. Dr. Necmiddin BAĞDADIÖĞLU (Danışman)

Prof. Dr. M. Cahit GÜRAN

Doç. Dr. A. Tarkan ÇAVUŞOĞLU

Doç. Dr. Özgür TEOMAN

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Yusuf ÇELİK

Enstitü Müdürü

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin kâğıt ve elektronik kopyalarının Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim/Raporum sadece Hacettepe Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- Tezimin/Raporumun 1. yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

04 Mayıs 2015

Ergül HALİŞÇELİK

**BU ESER HAYATIM BOYUNCA DESTEKLERİNİ HİSSETTİĞİM,
HAKLARINI HİÇBİR ZAMAN ÖDEYEMEYECEĞİM
SEVGİLİ ANNEME VE BABAMA ADANMIŞTIR**

TEŞEKKÜR

Bu tez çalışması uzun bir sürecin ve çok yoğun bir çabanın sonucu ortaya çıkmıştır. Doktoraya başladığım ilk günden itibaren her zaman desteğini ve ilgisini esirgemeyen ve tüm idari ve akademik çalışma yoğunluğunun arasında çalışmanın bu hale gelmesinde, büyük emeği geçen değerli danışman hocam Prof. Dr. Necmiddin BAĞDADIÖĞLU'na sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Ayrıca tezin hazırlanması ve savunulması aşamalarında önerileri, yapıcı eleştirileriyle tezin tamamlanmasına önemli katkılar sağlayan Tez İzleme Komitesi üyeleri Prof. Dr. M. Cahit GÜRAN ve Doç. Dr. Özgür TEOMAN'a ve diğer jüri üyeleri Prof. Dr. Servet MUTLU ve Doç. Dr. A. Tarkan ÇAVUŞOĞLU'na teşekkür ederim.

Akademik yetkinliğin ve entelektüel birikimin en son aşamalarından birisi olan doktora sürecinde, eğitimim boyunca edindiğim bilgi birikimini yansıtmaya çalıştım. Bu nedenle, sırasıyla Adana Sakıp Sabancı İlköğretim ve Orta Okulu, Adana Karşıyaka (Atatürk Lisesi), Çukurova Üniversitesi İ.İ.B.F, Carnegie Mellon University Heinz College ve Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Maliye Anabilim Dalı Doktora Programı olmak üzere, eğitim sürem boyunca kendilerinden istifade ettiğim, üzerimde emekleri olan ve bu tez çalışmasında doğrudan ve dolaylı olarak katkıları olan tüm hocalarıma teşekkür ediyorum.

Bu tez çalışmasında farklı uygulamalara yer verilmiştir. Bu uygulamaların gerçekleştirilmesinde katkı sağlayan Hazine Müsteşarlığı'ndan Doç. Dr. H.Murat ERTUĞRUL, Cumhuriyet ÇİÇEKÇİ, Ali ACU ve A.Ümit SUCU'ya, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'ndan Leyla YILMAZ'a ve Kalkınma Bakanlığı'ndan Ömer BİLEN'e ve burada ismine yer veremediklerime katkılarından dolayı teşekkür ediyorum.

Hayatıma girdiğinden beri her alanda sonsuz desteğini hissettiğim, her zaman bana güç veren sevgili eşim Aylin HALİŞCELİK'e bana bu zorlu süreçte gösterdiği anlayış, özveri ve destekten dolayı içten teşekkür ederim. Hayatımın neşe kaynağı canım oğullarım Eray ve Güney'e, tez süresince kendileriyle yeterince ilgilenemememi anlayışla karşılamalarından dolayı teşekkür ederim. Destekleriyle bugünlere gelmemde büyük pay sahibi olan sevgili anneme, babama, kardeşlerime ve büyük ailemin diğer üyelerine, bu tez çalışmasının konuya ilgi duyan herkese faydalı olması temennisiyle, en içten teşekkürlerimi sunarım.

ÖZET

HALİSÇELİK, Ergül, *Binyıl Kalkınma Hedefleri ve Yoksul Odaklı Büyüme: Yükselen Ekonomiler Üzerine Ampirik Bir Analiz*, Doktora Tezi, Ankara, 2015.

Yoksulluğun azaltılması, sağlık, eğitim, cinsiyet eşitliği, çevre ve insan refahını etkileyen diğer birçok konuda 60 göstereyi kapsayan Binyıl Kalkınma Hedefleri gerek küresel düzeyde gerekse ülkeler bazında en geniş tanımlı kalkınma ve yoksullukla mücadele göstergeleridir. Bu çalışmada, parasal olmayan göstergelerin yanı sıra parasal göstergeden (kişi başına gelir) de faydalanarak yoksulluk ve kalkınma olgusu çok boyutlu bir perspektifle Binyıl Kalkınma Hedefleri ve Yoksul Odaklı Büyüme çerçevesinde analiz edilmiştir. Tezin amacı ekonomik büyüme, gelir dağılımı, yoksulluk ve kalkınma göstergeleri arasında bir korelasyonun varlığının yanı sıra kalkınmanın parasal ve parasal olmayan göstergeleri içinde barındıran çok boyutlu bir kavram olduğunun ortaya konulmasıdır.

Tez üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Binyıl Kalkınma Hedefleri ve Yoksul Odaklı Büyüme üzerine teorik alt yapı ve kavramsal çerçeve, ikinci bölümde yapılacak uygulamalara ilişkin yöntem belirlemesi, son bölümde ise bu hususlarda yapılan analizlerin sonuçları yer almaktadır.

Bu çerçevede tezde üç ayrı uygulamaya yer verilmiştir. İlk olarak geliştirilen, 44 gösterge, 19 hedef ve 8 amacın ortalamaları baz alınarak, 187 ülkenin 1990-2015 dönemini kapsayan çok boyutlu Binyıl Kalkınma Hedefleri endeksi oluşturularak ülkelerin kalkınma düzeyleri ve hedefleri gerçekleştirme konusundaki performansları ölçülmüştür.

İkinci olarak, parasal olmayan göstergelerden oluşan Binyıl Kalkınma Hedefleri endeksi ile parasal göstergeden oluşan gelir endeksinin ağırlıklı ortalaması ile Genişletilmiş Binyıl Kalkınma Hedefleri endeksi oluşturulmuş ve kalkınmada parasal olmayan göstergelerin daha fazla ağırlığa sahip olduğu tespit edilmiştir. Üçüncü ve son olarak ise; yoksulluk, büyüme, eşitsizlik ve kalkınma arasındaki ilişki nitel ve nicel verilerle ortaya konulmuştur. Panel verileri kullanarak, aralarında Türkiye'nin de olduğu yükselen ekonomilerde yoksul odaklı büyüme üzerine ampirik çalışmalarda analiz edilen dönemlere bağlı olarak aynı ülkeler için farklı sonuçlar elde edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Binyıl Kalkınma Hedefleri, Yoksul Odaklı Büyüme, Interpolasyon, Panel Veri Analizi, Yükselen Ekonomiler, Kalkınma Endeksleri, Resmi Kalkınma Yardımları, Uluslararası Kuruluşlar, Kamu Harcamaları

ABSTRACT

HALIŞÇELİK, Ergül, *Millennium Development Goals and Pro-Poor Growth: An Empirical Analysis on Emerging Markets*, Ph.D. Dissertation, Ankara, 2015.

Millennium Development Goals covering 60 indicators related to a wide spectrum of issues such as poverty reduction, health, education, gender equality and environment which have an impact on prosperity of people are the most broadly defined development and fighting with poverty indicators at both global and country level. In this study, poverty and development terms are analyzed by using not only monetary (per capita income) but also non-monetary indicators within a multi-dimensional perspective of Millennium Development Goals and Pro-Poor Growth. The objective of this thesis is to evaluate the existence of a correlation among the economic growth, income distribution, poverty and development indicators as well as to demonstrate that development is a multidimensional concept including monetary and non-monetary indicators.

The thesis consists of three parts. In the first part, theoretical background and the conceptual framework on Millennium Development Goals and Pro-Poor Growth are given. While in the second part, method for the applications are determined, in the last part of the thesis, the results of the applications and analysis carried out in this regard are given.

In this context, three separate applications are carried out. Firstly, a multi-dimensional Millennium Development Goals index is created by considering the average of 44 indicators, 19 targets and 8 goals related to 187 countries for the period of 1990-2015 and the development level, the performance of countries on achieving the goals are measured.

Secondly, by taking into consideration the weighted average of Millennium Development Goals index consisting of non-monetary indicators and Income Index consisting of monetary indicator, an Extended Millennium Development Goals Index is created. It has been identified that the non-monetary indicators have more weight in development than monetary indicators. On the other hand, as third and final application, the relationship among poverty, growth, inequality and development has been examined by using qualitative and quantitative data. Pro-Poor Growth in emerging markets including Turkey has been analyzed by using panel data. Different results are obtained for the same country depending on the period analyzed.

Key Words: Millennium Development Goals, Pro-Poor Growth, Interpolation, Panel Data Analysis, Emerging Markets, Development Indexes, Official Development Assistance, International Organizations, Public Expenditures

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	i
BİLDİRİM	ii
ADAMA	iii
TEŞEKKÜR.....	iv
ÖZET.....	v
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	vii
KISALTMALAR DİZİNİ	xi
TABLOLAR DİZİNİ	xiii
GRAFİKLER DİZİNİ	xvi
EKLER DİZİNİ.....	xviii
GİRİŞ...	1

1. BÖLÜM

BİNYIL KALKINMA HEDEFLERİ VE YOKSUL ODAKLI BÜYÜME ÜZERİNE TEORİK ALT YAPI VE KAVRAMSAL ÇERÇEVE

1.1. KALKINMA, BÜYÜME, YOKSULLUK VE EŞİTSİZLİK KAVRAMLARI ...	8
1.1.1. Kalkınma.....	8
1.1.2. Büyüme, Kişi Başına Gelir, Eşitsizlik ve Yoksulluk.....	11
1.1.3. Yoksulluk Kavramı ve Türleri.....	15
1.2. BİNYIL KALKINMA HEDEFLERİ ve KALKINMANIN FİNANSMANI.....	19
1.3. YOKSUL ODAKLI BÜYÜME	30
1.4. YOKSULLUĞUN ÖLÇÜM YÖNTEMLERİ VE ÇOK BOYUTLU YOKSULLUK ENDEKSLERİ	35
1.4.1. Yoksulluğun Ölçüm Yöntemleri.....	36
1.4.2. UNDP Tarafından Geliştirilen Çok Boyutlu Yoksulluk Endeksleri.....	38
1.4.3. İnsani Gelişme Endeksi ve Hesaplama Yöntemindeki Değişiklikler	42
1.5. WASHINGTON UZLAŞMASI VE SONRASINDA YOKSULLUK OLGUSUNA BAKIŞ	46
1.6. YÜKSELEN EKONOMİLER.....	51

2. BÖLÜM

BİNYIL KALKINMA HEDEFLERİNDEKİ İLERLEMELER, ENDEKS-BAŞARI DÜZEYLERİNİN ÖLÇÜLMESİ VE YOKSUL ODAKLI BÜYÜME UYGULAMALARI ÜZERİNE YÖNTEM BELİRLEMESİ

2.1. BİNYIL KALKINMA HEDEFLERİNDEKİ İLERLEMELER.....	57
2.1.1. Genel Olarak Küresel Düzeydeki İlerlemeler.....	57
2.1.2. Uluslararası Kuruluşlarca Küresel Düzeyde Yapılan Değerlendirmeler.....	58
2.1.3. Uluslararası Kuruluşlarca Ülkelerin BKH Performanslarının Değerlendirilmesi.....	62
2.1.4. Genel Olarak Türkiye’de Binyıl Kalkınma Hedefleri.....	63
2.1.5. Her Bir Binyıl Kalkınma Hedefindeki İlerlemeler.....	65
2.1.5.1. Aşırı Yoksulluk ve Açlığın Azaltılması.....	65
2.1.5.2. İlköğretimin Evrensel Hale Getirilmesi.....	67
2.1.5.3. Cinsiyet Eşitliğinin Sağlanması ve Kadının Konumunun Güçlendirilmesi.....	69
2.1.5.4. Çocuk Ölümlerinin Azaltılması.....	72
2.1.5.5. Annelerin Sağlık Koşullarının İyileştirilmesi.....	73
2.1.5.6. HIV/AIDS, Sıtma ve Benzeri Diğer Salgın Hastalıklarla Mücadele.....	74
2.1.5.7. Çevresel Sürdürülebilirliğin Sağlanması.....	75
2.1.5.8. Kalkınma için Küresel Ortaklıklar Geliştirme.....	78
2.2. BİNYIL KALKINMA HEDEFLERİ ENDEKSİ OLUŞTURULMASI VE BAŞARI DÜZEYLERİNİN ÖLÇÜLMESİNDE YÖNTEM BELİRLEMESİ.....	83
2.2.1. Genel Olarak Yöntem Belirlenmesi.....	83
2.2.2. Verilerin Temin Edilmesi.....	84
2.2.2.1. Dünya Bankası’nın Dünya Kalkınma Göstergeleri ve BKH Veri Setleri.....	84
2.2.2.2. Göstergenin Temasına Göre İlgili Uluslararası Kuruluş Online Veri Seti.....	85
2.2.3. Dönem ve Ülke Seçimi.....	86
2.2.4. Mevcut Veri Setlerinin Hazırlanması ve Analizi.....	87
2.2.4.1. Hedef Yılında Göstergenin Maksimize Edilmesi Hedeflenmişse.....	87
2.2.4.2. Hedef Yılında Göstergenin Minimize Edilmesi Hedeflenmişse.....	89
2.2.5. Eksik Verilerin Tamamlanması ve Hedef Yılına Tahmin Edilmesi.....	90
2.2.6. Oluşturulan Tahmini Veri Setinin Analizi.....	94
2.2.6.1. Göstergelerden Hedef, Amaçlar ve BKH Genel Endeksinin Oluşturulması.....	94
2.2.6.1.1. Genel Olarak.....	94

2.2.6.1.2. Kullanılacak Ortalamanın Belirlenmesi.....	96
2.2.6.2. Ülkelerin BKH Endeks Sıralaması ve Kalkınmışlık Düzeylerinin Belirlenmesi	100
2.2.6.3. Ülkelerin BKH Başarı Düzeylerinin ve Performanslarının Hesaplanması	102
2.2.6.4. Endeks ve Başarı Değerini Maksimize Eden Gerekli Büyüme Oranları.....	106
2.3. YOKSUL ODAKLI BÜYÜME UYGULAMALARI VE BİNYIL	
KALKINMA HEDEFLERİ PANEL VERİ ANALİZLERİ ÜZERİNE	
YÖNTEM BELİRLEMESİ	110
2.3.1. Yoksul Odaklı Büyüme Uygulamaları Üzerine Literatür Analizi	110
2.3.2. Yükselen Ekonomilerde Kalkınma ve YOB Üzerine Panel Veri Testleri.....	120
2.3.2.1. İlgili Modeller ve Genel Olarak Panel Veri Analizi.....	120
2.3.2.2. Panel Veri Tahmin Yöntemleri ve Hata Bileşeni Regresyon Yöntemleri.....	123
2.3.2.3. Panel Verilerde Durağanlık (Birim Kök) ve Nedensellik Testleri	125

3. BÖLÜM

BİNYIL KALKINMA HEDEFLERİ ve YOKSUL ODAKLI BÜYÜME ÜZERİNE YAPILAN ANALİZLER

3.1. BİNYIL KALKINMA HEDEFLERİ ENDEKS VE BAŞARI DÜZEYLERİ	
SONUÇLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ.....	127
3.1.1. Genel Olarak Elde Edilen Sonuçlar	127
3.1.2. Ülkelerin BKH Endeks Sıralaması, Kalkınmışlık Düzeyleri ve Diğer Endekslerle Kıyaslanması.....	130
3.1.2.1. Ağırlıklı Ortalama Yöntemiyle Elde Edilen BKH Endeks Sonuçları.....	130
3.1.2.2. Farklı Ortalamalarla Elde Edilen BKH Endeks Sonuçlarının Karşılaştırılması	136
3.1.3. Ülkelerin BKH Başarı Düzeyleri ve Performanslarının Ölçümü	139
3.1.3.1. Ağırlıklı Ortalama Yöntemiyle BKH Başarı Düzeyleri ve Performanslar	139
3.1.3.2. Farklı Ortalamalarla Elde Edilen BKH Başarı Düzeylerinin Karşılaştırılması.	144
3.1.4. Endeks Sonuçlarının Başarı Düzeyi Sonuçları ile Karşılaştırılması.....	147
3.1.5. Ülkelerin Endeks Değerini ve Başarı Düzeylerini Maksimize Etmesi İçin Kalan Yıllarda Gerekli Büyüme Oranlarının Belirlenmesi	154

3.2. YÜKSELEN EKONOMİLERDE KALKINMA VE YOKSUL ODAKLI BÜYÜME ÜZERİNE AMPİRİK ANALİZ SONUÇLARI	159
3.2.1. Yoksulluk ve BKH Üzerine Panel Veri Analiz Sonuçları.....	159
3.2.1.1. Model Değişkenleri ve Hipotezler	159
3.2.1.2. Panel Birim Kök (Durağanlık) Testi Sonuçları.....	160
3.2.1.3. Granger Nedensellik Testi Sonuçları	161
3.2.1.4. Geçerli Model ve Panel Veri Sonuçları.....	163
3.2.2. Ülkeler Düzeyinde Yoksul Odaklı Büyüme ve Eşitsizlik Analiz Sonuçları.....	165
3.3. KALKINMADA PARASAL VE PARASAL OLMAYAN GÖSTERGELERİN AĞIRLIĞININ TESPİTİNE YÖNELİK ANALİZ SONUÇLARI	172
3.3.1. BKH Endeks Sonuçlarının İGE Sonuçları İle Kıyaslanması.....	172
3.3.2. BKH Endeks Sonuçlarının Ülkelerin Kişi Başına Gelir Seviyeleriyle Kıyaslanması ve BKH-Gelir Matrisinin Oluşturulması	175
3.3.3. Gelir Endeksi ve BKH Endeksinin Ağırlıklı Ortalamalarıyla Genişletilmiş BKH Endeksinin Hesaplanması	180
3.4. TÜRKİYE'YE İLİŞKİN SONUÇLAR.....	185
3.4.1. Endeks Sonuçları	185
3.4.2. Türkiye'de Farklı Dönemlerde Yoksul Odaklı Büyüme Sonuçları	189
SONUÇ.....	191
KAYNAKÇA	196
EKLER.....	211
ÖZGEÇMİŞ.....	394

KISALTMALAR DİZİNİ

AB	Avrupa Birliği
ABD	Amerika Birleşik Devletleri
BKH	Binyıl Kalkınma Hedefleri
BKH1	Aşırı Yoksulluk ve Açlığın Azaltılması
BKH2	İlköğretimin Evrensel Hale Getirilmesi
BKH3	Cinsiyet Eşitliğinin Sağlanması ve Kadının Konumunun Güçlendirilmesi
BKH4	Çocuk Ölümlerinin Azaltılması
BKH5	Annelerin Sağlık Koşullarının İyileştirilmesi
BKH6	HIV/AIDS, Sıtma ve Benzeri Diğer Salgın Hastalıklarla Mücadele
BKH7	Çevresel Sürdürülebilirliğin Sağlanması
BKH8	Kalkınma için Küresel Ortaklıklar Geliştirme
BKH4-5-6	Sağlık Endeksi
BKHE	Binyıl Kalkınma Hedefleri Endeksi
BM-UN	Birleşmiş Milletler- United Nation
CEE	Cinsiyet Eşitsizlik Endeksi
ÇBYE	Çok Boyutlu Yoksulluk Endeksi
DPT	Devlet Planlama Teşkilatı
DAC	OECD Kalkınma Yardımları Komitesi- <i>Development Assistance Committee</i>
EKK	En Küçük Kareler
GBKHE	Genişletilmiş Binyıl Kalkınma Hedefleri Endeksi
GE	Gelir Endeksi
GNI	Brüt Milli Gelir- Gross National Income
GOÜ	Gelişmekte Olan Ülkeler
GSMH	Gayri Safi Milli Hasıla
GSYİH	Gayri Safi Yurtiçi Hasıla
HIPC	Ağır Borçlu Yoksul Ülkeler – <i>Heavy Indepness Poor Countries</i>
IBRD	Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası- <i>International Bank for Reconstruction and Development</i>
IDA	Uluslararası Kalkınma Birliği- <i>International Development Association</i>
IMF	Uluslararası Para Fonu- <i>International Monetary Fund</i>
İGE	İnsani Gelişme Endeksi
İYE	İnsani Yoksulluk Endeksi

k.b.GSMH	Kişi Başına Gayri Safi Milli Hasıla
KCEE	Küresel Cinsiyet Eşitsizliği Endeksi
LDC	En Az Gelişmiş Ülkeler- <i>Least Developed Countries</i>
ODA	Resmi Kalkınma Yardımları – <i>Official Development Assistance</i>
OECD	Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü- <i>Organization For Economic Cooperation And Development</i>
SDSN	Sürdürülebilir Kalkınma Çözüm Ağı- <i>Sustainable Development Solutions Network</i>
SGP	Satınalma Gücü Paritesi
SKH	Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri
STÖ	Sivil Toplum Örgütleri
TCBGE	Toplumsal Cinsiyet Bazında Gelişme Endeksi
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
UNDP	Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı- <i>United Nations Development Programme</i>
UNESCO	Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu- <i>United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization</i>
UNICEF	Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu – <i>United Nations Children's Fund</i>
WHO	Dünya Sağlık Örgütü- <i>World Health Organization</i>
YOB	Yoksul Odaklı (Yanlısı) Büyüme

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 1: BKH Amaç, Hedef ve Göstergeler	1
Tablo 2: Bazı Kalkınma, Yoksulluk Endeksleri Boyut ve Göstergeleri	4
Tablo 3: Binyıl Kalkınma Hedefleri (Amaçlar ve Hedefler)	23
Tablo 4: BKH'ni Destekleyen Kuruluşlar.....	24
Tablo 5: Dünya Bankası'nın 2012 Mali Yılında Sağlamış Olduğu Fonların BKH Çerçevesinde Dağılımı	25
Tablo 6: Paris Yardım Etkinliği Deklarasyonu ile Kalkınma İçin Belirlenen İlkeler	27
Tablo 7: BKH'nin Sağlıkla İlgili Amaç ve Hedefleri	29
Tablo 8: Literatürde Yaygın Olarak Kullanılan Yoksulluk Ölçüm Yöntemleri	37
Tablo 9: Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı Yoksulluk Endeksleri.....	40
Tablo 10: UNDP Kalkınma, Yoksulluk Endeksleri Boyut ve Göstergeleri.....	42
Tablo 11:İGE Hesaplamasında Kullanılan Ölçütler ve Hesaplama Yöntemi	44
Tablo 12: Yükselen Ekonomilerin Çeşitli Kaynaklara Göre Sınıflandırılması.....	54
Tablo 13: G20 Ülkeleri Arasında Yer Alan Gelişmekte Olan Ülkelerin 2013 Yılı GSMH ve İGE Verileri	55
Tablo 14: Yükselen 11 Ülkenin BKH Ülke Performans Değerlendirme Sonuçları.....	63
Tablo 15: Türkiye'de Binyıl Kalkınma Hedeflerindeki İlerlemeler	64
Tablo 16: BKH İle İlgili Analizlerde Yararlanılan Diğer Kaynaklar.....	85
Tablo 17: Endeks Hesaplanmasında Kullanılan Veri İstatistik Tahmin Sonuçları Özeti (Hedef Maksimizasyon)	87
Tablo 18: Endeks Hesaplanmasında Kullanılan Veri İstatistik Tahmin Sonuçları Özeti (Hedef Minimizasyon)	89
Tablo 19: Eksik Veri Tamamlama Yöntemleri.....	91
Tablo 20: SPSS ve Eviews Programı Kullanılarak Eksik Veri Tahmin Yöntemleri	92
Tablo 21: Endeks Hesaplanmasında Kullanılan Ortalama Yöntemleri Farkı	97
Tablo 22: Herkesin Temel Eğitim Almasını Sağlamak Hedefinin Ağırlıklı Ortalama Yöntemiyle Hesaplanması	100
Tablo 23: İlköğretimde Net Okullaşma Oranı 2015 Yılı Endeks Değeri İstatistik Sonuçları Özeti.....	101
Tablo 24: İlköğretimde Net Okullaşma Oranı Kalkınmışlık Düzeyi Hesaplama Tablosu.....	102
Tablo 25: İlköğretimde Net Okullaşma Oranı 2015 Yılı Başarı Düzeyi İstatistik Sonuçları...	104
Tablo 26: İlköğretimde Net Okullaşma Oranı Başarı Düzeyi Hesaplama Tablosu	105
Tablo 27: 15-24 Yaş Grubunda Okur-Yazarlık Oranı Endeks Performansı Değerlendirme Tablosu.....	106
Tablo 28: Sekiz Ülkenin Temel Yoksulluk Büyüme ve Eşitsizlik Eğilimleri	116

Tablo 29: Örnek Panel Veri Tablosu	122
Tablo 30: Panel Veri Regresyon Modelleri	123
Tablo 31: BKH Endeks ve Başarı Düzeyinin Hesaplamasında Kullanılan Gösterge, Hedef ve Amaçlara İlişkin Özet Bilgi	127
Tablo 32: BKH Genel Endeksinin Ağırlıklı Ortalama Yöntemiyle Hesaplanmasında Kullanılan Sekiz Amacın Ağırlıkları	129
Tablo 33: BKH Genel Başarı Düzeyinin Ağırlıklı Ortalama Yöntemiyle Ölçülmesinde Kullanılan Sekiz Amacın Ağırlıkları	130
Tablo 34: Ağırlıklı Ortalamayla Hesaplanan BKH Genel Endeks Sonuçları, Ülkelerin BKH Genel Kalkınma Sıralaması ve BKH Amaçları Çerçevesinde Kalkınma Düzeyleri.....	131
Tablo 35: Ağırlıklı Ortalamayla Hesaplanan Her Bir BKH Endeks Sonuçları, Ülkelerin Sıralamaları ve Kalkınma Düzeyleri.....	135
Tablo 36: Ağırlıklı Ortalamayla Hesaplanan BKH Genel Endeks Sonuçlarının Aritmetik ve Geometrik Ortalamayla Hesaplanan Sonuçlarla Karşılaştırma.....	136
Tablo 37: Gelir Grupları ve Dünya Bazında Farklı Ortalamalarla Hesaplanan Endeks Sonuçları Karşılaştırma	138
Tablo 38: Ağırlıklı Ortalamayla Hesaplanan Ülkelerin BKH Başarı Düzeyi Sonuçları, Ülkelerin Sıralaması ve BKH Amaçları Çerçevesinde Başarı Düzeyleri Özeti.....	140
Tablo 39: BKH Amaçları Çerçevesinde Ülkelerin Başarı Düzeyleri ve Sıralamaları	143
Tablo 40: Ağırlıklı Ortalamayla Hesaplanan BKH Başarı Düzeyi Sonuçlarının Aritmetik ve Geometrik Ortalamayla Hesaplanan Sonuçlarla Karşılaştırılması.....	145
Tablo 41: BKH Genel Endeksi ve BKH Başarı Düzeyinin Ağırlıklı Ortalama Yöntemiyle Hesaplanmasında Kullanılan Sekiz Amacın Ağırlıklarının Karşılaştırılması.....	148
Tablo 42: Ülkelerin BKH Genel Endeks ve BKH Başarı Düzeyi Sıralamalarının Karşılaştırılması	150
Tablo 43: BKH Genel Endeks ve Her Bir Amaç Endeksinin Maksimum Olması İçin Gerekli Büyüme (İyileşme) Oranları	155
Tablo 44: BKH Genel Başarı Düzeyi ve Her Bir Amaç Başarı Düzeyinin Maksimum Olması İçin Gerekli Büyüme (İyileşme) Oranları	157
Tablo 45: Birim Kök Testi Sonuçları.....	161
Tablo 46: Granger Nedensellik Testi Sonuçları.....	162
Tablo 47: BKH1 Statik Hausman Testi Sonuçları	163
Tablo 48: Ampirik Çalışma Tahmin Sonuçları	164
Tablo 49: Alternatif Büyüme Durumları.....	166
Tablo 50: Yükselen Ekonomilerin YOB Özet Sonuçları.....	167
Tablo 51: BKH Genel Endeks ve İGE Hesaplamasında Kullanılan Eşik Değerler ve Ülkelerin Kalkınma Düzeylerine Göre Sınıflandırılması.....	173

Tablo 52: Ağırlıklı Ortalamayla Hesaplanan 2013 Yılı BKH Genel Endeks Sonuçlarının İGE Sonuçlarıyla Karşılaştırılması	173
Tablo 53: Gelir Endeksi Hesaplamasında Kullanılan Eşik Değerler ve Ülkelerin Gelir Düzeylerine Göre Sınıflandırılması	176
Tablo 54: Ağırlıklı Ortalamayla Hesaplanan 2013 Yılı BKH Genel Endeks Sonuçlarının Hesaplanan Gelir Endeksi Sonuçlarıyla Karşılaştırılması	177
Tablo 55: GBKHE'nin Ağırlıklı Ortalama Yöntemiyle Hesaplanmasında Kullanılan BKHE ve GE'nin Ağırlıkları	180
Tablo 56: GBKHE ve BKH Genel Endeks Hesaplamasında Kullanılan Eşik Değerler ve Ülkelerin Kalkınma Düzeylerine Göre Sınıflandırılması.....	181
Tablo 57: BKH Genel Endeks Sonuçlarının GBKHE Sonuçlarıyla Karşılaştırılması.....	182
Tablo 58: Türkiye İçin 2015 Yılı Tahmini BKH Endeks ve BKH Başarı Düzeyi Sonuçları	186

GRAFİKLER DİZİNİ

Grafik 1: OECD Kalkınma Yardımları Komitesi (DAC) Üyesi Ülkelerce 2000-2013 Yıllarında Sağlanan Fonların Bileşenler Bazında Dağılımı	21
Grafik 2: Net Resmi Kalkınma Yardımı (1960-2011)	22
Grafik 3: İGE Hesaplama Yöntemi.....	45
Grafik 4: BKH’de Küresel Düzeyde İlerlemeler	60
Grafik 5: BKH Gerçekleşmesinde Ülke Gelir Grupları Arasındaki Farklılıklar.....	61
Grafik 6: BKH’de Bölgesel Bazda İlerlemeler	61
Grafik 7: 1990, 2005 ve 2010 Yıllarında Günde \$1.25’den Az Gelirle Yaşayan Kişiler(%)	65
Grafik 8: 1990-2012 Yetersiz Beslenen Nüfusun Oranı (%).....	66
Grafik 9: 1990, 2000 ve 2012 Dönemindeki İlköğretimde Net Okullaşma Oranı (%).....	67
Grafik 10: 1990-2012 Yıllarında İlköğretim, Orta Öğretim ve Liselerde Kız Öğrencilerin Erkek Öğrencilere Oranı (%).....	70
Grafik 11: 2000 ve 2013 Yıllarında Parlamentoda Kadınların Oranı (%)	71
Grafik 12: 1990-2012 1,000 Canlı Doğum Başına Beş Yaş Altı Ölüm Oranı.....	72
Grafik 13: 1990, 2000 ve 2013 Yıllarında 100,000 Canlı Doğum Başına Anne Ölüm Oranı	73
Grafik 14: Dünya’da 1990-2007 Yılları Arasında HIV İle Yaşayan, Yeni HIV Taşıyıcısı Olan ve AIDS’den Ölen Kişi Sayısı	75
Grafik 15: 1990-2010 ve 2011 Karbondioksit Emisyonları.....	76
Grafik 16: 2000 ve 2012 Yıllarında Gecekonuda Yaşayan Kentsel Nüfusun Oranı (%).....	78
Grafik 17: 2000-2013 Yılları Arasında OECD DAC Üyesi Gelişmiş Ülkeler Tarafından Sağlanan ODA	79
Grafik 18: 1990-2013 Yılları Arasında OECD-DAC Üyesi Ülkelerin Sağladığı ODA Miktarının Bu Ülkelerin GSMH’na Oranı (%).....	81
Grafik 19: 2005-2014 Yıllarında Tahmini Cep ve Sabit Telefon Abone sayısı ve İnternet Kullanıcısı Sayısı	82
Grafik 20: BKH Endeksi ve Başarı Düzeyinin Hesaplanmasının Grafıksel Gösterimi	83
Grafik 21: BKH Endeksi ve Başarı Düzeyinin Hesaplanmasının Piramitsel Gösterimi.....	95
Grafik 22: G-20 Üyesi Yükselen Ekonomilerin 1990-2015 Dönemi BKHE’deki Gelişim.....	132
Grafik 23: Bazı G-20 Üyesi Yükselen Ekonomilerin 2015 Yılı BKH Endeks Gelişimleri	132
Grafik 24: Farklı Bölgelerin 1990-2015 Dönemi BKHE’deki Gelişim.....	133
Grafik 25: Farklı Bölgelerin 2015 Yılı Her Bir BKH Endeks Gelişimleri	133
Grafik 26: Dünya Bankası Gelir Gruplarının 1990-2015 Dönemi BKH Endeks Gelişimleri....	134
Grafik 27: Dünya Bankası Gelir Gruplarının 2015 Yılı BKH Endeks Değerleri	134
Grafik 28: Farklı Ortalamalarla Endeks Sonuçlarının Gelir Grupları ve Dünya Bazında Karşılaştırılması	138

Grafik 29: G-20 Üyesi 11 Yükselen Ekonominin 2015 Yılı Her Bir BKH ve BKH Genel Başarı Düzeyleri.....	141
Grafik 30: Farklı Bölgelerin 2015 Yılı Her Bir BKH ve BKH Genel Başarı Düzeyleri.....	142
Grafik 31: Dünya Bankası Gelir Gruplarının 2015 Yılı Her Bir BKH ve BKH Genel Başarı Düzeyleri.....	142
Grafik 32: Farklı Ortalamalarla Hesaplanan BKH Genel Başarı Düzeylerinin Gelir Grupları ve Dünya Bazında Karşılaştırılması.....	147
Grafik 33: G-20 Üyesi 11 Yükselen Ekonominin BKHE ve BKH Başarı Sıralarının Karşılaştırılması	151
Grafik 34: BKH Endeks ve Başarı Düzeyi Matrisi.....	153
Grafik 35: BKH Endeksleri Arasındaki Granger Nedenselliğin Yönü.....	162
Grafik 36: Bazı G-20 Üyesi Yükselen Ekonomilerin 1990-2013 Dönemi YOB Düzeyleri	169
Grafik 37: BKH-Gelir Endeksi Matrisi ve Ülkelerin Kalkınma Düzeyleri.....	178
Grafik 38: G-20 Üyesi Yükselen Ekonomilerin Farklı Endeks Değerlerine Göre 2013 Yılı Sıralamaları	184
Grafik 39: Türkiye'nin Farklı Endeks Değerlerine Göre 2013 Yılı Sıralaması	185
Grafik 40: Türkiye'nin 2015 Yılı Her Bir BKH ve BKH Genel Endeks-Başarı Düzeyi Bazında Sıralaması.....	188
Grafik 41: Türkiye'de Farklı Dönemlerde YOB Düzeyleri.....	189

EKLER DİZİNİ

EK 1: Binyıl Kalkınma Programı Hedefleri ve Performans Ölçütleri	211
EK 2: Analize Konu Edilen Ülkeler/Bölgeler ile Gelir Gruplarına İlişkin Temel Göstergeler, Her Bir Ülke Bazında Hesaplanan BKH Gösterge ve Hedef Sayıları	214
EK 3: 1990-2014 Yılları Arasında Yayımlanan İnsani Gelişme Raporlarının Temaları	223
EK 4: Analizimizde Kullanılan Göstergeler, Endeks Hesaplamasında Kullanılan Minimum ve Maksimum Değerler, Başarı Düzeyinin Hesaplamasında Kullanılan Ölçütler ve Analizlerde Kullanılabilen Verilerin Düzeyine İlişkin Bilgiler Tablosu	224
EK 5:/A Ağırlıklı Ortalamayla Hesaplanan BKH Genel Endeks Sonuçları, Ülkelerin BKH Genel Sıralaması ve Her Bir BKH Amaçları Çerçevesinde Kalkınma Düzeyleri	231
EK 6: Aritmetik Ortalamayla Hesaplanan BKH Genel Endeks Sonuçları, Ülkelerin BKH Genel Sıralaması ve Her Bir BKH Amaçları Çerçevesinde Kalkınma Düzeyleri	256
EK 7: Geometrik Ortalamayla Hesaplanan BKH Genel Endeks Sonuçları, Ülkelerin BKH Genel Sıralaması ve Her Bir BKH Amaçları Çerçevesinde Kalkınma Düzeyleri	266
EK 8: Ağırlıklı Ortalamayla Hesaplanan BKH Genel Endeks Sonuçlarının Aritmetik ve Geometrik Ortalamayla Hesaplanan Sonuçlarla Karşılaştırılması	275
EK 9:/A Ağırlıklı Ortalamayla Hesaplanan BKH Başarı Düzeyi Sonuçları, Ülkelerin Performans Sıralaması ve Her Bir BKH Amaçları Çerçevesinde Başarı Düzeyleri	282
EK 10: Aritmetik Ortalamayla Hesaplanan BKH Genel Başarı Düzeyi Sonuçları, Ülkelerin Sıralaması ve Her Bir BKH Amaçları Çerçevesinde Başarı Düzeyleri	305
EK 11: Geometrik Ortalamayla Hesaplanan BKH Genel Başarı Düzeyi Sonuçları, Ülkelerin Sıralaması ve Her Bir BKH Amaçları Çerçevesinde Başarı Düzeyleri	313
EK 12: Ağırlıklı Ortalamayla Hesaplanan BKH Genel Başarı Düzeyi Sonuçlarının Aritmetik ve Geometrik Ortalamayla Hesaplanan Sonuçlarla Karşılaştırılması	321
EK 13:/A Ağırlıklı Ortalamayla Hesaplanan BKH Genel Endeks Sonuçlarının BKH Genel Başarı Düzeyi Sonuçlarıyla Karşılaştırılması	329
EK 14: Ülkelerin Endeks Değerini ve Başarı Düzeylerini Maksimize Etmesi İçin Kalan Yıllarda Gerekli Büyüme (İyileşme) Oranları	342
EK 15: Dünyada ve Türkiye’de Yoksulluk Analizi Üzerine Yapılmış Diğer Bazı Ekonometrik Çalışmalar	351
EK 16: YOB ve Panel Veri Analizlerde Kullanılan Yüksek Orta Gelirli Ülkeler Listesi	360
EK 17: Yoksullukla (BKH1) Diğer BKH’leri Arasındaki İlişkiyi Test Etmeye Yönelik Panel Veri Test Sonuçları	362
EK 18: Dünya Bankası Gelir Grubu Sınıflandırılmasında Üst Orta Gelirli Ülkeler Arasında Yer Alan 30 Ülke Üzerine YOB Analiz Sonuçları	368

EK 19: BKH Genel Endeks Sonuçlarının 2013 Yılı İGE ve Genişletilmiş BKH Endeks Sonuçlarıyla Karşılaştırılması	376
EK 20: BKH ve Gelir Endeksi (GE) Çerçevesinde Ülkelerin Kalkınma Düzeyi Matrisi.....	386
EK 21: Türkiye'nin Ağırlıklı Ortalamayla Hesaplanan BKH Endeks Sonuçlarının BKH Başarı Düzeyi Sonuçlarıyla Karşılaştırılması ve Gerekli Büyüme Oranlarının Belirlenmesi.....	387
EK 22: Etik Kurul İzin Muafiyeti Formu.....	392
EK 23: Orjinallik Raporu.....	393

GİRİŞ

Yoksulluğun azaltılması, sağlık, eğitim, cinsiyet eşitliği, çevre ve insan refahını etkileyen diğer birçok konuda 60 göstereyi kapsayan Binyıl Kalkınma Hedefleri (BKH) gerek küresel düzeyde gerekse ülkeler bazında en geniş tanımlı kalkınma ve yoksullukla mücadele göstergeleridir. Kalkınma olgusuna parasal gösterge olan gelir dışındaki birçok parasal olmayan kalkınma göstergeleriyle de bakmamızı sağlayan çok boyutlu hedeflerdir. Birleşmiş Milletler (BM)'in, Uluslararası Para Fonu (IMF), Dünya Bankası, Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Teşkilatı (OECD) ve Avrupa Birliği (AB) gibi uluslararası kuruluşlar ile işbirliği yaparak belirlemiş olduğu BKH bir bakıma, 1990'lı yıllarda uluslararası konferanslar ve zirvelerde dile getirilmiş olan kalkınma hedeflerinin nicel ifadesidir. Bu hedefler, Eylül 2000'de "Binyıl Deklarasyonu" ile açıklanmış olup, daha sonraki dönemdeki eklemeler ile 8 genel amaç çerçevesinde 21 hedef ve 60 göstereyi kapsayan, gelişmekte olan ülkeler tarafından 2015 yılına kadar ulaşılması planlanan ölçülebilir ve izlenebilir hedefler haline gelmiştir.

Bu çalışmada, parasal olmayan göstergelerin yanı sıra parasal göstergelerden de faydalanarak yoksulluk ve kalkınma olgusu çok boyutlu bir perspektifle BKH ve Yoksul Odaklı Büyüme (YOB¹) çerçevesinde analiz edilmiştir. Analizlerde daha çok aralarında Türkiye'nin de olduğu yükselen ekonomilere yer verilmiştir. Birçok uluslararası kuruluş tarafından benimsenen ve desteklenen, 2015 yılına kadar ulaşılması arzulanan BKH'nin temel amaçları ve bu amaçlara ilişkin hedef ve performans ölçütleri aşağıda özetlenmiş olup detayları **EK:1**'de yer almaktadır.

Tablo 1: BKH Amaç, Hedef ve Göstergeler

Genel Amaçlar (Boyutlar)	Hedef	Gösterge
1-Aşırı Yoksulluk ve Açlığın Azaltılması	3	9
2- İlköğretimin Evrensel Hale Getirilmesi	1	3
3-Cinsiyet Eşitliğinin Sağlanması ve Kadının Konumunun Güçlendirilmesi	1	3
4-Çocuk Ölümünün Azaltılması	1	3
5-Annelerin Sağlık Koşullarının İyileştirilmesi	2	6
6-AIDS, Sıtma ve Benzeri Hastalıklarla Mücadele	3	10
7-Çevresel Sürdürülebilirliğin Sağlanması	4	10
8-Küresel İşbirliğinin Kalkınma Odaklı Olarak Geliştirilmesi	6	16
TOPLAM	21	60

Dünya'da bir taraftan giderek artan zenginlik gözlenirken, diğer taraftan ise şiddetli ve geniş çaplı bir yoksulluk yaşanmaktadır. Son zamanlarda, ülkelerin kalkınma sürecinde ekonomik

¹ Yabancı literatürde "Pro-Poor Growth" olarak ifade edilen bu tabir Türkçe literatürde daha çok "yoksul yanlı büyüme" olarak kullanılmıştır. Bu Tez çalışmasında ise daha kapsayıcı olduğu düşünüldüğünden "yoksul odaklı büyüme" tabiri kullanılacaktır.

büyüme performansları ve kişi başına gelir düzeyleri önemli olmakla birlikte, insanların kaliteli eğitim fırsatlarına sahip olmaları, uzun ve sağlıklı yaşam sürdürebilmeleri, cinsiyet eşitliği, özgürlük vb. kalkınma göstergeleri de önemle vurgulanmakta olup, ulusal ve uluslararası kuruluşların da ilk gündem konularından birisini oluşturmaktadır.

Çalışmada yoksulluk ve kalkınma olgusu parasal göstergelerin yanı sıra parasal olmayan göstergelerden de faydalanarak çok boyutlu bir perspektifle analiz edilmiştir. 1990-2015 dönemini kapsayan BKH Endeksi (BKHE) oluşturulmuştur. Bu endeks ile 187 ülkenin performans ve ilerlemeleri analiz edilmiş ve ülkeler bu endekse göre sıralanarak gerek kendi içinde gerekse Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) tarafından izlenen İnsani Gelişim Endeksi (İGE) ile kıyaslanmıştır. Dünya’da ve Türkiye’de yoksulluk üzerine çalışmalar ve literatür taramasına yer verilmiştir. Çeşitli kaynaklardan elde edilen veri setlerinden faydalanılarak gerek ayrı ayrı ülkeler düzeyinde gerekse panel verileri kullanılarak seçilen ülkelerde yoksulluk, büyüme, gelir dağılımı (eşitsizlik) ve beşeri kalkınma değişkenleri arasındaki ilişkiler ve bu ülkelerde yoksul odaklı büyüme gerçekleşip gerçekleşmediği test edilmiştir.

Bu çerçevede tezin literatürdeki bu hususlardaki eksikliklerin tamamlanmasına ve 1990-2015 dönemini kapsayan ve ilk defa oluşturulan BKH endeksi ile hem kalkınma olgusuna çok daha boyutlu bir perspektif kazandırılmasına, hem de elde edilen endeks ve sonuçlarla bundan sonra yapılacak çalışmalara öncülük ederek ve ekonometrik analizlerde kullanılacak kalkınma göstergelerine ilişkin zaman ve panel serileri sunarak katkı sağlaması hedeflenmektedir.

Tezde BKH çerçevesinde nicel olarak belirlenen hedeflerin, aralarında Türkiye’nin de olduğu yükselen ekonomilerce de bir performans göstergesi olduğu dikkate alınarak, 44 göstergeli kapsayan bir endeks oluşturulmuş ve ülkelerin bu hedefleri gerçekleştirme performansları değerlendirilmiştir. Ayrıca yoksulluk, büyüme, eşitsizlik ve kalkınma arasındaki ilişki nitel ve nicel verilerle ortaya konularak, panel verileri kullanarak, aralarında Türkiye’nin de olduğu yükselen ekonomilerde yoksul odaklı büyüme üzerine ampirik çalışmalar yapılmış, bu ülkelerde büyümenin yoksul odaklı mı yoksa yoksullaştırıcı büyüme mi olduğu test edilmiştir.

Bu çalışmanın temel hipotezi, ekonomik büyüme, gelir dağılımı, yoksulluk ve kalkınma göstergeleri arasında bir korelasyon mevcudiyetinin olduğu ve kalkınmanın ekonomik büyüme, gelir gibi parasal ve eğitim, sağlık, cinsiyet eşitliği gibi parasal olmayan birçok göstergeli de içinde barındıran çok boyutlu bir kavram olduğunun ortaya konulmasıdır. Spesifik olarak da yoksulluğun azaltılmasını temsil eden BKH1 endeksi ile diğer BKH endeksleri arasında bir korelasyon olduğudur. Bu bağlamda gerek bazı müstakil ülke analizleriyle gerekse panel verileri

kullanılarak yapılacak analizlerde aşağıdaki hipotezler test edilmiştir:

- ✓ *Ekonomik büyüme yoksulluğu azaltmaktadır:* Ülkeler düzeyinde ayrı ayrı olmak üzere, büyümenin yoksulluğu azaltıp azalmadığı başka bir deyişle büyümenin o ülkede yoksul yanlı olup olmadığı analiz edilmiştir.
- ✓ *Kalkınmada parasal olmayan BKH göstergeleri, parasal göstergelerden (kişi başına milli gelir) daha fazla ağırlığa sahiptir:* BKH Genel Endeksi ve Gelir Endeksi (GE)'nin ağırlıklı ortalamalarıyla oluşturulan Genişletilmiş BKH (GBKH) Endeksi sonuçlarına göre hangi endeksin kalkınmada daha fazla ağırlığa sahip olduğu analiz edilmiştir.
- ✓ *Yoksulluk (BKH1) endeksi üzerinde eğitim (BKH2), cinsiyet eşitliği (BKH3) ve sağlık (BKH4-5-6)'nin etkileri farklılık göstermektedir.*
- ✓ Elde edilen sonuçlar oluşturulan BKH endeks sonuçları ile karşılaştırılarak, *yoksul odaklı büyüyen ülkelerin aynı zamanda BKH gerçekleştirme performanslarının da yüksek olduğu başka bir deyişle bu ülkelerin yüksek BKH ve/veya İGE'ne sahip olup olmadığı* yönündeki hipotez de test edilmiştir.

Yapılan analizlerde temelde Dünya Bankası'nın "Dünya Kalkınma Göstergeleri 2014" veri seti kullanılmıştır. Ayrıca gerek duyulduğunda IMF'in, UNDP'nin ve çeşitli ulusal ve uluslararası kuruluşlarının veri tabanlarından 2014 yılına kadar olan zaman serileri şeklinde verilerden faydalanılmıştır. Bu çerçevede tezin EK:1'inde yer alan BKH'nin 60 parasal ve parasal olmayan birçok sosyo-ekonomik göstergesine ilaveten ekonometrik analizlerde kullanılmak üzere ekonomik büyüme, gelir dağılımı ve yoksulluk göstergeleri de analizlere dahil edilmiştir. Tezde analizlere dahil edilen ülkeler, dönemseller ve bazı değişkenlerle ilgili aşağıda sıralanan kısıtlamalar söz konusudur:

- ✓ *Ülke Sınırlılığı:* BKH endeksinin oluşturulması ve literatürde yer alan diğer endekslerle karşılaştırmanın yapılabilmesi için analiz kapsamına, 2013 İGE'deki 187 ülke ve 29 gelir-bölge grubu dahil edilmiştir. Ekonometrik analizlerde ise; Tezin I. Bölümü "1.6 Yükselen Ekonomiler" kısmında, çeşitli kaynakların farklı kriterlere göre sınıflandırdığı, aralarında Türkiye'nin de olduğu, Dünya Bankası'nca yapılan sınıflandırmada "üst orta gelirli ülkeler" gelir kategorisinde yer alan 54 yükselen ekonomiye (yapılan analizin niteliğine göre söz konusu yükselen ekonomilerden bazılarına) yer verilmiştir.

- ✓ *Dönem ve Değişkenlerle İlgili Kısıtlamalar:* BKH’de genel olarak 1990 temel yıl, 2015 ise hedeflerin gerçekleştirileceği nihai yıl olarak belirlenmiştir. Gerek BKH’ne ilişkin endeks çalışmasında gerek ise YOB üzerine ekonometrik analizlerde başlangıç yılı 1990 (veya en yakın yıl) ve en güncel veriler ise 2013 yılına (veya en yakın) kadar elde edilmeye çalışılmıştır. Ancak gerek endeks oluşturmada gerek ise ekonometrik analizlerde kullanılacak değişkenlerle ilgili 1990-2013 dönemi istatistiksel veriler birçok ülke için tam olarak temin edilememiştir. Diğer deyişle eksik veri problemiyle karşılaşmıştır. Mevcut verilerden faydalanılarak eksik veriler *Eviews8* ve *SPSS20* programlarından faydalanarak çeşitli istatistiksel yöntemlerle tahmin (*interpolasyon*) edilmeye çalışılmış ve 2015’e doğru çeşitli projeksiyonlar yapılmıştır. Bu nedenle tez çalışması 1990-2015 dönemini kapsamaktadır.

Bu kısıtlamalar çerçevesinde Tezde öncelikle BKH ve literatürde yer alan kalkınma endekslerinin boyut ve göstergeleri analiz edilmiştir. Gerek Dünya’da gerekse Türkiye’de BKH, bu hedeflere ilişkin göstergelerin izlenmesi ve ölçülmesine yönelik çalışmalar sınırlıdır. Literatürde en çok kullanılan endekslere ilişkin boyut ve gösterge sayıları Tablo 2’de özetlenmiştir. Hazırlanan BKH endeksi ise, Tablo 1’de de yer aldığı üzere, daha çok boyutlu olarak 8 amaç (boyut), 19 Hedef ve 44 göstergeden oluşmuştur.

Tablo 2: Bazı Kalkınma, Yoksulluk Endeksleri Boyut ve Göstergeleri

Boyutlar/Gösterge sayısı	İnsani Gelişme Endeksi (İGE)		İnsani Yoksulluk Endeksi (İYE-2)		Toplumsal Cinsiyete Bağlı Endeksi (TCBE)		Çok Boyutlu Yoksulluk Endeksi (ÇBYE)	
	Boyut	Gösterge	Boyut	Gösterge	Boyut	Gösterge	Boyut	Gösterge
Gelir (yaşam standardı)	+	1					+	6
Eğitim	+	2					+	2
Sağlık	+	1					+	2
Uzun ve sağlıklı bir yaşam			+	1	+	2		
Bilgi			+	1	+	4		
Yeter (iyi) bir yaşam standardı			+	1	+	2		
Sosyal dışlanma			+	1				
Toplam Boyut/Gösterge Sayısı	3	4	4	4	3	8	3	10

Kaynak: UNDP ve Dünya Bankası web sitelerinden yararlanarak hazırlanmıştır.

Tez çalışmasına başta yoksulluk, kalkınma, yoksulluk endeksleri, BKH ve YOB olmak üzere ilgili diğer kavramsal çerçeve içinde geniş kapsamlı bir teorik alt yapı ve literatür taraması ile başlanmıştır. Bu alandaki uluslararası ve ulusal literatür analiz edilerek sonuçları değerlendirilmiştir. Bu çerçevede tezde “BKH endeksinin oluşturularak ülkelerin kalkınma

düzelelerinin belirlenmesi”, “Ülkelerin BKH’ni gerçekleştirme konusundaki performanslarının ölçülerek başarı düzeylerinin belirlenmesi” ve “YOB Üzerine Ampirik Analizler” olmak üzere üç ayrı uygulamaya yer verilmiştir.

BKH’deki gerçekleştirmeler, gelişmeler ve ilerlemeler dünya genelinde olduğu gibi Türkiye’de de çeşitli uluslararası ve ulusal kuruluşlarca ölçülerek izlenmektedir. Değerlendirmelerde genel olarak 1990 yılı verileri hedeflerin başlangıç yılı (temel yıl) olarak ele alınmış, bazı verilerde ise Binyıl Deklarasyonu’nun imzalandığı 2000 yılı verileri ve bu tarihten sonraki ilerlemeler değerlendirilerek nihai hedef olan 2015 yılı hedefleri ile mukayese edilmiştir. Böylece, BKH çerçevesinde ülkelerin performansları, ülkelerin BKH gerçekleştirme konusunda başarı düzeyleri, ülkelerin BKH endeks sıralaması ve kalkınmışlık düzeyleri değerlendirilmiştir. Farklı ortalamalar ile hesaplanan endeks sonuçları hem birbirleriyle hem de diğer kalkınma endeksleri ile mukayese edilmiştir. Ayrıca oluşturduğumuz endeks değerleri ekonometrik analiz ve modellerde değişken olarak da yer almıştır.

Son uygulama ise yükselen ekonomilerde kalkınma ve YOB üzerinedir; Dünya’da ve Türkiye’de yoksulluk üzerine çalışmalar ve literatür taramasına yer verilerek, çeşitli kaynaklardan elde edilecek veri setlerinden faydalanılarak gerek ayrı ayrı ülkeler düzeyinde gerekse panel verileri kullanılarak seçilen ülkelerde yoksul odaklı büyüme gerçekleşip gerçekleşmediği ve yoksullukla diğer parasal olmayan göstergeler arasındaki nedensellik ve korelasyon test edilmiştir:

- ✓ *Yükselen Ekonomilerde Yoksul Odaklı Büyüme ve Eşitsizlik:* Ülkeler düzeyinde ayrı ayrı olmak üzere, büyümenin yoksulluğu azaltıp azalmadığı başka bir deyişle büyümenin o ülkede yoksul yanlı olup olmadığı analiz edilmiştir. Bu çerçevede temelde 1990-2013 dönemi analiz kapsamına alınırken, analiz edilen dönemlerdeki başlangıç ve bitiş yılının farklılığına göre farklı sonuçlar elde edildiğinden, bu dönem kendi içinde alt dönemlere ayrılarak daha kısa dönemli analizlere de yer verilmiştir. Böylece “en alt gelir grubun gelir artışı” ile “ortalama gelirin büyüme oranı” ve “gelir dağılımındaki değişim” arasındaki ilişki test edilmiştir.
- ✓ *Yükselen Ekonomilerde Yoksulluk ve BKH Üzerine Panel Veri Analizi:* Tezin son bölümünde ise literatürdeki çalışmalarından hareketle uygun modeller oluşturularak yükselen ekonomiler için panel veri analizleri yapılmıştır. Bu analiz çerçevesinde yoksulluk ile diğer parasal olmayan kalkınma göstergeleri (eğitim, cinsiyet eşitliği ve sağlık) arasındaki nedenselliğin yönü ve korelasyonun mevcudiyeti test edilerek yoksulluğun çok boyutluluğu ortaya konmaya çalışılmıştır.

Bunun için farklı ülkelerin yoksulluk oranı, büyüme oranı ve İGE ve oluşturduğumuz BKHE verileri ile bir panel veri seti hazırlanması gerekmiştir. Çalışmada yükselen ekonomiler ölçeğinde yoksulluk modeli tahmin edebilmek amacıyla, Dünya Bankası'nın kişi başına gelir düzeyinde "yüksek orta gelirli ülkeler" kategorisindeki ülkelerin 1990-2013 dönemine ait yıllık verileri kullanılmıştır.

Yukarıda özetlenmeye çalışılan BKH çerçevesinde kalkınma-yoksullukla mücadele ve YOB eksenlerinde yürütülen çalışma, giriş ve sonuç kısımları hariç olmak üzere üç bölümden oluşmaktadır.

Tezin giriş kısmında tezin konusu, önemi, amacı ve hipotezleri, kapsamı ve kısıtları, kullanılan yöntem ve tezin içeriğine yer verilmiştir. Tezin birinci bölümde BKH ve YOB üzerine teorik alt yapı ve kavramsal çerçeveye, ikinci bölümde yapılacak uygulamalara ilişkin yöntem belirlemesine, son bölümde ise bu hususlarda yapılan analizlerin sonuçlarına yer verilmiştir. Tezin sonuç kısmında ise elde edilen sonuçların değerlendirilmesine ve önerilere yer verilmiştir.

Tezin birinci bölümünde kalkınma, büyüme, gelir dağılımı, yoksulluk, BKH, yoksulluğun ölçüm yöntemleri ve çok yönlü yoksulluk endeksleri, YOB ve yükselen ekonomiler, kalkınmanın finansmanı ve Washington Uzlaşması ve sonrasında yoksulluk olgusuna bakış konularına ilişkin çok geniş uluslararası ve ulusal literatür analiz edilerek tezin teorik alt yapısı oluşturulmuş ve kavramsal çerçevesi belirlenmiştir.

Tezin ikinci bölümünde ise BKH'nin gerçekleşmesindeki ilerlemeler, ülkelerin BKH endeks-başarı düzeylerinin ölçülmesi ve YOB uygulamaları üzerine yöntem belirlemesine yer verilmiştir. Bu bölüm birbirini tamamlayan üç kısımdan oluşmuştur.

Birinci kısımda, BKH'nin gerçekleşmesinde uluslararası kuruluşlarca yapılan değerlendirmelere yer verilmiştir. İkinci kısımda BKH'nin bir performans göstergesi olduğu dikkate alınarak 44 göstergeyi kapsayan, literatürde yer alan endekslerden çok daha boyutlu bir kalkınma endeksi (BKHE) oluşturulması ve ülkelerin başarı düzeylerinin ölçümüne ilişkin yöntem belirlenmiştir. Bu bölümün son kısmı olan üçüncü kısımda ise; YOB uygulamaları ve BKH panel veri analizleri üzerine yöntem belirlenmiştir.

Tezin son bölümü olan Üçüncü Bölümde ise oldukça geniş bir şekilde BKH ve YOB'ye yönelik uygulamaların ve analizlerin sonuçlarına yer verilmiştir. Bu bölümde birbirini tamamlayan dört kısımdan oluşmaktadır.

Birinci kısımda, geliştirdiğimiz yöntem kullanılarak, ülkelerin BKH endeks ve başarı düzeyi sonuçları elde edilmiş, başta aralarına Türkiye'nin de olduğu yükselen ekonomiler olmak üzere seçilen ülkelerin bu hedefleri gerçekleştirme konusundaki performansları çeşitli açılardan analiz edilmiştir. İkinci kısımda ise; yoksulluk, büyüme ve kalkınma arasındaki ilişki nitel ve nicel verilerle ortaya konularak, panel verileri kullanarak, aralarında Türkiye'nin de olduğu seçilen yükselen ekonomilerde yoksul odaklı büyüme üzerine ampirik çalışmaların sonuçlarına yer verilmiştir. Bu çerçevede, bu ülkelerde büyümenin yoksul odaklı mı yoksa yoksullaştıran büyüme mi olduğu test edilmiştir.

Üçüncü kısımda ise BKH endeksi ile literatürde yer alan diğer endekslerin karşılaştırılmasına ve kalkınmada parasal ve parasal olmayan göstergelerin ağırlığının tespitine yönelik analiz sonuçlarına, Dördüncü kısımda ise bu kapsamda yapılan analizlerle ilgili Türkiye'ye ilişkin sonuçların değerlendirilmesine yer verilmiştir.

İGE'de yer alan 187 ülkenin 1990-2015 dönemini kapsayan çok boyutlu BKH oluşturularak ülkelerin kalkınma düzeyleri ve hedefleri gerçekleştirme konusundaki performanslarının ölçüldüğu; parasal ve parasal olmayan göstergeleri içinde barındıran çok boyutlu bir kavram olan kalkınmada parasal olmayan göstergelerin daha fazla ağırlığa sahip olduğunun ortaya konulduğu; yoksulluk ve kalkınma olgusunun çok boyutlu bir perspektifle BKH ve YOB çerçevesinde analiz edildiği ve ekonomik büyüme, gelir dağılımı, yoksulluk ve kalkınma göstergeleri arasında bir korelasyonun varlığının ortaya konulduğu; panel verileri kullanarak, aralarında Türkiye'nin de olduğu yükselen ekonomilerde yoksul odaklı büyüme üzerine ampirik çalışmalar sonucunda analiz edilen dönemlere bağlı olarak aynı ülkeler için farklı sonuçların elde edildiği; BKH'ni gerçekleştirme konusunda göreceli olarak daha başarılı olan yükselen ekonomilerin genel olarak YOB konusunda da daha başarılı olduğunun ortaya konulduğu; eğitim, cinsiyet eşitliği ve sağlığın yoksulluğun Granger nedeni olduğunun tespit edildiği, ancak tersine bir nedenselliğin bulunamadığı Tezin sonuç kısmında ise bu hususlarda elde edilen bulguların değerlendirilmesine ve önerilere yer verilmiştir.

1. BÖLÜM

BİNYIL KALKINMA HEDEFLERİ VE YOKSUL ODAKLI BÜYÜME ÜZERİNE TEORİK ALT YAPI VE KAVRAMSAL ÇERÇEVE

1.1. KALKINMA, BÜYÜME, YOKSULLUK VE EŞİTSİZLİK KAVRAMLARI

1.1.1. Kalkınma

Kökleri Adam Smith'e, Marx'a ve Aristotle'e kadar uzanan Amartya Sen'in kapasite yaklaşımı yoksulluk, eşitsizlik ve beşeri kalkınma konusunda en yaygın kullanılan perspektif olmuştur (Kabaş, 2009: 9). Dünyadaki küreselleşme sürecine bağlı olarak, genelde gelir dağılımının az gelişmiş ülkeler aleyhine giderek kötüleşmesi ve yoksulluğun derinleşmesi neticesinde, uluslararası kuruluşların, özellikle 1990'lardan başlayarak, kalkınma ve yoksulluk olgusuna ilgisi giderek artmıştır.

OECD'nin 2012 Kalkınma İşbirliği Raporuna göre; Dünya genelinde son 20 yılda kalkınma konusunda önemli ilerlemeler göze çarpmaktadır. Dünya nüfusu üçte bir oranında artarak 7 milyarı aşarken, GSMH üç kat artarak yoksulluğun azaltılmasına katkıda bulunmuştur. Ancak yoksulluk sorunu hala dünyanın birçok yerinde acil bir endişe kaynağı oluşturmaya devam etmektedir. Günümüzde bir milyar insan günde iki doların altında bir gelirle geçinmeye çalışmakta ve büyük bölümü yeterli beslenememektedir. Dünya genelinde hala 1,3 milyar insanın elektriğe ve 1 milyar insanın temiz içme suyuna erişimi yok iken, her yıl 14 yaşının altında 2,2 milyon çocuk sağlıksız su nedeniyle hayatını kaybetmektedir. Doğal kaynak ihtiyacı 1966 yılından bu yana ikiye katlanırken, küresel faaliyetleri desteklemek için gerekli kaynakların 1,5 katı kullanılmaktadır. Bu sorunların giderilmesinde kullanılacak fon ihtiyacı, son yıllarda yaşanan ekonomik, gıda ve iklim değişikliği krizlerinin de etkisiyle, yıldan yıla artarken gelişmekte olan ülkelere sağlanan resmi kalkınma yardımları (ODA) ise 1997'den bu yana, reel anlamda, ilk defa düşmüştür (OECD, 2012/b:1, 25).

Modern iktisadın başlangıcı olarak kabul edilen Ulusların Zenginliği kitabının Adam Smith tarafından yazıldığı 1776 yılında en zengin ile en yoksul ülkeler arasındaki fark 4-5 kat iken, günümüzde bu fark 40 kattan fazladır. Sachs (2005); bu farkın oluşmasında ulusal politikalarda yanlış seçimlerin çok önemli rol oynadığını ve bu nedenle günümüzün az gelişmiş ülkelerinin 200 yıldır kesintili de olsa hızla devam eden modern ekonomik gelişmeden uzak kaldığını belirtmektedir.

Acemoglu ve Robinson (2012) ise; gerek bu farkın gerekse günümüzde gelişmiş ülkeler ile az gelişmiş ülkeler arasındaki refah seviyesi, yoksulluk, sağlık, gıda diğer bir deyişle yaşam kaliteleri ve kalkınmışlık seviyeleri arasındaki farklılıkların oluşmasında insanların oluşturduğu politik ve ekonomik kurumların etkili olduğunu belirterek kurumsal değişim sürecinin önemi üzerinde durmuşlardır. Ekonomik kurumların teşvikler, kaynakların, yatırımların ve inovasyonun tahsisine karar vermesine rağmen, ekonomik kurumların nasıl işleyeceğini ve bunların nasıl bir evrim sürecinden geçeceğini belirleyen temel unsurun ise siyasi kurumlar olduğunu vurgulayarak kalkınmada siyasetin ve politik karar vericilerin önemine işaret etmişlerdir.

Son yıllarda dünya ekonomisindeki hızlı küreselleşme eğilimlerinin de bir yansıması olarak yoksulluk sorunu az gelişmiş ülkeler yanında gelişmiş ülkelerde de gündemdeki yerini korumaktadır. Yoksullukla mücadele kapsamında hem ulusal hem de uluslararası düzeyde birçok politika yürütülmektedir. Aslında yoksulluk hem bir sonuç, hem de birçok sorunun nedeni konumunda olan, diğer bir deyişle birçok değişkenle karşılıklı nedensellik ilişkisi içerisinde olan karmaşık ve çok boyutlu bir olgudur. Kalkınma iktisadının asıl amacı olan insanların refahının, mutluluğunun başka bir deyişle yaşam kalitesinin yükseltilmesi (iyileştirilmesi) literatürde sık sık yoksullukla mücadele olarak ifade edilmektedir. Yoksullukla yakından ilgili olan ancak çok daha geniş bir kavram olan kalkınma; büyüme, gelir dağılımının iyileştirilmesi, yoksulluğun azaltılarak yaşam kalitesinin ve refahın yükseltilmesini de içinde barındıran çok boyutlu bir olgudur.

Kalkınma olgusu ikinci dünya savaşından sonra daha çok ön plana çıkmasına rağmen, iktisat literatürüne bakıldığında ikinci dünya savaşı öncesi dönemde de A. Smith, F. List, R. Malthus, J.S. Mill ve K. Marx gibi birçok bilim adamı tarafından bu olgunun incelendiği görülmektedir. Smith kalkınmanın verimlilik artışına, verimlilik artışını ise işbölümüne, işbölümünü de iç ya da dış pazarların gelişmesine bağlı olduğunu ifade etmiştir. List ise Almanya'daki kalkınma sorunlarını incelemesi sonucunda, kalkınmayı koruma politikalarına dayandırmıştır (Çelik, 2009: 75-76).

Kalkınma, azgelişmiş bir toplumda iktisadi ve sosyo-kültürel yapının değiştirilmesi ve yenileştirilmesi olarak daha çok nitel, parasal olmayan faktörler üzerinde odaklanırken, büyüme, üretimin ve kişi başına gelirin reel olarak artırılması sonucu ortaya çıkan nicel, parasal değişiklik üzerinde durmaktadır. Kalkınma kişi başına gelirdeki artışın yanında iktisadi ve sosyo-kültürel yapıdaki değişiklikleri içine alan parasal ve parasal olmayan faktörleri de barındıran kapsayıcı bir alandır. Bu nedenle kalkınma daha çok gelişmekte olan ekonomilerle ilgili bir kavram iken, büyüme ise hem gelişmiş hem de azgelişmiş ekonomilerle ilgilidir.

Geniş anlamda kalkınma; ülkelerin ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel yapılarındaki ilerlemeyi de kapsar. Sosyo-ekonomik kalkınma ise, başta iktisadi büyüme olmak üzere yapısal ve insani gelişmeyi ve ölçülebilen sosyal değişkenleri de içerir. Araştırmacılar bu değişkenlere ilişkin verilerin temin edilmesi, verilerin işlenip ölçülüp mukayese edilebilir hale getirilmesi konusunda çeşitli zorluklarla karşılaşabilmektedir. Amartya Sen tarafından geliştirilen ve UNDP tarafından yayımlanan İGE, gelirin yanı sıra eğitim ve sağlığı dikkate alarak insani gelişmeyi ölçmeyi hedefleyen bir endekstir (Demir Şeker, 2011: 1-28).

Diğer yandan Amartya Sen 1999 yılında yayımlanan “Özgürlükle Kalkınma” adlı eserinde; ülkeler ya da toplumların kalkındıkça bireysel özgürlüklerin de genişleyeceğini, bireysel özgürlüklerle birlikte de toplumsal yapıda kalkınmanın kendiliğinden sağlanacağını vurgulamaktadır. Sen kalkınma için bir yandan özgürleşmeyi diğer taraftan ise eğitim ve sağlık gibi sosyal fırsatların gelişmesini, başka bir deyişle ekonomik, sosyal ve siyasal unsurların birbirleriyle bağlantılarını dikkate alarak kalkınma sorununun bütünsel bir analizle irdelenmesi gerektiğini vurgulamaktadır (Güneş, 2014: 121-123).

Günümüz kalkınma anlayışında, kalkınma, büyüme ve çevre kavramlarıyla birlikte telaffuz edilen kalkınmanın sürdürülebilirliğine giderek daha fazla vurgu yapılmaktadır. Literatürde günümüz kuşaklarının gereksinimlerinin gelecek kuşakların gereksinimlerinin karşılanmasından taviz vermeden karşılanması olarak tanımlanan “sürdürülebilir kalkınma” kavramı doğal kaynakları tüketmeden doğa ile uyum içerisinde ve kalkınmanın gelecekte de devam etmesine imkân verecek şekilde kullanarak, sadece bugünün nesilleri değil, gelecek nesillerin de ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlayacak ve sosyal, ekolojik, ekonomik, mekânsal ve kültürel boyutları da içeren bir kalkınma modelidir. BKH içerisinde de yer alan ve ülke politikaları ve programlarının uluslararası finansman kuruluşlarının program ve projeleri ile de entegre edilerek desteklenen sürdürülebilir kalkınma anlayışı, küresel düzeyde duyarlılık gerektirmekte olup sosyal dayanışmayı, ekonomik yapabilirliği ve ekolojik sorumluluğu artırmayı hedeflemektedir (Başkaya, 1994: 211-212; Altan, 2008: 22-23).

1.1.2. Büyüme, Kişi Başına Gelir, Eşitsizlik ve Yoksulluk

Sanayileşmeye dayalı kapitalizmin yaygınlaşmaya başladığı 18. ve 19.yüzyıllarda önemli düşünür ve kuramcılar büyümeyle birlikte, yoksulluk ve gelir dağılımı sorunlarına daha fazla ilgi duymaya başlamışlardır. A. Smith 1776 yılında yayınlanan “Milletlerin Zenginliği” adlı eserinde; ülkelerin zenginleşirken yoksulluğun artmasının paradoksal bir durum yarattığını, bu durumun ekonomik sistemin önemli bir eksikliği ve kusuru olduğunu belirterek bir ekonomik sistemin başarısının değerlendirilmesinde o ülkedeki en yoksul kişilerin durumlarının ne düzeyde iyileştiğinin temel kriter olarak ele alınmasını önermektedir. Birçok muhafazakâr düşünür bu yaklaşımı reddederken, sosyalistler 19.yüzyıl kapitalist sistemi bu yaklaşım üzerinden eleştirmişlerdir. Yoksulluk, ortalama gelir seviyesi, ekonomik büyüme ve gelir dağılımındaki eşitsizlik arasında güçlü bir korelasyon söz konusudur. Bu nedenle bu kavramların birlikte analiz edilmesi, büyümenin doğrudan ve dolaylı olarak gelir dağılımı üzerindeki etkisiyle yoksulluk düzeyi üzerindeki etkisinin dikkate alınması gerekmektedir (Şenses, 2003: 33,149).

Günümüzde yoksulluk ve eşitsizlik sadece az gelişmiş ülkelerin sorunu değildir. Birçok gelişmiş ülkede hatta ABD’de farklı boyutlarda da olsa yoksulluk ve eşitsizliğin yarattığı sorunlara çözüm arayışları devam etmektedir. 2007–2008 yılında ABD’de başlayan daha sonra küreselleşmenin de etkisiyle diğer ülkelere hızla yayılan mali krizin yarattığı sorunlar küresel düzeyde hala devam ederken, ekonomik sürdürülebilirliği tehlikeye atan eşitsizlik bu krizin yarattığı en büyük sorun olarak görülmektedir. Bir yandan zenginlerin sayısı giderek artarken orta sınıf ve alt gelir gruplarının durumlarında bir iyileşme göze çarpmamakta yoksullar bir kısır döngü içerisinde birçok zorluklarla boğuşmaya devam etmektedir (Stiglitz, 2014).

Freeland’a (2013) göre; II. Dünya savaşından sonra muazzam bir ekonomik büyümenin yaşandığı ABD, herkesin zenginlikte eşitlendiği bir toplumdur. Ancak özellikle 1970 yıllarının sonlarında başlayan teknoloji devrimi ve küreselleşmenin de etkisiyle orta sınıflar yerinde sayarken, en üst gelir grubunda yer alan zenginler aradaki gelir farkını açmaya başlamışlardır. Öncelikle ABD’de başlayan bu gelişmeler 2000’li yıllarla birlikte Avrupa’ya ve yükselen piyasaların bulunduğu ülkeleri de etkilemeye başlamıştır. ABD’de 2011 yılında yapılan bir çalışmada, ABD’de en üst %20’lik gelir grubunun toplam gelirin %84’üne sahip iken, buna karşın İsveç’te aynı gelir grubunun payının ise sadece %36 olarak ABD’ye göre daha eşitlikçi bir gelir dağılımının olduğu ortaya konmuştur. Başta ABD’de olmak üzere gelir dağılımı diğer ülkelerde de oldukça eşitsiz, adaletsiz bir düzeye gelmiştir. Eşitsizliğin geldiği seviye itibariyle, birçok ekonomist 1929 Büyük Buhrandan bu yana ilk defa, adil gelir dağılımına odaklanmanın

büyümeden daha öncelikli bir sorun olduğunu vurgulamaya başlamışlardır (Freeland, 2013).

Ülkelerin sosyal ya da ekonomik yapıları değişse, öncelikleri ve hedefleri farklılık gösterse de, iktisadi büyümenin sağlanması ve sürdürülmesi tüm toplumların temel hedeflerinin başlarında gelmektedir. İktisadi büyümenin birçok farklı tanımı mevcuttur: En basit şekliyle milli gelirden meydana gelen artış, ekonomide zaman içerisinde üretilen mal ve hizmet miktarında yaşanan artışlar, kişi başına reel milli gelirden meydana gelen artışlar ve iktisadi yapıda nicelik ve nitelik itibarıyla değişim ve gelişim olarak tanımlanmaktadır. İktisadi büyüme hızı ise bir önceki yıla göre reel milli gelirden meydana gelen yüzdesel artışı, diğer bir deyişle üretilen mal ve hizmet miktarlarında (GSMH) bir yıldan diğer yıla gerçekleşen değişim oranını göstermektedir. Uluslararası karşılaştırmalarda GSMH'nin büyüklüğünden ziyade, ülkedeki yaşam standardı hakkında daha iyi bilgi vererek ülkelerin refah seviyelerinin karşılaştırılmasında da kullanılan, kişi başına düşen milli gelir daha büyük önem taşımaktadır. Bir ülkedeki iktisadi büyüme tek başına refah düzeyinin artmasını garanti etmez. Refah artışı ülkedeki gelirin adil paylaşımına, iktisadi büyümeden toplumun büyük kesiminin faydalanmasına, diğer bir deyişle iktisadi büyümenin yoksul odaklı olmasına da bağlıdır (Fikir, 2010: 1, 4-7).

Yoksulluk ile ortalama gelir düzeyi, ekonomik büyüme ve gelir dağılımı arasında yakın ilişkiler vardır. Kuznets 5 ülkeyi kapsayan çalışmasında; gelir dağılımı ile ekonomik büyüme arasında konjonktürel bir ilişki olduğuna yönelik hipotez geliştirmiştir. Kuznets hipotezine göre ekonomik büyüme sürecinde gelir eşitsizliği önce artmakta, ancak belirli bir kişi başı gelir düzeyine erişildikten sonra bu eşitsizlik azalmaktadır. Ekonomik büyümenin insani gelişim ve yoksulluk üzerindeki pozitif etkisi (yoksulluk oranının düşmesi), gelir dağılımı daha adil-eşitlikçi hale geldikçe artmaktadır (Kuznets, 1955).

Birçok araştırmada bu hipotezi doğrulayacak sonuçlara ulaşılsa da aksi sonuçlar da söz konusudur. Fields büyümeyle eşitsizlik arasında sistemli bir ilişki olmadığını, büyümenin olduğu ekonomilerde eşitsizliğin düştüğü durumlar gibi arttığı durumlar da olabileceğini ve buna bağlı olarak yoksulluğun değiştiğini ileri sürmüştür. Değişik ülke tecrübeleri ise genel olarak, gelir dağılımındaki eşitsizliklerin azaldığı, reel ücretlerin arttığı ve ücret eşitsizliklerinin ve işsizliğin azaldığı bir ekonomide büyüme sürecinin yoksulluk düzeyinin azaltılmasında etkili olduğunu göstermektedir (Şenses, 2003: 150-151).

İktisadi olarak büyüyen bir ülke kalkınmış bir ülke olmayabilir. Eğer ülkelerin temel ekonomik faaliyetlerinin amacı vatandaşlarının refahını artırmak ise bunu ve ülkenin gelişmişliğini ölçmede kullanacağı temel gösterge kişi başına gelirdir. Bir ülkedeki iktisadi gelişim ise ancak kişi başına düşen gelir düzeyinde sürekli ve önemli artışlar sonucunda sağlanır. Ancak kişi

başına gelir ortalama bir büyüklüktür ve gelirin o ülkede nasıl dağıldığı hakkında bir bilgi vermez. Bir ülkenin kalkınmışlığından bahsederken o ülkedeki gelirin nasıl dağıldığı hususu da önemli hale gelir. Diğer bir deyişle ekonomik büyüme sadece parasal bir olgu iken, kalkınma kişi başına gelirdeki artışı yani büyüme gibi parasal göstergelerle birlikte birçok parasal olmayan göstergeleri de içerisinde barındıran daha geniş bir kavramdır.

Devlet başta etkinliğin sağlanması ve sosyal adaletin gerçekleştirilmesi olmak üzere çeşitli amaçların gerçekleştirilmesi ya da piyasadaki bazı eksikliklerin giderilmesi için ekonomik hayata müdahale edebilmektedir. Devletin ekonomik hayata müdahalesinin temel sebeplerinden bir tanesi de gelir dağılımını düzeltmeye yöneliktir. Gelir dağılımının düzeltilmesinde devletin uygulayacağı maliye politikaları etkili olabilmektedir. Devlet asgari ücret uygulamaları, gelir transferleri, vergi muafiyet, istisna ve indirimleri, artan oranlı vergileme uygulamaları, sübvansiyon uygulamaları, kamu kurumlarında aşırı istihdama gidilmesi ve fiyat kontrolleri gibi araçları kullanarak yaptığı düzenlemeler, sağladığı finansman, üretim ve gelir transferleri ile doğrudan veya dolaylı olarak yaptığı müdahaleler ile gelirin yeniden dağılımını yoksullar lehine düzelterek toplumsal refahı artırmaya çalışabilmektedir (Güran, 2000: 71-76).

Bir ülkede belirli bir zaman diliminde üretilen ulusal gelirin bireyler, gruplar veya üretim faktörleri arasında bölüşümü gelir dağılımı olarak tanımlanmakta ve fonksiyonel, kişisel, sektörel ve bölgesel bazda ölçülmektedir. Birincil gelir dağılımı olarak ifade edilen fonksiyonel gelir dağılımı, milli gelirden emek ve emek dışı gelirlerin aldığı payları, yani milli gelirin ücret, faiz, rant ve kâr arasındaki dağılımını ölçmektedir. İkincil gelir dağılımı olan kişisel gelir dağılımı, toplam gelirin toplumu meydana getiren bireyler, aileler ve çeşitli tüketici birimleri arasındaki dağılımını ölçmektedir. Gelir dağılımının göreceli olarak dengeli dağıldığı (eşitsizliklerin düşük olduğu) toplumlarda yoksulluk oranı da düşük iken, gelir dağılımında bozulmalar, eşitsizlikler arttıkça, yoksulluk da derinleşerek artmaktadır (Karakoyun, 2008: 8-9).

Ülkedeki nüfus gelir düzeyine göre belli gruplara ayrılarak toplam gelirden aldıkları paylar hesaplanarak o ülkedeki gelirin adil dağılıp dağılmadığı ya da diğer ülkelere göre ne kadar adil dağıldığı analiz edilir. Gelir dağılımı gelir eşitsizlikleri ile sosyal ve ekonomik kurumlar arasında ilişkinin düzeyini, zenginlerle yoksullar arasındaki gelir farklılığının zaman süreci içerisinde nasıl değiştiğini belirler. Gelir dağılımı aynı zamanda gelir eşitsizliğindeki değişimlerin servet, sermaye birikimi, ekonomik büyüme ve yoksulluk üzerindeki etkilerini ve kaynak dağılımını ortaya koyabilmektedir (DPT, 2001: 3).

Eşitsizlik sadece yoksullar üzerinde durmayıp toplumun tamamını dikkate alarak tanımlandığından yoksulluktan daha geniş bir kavramdır. Gelir dağılımındaki

dengelessness/eşitsizliği ölçmenin en basit yolu nüfusu gelir (veya harcama) düzeyine göre en fakirden en zengine doğru %20'lik veya %10'luk dilimlere göre ayırarak grupların aldıkları payları hesaplamak ve karşılaştırmaktır. Eşitsizliğin popüler bir ölçüsü gini katsayısıdır. Gini katsayısı (mükemmel eşitlik 0) ile (mükemmel eşitsizlik 1) arasında değişmekte olup, genellikle birçok ülkede kişi başına harcama açısından 0,3-0,5 aralığındadır. Gini katsayısı nüfusu en yoksuldan en zengine doğru sıralayan ve yatay ekseninde nüfusun kümülatif oranını ve dikey ekseninde ise harcamalarının kümülatif oranını (veya gelir) gösteren Lorenz eğrisi yardımıyla hesaplanmaktadır. Gelir dağılımındaki dengelessness ülkelerin gelişmişlik ve kalkınmışlık düzeyleri hakkında bilgi veren önemli göstergelerden birisidir. Genel olarak bir ülkedeki gelir dağılımındaki adaletsizlik, dengelessness artıkça o ülkedeki az gelişmişlik ve yoksulluk da artmaktadır (Haughton ve Khandker, 2009: 101).

Gelir eşitsizliği aynı zamanda, başta eğitim ve sağlık alanında olmak üzere, fırsat eşitsizliği de yaratmaktadır. Yoksulluk sınırının altında yaşayanların oranı toplam nüfusun %37'sine yaklaşırken, günde 1,5 doların altında gelirle geçinmeye çalışanların sayısı 1,5 milyar kişiye ulaşmış durumdadır. Stiglitz mevcut düzenin zengini daha zengin yaparken yoksulları ise daha da yoksullaştırdığını, bu eşitsizliğin oluşmasında özellikle devletin uyguladığı vergi politikalarının adil olmamasının etkili olduğunu ve sermaye kazançlarından daha fazla vergi alınması gerektiğini savunmaktadır. Ayrıca önemli olanın büyümenin oranından ziyade, büyümenin kalitesi olduğunu, halkın büyük bölümünün durumunu kötüleştiren, çevreye zarar veren, vatandaşların endişe ve yabancılaşma hissettiren kısaca halkın büyük bölümünün bu büyümeden istifade edemediği bir büyüme ihtiyacı olmadığını vurgulamıştır (Stiglitz, 2014).

Son dönemlerde konjonktürel durumlardan da etkilenerek oluşan piyasa başarısızlıklarının telafi edilmesinde liberal iktisatçılar da devletin düzenleyici ve denetleyici bir takım araçlarla piyasaya müdahale ederek piyasa başarısızlığının giderilmesi ve/veya negatif etkilerinin azaltılmasında devleti göreve çağırmaya başlamışlardır. Piketty (2014); kapitalizmin eşitsizlik yarattığını, gelir ve servet eşitsizliğini tetiklediğini bulgulara dayanarak açıklamaya çalışmıştır. Piketty bu eşitsizliğin servetin nesiller arasındaki aktarımında miras yoluyla bir grup azınlığın elinde yoğunlaşmasından kaynaklandığını ve bu eşitsizliğin en yoğunlaştığı ekonominin ise servet birikiminin en yüksek olduğu ABD olduğunu ileri sürmektedir. Analizlerinde temel olarak bir birikim (stok) değişken olan sermayenin getiri oranının (r), bir akım değişken olan milli gelirin büyüme oranından (g) daha hızlı arttığını ($r > g$) bunun da gelir dağılımını daha da kötüleştirdiğini vurgulamıştır. Günümüzün gelişmiş ekonomilerinde, sermaye/gelir oranı yaklaşık 5-6 arasında değişirken, sermaye birikiminin tamamına yakını özel sermayeden oluşmaktadır. Piyasanın gelir dağılımı eşitsizliği ve gelirin yeniden dağılımı konusunda

başarısız olduğunu ve bu sorunun çözümünde devlete görev düştüğünü belirterek, eşitsizliğin giderilmesinde artan oranlı gelir vergisi ve uluslararası işbirliği ile sağlanacak küresel servet vergisi uygulamalarını önermektedir (Piketty, 2014).

1.1.3. Yoksulluk Kavramı ve Türleri

Yoksulluğun literatürde üzerinde görüş birliğine varılan bir tanımı bulunmamakla beraber, birçok kaynakta ilk anlamlı tanımın, 1901 yılında Seeböhm Rowentree tarafından yapıldığı belirtilmektedir. Bu tanıma göre yoksulluk, bireyin toplam kazancının, yaşamını idame ettirmek için gerekli olan yiyecek, giyim vb. asgari düzeydeki fizyolojik ihtiyaçları karşılayamaması durumu olarak ifade edilmiştir (Field, 1983: 51). Bireylerin temel ihtiyaçlarını karşılayamaması, hayatlarını belli bir düzeyde devam ettirmesini sağlayacak temel mal ve hizmetlere sahip olamaması ve gelir kaynaklarına ulaşamaması ya da toplumun genel yaşam standartlarının altında kalması durumunda yoksulluktan bahsedilmektedir.

Yoksulluğun çok boyutlu bir kavram olması nedeniyle kavramsallaştırılmasında ve tanımlanmasında bazı güçlükler bulunmaktadır. Ancak, yoksulluğun tanımlanmasında parasal yaklaşım (yoksulluk, tüketimin veya gelirin yoksulluk sınırının altında olması), kapasite yaklaşımı (insani gelişme bir insanın kapasitesinin ve kazanımlarının genişleme süreci veya bir insanın yapabileceği, olabileceği şeylerin artması, insanların tercihlerinin artması), sosyal dışlanma yaklaşımı (bireylerin veya grupların yaşadıkları toplumdaki kısmen veya tamamen dışlanma süreci) ve katılımcı yaklaşım (yerel insanların yaşadıkları hayat ve şartlarıyla ilgili bilgilerini analiz eden, paylaşılan ve yükselten yaklaşımlar) olmak üzere için başlıca dört yaklaşım söz konusudur. Kavramsal olarak birbirleriyle ilişkili olan bu yaklaşımlar birbirini tamamlamakta olup, birbirlerini ikame etmeleri söz konusu değildir. Yoksulluğa ilişkin dört farklı yaklaşım olması temel sebebi; ölçülmesi çok zor olan farklı ilgi alanlarından doğan, çok boyutluluğundan kaynaklanmaktadır (Kabaş, 2009: 7-20).

Bir toplumdaki kişinin yaşam standardı sosyal gelenekler ve kültürel normlara göre kabul edilebilir minimum seviyenin altına düşerse bu kişi yoksul olarak nitelendirilmektedir. Genel kalkınma sürecinde gerçekleştirilen ekonomik büyüme yoksulluğun azaltılmasında önemli bir rol oynamaktadır. Dünya Bankası'nın (2001) "Yoksullukla Mücadele" raporunda da vurgulandığı üzere; gelir ve gelir dışı boyutları dikkate alındığında, genel olarak daha yüksek gelir seviyesine sahip ülkelerde daha düşük yoksulluk oranına sahip olma eğilimi gözlenmiştir. Ancak, benzer ekonomik büyüme oranlarına sahip olan ülkeler yoksulluğun azaltılmasının başarılması konusunda farklılık gösterebilmektedir. Bu farklılık ise ekonomik büyümenin

yoksulluk üzerinde etkisi konusunda tartışmaları beraberinde getirirken, politika yapıcılar yoksulluğun azaltılması için elverişli büyüme süreçlerinin belirlenmesine çalışmaktadır (Essama-Nssah, 2004: 1).

BM'in 2001 İnsani Gelişim Raporunda yoksulluk maddi imkânlardan yoksunlukla birlikte, diğer insani ihtiyaçlar olan temiz içme suyuna ulaşamama, eğitim alamama ve siyasi süreçlere katılabileme olanaklarına sahip olamama şeklinde çok daha geniş boyutlu bir olgu olarak tanımlanmıştır. Drewnowski'ye göre ise yoksulluk, bireylerin kendileri için uygun gördükleri bir tatmin düzeyine sahip olamama ya da asgari geçim standardı için gerekli olan gelirden mahrum olma durumudur. Bir insanın hayatta kalabilmesi için gerekli kalori miktarını (asgari tüketim seviyesini) almaya yetmeyen insanlar “mutlak yoksul” olarak tanımlanırken, yoksulluğu sadece yaşamı sürdürebilme durumu olarak değil aynı zamanda bireyin ve hane halkının içinde yaşamış olduğu toplumun kabul edeceği bir asgari yaşam-refah düzeyine sahip olup-olmama durumu ise “görelî yoksulluk” olarak tanımlanmakta ve refah ölçüsü olarak amaca göre tüketim veya gelir düzeyi belirlenmektedir (Barışık ve Kasap, 2012: 29-30). UNDP ise “insani yoksulluğu” yoksulluğun tüm yönlerini dikkate alarak, sürdürülebilir bir yaşam için gerekli fırsatlara ve seçeneklere sahip olmamak olarak tanımlamıştır (Kızılgöl, 2009: 9).

“Kentsel yoksulluk”, nüfusun bir kesiminin kentleşmenin getirdiği bir takım sosyo-ekonomik sorunlar nedeniyle, değişik zamanlarda asgari bir yaşam standardı sağlamaya yetecek kaynaklara ulaşamaması olarak tanımlanırken, “kırsal yoksulluk” ise özellikle gelişmekte olan ülkelerde tarım sektörünün hızla çözülmesi, gizli işsizliğin açık işsizliğe dönüşmesi sonucunda azalan gelir düzeyleri nedeniyle kırsal alanda hızlı bir yoksullaşma süreci ortaya çıkmasından kaynaklanmaktadır. Hane halkının varlığını idame ettirmesini sağlayacak asgari düzeyde temel ihtiyaçlarını karşılanması için yeterli gelirin kazanılamaması “gelir yoksulluğu” olarak tanımlanırken, Sen (1983) yoksulluğu bireylerin veya toplumların insan yaşamının temeli olan, olacakları ve yapacakları şeyleri seçme yetersizliği olarak kabul edilen “kapasite eksikliği” olarak görmek gerektiğini savunmaktadır (Sen, 1983: 160-162).

Yoksul nüfusun büyüklüğü, nerede yaşadıkları ve ekonomik durumlarının zaman içerisinde nasıl bir değişim geçirdiği sorularına cevap arayan Sachs “End of Poverty” adlı eserinde (2005); yoksulluğu temelde seviyesine göre üçe ayırmıştır: Aşırı (mutlak) yoksulluk hane halkının hayatta kalması için ihtiyaç duyduğu temel yaşam gereksinimlerini karşılayamadığı seviyedir. Bu düzeydeki yoksullar yetersiz beslenir, temel sağlık hizmetlerinden faydalanamaz; çocuklarından bazısını veya hiçbirini okula gönderemez; hatta belki hava koşullarına dayanıklı bir evden bile yoksunluğunun yanında, elbise ve ayakkabı ihtiyaçlarını bile

karşılayamamaktadır. Aşırı (mutlak) yoksulluk diğer yoksulluklardan farklı olarak sadece gelişmekte olan ülkelerde gözlenmektedir. Orta düzeydeki yoksulluk hane halkının genellikle temel yaşam gereksinimlerini ucu ucuna da olsa karşılayacağı durumu ifade eder. Göreceli yoksulluk ise, hane halkı gelir seviyesinin, ortalama milli gelirin belli bir oranda altında kalması durumudur. Dünya Bankası günde 1 doların altında kazananları aşırı (mutlak) yoksullar, günde 1-2 dolar arasında kazananları ise orta düzeydeki yoksullar olarak sınıflamaktadır (Sachs, 2005: 20-21).

Dünya Bankası (1990), yoksulluğu; asgari yaşam standardına ulaşamama, maddi nitelikteki mahrumiyetler nedeniyle kaynaklara ve üretim faktörlerine ulaşamama, aç olma, barınma imkânına sahip geliri olmama, hasta olduğu halde doktora gidememe, eğitim alamama, iş sahibi olamama, gelecekte korkar olma, temiz suya ulaşamama, güçsüzlük ve özgürlükten yoksun olma diğer bir ifadeyle asgari bir yaşam düzeyini sürdürecektir gelirden yoksun olma olarak tanımlamıştır (Güler, 2011: 87).

Lipton (1997) ise, yoksulluğu özel tüketime dayandırarak, bir kişinin belirli bir zaman kesitinde temel maddi ihtiyaçlarını yeterli düzeyde karşılamak için ekonomik kaynaklara ulaşamama durumunu, başka bir deyişle bireylerin belirli bir düzeyin altında kişi başına özel tüketime sahip olduğu durumu yoksulluk olarak tanımlamıştır. Sen (2004), "kapasite eksikliği" yaklaşımında düşük gelirin yoksulluğun başlıca nedenlerinden biri olduğunu, diğer bir deyişle gelir yetersizliğinin kişinin kapasite yoksunluğunun temel sebebi olabileceğini düşünmekle beraber gelir dışındaki diğer unsurların da önemini vurgulamıştır.

Yoksulluk, eşitsizlik ve kırılganlıkla ilgili olmasına rağmen farklı anlamları söz konusudur. Eşitsizlik gelir veya tüketim gibi bir takım özelliklerin toplam nüfus içerisinde nasıl dağıldığı üzerinde yoğunlaşmaktadır. Bireylerin refahının toplumdaki diğer kişilerin ekonomik konumuna bağlı olduğuna inanılıyor ise yoksulluk analizi çerçevesinde eşitsizliğin incelenmesi gerekir. Kırılganlık ise kişinin şimdi yoksul olmasa bile gelecekte yoksulluğa düşme riski olarak tanımlanmakta ve genellikle kuraklık, tarım fiyatlarındaki düşüş ya da bir finansal krizin "şok" etkisi ile ilişkilidir. Kırılganlık yatırım, üretim modelleri, mücadele stratejileri, kişinin kendi durumunu algılaması açısından bireylerin davranışlarını etkilediğinden refahın önemli bir boyutu olarak kabul edilmektedir (Haughton ve Khandker, 2009: 3).

Yoksulluk algısı ve nedenleri farklı ideolojik ve iktisadi yaklaşımlara göre farklılık göstermektedir. Merkantilist düşünce; sanayi ve ticaretten sağlanan gelirlerin süreklilik gösterdiğini buna karşın tarım sektörünün güvenilir olmadığını, ekonomisi tarıma dayalı ülkelerde tarımda verim artışı sağlanamaması durumunda yoksulluğun kaçınılmaz olduğunu

savunmaktadır (Kazgan, 1984: 40). Marksist düşünce; işçilerin emeğinin tam karşılığını alamamalarını yoksulluğun temel nedeni olarak görmekte, kapitalist sistemde işçilerin çalışmaları sonucunda aldıkları ücretten artan kısmın sermaye birikimi olarak kapitalistlere gittiğini, çalışmasının karşılığını alamayan işçi sınıfının yoksulluğun içine düştüğü üzerinde durmaktadır. Keynes'e göre; yoksulluğun sebebi etkin talep yetersizliğidir. Yoksulluk piyasadaki toplam talebin, mevcut üretim faktörlerinden tamamının istihdamına yetmediği durumda işsizlikten dolayı ortaya çıkmaktadır (Gündüz, 2006: 37). Klasikler; ekonomik kalkınmanın süreklilik göstermediğini, belli dönemlerde durgunluğa girdiğini, ekonomik durgunluk dönemlerinde de yoksulluğun ortaya çıkmasının kaçınılmaz olduğunu savunmaktadırlar (Kazgan, 1984: 96). Klasiklerden Malthus'a göre yoksulluk temel besin maddelerinin aritmetik oranla artarken, nüfusun geometrik oranla artması sonucunda, dolayısıyla nüfus artışına bağlı olarak ortaya çıkarken, J.S Mill yoksulluğa servet bölüşümü perspektifinden bakar ve gelir dağılımının dengesiz olması durumunda yoksulluğun kaçınılmaz olduğunu savunur. Kalkınma iktisatçıları; yoksul ülkelerin az gelişmişlik sorununu bu ülkelerin kendi iç dinamiklerine bağlı görmekte ve devletin piyasalara müdahale ederek kalkınmayı engelleyen bu dinamikleri etkisiz kılabileceğini savunmaktadır (Arpacıoğlu, 2012: 27-28).

Önceleri ulusal bir sorun olarak bakılan yoksulluk 2000'li yıllarla birlikte özellikle son yıllarda yaşanan küresel kriz ve bunun etkileriyle birlikte küresel bir sorun olarak algılanmaya başlanmıştır. Yoksulluğun azaltılması, yoksul kişilerin suç oranlarının azaltılması, eğitim düzeyinin artırılması, sağlık koşullarının iyileştirilmesi ve fırsat eşitliğinin sağlanması ile toplumun diğer kesimlerine de, önemli pozitif dışsallıklar sağlayarak yaşam kalitesinin artırılmasına katkı sağlamaktadır. Son yıllarda başta BM ve Dünya Bankası olmak üzere birçok uluslararası fon sağlayıcı kuruluş yoksullukla mücadele konusunda sağladıkları fonlarla birçok proje, programı desteklerken, yoksulluğun azaltılması yönünde çeşitli politikalar uygulamaktadır.

Dünya'da yoksullukla mücadelede BM'in BKH ve AB'nin "Lizbon Stratejisi" ilkeleri ön plana çıkmaktadır. BKH hedefleri gerçekleştirme için yapılan uygulamaları başarılı saymaktadır. AB'de 2000 yılından bu yana uygulanmakta olan Lizbon Stratejisi'nde ise; toplumsal dışlanma ve yoksulluk sorununun çözümünde bütüncül bir yaklaşım göze çarpmakta, geliştirilen sosyal politikaların ekonomik büyüme ve istihdamla ilişkisi kurularak piyasa sistemini en etkin şekilde işleten aynı zamanda ise toplumsal dışlanma ve yoksulluk sorununu kalıcı bir şekilde çözmeyi hedefleyen uygulamalar başarılı sayılmaktadır. Bu çerçevede özellikle sosyal dışlanmanın önlenmesi için korunmasız grupların (kadın, çocuk, genç, işsiz, yoksul, yaşlı ve özürülüler için özel programlar) durumlarını iyileştirme çabaları ön plana çıkmaktadır (DPT, 2007: 23-24).

1.2. BİNYIL KALKINMA HEDEFLERİ ve KALKINMANIN FİNANSMANI

Eylül 2000'de gerçekleştirilen BM Binyıl Zirvesi'nde tüm üye ülkelerce oybirliği ile kabul edilen BKH şimdiye kadar uluslararası alanda kalkınma konusunda benimsenmiş en iddialı ve kapsamlı taahhütleri ve hedefleri içermektedir. BKH genel olarak yoksulluğun azaltılması, eğitim, cinsiyet eşitliği, sağlık ve çevre konusunda iyileştirmeler sağlanarak yaşam kalitesinin yükseltilmesini amaçlayan ölçülebilir 8 genel amaç altında 21 hedef ve bunlarla ilgili 60 göstergeden oluşmaktadır. Aslında BKH kalkınma için birçok ulusal ve uluslararası stratejiye rehberlik etmeyi ve etkilemeyi sağlayan önceki BM girişimlerinin ve sayısal küresel hedeflerinin yerini almıştır (Reddy ve Heuty, 2006: 1-2).

BKH aşırı yoksulluk ve açlığın azaltılmasını, ilköğretimin evrensel hale getirilmesini, cinsiyet eşitliğinin sağlanması ve kadının konumunun güçlendirilmesini, çocuk ölümlerinin azaltılmasını, annelerin sağlık koşullarının iyileştirilmesini, AIDS, sıtma ve benzeri hastalıklarla mücadeleyi, çevresel sürdürülebilirliğin sağlanmasını ve küresel işbirliğinin kalkınma odaklı olarak geliştirilmesini hedeflemektedir. Bu hedeflerin çok büyük bölümü hedef yıl olan 2015'e kadar ulaşılabilecek belirli göstergelerle ifade edilmektedir. Günümüzde bu hedeflerin gerçekleştirilmesi konusunda birçok ülke önemli derecede ilerlemeler kaydetse de, genel olarak küresel düzeyde baktığımızda, birçok ülkenin 2015 hedeflerinin oldukça gerisinde kaldığı ve gerek ülkeler arasında gerekse ülkelerin değişik bölgelerinde farklı düzeyde ilerlemeler göze çarpmaktadır (McGillivray, 2008: 1).

BM'nin IMF, Dünya Bankası ve OECD gibi uluslararası kuruluşlar ile işbirliği yaparak belirlemiş olduğu BKH bir bakıma, 1990'lı yıllarda uluslararası konferanslar ve zirvelerde dile getirilmiş olan kalkınma hedeflerinin sayısal olarak ifade edilmiş şeklidir. BM'in 55. oturumunda 18 Eylül 2000'de Binyıl Zirvesinde 189 BM üyesi devlet bir araya gelerek yoksulluk, açlık, hastalık, kadınlara karşı ayrımcılık ve eğitimsizlik ile savaşmak için aşağıdaki 8 temel husus üzerinde mutabakata varmıştır (UN, 2000: 1-9):

- ✓ Temel değer ve prensipler (özgürlük, eşitlik, dayanışma, hoşgörü, saygı ve paylaşılmış sorumluluk),
- ✓ Barış, güvenlik ve silahsızlanma,
- ✓ Kalkınma ve yoksullukla mücadele,
- ✓ Ortak çevrenin korunması,
- ✓ İnsan hakları, demokrasi ve iyi yönetim,
- ✓ Korunmaya muhtaç olanların korunması,
- ✓ Afrika'nın özel ihtiyaçlarının karşılanması,
- ✓ BM'nin güçlendirilmesi.

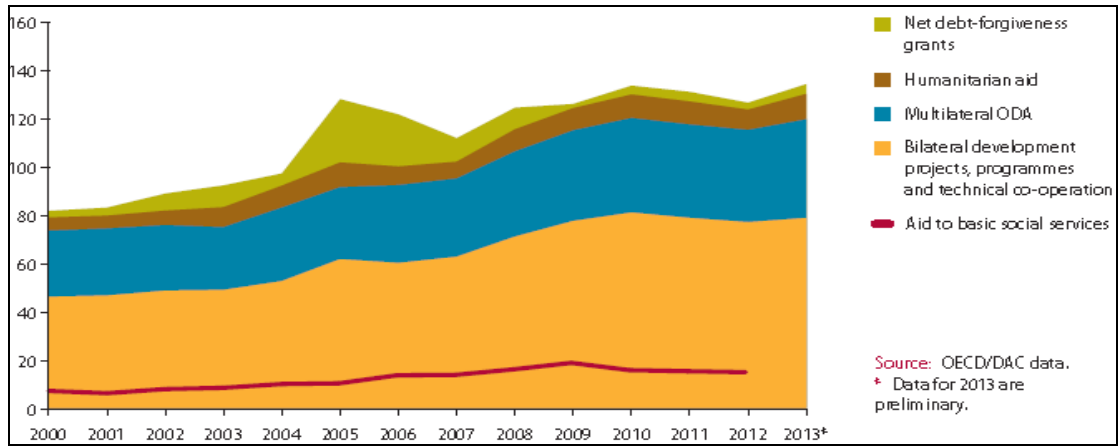
Yukarıda bahsedilen Binyıl Bildirgesinde belirtilen hususların uygulanmasına yönelik yol haritası belirlemek için BM'in 6 Eylül 2001 tarihli toplantısında ülkeler BKH olarak, gelişmekte olan ülkeler tarafından 2015 yılına kadar ulaşılması planlanan ölçülebilir ve izlenebilir 8 genel amaç çerçevesinde 18 hedef ve 48 göstereyi kapsayan kalkınma hedeflerini kabul etmiştir (UN, 2001: 56-58). Binyıl Bildirgesi ilgili diğer ilkelerin yanı sıra BKH'ni de içinde barındıran çok geniş boyutlu bir bildirgedir. BKH aslında Binyıl Bildirgesinin kalkınma ve yoksulluğun ortadan kaldırılmasını ele alan bölümünden ortaya çıkmıştır. BKH'nin büyük bölümünün birbiriyle çeşitli açılardan bağlantılı olduğu ve birbirlerini tamamladıkları düşünülmektedir. Hiçbir hedef ne diğer hedeflerden ne de BKH içinde tanımlanmayan temel makroekonomik sonuçlardan ayrı tutulabilmektedir (McGillivray, 2008: 3).

Bu hedefler gerek gelişmekte olan gerekse gelişmiş ülkelerce ve uluslararası kuruluşlarca kabul görmüştür. Daha sonra ise 2005 Dünya Zirvesinde BKH konusunda müzakere edilen hususlar BM'in 24 Ekim 2005 tarihli toplantısında karara bağlanarak, BKH'nin genişletilmesi üzerinde mutabakata varılmıştır. BKH 15 Ocak 2008 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, 8 genel amaç çerçevesinde hedef sayısı 18'den 21'e, gösterge sayısı ise 48'den 60'a çıkartılarak çok daha boyutlu hale gelmiştir (UN, 2005: 1-38; UN, 2012: 1-2).

BKH'nin ilk yedi amacı yoksulluk, hastalıklar, eğitim, cinsiyet eşitliği ve çevre konusunda olumsuzlukların azaltılması ve ilgili göstergelerde iyileştirmeleri öngörürken, 8. Amaç olan kalkınma için küresel işbirliği ise zengin ve yoksul ülkelerin ilk 7 amacı gerçekleştirmek için birlikte küresel işbirliği gerçekleştireceklerine ilişkin taahhütlerini içermektedir. Küresel işbirliği çerçevesinde gelişmiş ülkeler, BKH'nin gerçekleşmesi veya bu hususta ilerlemeler kaydedilmesi konusunda, GSMH'lerinin %0,7'sini diğer bir deyişle her 10\$'lık gelirin, sadece 7 centini uluslararası yardımlar çerçevesinde bağışlamayı taahhüt etmişlerdir (Sachs, 2005: 213).

BKH'ne ulaşılması için ilgili ülkelerin kurum ve politikalarını gerektiği şekilde düzenlemeleri koşulu ile 1990-2015 yılına kadar yıllık öncelikle 40-60 Milyar \$ yardım sağlanması öngörülmüştür. Daha sonra ise kalkınma hedeflerine ulaşılması için gelişmiş ülkelerin yıllık yardımlarının iki katına yükseltilmesi gerektiği ve gelişmiş ülkelerin GSMH'lerinin %0,5'ine tekabül eden yardımların, günümüzde de hedeflenen %0,7'ye çıkarılmasının, istenilen sonuçlara ulaşılması açısından faydalı olacağını vurgulanmıştır. Gelişmiş ülkeler tarafından BKH'nin gerçekleştirilmesinde ve bu konuda küresel işbirliğinin kalkınma odaklı olarak geliştirilmesi konusunda gelişmekte olan ülkelere sağlanan Resmi Kalkınma Yardımları (ODA) özellikle ekonomik kriz döneminde çok daha önemli hale gelmiştir (UN, 2009/b:3-5 ve Uzun, 2003: 159).

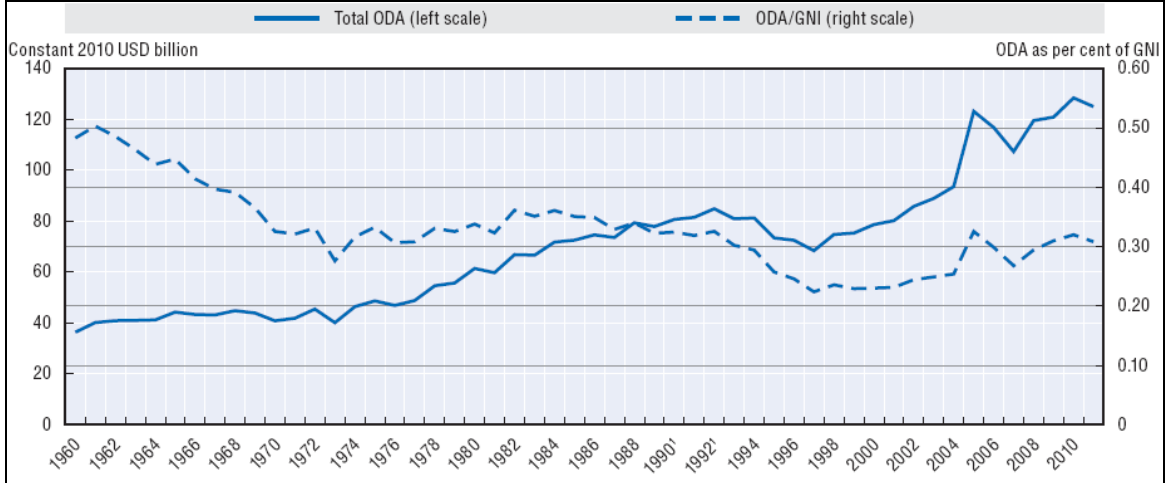
2008 yılında kullanılan ODA miktarı önceki yıla göre %10.2 oranında artarak 119.8\$ milyara ulaşmıştır. Bu rakam yaklaşık olarak gelişmiş ülkelerin milli gelir toplamalarının %0.30'una tekabül etmektedir. ODA miktarı 2009 ve 2010 yıllarında da artmaya devam etmiş ve 2010 yılında rekor seviyeye ulaşmıştır. Küresel düzeyde, özellikle gelişmiş ülkelerin uyguladıkları kemer sıkma politikalarının da etkisiyle ODA miktarı 2011 yılında 2010 yılına göre %3 oranında düşerek 133.5\$ milyar ve 2012 yılında düşmeye devam ederek 126.9\$ milyar olarak gerçekleşmiştir. İki yıllık üst üste düşüşten sonra, ODA miktarı, bazı OECD üyesi ülkelerdeki küresel krizden kaynaklanan bütçe baskısına rağmen, 2013 yılında bir önceki yıla göre %6.1 oranında artarak 134.8\$ milyar ile tarihi seviyeye ulaşmıştır. Grafik 1'de görüldüğü üzere, OECD Kalkınma Yardımları Komitesi (DAC) üyesi ülkelere sağlanan fonlar miktar itibariyle sırasıyla “İkili kalkınma projeleri, programları ve teknik işbirliği”, “Çok taraflı ODA”, “İnsani yardım” ve “Net borçların silinmesi ve hibe” bileşenleri kapsamında sağlanmakta olup üye ülkelere desteklenen proje ve programların bir kısmı temel sosyal hizmetlerin sağlanmasına yöneliktir (UN, 2012/c: 7-9 ; UN, 2014/b: 11).

Grafik 1: OECD Kalkınma Yardımları Komitesi (DAC) Üyesi Ülkelerde 2000-2013 Yıllarında Sağlanan Fonların Bileşenler Bazında Dağılımı

Kaynak: UN, MDG Gap Task Force, 2014/b

DAC üyesi ülkelere sağlanan ODA miktarı son 10 yılda, 2011 yılı hariç, reel olarak sürekli artış göstermesine rağmen hala BM'in hedefi olan “gelişmiş ülkelerin milli gelir toplamalarının %0.70'in altında kalmıştır. Grafik 2'de görüleceği üzere; ODA miktarı 2011 yılında 133.5\$ milyar olarak gelişmiş ülkelerin milli gelir toplamalarının %0,31 olarak gerçekleşerek hala hedefin yarısına kadar bile ulaşmamıştır (OECD, 2012/b: 266).

Grafik 2: Net Resmi Kalkınma Yardımı (1960-2011)

Kaynak: OECD, 2012/b: 266

Sachs (2005) küresel gelir dağılımından en az pay alan aşırı yoksulların fakirlik kısır döngüsü içerisinde olduğunu, aşırı yoksulluğu sona erdirmek için; aşırı yoksulluk içinde yaşayan dünya nüfusunun 1/6'sının hayatta kalma mücadelesi vermek zorunluluğundan kurtarılmasını ve Dünyadaki yoksulların hepsine kalkınma basamaklarını tırmanacak bir şans tanınmasını önermiştir. Sachs yoksullukla mücadelede 1990 verilerine göre yoksulluğu 2015'e kadar yarı yarıya indirmeyi ve 2025'te ise tamamen ortadan kaldırmayı hedefleyen BKH'nin önemine dikkat çekmektedir. BKH'nin iddialı olsa da, başarılmasının olanaksız olmadığını ve gelişmiş ülkelerin bu hedeflerin gerçekleştirilmesi, adil fırsatlar sağlamak bağlamında yoksul ülkelerin kalkınmasına vaat ettikleri mali yardımlarla daha fazla destek vermeleri gerektiğini vurgulamıştır (Sachs, 2005: 24-25).

Finansal krizler ve bu krizlerden kurtulmak için uygulanan politikalar gelir kaynaklarında düşümlere, işsizlikte artışlara ve kamu hizmetlerinin kalitesinin düşmesine neden olmaktadır. Bu çerçevede finansal krizler yoksulların durumunda, refahında kötüleşmeye neden olurken, aynı zamanda BKH'nin gerçekleşmesinde veya ilerlemeler kaydedilmesinde performans artışını engellemektedir. Bunlar göz önüne alındığında, sosyal kazanımlarını korumak ve daha fazla ilerleme kaydetmek için krizin sosyal etkilerine cevap verilebilecek sürdürülebilir çabalar artırılmalıdır. Uygulanacak politikalar daha çok özellikle son dönemdeki küresel kriz karşısında savunmasız kalan, kırılgan yaşam kaliteleri ve refahları günümüzün istikrarsız küresel ekonomisinde tehdit altında olan yoksul hane halkı üzerinde yoğunlaşmalıdır. Finansal krizler bir yandan yoksulluğu ve gelir eşitsizliğini artırırken diğer yandan insani gelişme göstergelerini de bozulabilmektedir. Hane halkının farklılıkları, sosyal programların kalitesi dahil olmak üzere ülkeye özgü özellikler finansal krizlerin belirsiz sonuçlarının açıklanmasına katkıda bulunmaktadır (Calvo, 2013: 4).

BKH çerçevesinde, uluslararası toplum kalkınmanın temel amacının yoksulluğun azaltılması ve buna bağlı olarak kalkınma konusunda müdahalelerin etkinliğini değerlendirmek olduğunu deklere etmiştir (Essama-Nssah, 2004: 1). Birçok uluslararası kuruluş tarafından benimsenen ve desteklenen, 2015 yılına kadar ulaşılmaması arzulanan BKH'nin sekiz temel amacı, bu amaçlarla ilgili performans ölçütleri Tablo 3'de özetlenmiştir (Dünya Bankası, 2005: 91).

BKH çerçevesinde kabul edilen 8 genel amaç 21 hedef ve 60 göstergenin tamamı ise **EK: 1**'de yer almaktadır.

Tablo 3: Binyıl Kalkınma Hedefleri (Amaçlar ve Hedefler)

Genel Amaçlar	Hedefler
I-Aşırı Yoksulluk ve Açlığın Azaltılması	<p>1- 1990 ile 2015 yılları arasında günlük geliri bir doların altında olan nüfusu yarıya indirmek,</p> <p>2- Kadınlar ve gençler de dâhil olmak üzere, herkes için insan onuruna yaraşır iş yaratmak ve tam ve verimli istihdama ulaşmak,</p> <p>3- 1990 ile 2015 yılları arasında açlıkla karşı karşıya olan nüfusun oranını yarıya indirmek.</p>
II- İlköğretimin Evrensel Hale Getirilmesi	<p>4- 2015 yılına kadar dünyanın her yerindeki kız ve erkek çocuklarının ilköğretim hakkından eksiksiz yararlanmasını sağlamak.</p>
III-Cinsiyet Eşitliğinin Sağlanması ve Kadının Konumunun Güçlendirilmesi	<p>5- Toplumsal cinsiyet eşitsizliğini ilk ve orta öğretimde tercihen 2005 yılına kadar ve eğitimin her düzeyinde 2015 yılına kadar ortadan kaldırmak.</p>
IV-Çocuk Ölümlerinin Azaltılması	<p>6- 1990 ve 2015 yılları arasında beş yaş altı çocuk ölümlerinin 2/3 oranında azaltmak.</p>
V-Annelerin Sağlık Koşullarının İyileştirilmesi	<p>7- 2015 yılına kadar üreme sağlığında evrensel erişimi sağlamak,</p> <p>8- 1990 ve 2015 yılları arasında gebelik, doğum ve loğusalık sırasında meydana gelen anne ölümlerinin ¼ oranında azaltmak.</p>
VI-AIDS, Sıtma ve Benzeri Hastalıklarla Mücadele	<p>9- 2015 yılında HIV/AIDS yayılımını durdurmuş olmak ve geriletmeye başlatmak,</p> <p>10- 2010 yılına kadar HIV/AIDS için gerekli olan tedaviye ihtiyaç duyanların tedaviye erişimini sağlamak,</p> <p>11- 2015 yılına gelindiğinde sıtma ve diğer salgın hastalıkların yayılımını durdurmuş olmak ve geriletmeye başlamak.</p>
VII-Çevresel Sürdürülebilirliğin Sağlanması	<p>12- Sürdürülebilir kalkınma ilkelerini ülke politikaları ve programları ile bütünleştirmek ve çevresel kaynakların yok oluşunu tersine çevirmek,</p> <p>13- 2010 yılına kadar önemli bir oranda düşüş sağlayarak bioçeşitlilik kaybını azaltmak,</p> <p>14- 2015 yılına kadar güvenli içme suyuna ve temel atık sistemine erişimi olmayan nüfusun oranının yarı yarıya azaltmak,</p> <p>15- 2020 yılına kadar gecekonduda yaşayan en az 100 milyon kişinin yaşamlarında belirgin bir iyileşme sağlamak.</p>
VIII-Küresel İşbirliğinin Kalkınma Odaklı Olarak Geliştirilmesi	<p>16- Açık, kurallara bağlı, tahmin edilebilir, ayrımcılık içermeyen ticaret ve finans sistemleri geliştirmek,</p> <p>17- En az gelişmiş ülkelerin özel ihtiyaçlarına yönelmek,</p> <p>18- Denize kıyısı olmayan ülkelerin ve kalkınmakta olan küçük ada ülkelerinin özel ihtiyaçlarını ele almak,</p> <p>19- Borçları uzun vadede sürdürülebilir hale getirmek için ulusal ve uluslararası önlemler almak ve kalkınmakta olan ülkelerin borç problemleri ile kapsamlı şekilde ilgilenmek,</p> <p>20- Kalkınmakta olan ülkelerin önemli ilaçlara makul fiyatlarla ulaşması için ilaç şirketleri ile işbirliği yapmak,</p> <p>21- Başta bilgi ve iletişim teknolojileri olmak üzere yeni teknolojilerin özel sektörle işbirliği içinde yaygınlaştırılmasını sağlamak.</p>

Kaynak: UN, 2012/a, Official list of BKH indicators, Effective 15 January 2008 Erişim 30.12.2013 <http://unstats.un.org/unsd/BKH/host.aspx?content=indicators/officialist.htm>

Özet olarak Tablo 3’de yer alan hedefler; gerek kalkınmanın finansmanını sağlayan uluslararası fon sağlayıcı kuruluşlar gerekse bu kuruluşlardan fon kullanan ülkeler için önemli bir performans göstergesi haline gelmiştir. Literatürde yoksulluk olgusuna genelde BKH çerçevesinde yer verildiği görülmektedir. BKH konusunda literatürde yapılan çalışmalar ise genelde küresel düzeyde hedeflerin ne oranda gerçekleştiği üzerinde yoğunlaşırken, ülke bazlı analizler konusunda kısmi değerlendirmelere yer verilmektedir. Küresel düzeyde BKH izlemeleri yapılırken ülkeler bazında bu hususta bir değerlendirme yapıp ülkelerin ayrıntılı ve objektif kriterlere bağlı bir performans değerlendirmelerine yeterince yer verilmemektedir.

BKH’nin gerçekleştirilmesi konusunda birçok uluslararası ve bölgesel kuruluş ya BM’nin ortağı olmuş ya da bu hedeflerin gerçekleştirilmesi konusunda destek sağlamıştır (Tablo 4). Uluslararası ve bölgesel kuruluşlar tarafından sağlanan fonların, bu fonlardan faydalanan az gelişmiş ülkelerdeki ekonomik büyüme ve ortalama kişi başına düşen geliri artırmak yolu ile yoksulluğu azaltacağı düşünülmektedir. Elbette ki yoksulluğun azaltılması sürecinde gelir artışının yanı sıra bu gelirin nasıl dağıldığı da etkili olmaktadır.

Tablo 4: BKH’ni Destekleyen Kuruluşlar

Kuruluş Kısaltma Adı	Kuruluşun Tam Adı	Kuruluş Kıs. Adı	Kuruluşun Tam Adı
UNDP	BM Kalkınma Programı	UNAIDS	HIV/AIDS BM Ortak Programı
Millennium Campaign	Binyıl Kampanyası	UNCTAD	Ticaret ve Kalkınma Konferansı
UNDESA	BM Ekonomik ve Sosyal İşler Departmanı	UNDG	BM Kalkınma Grubu
World Bank	Dünya Bankası	UNESCO	BM Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü
UNICEF	BM Çocuklara Yardım Fonu	UNHCR	BM Mülteci Ajansı
UNEP	BM Çevre Programı	UNIFEM	Kadınlar için Birleşmiş Milletler Kalkınma Fonu
UNFPA	BM Nüfus Fonu	UNOHCHR	BM İnsan Hakları Yüksek Komiserliği Ofisi
WHO	Dünya Sağlık Örgütü	ESCWA	Afrika Ekonomik Komisyonu
IMF	Uluslararası Para Fonu	WFP	Dünya Gıda Programı
UN-HABITAT	Birleşmiş Milletler İnsan Yerleşimleri Programı	ECA	Afrika Ekonomik Komisyonu
FAO	Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü	ECE	Avrupa Ekonomik Komisyonu
IFAD	Tarımsal Kalkınma için Uluslararası Fon	ECLAC	Latin Amerika ve Karayipler Ekonomik Komisyonu
ILO	Uluslararası Çalışma Örgütü	ESCAP	Asya ve Pasifik Ekonomik Sosyal Komisyonu
ITU	Uluslararası Telekomünikasyon Birliği	ESCWA	Batı Asya Ekonomik ve Sosyal Komisyonu

Kaynak: UN, 2013, (<http://www.un.org/millenniumgoals/> Erişim 17.02.2013)’den yararlanarak hazırlanmıştır.

Günümüzde küreselleşmenin gelişmekte olan ülkelerde, özellikle bu ülkelerdeki yoksul insanlar üzerindeki yıkıcı etkilerinin azaltılması yönünde, başta BM, Dünya Bankası, IMF, AB ve OECD olmak üzere, uluslararası kuruluşlara önemli görevler düşmektedir. Küreselleşmenin zengini daha zengin, fakiri ise daha fakir yapan uygulamalarının negatif etkilerinin azaltılması yönünde uluslararası kuruluşlar tarafından uygulanacak dengeleyici politikalar önem arz etmektedir (Stiglitz, 2004/a: 9-15).

BKH'nin gerçekleştirilmesinde ve yoksullukla mücadelede misyonları ve faaliyet alanları farklı olan Tablo 4'de yer alan tüm uluslararası ve bölgesel kuruluşların destekleri önemlidir. Ancak bu hususta en büyük ilgiyi UNDP ve Dünya Bankası göstermektedir.

Misyonunu “yoksulluktan arınmış bir dünya oluşturmak” olarak hedeflemiş Dünya Bankası'nın sağlamış olduğu fonlarla üye ülkelerde desteklediği projelerin BKH'ni gerçekleştirme ve bu hususta ilerlemeler kaydetme konusunda önemli katkıları söz konusudur. Tablo 5'de de görüleceği üzere Dünya Bankası 2012 mali yılında BKH'nin 8 genel amacı çerçevesinde toplamda 402 faaliyet için yaklaşık 60 milyar dolarlık bir fon sağlamıştır. Sağlanan fonlar daha çok, yaklaşık 20 milyar dolar ile “Küresel İşbirliğinin Kalkınma Odaklı Olarak Geliştirilmesi” ve yaklaşık 17,5 milyar dolar ile “Çevresel Sürdürülebilirliğin Sağlanması” amaçlarının gerçekleştirilmesinde kullanılmıştır.

Tablo 5: Dünya Bankası'nın 2012 Mali Yılında Sağlamış Olduğu Fonların BKH Çerçevesinde Dağılımı

BKH Amaçları	Faaliyet Sayısı			Taahhüt Edilen Fon (Milyon Dolar)		
	IBRD	IDA	IBRD + IDA	IBRD	IDA	IBRD + IDA
1-Aşırı Yoksulluk ve Açlığın Azaltılması	12	37	49	2.696	3.406	6.101
2- İlköğretimin Evrensel Hale Getirilmesi	11	15	26	3.131	1.993	5.124
3-Cinsiyet Eşitliğinin Sağlanması ve Kadının Konumunun Güçlendirilmesi	15	30	45	4.047	4.132	8.179
4-Çocuk Ölümlerinin Azaltılması	2	11	13	611	567	1.178
5-Annelerin Sağlık Koşullarının İyileştirilmesi	4	9	13	1.511	514	2.025
6-AIDS, Sıtma ve Benzeri Hastalıklarla Mücadele	0	8	8	0	241	241
7-Çevresel Sürdürülebilirliğin Sağlanması	45	78	123	7.470	9.979	17.450
8-Küresel İşbirliğinin Kalkınma Odaklı Olarak Geliştirilmesi	48	77	125	15.224	4.671	19.895
TOPLAM	137	265	402	34.691	25.503	60.194

Kaynak: World Bank Web Site, (Mart 2013 <http://siteresources.worldbank.org>)'den yararlanarak hazırlanmıştır

En az gelişmiş ülkeler (LDC) olarak tanımlanan, büyük bölümü Afrika kıtasında olan ülkelere sağlanan fonlar artmasına (2012 yılında DAC ülkelerinin GSMH' nin %0.09'u, yaklaşık \$40,5Milyar) rağmen hedeflerin (DAC ülkelerinin GSMH'nin %0.15-0.20'si yaklaşık \$68-90 milyar) altında kalmıştır. BM hedefi olan %0,7'lik oranı gerçekleştirmek için 2013 yılında \$315 milyar yardım gerekli iken yardım miktarındaki açık yaklaşık \$180 milyar olarak gerçekleşmiştir (UN, 2014/b: 13).

Burnside ve Dollar 2000 yılındaki çalışmalarında uluslararası yardımların iyi politikalarla gelişmekte olan ülkelerdeki büyüme üzerinde olumlu bir etkisi olduğunu, buna karşın kötü politikaların uygulanması durumunda etkinin sınırlı kalacağını ortaya koymuştur. Bulguları sonucunda yoksullara daha etkin bir tahsisin iyi politika uygulamalarına bağlı olduğunu ve daha iyi politika uygulayan ülkelerin daha fazla yardımdan faydalanmaları gerektiğini önermişlerdir. Ancak, bazı araştırmacılar çalışmalarında bu bulgu ve önerinin aksine ampirik kanıtlar elde ederek, çalışmalarında büyüme ya da yoksulluğun azaltılmasında en fazla etkiye sahip olduğunu düşündükleri fonların içsel olarak nereye tahsis edildiği üzerinde odaklanmışlardır. Araştırmalarında ulaşım ve diğer ekonomik altyapıya sağlanan fonların büyüme üzerinde pozitif etkisi olduğuna yönelik ampirik kanıtlar sağlamıştır. Ancak son zamanlarda, fon sağlayıcılar daha çok altyapıdan ziyade sağlık ve eğitim gibi yoksul odaklı harcamalara odaklanmaktadır. Fon sağlayıcılar BKH'ne daha fazla önem vermeye ve buna bağlı olarak sosyal sektörlere daha fazla fon tahsis etmeye başlamışlardır (Hidefumi ve Yuichi, 2009: 2).

Uluslararası kuruluşlarca sağlanan yardımların, başta ODA olmak üzere, fon sağlayan kuruluşların, fon sağladıkları ülkelerin önceliklerini dikkate alarak, birbirini tamamlaması ve görev paylaşımı prensipleri çerçevesinde sağladıkları fonların etkin kullanılması 1990'lardan beri tartışılmaktadır. Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasında ortaklık ihtiyacı ve kalkınma sorunlarına bir çözüm bulmak için tüm paydaşlar arasında işbirliği sağlanması önemli hale gelmiştir.

Bunun sonucu olarak fon sağlayan donör ülkeler ve yardım kuruluşları kalkınma konusunda etkinliğin artırılması için fon sağladıkları ülkelerle işbirliği içerisinde sağladıkları fonların uyumunu artırmaya çalışmışlardır. Monterrey'den sonra ilk yüksek düzeyde zirve uluslararası yardımlarda uyum ve koordinasyon sağlanması amacıyla çok taraflı kalkınma bankaları ve uluslararası kuruluşların liderleri ve fon sağlayan donör ülkeler ve fon sağlanan ülke temsilcilerinin katılımıyla Şubat 2003 tarihinde Roma'da düzenlenmiştir. Daha sonraki dönemlerde ise Paris Bildirgesi ile sonuçlanan Mart 2005 Paris ve Eylül 2008 Akra/Gana zirveleri gerçekleştirilmiş ve daha önceki zirvelerde belirlenen hedeflerin izlenmesi ve bu

konuda sağlanan yardımların performanslarının da dikkatle izlenmesi sonucunda önemli yeni kararlar alınmıştır (Carnegie Mellon University, 2009: 58-61).

Sağlanan fon ve yardımların uyum, koordinasyon ve bir paralellik çerçevesinde artırılması konusundaki taahhütleri içeren “Yardımların Etkinliği Üzerine Paris Bildirgesi”nde; 100’den fazla ülke ve yardım kuruluşu tarafından daha etkin bir kalkınma için belirlenen beş ilke çerçevesinde 2010 yılında 12 göstergeye ulaşmayı sağlayacak hedefler ortaya konmuştur. Paris Yardım Etkinliği Deklarasyonu Tablo 6’da özetlenen daha etkin bir kalkınma için belirlenen beş ilke çerçevesinde 2010 yılına kadar ulaşılmak üzere 12 performans hedefi belirlemiştir (Aid Harmonization and Alignment, 2012a ; Aid Harmonization and Alignment, 2012b):

Tablo 6: Paris Yardım Etkinliği Deklarasyonu ile Kalkınma İçin Belirlenen İlkeler

İlkeler	Açıklama
Sahiplenme (Ownership)	Gelişmekte olan ülkeler tarafından kendi kalkınma stratejilerinin belirlenmesi, kurumlarında iyileşme sağlanması ve yolsuzluklarla mücadele edilmesi. Fon sağlayan donör ülke ve kuruluşların, sağladıkları desteklerde destek sağlanan ülkelerin liderliğine ve önceliklerine saygı göstererek eşgüdüm içerisinde kalkınma faaliyetlerinde kapasite yaratılmasına destek sağlaması.
Paralellik (Alignment)	Donör ülkeler tarafından verilen destekle bu hedefler arasında paralellik sağlanması. Donör ülkeler tarafından sürdürülebilir kalkınmaya destek sağlamak amacıyla sağlanan fonlarda fon sağlanan ülkelerin kalkınma stratejileri, kurumsal yapısı, prosedürleri ve yerel sistemlerinin kullanılması.
Uyum (Harmonization)	Donör ülkeler tarafından sağlanan fonlarda tekrarlardan kaçınılması için bilgi paylaşılması, prosedürlerin basitleştirilmesi ve eylemlerin uyumlaştırılarak koordine edilmesi. Donörler girişimlerinde ortak değerlendirmeler, ortak stratejiler, politik angajman veya ortak donör ofislerinin kurulması gibi pratik girişimler üzerine odaklanmalı, bu amaçla sektörel ve ülkesel boyutta karşılaştırmalı üstünlüklerini gerektiğinde sağlanan fonların tam etkinliğinin artırılması yönünde koordine etmelidir.
Sonuca odaklı yönetim (Managing for Results)	Fon sağlanmasında, yardımların yönetilmesi ve uygulamasında gelişmekte olan ülkeler ve donörlerin sağlanan fonlardan istenilen sonuçları elde edilmesine ve bunların ölçülmesine odaklanılması ve bu hususta elde edilen bilgilerin karar alma sürecinin geliştirilmesinde kullanılması gerekmektedir.
Karşılıklı hesap verebilirlik (Mutual Accountability)	Donörler ile partnerleri olan gelişmekte olan ülkeler tarafından kalkınma yolunda sağlanan kaynakların kullanımında ve elde edilen sonuçlar hakkında karşılıklı şeffaflık ve hesap verilebilirliğin artırılması gerekir.

Roma (2002), Paris (2005) ve Akra’dan (2008) sonra yardımların etkinliğine ilişkin son konferans 2011 yılı sonunda Busan, Kore’de düzenlenmiştir. Dördüncü Yardım Etkinliği Üst Düzey Forumu’nda katılan fon sağlayan donör ülke ve kuruluşlar ile fon sağlanan ortak ülkeler yardımların etkinliği ve Paris Bildirgesi’nde belirlenen 2010 yılında ulaşılması hedeflenen göstergeleri gerçekleştirme ve ilerlemeleri değerlendirmişlerdir. Ayrıca küresel gelişmeler,

kalkınma yardımlarını etkin kılmanın yolları, BKH'ne ulaşmak için yapılması gerekenler ele alınarak, ülkelerin kalkınma yardımı konusunda verdiği sözler ve bu yardımların ilerlemeye katkısı değerlendirilerek "Etkili Kalkınma İşbirliği İçin Busan Ortaklığı" adı altında bir deklarasyon yayınlanmıştır. Katılımcılar deklarasyonda 5 ortaklık prensibi üzerinde mutabakat sağlamıştır: yerel sahiplenmeyi teşvik, bir ülkenin kalkınma stratejisi etrafında kalkınma programlarının uyumlaştırılması, işlem maliyetleri azaltmak için faaliyetlerin uyumlaştırılması, yardımlardaki dağınıklıktan kaçınma ve sonuç çerçevesinin oluşturulması (OECD, 2013: 1-12).

IMF ve Dünya Bankası arasında fonların etkin kullanılması amacıyla yaptıkları işbirliği önemlidir. Ancak bu işbirliğinin, başta AB ve BM olmak üzere diğer kalkınma ortakları ile birlikte daha etkili bir koordinasyon içinde yürütülmesi fonların tahsisinden beklenen sonuçların elde edilmesine katkı sağlayacaktır. IMF'nin önemli hedeflerinden birisi olan makroekonomik istikrarın sağlanması hedefi, Dünya Bankası'nın önemli hedeflerinden olan yoksulluğun azaltılması ve kalkınmada sürdürülebilir iyileşme sağlanmasıyla ve diğer fon sağlayıcı kuruluşların faaliyetleri ile koordinasyon içerisinde yürütülmesi durumunda gerçekleştirilebilir ve sürdürülebilir (IMF, 2007: 5).

Bu çerçevede uluslararası kuruluşların sağlayacakları fonlar ve diğer destekler konusunda kendi aralarında, uluslararası kuruluşlarla fon sağlanan ülkeler arasında ve de fon sağlanan ülkelerdeki sağlanan fonların planlanması, kullanılması, değerlendirilmesi aşamalarında görevli ve yetkili farklı birimler arasındaki etkin koordinasyon ve işbirliğinin sağlanması gerekir. Bu koordinasyon ve işbirliği farklı koşullarda ve yoğunlukta tüm gelişmekte olan ülkeler için geçerlidir. Bu kuruluşların sağladıkları fonların işbirliği içerisinde, gelişmekte olan ülkelerin önceliklerini de dikkate alarak, birbirlerini tamamlamaları ülkelerin BKH'ni gerçekleştirme, bu hususta ilerlemeler kaydedilmesi konularında da daha ekonomik, verimli ve etkin sonuçlar doğuracaktır (Carnegie Mellon University, 2009: 84-85 ; Halışçelik, 2008: 158).

BKH'nin gerçekleştirilmesinde devletin faaliyetlerini yerine getirebilmek için yaptığı kamu harcama-yatırımlarının, özel harcama-yatırımlarla birlikte, türü, büyüklüğü, dağılımı ve bu harcama-yatırımların ekonomik verimli ve etkin kullanımı önem arz etmektedir. Kamu kaynakları, özel kaynaklarla birlikte, devletin uyguladığı maliye politikasının bir aracı olarak önemli ekonomik ve sosyal etkilere ve sonuçlara neden olabilmekte ve toplumda yaşam kalitesinin yükselmesinde etkili olabilmektedir. Başta eğitimle ilgili olmak üzere yapılan kamu harcamaları, kamu yatırımları ve uygulanan vergi politikaları beşeri sermayenin oluşmasına, buna paralel olarak ekonomik büyüme ve sosyo-ekonomik kalkınmanın gerçekleşmesine, gelir dağılımının iyileştirilmesine, sosyo-ekonomik eşitsizliklerin azaltılmasına ve diğer sosyal,

ekonomik, kültürel, politik, çevresel ve diğer birçok alandaki etkileriyle hayat standardının ve yaşam kalitesinin yükseltilmesine katkıda bulunabilmektedir.

Kamu harcamalarının eğitimdeki performans artışının temel belirleyicisi olmadığı yönünde çeşitli görüşler vardır. Birçok yazar belirli ülkeler için kamu harcamaları ve diğer arz ve talep değişkenlerinin eğitim performansı üzerindeki etkisini ekonometrik modellerle test etmişlerdir. Kamu harcamaları dışındaki diğer değişkenlerin (gelir düzeyi, yetişkin okur-yazarlık oranı gibi) önemli katsayılarla sahip olduğunu ve eğitim performansındaki değişikliklerin büyük bölümünün diğer göstergelerdeki değişikliklerle açıklanırken, kamu harcamalarının (GSMH veya kamu harcamaları içindeki payı gibi) düşük derecede etkisi olduğu yönünde bir sonuca varmışlardır (Overseas Development Institute, 2003:2-3)

Son yıllarda sağlık harcamaları, küresel finansal krizin kamu bütçesi üzerinde yarattığı baskının da etkisiyle, kısıtlayıcı maliye politikası uygulayan ülkelerin de odağı haline gelirken, birçok ülkede sağlık konusundaki hedeflerde sapmalar göze çarpmaktadır. BKH'nin 2. genel amacı olan "herkesin temel eğitim almasını sağlamak" ve 3. genel amacı olan "kadınların durumunu güçlendirmek ve toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak" dışında kalan amaçların tamamı doğrudan veya dolaylı olarak sağlıkla ilgilidir. Tablo 7'de, BKH'nin sağlıkla ilgili amaç hedefler gösterilmiş olup ilgili göstergelere Tezin **EK: 1**'inde ayrıntılı olarak yer verilmiştir.

Tablo 7: BKH'nin Sağlıkla İlgili Amaç ve Hedefleri

<p>Amaç 1: Yoksulluk ve Açlığın Ortadan Kaldırılması Hedef 3 (1.C): 1990 ile 2015 yılları arasında açlıkla karşı karşıya olan nüfusun oranını yarıya indirmek</p>
<p>Amaç 4: Çocuk Ölümlerini Azaltmak Hedef 6 (4.A): 1990 ve 2015 Yılları Arasında Beş Altı Çocukların Ölümlerinin 2/3 Oranında Azaltılması</p>
<p>Amaç 5: Anne Sağlığını İyileştirmek Hedef 7 (5.A): 1990 ve 2015 Yılları Arasında Gebelik, Doğum ve Lohusalık Sırasında Meydana Gelen Anne Ölümlerinin ¾ Oranında Azaltılması Hedef 8 (5.B): 2015 yılına kadar üreme sağlığında evrensel erişimin sağlanması</p>
<p>Amaç 6: HIV/AIDS Sıtma ve Diğer Salgın Hastalıklarla Mücadele Hedef 9 (6.A): 2015 Yılına Gelindiğinde HIV/AIDS Oranını Yarıya İndirmek ve Daha Sonra Yayılımını Durdurmuş Olmak ve Geriletmeye Başlamak Hedef 10 (6.B): 2010 Yılına Gelindiğinde HIV/AIDS Tedavisine İhtiyaç Duyanların Evrensel Tedavi Yöntemlerine Erişimini Sağlamak Hedef 11 (6.C): 2015 Yılına Gelindiğinde Sıtmanın ve Diğer Hastalıkların Oranını Yarıya İndirmek ve Daha Sonra Yayılımını Durdurmuş Olmak ve Geriletmeye Başlamak</p>
<p>Amaç 7: Çevresel Sürdürülebilirliğin Sağlanması Hedef 14 (7.C): 2015 yılına kadar güvenli içe suyu ve temel atık sistemine erişimi olmayan nüfusun yarı yarıya azaltılması</p>
<p>Amaç 8: Kalkınma İçin Küresel Ortaklıklar Geliştirme Hedef 20 (8.E): Kalkınmakta olan ülkelerin önemli ilaçlara makul fiyatlarla ulaşması için ilaç şirketleri ile işbirliği yapmak.</p>

Tablo 7’de belirtilen BKH’ni gerçekleştirme konusunda kamu ve/veya özel kuruluşlarca gerek iç kaynaklarla gerekse dış kaynaklarla finanse edilen sağlık harcamaların türü, büyüklüğü, finansmanı ve etkin kullanımı önem arz etmektedir.

BKH’nin gerçekleştirilmesinde devletin sınırlı kaynaklarını kullanarak yaptığı kamu harcamalarının türü, büyüklüğü, dağılımı yanında farklı amaçlar doğrultusunda bu harcamaların yapılan diğer harcamalarla birlikte ekonomik, verimli ve etkin kullanımı gerekmektedir. Gerek BKH’nin gerekse diğer sosyo-ekonomik amaçların gerçekleştirilmesinde, özellikle eğitim ve sağlık sektörlerinde, merkezi hükümet tarafından yapılan kamu harcamaları ile birlikte yerel yönetimler, özel sektör, hane halkı, dernek ve vakıflar, STÖ, uluslararası ve bölgesel kuruluşlar tarafından yapılan harcama ve sağlanan fonların birlikte değerlendirilmesi gerekir (Jayasuriya ve Wodon, 2003).

1.3. YOKSUL ODAKLI BÜYÜME

Büyümenin yoksulluğun azaltılmasında tek başına yeterli olmadığını savunan kalkınma iktisatçıları son zamanlarda yeni bir kavram olan YOB üzerinde durmaktadır. Ancak, bu kavramın ne olduğu, nasıl ölçüleceği ve daha da önemlisi bunun politik süreçlerine nasıl aktarılacağı hususlarında yapılan tartışmalar sürmektedir. Bu kavram geniş anlamda, “yoksullukta önemli bir azalma sağlayan büyüme” ya da “yoksullar için iyi olan büyüme” olarak ifade edilmektedir. Ravallion (2004/a) yoksul odaklı büyümeyi, GSYH’de yoksulluğu azaltıcı bir artış olarak tanımlarken, Kakwani (2000) yoksul olan kesimin, yoksul olmayan kesime göre oransal olarak daha fazla faydalandığı durumda, gelir dağılımını iyileştiren büyümeyi YOB olduğunu ileri sürmektedir (Gündoğan, 2008: 50).

Genel olarak, YOB yoksulların “lehine” olan ekonomik büyümedir. Güncel literatürde “lehine” terimine ilişkin iki temel yaklaşım söz konusudur. Kakwani ve Pernia’nın da (2000) desteklediği görüşe göre; büyüme sürecine bağlı eşitsizlik, yoksulların gelirinin yoksul olmayanların gelirden daha hızlı artması sonucunda azalıyorsa bu durumda büyüme yoksul yanlısı-odaklıdır. Alternatif olarak Kraay bazı seçilmiş yoksulluk ölçütlerine göre yoksulluğu azaltan büyümenin yoksul odaklı olduğu üzerinde durmuştur (Essama-Nssah, 2004: 2).

Büyümenin ve dağılımının yoksul odaklı (yanlısı) olup olmadığını değerlendirmek özellikle 2000’li yıllarla birlikte giderek daha önemli hale gelmiştir. Bu hususta diğer araştırmacıların yanı sıra, Bourguignon (2004), Dolar ve Kraay (2002), Eastwood ve Lipton’un, Ravallion’un ve Collier ve Dolar’ın 2001 yılındaki ve IMF’in 2000 yılındaki çalışmaları YOB kavramının

oluşturulmasında, geliştirilmesinde ve popüler hale gelmesinde önemli katkılar sağlamıştır. Öncelikle yoksul odaklılık kavramına ortak bir bakış açısı sağlamak gerekir: bu kavram daha çok yoksulların önceden belirlenmiş kriterlere göre büyümeden daha çok faydalanması ile ilgilidir (Bibi vd., 2012: 1).

Toplumun büyük kesiminin ekonomik büyüme ve kalkınmadan yeteri derecede faydalanamaması ve yoksul kesimlerin ekonomik büyüme ile ters orantılı olarak gelir düzeylerinin düşmesi ya da ortalama artışın altında yükselmesi, ekonomik büyümenin ve kalkınmanın sürdürülebilirliğini tehlikeye atmaktadır. Ekonomik büyümenin hedefleri ile çelişen bu sonuçlar, ekonomik büyümenin topluma ve toplumsal sınıflara etkisini dikkate alan YOB yaklaşımını da içinde barındıran, sürdürülebilir kalkınma anlayışının sosyo-ekonomik boyutunu ön plana çıkarmaktadır. YOB; sadece ekonomik büyümeyi yeterli bulmayıp, büyümenin gelir dağılımına etkisi üzerinde odaklanan, yoksulluğu azaltan büyümedir. Başka bir deyişle bir ülkedeki ekonomik büyümenin yoksul kesimin geliri üzerindeki artırıcı etkisi, yoksul olmayanların gelirleri üzerindeki artırıcı etkisinden daha fazla ise bu ülkede yoksul odaklı büyümeden söz edilmektedir (Kunduracı, 2009: 78-79).

Yoksullar için ya da tüm toplum için en uygun makroekonomik politikaların hangileri olduğunu belirlemek oldukça zordur. Hangi politikanın uygulanması gerektiği ülkeden ülkeye değişiklik gösteren birçok yerel duruma bağlıdır. Bunlar yoksulların ticarete ya da ticarete konu olmayan sektörde çalışması, ülkede katı ya da esnek bir ücret esnekliğinin olması, devletin ekonomide oynadığı rol ve büyüklüğü, dış borçların büyüklüğü, yerel kurumların durumu ve piyasanın verimliliği gibi birçok faktör tarafından belirlenmektedir. Bu yüzden yoksullukla mücadelede en iyi çözümler ülkeden ülkeye değişiklik gösterebilmekte yani ülkeye özgü olabilmektedir. Makro istikrarın sağlanması giderek yoksul odaklı büyümenin sağlanması şöyle dursun, uzun vadeli büyümenin sağlanması için bile giderek daha yetersiz kalabilmektedir (Cornia, 2006: 13).

BKH içinde yer alan yoksulluğun azaltılması ve yoksunluk kavramları politika yapıcılar için ana sorun haline gelirken, bunlarla mücadelede YOB politikaları ön plana çıkmaya başlamıştır. YOB kavramı hem ortalama gelirdeki artışı hem de gelir dağılımındaki eşitsizliği dikkate alan bir kavramdır. İdeal olarak, yoksulluk üzerinde maksimum etkisi olması için, YOB ortalama gelirdeki yüksek büyümeyle eşitsizlikteki azalmayı (gelir, varlık ve toplumsal cinsiyet eşitsizliği) birleştirmektedir. Herkes bu durumun en iyi seçenek olduğu yönünde hemfikir olsa da, bu iki koşuldan sadece birisinin, yüksek büyüme veya eşitsizlikteki azalma, gerçekleşmesi durumundaki büyümenin hala YOB olup olmaması (ya da ne ölçüde olduğu) yönündeki tartışmalar devam etmektedir (Klasen, 2005: 8).

BKH arasında, 2015 yılına kadar aşırı yoksulluk içinde yaşayan kişilerin oranının yarıya indirmek hedefi belki de en büyük ilgiyi görmüştür. Ancak bu hedefin gerçekleştirilmesinin Latin Amerika ve Sahra-altı Afrika ülkelerinin büyük bölümünde ve Güney Asya, Orta Doğu ve Kuzey Afrika'nın bazı bölgelerinde ve 1990'ların sonuna kadar birçok geçiş ekonomisinde oldukça zor olacağı tahmin edilmiştir. Bu deneyimin ışığında liberal iktisat politikalarını savunan Washington Uzlaşması'nın temelini oluşturan makroekonomik politikalar da sorgulanmaya başlanarak yoksul odaklı politikalar ön plana çıkmaya başlanmıştır. Bu çerçevede yoksulluğun hızlı bir şekilde azaltılmasının, diğer hususların yanı sıra, temel olarak bir ülkedeki kalkınmanın niteliğine, hızlı bir büyüme ve adil bir gelir dağılımı elde etmek için uygulanan sosyal ve makroekonomik politikalara bağlı olduğu ve bunların sonucunda yoksul odaklı büyümenin gerçekleştirilmesi gerektiği sıklıkla vurgulanmaya başlanmıştır (Cornia, 2006: 3-4).

Ekonomik büyüme kapsayıcı olduğu durumda, yoksulluğu azaltma, daha adil bir gelir dağılımı ve istihdam yaratma konusunda başarılı olabilmektedir. Kapsayıcı ekonomik büyüme olarak da ifade edilen ve yoksullukta önemli düşüslere yol açan YOB ise aynı zamanda BKH'nin de gerçekleştirilmesine katkı sağlayabilmektedir. YOB ekonomik büyümeyi hedef alırken, aynı zamanda büyümenin gelir dağılımına etkisi üzerinde odaklanan ve bunun sonucunda yoksulluğu azaltan büyümedir. Eşitsizlik yoksulluk seviyesinin büyüme oranına olan duyarlılığını azaltsa da, büyüme yoksulluğun azaltılmasında temel belirleyicidir. Uygulanan YOB politikaları ile istihdam yaratılarak, eşitsizlikleri azaltarak ve yoksulların gelirlerini artırarak bir ülkedeki ekonomik büyümenin yoksul kesimin geliri üzerindeki artırıcı etkisinin yoksul olmayanların gelirleri üzerindeki artırıcı etkisinden daha fazla olması amaçlanmaktadır.

Geniş tabanlı kapsayıcı büyüme yoksulluğun azaltılmasını hızlandırmak için çok önemlidir. 1970'li ve 1980'li yıllarda en başarılı Doğu Asya ülkeleri düşük başlangıçtaki eşitsizlik seviyesi ve gelirin yoksullar lehine yeniden dağıtılması politikalarıyla birlikte gerçekleştirdikleri hızlı büyümelerle, yoksulluğu önemli ölçüde azaltmayı başarmışlardır. Büyümenin yanı sıra gelir dağılımının eşitsizliği de yoksullukla mücadelede etkili olmaktadır. Büyüme, başlangıçtaki eşitsizliğin yüksek veya büyümeden daha fazla fakir olmayan kişilerin faydalandığı ülkelerde, yoksullukla mücadelede ve yoksulluk seviyesinin düşürülmesin daha az etkilidir. Ekonomistler yoksulluğun hızlı bir şekilde azaltılmasında hem yüksek büyüme hem de düşük düzeyde eşitsizlik gerektirdiğini belirterek, 1990'lı yılların sonunda literatüre "YOB" tabirini kazandırmışlardır (Besley ve Cord, 2007: 1-2).

YOB'nin tanımlaması ve ölçülmesindeki tüm girişimlerdeki en göze batan eksiklik, bu girişimlerin geliri refah ya da yoksulluğun tek göstergesi olarak görmeleri ve analizlerini buna

dayandırmalarıdır. Yani bu çerçevedeki analizler sadece BKH'nin 1. Amacı olan "Aşırı Yoksulluk ve Açlığın Azaltılması" nı baz alarak, BKH'nin temelini oluşturan yoksulluğun çok boyutluluğunu dikkate almamaktadır. Bunun sonucu olarak da BKH'nin birçok amacından sadece birisi olan gelir yoksulluğunun azaltılması üzerinde odaklanılmaktadır. YOB'yi sadece gelir boyutuyla ölçmek, zımnen de olsa gelir artışına gelir dışı ilerlemeler ve iyileştirmelerin de eşlik ettiğini, başka bir deyişle gelir dışı göstergelerdeki iyileşmelerin doğası gereği ekonomik büyümeden kaynaklandığını kabul etmek anlamına da gelmektedir. Gelir dışı göstergelere son zamanlarda yoksulluğun ölçümünde çok daha fazla yer verilmesine rağmen, gelir dışı göstergeler hala YOB analizlerine dahil edilmemekte ve gelir dışı göstergelere dayalı YOB'yi ölçme girişimlerine literatürde pek rastlanmamaktadır (Grosse vd, 2008: 125).

Krizler kişilerin refah seviyelerini farklı doğrultuda etkilemektedir. Bazı krizlerde zengin gruplar fakirleşirken, bunun tersi ile de karşılaşmaktadır. Ancak, genellikle en çok fakir olan ve sabit gelir sahibi olan vatandaşlar finansal krizlerden olumsuz etkilenmekte ve genel fakirlik kesin olarak yaygınlaşmaktadır (Gedikli, 2009: 172).

YOB geliştirmekte olan ülkelerde sürdürülebilir yoksulluğun azaltılması konusunda temel sorun haline gelmiştir. Yaygın olarak kullanılmasına rağmen, terim ne iyi tanımlanmış ne de YOB'nin belirleyicileri ve politika uygulamalarını özetleyecek açık bir politika belgesi oluşturulmuştur. "Binyıl deklarasyonu", "Yoksulluk Azaltma Strateji Dokümanları" hazırlama süreci, IMF ve Dünya Bankası tarafından sağlanan fonlarla hedeflenen YOB, yoksulluğun azaltılmasının başarılmasında en önemli politika ölçütü hale gelmiştir. Ekonomik büyümenin yoksul odaklı olması ve yoksulluğu azaltabilmesi için büyümenin yoksulların yoğun olduğu sektörlerde gerçekleşmelidir. Bu sektörler de ülkeler arasında farklılık gösterse de genelde kırsal kesimdeki tarım sektörü olmaktadır. Fonksiyonel gelir dağılımına göre ise, büyümenin yoksul odaklı olabilmesi için yoksulların sahip olduğu üretim faktörleri kullanılmalıdır. Bu faktörler ülkeden ülkeye farklılıklar gösterse de temelde vasıfsız işgücü ile bazı durumlarda ise toprak olmaktadır (Klasen, 2003: 1-26).

YOB'nin sağlanabilmesi için uygulanacak önemli politikalar aşağıda özetlenmiştir (Klasen, 2003:27-29):

- ✓ Yoksul insanlar enflasyondan ve makroekonomik oynaklıktan zarar gördüklerinden YOB'nin gerçekleştirilmesi konusunda öncelikle makroekonomik istikrarın sağlanması,
- ✓ Konjonktüre uygun para ve döviz kuru ve maliye politikası uygulanması,
- ✓ Zarar eden ve verimsiz çalışan kamu kurumlarında reformlar ve özelleştirme faaliyetlerinin yapılması,

- ✓ Finans sektöründe reformlar, ihracatın gelişmesini ve arttırılmasını sağlayacak ticaret politikalarının uygulanması,
- ✓ Tarımsal üretimde verimliliğin arttırılması ve fiyatları bozucu etkilerin kaldırılması,
- ✓ Sanayi sektörü için altyapı ve hizmetler sağlanması, küçük ve orta ölçekli firmaların teşvik edilmesi,
- ✓ Eğitime ve sağlığa yapılan yatırımların arttırılması, yoksul insanların lehine kamu harcamalarının yeniden dağıtılarak beşeri sermayenin arttırılması,
- ✓ Toprak reformu ve yoksul insanlara mikro kredi ve sübvansiyon imkânlarının arttırılması,
- ✓ Gelir dağılımı eşitsizliğinin azaltılması, sosyal güvenlik ağları ve sosyal fonlar ile yoksullara transfer ödemeleri yapılması,
- ✓ Cinsiyet ayrımının azaltılması, kızların okula gönderilmesi ve kadınların toplumda her alanda konumunun güçlendirilmesinin sağlanması,
- ✓ Bölgesel eşitsizliklerin azaltılması yönünde yoksulluk oranının yüksek olduğu bölgelere devletin transfer programları ve sosyal güvenlik ağlarının temin edilmesi,
- ✓ Yoksullar arasındaki yüksek doğurganlık oranı YOB'nin etkisini azalttığından bunu engelleyecek nüfus politikalarının uygulanması,
- ✓ Yoksulların durumunu iyileştirecek fiziksel ve sosyal güvenlik politikaları,
- ✓ İyi yönetim, politik istikrar ve yolsuzlukla mücadele,
- ✓ Dinamik yerel özel sektörün oluşturulması ve desteklenmesi,
- ✓ Fon sağlayıcı kuruluşlar ve ülkelerin yoksulluğu azaltıcı politikalara destek vermeleri.

Yoksullukla mücadele konusunda ise temelde üç yaklaşım göze çarpmaktadır: Dolaylı yaklaşım; gelir bölüşümüne müdahale etmeden, kaynakların büyümeyi hızlandırmak için kullanılmasını, ulusal gelirin büyütülmesiyle de yoksulların gelirlerinin ve yaşam standartlarının iyileştirmesini amaçlamaktadır. Dolaysız (doğrudan) yaklaşım ise; toplumda mevcut olan bölüşüm eşitsizliklerine müdahale edip yaratılan gelirin daha eşit şekilde bölüşülmesini hedeflemekte, başka bir deyişle devletin ortaya koyduğu program, politika ve sağladığı transferlerle doğrudan yoksulların durumunu ve yaşam koşullarını iyileştirmeyi amaçlamaktadır. Son olarak ise devlet radikal reformlarla, üretim araçlarının mülkiyetini ve üretim ilişkilerini radikal bir biçimde yoksullar lehine yeniden dağıtarak ve yapılandırarak, bunların daha eşitlikçi dağılımını sağlayarak yoksulluğun azaltılmasına katkı sağlayabilir (Şenses, 2003: 219-220).

Uluslararası kuruluşların yoksulluğa bakış açısı farklılık göstermektedir. Bretton Woods yaklaşımına göre; yoksulluk genellikle parasal göstergelerle (kişi başına düşen milli gelir, reel ücret, işsizlik oranı gibi) ifade edilmektedir. Küreselleşmenin entegrasyonu ve ilerlemeyi sağladığı ve yoksul ile zengin arasındaki uçurumun küçüldüğü savunulmaktadır. Bretton Woods kuruluşları olan IMF, Dünya Bankası ve Dünya Ticaret Örgütü yoksulluğun ortadan kaldırılması için liberal, piyasa dostu politikalarla ekonomik büyümenin gerçekleştirilmesini ve bu

büyümeden yoksulların da faydalanacağını savunurlar. Buna karşın BM ve sistemini oluşturan kuruluşlar ise yoksulluğun parasal göstergelerden daha kapsamlı çok boyutlu olduğunu genellikle eğitim, sağlık, yaşam çevre gibi yaşam kalitesini yükseltecek birçok sosyo-ekonomik, kültürel faktörlere bağlı olduğunu savunurken yoksul ile zengin arasındaki uçurumun büyüdüğünü söylemektedir. Amartya Sen, Partha Dasgupta ve Peter Townsend'in çalışmalarıyla da şekillenen BM yaklaşımına göre iktisadi içeriğinin yanı sıra sosyolojik ve ahlaki içeriği de bulunan yoksullukla mücadele yalnızca iktisadi büyümeyle sınırlı olması durumunda küresel bir sorun olan yoksulluğa karşı başarı elde edilemeyecektir (Kabaş, 2009: 38-42).

1.4. YOKSULLUĞUN ÖLÇÜM YÖNTEMLERİ VE ÇOK BOYUTLU YOKSULLUK ENDEKSLERİ

Yoksulluk, küresel bir olgu olmakla beraber kişilere, içinde bulunulan topluma, çevreye ve koşullara bağlı olarak değişebilen göreceli bir kavramdır. Çeşitli aşamalarla yoksulluk ölçülmekte olup, ilk aşamada yoksulluk sınırının belirlenerek yoksul ile yoksul olmayanların birbirinden ayrılmasına çalışılmaktadır. Bir toplumda yoksulluk sınırının altında harcama veya geliri olan insanlar yoksul sayılmaktadır. Ancak günümüzde yoksulluğun mevcut birçok tanımına göre yoksulluk sınırları belirlendiğinden, üzerinde görüş birliği sağlanmış bir yoksulluk sınırı bulunmamaktadır. Yoksulluk sınırı belirlendikten sonra ise uygun endeks ile yoksulluk ölçülmekte, en yaygın yöntem olarak da ekonomik refah üzerine odaklanılarak genellikle çeşitli istatistiki yöntemlerin kullanıldığı anketlere dayanılarak hesaplanan hane halkı tüketim harcaması veya hane halkı geliri baz alınmaktadır. Yoksulluğu ölçmenin 4 temel nedeni vardır (Haughton ve Khandker, 2009: 1, 9, 39):

- ✓ Yoksul insanları ve yoksulluk olgusunu gündemde tutmak,
- ✓ Yoksul insanların belirlenmesi ve böylece yoksullukla mücadele konusunda uygun politika ve müdahale araçlarını belirlemek
- ✓ Yoksul insanlara yönelik uygulanan proje ve politikaları izlemek ve değerlendirmek,
- ✓ Hedefleri arasında yoksullukla mücadele ve yoksullara yardım olan kurumların etkinliğini değerlendirmek.

Kakwani'ye (2001) göre, yoksulluk ölçümünde, ilk sorun yoksulların tanımlanmasıdır. Yoksullar asgari ihtiyaçlarını elde etmek için kaynaklardan yoksun kişilerdir. Yoksulluk sınırı bir kişinin minimum ihtiyaçlarını karşılamaya yetecek gelir seviyesidir. Bu gelir seviyesinin

altında bir gelire sahip olan kişiler yoksul olarak kabul edilmektedir. Yoksulluk sınırı, bir toplumdaki minimum yaşam standartını belirlerken, tüm bireyler arasında sabit, yatay olarak da eşit olmalıdır. Bireyler yaş, cinsiyet ve diğer özelliklere göre kendi aralarında farklılıklar gösterdiğinden, insanlar farklı bölgelerde farklı fiyatlarla karşılaştığından, tüm bireyler için aynı yoksulluk sınırı kullanılamaz ve kullanılmamalıdır. Yatay bir eşitliğe ulaşabilmek için yoksulluk sınırı hesaplanırken bireysel koşullar, ihtiyaçlar göz önünde bulundurularak gerekli ayarlamalar yapılmalıdır. Bu ayarlamalar sonucunda yoksulluk sınırı üzerindeki tüm bireyler koşullarından bağımsız, aynı yaşam standartlarına sahip olmuş olur (Kakwani, 2001: 2-6).

Yoksulluk konusunda yapılan araştırmalar sonucunda elde edilen bulgular seçilen araştırma yöntemine göre büyük farklılıklar gösterebilmektedir. Seçilen yöntemle ilgili olarak bazen aynı ülkede aynı dönemi kapsayan araştırma bulguları arasında bile önemli düzeyde farklılıklar ortaya çıkmaktadır. Yoksulluk kıstası olarak gelirin mi, tüketim harcamalarının mı yoksa başka bir unsurun mu dikkate alındığı, analiz birimi, yoksulluk sınırı ve bu sınırın belirlenmesinde kullanılan yöntem, yoksulluk düzeyi olarak mutlak yoksulluk mu yoksa göreceli yoksulluğun mu dikkate alındığı önemli olmaktadır. Ülke içinde ve ülkeler arasındaki farklılıklardan kaynaklanan yoksulluğun mukayese edilmesindeki zorluklar, analizin kapsadığı dönem, Tablo 8’de özetlenen yoksulluk ölçüm yöntemlerindeki ve kullanılan yoksulluk endeksi seçimindeki farklılıklar da yoksulluğun ölçümünde dikkate alınmaktadır. Diğer taraftan, eşdeğerlik ölçüğü seçimi, yoksulluk verilerindeki yetersizlikler, yoksulluğun belirlenmesinde yararlanılan anketlerde kullanılan istatistiki yöntemlerin kalitesi, tarafsızlığı ve kapsayıcılığı gibi unsurlar gerek gelişmiş gerekse az gelişmiş ülkelerdeki yoksulluğa ilişkin sonuçları önemli düzeyde etkileyebilmektedir (Şenses, 2003:126-127).

1.4.1. Yoksulluğun Ölçüm Yöntemleri

Yoksulluk sınırının belirlenmesinden sonraki aşama, yoksullar arasında kim daha iyi, kim en yoksul şeklinde analiz çalışması yapabilmek amacıyla, yoksulluk ölçütlerinin hesaplanmasıdır. Yoksulluk ölçütleri, yoksulluğun boyutunu belirlemek üzere özet istatistikler sunmaktadır. Yoksulluk literatüründe yaygın olarak kullanılan endeksler; Kafa sayısı yoksulluk endeksi, Yoksulluk açığı endeksi- Yoksulluk açığının karesi endeksi Sen endeksi, Watts endeksi ve Foster, Greer ve Thorbecke (FGT) yoksulluk endeksidir. Bu endekslere ilişkin özet bilgilere Tablo 8’de yer verilmiştir:

Tablo 8: Literatürde Yaygın Olarak Kullanılan Yoksulluk Ölçüm Yöntemleri

Endeks Adı ve Formülü	Açıklama
<p>Kafa Sayısı Yoksulluk Endeksi</p> $H = \frac{q}{n}$	<p>Kafa sayım oranı (H), yoksulluk sınırı altındaki kişilerin toplam nüfusa oranı olarak ifade edilir. Yoksul olarak tanımlanan insanların sayısı q ve toplam nüfus n olmak üzere $H = q / n$ olmaktadır. Eğer 1000 kişilik bir ankette 200 kişi yoksul ise, $H = 200/1000 = 0.2 = \%20$ olur.</p> <p>Kafa sayısı oranı, yoksul insan sayısını dikkate almamakta, sınırın altındaki kişi ile onun çok altındaki kişi arasında ayırım yapmamakta, yoksullar arasındaki gelir dağılımına duyarlı olarak yoksulluğun derecesini ölçmemektedir. Bu endekste, yoksul bir kimse daha yoksullaştığında endekste artış olmazken, bu kişi öldüğü zaman yoksulluk oranı düşmektedir. Diğer yandan yoksul hane halklarının yoksulluk sınırının yakınında yoğunlaşması durumunda yoksulluk sınırındaki küçük değişiklikler dahi yoksulluk oranında büyük değişikliklere yol açabilmektedir</p> <p>Kafa Sayısı Yoksulluk Endeksi, yoksulluğun derecesi ve yoksulluğun dağılımı hakkında bilgi vermez, ancak yoksulluk sınırı altında bulunan kişi ve hane halkının oranında meydana gelen değişmelerin izlenmesini sağlar. Böylece politika yapıcılar ve karar vericiler yoksulluğu azaltmak amacıyla uygulamaya koydukları politikaların başarılı olup olmadıklarını tespit etme konusunda bu endeksten faydalanabilir.</p>
<p>“Yoksulluk Açığı Endeksi” ve “Yoksulluk Açığının Karesi Endeksi”</p> $I = \frac{\sum_{i=1}^q (z - y_i) / q}{Z} = \frac{\sum_{i=1}^q q_i}{\sum_{i=1}^q q_z}$	<p>Yoksulluk açığı endeksi yoksulların yoksulluk sınırının üzerine çıkabilmeleri için gerekli olan ortalama gelir düzeyini belirleyen bir derinlik ölçütüdür. Bu endekste yoksulların gelirlerinin ya da tüketimlerinin yoksulluk sınırından uzaklığının ortalamasının yoksulluk sınırına oranı hesaplanır.</p> <p>Burada; I: yoksulluk açığı oranını, q_i: i. Hane halkının yoksulluk veya gelir açığını, Z: yoksulluk açığını, q: yoksulluk sınırının altında kalan hane halkı sayısını temsil etmektedir.</p> <p>Endeks yoksulların, yoksulluk sınırının ne kadar gerisinde gelir elde etmekte olduklarını gösterirken, yoksullar arasındaki gelir dağılımının nasıl olduğu hakkında bilgi vermez. Bu eksiklik, gelir dağılımına duyarlı yoksulluk ölçütlerine ihtiyaç doğurmuştur. Bazı çalışmalarda “Yoksulluk Açığı Endeksi”nin karesi olarak bir türlü ağırlıklandırılmış hesaplama yapılmaktadır.</p> $P_2(y, z) = \frac{1}{N} \sum_{y_i < z} \left(\frac{z - y_i}{z} \right)^2$
<p>Sen Yoksulluk Endeksi</p> $P_s = H[I + (1 - I)G]$	<p>Sen tarafından 1976 yılında kafa sayısı yoksulluk endeksi (H), yoksulluk açığı endeksi (I) ve Gini katsayısının (G) birleştirilmesi suretiyle oluşturulmuştur. Endeks yoksulların sayısını, yoksulluğun boyutunu ve yoksullar arasındaki gelir dağılımı farklılıklarını dikkate almaktadır.</p> <p>P, 0 ve 1 arasında değerler almaktadır. P_s =0 olması durumunda tüm hane halklarının yoksulluk sınırından daha fazla gelire sahip olduğu, P_s =1 olması durumunda ise herkesin gelirinin sıfır olduğu düşünülmektedir.</p> <p>G, yoksullar arasındaki gelir dağılımını gösteren Gini katsayısıdır. Yoksullar arasında eşitsizlik yok ise (G=0) ve P = H*I olmaktadır.</p> <p>Aynı yoksul sayısı ve ortalama yoksulluk ile yoksullar arasında gelir bazılarını daha yoksul bazılarını daha zengin yapacak şekilde dağılmış ise daha fazla görece yoksunluğa yol açmaktadır. Bu endeks çok fazla tartışılmış ancak akademik literatür dışında pek kullanılmamıştır. Endeks başkaları tarafından değiştirilerek daha ilgi çekici hale getirilmeye çalışılmıştır. Bunlardan biri Sen-Shorrocks-Thon (SST) endeksidir.</p>

<p>Watts Endeksi</p> $W = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^q [\ln(z) - \ln(y_i)] = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^q \ln\left(\frac{z}{y_i}\right),$	<p>Watts tarafından 1968 yılında oluşturulmuştur. Endeks hesaplanmasında N toplam nüfusu oluşturan bireylerin artan gelir veya harcama sıralamasına göre endekslenmiş halini göstermekte ve gelir düzeyi (y_i), z yoksulluk sınırının altında kalan q kadar bireyin toplamından elde edilmektedir.</p>
<p>Foster, Greer ve Thorbecke Yoksulluk Endeksi</p> $P_{\alpha} = \frac{\left[\sum_{i=1}^q \left(\frac{z - y_i}{z} \right)^{\alpha} \right]}{n}, 0 \leq \alpha$	<p>Foster, Greer ve Thorbecke endeksi (FGT), Sen endeksinin, “alt grup yoksulluk düzeyindeki artış, toplam yoksulluk düzeyini arttırmalı” şeklinde olan temel koşulu sağlamada başarısız olması üzerine bu yetersizliğin çözümüne istinaden geliştirmişlerdir. FGT aşağıdaki şekilde tanımlanmaktadır;</p> <p><i>Pa</i> : FGT endeksini, <i>z</i> : yoksulluk sınırını, <i>q</i> : yoksul hane halkı sayısını, <i>y_i</i> : yoksulluk sınırı altında gelire sahip olan i. hanenin gelirini ve <i>n</i> ise toplam hanelerin sayısını temsil etmektedir.</p> <p>FGT endeksi, nüfus oranı ağırlığına göre toplanarak ayrıştırılabilmekte ve Sen tarafından önerilen temel özellikleri sağlamaktadır. Sen endeksinde yoksulluk, yoksulların gelir açığının ağırlıklı toplamı iken FGT endeksi, Sen ölçütünün aksine açığın kendi ağırlığını almaktadır. Bu ölçütte; a=1 olduğu durumlarda, gelir dağılımının yoksulluk ölçütündeki önemi artmaktadır. FGT endeksi, yoksulluk sınırının en uzağında kalan en yoksul kesime daha fazla ağırlık verdiği için yoksulluğun yoğunluğunu dikkate almaktadır.</p>

Kaynak: Haughton ve Khandker, 2009:67-80; Kabaş, 2009: 23-29 ; Şenses, 2003: 63-68 ve Kaynak, 2011: 107-111

1.4.2. UNDP Tarafından Geliştirilen Çok Boyutlu Yoksulluk Endeksleri

Önceki bölümde analiz edilen yoksulluk ölçüm yöntemleri gelir düzeyine bağlı olarak hesaplanmaktadır. Ancak yoksulluğu salt gelir/tüketim verileri ile ölçmek yeterli olmamakta bu nedenle yoksulluk ile ilgili endeks hesaplanmasında gelirin yanı sıra başta eğitim-sağlık olmak üzere çeşitli sosyo-ekonomik göstergelerden de faydalanılarak gelir ve gelir dışı refah göstergelerinin bileşiminden bileşik endeksler oluşturulmaktadır (Şenses, 2003: 99).

UNDP gelirin kalkınma üzerindeki etkisini vurgulamakla birlikte, ekonomik büyümenin her zaman insani gelişmeye yol açmadığı fikrinden hareketle 1990 yılından beri çeşitli çok boyutlu bileşik endeksler geliştirmektedir. Çok boyutlu olarak oluşturulan bileşik endekslerde bebek ölüm oranları, doğumda yaşam beklentisi, okur-yazarlık oranı, cinsiyet eşitliği, okullaşma oranı, temiz içme suyuna ve kamu mallarına erişim, işsizlik oranı gibi göstergeler kullanılarak ülkelerin kalkınmışlık düzeyi ve buna bağlı yoksulluk düzeyleri hesaplanarak ülkelerin bu hususlardaki başarıları göreceli olarak mukayese edilmektedir.

UNDP tarafından ilk defa 1990 yılında yayımlanan İnsani Gelişme Raporlarında, insani gelişmeyi ölçmek için gelirin yanı sıra gelir dışı göstergelerden de faydalanarak çeşitli

endekslere yer verilmeye başlanmıştır. İnsani gelişme “insanların seçeneklerini artırma süreci” olarak tanımlanırken, bireylerin refah ve mutluluğu, sahip olunan fiziki imkânlar ve elde edilen fayda ve hizmetlerle ölçülmeye çalışılmıştır. Ancak insani gelişme endeksinde çok sayıdaki kalkınma göstergesi seçenekleri arasında “yaşam beklentisi”, “eğitime katılım” ve “gelir düzeyi” olmak üzere üç bileşen kullanılmıştır. Böylece İGE ile birlikte ülkeler arasında gelişmişlik sıralamasında başta gelir düzeyi olmak üzere çok boyutlu bir yaklaşım benimsenirken, karşılaştırmalarda çok daha fazla ve kapsamlı iktisadi ve sosyal göstergelerin kullanılması gerektiği gündeme gelmiştir (Güran, 2000: 202, 207).

UNDP'nin 1997 İnsani Gelişme Raporu ile ilk defa gelir yoksulluğundan farklı olarak “İnsani Yoksulluk” kavramını kullanılmıştır. İnsani yoksulluğun ölçümü için İnsani Yoksulluk Endeksi (İYE) geliştirilmiş ve yaşam süresi, eğitim, makul bir yaşam standardı ve sosyal dışlanma geliştirmekte olan ülkeler için İYE hesaplamasında dikkate alınmıştır (Gündoğan, 2008: 43).

UNDP tarafından bu hususta 1990 yılında geliştirilen ilk endeks İnsani Gelişme Endeksi (İGE)'dir. Ancak İGE'nin toplumun en yoksul kesimini yeterince kapsamadığı düşüncesi ile 1997 yılında İnsani Yoksulluk Endeksi (İYE) oluşturulmuş daha sonra ise geliştirilen Toplumsal Cinsiyet Bazında Gelişme Endeksi (TCBGE) ile İGE'de de kullanılan yaşam beklentisi, eğitim ve reel gelir değişkenleri kadın ve erkekler için ayrı hesaplanarak kadın erkek eşitsizliği üzerinde yoğunlaşmıştır. UNDP 2010 yılından itibaren Çok Boyutlu Yoksulluk Endeksi (ÇBYE)'ni geliştirerek sağlık, eğitim, yaşam standartları olmak üzere üç boyut temeline oturtulmuş on tane göstergeye yer vererek yoksulluğa çok daha boyutlu bir bakış açısı sağlamıştır. Son olarak da kadınlar ve erkekler arasındaki sosyo-ekonomik farklılıkların, eşitsizliklerin insani kalkınmaya negatif etkisini ölçmek için TCBGE yerine daha kapsamlı olan Cinsiyet Eşitsizlik Endeksi (CEE)'ni geliştirmiştir. Bu endeksler birbirlerinin ikamesi olarak görülmemeli, aksine her birinin özel alanı olduğu ve birbirlerini tamamladıkları düşünülmelidir. UNDP her yıl² ülkelerin ekonomik büyümelerinin ne kadarını insani gelişmeye dönüştürebildiklerini bu endeksler ile belirleyerek kamuoyu ile paylaşmaktadır (UNDP 2009 ; 2010 ; 2011 ; 2013 ve 2014):

Tablo 9'un son satırında yer alan Küresel Cinsiyet Eşitsizliği Endeksi (KCEE) hariç tüm endeksler UNDP tarafından geliştirilmiştir. 2006 yılında Dünya Ekonomik Forumu tarafından

² UNDP 1990-2014 yılları arasında her yıl farklı temalarda global düzeyde toplam 23 İnsani Gelişme Raporu yayınlamıştır (2012 yılında yayınlanmamış, 2007/2008 dönemi için ise ortak tek bir rapor yayınlamıştır). Söz konusu raporların yıllık bazda temaları Tezin EK:3'ünde yer almaktadır. Son rapor “İnsani İlerlemeyi Sürdürmek: Kırılganlıkları Azaltmak ve Dayanıklılık Oluşturmak” başlığı ile 2014 yılında yayınlanmıştır. 1990-2014 döneminde yayınlanmış UNDP ayrıca beşeri kalkınma konularında bölgesel ve ülkeler düzeyinde de periyodik raporlar yayınlamaktadır.

tanıtılan KCEE, cinsiyete dayalı eşitsizliklerin büyüklüğünü ve kapsamını ortaya koyan ve bu eşitsizliğin zaman içerisindeki gelişimini izleyen bir çerçevedir.

KCEE “ekonomik katılım ve fırsat”, “eğitime katılım”, “sağlık ve yaşam” ile “politik güçlendirme” boyutlarında ülke içindeki bölgeler ve gelir grupları arasında karşılaştırma yaparak ülkeleri bu kriterler çerçevesinde sıralamaktadır. Sıralama; cinsiyet farkının getirdiği zorluklar ve bunları azaltmanın yarattığı fırsatları küresel bir izleyici arasında daha fazla farkındalık oluşturmak için tasarlanmıştır. KCEE 4 boyut 13 göstergeden oluşmakta olup, yöntem olarak nihai endeks değerine boyutların ağırlıkları (ağırlıklı ortalama) baz alınarak ulaşılmaktadır. Son dönemlerde birçok üniversite, STÖ, araştırmacılar, medya kuruluşları, piyasalar, hükümetler, uluslararası kuruluşlar ve de bireyler tarafından da çeşitli amaçlar için yoğun şekilde faydalanılmasının yanı sıra endeks hesaplamasında kullanılan yöntemin oluşturduğumuz BKHE ile benzerlikler teşkil etmesinden dolayı KCEE’ de aşağıdaki tabloya dahil edilmiştir (World Economic Forum, 2014: 1-5).

Tablo 9: Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı Yoksulluk Endeksleri

Endeks Adı	Açıklama
İnsani Gelişme Endeksi (İGE) ve Eşitsizliğe Uyarlanmış İnsani Gelişme Endeksi (EUIGE)	Ekonomik büyümenin her zaman insani gelişmeye yol açmadığı düşüncesi ile UNDP tarafından geliştirilen ve 1990’dan beri kullanılan İGE iyi ve uzun yaşam, bilgiye erişim ve yüksek yaşam standardı esasına dayalı bir insani gelişme tanımına yer vermektedir. Endeks gelir, eğitim ve sağlık olmak üzere 3 boyutlu olup, sosyoekonomik göstergeler ile ekonomik büyüme arasında ilişki kurarak ekonomik büyümenin insani gelişmeye dönüştürülüp dönüştürülmediğini ölçmeye çalışmaktadır. İnsani gelişme endeksi üç aşamada oluşturulmaktadır. İlk aşama yaşam beklentisi, okullaşma yılı ve satın alma gücü paritesine göre ayarlanmış kişi başı gelir verileri tanımlanır. Daha sonra her bir değişken için maksimum ve minimum değerler belirlenir. Ülke verisinin maksimum değerden farkının, maksimum ve minimum değer farkına oranı hesaplanır ve yoksunluk göstergesine ulaşılır. j. ülkenin i. değişkeni için yoksunluk göstergesi, $I_{ij} = (Max X_{ij} - X_{ij}) / (Max X_{ij} - Min X_{ij})$ İkinci aşamada bu üç değişkenin geometrik ortalamasını alarak ortalama yoksunluk göstergesine ulaşılmaktadır. Yoksulluk diğer ülkelere kıyasla düşük insani gelişme endeksi skoru olarak ifade edilmektedir. İGE aynı ülke nüfusunun insani gelişme alanında kendi içindeki eşitsizliklerini göstermemektedir. Gelişme dağılımı farklı olan iki ülke aynı ortalama İGE değerine sahip olabilmektedir. EUIGE ise bir ülkenin sağlık, eğitim ve gelir alanındaki ortalama başarılarını dikkate almakla birlikte her bir alandaki eşitsizlik düzeyini ortalamadan “düşmek” yoluyla bu başarıların vatandaşlara nasıl dağıtıldığını da değerlendirmektedir.
İnsani Yoksulluk Endeksleri (İYE) ve Çok Boyutlu	İnsani Yoksulluk Endeksi (İYE), yaşam kalitesinde yoksunluğun farklı özelliklerini içeren bileşik bir endeks ile bir toplumdaki yoksulluğu ölçmeye çalışmaktadır. İYE, İGE ile aynı temel insani gelişim boyutlarını (eğitim, sağlık ve gelir) kullanarak yoksunluğu ölçmektedir. Gelişmekte olan ülkelerde yoksulluk açlık, eğitimsizlik, salgınlar, sağlık hizmeti ve temiz su eksikliği anlamına gelirken, gelişmiş ülkelerde yoksulluk bunlardan ziyade toplumsal dışlanma olarak kendini gösterir. Bu nedenle gelişmiş ve gelişmekte olan ülke grupları için iki farklı yoksulluk endeksi geliştirilmiştir. İYE-1 gelişmekte olan ülkelerdeki yoksulluğu ölçmek için geliştirilirken, İYE-2 ise OECD ülkelerindeki yoksulluğu ölçmek için oluşturulmuştur. İlk kez 1997 insani gelişme raporunda yer verilen ve 1997-2009 yılları arasında kullanılan İYE’nin yerine, 2010 yılı raporuyla birlikte bundan daha kapsamlı olan Çok Boyutlu Yoksulluk Endeksine (ÇBYE) yer vermeye başlanmıştır. ÇBYE belirli bir dönem insanların karşılaştığı yoksunlukları göstermek için tasarlanan yeni bir ölçüdür. ÇBYE çok boyutlu yoksunluğun hem etkisini hem de yoğunluğunu yansıtmakta olup, sağlık, eğitim, yaşam standartları olmak üzere üç boyut temeline oturtulmuş on tane göstergeden

<p>Yoksulluk Endeksi (ÇBYE)</p>	<p>oluşmaktadır. İYE sağlık, eğitim ve yaşam standardındaki birleşik yoksunluğu yansıtmak için ülke ortalamalarını kullanırken, belli bireyleri, haneleri veya daha büyük insan gruplarını müşterek olarak yoksun şeklinde belirleyemiyordu. ÇBYE ise bu eksikliği örtüşen yoksunluktan (etki) kaç kişinin ve ortalama olarak kaç yoksunlukla karşılaştıklarını (yoğunluk) belirleyerek gidermektedir. ÇBYE farklı bölgeler, etnik gruplar ve benzeri için çok boyutlu yoksulluğun oluşumunun nasıl değişiklik gösterdiğini ortaya koyarak göstergelere bölünebilir, bunun da politika için faydalı anlamları olabilir.</p> <p>Yeni İnsani Gelişme Raporu'nda, ÇBYE İnsani Gelişme Endeksi'ne benzer bir şekilde üç boyutta (yaşam standartları, sağlık ve eğitim) hane halkı düzeyinde örtüşen yoksunlukları tanımlamakta ve yoksul insanların ortalama sayısı ile yoksul hanelerin içinde bulunduğu yoksunlukları göstermektedir. Bir yoksunluk tek başına yoksulluğu göstermeyebilir. ÇBYE'ye göre bir hanenin aynı zamanda çok sayıda göstergede yoksun olması gerekmektedir. Bir insan ölçülen göstergelerin en az %30'unda yoksun olduğunda çok boyutlu olarak yoksul olarak addedilmektedir. ÇBYE göstergeleri uluslararası olarak karşılaştırılabilir verilerin olarak verdiği ölçüde BKH'lerden elde edilmektedir. ÇBYE'nin on göstergesi BKH göstergeleriyle aynıdır veya ilgilidir.</p>
<p>Toplumsal Cinsiyet Bazında Gelişme Endeksi (TCBGE) & Cinsiyet Eşitsizlik Endeksi (CEE)</p>	<p>Toplumsal Cinsiyet Bazında Gelişme Endeksi (TCBGE) yoksulluk konusuna toplumsal cinsiyet bazında yaklaşmaktadır. İGE ile aynı değişkenleri kullanmakta fakat kadın erkek eşitsizliği üzerinde yoğunlaşmaktadır. Yaşam beklentisi, eğitim ve reel gelir değişkenleri kadın ve erkekler için ayrı hesaplanmaktadır. Yaşam beklentisi, eğitim ve gelir verileri endekslenildikten sonra toplumsal cinsiyet bazında gelişme endeksi değeri için aritmetik ortalama alınmaktadır. Endeks değerinin 1.0 olması temel kapasite kazanımlarında mükemmel eşitliği göstermektedir. İlk kez 1995 insani gelişme raporunda yer verilen TCBGE'nin yerine, 2010 yılı raporuyla birlikte bundan daha kapsamlı olan Cinsiyet Eşitsizlik Endeksi (CEE) yer vermeye başlanmıştır.</p> <p>İGE bir ülkenin ortalama kalkınma düzeyini ölçerken, ülkelerin bu başarısındaki cinsiyet farklılığını dikkate almamaktadır. CEE kazanımlar açısından kadın ve erkekler arasındaki eşitsizliği üreme sağlığı, güçlendirme ve iş gücü piyasası olmak üzere üç boyutta ve beş gösterge ile ölçmeye çalışan bilesik bir endekstir. Endeks kadınlar ve erkekler arasındaki sosyo-ekonomik farklılıkların, eşitsizliklerin insani kalkınmaya negatif etkisini ölçmeye çalışmakta ve TCBGE'deki kısıtlamaları aşmaya çalışmaktadır. Endeks değeri 0 (sıfır) ile 1 (bir) aralığında değişir ve 0 kadın ve erkeğin eşit olduğunu gösterirken 1 değeri iki cinsiyet arasındaki eşitsizliğin en üst noktasını yansıtmaktadır. CEE'nin bütün ülkelerde İGE'den düşük olması cinsiyet eşitsizliğine bütün ülkelerde, farklı oranlarda da olsa, rastlanıldığını göstermektedir.</p>
<p>Global (*) Gender Gap (Küresel Cinsiyet Eşitsizliği Endeksi KCEE)</p>	<p>Endeks tek tek ülkelerdeki kalkınma düzeyinin ölçülmesinden ziyade, bu ülkelerdeki mevcut kaynakların ve fırsatların gerçek seviyelerin kaynak ve fırsatlara erişimde toplumsal cinsiyet temelli boşlukları ölçmek için tasarlanmıştır. Burada ülkelerin kalkınma seviyelerinden bağımsız olarak, Küresel Cinsiyet Eşitsizlik Endeksini bulmayı amaçlar. Diğer bir deyişle, Endeks gelişim düzeyine göre değil, kendi toplumsal cinsiyet eşitsizliklerinin üzerine ülke sıralaması oluşturulmuştur. Endeks bir ülkenin cinsiyet eşitsizliğine ve ulusal rekabet gücü arasındaki güçlü ilişkiyi izlemeyi amaçlamaktadır. Kadınların bir ülkenin potansiyel yetenek tabanının yarısını oluşturduğu hesaba katılarak, uzun vadede bir ülkenin rekabet gücü ilerlemesinde kadının önemli ölçüde etkili olduğu varsayımına dayanır.</p> <p>Bu endeks erkekler ve kadınlar arasındaki eşitsizliği; “ekonomik katılım ve fırsat”(katılım eşitsizliği, ücretlendirme eşitsizliği ve ilerleme eşitsizliği), “eğitime katılım” (kadın ve erkeğin eğitim olanaklarına ulaşımı), “sağlık ve yaşam” (kadın ve erkek sağlığı arasındaki farklar) ve “politik güçlendirme” (politik pozisyonlarda kadınların oranı kadınların siyasi karar alma düzeyi arasındaki boşluğu) gibi dört temel kategoriye baz alarak hesaplamakta ve ülkeleri sıralamaktadır.</p> <p>Küresel cinsiyet eşitsizliği endeksinin temelinde üç unsur bulunmaktadır:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Ülkelerin gelişmişlik seviyelerin ölçülmesi yerine cinsiyet temelli eşitsizlikleri dikkate alır. ✓ Ülkelerdeki cinsiyet temelli eşitsizliklerin nedenleri, araçları veya girdilerinden ziyade sonuçları (sayısal göstergeleri) dikkate alarak istatistikî sonuçlar üzerinden eşitsizliğin ölçülmesi üzerinde durur. ✓ Ülkeleri kadının güçlendirilmesinden ziyade toplumsal cinsiyet eşitsizliğine göre sıralar. Kadınların durumunun iyileştirmesinden ziyade zaman içerisinde kadınlar ile erkekler arasındaki eşitsizliklerin azalıp azalmadığını ölçmeyi amaçlar.

Kaynak: UNDP, Human Development Reports 1990, 1995, 1999, 2009, 2010, 2011, 2013 ve 2014; Kabaş, 2009: 29-35; Kızılgöl, 2009: 10-13; Şenses, 2003: 99-104; Kaynak, 2011: 102-107 ve *World Economic Forum, 2014: 1-5'den yararlanılarak hazırlanmıştır.

1.4.3. İnsani Gelişme Endeksi ve Hesaplama Yöntemindeki Değişiklikler

İGE iyi ve uzun yaşam, bilgiye erişim ve yüksek yaşam standardı esasına dayalı 3 boyut ve bu boyutlara ilişkin 4 göstergeden oluşmakta ve sosyo-ekonomik göstergeleri ekonomik büyüme ile ilişkilendirmektedir. “Eğitim” boyutu için “beklenen okullaşma yılı” ve “ortalama okullaşma yılı” olmak üzere 2 ayrı gösterge kullanılırken, ikinci boyut olan “uzun ve sağlıklı bir yaşam” için “doğumda yaşam beklentisi” göstergesi, üçüncü boyut olan “iyi bir yaşam standardına ulaşmak” için ise “satın alma gücü paritesine göre hesaplanmış kişi başına GSMH” göstergesi kullanılmaktadır. İGE hesaplanırken bu boyutların geometrik ortalaması alınmaktadır. İGE ile birlikte diğer endekslere ilişkin boyut sayısı ve bu boyutlara ilişkin ilgili göstergeler aşağıdaki Tablo 10’da özetlenmiştir.

Tablo 10: UNDP Kalkınma, Yoksulluk Endeksleri Boyut ve Göstergeleri

Endeksler/ Kullanılan Ortalama Türü	Boyutlar ve İlgili Göstergeler		
	Gelir-Yeter (iyi) bir yaşam standardı	Eğitim-Bilgi Düzeyi	Sağlık-Uzun ve sağlıklı bir yaşam
İnsani Gelişme Endeksi (İGE) ve EUİGE 3 Boyut 4 Gösterge Geometrik Ortalama	<ul style="list-style-type: none"> Satın alma gücü paritesine göre hesaplanmış kişi başına GSMH 	<ul style="list-style-type: none"> Beklenen okullaşma yılı Ortalama okullaşma yılı (Eğitim endeksi aritmetik ortalamayla hesaplanır) 	<ul style="list-style-type: none"> Doğumda yaşam beklentisi
Toplumsal Cinsiyete Bağlı Endeksi (TCBE) 3 Boyut 3 Gösterge Geometrik Ortalama	<ul style="list-style-type: none"> Satın alma gücü paritesine göre hesaplanmış kişi başına GSMH 	<ul style="list-style-type: none"> Yetişkin okuryazarlık oranı Bileşik okullaşma oranı 	<ul style="list-style-type: none"> Doğumda yaşam beklentisi
İnsani Yoksulluk Endeksi (İYE-1) 3 Boyut 4 Gösterge Aritmetik Ortalama	<ul style="list-style-type: none"> Sağlık hizmeti ve kaliteli su kaynaklarından yoksun insanların oranı Beş yaşından küçük çocuklar arasında düşük kilolu olanların oranı 	<ul style="list-style-type: none"> Yetişkin okuryazarlık oranı 	<ul style="list-style-type: none"> 40 yaşına kadar yaşamama olasılığı
Çok Boyutlu Yoksulluk Endeksi (ÇBYE) 3 Boyut 10 Gösterge Geometrik Ortalama	<ul style="list-style-type: none"> Elektrik İçme Suyu Sıhhi Temizlik Zemin Yemek pişirmek için yakıt Çeşitli Mal Varlıkları 	<ul style="list-style-type: none"> Okula Devam Etme Yılı Okula Kayıtlı Çocuklar 	<ul style="list-style-type: none"> Çocuk Ölümleri Beslenme
Cinsiyet Eşitsizlik Endeksi (CEE) 3 Boyut 5 Gösterge Geometrik ve Harmonik Ortalama	Boyut 1: İş gücü <ul style="list-style-type: none"> Kadınların İşgücüne Katılımı 	Boyut 2: Güçlendirme <ul style="list-style-type: none"> Parlamentodaki Kadın Milletvekili Oranı Eğitime Devam Etme Oranı (orta ve yüksek) 	Boyut 3: Üreme Sağlığı <ul style="list-style-type: none"> Ergen Doğurganlık Anne ölüm oranı

<p>*Küresel Cinsiyet Eşitsizliği Endeksi (KCEE)</p> <p>4 Boyut 13 Gösterge</p> <p>Ağırlıklı Ortalama</p> <p>Not: Tüm göstergeler Kadınlar/Erkekler oranları üzerinden hesaplanmaktadır</p>	<p>Boyut 1: Ekonomik Katılım ve Fırsat</p> <ul style="list-style-type: none"> • İşgücüne Katılım Oranı • Benzer işlerde elde edilen gelir düzeyi • Milletvekilleri, Üst Düzey Yetkililer ve Yöneticilerde Oran • Profesyonel ve Teknik İşçilerde Oran 	<p>Boyut 2: Eğitim Durumları</p> <ul style="list-style-type: none"> • Okuma Yazma Oranı • İlköğretim Kayıt Oranı • Ortaöğretim Kayıt Oranı • Brüt Okullaşma Oranı 	<p>Boyut 3: Sağlık ve Yaşam</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doğumda Cinsiyet Oranı • Sağlıklı Yaşam Beklentisi Oranı <p>Boyut 4: Politik Güçlendirme</p> <ul style="list-style-type: none"> • Parlamentodaki Cinsiyet Oranı • Bakanlık Düzeyinde Cinsiyet Oranı • Son 50 yıl içerisinde Devlet Başkanları İçerisinde Kadınların Oranı
---	--	--	---

Kaynak: UNDP, Human Development Reports 2013 ve 2014; UNDP Website; (*):World Economic Forum ve The Global Gender Gap Report 2013. sf: 1-5'den yararlanılarak hazırlanmıştır.

UNDP tarafından yayımlanan İGE, insani gelişmeyi, gelirin yanı sıra eğitim ve sağlığa ilişkin göstergeleri de dikkate alarak ölçen bir endekstir. İGE hesaplamasında 1990 yılından 2010 yılına kadar kullanılan veriler aynı olmakla birlikte hesaplama yönteminde bir takım değişikliklere gidilmiştir.

2010 yılına kadar değişiklikler genelde göstergelerin ölçütleri, her bir göstergenin minimum ve maksimum değerlerinin yeniden belirlenmesi ve alt gösterge endekslerinin hesaplanış şekli ile ilgilidir. Ancak 2010 yılı raporunda İGE hesaplamasında hem kullanılan göstergelerde hem de formüllerde değişikliğe gidilerek eğitim, sağlık, gelirden oluşan 3 boyutta bir değişiklik olmamakla beraber, bu boyutlardan gelir ve eğitimi ölçmek için kullanılan ölçütlerde farklılaşmaya gidilmiştir. Eğitim endeksi “yetişkinlerin ortalama okullaşma yılı” ve “okula başlama yaşındaki çocukların beklenen okullaşma yılı” göstergeleri ile ölçülmeye başlanmıştır. Gelir endeksi ise daha önce satın alma gücü paritesine (SGP) göre uyarlanmış kişi başı GSYİH (ABD Doları) olarak hesaplanırken, kişi başına Gayri Safi Milli Gelir (GSMG) (SGP, ABD Doları) baz alınarak ölçülmeye başlanmıştır. Ayrıca, eğitim, sağlık ve gelir alt endekslerin İGE'ne dönüştürülmesinde aritmetik ortalama yerine geometrik ortalama kullanılmaya başlanmıştır. Bu değişiklik ile İGE değeri, düşük olan endeks bileşenlerinden daha fazla etkilenmeye başlamış, endekste bileşenlerin birbirlerinin yerini tutma olasılıkları zayıflamıştır. Böylece herhangi bir alt endekte görece düşük olan bir ülkenin İGE değeri geometrik ortalama aritmetik ortalama göre söz konusu alt endeksten daha fazla etkilenmektedir (UNDP, 2010; Demir Şeker, 2011: 4-10).

Tablo 11: İGE Hesaplamasında Kullanılan Ölçütler ve Hesaplama Yöntemindeki Değişiklikler

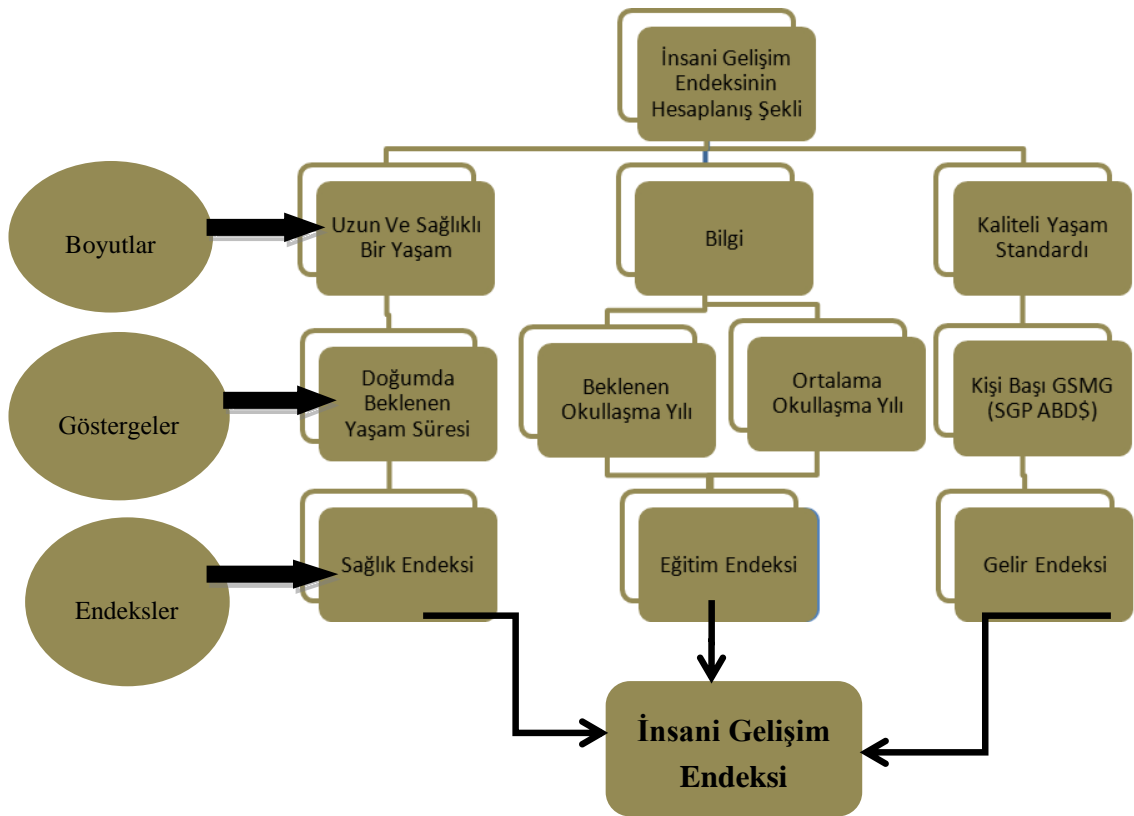
2010 ÖNCESİ				2010 SONRASI				
Boyutlar	Göstergeler	Dönüşüm		Göstergeler	Dönüşüm			
		Min.	Mak.		2013 Min.	2013 Mak.	2014 Min.	2014 Mak.
Sağlık	Doğumda beklenen yaşam süresi (yıl)	25	85	Doğumda beklenen yaşam süresi (yıl)	20	83.6	20	85
Bilgi	Yetişkin okuryazarlık (%)	0	100	Beklenen okullaşma yılı	0	18	0	18
	Bütünleşik brüt okullaşma oranı (%)	0	100	Ortalama okullaşma yılı	0	13.3	0	15
Yaşam Standardı	Kişi başı GSYH (SGP ABD\$)	100	40.000	Kişi başına GSMG (SGP ABD\$)	100	87.478	100	75.000
Birleştirilmiş	Aritmetik ortalama			Geometrik ortalama				

Kaynak: UNDP Human Development Reports 2009, 2010, 2011, 2013 ve 2014'den yararlanılarak hazırlanmıştır.

Yukarıda da belirtildiği üzere; bilgi (eğitim), uzun ve sağlıklı bir yaşam (sağlık) ve kaliteli yaşam standardı (gelir) alt endekslerin geometrik ortalaması alınarak İGE hesaplamasında kullanılan boyutlar ve bu boyutlara ilişkin göstergeler yıllar içerisinde değişiklik göstermiştir. 2014 yılında yayınlanan sonuncu insani gelişme raporunda da bir önceki yıla göre göstergelerin endeks değerinin hesaplanmasında kullanılan minimum ve maksimum değerlerde değişikliklere gidilmiştir. Yaşam standardı hesaplanmasında, kişi başına düşen Gayri Safi Milli Gelir (GSMG) ile ölçülmesine ve bu ölçümde satın alma gücü paritesi baz alınmaya devam edilmiştir. Ancak 2013 yılında uluslararası piyasalarda doların 2005 yılı değeri sabit alınarak satınalma gücü paritesine (SGP) göre uyarlanmış değer kullanılırken, 2014 yılı İGE hesaplanmasında ise 2011 yılı değeri sabit alınarak SGP göre uyarlanmış değer kullanılmıştır. Ayrıca 2013 yılı raporunda en yüksek kişi başına düşen GSMG değeri olarak Katar'ın 87,478\$'lık kişi başına GSMG baz alınırken, 2014 yılı raporunda ise 75,000\$ üzerindeki kişi başına gelirin kişinin yaşam kalitesinde ekstra bir iyileşme sağlamayacağı ve günümüzde sadece Katar, Liechtenstein ve Kuveyt'in daha yüksek değere sahip olduğu ve gelecek 5 yıl içinde de beşten daha fazla ülkenin bu eşik değeri geçemeyeceği tahmin edildiği varsayımıyla, bir önceki yıla göre daha düşük bir değer olan 75,000\$ maksimum değer olarak dikkate alınarak İGE hesaplanmıştır (UNDP, 2013; UNDP, 2014).

Yapılan bu düzenlemeler ve güncellemeler neticesinde daha önce yayımlanan raporlardaki değerler ve sıralamaların güncel raporun bulgularını ile mukayese edilmesi yanıltıcı sonuçlar elde edilmesine neden olabilmektedir. Bu gelişmeler neticesinde ülkelerin İGE sıralamasındaki yerinde önemli değişiklikler söz konusudur; endeks sıralamasında bazı ülkelerin durumu iyileşirken (daha yüksek endeks değeri ve/veya sıralamada daha üst sıralarda yer alma) bazı ülkelerin durumunda ise kötüleşmiştir (daha düşük endeks değeri ve/veya sıralamada daha alt sıralarda yer alma). Son olarak ise daha önce endeks değerine göre ülkelerin sıralanmasında eşit sayıda ülkeden oluşan 4 kategori söz konusu iken son raporla birlikte sınıflandırmalar arasında eşik değerlere yer verilmiştir. Böylece her bir kategoride eşit sayıda ülke olması anlamsızlığı ortadan kaldırılırken, aynı zamanda eşik değeri geçen bir ülke daha üst kategoriye geçme şansı da yakalamıştır (UNDP, 2014).

Mevcut İGE'nin boyutları, hesaplanmasında kullanılan göstergeler ve ilgili endeksler ve hesaplama yöntemi Grafik 3'de özetlenmiştir

Grafik 3: İGE Hesaplama Yöntemi

Kaynak: UNDP Human Development Reports 2013 ve 2014'den yararlanılarak hazırlanmıştır.

1.5. WASHINGTON UZLAŞMASI VE SONRASINDA YOKSULLUK OLGUSUNA BAKIŞ

İkinci dünya savaşının neden olduğu yıkım sonrasında kalkınma olgusu önem kazanmaya başlamıştır. 1950'lerin sonlarıyla 1970'lerin başları arasında ekonomik büyüme, yoksulluk ve gelir dağılımındaki eşitsizlik arasındaki ilişki konusunda hakim görüş Kuznets (1955) ve Solow modelleri çerçevesinde yoğunlaşmıştır. Onlar büyümenin ilk safhalarında gelir dağılımında bozulmaların olabileceğini, ancak sonraki aşamalarda büyüme ve gelir dağılımındaki iyileşmenin birlikte gerçekleşebileceğini, başlangıçta ülkeler arasındaki kişi başına düşen gelir düzeylerindeki farklılıkların sermayenin marjinal getirisinin eşitlenmesi yoluyla aşınacağını vurgulamışlardır. Kalkınma sürecinde doğrudan devlet müdahaleleri, Dünya Bankası'nın büyük ölçekli altyapı ve sermaye-imarât projeleri desteği kapitalist ekonomilerin büyümeyi, uluslararası yakınsamayı ve yoksulluğun ortadan kaldırılmasını sosyalist rakipleri kadar hızlı bir şekilde gerçekleştirebilecekleri hususundaki beklentilere katkıda bulunmuştur (Filho,2010:3-7).

Ancak 1970'lerdeki iktisadi gelişmeler sonucunda bu umutlar hayal kırıklıklarına neden olmuştur: Yoksul ülkelerin çok büyük bölümü dünya ekonomisinin temel zengin ülkelere yakınsama konusunda başarısız olurken, birçok ülkede gelir dağılımı giderek daha adaletsiz hale gelmiş, gerek ülkeler arasındaki gerekse ülkelerin farklı bölgelerindeki zengin fakir uçurumu giderek artmıştır.

1950-60'lı yıllarda Dünya Bankası hızlı sanayileşme ve alt yapı yatırımlarını teşvik edici projeleri desteklerken, 1970'lerde özellikle Az Gelişmiş Ülkelerin kentsel ve kırsal alanlarının entegre biçimde gelişimine yönelik projelere ağırlık verilmesiyle yoksulluğun azaltılması politikaları ön plana çıkmaya başlamıştır. 1970'li yıllarda "temel ihtiyaçlar ve büyümeyle birlikte yeniden dağıtım stratejileri" ağırlık kazanmaya başlamıştır. 1980'lerin başında üçüncü dünya ülkelerinde yaşanan borç sorunları ve makroekonomik istikrarsızlıklara da bağlı olarak, Bankanın faaliyetleri büyümenin restore edilerek makroekonomik istikrarın sağlanması üzerinde yoğunlaşmıştır. Bu yıllarda Banka IMF ile birlikte sonradan "Washington Uzlaşması" olarak da adlandırılan neo-liberal ekonomi politikaları, özellikle yapısal uyum programlarını uygulamaya başlarken, buna karşın yoksulluk ve kalkınma gibi sorunların pek gündeme almamıştır. 1990'lı yıllarda ise yoksullukla mücadele politikaları tekrar ön plan çıkmaya başlamış ve bu mücadelede özellikle çevre sorunları ve kadının rolünü ön plana çıkararak sürdürülebilir kalkınma vurgulanmaya başlanmıştır. Bu dönemde yoksulluğun azaltılması ekonomik gelişmeyle özdeşleştirilmiş ve bu amacın Dünya Bankası'nın en önde gelen amacı olduğu vurgulanmıştır (Ayyıldız, 2010: 182; Şenses, 2003: 39-41).

Dünya ekonomisi özellikle 1980'ler boyunca ve 1990'ların başlarında, devletin küçültülerek piyasa güçlerine dayanan bir kalkınma anlayışının öngörüldüğü, IMF, Dünya Bankası ve ABD Hazinesi tarafından da desteklenen ekonomist John Williamson'un Washington Konsensüsü (uzlaşması) olarak adlandırdığı politikalara göre şekillenmiştir. Williamson'un istikrar içinde kalkınma reçetesi Latin Amerika ülkelerine kalkınabilmeleri için 1989 yılında önerilen politikaların en düşük ortak paydası olarak ifade edilebilecek on temel prensibi içermektedir: 1. Mali disiplinin sağlanması, 2. Kamu harcamalarındaki önceliklerin sağlık, eğitim ve alt yapıya yönlendirilmesi, 3. Vergi tabanının genişletilmesi ve aşırı vergi oranlarının düşürülmesini içeren vergi reformu, 4. Tekli ve rekabetçi döviz kurları, 5. Mülkiyet haklarının güvence altına alınması, 6. Deregülasyon, 7. Ticaretin serbestleştirilmesi, 8. Özelleştirme, 9. Doğrudan yabancı yatırımlarla ilgili engellerin kaldırılması ve 10. Mali serbestleştirme (Williamson, 2000: 251-253).

1980'lerin başlarında Washington Uzlaşması ile hız ve yön verilen başta mali disiplin, deregülasyon, özelleştirme, finansal serbestleşme ve bunların da bir sonucu olan küreselleşme çabaları birçok ülkede refah artışı sağlarken birçok ülkeyi de küresel gelişmelere daha duyarlı hale getirmiştir. Neo-liberal ekonomi politikalarının esasını oluşturan Washington Uzlaşmasına göre finansal küreselleşme istenen ekonomik büyümeyi getirecek ve bunun sonucunda ise dolaylı olarak yoksulluk azalacaktır. Bu politikalar dönemsel olarak ABD'de Reagan, İngiltere'de Thatcher ve Almanya'da Kohl iktidarına denk gelmektedir. Washington Uzlaşması çerçevesinde küresel düzeyde alınan önlemler özellikle az gelişmiş ülkeleri daha kırılgan hale getirmiş ve çoğunlukla gelişmekte olan ve az da olsa gelişmiş ülkelerde yaşanan iktisadi kriz sayısını belirgin bir şekilde arttırmıştır (Bağdadioğlu ve Halisçelik, 2012: 15-16).

Washington Uzlaşması'nın da bir yansıması olarak özellikle 1980'li yıllarda kalkınma kavramı da retorik düzeyde bile artık kullanılmayarak gündemden düşmeye başlamıştır. Bu dönemde kalkınma, planlama, yoksullukla mücadele gibi kavramlar yerlerini temelde "daha az devlet daha çok özel teşebbüs" sloganını destekleyen dışa açılma, şok tedavi, yapısal uyum, küreselleşme, serbestleşme ve özelleştirme gibi kavramlara bırakıyordu. Böylece önceki dönemde devletin ekonomiye yeterince müdahale etmemesi eleştirilirken, bu dönemde piyasadaki olumsuzlukların devlet müdahalesinden kaynaklandığı, devletin mutlaka ve kaçınılmaz olarak kaynakları israf ettiğini, verimsiz faaliyetler yürüttüğünü ve bu nedenle ekonomideki devlet ağırlığının azaltılarak özellikle başta çok uluslu şirketler olmak üzere özel sermayenin önü açılmaya çalışılmıştır. Bu konjonktüre uygun hareket eden az gelişmiş ülkeler ise kalkınma sorununu çok uluslu şirketlere ve onların insafına bırakmışlardır (Başkaya, 1994:10-11).

Ancak Washington Uzlaşması çerçevesinde yapılan uygulamalar beraberinde piyasa başarısızlıkları getirmiş ve eleştirilerle birlikte eksiklikleri ve başarısızlıkları giderecek yeni arayışlara neden olmuştur. Bunun sonucunda devletin ekonomiden tamamen çekilmesinin önemli sorunlara neden olduğu belirtilerek kalkınma konusunda yeni uzlaşılara girilmiştir. Nisan 1998’de kabul edilen Santiago uzlaşısında; kalkınmanın piyasa temelli olacağı ancak ileri derecede piyasa başarısızlığının göz ardı edilmemesi gerektiği, genel kural olarak devletin doğrudan üretim gerçekleştirilmemesi gerektiği ve bunlarla birlikte başta sürdürülebilir kalkınma, kamu sağlığı, eğitim, temel kamusal malların sağlanması, yoksulluğun azaltılması, adil gelir dağılımı ve yoksulların da büyümeden pay alması gibi birçok kalkınma sorununun giderilmesinde devletin kaçınılmaz bir rolünün olduğu vurgulanmıştır (Todaro ve Smith, 2009: 551-553).

Dünya Bankası’nın kalkınmaya ilişkin bakış açısı özellikle 1990’lı yıllarda değişmeye başlamıştır. Banka “Kapsamlı Kalkınma için Çerçeve” yaklaşımı ile Washington Uzlaşmasına bir eleştiri getirirken aynı zamanda kalkınma konusunda bir alternatif de sunmuştur. Bankanın eski başkanlarından James D. Wolfensohn tarafından 1999 yılında yoksulluk vurgusuyla ortaya konulan bu yaklaşım aynı zamanda Post-Washington Uzlaşmasına geçişin göstergelerinden biri olarak da sayılmakta, kalkınma gündemine yeni bir açılım ve aynı zamanda bankanın geçmiş döneme ilişkin bir tür özeleştirisini olarak da kabul edilmektedir. Bankanın yoksullukla mücadele ve sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması açısından özel bir misyona sahip olduğunu savunan bu yaklaşım politika reformu ve kurumsal kalkınmaya özel bir önem vererek parçalanmış, kısa dönemli ve proje temelli bir kalkınma anlayışı yerine, uzun dönemli, bütüncül ve stratejik bir anlayışı ön plana çıkarmaktadır. Bu yeni yaklaşım, Washington Uzlaşmasında göz ardı edilen yoksulluk olgusuna vurgu yaparak kalkınma sorununa beşeri, sosyal ve yapısal boyutları da içerecek şekilde çok boyutlu bakış açısı getirerek, katılımcılık vurgusunu öne çıkaran bir teorik zemin oluşturmuştur (Yavuz, 2007:181-185).

Dünya Bankası yoksullukla mücadelede, “Kapsamlı Kalkınma için Çerçeve” yaklaşımı ile birlikte 1999 yılından itibaren yoksul ülkelerin ve onların kalkınma ortaklarının yoksullukla mücadeledeki müşterek çabasını kuvvetlendirmek amacıyla “Yoksulluk Azaltma Stratejisi” yaklaşımını da uygulamaya başlamıştır. Bu yaklaşımda ilgili ülke tarafından katılımcı bir şekilde, ülkedeki yoksulluğun ve ekonomik durumun kapsamlı analizi yapılmakta ve ilgili hükümet kendi öncelikleri çerçevesinde 3-5 yıllık bir dönemde yoksulluğu azaltma hedeflerini belirlemektedir. Bu hedefler doğrultusunda hazırlanan ulusal yoksulluğu azaltma stratejisi, IMF, Dünya Bankası, Asya Kalkınma Bankası, BM ve diğer uluslararası fon sağlayıcı kuruluşlarla birlikte belli başlı çift taraflı kredi sağlayan kurumların da katkısı ile oluşturulmaktadır. Böylece strateji ile bir ülkedeki kalkınmanın nasıl destekleneceği konusunda katılımcı, geniş kapsamlı

mutabakat oluşturularak küresel ekonomik bütünleşme, serbestleşme, iyi yönetim, beşeri kalkınma çerçevesinde kapsayıcı dünya ekonomisi oluşturulmasına aktif bir katılım sağlanmaya çalışılmaktadır (Craig ve Porter, 2005: 227; World Bank, 2013/b).

Dünya Bankası son dönemlerde ise “Ülke Destek Stratejisi” ile üye ülkelerin kalkınma hedeflerini başarmalarına yardım etmeye çalışmaktadır. Bu strateji Dünya Bankasının 3-4 yıllık bir dönem için bir ülkedeki operasyonlarını, sağlayacağı mali destekleri, analitik çalışma ve teknik yardım gibi bir ülkede planlanan faaliyetlerini diğer bir deyişle ülkeye destek paketinin ana hatlarının tümünü kapsamaktadır. Günümüzde bu strateji “Ülke Ortaklık Stratejisi” olarak adlandırılmıştır (World Bank, 2013/c).

Stiglitz’e göre (2004/a); Washington Uzlaşmasında gelişmekte olan ülkelere önerilen ekonomik politikalar, söz konusu ülkelerin kalkınmalarının ilk aşamalarında uygun politikalar değildir. Ayrıca Stiglitz (2004/b), serbest piyasaların Washington Uzlaşmasında vurgulandığı gibi, zenginliğin belirleyicisi olmadığını, bunun bazı durumlarda kaçınılmaz olarak piyasa başarısızlıklarına neden olduğunu, sürdürülebilir büyüme-kalkınmanın ve uzun dönemli verimliliğin sağlanması için optimal yolun, devlet ve piyasa arasında doğru dengenin sağlanması gerektiğini vurgulamıştır.

Krizler kişilerin refah seviyelerini farklı doğrultuda etkilemektedir. Bazı krizlerde zengin gruplar fakirleşirken, bunun tersi ile de karşılaşmaktadır. Ancak, genellikle en çok fakir olan ve sabit gelir sahibi olan vatandaşlar finansal krizlerden olumsuz etkilenmekte ve genel fakirlik kesin olarak yaygınlaşmaktadır (Gedikli, 2009:172).

Özellikle günümüzde etkisini devam ettiren küresel ekonomik krizden yoksul insanlar daha fazla etkilenmiştir. ABD’de başlayıp tüm dünyaya yayılan 2008 krizi ile birlikte Washington Uzlaşması hükümleri daha fazla sorgulanmaya başlanmıştır. 2010 Kasım ayında G.Kore’de toplanan G20 ülkeleri bu eksiklikleri giderecek Seul Uzlaşması ile 6 ilke üzerinde mutabakata varmışlardır: ekonomik büyümeye odaklanmak, küresel kalkınma konusunda işbirliği, küresel veya bölgesel sistemik sorunlar, özel sektörün katılımı, tamamlayıcılık ve sonuç odaklılık. G20 ülkeleri sürdürülebilir ekonomik büyümenin az gelişmiş ülkelerin BKH’ne ulaşma ve bu hususta ilerleme sağlama kabiliyetleri ile yakın ilişkisi olduğunu vurgulayarak, kapsayıcı, sürdürülebilir ve esnek büyümeyi desteklemek için tedbirler alınması gerektiğini belirtmişlerdir (Hur, 2011: 2-14).

Haziran 2012’de gerçekleştirilen Rio+20 Konferansı’nda uluslararası düzeyde sürdürülebilir kalkınma hedefleri (SKH) gündeme alınmıştır. SKH konusundaki çalışmalar sürdürülürken,

Avrupa Komisyonu BKH'nin 2015'te sona ermesini baz alarak, yoksullukla mücadele ve kaynakların bu amaç doğrultusunda kullanılması hususlarının ortak bir yaklaşımla ele alınması gerektiğini vurgulamıştır. BKH yoksullukla küresel düzeyde mücadele ve kaynakların bu amaç doğrultusunda kullanılması yönünde önemli bir araç görevi görmüştür. BKH günümüzde de yoksulluğun ortadan kaldırılmasının yanı sıra, iklim değişikliği, kıt kaynakların etkin kullanımı, çevresel sürdürülebilirlik ve sosyal eşitsizlikler gibi diğer küresel sorunların giderilmesi yönünde de öncü olmayı sürdürmektedir. BKH'nin ana hedeflerinden birisi olan yoksulluğun ortadan kaldırılması, Rio+20 konferansında gündeme alınan SKH'nin gerçekleştirilmesi ile birbirine paralel ve tamamlayacak şekilde günümüzde Avrupa Komisyonu tarafından sunulan "Herkes İçin İnsan Onuruna Yakışır bir Yaşam: Yoksulluğun Sonlandırılması ve Dünyaya Sürdürülebilir Bir Gelecek Bırakılması" başlıklı tebliğ ile ortak bir yaklaşıma konu olmuştur (European Commission, 2013: 1-14).

Avrupa Komisyonu BKH ve SKH ile ilgili ortak bir AB pozisyonu geliştirerek BM'deki ve dünya çapındaki tartışmalara yol gösterecek ve her iki meseleye yönelik genel bir çerçeveyi önermektedir. Küresel düzeyde yoksulluğun ortadan kaldırılması yönündeki girişimlerin sürdürülebilir kalkınma ile birlikte yürütülmesi ve herkesin 2030'a kadar insan onuruna yakışır bir yaşama sahip olması hedeflenmiştir. SKH'nin gerçekleştirilmesinde açık ve yol gösterici belli sayıda alt nicel hedef ve göstergenin yanı sıra eğitim standartları, beslenme, temiz suya ve havaya erişim gibi nitel hedef ve göstergelere de ihtiyaç olacaktır. SKH ile bütün yetişkinler ve çocukların insan onuruna yakışır bir yaşam sürmesi için 2030 yılına kadar erişilmesi gereken minimum kalkınma düzeyleri tespit edilmeye çalışılmaktadır. Bu çerçevede, kapsayıcı ve sürdürülebilir bir büyümenin itici gücü olan temel hayat standartları, doğal kaynakların sürdürülebilirliği, hakkaniyet, eşitlik ve adalet, barış, yoksulluk, sağlık, besin güvenliği, enerji, temiz suya erişim, cinsiyet eşitliği ve kadının konumunun güçlendirilmesi, yenilik, iklim değişikliği, çevre ve doğal kaynakların korunması ve güvenlik gibi yaşam kalitesini yükseltecek unsurlara yer verilmektedir (Sustainable Development Solutions Network, 2014: 1-12; European Commission, 2013: 1-14).

Bu hedefler temelde BM'in küresel bir inisiyatifi olan "Sürdürülebilir Kalkınma Çözüm Ağı" (Sustainable Development Solutions Network (SDSN)) tarafından sürekli geliştirilmekte, yeni hedef ve göstergeler eklenerek kamuoyu ile paylaşılmaktadır. SDSN ekonomik kalkınma, sosyal içerme, çevresel sürdürülebilirlik ve iyi yönetim sorunlarını çözmek için SKH'nin gelişimini desteklemektedir. Bu hedefler BKH'nin başarısı üzerine inşa edilirken, BKH'nin hedef yılı olan 2015 sonrasında başta aşırı yoksulluğun ortadan kaldırılması olmak üzere birçok sürdürülebilir kalkınma hedefini 2030 yılına kadar gerçekleştirmeyi planlamaktadır. SDSN'in son olarak

kamuoyu ile de paylaşılan 25 Temmuz 2014 tarihli revize edilmiş taslak raporunda amaç sayısı 19 iken bu amaçlara ilişkin 30 hedef ve 109 göstergeye yer verilmiştir. Ancak gösterge sayısının en fazla 100 olması yönünde çalışmalar devam etmekte olup 8 amaç 21 hedef ve 60 göstergeden oluşan BKH'ne göre çok daha kapsamlı, ölçülebilir ve izlenebilir bir SKH ortaya çıkacaktır. Bu amaç ve göstergeler, BKH'de olduğu gibi, 15 Eylül 2015 tarihinde BM genel kurulunda onaylandıktan sonra tüm ülkeler için geçerli olacaktır. Bu hedefler ancak gerek ulusal gerekse uluslararası düzeyde ülkelerin, uluslararası fon sağlayıcı kuruluşların, sivil toplum örgütlerinin ve özel sektör kuruluşlarının etkin bir ortaklık sağlamasıyla gerçekleşecektir (Sustainable Development Solutions Network, 2014: 14-22).

1.6. YÜKSELEN EKONOMİLER

Ülkeler çeşitli gelişmişlik kriterlere göre sınıflandırmaya tabi tutulmaktadır. Bazı ülkeler bazı kriterlere göre gelişmiş ülke olarak ifade edilirken bazı ülkeler ise aynı kriterlere göre az gelişmiş, gelişmekte ya da yükselen ülkeler olarak sınıflandırılmaktadır. Ülkelerin gelişmişlik düzeyini belirlemede hangi kriterlerin kullanılacağı ve hangi ülkelerin hangi sınıfta olacağı yönündeki tartışmalar sürmektedir. Sınıflandırmada nicel (parasal) ve nitel (parasal olmayan) ölçütler kullanılmaktadır.

Parasal ölçüt olarak, başta ülkelerin kişi başına düşen milli gelir düzeyi olmak üzere toplam GSMH düzeyleri de dikkate alan ekonomik kriterler öne çıkmaktadır. Buna göre yüksek milli gelire sahip ülkeler gelişmiş ülke olarak tanımlanırken, bu ülkelere göre göreceli olarak daha düşük kişi başına gelir seviyesine sahip ülkeler gelişmekte olan ülkeler veya yükselen ekonomiler olarak adlandırılmakta ve en düşük gelir seviyesine sahip ülkeler ise az gelişmiş ülkeler olarak sınıflandırılmaktadır. Parasal olmayan ölçütler olarak da başta İGE değerlerinin yanı sıra çeşitli tüketim ve kaynak kullanım düzeyleri dikkate alınabilmektedir. Gelişmekte olan ülkeler gelişmiş ülkelere nazaran daha düşük yaşam düzeyine ve daha düşük bir insani gelişim endeksine sahiptir.

Gelişmekte olan ülkeler çeşitli farklılıklar gösterse de bazı ortak özelliklere de sahiptir. Bu ortak özellikler ekonomik, yapısal, demografik, sosyal, siyasal ve yönetsel ana başlıklar altında aşağıdaki alt başlıklarla özetlenebilir (Todaro ve Smith, 2009:56-71):

- ✓ Yaşam ve verimlilik düzeyinde düşük seviyeler, tüketimin bileşiminde gıda maddelerinin yüksek payı,
- ✓ Tasarruf ve yatırımların düşüklüğü, yetersiz sermaye birikimi ve işgücü başına düşük sermaye teçhizatı,

- ✓ Beşeri sermaye düzeyindeki düşüklük, geleneksel toplum yapısı, kadının sosyal yaşamdaki sorunları, çocuk işçilerin fazlalığı, eğitim düzeyinin yetersizliği,
- ✓ Yüksek düzeyde eşitsizlik ve mutlak yoksulluk, kişi başına düşük gelir, dengesiz gelir dağılımı,
- ✓ Yüksek nüfus artış oranları, bağımlılık oranının yüksek olması, yetersiz beslenme ve yetersiz sağlık koşulları,
- ✓ Daha fazla sosyal bölümlenme-ayrışma,
- ✓ Daha geniş kırsal nüfus fakat kırsal kesimden kente göçte hızlı artışlar, sağlıksız kentleşme ve yetersiz barınma koşulları,
- ✓ Sanayileşme ve üretim ihracat düzeyindeki düşük düzeyler,
- ✓ Olumsuz coğrafi koşullar,
- ✓ Gelişmemiş finansal ve diğer piyasalar ile ikili yapı özelliği,
- ✓ Sömürge etkilerinin kalıntıları, dışa bağımlılık,
- ✓ Kamu, özel sektör ve sivil toplumun göreceli önemi.

Gelişmişlik düzeyi diğer gelişmekte olan ülkelere göre daha ileri düzeyde olan, ancak henüz gelişmiş ülkeler seviyesine ulaşamamış ülkeler yeni sanayileşen veya yükselen ülkeler olarak ifade edilmektedir. Diğer bir ifade ile yükselen ekonomiler, bazı kriterlere göre henüz yüksek düzeyde gelişme göstermemiş ancak bu yolda potansiyeli olan ve önemli düzeyde gelişme gösterme yolunda olan ülkeler için kullanılan bir terimdir (Bozyk, 2006: 164-182).

Yükselen ekonomiler terimi, literatürde ilk defa daha sonra Dünya Bankası'nın Uluslararası Finans Kurumu için çalışacak Antoine Van Agtmael tarafından 1980'lerin başında kullanılmıştır. Ülkelerin ekonomik ve servet düzeyleri baz alınarak, düşük-orta düzeyde kişi başına düşen gelir seviyesine sahip ekonomiler yükselen ekonomiler olarak tarif edilmiştir. Yükselen ekonomiler öncelikli olarak hızlı gelişme potansiyeli gösteren, iktisadi olarak büyüyen, piyasalarını dışa açan ve yapısal reformları gerçekleştiren Asya Kaplanları için kullanılmıştır (Authers, 2013).

Kvint (2009), diktatörlükten artan ekonomik özgürlüklerle serbest piyasa odaklı bir ekonomiye geçiş sağlayan, kademeli bir şekilde küresel piyasa ve diğer yükselen piyasalarla entegrasyonu sağlayan, genişleyen bir orta sınıfa sahip, yaşam standartlarını yükselten, sosyal istikrar ve hoşgörüyü sahip olan ve ayrıca çok taraflı kuruluşlarla işbirliği içinde olan bir ülkeyi yükselen piyasa olarak tanımlamıştır (Kvint, 2009: xxv).

Vercueil ise yükselen ekonomileri tanımlarken finansal ve ekonomik 3 kriter kullanarak Yükselen ekonomilerin aşağıdaki özelliklere sahip olmaları gerektiğini vurgulamıştır (Vercueil, 2012: 232):

- ✓ **Ülkenin Orta Gelirli Olması:** SGP göre hesaplanmış kişi başına GSMH'nin AB ortalamasının %10-%75 arasında olması,
- ✓ **Büyüme Trendi Yakalaması:** En azından son on yılda gelişmiş ülkelerle aradaki farkı kapatacak önemli düzeyde bir ekonomik büyüme tecrübesi olması,
- ✓ **Kurumsal Dönüşüm ve Ekonomik Açıklık:** Aynı dönem içerisinde ülkenin dünya ekonomisiyle daha fazla entegre olmasına katkıda bulunacak yoğun bir kurumsal dönüşüm yaşaması.

Yükselen piyasalar sosyal ve ekonomik aktiviteleri ile hızlı bir büyüme ve sanayileşme sürecinde olan ülkelerdir. Bu ülkeler gelişmekte olan ülkelere göre sosyal ve ekonomik açıdan daha iyi durumda olmasına rağmen gelişmişlik düzeyi henüz gelişmiş ülke sayılmaları için yeterli görülmemekte ve bu yüzden gelişmekte olan ülkelerle gelişmiş ülkeler arasında konumlandırılmaktadır. Yükselen ekonomiler için tam bir liste vermek oldukça zordur. Farklı kurum ve kuruluş tarafından farklı kriterler baz alınarak yapılan sınıflandırmalarda birçok ülke yükselen ekonomi olarak sınıflandırılmaktadır.

IMF, ülkeleri bir takım analitik metotlarla ekonomik (GSMH, İhracat, cari açık, net alacaklı-borçlu vb.) ve finansal (dış kaynaklar, sermaye akımı, borç servisi vb.) kriterlere bağlı olarak gelişmiş ve yükselen-gelişmekte olan ülkeler olarak ikiye ayırmaktadır. Bu çerçevede, aşağıdaki Tablo 12'de görüleceği üzere IMF 2012 yılına ilişkin Dünya Görünüm Raporunda, tabloda yer verilmeyen Bulgaristan, Estonya, Letonya, Litvanya, Romanya, Ukrayna ve Venezuela birlikte, 24 ülkeyi yükselen ekonomi olarak sınıflandırmıştır (IMF, 2012).

Goldman Sachs yatırım bankası ve ekonomist Jim O'Neill tarafından yapılan tanımlamada ise BRIC ülkeleri olan Brezilya, Rusya, Hindistan ve Çin ile birlikte potansiyeli olan 11 ülke daha (Next 11/BRIC) yükselen ekonomiler içerisinde sınıflandırılırken, CIVETS ülkeleri olarak adlandırılan Kolombiya, Endonezya, Vietnam, Mısır, Türkiye ve Güney Afrika geçmiş 10 yılda büyük başarı gösteren BRIC ülkeleri gibi gelecek 10 yılın parlayan yükselen ekonomileri olarak görülmüştür (Reuters, 2013).

Financial Times ve Londra Menkul Kıymetler Borsası'nın ortağı olduğu FTSE Grubu ise, ülkeleri kişi başına gelir seviyelerine göre gelişmiş (10 ülke) ve ikincil (12 ülke) yükselen piyasalar olarak sınıflandırmıştır (FTSE, 2013:1-3). Diğer yandan MSCI Küresel Sermaye Endeksleri ise ülkelerin ekonomik gelişmişliği, büyüklüğü, likiditesi ve piyasalara erişebilirlik kriterlerini baz alarak 21 ülkeyi yükselen piyasalar olarak sınıflandırmıştır (MSCI, 2013).

The Economist ise MSCI'nin yaptığı sınıflandırmaya 3 ülkeyi (Hong Kong, Singapur ve Suudi Arabistan) de dahil ederek sayıyı 24 olarak belirlerken, Standard & Poor's listesinde 19 ülke, Dow Jones'un listesinde ise 35 ülke yer almaktadır (Economy Watch, 2013). Colombia

Üniversitesi Yükselen Piyasa Küresel Oyuncular (Emerging Market Global Players (EMGP)) projesi ise öncü birçok kurum tarafından yapılan doğrudan yatırımları baz alarak temel yükselen ekonomiler listesini belirlemektedir. EMGP ise doğrudan yatırımlar konusunda ilgili araştırmacılara, bankalara, yatırımcılara, medyaya ve birçok ülkedeki uluslararası firmalara bilgi sunarak yaptığı sınıflandırmada ise 14 ülkeyi yükselen ekonomiler listesine dahil etmiştir (Colombia Üniversitesi EMGP, 2013).

Tablo 12: Yükselen Ekonomilerin Çeşitli Kaynaklara Göre Sınıflandırılması

Ülkeler	1	2	3	4	5	6	7	8
Arjantin	+							+
Bangladeş		+						
Brezilya	+	+		+	+	+	+	+
Şili	+			+	+	+	+	+
Çin	+	+		+	+	+	+	+
Kolombiya			+	+	+	+	+	
Çek C.				+	+	+	+	
Mısır		+	+	+	+	+	+	
Macaristan	+			+	+	+	+	+
Hindistan	+	+		+	+	+	+	+
Endonezya	+	+	+	+	+	+	+	
İran		+						
İsrail								+
Malezya	+			+	+	+	+	
Meksika	+	+		+	+	+	+	+
Fas				+	+	+	+	
Nijerya		+						+
Pakistan	+	+		+				
Peru	+			+	+	+	+	
Filipinler	+	+		+	+	+	+	
Polonya	+			+	+	+	+	+
Rusya	+	+		+	+	+	+	+
Slovenya								+
G.Afrika	+		+	+	+	+	+	+
G.Kore		+			+	+		+
Tayvan				+	+	+	+	+
Tayland	+			+	+	+	+	+
Türkiye	+	+	+	+	+	+	+	+
BAE				+				
Vietnam		+	+					

Kaynaklar: 1-IMF, 2- The Next Eleven (N-11), 3- CIVETS, 4- FTSE, 5- MSCI 6- The Economist, 7- Standard and Poor's ve 8- Columbia University EMGP'den yararlanılarak hazırlanmıştır.

Son zamanlarda yükselen ekonomiler terimi daha çok gerek nominal gerekse SGP göre hesaplanmış GSMH açısından daha büyük paya sahip gelişmekte olan ülkeler için kullanılmaktadır. Bu ülkeler Tezin EK:2'sinde görüleceği üzere SGP'ne göre hesaplanmış GSMH büyüklüğü açısından sırasıyla başta BRIC ülkeleri (Çin, Hindistan, Rusya ve Brezilya)

ile birlikte Meksika, Güney Kore, Endonezya, Türkiye, İran, Polonya, Arjantin, Tayland, Güney Afrika, Mısır, Pakistan, Kolombiya, Malezya, Nijerya ve Filipinler için kullanılmakta ve bu ülkeler “Büyük Yükselen Ekonomiler” olarak da adlandırılmaktadır. Bu ülkeler gittikçe dünya ekonomisinden daha fazla pay alırken buna paralel olarak da aynı zamanda politik açıdan da daha güçlü hale gelmektedir. Ancak kişi başına düşen GSMH ve ülkelerin İGE değerleri açısından ülkeleri sıraladığımızda GSMH büyüklüklerine kıyasla daha farklı sonuçlar ortaya çıkmaktadır. Dünya Bankası Atlas yöntemiyle hesapladığı dolar cinsinden 2013 yılı kişi başına GSMH düzeylerine göre 214 ülkeyi aşağıdaki 5 kategoriye ayırmış olup, yükselen ekonomiler daha çok 3’üncü kategoride (üst orta gelirli ülkeler) yer almaktadır (World Bank, 2014/b):

- ✓ *Düşük Gelirli Ülkeler:* Kişi başına gelir düzeyi 1,045\$’den düşük 34 ülke.
- ✓ *Alt Orta Gelirli Ülkeler:* Kişi başına gelir düzeyi 1,045\$’den büyük ancak 4,125\$’den düşük 50 ülke.
- ✓ *Üst Orta Gelirli Ülkeler:* Kişi başına gelir düzeyi 4,125\$’den büyük ancak 12,746\$’den düşük 55 ülke.
- ✓ *Yüksek Gelirli OECD Üyesi Olmayan Ülkeler:* Kişi başına gelir düzeyi 12,746\$’den yüksek OECD Üyesi Olmayan 44 ülke.
- ✓ *Yüksek Gelirli OECD Üyesi Ülkeler:* Kişi başına gelir düzeyi 12,746\$’den yüksek OECD Üyesi 31 ülke.

Tablo 13: G20 Ülkeleri Arasında Yer Alan Gelişmekte Olan Ülkelerin 2013 Yılı GSMH ve İGE Verileri

Ülkeler	GSMH VERİLERİ*			İGE VERİLERİ**		
	SAGP ile GSMH (Uluslararası Cari 2011 Milyar \$)	SAGP ile Kişi Başına GSMH (Uluslararası Cari 2011 \$)	Kişi Başına GSMH Sırası (187 Ülke arasında)	İGE Puanı	İGE Sırası (187 Ülke arasında)	İGE Düzeyi
Arjantin	717	17,297	63	0.808	49	Çok Yüksek
Brezilya	2,860	14,275	76	0.744	79	Yüksek
Çin	15,579	11,477	88	0.719	91	Yüksek
Endonezya	2,241	8,970	107	0.684	108	Orta
G.Afrika	625	11,788	84	0.658	118	Orta
G. Kore	1,524	30,345	33	0.891	15	Çok Yüksek
Hindistan	6,448	5,150	130	0.586	135	Orta
Meksika	1,939	15,854	70	0.756	71	Yüksek
Rusya	3,245	22,617	46	0.778	57	Yüksek
S. Arabistan	1,502	52,109	12	0.836	34	Çok Yüksek
Türkiye	1,378	18,391	60	0.759	69	Yüksek

Kaynak: * Dünya Bankası Veri Seti ve ** UNDP Human Development Report 2014’den yararlanılarak hazırlanmıştır.

Yukarıda özetlendiği üzere sosyal ve ekonomik aktiviteleri ile hızlı bir büyüme ve sanayileşme sürecinde olan ülkeler genel olarak yükselen ekonomiler olarak sınıflandırılrsa da bu ülkeler için tek, herkes tarafından kabul gören tam bir liste vermek oldukça zordur. Farklı kurum ve kuruluş tarafından farklı kriterler baz alınarak yapılan yukarıdaki sınıflandırmalar da dikkate alınarak, analizlerimize konu olacak gelişmekte olan ülke sayısını sınırlandırmak gerekmektedir. G20³ ülkeleri arasında yer alan, yakın zamanda gelişmiş ülkeler arasında gösterilmeye başlanan G.Kore ile birlikte, yukarıdaki Tablo 13'te yer alan 11 gelişmekte olan ülke temelde yükselen ekonomi olarak dikkate alınarak müteakip bölümlerde yapılacak birçok analize konu edilmiştir. Ancak bazı analizlere ise, analiz konusu verilere sahip, Dünya Bankasının kişi başına GSMH sınıflandırmasına göre üst orta gelirli ülkeler kategorisinde yer alan, aralarında Türkiye'nin de bulunduğu ülkeler dahil edilmiştir.

G20 ülkeleri arasında yer alan gelişmekte olan ülkeler baz alındığında, Tablo 13'de özetlendiği üzere, İGE'nin gelir boyutunun hesaplanmasında da kullanılan Kişi başına GSMH (SGP ile Uluslararası Cari 2011 \$) büyüklüğü açısından ilk sıralarda S. Arabistan (52,109\$), G. Kore (30,345\$) ve Rusya (22,617\$) yer alırken son sıralarda ise Endonezya (8,970\$) ve Hindistan (5,150\$) yer almaktadır. 187 ülkenin eğitim, sağlık ve gelir seviyesi baz alınarak bir ülkenin gelişmişlik seviyesinin hesaplandığı İGE değerleri açısından ise yükselen ekonomiler açısından en gelişmiş ülkeler sırasıyla Güney Kore (0.891), S. Arabistan (0.836) ve Arjantin (0.808) iken İGE değeri en düşük olan ülkeler ise yine Endonezya (0.684) ve Hindistan (0.584)'dır. En yüksek İGE değerine sahip G.Kore 187 ülke arasında 15.sırada kendine yer bulurken “Çok Yüksek İnsani Gelişme” değerine sahip ülkeler kategorisinde yer almaktadır. Buna karşın en kötü durumda olan Hindistan ise 135.sırada kendine yer bulurken “Orta İnsani Gelişme” değerine sahip ülkeler kategorisinde yer almaktadır.

Birinci bölümünde BKH, YOB ve Yükselen Ekonomiler üzerine teorik alt yapı ve kavramsal çerçeve verilen Tezin müteakip bölümü olan İkinci Bölümünde ise BKH'nin gerçekleşmesindeki ilerlemeler, ülkelerin BKH endeks-başarı düzeylerinin ölçülmesi ve YOB uygulamaları üzerine yöntem belirlemesine yer verilecektir.

³ G20 ülkeleri (Group of 20) dünyanın en büyük ekonomileri arasında yer alan 19 ülke: Türkiye, İngiltere, Japonya, Kanada, Almanya, Fransa, İtalya, Rusya, Avustralya, Brezilya, Arjantin, Hindistan, Çin, Endonezya, Meksika, Suudi Arabistan, Güney Afrika, Güney Kore ve ABD) ile birlikte Avrupa Birliği Komisyonu'dur.

2. BÖLÜM

BİNYIL KALKINMA HEDEFLERİNDEKİ İLERLEMELER, ENDEKS-BAŞARI DÜZEYLERİNİN ÖLÇÜLMESİ VE YOKSUL ODAKLI BÜYÜME UYGULAMALARI ÜZERİNE YÖNTEM BELİRLEMESİ

2.1. BİNYIL KALKINMA HEDEFLERİNDEKİ İLERLEMELER

2.1.1. Genel Olarak Küresel Düzeydeki İlerlemeler

Yoksulluğun azaltılması, sağlık, eğitim, cinsiyet eşitliği, çevre ve insan refahını etkileyen diğer birçok konuda 2015 yılına kadar ulaşılması hedeflenen 8 genel amaç çerçevesinde, 21 hedef ve 60 göstergiyi kapsayan BKH'deki gerçekleştirmeler, gelişmeler ve ilerlemeler küresel düzeyde çeşitli uluslararası ve ulusal kuruluşlarca ölçülerek izlenmektedir.

Küresel düzeyde ilerlemeler ve ülkelerin performansları temelinde; BM'in "BKH", Dünya Bankası'nın "Kalkınma Göstergeleri" ve Dünya Bankası'nın IMF ile birlikte hazırladığı "Küresel İzleme" yıllık periyodik raporlarında yer almaktadır. Raporlar BKH'ne ilişkin resmi verilere dayanmakta olup bu konudaki gelişmelerin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Hedeflerdeki gerçekleştirmeler temel olarak bölgesel bazda ve ülkelerin nüfus bazlı ağırlıklı ortalamaları dikkate alınarak hazırlanmaktadır. Ancak bölge içinde yer alan ülkelerin değerleri bağlı oldukları bölgenin ortalamasından farklılık gösterebilmektedir.

Raporlarda bölgesel ayırım BM'nin coğrafik gruplamasına dayanmaktadır. Değerlendirmelerde genel olarak 1990 yılı verileri hedeflerin başlangıç yılı (temel yıl) olarak ele alınmaktadır. Bazı verilerde ise Binyıl Deklarasyonu'nun imzalandığı 2000 yılı verileri ve bu tarihten sonraki ilerlemeler değerlendirilerek nihai hedef olan 2015 yılı hedefleri ile mukayese edilmektedir (UN, 2009/a: 1-55).

Dünya Kalkınma Göstergelerinin 2012 yılında yayınlanan 16'ncı baskısı temelde ulusal otoriteler ve ajanslar tarafından üretilen istatistiklere dayanmaktadır. Bu istatistiklerin tanımlaması, toplanması ve yaygınlaştırılmasında birçok kişi ve kuruluşun kolektif bir çabası söz konusudur. 1997 yılındaki ilk baskısından beri, birçok ülkedeki istatistik kapasitesinin gelişmesi sayesinde, verilerin mevcudiyeti ve kalitesi konusunda önemli ilerlemeler göze çarpmaktadır. Ancak istatistik bilgilerinin kullanılma kapasitesi hala zayıf; göstergelerin daha fazla ayrıştırılması (örneğin cinsiyet, yaş, gelir ya da coğrafi bölgeye göre sınıflandırılması) konusunda ihtiyaç artarken, tarım gibi bazı kilit alanlarda eksik ya da güncel olmayan veriler söz konusudur. Veri kapasitesi ve kalitesi konusunda daha fazla iyileştirmeye ihtiyaç devam etmektedir. Güney Kore'de Kasım 2011'de gerçekleştirilen "Yardım Etkinliği Konusundaki Dördüncü Üst Düzey Forumda" yeni bir küresel istatistik eylem planı onaylanmıştır. Bu çerçevede, istatistiklerin karar verme sürecine entegre edilmesi, verilere erişimin sağlanması, kullanımların geliştirilmesi ve istatistik sistemleri için kaynakların artırılması konularında önemli bir çerçeve sağlamaktadır (World Bank, 2012/b: v).

Dünya Bankası Grubu 2013 yılında birbiriyle ilintili iki ölçülebilir hedefe odaklandığını duyurmuştur: "2030 yılına kadar aşırı yoksulluğun ortadan kaldırılması ve refahın kapsayıcı şekilde paylaşılması". BKH'nin hedef yılı olan 2015 yaklaştıkça hedeflerin izlenmesi ve sonuçlar konusunda gerekli verinin nicelik ve niteliği sürekli artmaktadır. Ancak hala istatistik kayıtları tüm amaç, hedef ve göstergelerin izlenmesi için yeterli değildir. Hedeflenen tüm amaçlar belki gerçekleşmeyecek, ancak başlangıç yılı olan 1990 yılına göre göstergelerde özellikle son 10 yılda hızlı bir iyileşme gözlenmektedir. Milyonlarca insan yoksulluktan kurtulurken, milyonlarca çocuk okullara kayıt olmakta, önlenebilir nedenler yüzünden gerçekleşen can kayıplarında keskin bir düşüş gözlenmektedir. Bu sonuçlar, büyük ölçüde geliştirilmiş istatistiksel verilere erişim sonucunda elde edilmeye başlanmıştır. Dünya Bankası'nın istatistik kapasitesi yıldan yıla daha fazla göstergeyi kapsarken, BKH izlenmesi için mevcut veri durumu da bu gelişmeye orantılı olarak artmıştır (World Bank, 2014/a: iii ; World Bank, 2012/b: 1).

2.1.2. Uluslararası Kuruluşlarca Küresel Düzeyde Yapılan Değerlendirmeler

Hedef yılı olan 2015 sonuna çok az bir süre kala, BKH'nin gerçekleştirilmesi ve bu husustaki küresel düzeydeki ilerlemelerle ilgili aşağıdaki özet bilgileri verebiliriz: (World Bank, 2012/c: 1 ; UN, 2014/a: 4-5)

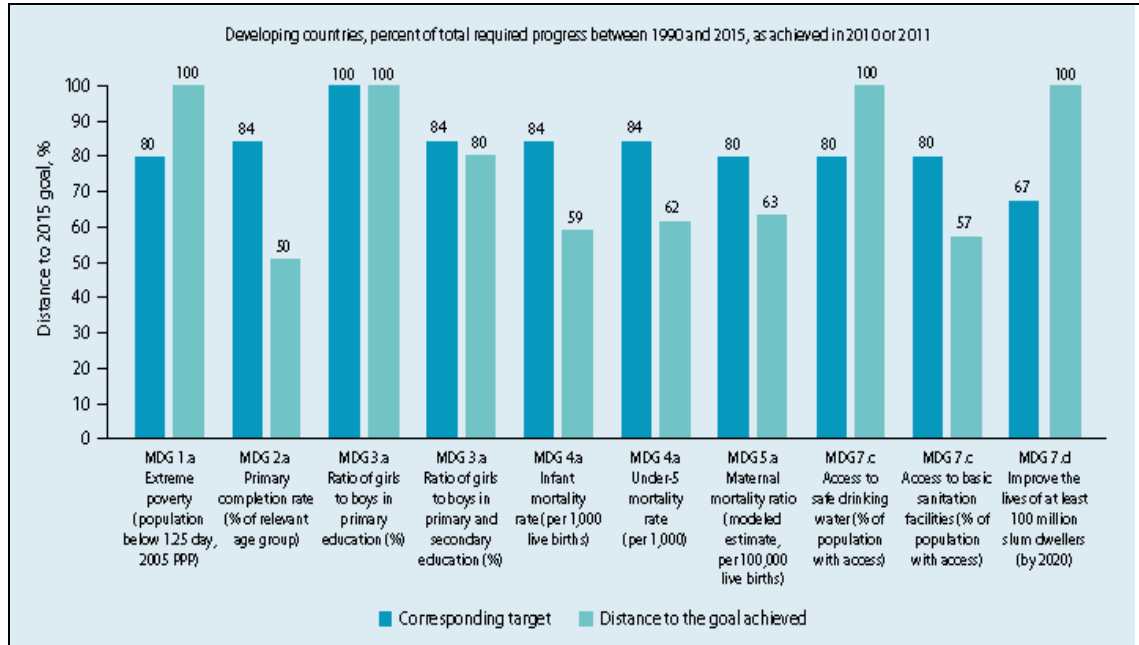
- ✓ Küresel düzeyde 2 BKH gerçekleşmiş iken, diğer hedeflerde ilgili farklı düzeylerde ilerlemeler göze çarpmaktadır.
- ✓ Aşırı yoksulluk her bölgede düşmektedir ve 1990 ile 2015 yılları arasında günlük geliri bir doların altında olan nüfusu yarıya indirmek (BKH 1A) hedefi 2010 yılı itibariyle gerçekleştirilmiş durumdadır ve 2015 hedefinin oldukça önündedir.
- ✓ 2015 yılına kadar güvenli içme suyuna ve temel atık sistemine erişimi olmayan nüfusun yarı yarıya azaltılması hedefi (BKH 7C) 2010 yılı itibariyle gerçekleştirilmiş durumdadır ve 2015 hedefinin önündedir.
- ✓ 2020 yılına kadar gecekonduda yaşayan en az 100 milyon kişinin yaşamlarında belirgin bir iyileşmenin sağlanması hedefi (BKH 7D) 2010 yılı itibariyle 200 milyon kişi olarak gerçekleştirilmiş durumdadır ve 2020 hedefinin oldukça önündedir.
- ✓ Kadınların politikaya katılımında artış devam ederken, birçok BKH ise ya hedef doğrultusunda ilerlemekte ya da hedef yörüngesinin en fazla %10'luk sapma dilimi içindedir.
- ✓ Toplumsal cinsiyet eşitsizliğini ilk ve orta öğretimde tercihen 2005 yılına kadar ve eğitimin her düzeyinde 2015 yılına kadar ortadan kaldırmak hedefi (BKH 3A) hedef yörüngesinde izlenmeye devam edilirken, 2015 yılına kadar dünyanın her yerindeki kız ve erkek çocukların, ilköğretimi eksiksiz olarak tamamlamasını sağlamak hedefinde (BKH 2A) ise büyük ilerlemeler söz konusudur ve hedef yörüngesine girmek üzeredir.
- ✓ HIV ile yaşayan kişilerin gerekli tedaviye erişimi (BKH 6B) hedefinde tüm bölgelerde ilerlemeler söz konusudur.
- ✓ 2015 yılına gelindiğinde sıtmanın ve diğer hastalıkların oranını yarıya indirmek ve daha sonra yayılımını durdurmuş olmak ve geriletmeye başlamak hedefi (BKH 6C) hedef yörüngesinde izlenmeye devam edilmektedir.
- ✓ Gelişmiş ülkelere az gelişmiş ülkelere sağlanan ODA (Resmi Kalkınma Yardımları) miktarı önceki yıllardaki düşüşten sonra toparlanmaya başlamış, ticaret sistemi gelişmekte olan ülkeler için olumlu seyrederken borç yükleri düşük kalmıştır.

Yukarıda sayılan olumlu gelişmelere rağmen bazı alanlarda ise eşitsizlik ve yavaş ilerlemeler göze çarpmaktadır:

- ✓ Kırılgan istihdam oranı (kendi hesabına çalışanların ve aile çalışanı olarak katkısı olanların toplam istihdam içerisindeki payı- BKH 1B) son 20 yılda beklenenden daha düşük oranda azalmıştır.
- ✓ Milyonlarca hektar ağaç her yıl yok olmakta ve küresel sera gazı salınımı artmaya devam etmektedir.
- ✓ Gıda ve besinle yakın bağlantılı olan çocuk ölümlerini azaltmak (BKH4) ve anne sağlığını iyileştirmek (BKH5) gibi bazı BKH ise, ilerlemelere rağmen, hedef yörüngesinin gerisinde seyretmektedir. Aynı durum ülkeler düzeyindeki ilerlemelerde de göze çarpmaktadır: İzlenen 144 ülkenin 105'nin çocuk ölümlerini azaltmak (BKH4) hedefini gerçekleştiremeyeceği ve 94 ülkenin ise anne sağlığını iyileştirmek (BKH5) hedefini izlemediği görülmektedir.
- ✓ Kırsal kesimde güvenli içme suyuna erişim hala düşük düzeydedir. Açlık küresel bir sorun olmaya devam etmektedir. Gecekondularda yaşayan insanların yaşam kalitesinde iyileşme sağlanırken, sayıları artmaya devam etmektedir.

BKH'nin gerçekleştirilmesinde kadınların durumunu güçlendirmek ve toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak ana unsur olmaya devam etmektedir. Cinsiyet eşitsizliği, kadınların eğitim, çalışma hayatı, ekonomik varlıklara erişimi ve siyasi hayata katılımında ayrımcılığa maruz kalma durumu sürmektedir. Kadına yönelik şiddet, tüm hedeflere ulaşmak için çabalarını baltalamaya devam etmektedir. 2015 ve ötesine kadar daha fazla ilerleme büyük ölçüde kadınlarla ilgili birbirleriyle bağlantılı bu zorlukları başarılmasına bağlıdır (UN, 2012/b:5).

Yukarıda özetlenmeye çalışılan ilerlemeler genel olarak değerlendirildiğinde; Grafik 4'de görüleceği üzere, aşırı yoksulluk ve açlığın azaltılması (BKH 1A), cinsiyet eşitliğinin sağlanması (BKH 3A), çevresel sürdürülebilirliğin sağlanması-güvenli içme suyuna erişim (BKH 7C) ve (BKH 7D) gecekonduda yaşayan en az 100 milyon kişinin yaşamlarında belirgin bir iyileşmenin sağlanması hedefleri küresel düzeyde gerçekleşmiş iken, diğer hedeflerin bazılarında 2015 hedefinin gerçekleşebileceği bazı hedeflerde ise 2015 hedefinin gerçekleşmesi için mevcut ilerlemelerin yeterli olmadığı görülmektedir (World Bank ve IMF, 2013: 4).

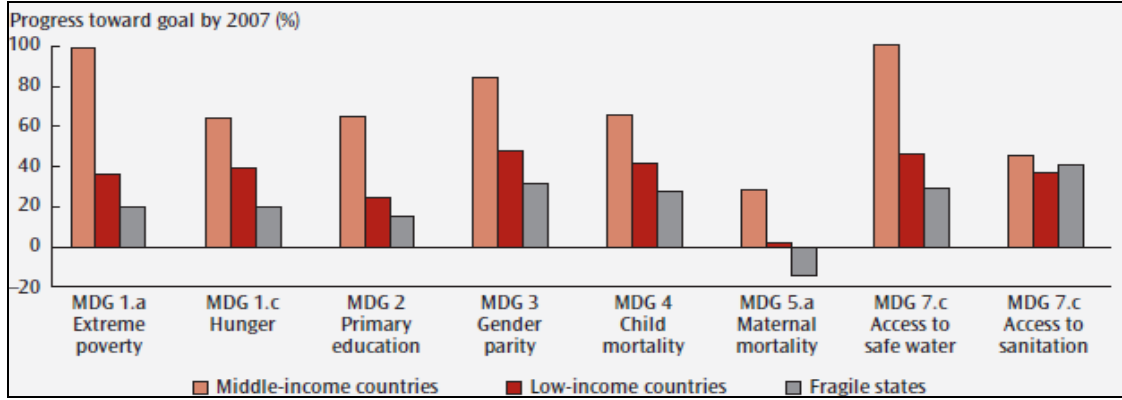

Grafik 4: BKH'de Küresel Düzeyde İlerlemeler (Gelişmekte Olan Ülkeler, Nüfusa Göre Ağırlıklandırılmış)

Kaynak: World Bank ve IMF, Global Monitoring Report 2013, sf:4

Notlar: Hesaplamalar Dünya Bankası'nın Dünya Kalkınma Göstergeleri veri tabanına dayanmaktadır. %100 değeri ilgili BKH'ne ulaşıldığını göstermektedir. İlgili hedef (Corresponding target) hedefe 2015 yılında ulaşılması için gerekli mevcut ilerlemeyi göstermektedir.

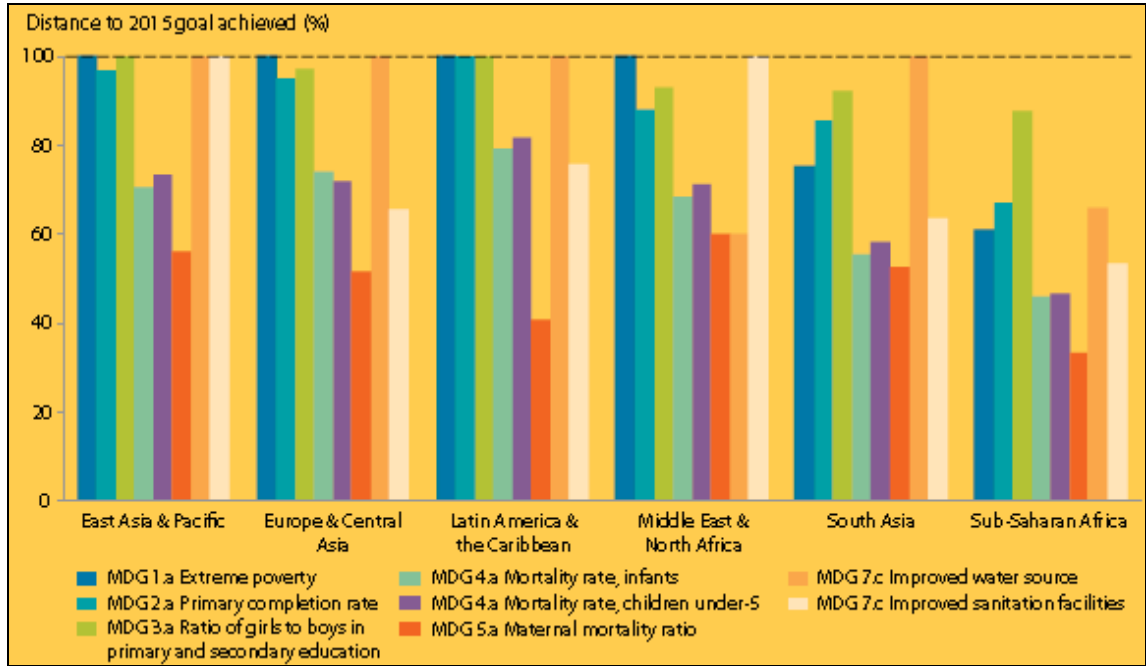
BKH gerçekleştirilmesinde küresel düzeydeki ilerlemeler ülkelerin gelir seviyesine göre farklılıklar göstermektedir. Grafik 5'de de görüleceği üzere, BKH gerçekleştirilmesi konusunda gelir seviyesine bağlı olarak ülkeler arasındaki dengesizlikler devam etmekte olup, ülkelerin gelir seviyesi ile BKH'deki ilerlemeler arasında pozitif korelasyon göze çarpmaktadır.

Grafik 5: BKH Gerçekleşmesinde Ülke Gelir Grupları Arasındaki Farklılıklar

Kaynak: World Bank Global Monitoring Report 2009, sf:17

BKH gerçekleştirilmesinde küresel düzeydeki ilerlemeler, gelirden olduğu gibi bölgesel bazda da eşit dağılmamakta hatta daha fazla farklılıklar göstermektedir. Grafik 6’da görüleceği üzere BKH gerçekleştirilmesi konusunda bölgesel bazda dengesizlikler devam etmekte olup, Sahra-Altı Afrika birçok göstergede diğer bölgelere göre ilerlemeler konusunda geride kalmaktadır.

Grafik 6: BKH’de Bölgesel Bazda İlerlemeler (Gelişmekte Olan Ülkeler, Nüfusa Göre Ağırlıklandırılmış)

Kaynak: World Bank, Global Monitoring Report 2012, sf:13

Notlar: Hesaplamalar Dünya Bankası “Dünya Kalkınma Göstergeleri” veri tabanı verilerine dayanmaktadır. %100 değeri ilgili BKH’ne ulaşıldığını göstermektedir.

2.1.3. Uluslararası Kuruluşlarca Ülkelerin BKH Performanslarının Değerlendirilmesi

BKH'deki gerçekleştirmeler, gelişmeler ve ilerlemeler BM'in bir girişimi olan "BKH Monitor" tarafından da izlenmekte ve ülkelerin mevcut performansları çeşitli açılardan değerlendirilmektedir. Bu girişim UNDP tarafından oluşturulmuş ve BM'in en güncel verilerini kullanarak ülkelerin BKH'ni gerçekleştirme performanslarını değerlendirmektedir. Her ülkede ulusal istatistik departmanları BKH ilgili göstergelerini hesaplayıp, belirli zaman içerisinde ilgili uluslararası kuruluşa göndermektedir. Bazı durumlarda, ulusal hükümetler, ilgili verileri üretmediğinden ya da daha güncel verileri ilgili uluslararası istatistik sistemine rapor etmediğinden, uluslararası kuruluşlar ilgili değişken için ellerindeki mevcut verilere dayanarak, ya da diğer yöntemlerle değişkenleri tahmin yoluna gitmektedir (MDG Monitor, 2012).

Ülkeler düzeyinde ilerlemelere ilişkin değerlendirmeler temel olarak Ulusal Binyıl Kalkınma Hedefleri raporlarından elde edilmektedir. Ülkemizde de Kalkınma Bakanlığı (eski adıyla DPT) koordinatörlüğünde, Hazine Müsteşarlığı'nın önemli katkıları ve Birleşmiş Milletler Mukim Koordinatörlüğü'nün teknik desteği ile işbirliği içinde hazırlanan "Binyıl Kalkınma Hedefleri Raporu Türkiye 2005" ve "Binyıl Kalkınma Hedefleri Raporu Türkiye 2010" temel alınmış ve diğer uluslararası ve ulusal kurum ve kuruluşların bu konudaki çalışma, analiz ve güncel verilerinden faydalanılmıştır. Yapılan değerlendirmelerde ülkelerin mevcut durum ve hedef yıl olan 2015 sonu itibarıyla ilgili hedefi gerçekleştirmedeki performansları değerlendirilmektedir. Hedefin değerlendirilmesinde aşağıdaki ölçütler kullanılmaktadır:

- ✓ **BAŞARDI:** Ülke mevcut verilerle hali hazırda 2015 Hedefini gerçekleştirmiştir.
- ✓ **BAŞARACAK:** Mevcut trendin devam etmesi durumunda ülke hedefi 2015 yılında gerçekleştirmeyi yüksek olasılıkla başaracaktır.
- ✓ **BAŞARABİLİR:** Hedef yörüngesinde ilerlemektedir. Ülke ilgili hedefle ilgili bazı değişiklikler ve ilerlemeler gerçekleştirmesi durumunda hedefi 2015 yılında gerçekleştirmeyi başarabilecektir.
- ✓ **İZLENMİYOR:** İlgili hedef ülkece izlenmemektedir.
- ✓ **YETERSİZ BİLGİ:** Ülkede ya da uluslararası kuruluşta hedefle ilgili yeterli veri-bilgi mevcut değildir.

Ülkeler düzeyinde BKH performans değerlendirmeleri ulusal hükümetler ve UNDP ülke ofisleri tarafından sağlanan bilgilere dayanmaktadır. Yapılan analizlerde genel olarak ülkelerin ilgili hedefi başardığı ya da başarabileceği yönünde değerlendirmelere yer verilmektedir. Ancak bu değerlendirmeler de ülkelerin göreceli başarı kriterlerine (ne kadar başarılı, hangi ülke diğerinden daha başarılı, başarının nasıl ölçüldüğü) yer verilmemektedir. Yapılan

değerlendirmeler bağımsız ve objektif kriterlere dayanmadığından ülkeler ve bu ülkelere fon sağlayan uluslararası kuruluşlar genelde değerlendirmelerini başarılı yönünde yapmaktadır. Ayrıca değerlendirmelerde ülkelerin başarısız oldukları ya da ne kadar başarısız oldukları yönünde bir değerlendirme yapılmamaktadır. BKH Monitor tarafından yapılan performans değerlendirme özetine Tablo 14’de yer verilmiştir.

Tablo 14: Yükselen 11 Ülkenin BKH Ülke Performans Değerlendirme Sonuçları

Ülkeler	BKH 1 Yoksulluk	BKH 2 Eğitim	BKH 3 Cins. Eşitl.	BKH 4 Çocuk Sağl.	BKH 5 Anne Sağlığı	BKH 6 Salgın Hastal.	BKH 7 Çevre	BKH 8 Küresel İşbirliği
Arjantin	BAŞARABİLİR	BAŞARDI	BAŞARDI	BAŞARACAK	BAŞARABİLİR	BAŞARACAK	YETERSİZ BİL.	YETERSİZ BİL.
Brezilya	BAŞARDI	BAŞARDI	BAŞARDI	BAŞARACAK	BAŞARACAK	BAŞARDI	BAŞARACAK	BAŞARACAK
Çin	BAŞARACAK	BAŞARACAK	BAŞARABİLİR	BAŞARABİLİR	BAŞARACAK	YETERSİZ BİL.	YETERSİZ BİL.	YETERSİZ BİL.
Endonezya	BAŞARABİLİR	BAŞARACAK	BAŞARACAK	BAŞARACAK	YETERSİZ BİL.	BAŞARABİLİR	BAŞARABİLİR	BAŞARABİLİR
G.Afrika	BAŞARACAK	BAŞARACAK	BAŞARACAK	BAŞARABİLİR	BAŞARABİLİR	BAŞARABİLİR	BAŞARACAK	BAŞARACAK
G.Kore	BAŞARDI	BAŞARDI	BAŞARABİLİR	BAŞARDI	BAŞARDI	BAŞARDI	YETERSİZ BİL.	YETERSİZ BİL.
Hindistan	BAŞARABİLİR	BAŞARABİLİR	BAŞARABİLİR	İZLENMİYOR	BAŞARABİLİR	YETERSİZ BİL.	YETERSİZ BİL.	YETERSİZ BİL.
Meksika	BAŞARACAK	BAŞARDI	BAŞARACAK	BAŞARDI	BAŞARABİLİR	BAŞARACAK	BAŞARACAK	YETERSİZ BİL.
Rusya F.	YETERSİZ BİLGİ	BAŞARDI	BAŞARACAK	BAŞARACAK	BAŞARACAK	BAŞARABİLİR	BAŞARABİLİR	YETERSİZ BİL.
S.Arabistan	BAŞARACAK	BAŞARACAK	BAŞARACAK	BAŞARACAK	BAŞARACAK	BAŞARACAK	BAŞARACAK	YETERSİZ BİL.
Türkiye	BAŞARDI	BAŞARACAK	İZLENMİYOR	İZLENMİYOR	BAŞARDI	YETERSİZ BİL.	YETERSİZ BİL.	YETERSİZ BİL.

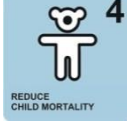

Kaynak: MDG Monitor Web Sitesinden yararlanılarak hazırlanmıştır, (Erişim 16.11.2014, http://www.MDGmonitor.org/country_progress.cfm?c=AFG&cd=4)

2.1.4. Genel Olarak Türkiye’de Binyıl Kalkınma Hedefleri

Türkiye’de BKH ilerlemeleri başta Kalkınma Bakanlığı olmak üzere çeşitli kurum, kuruluş ve üniversiteler tarafından izlenmektedir. Kalkınma Bakanlığı tarafından yayınlanan BKH Raporlarında; Türkiye’deki göstergelerin genel olarak olumlu olduğu vurgulanmaktadır. Raporlar temel olarak; Türkiye’nin bazı sıkıntılara rağmen 2015 yılına kadar BKH kriterlerini yakalayacağı ve hatta hedeflenenden daha iyi bir performans göstereceğini ortaya koymaktadır. BKH’nin özellikle 1. genel amacı olan “Yoksulluk ve açlığın ortadan kaldırılması”, 3.genel amacı olan “Cinsiyet eşitliğinin sağlanması”, 4.genel amacı olan “Çocuk ölümlerinin azaltılması” ve 5.genel amacı olan “Anne ölümlerinin azaltılması” hususlarındaki hedef ve göstergelerin öneminden bahisle hâlâ yoksulluk, eğitim ve sağlıkla ilgili bölgesel ve cinsiyetler arası eşitsizlik gibi sorunların çözülmesi gerektiği vurgulanarak bu hedeflere özel önem verildiği belirtilmektedir (UNDP, 2010).

BM'in “Binyıl Monitor” raporuna göre; Türkiye'nin “Aşırı Yoksulluk ve Açlığın Azaltılması” ve “Annelerin Sağlık Koşullarının İyileştirilmesi” hedeflerini başardığı, “İlköğretimin Evrensel Hale Getirilmesi” hedefini hemen hemen başarmak üzere olduğu belirtilirken, diğer hedeflerin ise ya izlenmediği ya da bu konuda yeterli bilgi olmadığı belirtilmektedir (MDG Monitor, 2014).

Tablo 15: Türkiye’de Binyıl Kalkınma Hedeflerindeki İlerlemeler

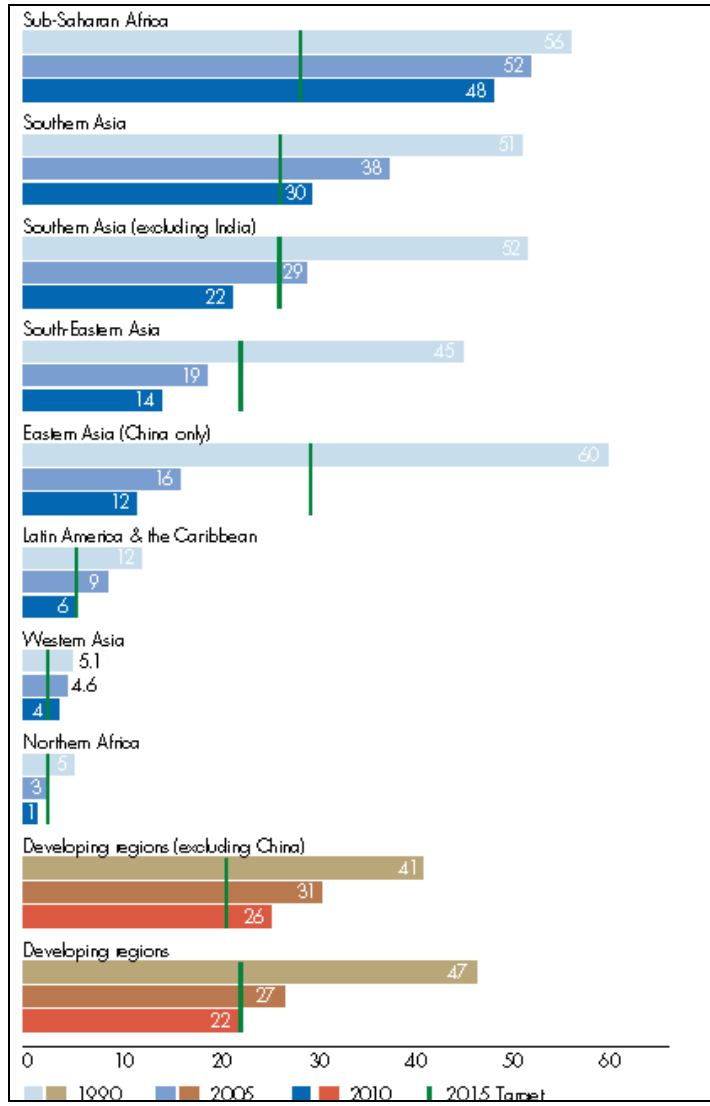
HEDEFLER		İLERLEMELER
	Aşırı Yoksulluk ve Açlığın Azaltılması	BAŞARDI Mevcut verilerle hali hazırda 2015 Hedefini gerçekleştirmiştir
	İlköğretimin Evrensel Hale Getirilmesi	BAŞARACAK Mevcut trendin devam etmesi durumunda başaracak
	Cinsiyet Eşitliğinin Sağlanması ve Kadının Konumunun Güçlendirilmesi	İZLENMİYOR Hedef izlenmemektedir
	Çocuk Ölümlerinin Azaltılması	İZLENMİYOR Hedef izlenmemektedir
	Annelerin Sağlık Koşullarının İyileştirilmesi	BAŞARDI Mevcut verilerle hali hazırda 2015 Hedefini gerçekleştirmiştir
	HIV/AIDS, Sıtma ve Benzeri Diğer Salgın Hastalıklarla Mücadele	YETERSİZ BİLGİ Yeterli veri mevcut değil
	Çevresel Sürdürülebilirliğin Sağlanması	YETERSİZ BİLGİ Yeterli veri mevcut değil
	Kalkınma için Küresel Ortaklıklar Geliştirme	YETERSİZ BİLGİ Yeterli veri mevcut değil

Kaynak: MDG Monitor Web Sitesinden yararlanılarak hazırlanmıştır

2.1.5. Her Bir Binyıl Kalkınma Hedefindeki İlerlemeler

2.1.5.1. Aşırı Yoksulluk ve Açlığın Azaltılması

Bu amaç (BKH1) çerçevesinde; Başta 1990 ve 2015 arasında geliri günde 1 dolardan az olan kişi oranının yarıya indirilmesi ve 1990 ve 2015 arasında açlık çeken kişi oranının yarıya indirilmesi hedeflenmiş ve bu hedeflerin gerçekleştirilmesi için bu hususta ölçülebilir ve izlenebilir 9 göstergeye yer verilmiştir.

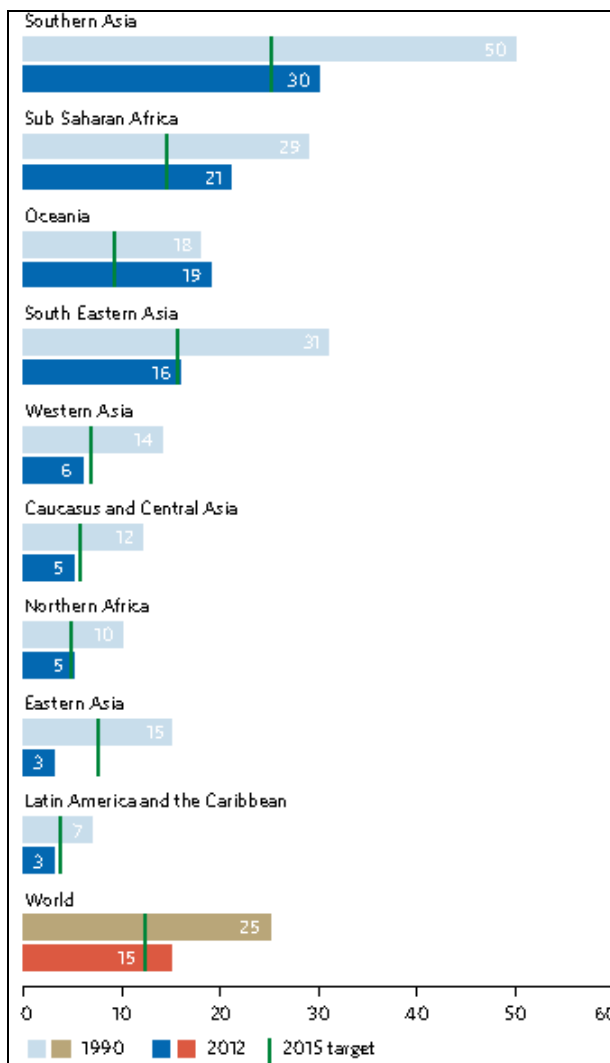

Grafik 7: 1990, 2005 ve 2010 Yıllarında Günde \$1.25'den Az Gelirle Yaşayan Kişilerin Oranı (%)

Kaynak: BM 2013 Binyıl Kalkınma Hedefleri Raporu, sf:6

Aşırı yoksulluk ve açlıkla savaşım hedefinde 1990 ile 2010 yılları arasında önemli ilerlemeler kaydedilmiştir. Bu dönem boyunca günde \$1.25'den az gelire yaşayan kişilerin sayısı 1.8 milyar kişiden (dünya nüfusunun %47'si) 700 milyon kişi azalarak 1.1 milyar kişiye (dünya

nüfusunun %22'si) düşmüştür (Grafik 7). Ancak özellikle son dönemdeki finansal ve küresel ekonomik krizi ve 2008 yılında artan yiyecek fiyatlarının da etkisiyle 2009 mali yılında, krizden önceki tahminlere kıyasla, 55 ile 90 milyon daha kişinin açlık sınırında olacağı tahmin edilmiştir. Dünya Bankası 2015 yılı sonunda hala 975 milyon insanın günde \$1.25'den az gelire yaşamaya devam edeceğini tahmin etmektedir. En önemli gelişme Doğu Asya bölgesinde yaşanmıştır. Bu bölgedeki ilerlemenin büyük bölümü Çin'in son yıllardaki yüksek ekonomik büyüme oranlarına ulaşması sonucunda 475 milyon Çinli'nin aşırı yoksulluk sınırının üzerine çıkmasından kaynaklanmaktadır. Çin'de aşırı yoksulların oranı 1990 yılında %60 düzeyinde iken 2010 yılında %12'ye düşmüştür. Diğer bölgelerdeki ilerlemeler daha yavaş gerçekleşmiştir.

Grafik 8: 1990-2012 Yetersiz Beslenen Nüfusun Oranı (%)

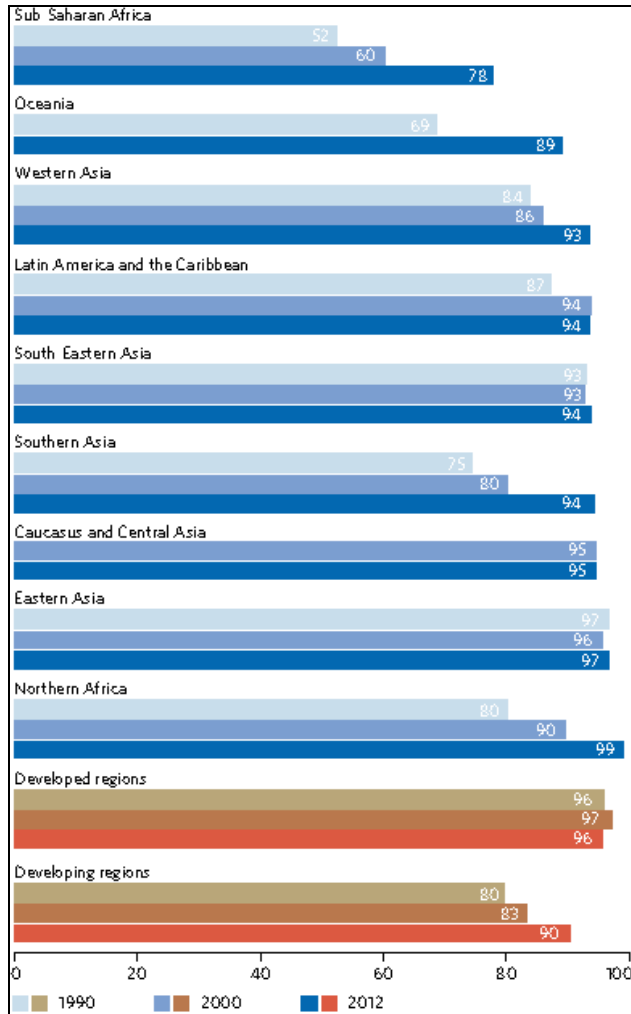
Kaynak: BM 2014 Binyıl Kalkınma Hedefleri Raporu, sf:13

1990 ve 2015 arasında açlık çeken kişi oranının yarıya indirilmesi hedeflenmiştir. Açlıkla savaşım hedefinde başta Doğu Asya bölgesinde olmak üzere gelişmekte olan ülkelerde 1990 yılından 2008 yılına kadar önemli ilerlemeler kaydedilmiştir (Grafik 8).

2008 yılında artan yiyecek fiyatlarının da etkisiyle bu düşüş tersi bir ivme kazanmıştır. Bugün hala dünya nüfusunun 1/8'si (toplam 875 milyon kişi) yetersiz beslenme dolayısıyla yatağa her gün aç gitmekte olup bunun 852 milyonu gelişmekte olan ülkelerde yaşamaktadır. Dünya'da 1990 yılında %25 olan oran 2012 yılında %15 olarak gerçekleşirken küresel düzeyde 2015 hedefi olan %12.5'a henüz ulaşamamıştır. Ayrıca hala bölgeler ve ülkeler arasında büyük farklıklar göze çarpmaktadır (UN, 2014/a: 13).

2.1.5.2. İlköğretimin Evrensel Hale Getirilmesi

Bu amaç (BKH2) çerçevesinde; 2015 yılında her yerde çocukların, kız ve erkeklerin ilköğretimi tamamlamasının sağlanması hedeflenmiş (BKH 2A) ve bu hedefin gerçekleştirilmesi hususunda ilköğretimde net okullaşma oranı, ilköğretimde 1'inci sınıfa başlayan öğrenciler arasından son sınıfa ulaşanların oranı ve 15-24 yaş grubunda okur-yazarlık oranı olmak üzere ölçülebilir ve izlenebilir 3 göstergeye yer verilmiştir.

Grafik 9: 1990, 2000 ve 2012 Dönemindeki İlköğretimde Net Okullaşma Oranı (%)

Kaynak: BM BKH Raporu 2014, sf:16

2015 yılına kadar dünyanın her yerindeki kız ve erkek çocukların, ilköğretimi eksiksiz olarak tamamlamasını sağlamak hedefinde (BKH 2A) büyük ilerlemeler söz konusudur ve hedef yörüngesine girmek üzeredir.

İlköğretimin evrensel hale getirilerek herkesin temel eğitimden faydalanmasını sağlama konusunda bölgeler arasındaki dengesizliklere rağmen önemli ilerlemeler kaydedilmiştir. Ancak gelişmekte olan ülkelerde hala %10'a yakın çocuk temel eğitimden faydalanmamaktadır. İlerleme büyük zorluklar içerisindeki ülkelerdeki büyük adımlara rağmen 2004 yılından bu yana yavaşlamıştır. Gelişmekte olan ülkelerde 2000 yılında %83 olan okullaşma oranı 2004'de %88'e ve 2012 yılı itibariyle de %90'a ulaşmıştır. 1999-2010 yılları arasında en önemli ilerleme ise %18'lik artışla Sahra-Altı Afrika'da ve %16 ile Güney Asya'da gerçekleşmiştir (Grafik 9). Dünya genelinde, 2011 itibariyle okula kayıt olması gerekirken olmayan 57 milyon çocuğun büyük bölümü Sahra-Altı Afrika'da iken önemli bir bölümü de Güney Asya'dadır. Bu ilköğretim çağındaki çocukların %23'nün Sahra-Altı Afrika'da okula kayıtlı olmadığı anlamına gelmektedir. Yoksulluk, çocukların okula devam edememesi konusunda temel belirleyicidir (UN, 2012: 16-17; UN, 2013: 14-15 ve UN, 2014/a: 16-17).

İlköğretimde 1. Sınıfa Başlayan öğrenciler arasından son sınıfa ulaşanların oranı küresel düzeyde 1999 yılında %81 iken 2010 yılı itibariyle %90'lara ulaşmıştır. Bu oran bölgesel bazda farklılıklar göstermekte olup Sahra-Altı Afrika'da %70 iken Latin Amerika ve Orta Asya'da hemen hemen %100'dür.

15-24 yaş grubunda okur-yazar olmayanların sayısı 2010 yılı itibariyle 74 milyonu kadın ve 48 milyon erkek olmak üzere 122 milyondur. Bunların 62 milyonu Güney Asya'da iken 45 milyonu Sahra-Altı Afrika'da bulunmaktadır. Okur-yazarlığın en düşük olduğu bölgeler ise %72 ile Sahra-Altı Afrika ve %76 ile Okyanusya'dır. Küresel düzeyde ise bu oran 1990 seviyesine göre %6 yükselerek 2010 yılı itibariyle %90'a yükselmiştir. Son 20 yıldaki en büyük ilerleme %60'dan %81'e yükseldiği Güney Asya'da ve %68'den %88'e yükseldiği Kuzey Afrika'da gerçekleşmiştir. Ayrıca bu yaş grubundaki okur-yazarlıktaki kadın ve erkekler arasındaki fark gittikçe azalmaktadır. 1990 yılında her 100 erkeğe karşılık 90 kadın okur-yazar iken bu oran 2010 yılında 95'e yükselmiştir (World Bank, 2012/b: 4-5; UN, 2012: 18-19).

Birçok ülkede okullaşma oranının artması bütçede eğitime ayrılan payın artmasıyla doğrudan ilişkilidir. Ayrıca demografik hareketler de bu amacın gerçekleşmesine katkıda bulunmaktadır. Sahra-Altı Afrika'da ve Güney Asya'da da görüldüğü üzere, artan nüfus bütçede eğitime daha fazla pay ayrılması hususunda karar vericiler üzerinde baskı yaratmakta ve buna bağlı olarak okullaşma oranının yükselmesine katkıda bulunmaktadır. Eğitim imkânlarından faydalanılması

konusundaki farklılıkların da ortadan kaldırılması gerekmektedir. Herkesin, özellikle kırsal bölgede yaşayan çocukların okula gitmesi konularında çaba gösterilmeli, eğitimde cinsiyet, etnisite, bölge, kent-kır, dil ve din ayrımına dayalı eşitsizliklerin ortadan kaldırılarak eğitimde fırsat eşitliği sağlanması konusunda çabalar artırılmalıdır (UN, 2009/a: 15).

Eğitim aslında doğrudan ya da dolaylı olarak tüm BKH'ni de etkilemekte ve insanların hayatlarını dönüştürebilmektedir. Eğitim yoksulluğu azaltırken, istihdamı ve büyümeyi artırmaktadır. Eğitim diğer taraftan insanların daha sağlıklı bir yaşama sahip olma şanslarını artırmakta, sağlıklı toplumlar oluşmasında, demokrasinin güçlenmesinde, etik değerlerin korunmasında, iyi yönetim ilkelerinin uygulanmasında, politik bilincin oluşmasında ve katılımın artmasında, yolsuzluğun azaltılmasında, adalet sisteminin işleyişinde, çevresel duyarlılığın oluşmasında, hoşgörü ve toplumsal uyumun teşvikinde özet olarak yaşam kalitesinin yükselmesine katkıda bulunmaktadır. Eğitim diğer BKH'lerin sağlanması ya da ilerlemeler konusunda kısa, orta ve uzun vadede doğrudan ya da dolaylı destek vermektedir. Örneğin eğitilmiş ailelerde çocukların ölüm oranı, beş yaş altı ölüm hızı gibi oranlar daha düşük iken yine bu ailelerin çocuklarının daha iyi beslendiği gözlenmektedir. Yine eğitime paralel olarak HIV/AIDS'in yayılımının durdurulması, istihdamın geliştirilmesi ve toplumda cinsiyet eşitsizliğinin azaltılması konularında ilerlemeler kaydedilmektedir (UNESCO, 2014: 142 ; UN, 2009/a: 15).

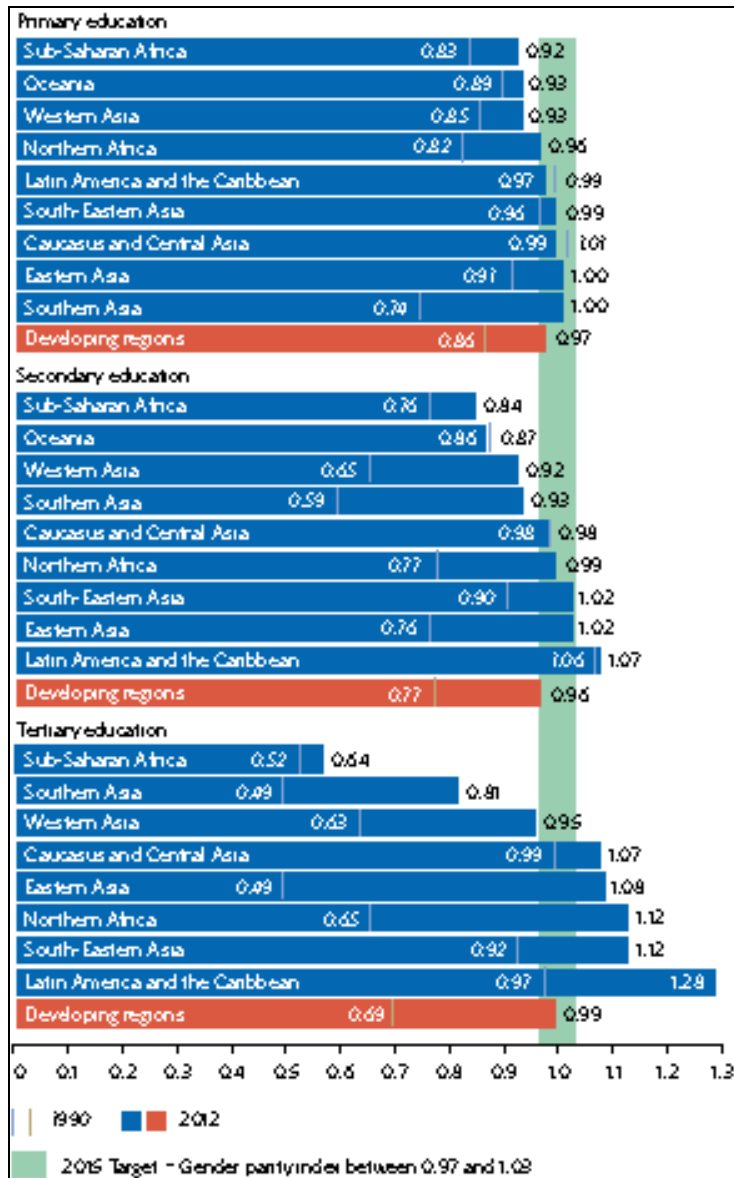
2.1.5.3. Cinsiyet Eşitliğinin Sağlanması ve Kadının Konumunun Güçlendirilmesi

Bu amaç (BKH3) çerçevesinde; tercihen 2005 yılına kadar ilk ve ortaöğretimde ve en geç 2015'e kadar her düzey eğitimde cinsiyet eşitsizliğinin kaldırılması hedeflenmiş ve bu hedefin gerçekleştirilmesi hususunda eğitimde, istihdamda ve parlamentoda cinsiyet oranı, gibi ölçülebilir ve izlenebilir 3 göstergeye yer verilmiştir.

Kız öğrencilerin erkek öğrencilere oranı olarak ölçülen ilköğretimde cinsiyet eşitsizliğinin kaldırılması konusunda önemli ilerlemeler gerçekleşmesine rağmen hedef henüz başarılamamıştır (Grafik 10).

UNESCO tarafından 97-103 arası olarak tanımlanan eğitimde cinsiyet eşitliği oranını, bu konuda istatistiğe sahip 171 ülkeden sadece 53'ü 2007 yılında gerçekleştirmiş durumdadır. Bu farklar daha yüksek eğitim düzeylerinde, yoksullukla (düşük gelir düzeyi) ve bölgesel farklılıklarla (kırsal bölgelerde) artmaktadır. İlköğretimde cinsiyet eşitliğinin hemen hemen başarılmak üzeredir. Ancak şu an eğitimde cinsiyet eşitliği göstergesini izleyen 130 ülkenin sadece 2'si tüm eğitim seviyelerinde istenilen seviyeyi gerçekleştirmiş durumdadır. Ayrıca tarım

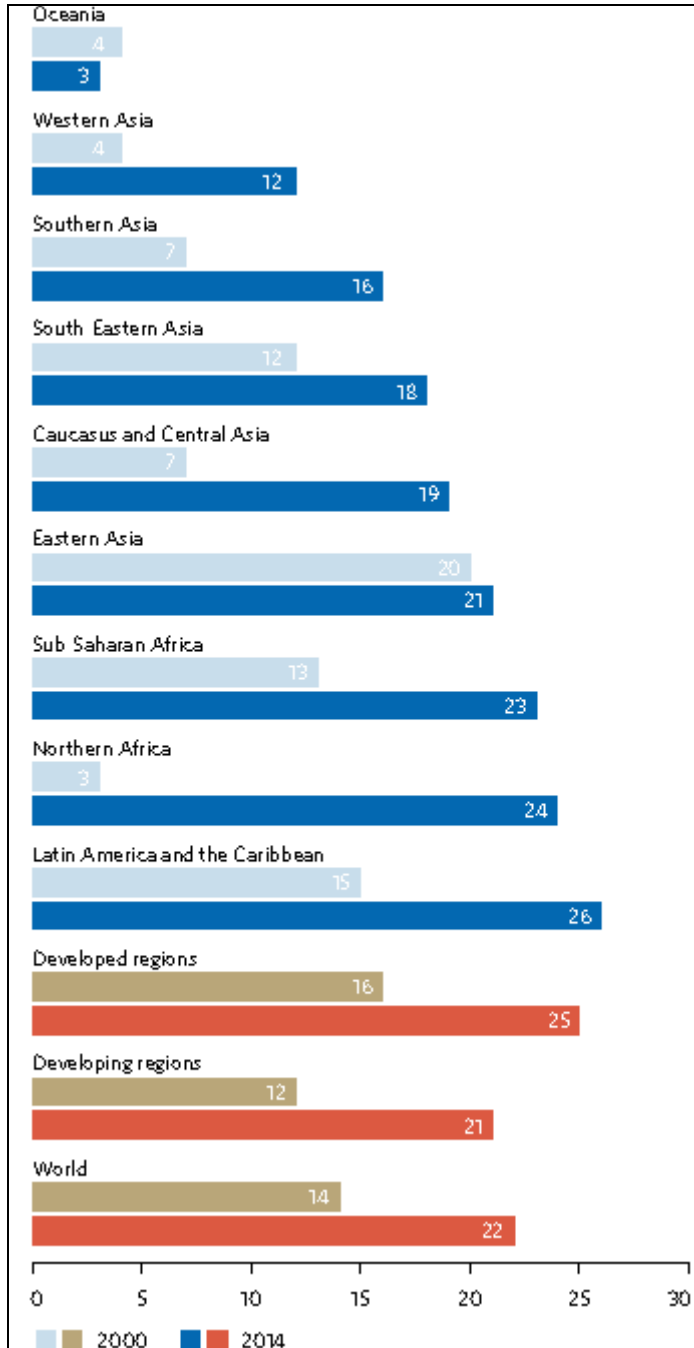
dışı sektörlerde ücretli olarak istihdam edilen kadınların oranında 1990'dan bu yana, bölgesel farklılıklara rağmen yavaş bir ilerleme göze çarpmaktadır. Kadınların son dönemlerde tarım dışı iş güvencesi olan sektörlerdeki istihdam oranı artmasına rağmen hala istenilen düzeyler yakalanamamıştır. Tarım dışı sektördeki istihdamda kadınların payı 1990 yılında %35 iken 2011 yılı itibarıyla %40'a yükselmiştir. Kadınların yaklaşık üçte ikisi, ya aile işçileri ya da kendi hesabına çalışma gibi iş güvencesinin yeterli olmadığı kırılğan alanlarda istihdam edilmekte olup son küresel ekonomik kriz de kadınların istihdamı konusunda yeni zorluklar yaratmıştır (UN, 2013: 18-19 ; UN, 2014/a: 20-21).

Grafik 10: 1990-2012 Yıllarında İlköğretim, Orta Öğretim ve Liselerde Kız Öğrencilerin Erkek Öğrencilere Oranı (%)

Kaynak: BM 2014 Binyıl Kalkınma Hedefleri Raporu, sf:20

Önemli göstergelerden birisi de parlamentoda kadın milletvekillerinin oranının artırılmasıdır. Bölgesel farklılıklara rağmen parlamentoda kadın milletvekillerinin temsili oranında yavaş da olsa iyileşmeler söz konusu olup bu oran 2014 Ocak ayı itibariyle gelişmekte olan ülkelerde %22 olarak gerçekleşmiştir (Grafik 11).

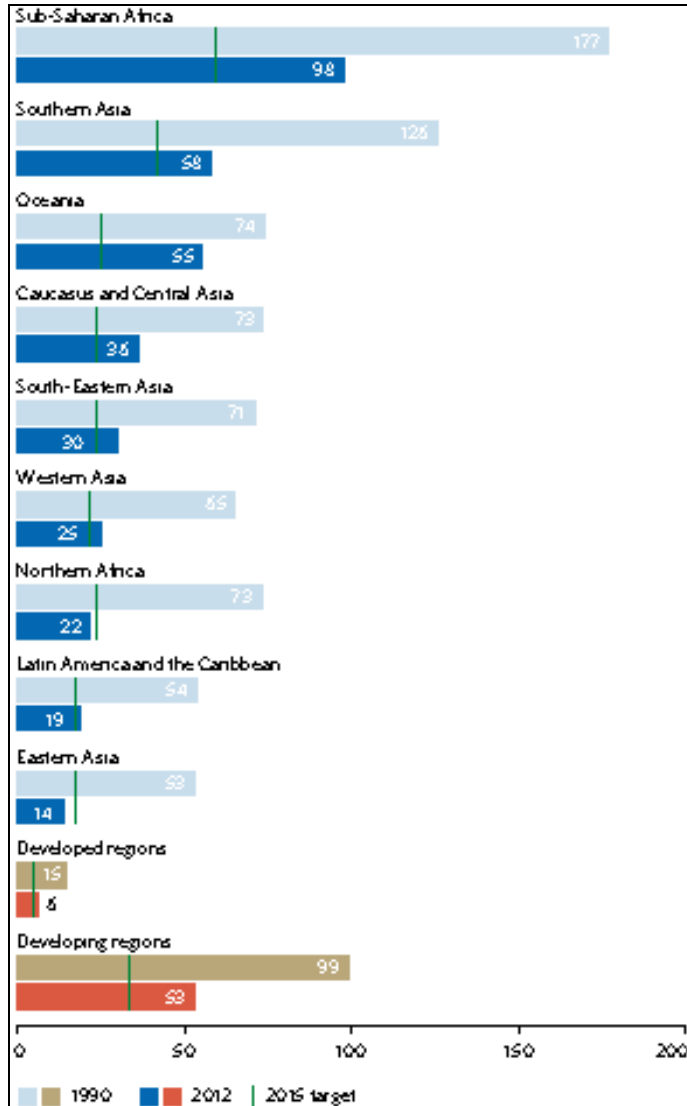

Grafik 11: 2000 ve 2013 Yıllarında Parlamentoda Kadınların Oranı (%)

Kaynak: BM 2014 Binyıl Kalkınma Hedefleri Raporu, sf:23

2.1.5.4. Çocuk Ölümlerinin Azaltılması

Bu amaç (BKH4) çerçevesinde; 1990 ve 2015 yılları arasında beş yaş altı çocukların ölümlerinin 2/3 oranında azaltılması hedeflenmiş ve bu hedefin gerçekleştirilmesi hususunda bebeklerde ölüm hızı, aşılama gibi ölçülebilir ve izlenebilir 3 göstergeye yer verilmiştir.

Grafik 12: 1990-2012 1,000 Canlı Doğum Başına Beş Yaş Altı Ölüm Oranı

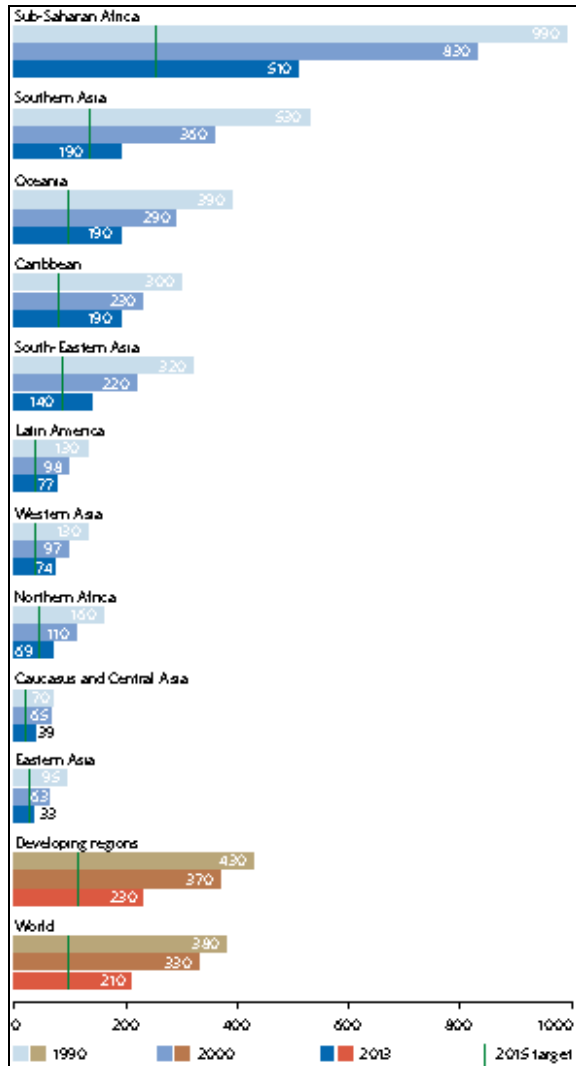
Kaynak: BM 2014 Binyıl Kalkınma Hedefleri Raporu, sf:24

Dünya genelinde 1990 ve 2012 yılları arasında beş yaş altı çocuklardaki ölüm oranında düşüş yaşanmaktadır. 1,000 canlı doğum başına beş yaş altı ölüm oranı 1990'da 90 iken 2012 yılında 48'e düşmüştür. Bu oran gelişmekte olan ülkeler için ise sırasıyla 99 ve 53 olarak gerçekleşmiştir. Ancak bu iyileşmeye rağmen, hala 2015 hedefi olan "ölüm oranının 2/3 oranında azaltılması" hedefine ulaşamamıştır. Sadece 25 ülke bu hedefi gerçekleştirirken, 26 ülkenin de

2015 yılında bu hedefi gerçekleştirmesi beklenmektedir. BKH'nin yürürlüğe girdiği 2000 yılından beri beş yaş altı ölüm oranındaki düşüş gerek küresel düzeyde gerekse birçok bölgede hızlanarak devam etmektedir (Grafik 12). Benzer gelişmeler bebek ölüm hızı ve 2000 yılında %72 iken 2011 yılında %84'e yükselen kızamık aşısı olan bir yaş altı çocukların oranında da göze çarpmaktadır (UN,2013: 24-25 ; UN,2013: 24-25).

2.1.5.5. Annelerin Sağlık Koşullarının İyileştirilmesi

Bu amaç (BKH5) çerçevesinde; 1990 ve 2015 yılları arasında gebelik, doğum ve lohusalık sırasında meydana gelen anne ölümlerinin $\frac{3}{4}$ oranında azaltılması hedeflenmiş ve bu hedefin gerçekleştirilmesi hususunda “anne ölüm oranı” ve “eğitilmiş sağlık personeli tarafından yaptırılan doğum oranı” gibi ölçülebilir ve izlenebilir 2 göstergeye yer verilmiştir.

Grafik 13: 1990, 2000 ve 2013 Yıllarında 100,000 Canlı Doğum Başına Anne Ölüm Oranı (15-49 yaş)

Kaynak: BM 2014 Binyıl Kalkınma Hedefleri Raporu, sf:28

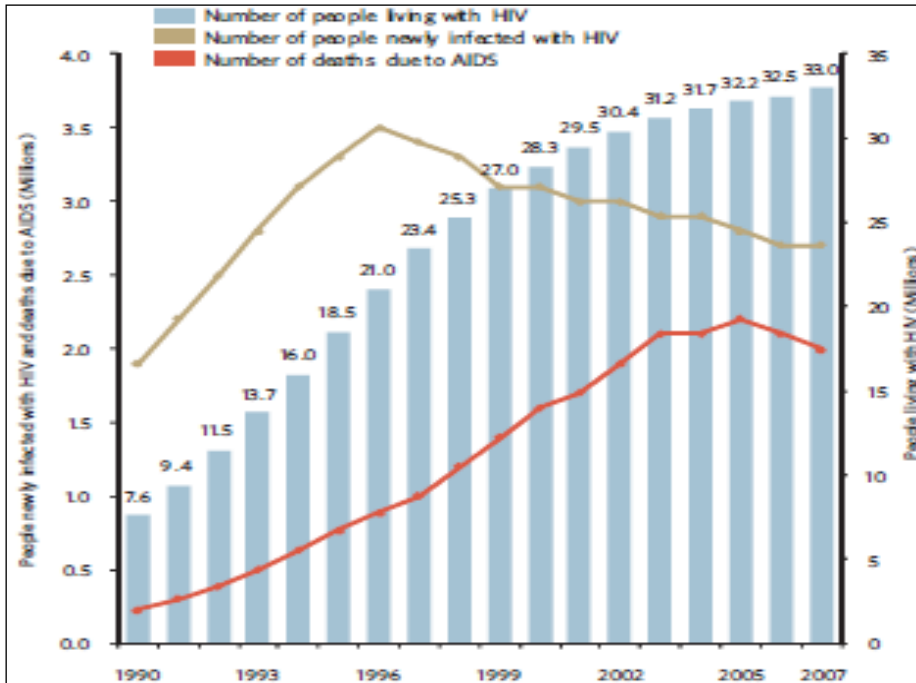
2013 yılında yaklaşık 330,000 kadın gebelik, doğum ve lohusalık süresindeki komplikasyonlar sırasında vefat ederken, bu ölümlerin hemen hemen tamamı (%99) gelişmekte olan ülkelerde gerçekleşmiştir. Anne ölüm oranı zenginler ile fakirler arasındaki en fazla farkın olduğu sağlık göstergesidir. Dünya genelinde anne ölüm oranı 1990 seviyesi olan 100.000'de 380'den 2013 yılında 210'a diğer bir deyişle 20 yıllık dönemde %45 oranında düşmüştür. Anne ölüm oranı hemen hemen yarı yarıya düşerken 2015 yılında $\frac{3}{4}$ oranında azaltmak hedefinin hala gerisindedir (Grafik 13). 1995 yılından bu yana, gelişmekte olan bölgelerde eğitilmiş sağlık personeli (doktor, hemşire veya ebe) tarafından yaptırılan doğumların oranında da artış göze çarpmaktadır. 1990'da %56 olan bu oran 2012 yılında %68 olarak gerçekleşmiştir. Ancak hala gelişmekte olan bölgelerdeki gebe kadınların sadece yarısına yakını (%51) 2011 yılı itibariyle doğum öncesi yeterli destek almaktadır.

2.1.5.6. HIV/AIDS, Sıtma ve Benzeri Diğer Salgın Hastalıklarla Mücadele

Bu amaç (BKH6) çerçevesinde; 2015 yılına kadar bu hastalıkların durdurulması ve eğilimin tersine çevrilmesi hedeflenmiş ve bu hedefin gerçekleştirilmesi hususunda ölçülebilir ve izlenebilir 10 göstergeye yer verilmiştir.

AIDS'li hasta sayısında yıldan yıla artış söz konusudur. 2011 yılı itibariyle 34 milyon insan hala HIV enfeksiyonu ile yaşamaktadır. Dünya genelinde yeni HIV enfeksiyonu kapalı kişi sayısı 1996 yılında zirve yaparken (yaklaşık 3.5 milyon), bu yıldan sonra düşmeye başlamış, 2007 yılında 2.7 milyon ve 2011 yılında ise 2.5 milyon kişi olarak gerçekleşmiştir (Grafik 14);. AIDS'den ölen kişi sayısı da 2005 yılında 2.2 milyon kişi olarak doruk noktasına ulaşmış ve bu tarihten sonra düşerek 2007 yılında 2 milyon olarak gerçekleşmiştir (World Bank ve IMF, 2013: 36).

Bu kısmen yoksul ülkelerde antiretroviral ilaçlara erişiminin artırılmasından kaynaklanmaktadır. Yeni enfeksiyonların sayısında genel bir azalma olmasına rağmen, HIV ile yaşayan sayısında dünya çapında büyümenin temel nedeni hastaların bu virüs ile artık daha uzun yaşayabilmeleridir. 2007 yılında HIV ile yaşayan kişilerin yaklaşık 2/3'ü Afrika'da Sahra Çölünün güney kısmında yaşamakta olup, bunların da büyük bölümünü kadınlar oluşturmaktadır. Ayrıca yaklaşık bir milyon kişi, büyük bölümü Afrika'da Sahra Çölünün güney kısmındaki genç çocuklar olmak üzere, hala her yıl sıtmadan ölmektedir. Eğitim bu hastalıkların önlenmesinde en önemli hususlardan birisidir (UN,2009:32-38).

Grafik 14: Dünya'da 1990-2007 Yılları Arasında HIV İle Yaşayan, Yeni HIV Taşıyıcısı Olan ve AIDS'den Ölen Kişi Sayısı (Milyon)

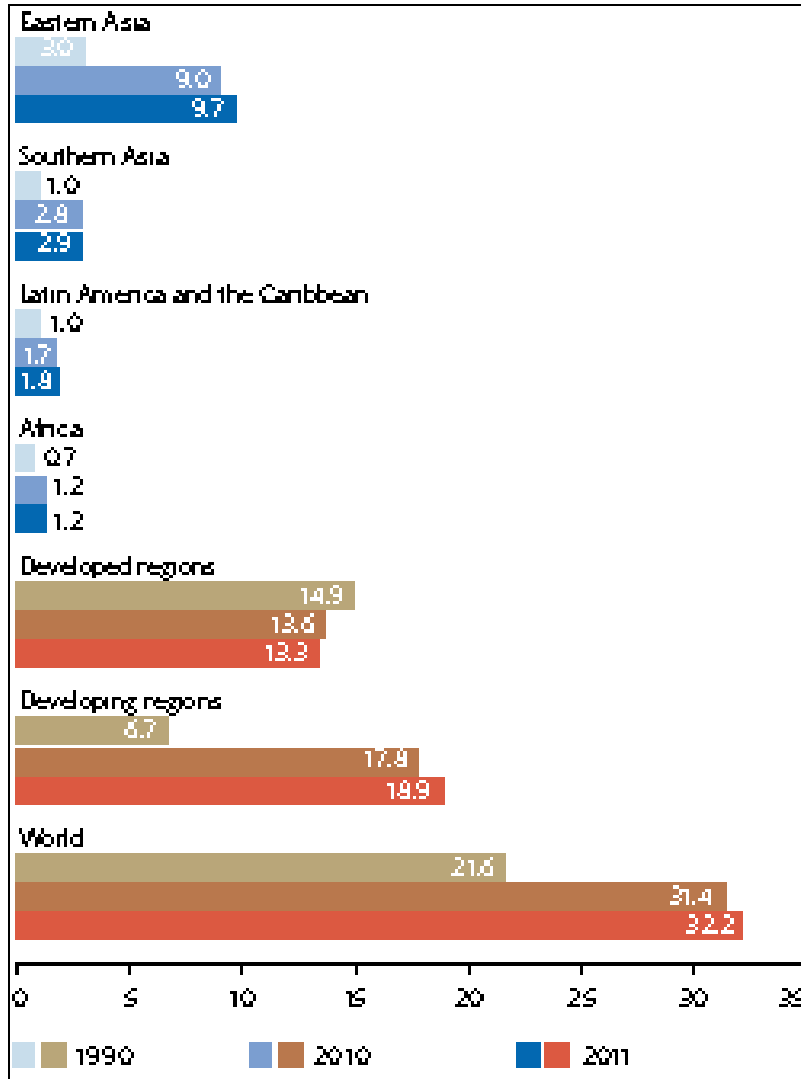
Kaynak: UN 2009 Binyıl Kalkınma Hedefleri Raporu, sf:32

2.1.5.7. Çevresel Sürdürülebilirliğin Sağlanması

Bu amaç (BKH7) çerçevesinde; sürdürülebilir kalkınma ilkelerinin ülke politika ve programları ile bütünleştirilmesi ve çevresel kaynakların kaybının tersine çevrilmesi, güvenli içme suyuna sürdürülebilir erişimin sağlanması ve gecekondu sakinlerinin hayatlarında önemli iyileşme sağlanması hedeflenmiş ve bu hedeflerin gerçekleştirilmesi hususunda ölçülebilir ve izlenebilir 10 göstergeye yer verilmiştir.

Hâlihazırda küresel sıcaklıklardaki artış nedeniyle insanlar, bitkiler ve hayvanlar üzerinde etkili olan, sera gazı etkisine katkıda bulunan karbondioksit emisyon miktarı çevresel sürdürülebilirliğin sağlanması ve iklim değişikliği sorunu konusunda acil tedbirler alınmasını gerektiren önemli göstergelerden bir tanesidir. Küresel karbondioksit emisyonları artış eğilimini devam ettirmektedir. Emisyon miktarı 1990 yılında 21.6 milyar metrik ton iken yaklaşık %50'lik artışla 2011 yılında 32.2 milyar metrik tona yükselmiştir. Karbondioksit emisyonları bölgelerin gelişmişlik düzeyine bağlı olarak artmaktadır (Grafik 15). Küresel emisyon miktarındaki sürekli artışla mücadele, iklim değişikliği sorunu konusunda ülkelerin birlikte ele alması gereken öncelikli bir sorundur. Bu konuda BM'nin öncülüğünde, sonuncusu Aralık 2009'da Kopenhag'da olmak üzere, gelişmiş ülkeler bir araya gelerek bu soruna çözüm konusunda tedbirler almaktadırlar. Diğer yandan deniz balığı stokunun yaklaşık 1/3 aşırı bir şekilde

tüketilirken, korunan alanlardaki artışa rağmen başta kuş ve memeliler olmak üzere birçok canlı türünde yok olma riski devam etmektedir (UN, 2013: 40-41).

Grafik 15: 1990-2010 ve 2011 Karbondioksit Emisyonları (Milyar Metrik Ton)

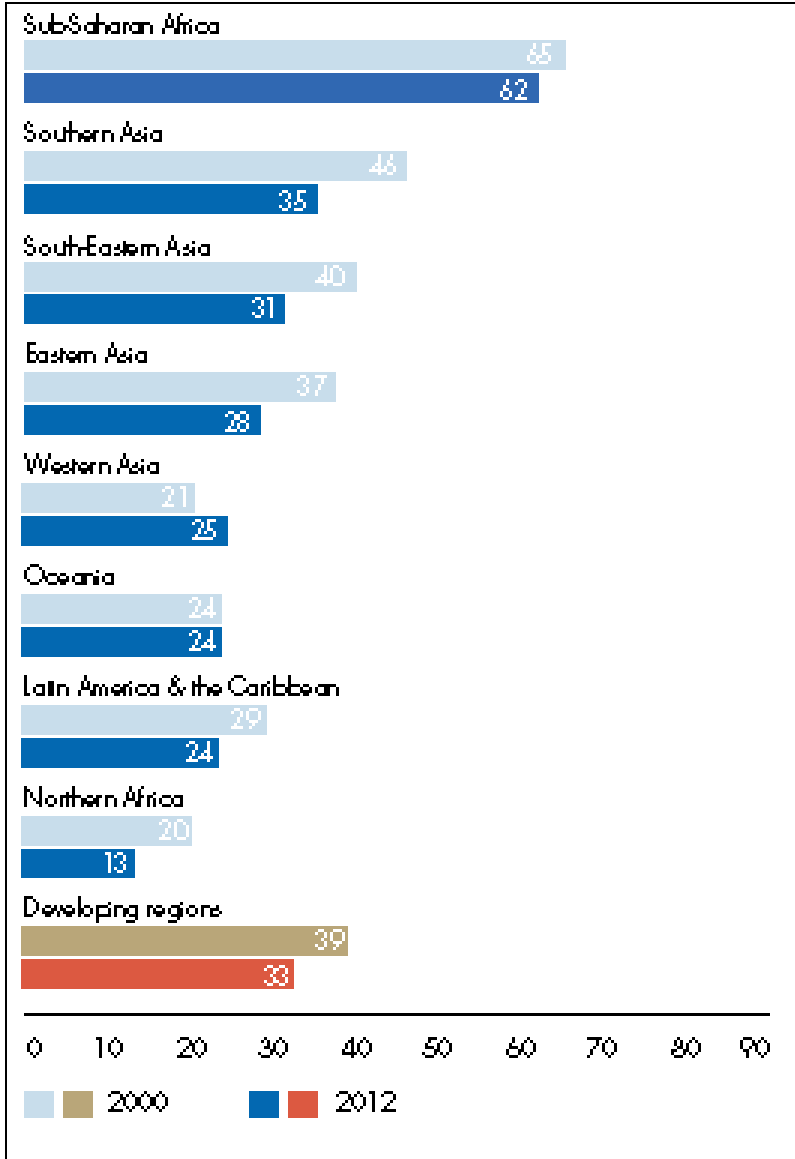
Kaynak: BM 2014 Binyıl Kalkınma Hedefleri Raporu, sf:41

Ayrıca, ülkeler ve kurumlar arasında güçlü ortaklıklar ve bu konudaki önemli ulusal politikalar, ozon tabakasının korunması konusunda önemli ilerlemeler sağlamaktadır. 1986-2007 yılları arasında şu anda Montreal Protokolü'ne taraf olan 195 ülke ozon tabakasını etkileyen maddelerin tüketimi konusunda %97'lik azaltmayı başarmıştır. Bugüne kadar, Montreal Protokolü'ne taraf olan 177 ülke ozon tabakasının korunması ve protokole etkin-sürdürülebilir uyumun sağlanması amacıyla gerekli ulusal hukuksal düzenlemeler gerçekleştirmiştir. Ormanlık alanların azalması ve bozulması iklim değişikliğini etkileyen önemli hususlardan birisidir. Sürdürülebilir orman yönetimini destekleyen orman politikaları ve yasal düzenlemelere rağmen birçok ülkede ormanlık alanlar hızlı bir şekilde kaybolmaya devam etmektedir. Her yıl yaklaşık

13 milyon hektarlık ormanlık alan (kabaca Bangladeş arazi eşdeğeri) yok edilmektedir. Dünyanın artan nüfusunu beslemek için ormanlık alanların tarımsal arazilere dönüştürülmesi ormansızlaşmanın temel sebeplerinden birisidir. Ormansızlaşma bir yandan çevresel sürdürülebilirlik için ciddi bir tehdit oluştururken, diğer yandan ise yoksulluk ve açlığın ortadan kaldırılması yolunda ilerlemeyi tehlikeye atmaktadır (UN, 2009: 42-43; UN, 2013: 42-43 ve UN, 2014: 40-41).

2015 yılına kadar güvenli içme suyuna ve temel atık sistemine erişimi olmayan nüfusun yarı yarıya azaltılması hedefini gerçekleştirme konusunda, hala bazı bölgelerdeki büyük güçlükler rağmen, önemli ilerlemeler söz konusudur. Bu konuda 1990 yılında dünya nüfusunun erişim oranı %76 iken 2011 yılında %89'a çıkmıştır. Böylece 21 yıl içinde 2.1 milyar insanın daha bu hizmetlere erişimi sağlanarak 2015 hedefine şimdiden ulaşılmıştır. Diğer taraftan; 1990-2011 döneminde 1.9 milyar insan daha temel atık sistemine erişim kazanmış olmasına rağmen BKH hedefini karşılamak için 2015 yılına kadar 1 milyar kişinin daha erişiminin sağlanması gerekmektedir. 1990 yılında, sadece dünya nüfusunun yarısından daha azının (% 49) temel atık sistemine erişimi söz konusu iken, bu oran 2011 yılında %64'e yükselmiş olsa bile 2015 yılına kadar temel atık sistemine erişimi olmayan nüfusun yarı yarıya azaltılması hedefinin (erişim oranı %75) gerçekleştirilmesi konusunda çabaların artırılması gerekmektedir (World Bank ve IMF, 2013: 39; UN, 2013: 46-47).

2020 yılına kadar gecekonduda yaşayan en az 100 milyon kişinin yaşamlarında belirgin bir iyileşmenin sağlanması hedefiyle ilgili olarak hemen hemen her bölgede ilerlemeler kaydedilmektedir. 1990 ve 2012 yılları arasında gecekonduda yaşayan kentsel nüfusun oranında ilerlemeler söz konusudur. Gelişmekte olan bölgelerde 1990 yılında kentsel nüfusun yaklaşık yarısı gecekonduda yaşarken bu oran 2000 yılında %39 ve 2012 yılında ise %33 olarak gerçekleşmiştir. Bu ilerleme Batı Asya hariç tüm bölgelerde gerçekleşmiştir (Grafik 16). Batı Asya'da, özellikle Irak, Suriye ve Lübnan'daki, büyük ölçüde çatışmalar ve siyasi istikrarsızlıklar nedeniyle kötüleşen yaşam koşulları sonucu gecekonduda oranında az da olsa bir artış gözlenmektedir. 2000 ve 2010 yılları arasında, 200 milyon gecekonduda sakini iyileştirilmiş su kaynaklarına, kanalizasyon tesislerine, dayanıklı konut veya yeterli yaşam alanına erişim kazanarak, 2020 BKH hedefi olan 100 milyon kişiyi aşmıştır. Aslında sadece 2010-2012 döneminde durumu iyileşen 44 milyon kişi artık gecekonduda yaşıyor kabul edilmemektedir (UN, 2013: 50-52).

Grafik 16: 2000 ve 2012 Yıllarında Gecekonduya Yaşayan Kentsel Nüfusun Oranı (%)

Kaynak: UN 2013 Binyıl Kalkınma Hedefleri Raporu, sf:52

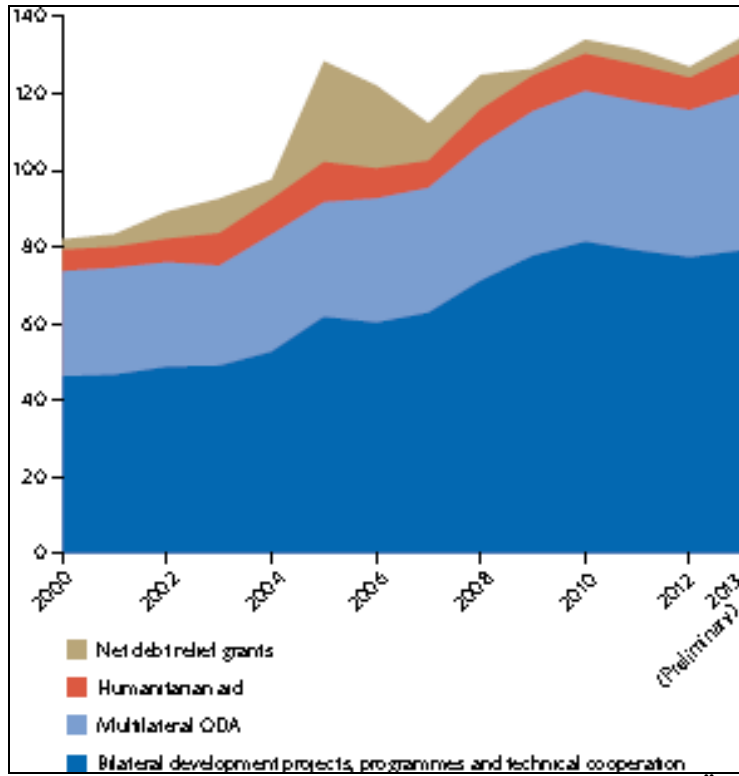
2.1.5.8. Kalkınma için Küresel Ortaklıklar Geliştirme

Bu amaç (BKH8) çerçevesinde; açık, kural temelli, öngörülebilir, ayrımcı olmayan bir ticari ve mali sistemin geliştirilmesi, En Az Gelişmiş Ülkelerin (LDC) özel ihtiyaçlarının ele alınması, toprakları çok sınırlı olan ülkelerin ve küçük ada devletlerinin özel ihtiyaçlarının ele alınması, ulusal ve uluslararası önlemlerle gelişmekte olan ülkelerin borç sorunlarının kapsamlı biçimde ele alınarak, uzun vadede borç sürdürülebilirliğin sağlanması, gelişmekte olan ülkelerle işbirliği içinde, gençler için uygun ve üretken işler için stratejilerin geliştirilmesi ve uygulanması, önemli ilaçlara makul fiyatlarla ulaşması ve özel sektörle işbirliği içinde, yeni teknolojilerin, özellikle

bilgi ve iletişim teknolojilerinin avantajlarının kullanıma açılması gibi 7 hedef belirlenmiş ve bu hedeflerin gerçekleştirilmesi hususunda ölçülebilir ve izlenebilir 16 göstergeye yer verilmiştir.

Ancak bu hedeflerin büyük bölümü (Özellikle çalışmamızın EK1’inde yer alan hedef 12-13-14 ve 15) ve hedeflere ilişkin göstergeler daha çok LDC, küçük ada ülkeleri ve HIPC’lerle ilgili olduğundan aralarında Türkiye’nin de olduğu birçok ülke için uygun izlenebilir göstergeler değildir.

Bazı ülkeler milli gelir toplamalarının %0.70’i olan ODA oranına yaklaşırken birçok ülke ise, son dönemdeki ekonomik krizin de etkisiyle bu hedeften uzaklaşmaktadır. G-20 ülke liderleri Nisan 2009 yılında yaptıkları toplantıda, ticareti artırmak, sosyal korumayı desteklemek, düşük gelirlili ülkelerde kalkınmaya destek olmak amaçlarıyla \$50 milyar sağlamayı ve en yoksul ülkelere iki veya üç yıl içinde ek olarak \$6 milyar imtiyazlı ve esnek finansman sağlamayı kabul etmişlerdir. IMF ve Dünya Bankası kalkınma komitesi de bu ek yardımları olumlu karşılamış ancak gelişmiş ülkelerin BKH gerçekleştirilmesi konusunda daha fazla şeyler yapmalarını önermişlerdir. ODA miktarı 2012 yılında gelişmiş ülkelerin milli gelir toplamalarının %0.29’una tekabül edip, taahhüdün yarısına bile ulaşamazken bu düşüş aynı zamanda fakir ülkelere sağlanan ODA miktarını da etkilemiştir (UN, 2009: 49; UN, 2013: 53).

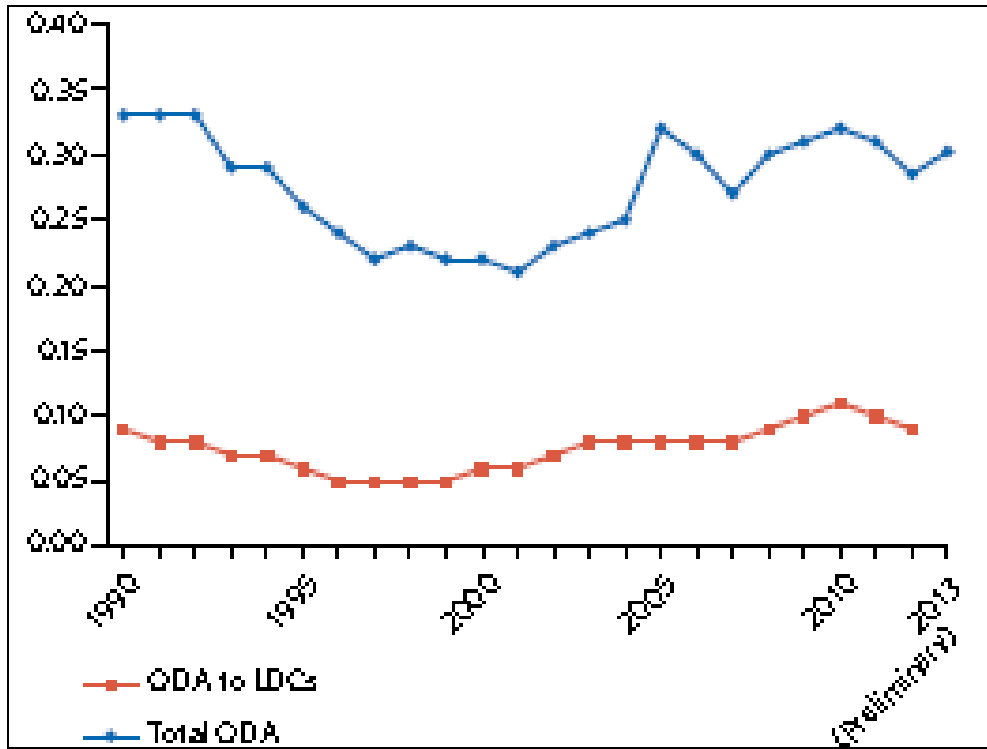
Grafik 17: 2000-2013 Yılları Arasında OECD DAC Üyesi Gelişmiş Ülkeler Tarafından Sağlanan ODA (Milyar \$)

Kaynak: UN 2014 Binyıl Kalkınma Hedefleri Raporu, sf:48

2013 yılında kullanılan ODA miktarı önceki yıla göre reel anlamda %6.1 oranında artarak \$134.8 milyar ile tarihteki en yüksek seviyeye ulaşmıştır (Grafik 17). Bu rakam yaklaşık olarak gelişmiş ülkelerin milli gelir toplamalarının %0.30'una tekabül etmektedir Böylece 2011-2012 yıllarında 2 yıl üst üste düşüşten sonra tekrar artış gerçekleşmiştir. Son dönemdeki düşüşler, özellikle küresel ekonomik-finansal kriz ve Euro bölgesindeki sorunlar nedeniyle, gelişmiş ülkelerin kemer sıkma tedbirlerini uygulamaları nedeniyle yardım bütçelerini azaltmalarından kaynaklanmıştır.

Ancak krize rağmen bazı OECD DAC Üyesi ülkeler taahhüt etmiş oldukları yardım hedefini (milli gelir toplamalarının %0.70'i) gerçekleştirmek için yardım bütçelerini korumuş ya da artırmışlardır. Net ODA (kredi geri ödemeleri düşüldükten sonra kalan ODA) miktarı 28 DAC ülkelerinin 17'sinde reel olarak artarken 11'inde azalmıştır. Miktar açısından 2013 yılında en yüksek artışı ABD, Birleşik Krallık, Almanya, Japonya ve Fransa sağlamıştır. Ülkelerin yardım programlarına göre yardım miktarının 2014-2016 döneminde de sabit kalması beklenmektedir. Ancak hala sağlanan ODA miktarı, BM'in hedefinin, gelişmiş ülkelerin milli gelir toplamalarının %0.70'i, altında kalmıştır. 2013 yılında, önceki yıllarda olduğu gibi, bu hedefe ulaşan ülkeler sadece Danimarka, Lüksemburg, Norveç ve İsveç olurken (daha önceki yıllarda Hollanda'da bu listede idi) Birleşik Krallık da ilk defa taahhüdünü yerine getirmeyi başararak bu ülkelere katılmıştır. DAC üyesi Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) ise GSMH'nin %1.25'i kadar yardımla en yüksek orana ulaşmıştır. Cinsiyet eşitliği ve kadınların konumunun güçlendirilmesi için yapılan yardımların toplam yardımlar içindeki payı artmaktadır. Tüm ülkeler için kesin rakamlar olmasa bile, 2013 yılında Türkiye bir önceki yıla göre %30 oranında, Rusya ve Estonya ise %20 oranında artırarak dikkat çekmektedir (UN, 2014: 49).

G-8 ülkeleri 2005 yılındaki zirvede, diğer donör ülkelerle birlikte, 2010 yılında Afrika'ya sağladıkları yardımları iki katına çıkarmayı planlamışlardır. Ancak, fakir ülkelere sağlanan ODA miktarı, DAC üyesi ülkelerin GSMH toplamalarının sadece %0.09 oranıyla 2008'den sonra en düşük seviyede seyrederek 2013 hedefinin çok gerisinde gerçekleşmiştir (Grafik 18). Genel olarak yapılan ODA'lar en fakir ülkeleri hedeflemektedir. Bu ülkeler "En az gelişmiş ülkeler", "düşük ya da orta altı gelirli ülkeler" olarak da sınıflandırılmaktadır. Birçoğu Afrika kıtasında olan IDA üyesi 49 LDC toplam yardımların yaklaşık 1/3'ünden faydalanmaktadır. LDC ülkelere yapılan yardım reel anlamda %5.6 oranında azalarak 2013 yılında yaklaşık \$28.9 milyar olarak gerçekleşmiştir. Diğer yandan 2011-2012 yıllarında sağlanan \$98,8 milyarlık ODA'nın, sektörel bazda \$23.5 milyar tutarı BKH'nin 3 numaralı "Cinsiyet Eşitliğinin Sağlanması ve Kadının Konumunun Güçlendirilmesi" genel amacının desteklenmesine odaklanmıştır (UN, 2013: 53 ; UN, 2014: 49).

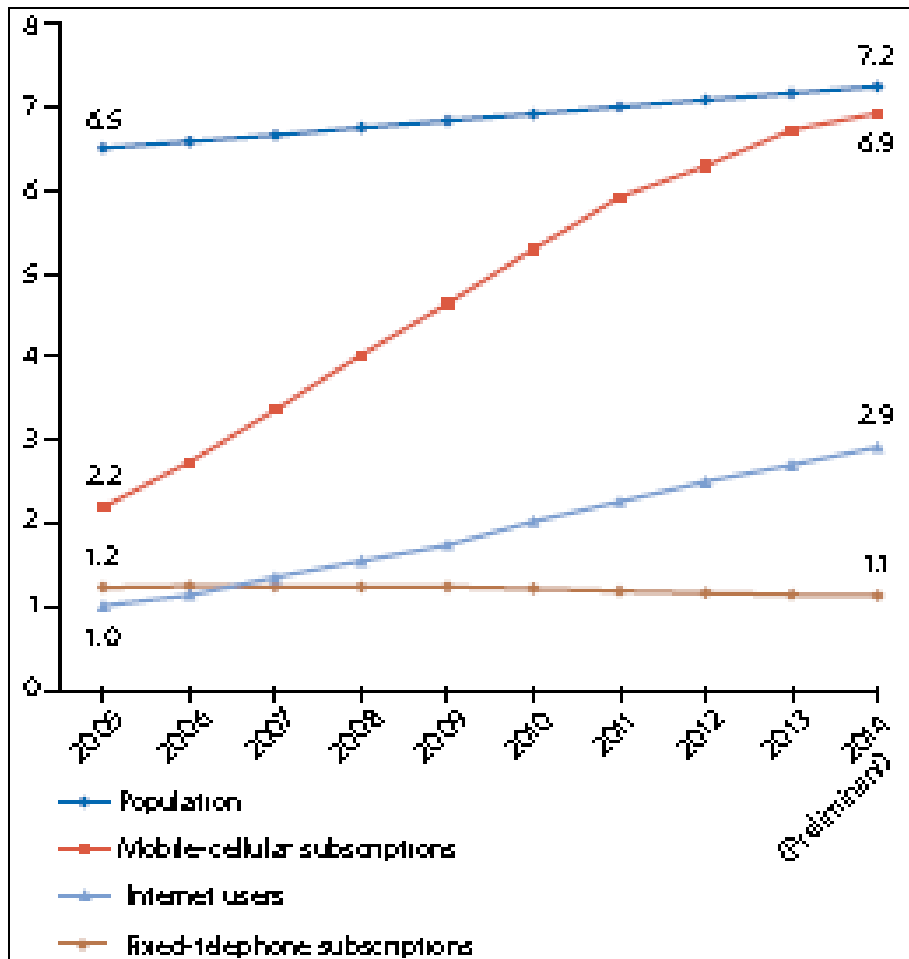

Grafik 18: 1990-2013 Yılları Arasında OECD-DAC Üyesi Ülkelerin Sağladığı ODA Miktarının Bu Ülkelerin GSMH'na Oranı (%)

Kaynak: UN 2013 Binyıl Kalkınma Hedefleri Raporu, sf:49

Ayrıca ticaret konusunda az gelişmiş ülkelere bazı imtiyazlar verilmiş bu konuda tarımsal ürünlerin ihracatı ön plana çıkmıştır. Borç servisi oranlarında düşüş yaşanmış ancak bu düşüş mevcut ekonomik kriz nedeniyle olumsuz etkilenmiştir. 2011 yılı sonu itibariyle 39 uygun ülkeden 36'sı borçların silinmesi konusunda "Ağır Borçlu Yoksul Ülkeler (HIPC) Girişimi"nden faydalanabilir durumuna gelmiştir. Bu ülkelerin silinen borç miktarı 2011 yılı sonu itibariyle \$58,9 milyara ulaşırken, bu ülkelerin 35'i tamamlama noktasına gelerek "Çok Taraflı Borç Azaltılması Girişimi" (MDRI) çerçevesinde tüm borçların silinmesi imkânından faydalanmaya başlamış ve bu ülkelerin de borç servisi \$22,8 milyar azaltılmıştır. Gelişmekte olan ülkelerin borç servisi oranlarının toplam ihracat gelirlerine oranı 2000 yılında %11,9 iken, daha iyi borç yönetimi, ticaret hacminin genişlemesi ve yoksul ülkeler için borçların silinmesi gibi çabaların sonucunda, bu oran 2011 yılında %3,1'e düşerek 2000 yılındaki seviyesinin ¼'ü seviyelerine gelmiştir. Ancak diğer yandan ticaret iklimi gelişmekte olan ve LDC için gümrüksüz erişim açısından iyileşmeye devam etmiş, birkaç istisna dışında gelişmiş ülkeler başta giyim, tarım ve tekstilde olmak üzere LDC ülkelerin gelişmiş ülke piyasalarına gümrüksüz ihracat yapma imkânı sağlarken, gelişmiş ülkeler tarafından uygulanan ortalama tarifeler hem gelişmekte olan hem de az gelişmiş ülkeler için düşürülmeye devam edilmiştir. (UN, 2009: 49-51; UN, 2013: 53-55).

Buna karşın, başta bilgi ve iletişim olmak üzere yeni teknolojilerden yararlanma konusunda ilerlemeler kaydedilmiş, özellikle cep telefonları ve iletişim teknolojisindeki gelişmeler kalkınma için yeni fırsatlar yaratmıştır. 2013 yılı sonu itibariyle cep telefonu aboneliği (bireysel ve kurumsal abone toplamı) doygunluk seviyesine (dünya nüfusunun % 96'sı, gelişmekte olan ülkelerde nüfusun % 89'u) ulaşmışken, küresel düzeyde yaklaşık 2.7 milyar kişi, dünya nüfusunun yaklaşık %39'u internete erişim sağlamaktadır (Grafik 19). Gelişmekte olan ülkelerde internet erişimi başta sağlık, eğitim ve yoksulluğu azaltma olmak üzere BKH hedeflerinin gerçekleştirilmesine katkıda bulunmaktadır. Ancak, bölgesel ve gelir düzeyine bağlı farklılıklar devam etmektedir. Erişim gelişmiş ülkelerde %77 olarak gerçekleşirken gelişmekte olan ülkelerde nüfusun %31'i, LDC'de ise sadece %20'nin altında kişi internete erişim sağlamıştır (UN, 2013: 56-57 ; UN, 2014: 52-53).

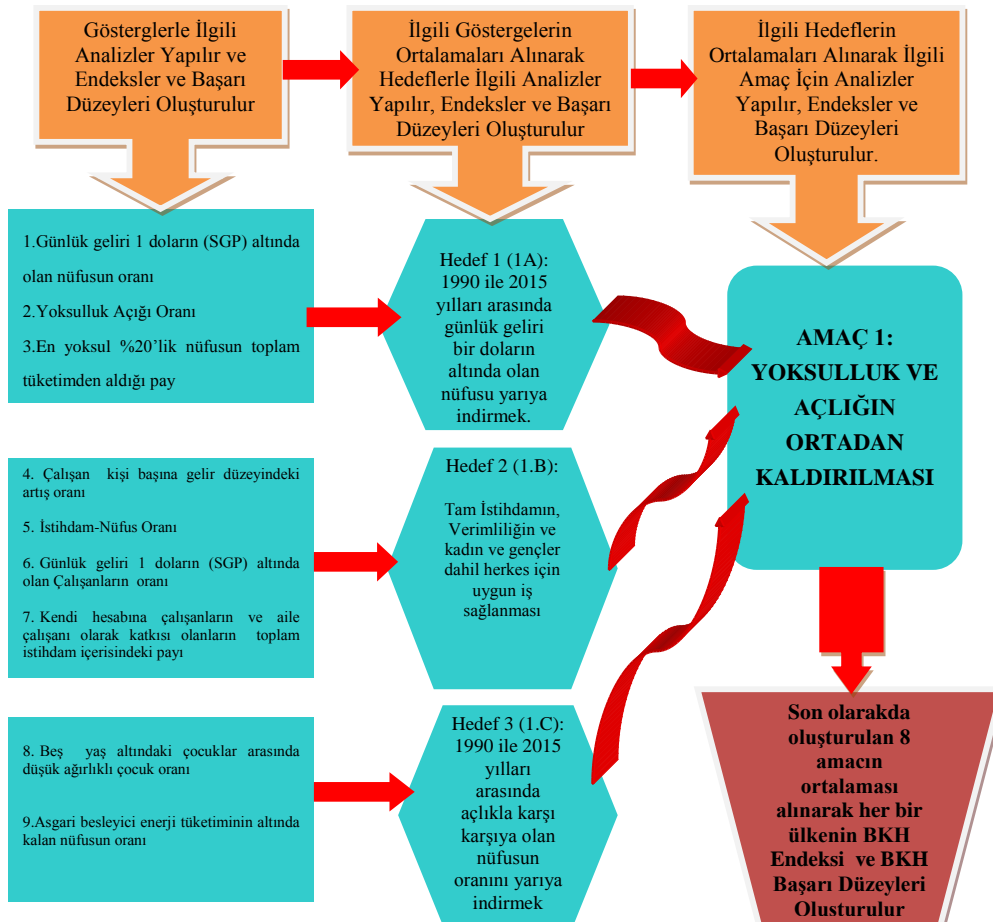
Grafik 19: 2005-2014 Yıllarında Tahmini Cep ve Sabit Telefon Abone sayısı ve İnternet Kullanıcısı Sayısı (Milyar Kişi)

Kaynak: UN 2014 Binyıl Kalkınma Hedefleri Raporu, sf:52

2.2. BİNYIL KALKINMA HEDEFLERİ ENDEKSİ OLUŞTURULMASI VE BAŞARI DÜZEYLERİNİN ÖLÇÜLMESİNDE YÖNTEM BELİRLEMESİ

2.2.1. Genel Olarak Yöntem Belirlenmesi

BKH endeksinin oluşturulmasında ve hedeflerin gerçekleştirilmesinde ülkelerin performansının ölçümünde kullanılan göstergelerle ilgili verilerin temin edilmesinde başta Dünya Bankası olmak üzere birçok uluslararası kuruluşun veri tabanlarından faydalanılmış, elde edilen ham verilerin işlenmesinden ve sonuçların elde edilip değerlendirme sürecine kadar yöntem geliştirilerek sonuçlar elde edilmiştir. Yapılan çalışmalarda, ilgili göstergenin ham verisi temin edilmiş ve bunlar işlenerek tezde analiz edilebilir hale getirilmiştir. Göstergenin her biri analiz edilmiş ve göstergelerin ilgili ortalamaları (aritmetik, geometrik, ağırlıklı ortalamalar) kullanılarak bağlı buldukları ilgili hedeflere ulaşılmıştır. Böylece hem göstergeler hem de bağlı buldukları hedeflerle ilgili, ülkelerin başarı düzeyleri ve kalkınma düzeylerini gösteren endeksler oluşturulmuştur.

Grafik 20: BKH Endeksi ve Başarı Düzeyinin Hesaplanmasının Grafıksel Gösterimi

Daha sonra ise ilgili hedeflerin ortalamasını alarak BKH'nin 8 amacı oluşturulmuştur. Son olarak ise 8 amacın aritmetik, geometrik ve ağırlıklı ortalamaları alınarak BKH Genel Başarı düzeyleri ve BKH Genel Endeksi oluşturulmuştur. Kullanılan ortalamaya bağlı olarak farklı sonuçlar elde edilmiş ve bu sonuçlar mukayese edilmiştir. Bu aşamalar ve gerek gösterge gerekse hedef ve amaçlarla ilgili yapılan çalışmalarda kullanılan yöntemler “Amaç 1: Yoksulluk ve Açlığın Ortadan Kaldırılması” özelinde gösterilmiştir (Grafik 20).

2.2.2. Verilerin Temin Edilmesi

BKH ile ilgili göstergelerin kaynağı genelde ilgili ülkenin ulusal istatistik departmanlarıdır. Ülkeler tarafından hazırlanan BKH'nin ilgili göstergesine ilişkin veriler belirli zaman içerisinde konusuna göre (yoksulluk, eğitim, sağlık, küresel işbirliği vb.) ilgili uluslararası kuruluşa gönderilmektedir. Uluslararası kuruluşlar ilgili verilerin yetersiz olması durumlarda ise mevcut verileri baz alarak tahminler yapabilmektedir.

Çalışmada temel olarak Dünya Bankası'nın “Dünya Kalkınma Göstergeleri Veri Setleri” ve “Dünya Bankası BKH Online Veri Seti” kullanılmıştır. Ancak göstergenin niteliğine göre ilgili uluslararası kuruluşların veri tabanlarından daha güncel verilerden de (örneğin eğitim için UNESCO, sağlık için WHO veri tabanları) faydalanılmıştır.

2.2.2.1. Dünya Bankası'nın Dünya Kalkınma Göstergeleri ve BKH Veri Setleri

BKH ile ilgili göstergeler konusunda birincil olarak Dünya Bankası'nın “Dünya Kalkınma Göstergeleri”nin CD-ROM ve Kitapçık versiyonları kullanılırken, daha güncel veriler için ise Bankanın web sitesinden “Dünya Kalkınma Göstergeleri (online)” ne başvurulmuştur.

“Dünya Kalkınma Göstergeleri Kitapçığı” hem ulusal düzeyde hem de uluslararası düzeyde güncel ve doğru kalkınma verilerini sunmaktadır. Bu veriler BM ve üye ülkeler, Dünya Bankası ve ortak kuruluşlar tarafından onaylanan BKH konusunda ülkeler, bölgeler ve küresel düzeyde ilerlemeleri izlememize olanak sağlamaktadır. Kitap 150'den fazla ekonomi, 14 ülke grubu ve 800 göstergelyi kapsamakta olup, tematik olarak da dünya görünümü, insanlar, çevre, ülkeler, piyasalar ve küresel bağlantılara yer vermektedir (World Bank, 2012/b ve 2014/a).

“Dünya Kalkınma Göstergeleri CD-ROM” 216 ekonomi için 1960-2013 dönemini kapsayan 1000'den fazla kalkınma göstergesi için zaman serisi verilerini içermektedir. (World Bank, 2014/a).

“Dünya Kalkınma Göstergeleri (Online)” versiyonu ise Dünya Bankası’nın resmi web sitesinde yer alan ve online ulaşılabilir veri setidir. Bu veri seti yukarıda yer alan kitapçık ve CD-ROM’dan daha güncel ulusal, bölgesel ve küresel düzeydeki mevcut kalkınma verilerini sunmakta ve Dünya Bankası’nın tahminlerini içermektedir. Veri seti Nisan, Temmuz, Eylül ve Aralık olmak üzere yılda 4 kez güncellenmektedir. Mevcut haliyle 214 ülkenin 1960-2013 dönemini kapsayan 1000’den fazla kalkınma göstergesi için zaman serisi verilerini içermekte olup tezde son olarak 22 Temmuz 2014 tarihli veri setinden faydalanılmıştır (World Bank, 2014/b).

Dünya Bankası BKH Online Veri Seti yukarıda yer alan Dünya Kalkınma Göstergeleri veri setinin BKH amaç ve hedefleri doğrultusunda yeniden düzenlenmiş şeklidir. Veri seti Nisan, Temmuz, Eylül ve Aralık olmak üzere yılda 4 kez güncellenmektedir. Mevcut haliyle 214 ülkenin 1990-2013 dönemini kapsayan BKH göstergeleriyle birlikte toplam 134 gösterge için zaman serisi verilerini içermekte olup tezde son olarak 23 Temmuz 2014 tarihli veri setinden faydalanılmıştır (World Bank, 2014/c).

2.2.2.2. Göstergenin Temasına Göre İlgili Uluslararası Kuruluş Online Veri Seti

Yapılan çalışmalarda genel olarak Dünya Bankası’nın veri setleri kullanılmıştır. Ancak göstergenin niteliğine ve temasına göre, Dünya Bankası kalkınma göstergelerinin de oluşturulmasında faydalanılan, ilgili uluslararası kuruluşların veri tabanlarından eksik veriler tamamlanmaya ve daha güncel veriler varsa kullanılma yoluna gidilmiştir (Tablo 16).

Tablo 16: BKH İle İlgili Analizlerde Yararlanılan Diğer Kaynaklar

Amaçlar	Veri Kaynakları	İlgili Web Sitesi
BKH1 Aşırı Yoksulluk ve Açlığın Azaltılması	Dünya Bankası, Kalkınma Araştırma Grubu	http://iresearch.worldbank.org/PovcalNet/index.htm
	Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), İşgücü Piyasası Veri seti Temel Göstergeleri	http://www.ilo.org/global/statistics-and-databases/lang--en/index.htm
	Dünya Sağlık Örgütü (WHO), Çocuk Gelişimi ve Dengesiz Beslenme Üzerine Küresel Veri tabanı	http://www.who.int/nutgrowthdb/en/
	EUROSTAT – Gelir, Sosyal Dışlama ve Yaşam Koşulları İstatistikleri	http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/income_social_inclusion_living_conditions/data/database
	BM BKH Veri tabanı	http://BKHs.un.org/unsd/BKH/Default.aspx
	Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO)	http://www.fao.org/faostat/foodsecurity/index_en.htm
BKH2 İlköğretimin Evrensel Hale Getirilmesi	BM Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO)	http://stats.uis.unesco.org/unesco/TableViewer/tableView.aspx?ReportId=210
	EUROSTAT – Eğitim ve Öğretim İstatistikleri	http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/education/data/database
	BM BKH Veri tabanı	http://BKHs.un.org/unsd/BKH/Default.aspx
BKH3 Cinsiyet Eşitliğinin Sağlanması ve Kadının Konumunun Güçlendirilmesi	BM Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO)	http://stats.uis.unesco.org/unesco/TableViewer/tableView.aspx?ReportId=211
	Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), İşgücü Piyasası Veriseti Temel Göstergeleri	http://www.ilo.org/global/statistics-and-databases/lang--en/index.htm
	BM BKH Veri tabanı	http://BKHs.un.org/unsd/BKH/Default.aspx
	BM, Kadın Göstergeleri ve İstatistikleri Veri Tabanı	http://www.ipu.org/wmn-e/world.htm

BKH4 Çocuk Ölümünün Azaltılması	BM Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF) Çocukların ve Kadınların Durumunu İzleme İstatistikleri	http://www.childinfo.org/statistical_tables.html
	Dünya Sağlık Örgütü (WHO)	http://www.who.int/research/en/
BKH5 Annelerin Sağlığını İyileştirmek	BM Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF) Veri ve İstatistikler	http://www.unicef.org/statistics/index_24302.html
BKH6 AIDS, Sıtma ve Benzeri Hastalıklarla Mücadele	HIV/AIDS BM Ortak Programı (UNAIDS) Veri Analizleri	http://www.unaids.org/en/dataanalysis/
	BM BKH Veri tabanı	http://BKHs.un.org/unsd/BKH/Default.aspx
	Dünya Sağlık Örgütü (WHO),Küresel Sağlık Gözlemevi Veri Deposu	http://apps.who.int/gho/data/
BKH7 Çevresel Sürdürülebilirliğin Sağlanması	BM BKH Veri tabanı	http://BKHs.un.org/unsd/BKH/Default.aspx
	CO2 Bilgi Analiz Merkezi, Çevre Bilimleri Bölümü	http://cdiac.ornl.gov/trends/emis/meth_reg.html
	Uluslararası Enerji Ajansı (IEA Statistics)	http://www.iea.org/stats/index.asp
BK8 Küresel İşbirliğinin Kalkınma Odaklı Olarak Geliştirilmesi	Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO), AQUASTAT Verileri.	http://www.fao.org/nr/water/aquastat/data/query/index.html
	OECD Veritabanı	http://www.oecd.org/statistics/
	OECD Resmi Kalkınma Yardımları Komitesi, Gelişmekte Olan Ükelere Sermaye Akımları	http://www.oecd.org/development/aidstatistics/
	Dünya Ticaret Örgütü, Kalkınma İçin Küresel Ortaklıklar Geliştirme	http://www.BKH-trade.org/
	Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (ITU), Bilgi ve İletişim Kalkınma İstatistiği	http://www.itu.int/ITU-D/ict/index.html
BM BKH Veri tabanı	http://BKHs.un.org/unsd/BKH/Default.aspx	

2.2.3. Dönem ve Ülke Seçimi

BKH'deki gerçekleştirmeler, gelişmeler ve ilerlemeler konusunda yapılan değerlendirmelerde genel olarak hedeflerin başlangıç (temel) yılı olarak 1990 yılı veya Binyıl Deklarasyonu'nun imzalandığı 2000 yılı baz alınmıştır. Başlangıç yılından sonraki ilerlemeler değerlendirilerek nihai hedef olan 2015 yılı hedefleri ile mukayese edilmiştir. Bu nedenle tez, genel olarak 1990-2015 dönemini kapsamaktadır.

BKH'nin bir performans göstergesi olduğu dikkate alınarak 60 göstergesi kapsayan, daha önce bu kadar çok boyutlusu oluşturulmamış bir BKH endeksi yaratılarak seçilen ülkelerin bu hedefleri gerçekleştirme konusundaki performansları çeşitli açılardan analiz edilmiştir. Ayrıca oluşturulan BKH endeksi başta İGE olmak üzere, literatürde yer alan diğer endekslerle karşılaştırılmıştır. Bu karşılaştırmanın yapılabilmesi için analiz kapsamına tezin EK: 2'sinde ve aynı zamanda 2013 İGE'de de yer alan 187 ülkeye yer verilmiştir. Analize 187 ülke dışında 29 gelir-bölge grubu da dahil edilmiştir. Böylece 1990-2015 dönemine ilişkin, panel verilerde kesit diye ifade edilen toplamda 216 ülke-gelir-bölge grubuna ait zaman serileri oluşturularak analiz edilmiştir.

2.2.4. Mevcut Veri Setlerinin Hazırlanması ve Analizi

İlgili göstergelere ait veri kaynaklarından 1990'dan günümüze en kapsamlı mevcut ham veriler elde edilmiştir. Daha sonra ise analize dahil edilen 216 kesitle ilgili yıllık zaman serisi veri seti ve bu veri setinden faydalanılarak yıllık endeksler, diğer bir deyişle 216 kesit ve 26 yılı kapsayan panel veri setleri oluşturulmuştur.

Endeks değerlerinin hesaplanmasında, Tablo 17'de özetlendiği üzere, analize dahil edilen 187 ülkenin yıllık zaman serisi veri seti ve özet istatistik sonuçlarından faydalanılmıştır. İstatistiki sonuçlardaki minimum ve maksimum değerler baz alınarak, göstergenin hedef yılında minimize (örneğin Beş Yaş altı ölüm oranı) ya da maksimize (örneğin aşağıdaki tabloda da yer alan okuryazarlık oranı) edilmesinin amaçlanmış olmasına bağlı olarak ülkelerin yıllık endeks değerleri oluşturulmuştur.

2.2.4.1. Hedef Yılında Göstergenin Maksimize Edilmesi Hedeflenmişse

Göstergenin hedef yılında maksimize edilmesinin amaçlanmış olması durumunda (örneğin okuryazarlık oranı göstergesi), öncelikle, aşağıda yer alan veri istatistik sonuçları özeti elde edilmiştir:

Tablo 17: Endeks Hesaplanmasında Kullanılan Veri İstatistik Tahmin Sonuçları Özeti (Hedef Maksimizasyon)

Okur-Yazarlık Oranı, 15-24 Yaş (%)	1990	1995	2000	2005	2010	2013	2015 Tahmin
Ortalama	84,10258	83.78331	86.28607	88.01919	90.13912	91.20049	91.88576
Standart Hata	2,468389	1.427774	1.273759	1.136605	0.954456	0.855365	0.793035
Medyan	92,65986	92.26734	94.70655	96.06676	97.19224	97.40998	97.38902
Mod	#N/A	#N/A	#N/A	#N/A	#N/A	100	100
Standard Sapma	14,81033	19.04888	16.99406	15.1642	12.73403	11.41199	10.58041
Örnek Varyansı	219,3459	362.86	288.7982	229.9529	162.1556	130.2335	111.9451
Kurtosis	-0,86696	1.947902	2.880351	2.137726	1.610571	1.555376	1.653235
Skewness	-0,79693	-1.5146	-1.69764	-1.60138	-1.506	-1.50013	-1.51635
Aralık	45,74479	85.98042	85.9169	67.00491	55.68433	50.42508	48.73856
Minimum	53,55521	14.00184	14.00184	32.96662	44.30171	49.57492	51.26144
Maksimum	99,3	99.98227	99.91874	99.97152	99.98604	100	100

Not: Tüm göstergeler bazında endeks hesaplamasında kullanılan minimum ve maksimum değerler tezin EK:4'ünde yer almaktadır.

Ardından veri istatistik sonuçları özeti her bir değişken için maksimum ve minimum değerler belirlenmiştir. Genel olarak minimum değerler bir ülkede toplumun uzun dönemde ilgili gösterge ile ilgili hususu sürdürebilecekleri değerdir. Örneğin minimum eğitim seviyesi veya bir kişinin hayatta kalmasını sağlayan minimum gelir gibi. Minimum değerler genelde 0 olarak alınmaktadır. Ancak hazırlanan endeks analize dahil edilen ülkelerin göreceli başarısını ve performansını ölçeceğinden, genelde veri setindeki en düşük ülke değeri minimum değer olarak alınmıştır. Maksimum değer ise genelde ilgili gösterge için nihai yıl olan 2015 yılında gerçekleştirilmesi hedeflenen değer ya da veri setindeki en yüksek ülke değeridir. Bu durumda okur-yazarlık göstergesi için endeks hesaplanmasında kullanılacak değerler:

Serinin Minimum (En Kötü) Değeri: 14,00 (Nijer'in 2001 yılı değeridir)

Serinin Maksimum (En İyi) Değeri: 100,00 (2015 yılında ulaşılması hedeflenen değer)

Son olarak ise ülke verisinin minimum değerden farkının, serinin maksimum ve minimum değer farkına oranı hesaplanmış ve aşağıdaki formül yardımıyla ülkenin endeks değerine ulaşılmıştır:

$$\text{Endeks } X_{ijt} = (X_{ijt} - X_{Min}) / (X_{Max} - X_{Min})$$

Endeks X_{ijt} = j. ülkenin i. değişkeni için t. zamandaki endeks değeri

j=1,187	(Ülke Sayısı)
i=1,..... 60	(Gösterge Sayısı)
i=1,.....21	(Hedef Sayısı)
i=1,.....8	(Amaç Sayısı)
i =1	(BKH Genel Endeksi)
t=1990, 1991,...2000, ...2010....2015	(Analiz Edilen Dönem 1990-2015)

X_{Min} =i göstergesi için mevcut veri setindeki minimum değer

X_{Max} =i göstergesi için 2015 yılında hedeflenen veya mevcut veri setindeki maksimum değer

2.2.4.2. Hedef Yılında Göstergenin Minimize Edilmesi Hedeflenmişse

Göstergenin hedef yılında minimize edilmesinin amaçlanmış olması durumunda (örneğin 5 yaş altı ölüm oranı göstergesi), öncelikle, aşağıda örnek olarak verilen gösterge istatistik sonuçları özeti elde edilmiştir:

Tablo 18: Endeks Hesaplanmasında Kullanılan Veri İstatistik Tahmin Sonuçları Özeti (Hedef Minimizasyon)

5 Yaş Altı Ölüm Oranı, (1000 Doğum Başına)	1990	1995	2000	2005	2010	2013	2015 Tahmin
Ortalama	72.34522	65.58561	57.22399	47.48651	39.33912	34.45117	31.50596
Standart Hata	4.508569	4.275938	3.828877	3.242323	2.76458	2.405558	2.216789
Medyan	50.55	43.03624	32.85	25.5	21.9	18.85148	17.26667
Mod	8.3	6.4	6.2	23.1	4.2	3.9	8.833333
Standard Sapma	65.95467	62.55158	56.01164	47.43109	40.44231	35.19029	32.42882
Örnek Varyansı	4350.019	3912.7	3137.304	2249.709	1635.581	1238.356	1051.629
Kurtosis	0.755668	0.654172	0.350416	0.670582	1.470674	1.685363	1.983774
Skewness	1.17963	1.201654	1.15158	1.227344	1.408044	1.432715	1.492476
Aralık	319.8	274.1	230.4	212.7	190.1	173.9533	162.9933
Minimum	6.3	4.8	3.9	2.9	2.5	2.18	2.14
Maksimum	326.1	278.9	234.3	215.6	192.6	176.1333	165.1333

Not: Tüm göstergeler bazında endeks hesaplanmasında kullanılan minimum ve maksimum değerler tezin EK:4'ünde yer almaktadır.

Ardından veri istatistik sonuçları özeti her bir değişken için maksimum ve minimum değerler belirlenmiştir. Bu hesaplamada genel olarak maksimum değerler bir ülkede toplumun uzun dönemde ilgili gösterge ile ilgili hususu sürdürebilecekleri değerdir. Örneğin maksimum anne ölüm oranı, CO2 seviyesi, beş yaş altı ölüm oranı gibi.

Hazırlanan endeks analize dahil edilen ülkelerin göreceli başarısını ve performansını ölçeceğinden genel olarak veri setindeki en yüksek ülke değeri maksimum değer olarak alınmıştır. Bu hesaplamada minimum değer ise genelde ilgili gösterge için nihai yıl olan 2015 yılında gerçekleştirilmesi hedeflenen değer ya da veri setindeki en düşük ülke değeridir. Bu durumda “5 Yaş Altı Ölüm Oranı, (1000 Doğum Başına)” göstergesi için endeks hesaplanmasında kullanılacak değerler:

Serinin Minimum (En İyi) Değeri: 2,1 Liechtenstein’ in 2011 yılı değeri (veya 2015 yılında ulaşılması hedeflenen daha düşük değer)

Serinin Maksimum (En Kötü) Değeri: 313,7 (Nijer’in 1990 yılı değeridir)

Son olarak ise ülke verisinin maksimum değerden farkının, serinin maksimum ve minimum değer farkına oranı hesaplanmakta ve aşağıdaki formül yardımıyla ülkenin endeks değerine ulaşılmaktadır:

$$\text{Endeks } X_{ijt} = (X_{\text{Max}} - X_{ijt}) / (X_{\text{Max}} - X_{\text{Min}})$$

Endeks X_{ijt} = j. ülkenin i. değişkeni için t. zamandaki endeks değeri

$j=1, \dots, 187$	(Ülke Sayısı)
$i=1, \dots, 60$	(Gösterge Sayısı)
$i=1, \dots, 21$	(Hedef Sayısı)
$i=1, \dots, 8$	(Amaç Sayısı)
$i=1$	(BKH Genel Endeksi)
$t=1990, 1991, \dots, 2000, \dots, 2010, \dots, 2015$	(Analiz Edilen Dönem 1990-2015)

X_{Min} = i göstergesi için 2015 yılında hedeflenen veya mevcut veri setindeki minimum değer

X_{Max} = i göstergesi için mevcut veri setindeki maksimum değer

2.2.5. Eksik Verilerin Tamamlanması ve Hedef Yılına Tahmin Edilmesi

Çeşitli kaynaklardan faydalanarak ilgili göstergeler için hazırlanan yıllık zaman serisi veri setleri tüm yıllar için mevcut değildir. İlgili göstergelere ait zaman serilerinde çeşitli sebepler dolayısıyla eksik verilerin olması başta gerek endeks hesaplanmasında gerekse bu verileri baz alarak yapılacak ekonometrik analizlerde sorun yaratmakta, bazı hesaplamalar ya yapılamamakta ya da yanlış sonuçlar elde edilebilmektedir.

Genel olarak ilgili göstergelere ilişkin eksik verinin serinin en başında ya da en sonunda olması sorun yaratmamaktadır; bu durumda sadece baştaki ve sondaki eksik veriler ihmal edilerek daha az veriyle tahmin yapılabilir. Ancak eksik verinin serinin ara yıllarında olması durumunda ise ekonometrik analizlerde daha ciddi sorunlar olabilmekte ve sorunun büyüklüğü kullanılan analitik prosedürlere bağlı olarak değişebilmektedir.

Eksik verilerle hesaplanacak endeksler de pek anlamlı olmayacaktır. Bu nedenle eksik veriler çeşitli yöntemlerle tahmin edilip, 2013-2015 döneminin de projeksiyonu yapılmaya çalışılarak, nihai olarak ülkelerin 2015 kalkınma düzeyleri ve hedefleri gerçekleştirip gerçekleştiremeyecekleri ya da ne kadar gerçekleştirecekleri tahmin edilmiştir.

Eksik verilerin tamamlanmasında, mevcut verilerin dağılım özelliklerinin bozulmamasını sağlayacak temel istatistikleri yöntemlerden algoritmalara kadar farklı yöntemler ve analizlerden faydalanılmaktadır. Model tabanlı olmayan eksik veri tamamlama yaklaşımları olarak, veri dağılımı homojenliği arttırıcı şekilde bozan ve gözlemlerin küme özelliklerini dikkate almayan, ortalama ve kesikli verilerde medyan değerinin kullanılması benimsenmiştir. Ancak verilerin belirli kümeler veya sıralamalara göre oluşturulmasında “en yakın komşu” gözlemlerin ortalama veya medyan değeri kullanılmaktadır. Yakın zamanda gelişen bu yöntem Fogarty tarafından “hot deck imputation” olarak tanımlanırken; diğer veri tabanlarının veya merkezi eğilim ölçülerinin kullanılması durumunda ise “cold deck imputation” olarak tanımlanmaktadır. Model tabanlı eksik veri tamamlama yöntemlerinde ise zaman serilerinde eksik verinin komşularına göre yarı ortalamalar yöntemi kullanılmakta ya da trend denklemi yardımı ile interpolasyon yapılarak eksik veriler tamamlanmaktadır. Literatürde yer alan, eksik veri tamamlama yöntemleri Wasito tarafından özetlenmiş olup Tablo 19’da yer almaktadır (Çilingirtürk ve Altaş, 2010: 73-76):

Tablo 19: Eksik Veri Tamamlama Yöntemleri

Tahmin Kuralları	Basit	Merkezi Eğilim İle Tamamlama	Gerçek varyans $(n-1)/(n-1)$ oranında daha küçük tahmin edilerek sapmalı tahminlere sebep olur.
		Hot / Cold Deck Tamamlama	Yakın komşuların değerinin ikamesidir. Kavramsal ve teknik olarak basit, ölçek tipini bozmayan yaklaşımdır.
	Çok Değişkenli	Regresyon ile Tamamlama	Eksik olmayan verilerden yararlanarak eksik veri içeren değişken için koşullu beklenen değer tahmini yapılmasını sağlar. Varyans küçük tahmin edilir. Eksik verilerin oranı ve dağılımından etkilenir.
		Karar Ağacı Analizi Yaklaşımı	Eksik olmayan verilerden yola çıkılarak CHAID (kategorik) veya CART (nicel) yöntemleri ile koşullu dağılım belirlenerek uygun ortalama tamamlama yöntemi kullanılır.
		Yapay Sinir Ağları İle Tamamlama	Parametrik ve doğrusal olmayan regresyon işlevi gösteren yaklaşımda öğrenme modelinin uyum iyiliği her zaman değerlendirilememektedir.
Maksimum Benzerlik Tahminleri	Kesin istatistiksel bir modelin tahmini ve eksik verinin öngörülmesini amaçlar	EM-Algoritmaları İle Tamamlama	Ad-hoc değerler ile dağılımın parametreleri tahmin edilerek, bu dağılımdan istenen kovaryans seviyesine ulaşılan kadar tekrar eksik veriler için tamamlama yapılır.
		Markov Zinciri MC İle Çoklu Tamamlama	Tahmindeki belirsizlik ölçülebilmektedir. Ancak, yöntem pahalı ve karmaşık olup, çoklu normal dağılım varsayımı gerekmektedir. Ayrıca, hesaplamaların kovaryansı açık değildir.
		Tam Bilgi Maksimum Benzerlikler	Eksiksiz veri setinden ortalama vektörü ve kovaryans matrisi hesaplanarak çoklu normal dağılıma sahip yığın için objelere ait log-benzerlik fonksiyonu elde edilir. Güçlü bir yöntem olup büyük yığınların kullanımına ihtiyaç duyar.
En Küçük Kareler Yaklaşımı	Parametrik olmayan bir yaklaşım olup, ana faktörün belirlenmesine dayanır	Eksik Verisiz Model Yaklaşımı	Temel bileşenler analizi uygulamalarında eksik veri problemini çözmek amacı ile geliştirilmiştir. Tek ve daha çok boyutlu uzaylarda verinin basitleştirilerek tamamlama yapılmasına yardımcı olur. Çoğu durumda anlamlı hata görülmektedir.
		Tamamlanmış Veri Modeli Yaklaşımı	Önceki yaklaşımdan farklı olarak, eksik veriler adhoc değerler ile tamamlandıktan sonra ana bileşen elde edilecek şekilde ad-hoc değerlerin değiştirilmesi sağlanır. Eksiksiz veri modeli yaklaşımının sonuca ulaşmadığı durumda daha başarılı olabilmektedir. Ancak bu yöntem daha yavaş çalışmaktadır.

Kaynak: Çilingirtürk ve Altaş, 2010:75-76

Gediga ve Düntsch verinin kendisinden yola çıkılarak eksik verilerin tamamlanmasını sağlayan sayısal olmayan kurallara bağlanmış bir algoritma geliştirmişlerdir. Çalışmalarında belirli değerleri alan değişkenlerde eksik olmayanların arasındaki benzerliklerden yola çıkılarak eksik verileri benzer özelliklere sahip birimlerin değerleri ile tamamlamaktadır. Laaksonen'e göre; yakın komşuların belirlenmesinde regresyon analizi ile koşullu beklenen değerler de kullanılabilir. Northolt ise yakın komşulara göre eksik verilerin tamamlanmasında değişken setinin gruplara ayrılarak eksik verilerin aşamalı olarak tamamlanabileceğini belirtmiştir Çilingirtürk ve Altaş, 2010: 77).

Analizlerimizde kullanılacak değişkenlerle ilgili 1990-2013 dönemi istatistiksel veriler birçok ülke için tam olarak temin edilememiş, diğer deyişle eksik veri problemiyle karşılaşmıştır. Eksik veriler öncelikli olarak başta *Eviews 8 ve SPSS 20* programlarından faydalanarak çeşitli istatistiksel yöntemlerle tahmin (*interpolasyon*) edilmeye çalışılmış ve 2015'e doğru projeksiyonlar yapılarak 1990-2015 dönemini kapsayan zaman serileri oluşturulmaya çalışılmıştır. Söz konusu programlar eksik verilerin tahmin edilmesi konusunda (*interpolasyon*) aşağıdaki tabloda özetlenen farklı algoritmalar sunmaktadır (Tablo 20).

Tablo 20: SPSS ve Eviews Programı Kullanılarak Eksik Veri Tahmin Yöntemleri

Yöntem		Açıklama
SPSS 20 *	Serinin Ortalaması	Serinin ortalamasını alarak tüm eksik verilerin yerine koyar. Tüm eksik veriler aynı değeri alacağından analizimizde kullanılmayacaktır.
	En Yakın Komşuların Ortalaması (Mean)	Eksik verinin altındaki ve üstündeki mevcut verilerin ortalamasını alarak eksik verinin yerine koyar.
	En Yakın Komşuların Ortancası (Median)	Eksik verinin altındaki ve üstündeki mevcut verilerden yararlanarak bir medyan değeri hesaplar ve eksik verinin yerine koyar.
	Doğrusal (Linear) Interpolasyon	Eksik veriden önceki son tam gözlem değeri ve eksik veriden sonraki ilk tam gözlem değeri ve eksik veri sayısını baz alarak eksik verileri tahmin eder. Eğer serideki ilk gözlem veya son gözlem eksik değer ise eksik değer yerleştirilmez.
	Belli Bir Noktadaki Doğrusal Trend	Mevcut seriler 1'den n'e kadar ölçeklendirilmiş bir endeks değişkenine dönüştürülür. Eksik veriler öngörülen değerlerine göre yerleştirilir.
EIEWS 8 **	Doğrusal (Linear) Interpolasyon	SPSS'de olduğu gibi eksik veriden önceki son tam gözlem değeri ve eksik veriden sonraki ilk tam gözlem değeri ve eksik veri sayısını baz alarak eksik verileri tahmin eder. Eğer serideki ilk gözlem veya son gözlem eksik değer ise eksik değer yerleştirilmez. P_i eksik veri olmak üzere, P_{i-1} eksik veriden önceki tam gözlem değerini ve P_{i+1} eksik veriden sonraki tam gözlem değerini ve λ ise eksik verinin birbirini takip eden eksik veri içindeki göreceli pozisyonunu temsil etmek üzere eksik veri aşağıdaki formülle hesaplanır. $P_{i(LinInt)} = (1-\lambda) P_{i-1} + \lambda X_{i+1}$
	Logaritmik Doğrusal (Log-Linear)	Hesaplama yöntemi Doğrusal (Linear) Interpolasyon ile aynıdır, fakat hesaplama yapmadan önce serideki değerlerin önce logaritması alınır, daha sonra ise interpolasyon değeri üstel şekle döndürülür. Eğer serideki eksik veriden önce ve sonraki tam veri negatif ise bu durumda mutlak değerler interpolasyon için kullanılmaktadır. Ancak eksik verinin her iki tarafındaki tam veri hem negatif ve hem de pozitif bir değer ise bu durumda eksik veri tahmin edilemez. $P_{i(EXP)} = EXP [(1-\lambda) \log (P_{i-1}) + \lambda \log (P_{i+1})]$

	Cardinal Spline	Eksik veriden önceki son iki tam gözlem değeri ve eksik veriden sonraki ilk iki tam gözlem değerini baz alarak doğrusal olmayan ya da belli bir eğilim içerisindeki örüntüyle eksik verileri tahmin eder. P_{i-1} ve P_{i-2} eksik veriden önceki iki tam gözlem değerini ve P_{i+1} ve P_{i+2} eksik veriden sonraki iki tam gözlem değerini ve t ise serinin eğilim derecesini etkileyen gerilim parametresini temsil etmek üzere eksik veri aşağıdaki formülle hesaplanır. $IV_{OS} = \frac{(2\lambda^3 - 3\lambda^2 + 1)P_{i-1} + (1-t)(\lambda^3 - 2\lambda^2 + \lambda)(P_{i+1} - P_{i-2})}{(2\lambda^3 - 3\lambda^2)P_{i+1} + (1-t)(\lambda^3 - \lambda^2)(P_{i+2} - P_{i-1})}$
	Catmull-Rom Spline	Catmull-Rom Spline yukarıda formülde yer alan t gerilim parametresinin 0 olduğu durumda kullanılan Cardinal Spline yönteminin özel bir durumudur. Gerek Cardinal Spline gerekse Catmull-Rom Spline yönteminde P_{i-1} ya da P_{i+1} verilerinin de eksik olması durumunda P_i eksik verisi de tahmin edilemez. Ancak, P_{i-2} verisinin eksik olması durumunda bu veri P_{i-1} ' e eşitlenirken P_{i+2} verisinin eksik olması durumunda bu veri P_{i+1} ' e eşitlenerek P_i eksik verisi tahmin edilmeye çalışılır.

Kaynaklar: *IBM, 2011: 164 ve **IHS Global, 2013: 391-394'den yararlanılarak hazırlanmıştır.

İnterpolasyon işlemi serideki mevcut (bilinen) verilerden yola çıkarak serideki veriler arasında, farklı bir yerde ve değeri bilinmeyen bir sıradaki (zaman serilerinde belli bir tarihteki) olası değeri bulmaya/tahmin etmeye yarayan bir yöntemdir. Diğer bir deyişle interpolasyon işlemi serideki tam verileri kullanarak çeşitli farklı algoritmalarla eksik verilerin doldurulması, tamamlanması ve tahmin edilmesidir.

Analizlerimizde kullanılacak değişkenlerle ilgili istatistiksel veriler konusunda eksik veri problemiyle karşılaşıldığından, mevcut verilerden faydalanılarak eksik veriler Tablo 20'de yer alan *Eviews 8* ve *SPSS 20* programlarında yer alan çeşitli eksik veri tahmin yöntemleriyle tahmin (*interpolasyon*) edilmiş ve hangi yöntemin analizlerimiz için en uygun yöntem olduğuna karar verilmeye çalışılmıştır. Eksik verilerin tamamlanmasında, mevcut verilerin dağılım özelliklerinin bozulmamasını sağlayacak yöntem seçilmeye çalışılmıştır.

Genel olarak analizimize konu sosyal, ekonomik, sağlık, eğitim ve çevreye ilişkin veriler yıldan yıla büyük değişiklik göstermemekte ve belli zaman dilimi içerisinde bir eğilime sahip olarak hareket etmektedir. Göstergelerdeki iyileşmeler genel olarak ilk yıllarda artarak artarken son yıllarda ise azalarak artmaktadır. Bu nedenle eksik verilerden önceki son tam gözlem değeri, eksik verilerden sonraki ilk tam gözlem değeri başka bir deyişle “en yakın komşu” gözlemlerin ortalamasını baz alarak eksik verilerin tahmin edilmesinin, interpolasyon yapılarak eksik veriler tamamlanmasının daha doğru bir yaklaşım olduğuna karar verilerek gerek SPSS 20'de gerekse Eviews 8 'de de kullanılan “Doğrusal (Linear) Interpolasyon” eksik veri tahmin yöntemi olarak seçilmiştir.

İnterpolasyon yöntemiyle yapılan tahminlerin yetersiz olması durumunda ise; analize konu ülkelerle ilgili çeşitli göstergeler için elde edilen veri setlerinden yola çıkarak gözlenen eksik

verilerin (genelde 1990-2012 dönemi) çeşitli trend analizleriyle tamamlanması ve kalan yıllarla birlikte hedef yılının (genelde 2013-2015 dönemi) önceki en yakın dönem performansları baz alınarak tahmin edilmesi yoluna gidilmiştir.

Genel olarak veri setlerindeki göstergelerdeki iyileşme ilk yıllarda artarak artarken son yıllarda ise azalarak artmaktadır. Örneğin okuryazarlık oranı 1990'ların başlarından 2000'lerin ortasına kadar çoğu ülkede hızla artarken, 2000'li yılların sonuna doğru, hedefe yaklaştıkça, bu artış trendi düşmekte başka bir deyişle azalarak artmaktadır.

Bu nedenle değişken setinin gruplara ayrılarak, yakın komşulara eksik verilerin aşamalı olarak tamamlanması yoluna da gidilmiştir: Eksik verinin tamamlanmasında beş yıllık trendler, uygun olmaması ya da kullanılamaması durumunda ise ilgili on yıllık trendlerin (1990-1999 ve 2000-2010 yıllık ortalama büyüme oranları) veya serinin ortalama trendi (1990-2010 dönemi yıllık ortalama büyüme oranı) veya eksik verinin olduğu yılın en yakın öncesi ve en yakın sonrasındaki yıla ilişkin değerler ve bu yıllar arasındaki yıllık ortalama büyüme oranı kullanılarak eksik veriler tamamlanmaya çalışılmıştır.

Ülkeye ilişkin böyle bir trendin hesaplanamaması durumlarda ise çok nadir de olsa ülkenin yer aldığı bölgedeki ve/veya gelir grubundaki ortalama dikkate alınmak suretiyle maksimum sayıda ülke değeri tahmin edilmeye çalışılmıştır. Söz konusu tahminlerin yapılamaması durumunda ise ilgili göstergeyle sınırlı olmak üzere, o ülke analize dahil edilmemiştir.

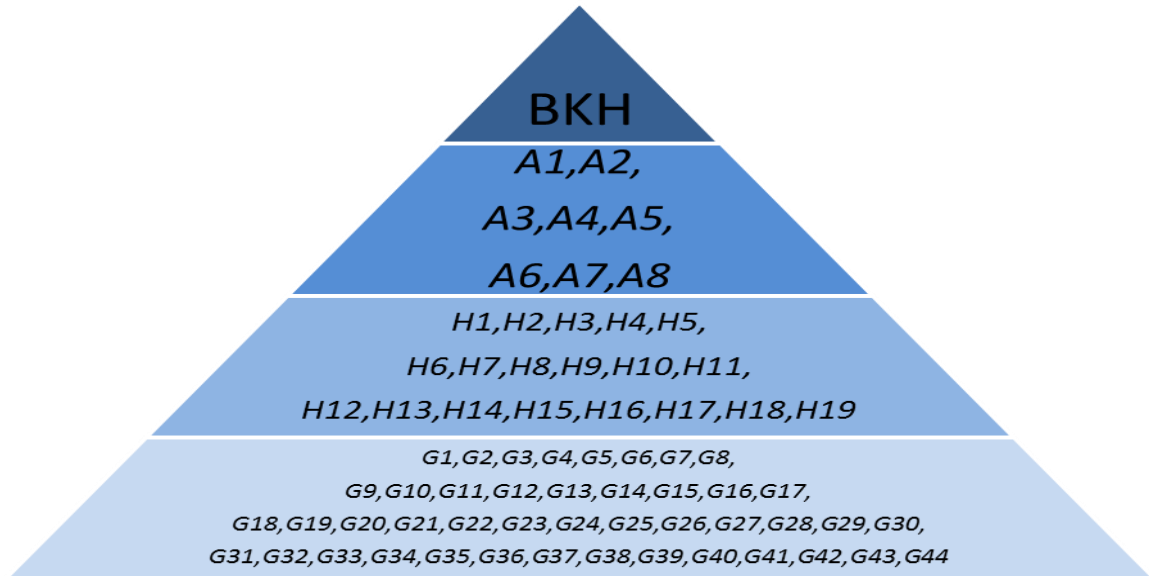
2.2.6. Oluşturulan Tahmini Veri Setinin Analizi

Analizimizde son mevcut veriden hedef yıl olan 2015' e doğru projeksiyon yapılırken ise son yıllara ilişkin trend kullanılmaya çalışılmıştır. Eksik verilerin tamamlanması ve 2013-2015 döneminin tahmin edilmesi neticesinde ilgili gösterge için 1990-2015 dönemini kapsayan ülkelerin başarı düzeyleri ve endeks değerleri hesaplanmıştır.

2.2.6.1. Göstergelerden Hedef, Amaçlar ve BKH Genel Endeksinin Oluşturulması

2.2.6.1.1. Genel Olarak

Çalışmada aşağıdaki piramitte de görüldüğü üzere ayrıntıdan (göstergeden) genele (amaca) doğru bir çalışma diğer bir deyişle tümevarım bir yaklaşım söz konusudur.

Grafik 21: BKH Endeksi ve Başarı Düzeyinin Hesaplanmasının Piramitsel Gösterimi

BKH: Bin Yıllık Kalkınma Hedefi,
 A1-A8: Amaçlar (8),
 H1-H19: Hedefler (19)
 G1-G44: Göstergeler (44)

Bu çerçevede; öncelikle her bir gösterge ile ilgili analiz, endeks oluşturulması ve performans değerlemesi yapılmıştır. Gösterge ile ilgili yapılan çalışmalardan (60 göstergenin 44'ü hesaplanabilmiştir) faydalanarak, ilgili göstergelerin ortalaması kullanılarak ilgili hedef (21 hedefin 19'u hesaplanabilmiştir) bu hedeflerden faydalanarak ilgili amaç ve nihayetinde 8 amacın ortalamaları alınarak ülkelerin BKH Genel Başarı düzeyleri ve BKH Genel Endeksi oluşturulmuştur.

BKH Genel Endeksi aşağıda formüle edildiği gibi 8 amacın ilgili ortalamaları (aritmetik, geometrik ve ağırlıklı ortalaması) kullanılarak 3 ayrı şekilde hesaplanmıştır. Böylece, hem her bir amaç (örneğin $BKH_{Yoksulluk}$, $BKH_{ÇocukSağlığı}$), hem de bunların ilgili ortalamasının alınması suretiyle hesaplanan ($BKH_{GenelEndeksi}$) bazlı değerlendirmeler yapılmıştır.

$$BKH_{GenelEndeksi} = Ortalama (BKH_{Yoksulluk}; BKH_{Eğitim}; BKH_{CinsiyetEşitliği}; BKH_{ÇocukSağlığı}; BKH_{AnneSağlığı}; BKH_{SalgınHastalıklarlaMücadele}; BKH_{ÇevreselSürdürülebilirlik}; BKH_{Küreselİşbirliği})$$

BKH 8 amaç 21 hedef ve 60 göstergeden oluşmaktadır. Ancak 16 gösterge yetersiz veri nedeniyle hesaplanamamıştır. Bu yüzden 60 yerine 44 gösterge analizlerimize dahil edilmiştir. Çalışmalarda 2 Hedef ile ilgili herhangi bir göstergeye ait veri olmadığından bu hedefler hesaplanamamıştır. Bu yüzden analize hedef sayısı 21 yerine 19 olmuştur. Analizde kullanılan

göstergeler, BKH Endeksi hesaplamasında kullanılan minimum ve maksimum değerler, BKH Başarı Düzeylerinin hesaplamasında kullanılan ölçütler ve analizlerde kullanılabilen verilerin düzeyine ilişkin bilgilere detaylı bir şekilde çalışmanın **EK:4**'de yer verilmiştir.

2.2.6.1.2. Kullanılacak Ortalamanın Belirlenmesi

Hedeflerle ilgili endeks değerlerinin hesaplanmasında ilgili göstergelerin, amaçlarla ilgili endeks değerlerinin hesaplanmasında ilgili hedeflerin ve nihayetinde BKH Genel endeksinin hesaplanmasında ise ilgili amaçların endeks değerlerinin ortalaması alınmaktadır. Literatürde endeks hesaplamasında genel olarak aritmetik, geometrik ve ağırlıklı ortalamalar yöntemleri kullanılmaktadır. Kullanılan ortalama yöntemine bağlı olarak da endeks değerlerinde önemli farklılıklar ortaya çıkabilmektedir.

Aritmetik Ortalama:

Bir serideki tüm değerlerin toplanarak gözlem sayısına bölünmesinden elde edilen değer o serinin aritmetik ortalamasıdır. Aritmetik ortalama (A.O) serideki n sayıdaki gözlem değerinin ($X_1, X_2, X_3... ,X_n$) toplamının, gözlem sayısına (n) bölünmesiyle aşağıdaki formülle hesaplanmaktadır.

$$A.O = (X_1 + X_2 + X_3 + \dots + X_n) / n$$

Herhangi bir serideki aşırı değerler aritmetik ortalamayı kendilerine doğru kaydırırken, serideki tüm değerlere eşit ağırlıkta önem verilmektedir. Aritmetik ortalama kullanılması durumunda bir göstergedeki yüksek başarı, diğer bir göstergedeki düşük başarı düzeyini telafi etmekte olup, gösterge değerleri arasındaki standart sapma değerini dikkate almadığından bulunan endeks değeri yüksek çıkmaktadır.

Geometrik Ortalama:

Geometrik ortalama (G.O), n birim sayısı olmak üzere, n sayıdaki gözlem değerinin ($X_1, X_2, X_3... ,X_n$) birbirleriyle çarpımlarının, N'inci dereceden kökünün alınmasıyla aşağıdaki formülle hesaplanmaktadır.

$$G.O. = \sqrt[n]{(X_1)(X_2)(X_3)\dots(X_n)}$$

Geometrik ortalama yöntemi kullanılması durumunda ise bir göstergedeki yüksek başarının, diğer bir göstergedeki düşük başarı düzeyini telafi etme etkisi azalmaktadır. Geometrik ortalama yöntemi gösterge değerleri arasındaki standart sapma değerini dikkate aldığından bulunan endeks değeri her durumda aritmetik ortalama yöntemi ile bulunan endeks değerinden daha düşük çıkmaktadır.

Tablo 21’de örnek olarak verilen, 3 göstergedен oluşan bir hedef endeksinin oluşturulmasında kullanılan ortalama yöntemine göre farklı sonuçlar bulunmuştur. Gösterge değerleri arasındaki standart sapma değeri ne olursa olsun aritmetik ortalama yöntemi ile hesaplanan hedef endeksi değişmezken, geometrik ortalama yöntemi ile hesaplanan hedef endeksi gösterge endeksleri arasındaki standart sapmaya bağlı olarak değişmekte ve bu sapma artıkça (serinin normal dağılımdan gittikçe uzaklaşması başka bir deyişle BKH endeks hesaplamasında ülkeler arasındaki değer farkının artması) hedef endeks değeri düşmektedir. Başka bir deyişle gösterge değerleri arasındaki standart sapma artıkça iki endeks değeri arasındaki fark aritmetik ortalama yöntemi lehine olmak üzere artmaktadır. Hedef endeks değerlerinin hesaplamalarında ilgili gösterge endeks değerleri arasındaki standart sapmayı dikkate alan geometrik ortalama daha kullanılabilir gözükmesine rağmen, bir takım dezavantajlara da sahiptir.

Tablo 21: Endeks Hesaplanmasında Kullanılan Ortalama Yöntemleri Farkı

Gösterge 1 Endeks	Gösterge 2 Endeks	Gösterge 3 Endeks	Göstergelerin Standart Sapması	Hedef Endeksi (Aritmetik Ortalama Yöntemi)	Hedef Endeksi (Geometrik Ortalama Yöntemi)
0,50	0,50	0,50	0,00	0,50	0,50
0,40	0,50	0,60	0,10	0,50	0,49
0,30	0,50	0,70	0,20	0,50	0,47
0,20	0,50	0,80	0,30	0,50	0,43
0,10	0,50	0,90	0,40	0,50	0,36
0,05	0,50	0,95	0,45	0,50	0,29

UNDP tarafından yayımlanan İGE’nde; 2010 yılından itibaren eğitim, sağlık ve refah alt endekslerin İGE’ye dönüştürülmesinde daha önceki yıllarda kullanılan aritmetik ortalama yöntemi yerine geometrik ortalama kullanılmaya başlanmıştır.

BKH’ nin “Herkesin Temel Eğitim Almasını Sağlamak” amacıyla ilgili endeks “İlköğretimde Net Okullaşma Oranı”, “İlköğretimde 1. Sınıfa Başlayan öğrenciler arasından son sınıfa ulaşanların oranı” ve “15-24 Yaş Grubunda Okur-Yazarlık Oranı” gerek göstergelerin geometrik ortalaması gerekse aritmetik ortalaması alınarak oluşturulmuştur. Yapılan çalışmada tüm ülkeler için 1990-2015 dönemi geometrik ortalama ile hesaplanan endeks değeri aritmetik

ortalamaya göre hesaplanandan yaklaşık %1,4 daha düşük bulunmuştur.

Tablo 21’de görüleceği üzere aritmetik ortalama kullanılması durumunda bir göstergedeki yüksek başarı, diğer bir göstergedeki düşük başarı düzeyini telafi etmekte olup, gösterge değerleri arasındaki standart sapma değerini dikkate almadığından endeks değeri yüksek çıkmaktadır. Ayrıca aritmetik ortalama kullanılması göstergelere eşit ağırlık verilmesi gerektirdiğinden, endeks hesaplamasında kullanılan göstergelerin birbirleriyle bire bir ikame edilebildiği anlamına da gelmektedir. Bu da endeksten beklenen amacın elde edilmesini zorlaştırmaktadır.

Diğer taraftan, geometrik ortalama yöntemi kullanılması durumunda ise gösterge değerleri arasındaki standart sapma değerini dikkate almasına rağmen bir ülkenin diğer göstergelerine göre herhangi bir göstergesindeki olumsuzluk nedeniyle endeks değerleri olması gereken değerden oldukça düşük çıkmakta ve bunun sonucunda ülkelerin kalkınma düzeyi olması gereken düzeyin oldukça altında değerlendirilmektedir. Geometrik ortalama aslında her bir gösterge için her ülkenin sahip olduğu değere bağlı olarak farklı bir ağırlık vermektedir. Düşük değerlere düşük ağırlık, yüksek değerlere ise yüksek ağırlık verdiği için, BKHE’de kullanılan gösterge, hedef ve amaç sayısının fazlalığı nedeniyle bu alt endeks değerlerinin herhangi birindeki göreceli olumsuzluk ülkenin endeks değeri, kalkınma düzeyi ve sıralamasında büyük bir sapmaya neden olmaktadır.

Ağırlıklı Ortalama:

Ağırlıklı ortalama değeri aritmetik ortalamaya benzemekte ancak değişkenlere farklı ağırlık vererek hesaplanmaktadır. Aritmetik ortalama, her bir veri değerinin önemini eşit olduğu varsayılmaktadır. Ancak serideki bazı değerlerin önemi diğerlerinden farklı olabilir. Bu durumlarda aritmetik ortalama yerine ağırlıklı ortalama kullanılması tercih edilmektedir. Dünya Ekonomik Forumu tarafından 2006 yılında tanımlanan 4 boyutlu 13 göstergeden oluşan Küresel Cinsiyet Eşitsizliği Endeksi (KCEE), cinsiyete dayalı eşitsizliklerin büyüklüğünü “*Normalize edilmiş ağırlıklı aritmetik ortalama*” yöntemini kullanarak ölçmektedir. Bu ağırlıklı yöntemde normalizasyon işlemi ağırlıkların toplamını 1’e eşit yapılması ile gerçekleşmektedir. Böylece ağırlıklı aritmetik ortalama formülünün paydası 1’e eşit olur. Serideki n sayıdaki gözlem değerinin $(x_1, x_2, x_3, \dots, x_n)$ her birinin ağırlığı sırasıyla $(w_1, w_2, w_3, \dots, w_n)$ olmak üzere ağırlıklar toplamı aşağıda görüldüğü üzere 1’e eşit olacaktır.

$$w_1 + w_2 + \dots + w_n = 1$$

Yukarıdaki ağırlıklar kullanılarak bir serinin normalize edilmiş ağırlıklı aritmetik ortalaması ise her bir gözlem değerinin ($x_1, x_2, x_3, \dots, x_n$) serideki ilgili ağırlığa ($w_1, w_2, w_3, \dots, w_n$) çarpılması suretiyle aşağıdaki şekilde formüle edilerek hesaplanır:

$$\bar{x} = w_1x_1 + w_2x_2 + \dots + w_nx_n$$

Aritmetik ortalama ve geometrik ortalamasının kullanılması durumunda yukarıda bahsedilen zafiyetler ortaya çıkacağından gerek BKHE'nin gerekse ülkelerin başarı düzeylerinin hesaplanmasında bu zafiyetleri giderecek ağırlıklı ortalama yöntemi tercih edilmiştir. Ağırlıklı ortalama geometrik ortalama gibi gösterge değerleri arasındaki standart sapma değerini dikkate alacak ancak her bir ülkeye sahip olduğu değere bağlı olarak bir ağırlık vermek yerine KCEE'de olduğu gibi serinin istatistiki sonuçları dikkate alınarak her bir gösterge, hedef ve amacın standart sapmaları eşitlenerek normalleştirilecektir.

Bu çerçevede; öncelikle her bir alt göstergenin endeks değeri hesaplanacak, daha sonra ise ilgili hedef ve bu hedeflerden faydalanılarak 8 amaç ve nihayetinde BKHE'nin hesaplanmasında her bir alt endeksin standart sapmalarından faydalanılarak hesaplanan ağırlıklar dikkate alınarak hesaplama yapılacaktır.

BKH'nin "Herkesin Temel Eğitim Almasını Sağlamak" amacıyla ilgili endeks "İlköğretimde Net Okullaşma Oranı", "İlköğretimde 1. Sınıfa Başlayan öğrenciler arasından son sınıfa ulaşanların oranı" ve "15-24 Yaş Grubunda Okur-Yazarlık Oranı" göstergelerinin ağırlıklı ortalaması dikkate alınarak hesaplanmasında; öncelikle her bir göstergeye ilişkin alt endeks oluşturulacak ve bu her alt endekse ait serilerin standart sapmaları hesaplanacaktır. Daha sonra ise her bir göstergenin standart sapmasını 0.01'e bölerek %1'lik değişikliğin neden olduğu etki ölçülecektir. Böylece bu üç göstergenin ilgili hedef içerisindeki ağırlıkları bulunarak (ağırlıklar toplamı 1 olacak), hedef ağırlıklı ortalama yöntemiyle hesaplanmış olacaktır.

Tablo 22'de görüldüğü üzere, göstergelerin ağırlıklı ortalaması dikkate alınarak hedef başarı değerinin hesaplanmasında 9.19 ile en düşük standart sapma değerine sahip "İlköğretimde Net Okullaşma Oranı" %39.93 ile en yüksek ağırlığa sahip iken, 14.47 ile en yüksek standart sapma değerine sahip "İlköğretimde 1. Sınıfa Başlayan öğrenciler arasından son sınıfa ulaşanların oranı" %25.35 ile en düşük ağırlığa sahiptir. Hedef başarı değerinin hesaplanmasında kullanılan 3 göstergenin ağırlıkları toplamı ise 1'e eşit olacaktır.

Tablo 22: Herkesin Temel Eğitim Almasını Sağlamak Hedefinin Ağırlıklı Ortalama Yöntemiyle Hesaplanması

Göstergeler	Göstergenin Standart Sapması (A)	Her Bir %1'lik Değişiklik Karşılığı Standart Sapma (B=0.01/A)	Ağırlık Değeri (C=B/0.027)	Ağırlık % (D=C*100)
2.1) İlköğretimde Net Okullaşma Oranı (% net)	9.19	0.0011	0.3993	39.93%
2.2) İlköğretimde 1. Sınıfa Başlayan öğrenciler arasından son sınıfa ulaşanların oranı (%)	14.47	0.0007	0.2535	25.35%
2.3) 15-24 Yaş Grubunda Okur-Yazarlık Oranı	10.57	0.0009	0.3471	34.71%
TOPLAM		0.0027	1	100.00%

Böylece *standart sapma değerine göre tersine ağırlıklandırma yönteminde* göreceli olarak daha düşük standart sapma değerine sahip olan göstergelerin (diğer göstergelere göre daha normal dağılmış, ülke değerleri daha çok ortalama etrafında dağılmakta ve göreceli olarak pozitif veya negatif aşırı değerlere sahip ülke sayısı daha az) daha yüksek standart sapma değerine sahip göstergelere (diğer göstergelere göre normal dağılımdan uzak, ülke değerleri ortalama etrafından uzaklaşmakta ve göreceli olarak pozitif veya negatif aşırı değerlere sahip ülke sayısı daha fazla) göre hedefe ilişkin endeks veya başarı düzeyinin hesaplanmasında daha fazla ağırlığa sahip olacaktır.

Böylece daha fazla ortalamadan pozitif ve/veya negatif sapan değerlere sahip serilerin standart sapması büyük ve bunun karşılığı ağırlık değeri düşük olacağı için bu aşırı değerlere sahip ülkelerin hedef, amaç ve BKH endeks değerlerinin olması gerekenden daha büyük veya daha düşük olması da engellenmiş olacaktır. Bu yöntem her bir alt endeksten yukarıya doğru ve nihayetinde 8 amaçtan BKHE'nin hesaplanmasında da kullanılacaktır. Aynı yöntem başarı düzeyinin hesaplanmasında da kullanılacaktır.

2.2.6.2. Ülkelerin BKH Endeks Sıralaması ve Kalkınmışlık Düzeylerinin Belirlenmesi

Yukarıda bahsedildiği üzere, her bir gösterge analiz edilerek göstergenin maksimize veya minimize edilmesinin hedeflenmiş olmasına bağlı olarak endeks değerleri hesaplanmıştır. Daha sonra ise çeşitli ortalamalar kullanılarak ilgili hedef, amaç ve nihayetinde 8 amacın ortalamaları alınarak BKH Genel Endeksi oluşturulmuştur. Ülkeler endeks değerlerine göre sıralanmış ve endekslerin istatistiki sonuçları dikkate alınarak ülkelerin göreceli kalkınma düzeyleri belirlenmiştir. Ayrıca kullanılan ortalamaya bağlı olarak farklı sonuçlar elde edilmiş ve bu sonuçlar mukayese edilmiştir.

Ülkelerin endeks sıralamaları ve kalkınmışlık düzeylerinin belirlenmesinde temel olarak 1990-2015 dönemi yıllık endeks setlerinden faydalanılmıştır. Ülkelerin kalkınmışlık düzeylerinin hesaplanmasında öncelikle ilgili veri setiyle ilgili ülkelerin 1990-2015 dönemi endeks değerleri hesaplanmış, 2015 yılı tahmini endeks değerleri ve bu yılın istatistiki sonuçları baz alınarak ülkelerin kalkınmışlık düzeyleri belirlenmiştir. Serilerin 2015 yılı özet istatistik sonuçları baz alınarak ülkelerin kalkınmışlık düzeyi hesaplanmıştır.

Aşağıda “2.1 İlköğretimde Net Okullaşma Oranı” göstergesi ile ilgili ülkelerin kalkınmışlık düzeyinin belirlenmesi örnek olarak verilmiştir. Göstergenin 1990-2015 dönemi yıllık endeks değeri hesaplandıktan sonra, hedef yıl olan 2015 yılının endeks değerlerinin istatistik sonuçları Tablo 23’de özetlendiği üzere elde edilmiştir.

Tablo 23: İlköğretimde Net Okullaşma Oranı 2015 Yılı Endeks Değeri İstatistik Sonuçları Özeti

Ortalama	0.908642
Standart Hata	0.010065
Medyan	0.973559
Mod	1
Standard Sapma	0.12286
Örnek Varyansı	0.015095
Kurtosis	1.10375
Skewness	-1.44334
Aralık	0.513616
Minimum	0.486384
Maksimum	1
Değer Toplamı	135.3877
Mevcut Veri Sayısı	149

Ülkelerin kalkınmışlık düzeyi 2015 yılı istatistik sonuçları baz alınarak 5 kategoride “ÇOK YÜKSEK” den “ÇOK DÜŞÜK” kalkınmışlık düzeyine doğru sıralanmıştır. Maksimum endeks değeri 1 olmak üzere, öncelikle maksimum endeks değerinden 0.2 standart sapma değeri kadar uzak olan ülkelerin ($1 - 0.2 \text{ standart sapma} \leq BKHE \leq 1$) kalkınmışlık düzeyi “ÇOK YÜKSEK” olarak belirlenmiştir.

Daha sonra ise, maksimum değerden her aşamada bir standart sapma değeri eksilterek ülkelerin kalkınmışlık düzeyi bir derece düşürülerek “YÜKSEK”, “ORTA”, “DÜŞÜK” ve “ÇOK DÜŞÜK” olmak üzere ülkelerin kalkınmışlık düzeyi 5 kategoriye ayrılmıştır. İlgili endeks değerinden serinin bir standart sapma değeri çıkartılması demek ülkelerin kalkınmışlık

düzeinin de bir derece düşürülmesi anlamına gelmektedir.Tablo 24’de “2.1 İlköğretimde Net Okullaşma Oranı” göstergesi ile ilgili ülkelerin kalkınmışlık düzeylerinin hesaplama yöntemine ve sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo 24: İlköğretimde Net Okullaşma Oranı Kalkınmışlık Düzeyi Hesaplama Tablosu

Max-(0.2*SD) <= E<= Max	Max-(1*SD) <= E<= Max-(0.2*SD)	Max-(2*SD) <= E<= Max-(1*SD)	Max-(3*SD) <= E<= Max-(2*SD)	Min
0.975	0.877	0.754	0.631	0.486
ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK
0.975<= E<= 1	0.877<=E< 0.975	0.754<=E<0.877	0.631<=E< 0.754	E < 0.631

E:BKHE=Bin Yıl Kalkınma Hedefleri Endeksi

Max: Serinin Maksimum Endeks Değeri=1

Min: Serinin Minimum Endeks Değeri=0.486

SD=Serinin Standart Sapması=0.122

Yukarıda “2.1 İlköğretimde Net Okullaşma Oranı” göstergesi ile ilgili yöntem diğer tüm gösterge hedef, amaçlarda da uygulanmıştır. Böylece göstergeler, hedefler, amaçlar ve genel amaç silsilesinde her bir değişkenle ilgili ülkelerin kalkınmışlık düzeyleri hesaplanmıştır.

2.2.6.3. Ülkelerin BKH Başarı Düzeylerinin ve Performanslarının Hesaplanması

Ülkelerin endeks değerleri baz alınarak hesaplanan kalkınma düzeyleri bir ülkenin belli bir tarihteki kalkınma seviyesini diğer ülkelere göre göreceli olarak gösteren stok bir değer olarak görülebilir. Ancak başarı düzeyi, ülkenin bir göstergeyle ilgili düzeyinin başlangıç yılı (1990 yılı) ile hedef yılı arasında nasıl bir performans gösterdiğini, diğer bir deyişle 1990-2015 dönemi içerisinde hedeflenen performansa ulaşip ulaşmadığını ölçmektedir. Bu nedenle belirli bir zamanda bir ülkenin başlangıç yılına göre başarısını ölçmeye çalışan ve zaman içerisinde farklılık gösteren başarı düzeyi bir akım değer olarak kabul edilebilir.

Ülkelerin başarı düzeylerinin belirlenmesinde temel olarak oluşturulan 1990-2015 dönemi yıllık veri setinden faydalanılmıştır. Ülkeler her bir gösterge bazında 1990 yılına farklı değerlerle başladıklarından, 2015 hedefine bağlı olarak başarı düzeyleri de farklı olabilmektedir. Ülkelerden ilgili gösterge konusunda 1990-2015 döneminde göreceli olarak daha iyi performans, diğer bir deyişle iyileşme gösteren ülkeler diğerlerine göre daha başarılı kabul edilmektedir.

Her bir gösterge konusunda ülkelerin başarı düzeyinin hesaplanmasında, ülkeler çok daha yüksek başarı oranına sahip olsalar bile, maksimum başarı düzeyi %100 olarak

sınırlandırılmıştır. Böylece ülkelerin hedeflenenenden daha iyi bir performans göstermesi dikkate alınmayarak, BKH nihai başarı düzeyinin ölçülmesi ve ülkelerin başarı düzeylerinin anlamlı bir şekilde mukayese edilmesi mümkün hale getirilmiştir. Daha sonra ise çeşitli ortalamalar kullanılarak ilgili hedef, amaç ve nihayetinde 8 genel amacın ortalamaları alınarak ülkelerin BKH gerçekleştirme konusunda başarı düzeyleri hesaplanmıştır.

Bazı göstergelerde spesifik anlamda bir hedef belirlenmiş olmasına rağmen (Örneğin 2015 yılında %100 olması, 2/3 oranında azaltılması, 3/4 oranında azaltılması, yarı yarıya azaltılması...) bazı göstergeler için böyle bir ölçüt söz konusu değildir. Ancak, ülkelerin başarı düzeylerinin ölçülebilmesi için spesifik sayısal, ölçülebilir ve mukayese edilebilir bir ölçütün kullanılması gerekmektedir. Bu nedenle, spesifik bir başarı ölçütü olmayan göstergenin bağlı bulunduğu hedef-amaç ve ilgili göstergeye ilişkin serinin 1990-2015 dönemindeki değişimin istatistik sonuçları baz alınarak bir başarı düzeyi ölçütü hesaplanmıştır. Örneğin “5.4 Genç nüfustaki doğum oranı (1000 kadın başına doğum oranı, 15-19 yaş) göstergesi için başarı ölçütü, değer 2015 yılında 1990 dönemine göre 3/4 oranında azaltılması olarak hesaplanmıştır.

Ülkeler başarı düzeylerinin istatistik sonuçları dikkate alınarak sıralanmış ve göreceli başarılı düzeyleri sınıflandırılmıştır. Ülkelerin başarı düzeylerinin hesaplanmasında temel olarak 1990-2015 dönemi yıllık veri setlerinden faydalanılmıştır. Ülkelerin başarı düzeylerinin hesaplanmasında öncelikle ülkelerin 1990-2015 dönemi veri setleri oluşturulmuş ve 1990 yılına göre 2015 yılı hedef değerleri hesaplanmıştır. Sonraki aşamada ülkelerin 2015 başarı düzeyleri istatistik sonuçları baz alınarak, ülkelerin hem belirli bir yılda (2013) hem de hedef yılında (2015) BKH gerçekleştirme konusunda başarı düzeyleri aşağıdaki formül yardımıyla hesaplanmıştır:

Hedef Yılında Başlangıç Yılına Göre Bir Ülkenin Tahmini Performans Düzeyi

$$(BKH_{TahminiDeğeri2015} - BKH_{BaşlangıçDeğeri1990}) / BKH_{BaşlangıçDeğeri1990}$$

Hedef Yılında Bir Ülkenin Başarı Düzeyinin Hesaplanması (%)

$$\text{Başarı Düzeyi (\%)} = \text{Min} (BKH_{TahminiPerformansDüzeyi} / BKH_{HedefPerformansDüzeyi}, \% 100)$$

Aşağıda “2.1 İlköğretimde Net Okullaşma Oranı” göstergesi ile ilgili ülkelerin başarı düzeyinin belirlenmesi örnek olarak verilmiştir. Göstergenin 2015 yılında %100 olması hedeflendiğinden, “ülkelerin BKH endeks değeri (kalkınmışlık düzeyleri” ile “ülkelerin BKH gerçekleştirme konusunda başarı düzeyleri” birbirine paralel sonuçlar vermektedir. Göstergenin 1990-2015 dönemi yıllık veri değerleri hesaplandıktan sonra, hedef yıl olan 2015 yılında ülkelerin başarı düzeylerinin istatistik sonuçları Tablo 25’de özetlendiği üzere elde edilmiştir:

Tablo 25: İlköğretimde Net Okullaşma Oranı 2015 Yılı Başarı Düzeyi İstatistik Sonuçları

Ortalama	91.3321
Standart Hata	0.6943
Medyan	94.7218
Mod	100
Standard Sapma	9.1851
Örnek Varyansı	84.3665
Kurtosis	2.1483
Skewness	-1.5422
Aralık	41.8197
Minimum	58.1804
Maksimum	100

Ülkelerin başarı düzeyi 2015 yılı istatistik sonuçları baz alınarak 5 kategoride “ÇOK BAŞARILI” dan “BAŞARISIZ” düzeyine doğru sıralanmıştır. Maksimum başarı düzeyi %100 olmak üzere, öncelikle maksimum başarı düzeyinden 0.2 standart sapma değeri kadar uzak olan ülkelerin (1-0.2 standart sapma \leq BKH Başarı \leq 1) başarı düzeyi “ÇOK BAŞARILI” olarak belirlenmiştir.

Daha sonra ise, maksimum değerden her aşamada bir standart sapma değeri eksilterek ülkelerin başarı düzeyi bir derece düşürülerek “BAŞARILI”, “KISMEN BAŞARILI”, “KISMEN BAŞARISIZ” ve “BAŞARISIZ” olmak üzere ülkelerin başarı düzeyi 5 kategoriye ayrılmıştır. İlgili başarı değerinden serinin bir standart sapma değeri çıkartılması demek ülkelerin başarı düzeyinin de bir derece düşürülmesi anlamına gelmektedir Tablo 26’da “2.1 İlköğretimde Net Okullaşma Oranı” göstergesi ile ilgili ülkelerin başarı düzeylerinin hesaplama yöntemine yer verilmiştir.

Tablo 26: İlköğretimde Net Okullaşma Oranı Başarı Düzeyi Hesaplama Tablosu

Max-(0.2*SD) <= BKH <= Max	Max-(1*SD) <= BKH <= Max-(0.2*SD)	Max-(2*SD) <= BKH <= Max-(1*SD)	Max-(3*SD) <= BKH <= Max-(2*SD)	Min
98.1630	90.8149	81.6298	72.4446	37.8300
ÇOK BAŞARILI	BAŞARILI	KISMEN BAŞARILI	KISMEN BAŞARISIZ	BAŞARISIZ
98.16<=BKH<=100	90.81<=BKH<98.16	81.63<=BKH<90.81	72.44<=BKH<81.63	BKH < 72.44

BKH=Bin Yıl Kalkınma Hedefleri Başarı Düzeyi

Max: Serinin Maksimum Başarı Değeri=100

Min: Serinin Minimum Başarı Değeri=37.83

SD=Serinin Standart Sapması=9.19

Yukarıda “2.1 İlköğretimde Net Okullaşma Oranı” göstergesi ile ilgili başarı düzeyinin belirleme yöntemi diğer tüm gösterge hedef, amaçlarda da uygulanmıştır. Böylece göstergeler, hedefler, amaçlar ve genel amaç silsilesinde her bir değişkenle ilgili ülkelerin başarı düzeyleri hesaplanmıştır.

Gösterge ile ilgili başarının ilgili göstergenin hedef yılı olan 2015’de %100 olması (İlköğretimde Net Okullaşma Oranı, İlköğretimde 1. Sınıfa Başlayan öğrenciler arasından son sınıfa ulaşanların oranı ve 15-24 Yaş Grubunda Okur-Yazarlık Oranı) olarak hedeflenmiş olması durumunda, bu göstergeler konusunda hesaplanan “ülkelerin BKH endeks değeri-kalkınmışlık düzeyleri” ile “ülkelerin BKH gerçekleştirme konusunda başarı düzeyleri” birbirine paralel sonuçlar vermektedir.

Ancak gösterge ile ilgili başarının, ilgili göstergenin hedef yılı olan 2015’de %100 olması dışındaki bir hedef belirlenmişse (örneğin 1990 ile 2015 yılları arasında günlük geliri bir doların altında olan nüfusu yarıya indirmek, 1990 ve 2015 Yılları Arasında Beş Yaş Altı Çocukların Ölümünün 2/3 Oranında Azaltılması, 1990 ve 2015 Yılları Arasında Gebelik, Doğum ve Lohusalık Sırasında Meydana Gelen Anne Ölümünün 3/4 Oranında Azaltılması, Ormanların kapladığı alan vb.) bu göstergeler konusunda hesaplanan “ülkelerin BKH endeks değeri (kalkınmışlık düzeyleri” ile “ülkelerin BKH gerçekleştirme konusunda başarı düzeyleri” birbirine zıt sonuçlar verebilmektedir. Diğer bir deyişle bir ülke ilgili gösterge konusunda, *BKH endeks sıralaması ve kalkınmışlık düzeyi açısından* “ÇOK YÜKSEK” değerli ülkeler arasında yer alabilirken, aynı gösterge konusunda 1990-2015 dönemindeki performansı diğer ülkelere göre göreceli olarak daha düşük kaldığından bu *ülke BKH gerçekleştirme konusunda başarı düzeyi açısından* “BAŞARISIZ” ülkeler arasında yer alabilmektedir.

2.2.6.4. Endeks Değerleri ve Başarı Düzeylerini Maksimize Eden Gerekli Büyüme Oranları

Her bir ülke için endeks değerinin maksimum (1.00) olması veya başarı düzeyinin %100 olması diğer bir deyişle ülkelerin gerek kalkınma düzeyinde gerekse başarı düzeyinde en yüksek değerlere ulaşabilmeleri için kalan yıllarda nasıl bir performans göstermeleri gerektiği hesaplanmıştır. Bu amaçla, son veri yılından (genellikle 2012 yılı) hedef yılı olan 2015 yılına kadar (genelde 2013-2015 dönemi) endeks değerinin veya başarı düzeyi değerinin yıllık ortalama büyüme (gelişme, iyileşme) oranının ne olması gerektiği bulunmuştur. Yöntem aynı olsa bile endeks değeri ve başarı düzeyini maksimize edecek büyüme oranları ayrı ayrı hesaplanmıştır.

Hesaplanma yöntemi aynı olduğundan, tekrardan kaçınmak için aşağıda sadece endeks değerinin maksimize (1.00) olması için kalan yıllarda (genelde 2013-2015 dönemi) gerekli büyüme (iyileşme) oranının belirleme yöntemine yer verilmiştir.

Tablo 27: 15-24 Yaş Grubunda Okur-Yazarlık Oranı Endeks Performansı Değerlendirme Tablosu

Ülkeler/ Endeks Değerleri	1990	2010	2013	2014	2015	*(G) Hedef Büyüme	** (g) Tahmini Büyüme	*** (g-G) Mevcut Büyüme Trendi Hedefin Neresinde
Arjantin	0.9788	0.9906	0.9915	0.9918	0.9921	0.23%	0.03%	-0.20%
Brezilya	0.8727	0.9711	0.9712	0.9704	0.9697	0.70%	-0.08%	-0.77%
Çin	0.9335	0.9930	0.9949	0.9955	0.9961	0.16%	0.06%	-0.10%
Mısır	0.6196	0.8548	0.8857	0.8960	0.9063	3.77%	1.25%	-2.52%
Hindistan	0.5475	0.8244	0.8572	0.8681	0.8791	4.60%	1.29%	-3.32%
Endonezya	0.9559	0.9898	0.9777	0.9737	0.9696	0.36%	-0.41%	-0.77%
İran	0.8212	0.9913	1.0000	1.0000	1.0000	0.13%	0.13%	0.00%
Nijerya	0.6671	0.6759	0.7327	0.7543	0.7759	9.74%	2.99%	-6.75%
Romanya	0.9909	0.9685	0.9651	0.9640	0.9629	0.83%	-0.12%	-0.95%
Rusya	0.9967	0.9963	0.9962	0.9961	0.9960	0.09%	-0.01%	-0.10%
Türkiye	0.9133	0.9794	0.9820	0.9851	0.9883	0.38%	0.08%	-0.30%

* g : Ülkenin kalan yıllarda, genellikle 2013-2015 dönemi, tahmini ortalama yıllık büyüme oranı.

**G : Ülkenin kalan yıllarda hedefe ulaşması için gerekli ortalama yıllık büyüme oranı.

***g-G : Ülkenin 2015 hedefini gerçekleştirmek için kalan yıllardaki gerekli (ekstra) performans artış oranı.

Bulunan 2013-2015 dönemi tahmini büyüme oranı, hedef yılında endeks değerini 1 yapacak büyüme oranı ile kıyaslanarak ilgili ülkenin endeks hedefi gerçekleştirmek için gerekli büyüme trendinin ne kadar gerisinde bulunduğu ve 2015 hedefini yakalamak için ne oranda bir performans artışına gerek duyduğu analiz edilmiştir.

Ülkelerin mevcut verilerden faydalanarak hesaplanmış 2013-2015 dönemi tahmini büyüme oranı, hedef yılında endeks değerini 1 yapacak büyüme oranı ile kıyaslanmış ve ilgili ülkenin endeks hedefi gerçekleştirmek için gerekli büyüme trendinin ne kadar gerisinde bulunduğu ve 2015 hedefini yakalamak için ne oranda bir performans artışına gerek duyduğu analiz edilmiştir. Bu hususta Tablo 27’de örnek olarak “15-24 Yaş Grubunda Okur-Yazarlık Oranı” endeks performansı değerlendirmesine yer verilmiştir.

Gerek ülkelerin endeks değerini gerekse başarı düzeylerini maksimize etmesi için kalan yıllarda gerekli büyüme (iyileşme) oranlarının belirlenmesi konusunda MS Excel’in “Çözücü (Solver)” veya “Hedef Ara (Goal Seek)” fonksiyonlarını kullanılarak modelleme yapılmıştır. Bu modelleme, modelde kullanılan değişkenler ve kısıtlamalar çerçevesinde gerekli büyüme oranının bulunması (G) yöntemi aşağıda özetlenmiştir:

KARAR DEĞİŞKENLERİ:

X_{ijt} = j. ülkenin i. değişkeni için t. zamandaki endeks değeri:

Bu değişken genellikle ülkenin ilgili gösterge konusunda 2012 yılı için hesaplanmış endeks değeri olarak ele alınmıştır (**BKH**_{VeriEndeks2012})

G_{ijt} = j. ülkenin i. değişkeni için kalan t döneminde hedefe ulaşması için gerekli yıllık ortalama büyüme (iyileşme) oranı

Bu değişken ilgili gösterge konusunda ülkenin kalan yıllarda (genellikle 2013-2015 dönemi) hedefe ulaşması için gerekli ortalama yıllık büyüme oranını göstermektedir.

g_{ijt} = j. ülkenin i. değişkeni için kalan t döneminde (2013-2015) tahmini yıllık ortalama büyüme (iyileşme) oranı

Bu değişken ilgili gösterge konusunda ülkenin kalan yıllarda (genellikle 2013-2015 dönemi) tahmini ortalama yıllık büyüme oranını göstermektedir.

$g_{ijt} - G_{ijt}$ = j. ülkenin i. değişkeni için kalan t döneminde hedefe ulaşması için gerekli (ekstra) performans artışı (büyüme-iyileşme) oranı.

Ülkenin 2015 hedefini gerçekleştirmek için gerekli performans artışı oranını gösterir.

AMAÇ FONKSİYONU:

Maksimum: $BKH_{ijTahminiHedefEndeks2015} = X_{ijt} * (1+G)$

Amaç fonksiyonumuz hedef yıl olan 2015 yılında endeks (başarı) değerinin maksimum olmasıdır.

KISITLAMALAR:

$$BKH_{ijHedefEndeks2015}=1$$

(Başarı düzeyi hesaplamasında=100)

j. ülkenin i. değişkeni için hedef yılında (2015) endeks değerinin maksimum yani 1 olması

$$0 < X_{ijt} \leq 1$$

(Başarı düzeyi hesaplamasında $0 < X_{ijt} \leq 100$)

j. ülkenin i. değişkeni için t. zamandaki (2012) endeks değerinin 0'dan büyük ve maksimum değer olan 1'den küçük ya da eşit olması,

$$G_{ijt} \geq 0$$

j. ülkenin i. değişkeni için kalan t döneminde hedefe ulaşması için gerekli yıllık ortalama büyüme (iyileşme) oranının negatif olmaması

$$g_{ijt} \leq G_{ijt}$$

j. ülkenin i. değişkeni için kalan t döneminde tahmini yıllık ortalama büyüme (iyileşme) oranının hedefe ulaşması için gerekli yıllık ortalama büyüme oranından büyük olmaması.

Yukarıda modellenen amaç fonksiyonu ve kısıtlamalar çerçevesinde, G_{ijt} MS Excel'in ilgili fonksiyonları kullanılarak, her bir ülke için çözülmüştür.

Tablo 27'de yer alan "15-24 Yaş Grubunda Okur-Yazarlık Oranı Endeks Performansı Değerlendirme Tablosu"nda bazı gelişmekte olan ülkelere ilişkin verilere yer verilmiştir. Söz konusu gösterge ile ilgili olarak "Çözücü" yardımıyla gerekli büyüme oranının (G) bulunmasından sonra yapılan işlemler ve sonuçları aşağıda özetlenmiştir:

G = 2015 hedefine ulaşmak için çözücü ile bulunan gerekli (2013-2015) ortalama yıllık büyüme oranı olmak üzere,

g = (2013-2015) tahmini ortalama yıllık büyüme oranı

ve $g \leq G$ olmak üzere

$g-G$ = Ülkenin 2015 hedefini gerçekleştirmek için gerekli performans artışı oranını gösterir.

İlgili ülkenin hedefi gerçekleştirmek için gerekli büyüme trendinin ne kadar gerisinde bulunduğu ve 2015 hedefini yakalamak için ne oranda bir performans artışına gerek duyduğu analiz edilmiştir.

Kalan yıllarda (2013-2015) tahmini endeks aşağıdaki şekilde hesaplanmaktadır:

$$BKH_{TahminiEndeks2013} = BKH_{VeriEndeks2012} * (1+g)$$

$$BKH_{TahminiEndeks2014} = BKH_{TahminiEndeks2013} * (1+g)$$

$$BKH_{TahminiEndeks2015} = BKH_{TahminiEndeks2014} * (1+g)$$

Buna karşın nihai yıldaki (2015) hedef endeks değeri maksimum değer olan 1'dir. Bu değer serideki son veri endeks değerinin ($BKH_{VeriEndeks2012}$), yukarıda çözücü yardımıyla da bulunan gerekli (2013-2015) ortalama yıllık büyüme oranı ile kalan yıllarda sürekli artırılması neticesinde aşağıdaki şekilde hesaplanmaktadır:

2015 hedefini yakalamak için çözücü ile bulunan

$$BKH_{HedefEndeks2013} = BKH_{VeriEndeks2012} * (1+G)$$

$$BKH_{HedefEndeks2014} = BKH_{HedefEndeks2013} * (1+G)$$

$$BKH_{HedefEndeks2015} = BKH_{HedefEndeks2014} * (1+G)$$

Eğer $g=G$ ise $BKH_{TahminiEndeks2015} = BKH_{HedefEndeks2015}$ olacak ve ülkenin 2015 yılı endeks değeri maksimize edilerek 1'e eşit olacaktır.

Eğer $g < G$ ise $BKH_{TahminiHedefEndeks2015} < BKH_{HedefEndeks2015}$ olacak ve ülkenin 2015 yılı endeks değeri maksimize edilemeyecek ve 1'in altında gerçekleşecektir.

Yukarıda özetlenen bilgiler ışığında Türkiye örneğine baktığımızda; Türkiye'de 15-24 yaş grubunda okur-yazarlık oranı, 2013-2015 döneminde tahmini ortalama yıllık büyüme oranı $g=0.08\%$ olarak ölçülmüştür.

Ancak Türkiye'de 2015 yılında bu oranın %100 başka bir deyişle endeks değerinin 1 olması için çözücü yardımı ile bulunan gerekli (2013-2015) ortalama yıllık büyüme oranı $G=0.38\%$ olarak hesaplanmış ve mevcut büyüme trendi hedefin $(g-G)$ 0.30% gerisinde kaldığı bulunmuştur. Tablodaki ülkelerden sadece İran'da $g=G$ olduğundan hedef yılında endeks değerinin maksimize edilerek 1'e eşit olacağı tahmin edilmiştir.

2.3. YOKSUL ODAKLI BÜYÜME UYGULAMALARI VE BİNYIL KALKINMA HEDEFLERİ PANEL VERİ ANALİZLERİ ÜZERİNE YÖNTEM BELİRLEMESİ

2.3.1. Yoksul Odaklı Büyüme Uygulamaları Üzerine Literatür Analizi

BKH'nin gerçekleştirilmesine önemli katkı sağladığı düşünülen Yoksul Odaklı Büyüme (YOB), ekonomik büyümenin kapsayıcı olması durumunda, istihdam yaratarak yoksulluğu azaltma ve daha adil bir gelir dağılımı sağlayarak eşitsizliği azaltma hususlarında önemli rol oynamaktadır. YOB ekonomik büyümenin daha adil bir gelir dağılımı sağlayarak yoksulluğun azaltılmasını da hedeflemektedir. İstihdam yaratan YOB politikaları ile ekonomik büyümenin yoksul kesimin geliri üzerindeki pozitif etkisinin yoksul olmayanların gelirleri üzerindeki pozitif etkisinden daha fazla olması amaçlanmaktadır. Böylece yoksulların ekonomik büyümeden daha fazla yararlanmasına, ülkedeki gelir eşitsizliğini azaltarak daha adil bir gelir dağılımı elde edilmesi amaçlanmaktadır.

Dünya Bankası bölüşüm kaygılarına salt büyüme kavramı yerine YOB kavramını kullanarak yanıt vermiştir. Böylece banka yoksullukla mücadele misyonuna da uygun şekilde yoksulluğun azaltılması ve yoksulların büyümeden daha fazla faydalanması gerektiği yönünde daha fazla çaba sarf edilmesini vurgulamaya başladığı bir dönüşüm yaşamıştır. Ancak bu kavram konusunda kelime anlamı ile gerçekliliği konusunda potansiyel bir takım yanılgılar söz konusudur. Literatürde YOB'nin tanımı konusunda, zaman içerisinde eleştiriler ve değişikliklere rağmen, iki ayrı akım ön plana çıkmaktadır (Woodward ve Simms, 2006: 8-9):

- ✓ Baulch ve McCulloch, Kakwani ve Pernia (2000) ile White ve Anderson tarafından da desteklenen birinci akıma göre; yoksulların gelir düzeyindeki yüzde artış yoksul olmayanların gelirindeki yüzde artıştan, ortalama olarak, daha az olmamalıdır. Diğer bir deyişle büyüme yoksulların gelirinde nispi bir artış sağlamalıdır.
- ✓ Ravallion ve Chen (2003), Ravallion (2004/a) ve DFID tarafından da desteklenen ikinci akıma göre ise; ne kadar küçük olursa olsun büyüme yoksulların gelirlerinde mutlak bir artış sağlamalıdır.

Ravallion ve Chen (2003) büyümenin yoksulluk üzerindeki etkisini ölçmek için, literatürde "Growth Incidence Curve (GIC)" olarak adlandırılan, "büyüme etki eğrisi"ni önermişlerdir. GIC; yatay ekseninde yer alan farklı gelir (tüketim) gruplarının dikey ekseninde yer alan iktisadi büyümeden, belirli bir zaman diliminde, nasıl faydalandığını gösteren bir eğridir. Yoksulların

büyümeden aldığı pay ortalama büyüme oranından fazla ise bu büyüme "YOB" olarak tanımlanmıştır. Eğrinin şekli YOB'nin doğasını göstermektedir. Negatif eğimli GIC, yoksulların büyümeden daha fazla faydalandığını, başka bir deyişle analiz döneminde büyümenin YOB olduğunu gösterirken, pozitif eğimli olması durumunda ise tersi durum geçerlidir. Eğrinin yatay olması durumunda ise tüm gelir grupları büyümeden eşit oranda (ortalama büyüme kadar) faydalanmaktadır.

Filho (2010) YOB stratejilerini temelde dört ilkeye dayandırmıştır: İlk olarak, kitlesel yoksulluk geliştirmekte olan ülkelerin karşı karşıya olduğu en önemli sorundur, ortadan kaldırılması bu ülke hükümetlerinin başlıca önceliği olmalıdır. İkincisi, YOB yoksullara zenginlere göre daha fazla yarar getirmelidir. Diğer bir deyişle, büyüme mutlak yoksulluk yanında göreceli yoksulluğu da azaltması durumunda YOB olarak adlandırılmaktadır. Üçüncüsü, gelir dağılımındaki düzelme ve sosyal refah artışı birbirini doğrudan takip etmelidir. Dördüncü ve son olarak ise; YOB stratejileri demokratik siyasi süreçler ile iç içe olmalıdır. Politik demokrasiden kopuk dağıtım politikaları popülisttir: Bu politikalar keyfi olarak seçilip uygulanmakta ve etkin bir şekilde takip edilmeyerek bu politikalarla doğrudan ilgisi olan sosyal grupları dışlamaktadır (Filho, 2010: 21-25).

Ülkelerin sadece gelire ve ekonomik büyümeye odaklanması durumunda uygulanan iktisat politikaları sadece iktisadi büyümeyi destekleyecektir. Ancak bu durumda sadece nicel unsurlara (büyüme, gelir artışı) yoğunlaşıp niteliksel unsurlara (gelir dağılımı, eğitimin ve sağlığın kalitesi, çevre gibi sosyal, kültürel faktörler) ihmal edilmesi durumunda kısa dönemdeki büyümenin sürdürülebilirliği konusunda sorun yaşanabilecektir. Bu nedenle, ülkelerin kalkınma ve yoksul odaklı büyümeleri destekleyici politikalara yer vererek insanların yaşam kalitesini ve refah düzeyini de yükseltecek maliye politikaları uygulamaları önerilmektedir (Jahan, 2005: 152-155).

Diğer taraftan, gelir dağılımının düzeldiği durumlarda görülen büyüme, gelir dağılımının bozulduğu duruma göre yoksullukla mücadelede ve yoksulluğu azaltmada daha başarılı sonuçlar vermektedir. Gelir dağılımının düzeldiği her büyüme bir yandan yoksulluğu azaltma konusunda doğrudan etkiye sahip iken, diğer yandan, gelir dağılımının düzelmesi sonucunda ortaya çıkan dolaylı pozitif etkinin de katkısıyla, başlangıçtaki gelir dağılımı eşitsizliği az ise büyümenin yoksulluğu azaltıcı etkisi daha büyük olmaktadır. Bunun sonucunda da gelir dağılımının daha eşitlikçi hale gelmesi, gelecekte gerçekleşecek olan büyümenin yoksulluğu azaltıcı etkisini (esnekliğini) artıracaktır. Gelir dağılımının düzelmesi cari dönemde yoksulluğu azaltırken, gelecek dönemlerdeki büyüme ise gecikmeli bir etkiyle de olsa yoksulluğun azaltılmasına daha

fazla katkı sağlayacaktır. Ekonomik büyüme ortalama gelirin artmasına yol açarak yoksulluğun azalmasına neden olur. Diğer bir deyişle gelir dağılımındaki eşitsizlik ile yoksulluk arasında bir değiş-tokuş (trade-off) söz konusudur. Eğer ekonomik büyüme eşitsizliğin artmasına yol açarsa, yoksulluk da artmakta, ekonomik büyüme eşitsizliğin azalmasına yol açarsa, yoksulluk ise azalmaktadır (Kabaş, 2009: 128-130).

Ancak, yakın bir zamana kadar, eşitsizlik, yoksulluk ve büyüme arasındaki ilişki tam olarak araştırılmamıştır. Dünya Bankası'nın baş ekonomisti Bourguignon (2004) bu üçgen ilişkiyi ortaya koyduğu çalışmasında; yoksulluktaki hızlı düşüşün ve kalkınmanın gerçekleştirilmesinde ülkelere özgü farklı bileşimlerde birbiriyle güçlü ilişkiler olan büyüme ve dağıtım politikalarına ihtiyaç olduğunu, yoksullukla mücadelede başarının gelir seviyesindeki artış (büyüme) ve/veya daha iyi bir gelir dağılımı (eşitsizliğin azaltılması) ile sağlanabileceğini vurgulamıştır. Yoksulluktaki %1'lik düşüş belirli bir büyüme oranı (yoksulluğun büyüme esnekliği) yahut gelir dağılımı eşitsizliğindeki belli oranda bir düzelmeye (yoksulluğun eşitsizlik esnekliği) gerçekleşebilir. Daha da önemlisi, gelirdeki artış mutlaka eşitsizliğe neden olmaz, bu nedenle politika yapıcıların yoksulluğu azaltmak için sadece büyümeye yerine, eşitsizlik ve büyümeye aynı zamanda odaklanmalıdır (Bourguignon, 2004:1-14). Ancak eşitsizlik ile etkinlik arasında bir trade-off olduğu varsayıldığından, eşitsizlik, yoksulluk ve büyüme arasındaki bu üçgen ilişki uzun bir süre ihmal edilmiştir (Fuentes, 2005: 6).

Dolar ve Kraay 1960-2000 dönemine ait 92 ülkeyi kapsayan çalışmalarında; toplumdaki en yoksul %20'lik kesimin gelirlerinin, ortalama gelirlerin genel seviyesindeki bir artış/azalışla orantılı olarak arttığını/azaldığını, yani büyüme ile gelir dağılımı arasında sistematik bir ilişkinin olmadığını, büyümenin en yoksul kesimin gelirini yalnızca mutlak olarak iyileştirdiğini, bu nedenle yoksulların koşullarındaki iyileşmeler açısından büyümenin tek başına yeterli olmadığı sonucuna varmışlardır (Dolar ve Kraay: 2004: 56-57).

Ravallion ise 47 ülkenin 1980-90'lara ait verilerini kapsayan çalışmasında gelişmekte olan ülkelerdeki yoksulların, hem artan refahın getirilerinden, hem de daralmanın negatif sonuçlarından etkilendiklerini vurgulamıştır. Ravallion yoksulluk oranları ile büyüme ilişkisinde belirleyici olanın başlangıç koşulları olduğunu ve yoksulluğun azalması açısından en ideal durumun büyümeyle birlikte eşitsizliğin azalması olduğu sonucuna varmıştır (Ravallion, 2004/b: 77).

Heltberg gelir eşitsizliğinin yoksulluğun büyüme esnekliğini ciddi biçimde etkilediğini, başlangıçtaki eşitsizlik seviyesinin büyüme için olumsuz bir koşul oluşturduğunu, bu nedenlerle büyümenin yoksulluğun azalmasına olumlu katkıda bulunması için eşitsizliği azaltma ya da en

azından daha da artmasını önleme yollarına gidilmesi gerektiği sonucuna varmıştır (Heltberg, 2004: 90). Nashcold'de benzer çalışmasında BKH'nin 1. amacı olan 2015 yılında yoksulluğun yarı yarıya azaltılması için az gelişmiş ülkelerin gelir dağılımını iyileştirirken, en azından daha da kötüleşmesini önlerken, aynı zamanda da daha yüksek büyüme oranlarına erişmeleri gerektiği sonucuna varmıştır (Nashcold, 2004: 121-123).

Dağdeviren vd. (2004) daha eşitlikçi bir servet ve gelir dağılımının hızlı ve sürdürülebilir büyüme konusunda başlangıçta daha uygun bir ortam yarattığını, mevcut gelir ve varlıkların veya ekonomik büyümenin yeniden dağıtım politikalarının birçok ülkede yoksullukla mücadele konusunda en etkili yol olduğunu belirtmişlerdir. Böyle bir ortamdaki büyüme süreci yalnızca kısa vadede yoksullara yaramakla kalmamakta, bir sonraki dönem için daha düşük bir başlangıç eşitsizlik seviyesi oluşturarak uzun vadedeki büyümeyi de olumlu yönde etkilemektedir. Orta gelirli ülkelerde yoksulluğun azaltılması açısından en etkin sonuca mevcut gelirin yeniden dağıtımı ile ulaşılrken, büyüme ile birlikte yeniden dağıtım ikinci, gelir dağılımını değiştirmeyen büyüme ise üçüncü sırada yer aldığı sonucuna varmışlardır (Dağdeviren; Hoeven ve Weeks, 2004: 148).

Büyüme bir ülkenin üretim seviyesinde artış anlamına gelmesine rağmen, bu artıştan çeşitli guruplar eşit şekilde yararlanamayabilir. Dünya Bankası'na göre, veri bir büyüme oranı için, yoksulluktaki azalma gelir dağılımının büyümeye bağlı olarak nasıl değiştiğine, başlangıçtaki gelirdeki eşitsizlik düzeyine, yoksul insanların gerek varlıklara gerekse bu büyümeden ve sağladıkları fırsattan yararlanabilmelerine bağlı olarak değişmektedir. Dolar ve Kraay'ın 80 ülkenin 40 yıllık göstergelerini dikkate alarak yaptığı çalışmaya göre, yoksulların (en fakir %20'lik gelir grubunun) geliri kişi başına düşen GSYİH'daki artış kadar, yani büyüme oranı kadar artmaktadır (Arestis, 2004: 9-10).

Dolar ve Kraay ortalama geliri artıran politikaların yoksulluğu azaltma stratejisinin en önemli ayağı olduğu sonucuna varmışlardır. Bu stratejiler eğitim, sağlık, altyapı ve benzeri alanlardaki gelişmeleri de içerebilir, ancak mevcut ülke örnekleri toplumun en fakir kesimlerinin bu tarz çok yönlü büyüme odaklı politikalardan faydalanılması konusunda hayal kırıklıkları sunmaktadır. Dolar ve Kraay büyümenin yoksulların konumunu iyileştirmek konusunda önemli tek şey olduğunu söylememektedir. Ancak en yoksul kesim lehine geniş ve sürdürülebilir bir farklılık yaratacak ekonomik büyüme dışındaki politikaların belirlenmesinin ne kadar zor olduğunu vurgulamışlardır (Haughton ve Khandker, 2009: 165).

Gupta (2004) tarafından yapılan ampirik çalışmalarda; eğitime ve sağlığa ayrılan kamu harcamalarının iktisadi büyümeyi arttırdığını, insani gelişmeyi ve gelir eşitliğini sağladığını ve

yoksulluğu azalttığını vurgulamaktadır. Bozulan gelir dağılımı kamu harcamalarının yoksul odaklı kullanılmasıyla düzeltilmektedir. Ancak, eğitime ve sağlığa yapılan harcamaların genellikle yoksul odaklı olmaması nedeniyle bu sektörlerde büyük eşitsizlikler görünmektedir. OECD ve BM gibi uluslararası kuruluşlar YOB'yi yoksullukta önemli azalmalara yol açan büyüme olarak değerlendirmekte ve bu hususta iki tanım yapmaktadır. Birinci tanıma göre YOB; yoksulların büyümeden daha çok faydalanması, diğer bir deyişle yoksul kesimlerin gelirlerinin büyüme oranının yoksul olmayan kesimlerin gelirlerinin büyüme oranından büyük olması, eşitsizliğin azalmasıdır. İkinci tanıma göre ise, büyümenin yoksulluğu azaltması diğer bir deyişle yoksulların gelirlerinde bir değişme olmadığı veya azalmadığı durumlar hariç büyüme YOB'dir (Kabaş, 2009: 77, 127).

Dünya Bankası'nın bazı kuruluşlarla birlikte "YOB" üzerine 14 ülke örneği ile yaptığı çalışma literatüre önemli katkılar sağlamıştır. Bu çalışmalarda Bangladeş, Bolivya, Brezilya, Burkina Faso, El Salvador, Endonezya, Gana, Hindistan, Romanya, Senegal, Tunus, Uganda, Vietnam ve Zambiya'da biri 1990'lar diğeri ise 2000'lerin başı olmak üzere en az iki hane halkı anketleri kullanılarak karşılaştırmalı metodolojiler, tüketim harcamaları ve yoksulluk verileri analiz edilerek büyümenin yoksulluk üzerindeki etkisi test edilmiştir. Her bir ülke için ayrı ayrı yapılan bu çalışmalarda büyüme ile yoksulluğun azaltılması arasında güçlü bir ilişki tespit edilmiş, büyüme ve düşük düzeydeki gelir eşitsizliğinin yoksulluğun azaltılmasında etkili olduğu vurgulanmıştır (World Bank ve Other Institutions, 2005/b: 2,16).

Brezilya için yapılan çalışmada, ortalama olarak gelirdeki %10'luk artışın aşırı yoksulluğu %8 azalttığı yani büyümenin yoksulların lehine olduğu analiz edilmiştir. Yapılan analizlerde yoksulluğun büyümeye olan duyarlılığı kısmen eşitsizlik düzeyine, kısmen de başlangıçtaki gelir seviyesine bağlı olduğu sonucuna varılmıştır. Bourguignon'un 2002 yılındaki çalışmasında; yoksulluğun büyüme esnekliği ile önceki gelir düzeyi arasında pozitif bir ilişki var iken, önceki gelir eşitsizliği ile negatif bir ilişki tespit edilmiştir. Bunun anlamı; daha yoksul ve gelirin daha eşitsiz dağıldığı eyaletlerde aynı oranda yoksulluk azaltılmasını başarmak için daha yüksek oranda büyümek gerekmektedir. Büyüme ile ilgili yapılan regresyon analizinde ise eşitsizlik ile büyüme arasında pozitif bir ilişki tespit edilmiştir. Bu da büyüme ile yoksul odaklı büyüme arasında bir değiş-tokuş (trade off) olabileceği anlamına gelmektedir (Menezes ve Vasconcellos, 2004: 3).

Karay tarafından 2005 yılında yapılan çalışmada; yoksulluktaki değişim ortalama gelirdeki artış, yoksulluğun büyümeye olan duyarlılığı ve gelir dağılımındaki değişime bağlanmıştır. Yapılan geniş tabanlı ülke analizlerinde ise ortalama gelirdeki artışın yoksulluktaki değişimin kısa

dönemde %70, orta ve uzun dönemde ise %95'ini açıkladığı sonucuna varılmıştır. Diğer iki değişkenin yoksulluk üzerindeki etkisi sınırlı kalmış ve sonuçta Karay yoksullukla mücadelede büyüme odaklı politikaların uygulanmasını önermiştir. Ravallion (1997, 2004/a) tarafından yapılan çalışmalarda ise özellikle gelirin önemli düzeyde eşitsiz dağıldığı ülkelerde, yoksulluğun eşitsizliği azaltmadan düşürülemeyeceği sonucuna varılmıştır. Ayrıca Lopez ve Serven 100 ülkeye ait 40 yıllık verinin kullanıldığı kişi başına gelir dağılımının log-normal yöntemini kullandıkları yoksulluk, büyüme ve eşitsizlik arasındaki ilişkiyi analiz ettikleri çalışmalarında şu sonuçlara varmışlardır (Lopez ve Serven, 2006: 1, 15):

- ✓ Eşitsizlik yoksulluğu olumsuz etkilemekte olup, bu etki sadece eşitsizliğin yoksulluğun büyüme esnekliğini olumsuz etkilemesinden değil, birçok senaryoda yoksulluğun da eşitsizlik esnekliğini olumsuz etkilemesinden kaynaklanmaktadır.
- ✓ Belirli bir yoksulluk sınırı için, büyümenin yoksulluk üzerindeki etkisi zengin ülkelerde yoksul ülkelere göre daha büyük olup, bu nedenle yoksul ülkeler için hızlı bir şekilde yoksulluğu azaltmak daha zordur.
- ✓ Büyümeden kaynaklanan yoksulluk değişikliğinin genel varyans payı zengin ve daha eşitsiz ülkelerde genellikle daha düşüktür.
- ✓ Başlangıçtaki veri kalkınma ve eşitsizlik seviyesinde, büyüme ve eşitsizlik değişikliklerin göreceli yoksulluğu azaltma etkinliği yoksulluk sınırına bağlıdır. Yoksulluk sınırı artıka büyümedeki değişikliğin etkisi daha fazla iken, dağılımdaki değişikliğin etkisi ise daha küçük olmaktadır.

Yoksulluğun gelir esnekliği ortalama gelirdeki %1'lik bir artışın iki dönem arasında, yoksulluk sınırı reel olarak sabit olmak koşuluyla, yoksulluk oranında meydana getirdiği göreceli değişim olarak tanımlanır. Analizler büyümenin aşırı yoksulluğu ılımlı yoksulluğa göre azaltmada daha etkili olduğunu ortaya koymaktadır. Brezilya'da kafa sayım ölçüsüne göre hesaplanan aşırı yoksulluğun büyüme esnekliği -0.89 iken ılımlı yoksulluğun büyüme esnekliği ise -0.52 olarak hesaplanmıştır. Bourguignon (2004) çalışmasında başlangıç gelir seviyesi ne kadar yüksek, buna karşın başlangıç eşitsizlik seviyesi ne kadar düşük ise büyümenin yoksulluğu azaltma etkisinin o kadar yüksek olacağı sonucuna varmıştır. Brezilya'da 1981-2000 dönemini kapsayan çalışmalarda; yoksulluğun azaltılmasının hemen hemen tamamı büyüme bileşeninden kaynaklanırken, yeniden dağıtım diğer bir deyişle gelir dağılımının etkisi ise küçük olmuş, çoğu zaman ise yoksulluğun artmasına neden olmuştur. Yoksulluğun büyüme/gelir esnekliği ile başlangıçtaki eşitsizlik arasında negatif bir korelasyon olduğundan eşitsizlik seviyesinin artması yoksulluk oranını artırmaktadır. Bu nedenle büyümeyi daha yoksul odaklı hale getirmek için, özellikle daha yüksek gelir ve daha eşitsiz bir gelir dağılımının olduğu eyaletlerde, büyümenin

gelir eşitsizliğinde bir azalmayla gerçekleştirilmesi gerekir (Menezes ve Vasconcellos, 2007: 219-241).

Açıkgöz vd. (2008) tarafından 50 gelişmekte olan ve 14 gelişmiş ülkenin 1997-2003 verileri dikkate alınarak yapılan çalışmada; kamu harcamalarının “uzun dönemde yoksulluğu azalttığı” hipotezi kabul edilmiştir. Yani hem değişkenin işareti hem de diğer ekonometrik bulgular anlamlı bulunmuştur. Buna göre Kamu Harcamaları/GSYİH'daki %1 birimlik bir değişimin, yoksullukta (İGE) %4 oranında bir azalmaya yol açtığı, kişi başına milli gelirdeki %1'lik artışın ise yoksulluğu %4 oranında azalttığı bulunmuştur (Açıkgöz vd., 2008: 351-376).

Tablo 28'de yer alan ülkelerin 1990'lı ve 2000'li yılların başı arasındaki yoksulluk, büyüme ve eşitsizlik eğilimleri baz alınarak ekonomik büyümenin yoksul odaklı olup olmadığı yönünde çalışmalar yapılmıştır. Yapılan çalışmalarda: Endonezya inceleme dönemleri arasında yoksulluk oranını yaklaşık %8 azaltarak en başarılı ülke olurken, Bangladeş, Brezilya, Gana ve Hindistan ise bu yıllarda yoksulluğu yaklaşık %4 azaltmışlardır. Bu ülkeler için 1990'ların sonu ve 2000'lerin başındaki ortalama büyüme oranı yaklaşık %3.1 gerçekleşmiştir. Buna karşın gini katsayısındaki ortalama değişim %0.7 olurken, yoksulluk oranı ise yıllık bazda ortalama %3.8 azalmıştır. Yüksek büyüme gerçekleştiren ülkelerde, yoksullukta düşüşler de daha hızlı olmuştur (Besley ve Cord, 2007: 2-4).

Tablo 28: Sekiz Ülkenin Temel Yoksulluk Büyüme ve Eşitsizlik Eğilimleri

	Survey year 1	Survey year 2	Initial GDP per capita (\$)	Annual GDP growth rate (%)	Initial national poverty rate	Annual change in poverty rate (%)	Initial Gini coefficient	Annual change in Gini (%)
Bangladesh	1990	2000	292	3.03	49.7	-3.8	0.28	0.2
Brazil	1992	2002	4,116	3.34	61.6	-3.9	0.61	1.8
Ghana	1992	1999	357	1.63	51.7	-3.9	0.37	0.6
India	1994	2000	360	4.18	36.0	-3.8	0.28	0.6
Indonesia	1993	2002	1,113	5.70	15.4	-7.8	0.36	0.9
Tunisia	1996	2002	1,823	-0.81	6.7	0.7	0.40	-0.9
Uganda	1993	2001	260	1.47	55.7	-2.3	0.36	-0.2
Vietnam	1992	2000	247	3.09	58.1	-2.8	0.34	1.5
Median	n.a.	n.a.	360	3.06	50.7	-3.8	0.36	0.7

Kaynak: Besley, T. ve Cord, L. (2007), “Delivering on the Promise of Pro-Poor Growth: Insights and Lessons from Country Experiences, sf:5

Besley ve Cord (2007) tarafından yapılan çalışmalarda; yoksulluktaki değişim ile kişi başına milli gelirdeki büyüme oranındaki değişim arasında önemli ve pozitif bir korelasyon bulunmuştur. Korelasyon katsayısı -1,1'dir, yani büyüme oranındaki %1 lik artış, yoksulluk oranını %1.1 düşürmektedir. Ayrıca ortalama tüketimdeki değişiklik ile yoksul odaklı büyüme oranını (burada yoksulların ortalama tüketimindeki büyüme) mukayese edilerek büyümenin

yoksulluk üzerindeki etkisi daha iyi ölçülmeye çalışılmıştır. Yapılan regresyonda korelasyon katsayısı 0.89 bulunmuştur. Yani ortalama tüketim %1 artarken yoksulların tüketimi daha az (%0.89) artmakta olup, yoksulların tüketimindeki büyüme ortalamanın altında kalmakta, başka bir deyişle 8 ülkedeki tüketimdeki YOB oranı ortalamanın altında kalarak ortalama eşitsizlik oranı artmaktadır. Analiz kapsamındaki 8 ülkedeki 1990'lardaki büyüme oranı ile eşitsizlik oranındaki değişim arasındaki ilişki test edildiğinde ise aralarında önemli ve pozitif ilişki tespit edilmiş ve korelasyon katsayısı 0,32 bulunmuştur. Yani bu ülkelerde ortalama olarak büyüme oranı %1 artığında eşitsizlik %0,32 oranında artmakta başka bir deyişle yoksul aileler yoksul olmayan ailelere göre büyümeden daha az faydalanmaktadır (Besley ve Cord, 2007: 5-24).

Diğer yandan Bibi vd. (2012) tarafından 9 Afrika ülkesinin (Orta Afrika Cumhuriyeti, Mısır, Etiyopya, Malavi, Moritanya, Mauritius, Fas, Güney Afrika ve Tunus) 1993-2007 dönemi baz alınarak yapılan çalışmada; büyümenin yoksul odaklı olup olmadığını belirleyen kriterin mutlak mı yoksa göreceli mi olduğunun önemi üzerinde durulmuştur. Bu ülkeler söz konusu dönemde bazen oldukça farklı büyüme ve yoksulluk değişim trendlerine sahip olmuştur. Orta Afrika Cumhuriyeti, Etiyopya, Malavi, Moritanya ve Tunus'ta bu dönemde hem mutlak hem de göreceli yoksullukta önemli bir düşüş gözlemlenmiştir. Geri kalan ülkelerin (Mısır, Mauritius, Fas ve Güney Afrika) yoksulluk boyutunun birinde düşüş ve diğerinde ise artış gözlenmiştir (Bibi vd., 2012: 19).

Mutlak yoksulluk yaklaşımı, YOB tanımını yalnızca yoksulluğu azaltan büyüme ile bağlantılıken, göreceli yoksulluk yaklaşımı ise büyümeden daha fazla oranda yoksulların faydalanmasını dikkate almaktadır (Negre, 2010: 1).

Yapılan çalışma sonucunda ülkelerin yoksullukla mücadelede farklı performanslar gösterdiğine yönelik bulgular elde edilmiştir. Performans farklılığı temelde ülkelere özgü durumların yanı sıra hangi periyodun dikkate alınmış olmasından kaynaklanmıştır. Örneğin Afrika Kalkınma Bankası tarafından 2010 yılında Fas ile ilgili yapılan yoksulluk analizinde ülkenin 1990-1998 döneminde mutlak bir yoksul odaklı olmayan bir büyüme yaşadığı sonucuna varılmıştır. Ancak, 1998-2007 dönemi baz alınarak yapılan aynı analizde ülkede mutlak bir yoksul odaklı büyüme yaşandığı ortaya konmuştur. BKH'nin 1. amacı olan aşırı yoksulluğun yarı yarıya azaltılması ile ilgili olarak 1995-2005 dönemi baz alınarak yapılan analizde 9 Afrika ülkesinde de mutlak yoksullukta bir düşüş gözlemlenmiştir. Ancak, tüm düşük gelirli ülkelerde (Orta Afrika Cumhuriyeti, Etiyopya, Malavi ve Moritanya) göreceli yoksullukta da düşüş gözlenirken, Tunus dışındaki orta gelirli ülkelerde (Mısır, Mauritius, Fas ve Güney Afrika) göreceli düşüş gözlenmemiştir (Bibi vd., 2012: 20-21).

Dollar, Kleineberg ve Kraay (2013) çalışmalarında; Dollar ve Kraay'ın 2004 yılı çalışmasını genişletip güncelleyerek büyümenin yoksullar için hala iyi olup olmadığını analiz etmişlerdir. 151 ülkenin 1967-2011 dönemindeki farklı gelir gruplarının seviyelerine ilişkin hane halkı anketleri temel alınarak yapılan çalışmada; en fakir %20 ve %40'lık grubun gelir seviyesindeki artış oranının ortalama gelir düzeyindeki artışa paralel bir seyir izlediği sonucuna varılmıştır. Bunun temel sebebinin en fakir %20 ve %40'lık kesimdeki gelir eşitsizliği değişiminin genel olarak düşük düzeyde olması ve ekonomik büyüme ile arasında bir korelasyon olmamasından kaynaklandığı vurgulanmıştır. Bulgu ekonomik büyümenin yoksulluğu azaltacağı ve refah artışının tüm gelir gruplarınca paylaşılacağı yönünde bir iyimserlik ortaya koymaktadır. Sonuç aynı zamanda son yıllarda gelişmekte olan ülkelerdeki hızlı büyümenin yoksullukta dramatik bir şekilde nasıl bir düşüş sağladığı hususunu da teyit etmektedir (Dollar, Kleineberg ve Kraay, 2013: 1-33),

Dünya Bankası ekonomistleri tarafından yapılan çalışmada (2014); yoksulluğun azaltılmasında gelir ve eşitsizlikteki değişikliğin etkisi yeniden incelenmiştir. Çalışmada başlangıçta farklı yoksulluk düzeyine sahip 100 ülkedeki eşitsizlikteki azalmaya karşın büyümedeki artışın hangisinin yoksulluğun azaltılmasında göreceli olarak daha etkili olduğu tahmin edilmeye çalışılmıştır. Analiz 1980-2011 dönemini ve 100 ülkenin panel verilerini kapsamaktadır. *Yoksulluğun azaltılmasında ülkelerin yoksulluk düzeyi daha düşük seviyelerde ise, eşitsizliği azaltan politikalar büyümedeki artışı sağlayan politikalardan daha etkili bulunmuştur.* Çalışmanın bulguları yoksulluğun azaltılmasının büyüme esnekliğinin başlangıçtaki yoksulluk düzeyiyle ya arttığını ya da sabit kaldığını ortaya koymaktadır. Bununla birlikte sonuç aynı zamanda güçlü bir şekilde yoksulluk düştükçe yoksulluğun eşitsizlik esnekliğindeki azalmanın artış oranının daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Bu yüzden, eğer eşitsizlikteki azalmanın marjinal maliyeti, büyümedeki artışın marjinal maliyetine göre düşük yoksulluk düzeylerinde artmaz ise, yoksulluğun azaltılmasını hızlandırmak için, ülkelerin daha yüksek kalkınma seviyelerinde büyümeden ziyade eşitsizliğe daha fazla önem vermeleri beklenmektedir (Olinto, Ibarra ve Chanduvi, 2014: 1-28).

OECD tarafından yayınlanan gelir dağılımının büyüme üzerindeki etkisine yönelik çalışmada (2014) ise; OECD üyesi ülkelerin 1980-2012 dönemi gelir dağılımı ve büyüme serileri baz alınmıştır. Yapılan analizde ülkelerin çoğunda yüksek gelir dağılımı eşitsizliğinin görüldüğünü, 2012 yılı gelir dağılımı eşitsizliğinin (gini katsayısına göre) en fazla olduğu OECD üyesi ülkeler sırasıyla Meksika, Türkiye ve ABD iken en az olduğu ülkeler ise sırasıyla Norveç, Danimarka ve Çek Cumhuriyeti'dir. Raporda üye ülkelerde gelir dağılımı eşitsizliğini son yıllarda önemli ölçüde artarken en zengin %10 ile en fakir %10'luk gelir grupları arasındaki uçurumun giderek

arttığını ve günümüzde zenginlerin, yoksullardan ortalama 9,5 misli daha fazla (bu oran 1980'lerde sadece 7 misli idi) kazandığı belirtilerek, üye ülkelerin çoğunda son 30 yılın en yüksek gelir dağılımı eşitsizliğinin yaşandığı vurgulanmıştır. Ekonometrik analizlerde; gelir dağılımı eşitsizliğinin ekonomik büyüme üzerinde negatif ve istatistiki olarak önemli derecede etkisi olduğu bulunmuştur. Düşük gelir gruplarının büyümeden daha fazla faydalanmasında, vergiler ve transferler yoluyla yeniden dağıtım politikalarının önemli araçlar olduğu, ancak bu araçların büyümeyi zayıflatmaması gerektiği vurgulanmıştır. Ayrıca gelir dağılımı eşitsizliğiyle mücadele edilerek toplumları daha adil ve ekonomileri daha güçlü hale getirilmesinde kaliteli bir eğitime ulaşma konusunda fırsat eşitliğinin sağlanmasının önemi vurgulanmıştır (Cingano, 2014: 1-29).

Yoksulluk üzerine uluslararası alanda, yukarıda özetlenen çalışmalar dışında, çok çeşitli amaçlarla yapılan birçok ekonometrik çalışma da söz konusudur. Yapılan çalışmalar daha çok yoksulluğun nedenleri, belirleyicileri ve dinamikleri üzerinde yoğunlaşmıştır. Çalışmalarda yoksulluğu azaltmak ve ortadan kaldırmak için öncelikli olarak hangi politikalara, reform ve projelere ihtiyaç duyulduğu, yoksulluğun şiddeti, yoğunluğu, boyutu gibi kavramlar çeşitli yoksulluk türlerine göre, kırsal, kentsel, ülke genelinde ve bölgesel düzeyde dağılımı gibi hususlar analiz edilmeye çalışılmıştır. Türkiye'de ise yoksulluk konusunda yapılan çalışmalar genellikle yoksulluğun tanımlayıcı analizi üzerinde yoğunlaşmıştır (Kaya, 2011: 62, 71):

Dünyada ve Türkiye'de yoksulluk analizi üzerine yapılmış literatürde yer alan diğer ekonometrik çalışmalara ilişkin kaynaklar, çalışmaların kapsadığı dönem, yapılan analizlere konu ülkeler ve elde edilen sonuçlar Tezin **EK: 15'**inde özetlenmiş olup tezde sınamaya çalıştığımız hipotezlere ilişkin olanlarının özet bulgularına ise aşağıda yer verilmiştir:

- ✓ Sosyal harcamalar gelir eşitsizliğini azaltırken, vergileri düşürmek ise büyümeyi artırmaktadır (Alesina ve Rodrik, 1994).
- ✓ Gelirin önemli düzeyde eşitsiz dağıldığı ülkelerde, yoksulluk eşitsizliği azaltmadan düşürülemezdir. Yoksulluk oranları ile büyüme ilişkisinde belirleyici olan, başlangıç koşullarıdır. Yoksulluğun azalması açısından en ideal durum büyümeyle birlikte eşitsizliğin azalmasıdır (Ravallion, 1997 ve 2004).
- ✓ Ekonomik kalkınmada Kuznets hipotezi geçerli değildir, ekonomik büyüme gelir dağılımına karşı yansızdır (Ghura; Leite ve Tsangarides, 2002). Türkiye için test eden çalışmada Kuznets eğrisin Ters U şeklinde değil U şeklinde bulmuştur (Tokathoğlu ve Atan, 2007).
- ✓ Gelir dağılımı eşitsizliği, okula kayıt oranları ve eğitime yapılan kamu harcamalarının etkisi ile açıklanabilir (Checchi, 2003).

- ✓ Yoksullukla işgücüne katılım arasında güçlü bir ilişki vardır. Kent yoksullarında işçi ücretleri ana gelir kaynağı olduğu için, özellikle kent yoksulluğu ile işgücü katılımı arasında güçlü bir ilişki vardır (Odhiambo ve Manda, 2003).
- ✓ Gelir eşitsizliğindeki artış ile yükseköğrenime kayıt olma arasında negatif bir ilişki vardır (Slywester, 2003).
- ✓ Hızlı büyüme ile eşitsizlik artışı arasında sistematik bir ilişki olmamakla birlikte başlangıçtaki eşitsizlik seviyesi de büyümenin önemli bir açıklayıcısı değildir (Bigsten ve Levin, 2004).
- ✓ Gelişmekte olan ülkelerde ekonomik büyüme ile birlikte yoksulluk azalmaktadır. Yoksulluktaki azalma oranı ekonomik büyümeyle orantılıdır. Doğu Avrupa ve Asya'nın merkezi hariç olan yerlerde yoksulluğun büyüme esnekliği -2.79 olarak hesaplanmıştır (Adams, 2004).
- ✓ Türkiye'de 1994-2002 döneminde gerçekleşen ekonomik büyümenin yoksulluğu azaltmada ve gelir eşitsizliğini daha adil hale getirmede yeterli olmadığı, diğer bir deyişle bu dönemdeki ekonomik büyümenin yoksul odaklı olmadığı belirlenmiştir (World Bank, 2005).
- ✓ Türkiye'de sosyal transferlerin gelir eşitsizliğini azaltıcı bir yapı sergilediği gözlenmiştir. Ayrıca, transferlerin yoksulluk üzerindeki etkisi olması gerekenden daha düşük çıkmıştır. Beklenenin aksine, yoksulluğu azaltmayı hedefleyen transfer türlerinden yararlanan kesimin içindeki yoksul olmayanların oranı oldukça yüksek çıkmıştır (Demir Şeker, 2008).
- ✓ İşsizlik yoksulluk üzerinde önemli bir belirleyicidir. Tek ebeveynli ailelerde yoksulluk yoğunudur. Transfer harcamaları ve ücret eşitsizlikleri yoksulluk üzerinde önemli belirleyicidir (Hoover; Enders ve Freeman, 2008).
- ✓ Yoksullukla mücadelede, ekonomik büyümenin gerekli olduğu ancak, ekonomik büyümenin tek başına yeterli olmadığı, yoksullukla işsizlik arasındaki kuvvetli bağın ve çalışan yoksulların varlığı, hem işsizlikle mücadeleye hem de istihdamın niteliğinin iyileştirilmesine ve kayıt dışı istihdamla mücadeleye yönelik alınması gereken tedbirlerin önemine bağlıdır (Metin, 2011).

2.3.2. Yükselen Ekonomilerde Kalkınma ve Yoksul Odaklı Büyüme Üzerine Panel Veri Testleri

2.3.2.1. İlgili Modeller ve Genel Olarak Panel Veri Analizi

Panel verileri kullanarak, aralarında Türkiye'nin de olduğu yükselen ekonomilerde yoksul odaklı büyüme üzerine ampirik çalışmalarla, bu ülkelerde büyümenin yoksul odaklı mı yoksa yoksullaştıran büyüme mi olduğu ampirik olarak test edilmiştir. Panel veri kullanılarak yapılan ekonometrik analizlerde, "ekonomik büyüme, gelir dağılımı ve yoksulluk arasında bir ilişkinin

olduğu” ve kalkınmanın ekonomik büyümeyi de içinde barındıran çok boyutlu bir kavram olduğu temel hipotezleri test edilmiştir. Bu çerçevede panel verileri kullanılarak yapılan analizlerde test edilen çalışmanın alt hipotezi:

H: Yoksulluk (BKH1) endeksi üzerinde eğitim (BKH2), cinsiyet eşitliği (BKH3) ve sağlık (BKH4-5-6) ’nin etkileri farklılık göstermektedir.

Panel veri analizlerinde temelde Dünya Bankası’nın “Dünya Kalkınma Göstergeleri 2014” veri seti, ayrıca gerek duyulduğunda IMF’in, UNDP’nin ve çeşitli ulusal ve uluslararası kuruluşlarının veri tabanlarından 2014 yılına kadar olan zaman serileri şeklinde verilerden faydalanarak oluşturduğumuz 1990-2015 dönemini kapsayan BKHE veri seti kullanılmıştır. Tezin EK:1 ve EK:4’ünde yer alan BKH’nin 44 parasal ve parasal olmayan birçok sosyo-ekonomik göstergesine ilaveten ekonometrik analizlerde kullanılmak üzere ekonomik büyüme, gelir dağılımı ve yoksulluk göstergeleri analizlerimize dahil edilmiştir.

Oluşturduğumuz BKHE 187 ülke ve 29 gelir-bölge grubuna ilişkin 1990-2015 dönemini kapsarken, panel veri kullanılarak yapılan ekonometrik analizlerde ise; tezin “1.6 Yükselen Ekonomiler” başlıklı bölümünde ayrıntılı olarak yer aldığı üzere, çeşitli kaynakların farklı kriterlere göre sınıflandırdığı, aralarında Türkiye’nin de olduğu, 54 yükselen ekonomiye (bazı modellerde ise bunlardan sadece 30’una) yer verilmiştir. YOB ve panel veri analizlerde kullanılan yüksek orta gelirli ülkelerin listesi Tezin **EK:16**’sında yer almaktadır.

Ayrıca, BKH’de genel olarak 1990 temel yıl, 2015 ise hedeflerin gerçekleştirileceği nihai yıl olarak belirlendiğinden, YOB üzerine ekonometrik analizlerde kullanılan bağımlı ve bağımsız değişkenlerle ilgili veri setlerinde, başlangıç yılı 1990 (veya en yakın) ve en güncel veriler ise 2013 yılı (veya en yakın) olarak seçilmiştir.

Özellikle bağımlı değişken olarak düşünülen yoksulluk oranı (veya en fakir %10-20’lik grubun payı) zaman serisinin istenilen düzeyde bulunmaması nedeniyle, bir panel veri analizi yapılmıştır. Panel veri analizinde yükselen ekonomilerin yoksulluk oranı, büyüme oranı ve oluşturduğumuz BKHE verileriyle bir panel veri seti hazırlanmıştır.

Panel veri setinde yer alan her birim için söz konusu olan zaman serisinde eksik gözlem yoksa bu tür panel veri setine dengeli panel veri, bazı panel birimlerine ait gözlemlerin eksik olduğu panel veri setleri ise dengesiz panel veri olarak tanımlanmaktadır. Diğer yandan paneller statik ve dinamik olarak ikiye ayrılmakta, dinamik panel modellerinde bağımlı değişkenin gecikmeli değerleri açıklayıcı değişken olarak kullanılırken statik panellerde bağımlı değişkenin ne geçmiş

ne gelecek ne de şimdiki değeri açıklayıcı değişken olarak modele dahil edilmemektedir (Yıldırım, 2009: 182-184).

Çalışmada ülkeler ve dönemler açısından eşit sayıda veri bulunduğundan, herhangi bir ülke ve döneme ilişkin verilerde farklılık veya eksik veri bulunmadığından (eksik verilerin tahmin edilmesi neticesinde) dengeli panel veri seti analizi yapılmıştır. Diğer yandan bağımlı değişkenin ne geçmiş ne gelecek ne de şimdiki değeri açıklayıcı değişken olarak modele dahil edilmediğinden modelimiz statiktir. Bu çerçevede modelimizde bir Y değişkeni için panel veri serisi Y_{it} ile gösterilecek:

Burada i alt simgesi 1'den N 'ye kadar ülkeleri ($i=1 \dots N$)

t alt simgesi ise 1'den T 'ye kadar zaman dönemlerini gösterir ($T = 1 \dots T$)

Bu çerçevede, Y bağımlı değişken, X bağımsız değişkenler (1'den M 'e kadar veya M sayıda), $i=1$ 'den N 'ye kadar ülkeleri (yatay kesit) ve $t=1$ 'den T 'ye kadar zamanı temsil etmek üzere; panel veri modelimizin boyutu ise $N \times T$ düzeyinde olacak ve aşağıdaki tablodaki gibi hazırlanmıştır:

Tablo 29: Örnek Panel Veri Tablosu

i	t	Y_{it}	$X1_{it}$	XM_{it}
1	1	Y_{11}	$X1_{11}$		XM_{11}
....
1	T	Y_{1T}	$X1_{1T}$		XM_{1T}
...
N	1	Y_{N1}	$X1_{N1}$		XM_{N1}
....
N	T	Y_{NT}	$X1_{NT}$		XM_{NT}

Panel veri modellerinde basit, tek bağımsız değişkenli doğrusal bir model aşağıdaki formülasyonla gösterilmektedir:

$$y_{it} = \alpha_{it} + \beta x_{it} + u_{it}$$

$i = 1, 2, \dots, N$ adet yatay kesit birimi,

$t = 1, 2, \dots, T$ zaman dönemi,

$y_{it} = t$ zamanında bağımlı değişkenin i 'inci biriminin değerini,

$x_{it} = t$ zamanında bağımsız değişkenin i 'inci biriminin değerini,

$u_{it} =$ sıfır ortalama ($E(u^2_{it}) = 0$) ve sabit varyanslı ($E(u^2_{it}) = \sigma^2$) hata terimini

β eğim katsayıları ve α sabit katsayısıdır

2.3.2.2. Panel Veri Tahmin Yöntemleri ve Hata Bileşeni Regresyon Yöntemleri

Oluşturulan BKH endeksleriyle birlikte ilgili yoksulluk, büyüme, gelir dağılımı göstergeleri kullanılarak yoksulluk, büyüme, eşitsizlik ve kalkınma arasındaki ilişki Panel veri tahmin yöntemiyle analiz edilmiştir. Ampirik analizlere geçmeden önce, ampirik çalışmanın daha iyi anlaşılması için, aralarında Türkiye'nin de olduğu yükselen ekonomilerde YOB'nin test edilmesinde kullanılan Panel veri tahmin teknikleri aşağıda özetlenmiştir.

Araştırmada hem dönemlere hem de birimlere göre analiz yapılması isteniyorsa, bu iki veri setinin bileşiminden oluşan panel veri kullanılmalıdır. Günümüzde zaman serisi ve yatay kesit verilerinin birleştirilmesi ile oluşan panel veri setlerine daha çok rastlanılmaktadır.

Son dönemlerde birey, firma, ülke ve aileye ait, diğer bir deyişle farklı mikro ve makroekonomik birimlerin davranışlarını açıklama hususunda aynı yatay-kesit birimlerinin (N) belirli bir zaman diliminde (T) ele alındığı, hem birimler arası hem de zaman içindeki farklılaşmaların aynı anda incelendiği bir yöntem olarak Panel veri setleri ekonometrik analizlere konu edilmektedir (Hansen, 2005: 118 ; Greene, 2003: 283). Bu tanımlamalardan da anlaşılacağı üzere panel veri, belirli bir dönem için çok sayıda mikro ve makroekonomik birimlere (çalışmada çok sayıda ülke veya ülke grubuna) ait değişkenler arasındaki ilişkinin analiz edilebilmesini sağlamaktadır.

Panel Veri Regresyon Modelleri ve Hausman Testi:

Yatay kesit ve zaman serisi birleşimini içeren veri setlerinden faydalanılarak oluşturulan panel regresyon modelleri arasında Tablo 30'da da yer alan birçok yöntem mevcuttur:

Tablo 30: Panel Veri Regresyon Modelleri

MODEL $y_{it}=\alpha_{it}+x'_{it}\beta+u_{it}$	SABİT TERİM	HATA TERİMİ
Klasik (Pooled) Model	$\alpha_{it}=\alpha$	u_{it}
Tek Yönlü Sabit Etkililer (One-Way Fixed Effects) Modeli	$\alpha_{it}=\alpha+\mu_i$	u_{it}
Çift Yönlü Sabit Etkililer (Two-Way Fixed Effects) Modeli	$\alpha_{it}=\alpha+\mu_i+\lambda_t$	u_{it}
Tek Yönlü Rassal Etkililer (One-Way Random Effects) Modeli	i'ye göre rassal olarak değişmektedir.	$u_{it}=\mu_i+v_{it}$
Çift Yönlü Rassal Etkililer (Two-Way Random Effects) Modeli	i'ye göre rassal olarak değişmektedir.	$u_{it}=\mu_i+\lambda_t+v_{it}$

Bu yöntemler arasında özellikle tek yönlü ve çift yönlü sabit etkiler ile rassal etkiler modeli, dinamik panel analizi, genelleştirilmiş EKK gibi yöntemler ön plana çıkmaktadır (Bayraktutan ve Demirtaş, 2011: 3). Tablo 30'da, i yatay kesit ve t zaman serisi olmak üzere, Johnson'un (1997) farklı varsayımlarla oluşturduğu 5 adet panel veri modellerine yer verilmiştir.

Yukarıdaki tabloda i alt indisi N sayıdaki yatay kesit birimini (modelimizde N sayıdaki yükselen ekonomiyi) gösterirken t alt indisi ise T zaman periyodunu (modelimizde 1990-2013/2015 dönemini) göstermektedir. Tabloda temelde üç model yer almaktadır: Klasik (Pooled) Model, Sabit Etkililer Modelleri (tek yönlü ve çift yönlü) ve Rassal Etkililer Modelleri (tek yönlü ve çift yönlü).

Klasik havuzlanmış (Pooled) model, hata terimlerinin birbirinin aynı olduğu ve birbirlerinden bağımsız olarak dağıldığı, ayrıca hata terimleri ile açıklayıcı değişkenler arasında herhangi bir ilişkinin olmadığı modeli temsil etmektedir. Bireysel ve zaman etkilerinin olmadığı göz önünde bulundurularak havuzlanmış verilerle bağımsız değişkenlerin, bağımlı değişken üzerindeki etkilerini araştıran bu modeli tahmin etmek için en küçük kareler yöntemi (EKK) uygulanabilmektedir. Klasik (Pooled) modellerde bütün katsayıların birimlere göre ve/veya zamana göre değişmediği kabul edilmektedir (Demirtaş, 2009: 104).

Sabit etkiler ve rassal etkiler modelleri ise hata bileşeni regresyon modellerin en önemli çeşitlerini oluşturmaktadır. Yukarıdaki tabloda da görüldüğü üzere bu iki model arasındaki temel farklılık, bu modellerden her birinin birim ve zaman spesifik hata bileşenleri μ_i , λ_i ile ilgili yaptıkları varsayımlara dayanmaktadır. Panel veri kullanılarak yapılan ekonometrik modellerde birimler arasındaki farklılıklardan veya birimler ve zaman içinde meydana gelen değişmeyi modele dahil etmenin bir yöntemi, söz konusu değişimin regresyon modelinde katsayıların bazılarında veya tamamında değişmeye yol açtığı varsayılmıştır. Panel veri analizinde katsayıların birimlere ve zamana göre değiştiğinin varsayıldığı modeller sabit etkili modeller olarak tanımlanmaktadır.

Panel veri analiz yöntemlerinde sabit etkiler modellerin mi yoksa rassal etkiler modellerin mi kullanılacağına karar verilmesi önemli konulardan bir tanesidir. Baum (2006), birim etkinin bağımsız değişkenlerle ilişkili olup olmaması durumunun modelin sabit veya rassal olmasını sağladığını belirtmiştir. Birim etki bağımsız değişkenlerle ilişkisiz ise model rassal etkiler modeli olarak adlandırılırken, birim etkinin bağımsız değişkenlerle ilişkili olması durumunsa ise model sabit etkiler modeli olarak adlandırılır. Hausman testi uygulanarak, modellerin parametre tahmincileri arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığının analiziyle hangi

modelin kullanılacağına karar verilir (Ayaydın, 2012: 124 ; Görgülü, 2012: 91).

Sadece zaman serisinde veya sadece kesit verisinde belirlenemeyen etkilerin panel veriler kullanılarak yapılan çalışmalarda kolaylıkla belirlenebilmesi, panel verilerin ekonometrik analizlerde kullanılmasının temel sebebi ve aynı zamanda avantajıdır. Yatay kesit kullanılarak yapılan tahminlerde sadece birimler arasındaki değişkenlikler analiz edilirken, panel veri kullanılarak yapılan çalışmalarda ise hem birimler arasındaki değişkenlik hem de her bir birimde zaman içinde meydana gelen değişimler birlikte analiz edilebilmektedir (Hsiao, 2003: 2–3).

Panel veri regresyon modelleri, değişkenlerinin iki alt indise sahip olması ile diğer kesit veri ve zaman serisi regresyon modellerinden farklılık göstermekte olup model aşağıdaki şekilde yazılmaktadır (Baltagi, 2005: 11-12 ve Asteriou, 2006: 369-371):

$$y_{it} = \alpha + \chi_{it}'\beta + u_{it} \quad i = 1, \dots, N \quad t = 1, \dots, T \quad (1)$$

Model (1)'deki t alt indisi zamanı, i alt indisi ülkeleri, bireyleri veya firmaları α ise bir skaları göstermektedir. β ($K * 1$) boyutunda eğim katsayısını temsil ederken χ_{it} ise K sayıdaki açıklayıcı değişkenden it . gözlemi temsil etmektedir. Hata terimleri için tek yönlü hata bileşeni modeli ise aşağıdaki (2) nolu eşitlikteki şekilde yazılmaktadır.

$$u_{it} = \mu_i + v_{it} \quad (2)$$

Benzer olarak hata terimleri için iki yönlü hata bileşeni modeli de şu şekilde yazılmaktadır.

$$u_{it} = \mu_i + \lambda_t + v_{it} \quad (3)$$

Eşitliğin ilk terimi birim etkisini, λ_t zaman etkisini, v_{it} ise stokastik hata terimini göstermektedir. Burada stokastik hata terimini v_{it} ile açıklayıcı değişken x_{it} arasında herhangi bir korelasyon olmadığı varsayılmaktadır.

2.3.2.3. Panel Verilerde Durağanlık (Birim Kök) ve Nedensellik Testleri

Bağımlı değişkeni açıklamada bağımlı ve bağımsız değişkenin gecikmeli değerlerinin kullanılmadığı statik panel veri modellerinde elde edilen sonuçların doğruluğunu ve güvenilirliğini artırmak için bazı testler uygulanmaktadır.

Regresyon analizlerinde dikkate alınması gereken önemli bir husus da modellerde kullanılan

serilerin durağan olması gerekliliğidir. Serilerin durağanlaştırılmasının temel sebebi, hata terimlerine ait varsayımları (ortalamasının sıfır ve varyanslarının sabit olması) sağlayabilmektir. Durağan olmayan bir değişken seti sahte regresyon soruna yol açar. Serilerdeki durağanlığın sağlanması için ise birim kök testleri uygulanmaktadır. Panel veri çalışmalarında kullanılan birim kök testleri temelde iki kısma ayrılabilir. Birinci kısımda yer alan Im, Peseran, Shin (2003) ve Fisher odaklı testler (ADF ve PP testleri gibi) bireysel birim kök testleri olarak anılırken, Levin, Lin, Chu (2002); Breitung (2000) ve Hadri (2000) birim kök testleri ise ortak birim kök testleri olarak adlandırılmaktadır (Ayaydın, 2012: 125).

Durağanlık testi için son zamanlarda panel veriler hem heterojen hem de durağan-dışı ise bazı teknikler ile bu problemlerin üstesinden gelinmektedir. Zaman serileri çalışmalarında birim kök sınamaları, Dickey-Fuller'ın 1979 yılındaki çalışmasından bu yana uzun yıllardan beri yaygın olarak kullanılırken, panel verilerde birim kök sınamalarının kullanılması 1990'larda başlamıştır. Nedensellik analizi ise iki değişken arasındaki bir ilişkinin varlığını ve yönünü test etmekte kullanılmaktadır. Örneğin Y ve X değişkenleri arasındaki nedensellik ilişkisi tek yönlü (X, Y'nin nedeni açıklayıcı iken Y X'in nedeni değil) olabileceği gibi çift yönlü de (Y ve X değişkenleri karşılıklı olarak birbirlerinin nedeni, açıklayıcısı) olabilir. İki zaman serisi arasında nedenselliğin varlığını ve yönünün saptanmasına olanak veren, test edilebilir bir nedensellik tanımı Wiener tarafından yapılırken, Granger tarafından 1969 yılında geliştirilmiş ve literatürde Granger nedenselliği ve tanımı olarak adlandırılarak günümüzde zaman serilerinde ve panel veri analizlerinde nedensellik ile ilgili bütün çalışmaların temelini oluşturmuştur (Nargeleçekenler, 2009: 86-87).

İkinci Bölümünde BKH'nin gerçekleşmesindeki ilerlemeler, ülkelerin BKH endeks-başarı düzeylerinin ölçülmesi ve YOB uygulamaları üzerine yöntem belirlemesine yer verilen Tezin son bölümü olan Üçüncü Bölümünde ise oluşturulan yöntem kullanılarak dört kısımda, oldukça geniş bir şekilde, BKH ve YOB'ye yönelik uygulamaların ve analizlerin sonuçlarına yer verilecektir.

3. BÖLÜM

BİNYIL KALKINMA HEDEFLERİ ve YOKSUL ODAKLI BÜYÜME ÜZERİNE YAPILAN ANALİZLER

3.1. BİNYIL KALKINMA HEDEFLERİ ENDEKS VE BAŞARI DÜZEYLERİ SONUÇLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

3.1.1. Genel Olarak Elde Edilen Sonuçlar

Çalışmanın bir önceki bölümünde oluşturduğumuz yöntem kullanılarak; 1990-2015 dönemini kapsayan BKH'nin ilgili göstergelerinden (44 gösterge) başlayarak hedeflere (19 hedef), hedeflerden faydalanarak amaçlar ve nihayetinde 8 amaç kullanılarak BKHGenelEndeksi hesaplanarak çok boyutlu kalkınma endeksi oluşturulmuştur. Ayrıca, aynı yöntem uygulanarak ülkelerin 1990-2015 dönemine ilişkin BKH başarı düzeyleri ölçülmüştür. Analizimizde kullanılan göstergeler, endeks hesaplamasında kullanılan minimum ve maksimum değerler, başarı düzeyinin hesaplamasında kullanılan ölçütler ve analizlerde kullanılabilen verilerin düzeyine ilişkin bilgiler Tablo 31'de özetlenmiş olup ayrıntılarına çalışmanın **EK:4**'ünde yer verilmiştir.

Tablo 31: BKH Endeks ve Başarı Düzeyinin Hesaplamasında Kullanılan Gösterge, Hedef ve Amaçlara İlişkin Özet Bilgi

Genel Amaçlar (Boyutlar)	Hesaplanabilen/ BKH Hedef Sayısı	Hesaplanabilen/BKH Gösterge Sayısı
1-Aşırı Yoksulluk ve Açlığın Azaltılması	3/3	8/9
2- İlköğretimin Evrensel Hale Getirilmesi	1/1	3/3
3-Cinsiyet Eşitliğinin Sağlanması ve Kadının Konumunun Güçlendirilmesi	1/1	3/3
4-Çocuk Ölümlerinin Azaltılması	1/1	3/3
5-Annelerin Sağlık Koşullarının İyileştirilmesi	2/2	6/6
6-AIDS, Sıtma ve Benzeri Hastalıklarla Mücadele	2/3	4/10
7-Çevresel Sürdürülebilirliğin Sağlanması	4/4	6/10
8-Küresel İşbirliğinin Kalkınma Odaklı Olarak Geliştirilmesi	5/6	11/16
TOPLAM	19/21	44/60

BKH Genel Endeksi'nin hesaplamasına öncelikle kapsama alınabilen 44 göstergenin her biri ile ilgili birbirlerinden bağımsız endeksler oluşturulması ile başlanmıştır. Sonraki aşamada ise ilgili göstergelerin ortalaması kullanılarak ilgili 19 hedefe ilişkin endeks, hedeflere ilişkin endekslerin ortalamalarından faydalanarak ilgili 8 BKH amacına ilişkin endeksler ve nihayetinde 8 amacın ortalamaları alınarak BKH Genel Endeksi oluşturulmuştur. BKH endeksi ve başarı düzeyleri aritmetik, geometrik ve ağırlıklı ortalamalarla ayrı ayrı hesaplanmış ve sonuçlar mukayese edilmiştir. Farklı ortalamalarla elde edilen ülkelerin endeks değerleri ve başarı düzeyleri arasında serilerin istatistik sonuçlarına bağlı olarak farklılıklar tespit edilmiştir:

Aritmetik ortalama kullanılarak yapılan hesaplamalarda bir göstergedeki yüksek başarı, diğer bir göstergedeki düşük başarı düzeyini telafi etmektedir. Gösterge değerleri arasındaki standart sapma değeri dikkate alınmadığından bulunan endeks ve başarı düzeyleri geometrik ortalama sonuçlarına göre daha yüksek bulunmuştur. Ayrıca göstergelere eşit ağırlık vererek endeks hesaplamasında kullanılan göstergelerin birbirleriyle bire bir ikame edilebilmesine neden olmuş bu nedenlerle endeksten beklediğimiz amacın elde edilmesini zorlaştırmıştır.

Geometrik ortalama kullanılarak yapılan hesaplamalarda ise bir göstergedeki yüksek başarının, diğer bir göstergedeki düşük başarı düzeyini telafi etme etkisi azalmıştır. Gösterge değerleri arasındaki standart sapma değeri dikkate alındığından bulunan endeks ve başarı düzeyleri her durumda aritmetik ortalama yöntemi ile bulunanlardan daha düşük hesaplanmıştır. Gösterge değerleri arasındaki standart sapma artıça iki endeks değeri arasındaki fark aritmetik ortalama yöntemi lehine olmak üzere artmaktadır. Geometrik ortalama gösterge değerleri arasındaki standart sapma değerini dikkate alarak düşük değerlere düşük ağırlık, yüksek değerlere ise yüksek ağırlık verdiği için, BKHE'de kullanılan gösterge, hedef ve amaç sayısının fazlalığı nedeniyle alt endeks değerlerinin herhangi birindeki göreceli olumsuzluk ülkenin sıralamasında büyük bir sapmaya neden olmuştur.

Ağırlıklı ortalama yöntemi kullanılarak yapılan hesaplamalarda aritmetik ve geometrik ortalama yöntemlerindeki yukarıda bahsedilen zafiyetler giderilmeye çalışılmıştır. Bu çerçevede; öncelikle her bir alt göstergenin endeks değeri hesaplanmış, daha sonra ise ilgili hedef ve bu hedeflerden faydalanılarak 8 amaç ve nihayetinde BKHE'nin hesaplanmasında her bir alt endeksin standart sapmalarından faydalanarak hesaplanan ağırlıklar dikkate alınmıştır.

Hesaplamalarda ağırlıklar toplamı 1 olacak şekilde, göreceli olarak daha düşük standart sapma değerine sahip olan göstergeler (diğer göstergelere göre daha normal dağılmış, başka bir deyişle ülke değerleri daha çok ortalama etrafında dağılmakta ve göreceli olarak ortalamadan pozitif veya negatif sapan değerlere sahip ülke sayısı daha azdır) daha yüksek standart sapma değerine

sahip göstergelere (diğer göstergelere göre normal dağılımdan uzak, başka bir deyişle ülke değerleri ortalama etrafından uzaklaşmakta ve göreceli olarak ortalamadan pozitif veya negatif sapan değerlere sahip ülke sayısı daha fazladır) göre hedefe ilişkin endeks hesaplanmasında daha fazla ağırlığa sahip olmuştur.

Böylece ağırlıklı ortalama, geometrik ortalama gibi gösterge değerleri arasındaki standart sapma değerini dikkate almış, ancak her bir ülkeye sahip olduğu değere bağlı olarak bir ağırlık vermek yerine KCEE’de olduğu gibi serinin istatistikî sonuçları dikkate alınarak her bir gösterge hedef ve amacın standart sapmaları eşitlenerek normalleştirilmiştir.

İlgili 8 amacın ağırlıklı ortalaması dikkate alınarak BKH Genel Endeksinin ve buna bağlı ülkelerin kalkınmışlık düzeylerinin ölçülmesinde; öncelikle gösterge, hedef ve amaç silsilesinde hesaplanmış her bir BKH amacına ilişkin alt endeksler oluşturulmuş ve bu her alt endekse ait serilerin standart sapmaları hesaplanmıştır. Daha sonra ise her bir amacın standart sapmasını 0.01’e bölerek %1’lik değışikliğin neden olduğu etki ölçülmüştür.

Böylece standart sapma değerine göre tersine ağırlıklandırma yöntemiyle bu 8 amacın BKH Genel Endeksi içindeki ağırlıkları bulunmuştur. Tablo 32’de görüldüğü üzere, amaçların ağırlıklı ortalaması dikkate alınarak BKH Genel Endeksi değerinin hesaplanmasında, 0.1033 ile en düşük standart sapma değerine sahip “Amaç 6-AIDS, Sıtma ve Benzeri Hastalıklarla Mücadele” %15.18 ile en yüksek ağırlığa sahip iken, 0.1523 ile en yüksek standart sapma değerine sahip “Amaç 8-Küresel İşbirliğinin Kalkınma Odaklı Olarak Geliştirilmesi” %10.30 ile en düşük ağırlığa sahip olmuş ve BKH Genel Endeksinin hesaplanmasında kullanılan 8 amacın ağırlıkları toplamı ise 1’e eşit olmuştur.

Tablo 32: BKH Genel Endeksinin Ağırlıklı Ortalama Yöntemiyle Hesaplanmasında Kullanılan Sekiz Amacın Ağırlıkları

BKH AMAÇLARI	Amaçların Standart Sapması (A)	Her %1’lik Değişiklik Karşılığı Standart Sapma (B=0.01/A)	Ağırlık Değeri (C=B/0.6377)	Ağırlık % (D=C*100)
BKH1: AMAÇ1	0.1372	0.0729	0.1143	11.4265%
BKH2 : AMAÇ2	0.1161	0.0862	0.1351	13.5106%
BKH3 : AMAÇ3	0.1328	0.0753	0.1181	11.8072%
BKH4 : AMAÇ4	0.1077	0.0928	0.1455	14.5549%
BKH5 : AMAÇ5	0.1465	0.0683	0.1071	10.7065%
BKH6 : AMAÇ6	0.1033	0.0968	0.1518	15.1796%
BKH7 : AMAÇ7	0.1253	0.0798	0.1252	12.5187%
BKH8 : AMAÇ8	0.1523	0.0657	0.1030	10.2960%
TOPLAM		0.6377	1.00	100.00%

İlgili 8 amacın ağırlıklı ortalaması dikkate alınarak ülkelerin BKH gerçekleştirme konusunda başarı düzeylerinin belirlenmesinde de yukarıda anlatılan BKH Genel Endeksi hesaplama yöntemi uygulanarak 8 amacın BKH Genel Başarı düzeyi içindeki ağırlıkları bulunmuştur. Tablo 33’de görüldüğü üzere, amaçların ağırlıklı ortalaması dikkate alınarak BKH Genel Başarı düzeyinin ölçümünde, 8.57 ile en düşük standart sapma değerine sahip “Amaç 1-Aşırı Yoksulluk ve Açlığın Azaltılması” %15.42 ile en yüksek ağırlığa sahip iken, 12.84 ile en yüksek standart sapma değerine sahip “Amaç 4-Çocuk Ölümlerinin Azaltılması” %10.29 ile en düşük ağırlığa sahip olmuştur. Böylece BKH Genel Başarı düzeyinin hesaplanmasında kullanılan 8 amacın ağırlıkları toplamı 1’e eşit olmuştur.

Tablo 33: BKH Genel Başarı Düzeyinin Ağırlıklı Ortalama Yöntemiyle Ölçülmesinde Kullanılan Sekiz Amacın Ağırlıkları

BKH AMAÇLARI	Amaçların Standart Sapması (A)	Her %1’lik Değişiklik Karşılığı Standart Sapma (B=0.01/A)	Ağırlık Değeri (C=B/0.007569)	Ağırlık % (D=C*100)
BKH1: AMAÇ 1	8.569288	0.001167	0.1542	15.4165%
BKH2 : AMAÇ 2	9.688065	0.001032	0.1364	13.6362%
BKH3 : AMAÇ 3	11.45462	0.000873	0.1153	11.5332%
BKH4 : AMAÇ 4	12.83802	0.000779	0.1029	10.2904%
BKH5 : AMAÇ 5	12.49072	0.000801	0.1058	10.5765%
BKH6 : AMAÇ 6	10.47412	0.000955	0.1261	12.6128%
BKH7 : AMAÇ 7	9.609839	0.001041	0.1375	13.7472%
BKH8 : AMAÇ 8	10.83994	0.000923	0.1219	12.1872%
TOPLAM		0.007569	1	100.00%

3.1.2. Ülkelerin BKH Endeks Sıralaması, Kalkınmışlık Düzeyleri ve Diğer Endekslerle Kıyaslanması

3.1.2.1. Ağırlıklı Ortalama Yöntemiyle Elde Edilen BKH Endeks Sonuçları

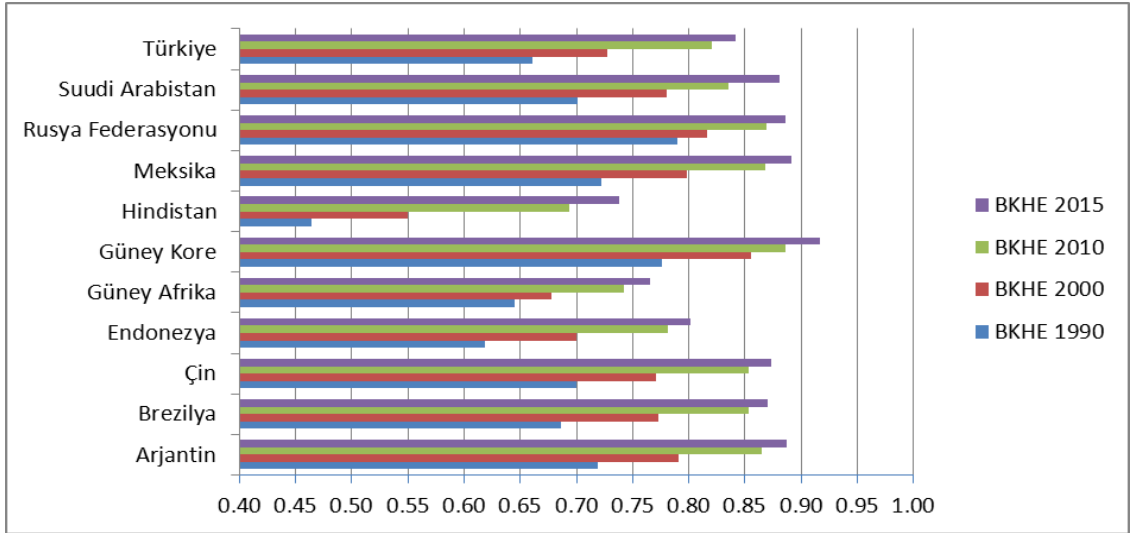
Ağırlıklı ortalama yöntemi ile hesaplanan ülkelerin BKH Genel Endeks değerleri, ülkelerin BKH genel sıralaması ve BKH amaçları çerçevesinde kalkınma düzeyleri özet sonuçlarına Tablo 34’de yer verilmiştir. Tabloda G20 ülkeleri arasında yer alan 11 yükselen ülke, endeks değerine göre ilk 5 ve son 5 sırada olan ülkeler ile birlikte gelir grubu ve dünya ortalamasına yer verilmiş olup, tüm ülkeler, bölge-gelir gruplarına göre ayrıntılı sonuçlar Tezin EK:5’inde (5/A-B ve C) yer almaktadır.

Tablo 34: Ağırlıklı Ortalamayla Hesaplanan BKH Genel Endeks Sonuçları, Ülkelerin BKH Genel Kalkınma Sıralaması ve BKH Amaçları Çerçevesinde Kalkınma Düzeyleri

Ülkeler/ BKH Genel Endeks Değeri Sıralaması	2015 Yılı BKH Değer	2015 Yılı BKH Sıra	BKH KALKINMA DÜZEYİ	AMAÇ 1 YOKSULLUK	AMAÇ 2 EĞİTİM	AMAÇ 3 CİNSİYET EŞİTLİĞİ	AMAÇ 4 ÇOCUK SAĞLIĞI	AMAÇ 5 ANNE SAĞLIĞI	AMAÇ 6 HIV/AIDS SALGIN HAST.	AMAÇ 7 ÇEVRE	AMAÇ 8 KÜRESEL İŞBİRLİĞİ
İsveç	0.9764	1	Ç.YÜKS	Ç.YÜKS	Ç.YÜKS	Ç.YÜKS	Ç.YÜKS	Ç.YÜKS	Ç.YÜKS	YÜKSEK	Ç.YÜKS
Almanya	0.9663	2	Ç.YÜKS	Ç.YÜKS	Ç.YÜKS	Ç.YÜKS	Ç.YÜKS	Ç.YÜKS	YÜKSEK	Ç.YÜKS	Ç.YÜKS
Hollanda	0.9656	3	Ç.YÜKS	Ç.YÜKS	Ç.YÜKS	Ç.YÜKS	Ç.YÜKS	Ç.YÜKS	Ç.YÜKS	YÜKSEK	Ç.YÜKS
Norveç	0.9611	4	Ç.YÜKS	Ç.YÜKS	Ç.YÜKS	Ç.YÜKS	Ç.YÜKS	Ç.YÜKS	Ç.YÜKS	YÜKSEK	YÜKSEK
İsviçre	0.9596	5	Ç.YÜKS	Ç.YÜKS	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	Ç.YÜKS	YÜKSEK	Ç.YÜKS	Ç.YÜKS
Güney Kore	0.9169	32	YÜKSEK	Ç.YÜKS	Ç.YÜKS	ORTA	Ç.YÜKS	Ç.YÜKS	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK
Meksika	0.8911	47	YÜKSEK	ORTA	Ç.YÜKS	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA
Arjantin	0.8868	49	YÜKSEK	YÜKSEK	Ç.YÜKS	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK
Rusya	0.8864	51	YÜKSEK	YÜKSEK	Ç.YÜKS	ORTA	Ç.YÜKS	YÜKSEK	ORTA	ORTA	Ç.YÜKS
S.Arabistan	0.8803	56	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	Ç.YÜKS	YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK
Çin	0.8738	62	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK
Brezilya	0.8697	70	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK
Türkiye	0.8419	97	ORTA	ORTA	Ç.YÜKS	DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA
Endonezya	0.8012	122	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA
Güney Afrika	0.7653	135	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	Ç.DÜŞK	DÜŞÜK	YÜKSEK
Hindistan	0.7379	142	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
Liberya	0.6050	183	Ç.DÜŞK	Ç.DÜŞK	Ç.DÜŞK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	Ç.DÜŞK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Kongo Dem.	0.5990	184	Ç.DÜŞK	Ç.DÜŞK	Ç.DÜŞK	Ç.DÜŞK	Ç.DÜŞK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	Ç.DÜŞK
Sierra Leone	0.5841	185	Ç.DÜŞK	DÜŞÜK	Ç.DÜŞK	Ç.DÜŞK	Ç.DÜŞK	DÜŞÜK	Ç.DÜŞK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
O. Afrika C.	0.5619	186	Ç.DÜŞK	DÜŞÜK	Ç.DÜŞK	Ç.DÜŞK	Ç.DÜŞK	Ç.DÜŞK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	Ç.DÜŞK
Chad	0.5441	187	Ç.DÜŞK	DÜŞÜK	Ç.DÜŞK	Ç.DÜŞK	Ç.DÜŞK	Ç.DÜŞK	DÜŞÜK	Ç.DÜŞK	DÜŞÜK
Düşük Gelirli Ülkeler	0.6795		DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Orta Gelirli Ülkeler	0.8033		ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA
Yüksek Gelirli Ülkeler	0.9287		YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	Ç.YÜKS	YÜKSEK	YÜKSEK	Ç.YÜKS
Dünya	0.8076		ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA

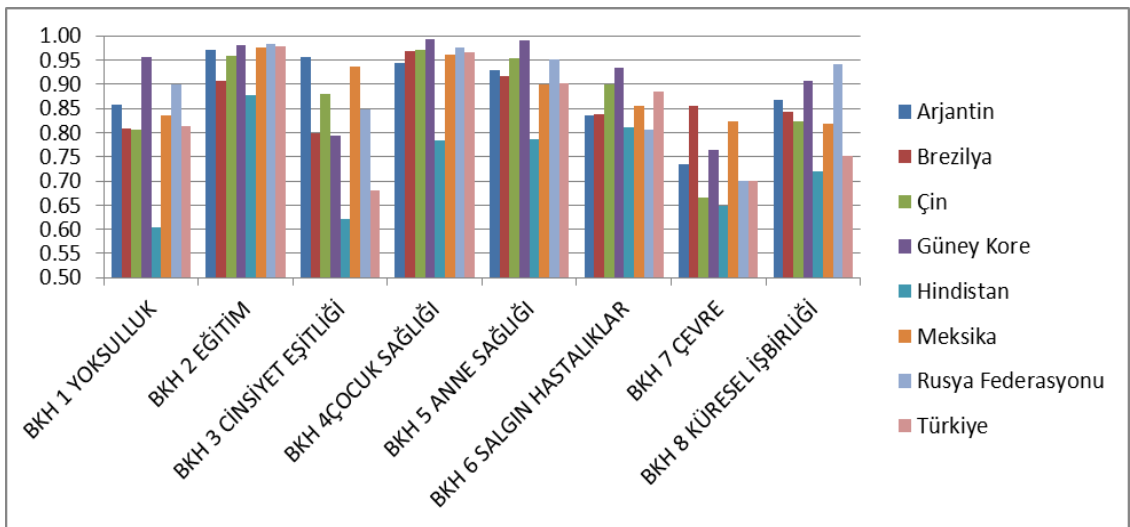
Yukarıdaki tabloda da görüleceği üzere; 2015 yılı tahmini endeks sonuçlarına göre İsveç 0.9764 BKH Genel Endeks değeri ve “ÇOK YÜKSEK” kalkınmışlık düzeyi ile ilk sırada yer almıştır. İsveç’i sırasıyla Almanya (0.9663), Hollanda (0.9656), Norveç (0.9611) ve İsviçre (0.9596) takip etmiştir. İsveç’in sadece 7. Amaç olan “Çevresel Sürdürülebilirliğin Sağlanması”nda kalkınma düzeyi “YÜKSEK” iken diğer tüm amaçlarda ve bu amaçların ağırlıklı ortalaması ile hesaplanmış BKH Genel Endeks Değeri baz alınarak belirlenen kalkınma düzeyi “ÇOK YÜKSEK” olarak hesaplanmıştır. İlk 5 sırada yer alan diğer ülkelerin BKH Genel Endeks Değeri baz alınarak hesaplanmış kalkınma düzeyleri de “ÇOK YÜKSEK”tir.

Grafik 22 ve 23’de görüldüğü üzere, yapılan hesaplamada zaman geçtikçe tüm ülkeler için endeks değeri artmaktadır. G-20 üyesi yükselen ekonomiler arasında, en yüksek değere sahip ülke 0.9169 endeks değeriyle 32.sırada yer alan G.Kore ile 0.8911 endeks değeriyle 47.sırada yer alan Meksika olmuştur. Bu 2 ülke ile birlikte sırasıyla Arjantin, Rusya, S.Arabistan, Çin ve Brezilya’nın kalkınmışlık düzeyi “YÜKSEK” olarak hesaplanmıştır.

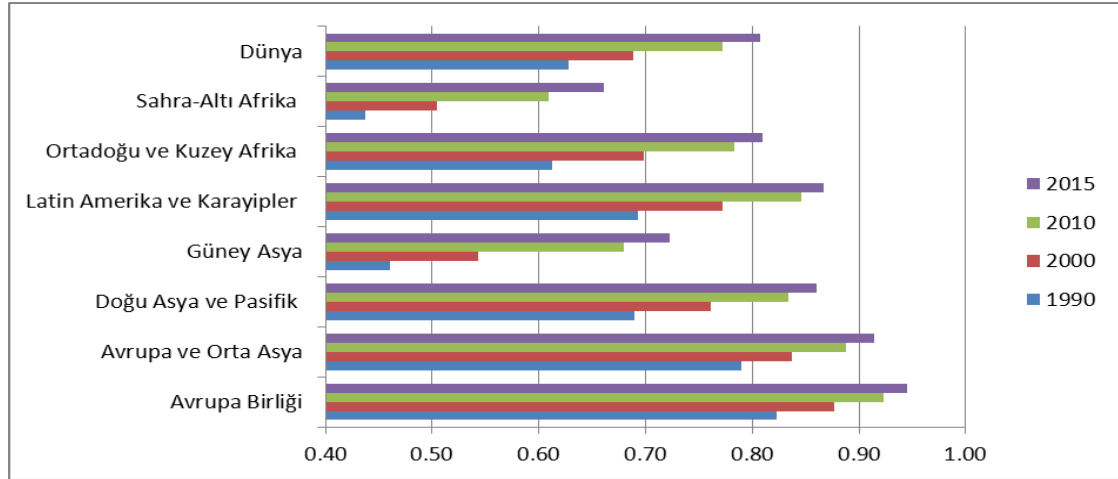
Grafik 22: G-20 Üyesi Yükselen Ekonomilerin 1990-2015 Dönemi BKHE’deki Gelişim

Buna karşın Türkiye ile birlikte Endonezya’nın kalkınmışlık düzeyi “ORTA”, diğer yükselen ekonomilerden G.Afrika ve Hindistan’ın ise kalkınmışlık düzeyi “DÜŞÜK” olarak hesaplanmıştır. Türkiye 0.8419 endeks değeri ve karşılığı “ORTA” kalkınma düzeyi ile kendisine 187 ülke arasında 97.sırada yer bulabilmiştir.

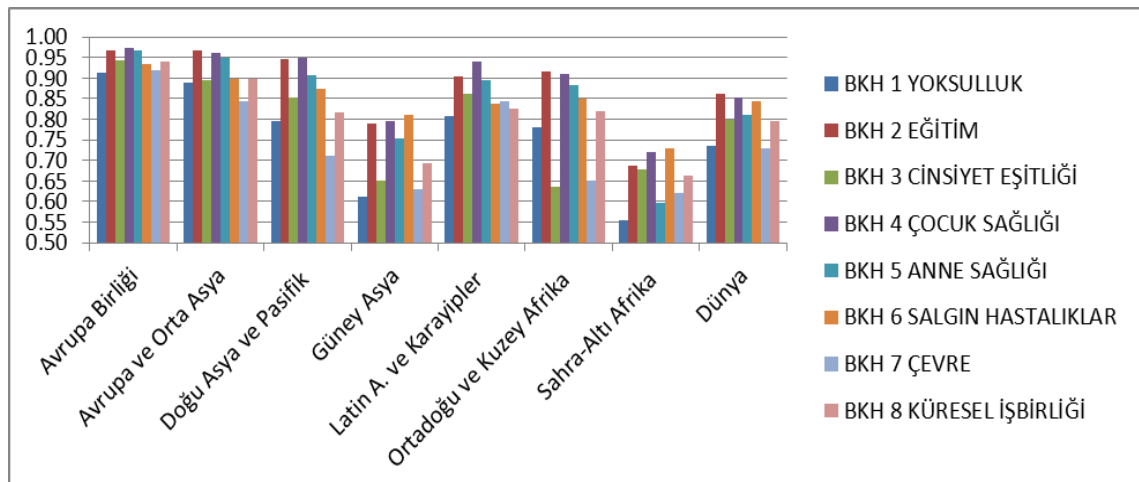
Grafik 23: Bazı G-20 Üyesi Yükselen Ekonomilerin 2015 Yılı BKH Endeks Gelişimleri

Gerek her bir BKH Endeks değeri gerekse bu endekslerin ağırlıklı ortalamasından oluşan BKH Genel endeks değerleri, zaman içerisinde her bölgede bir artış trendinde olsa da (Grafik 24), endeks değerleri bölgelere göre farklılık göstermektedir (Grafik 25).

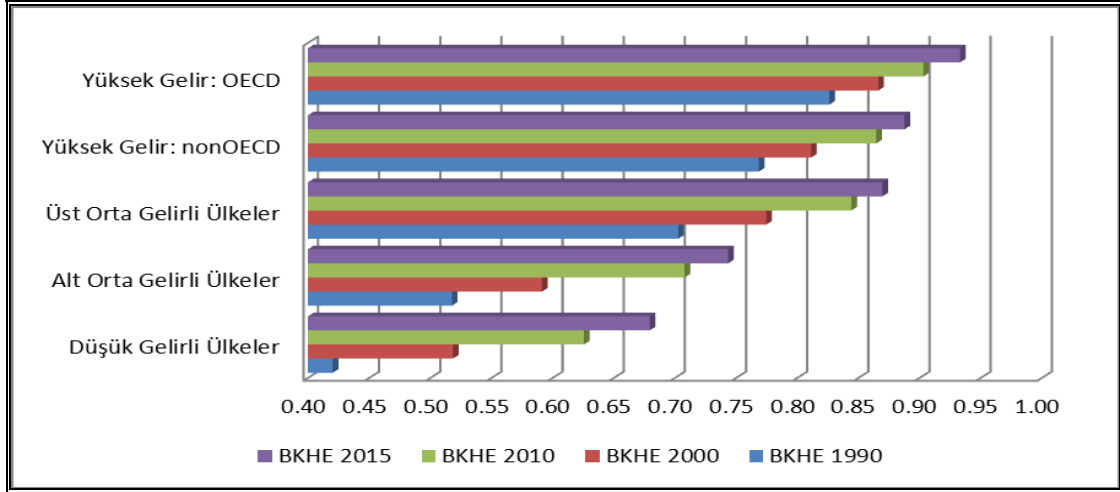
Grafik 24: Farklı Bölgelerin 1990-2015 Dönemi BKHE'deki Gelişim

Kişi başına gelir düzeyinin yüksek olduğu Avrupa Birliği ve Avrupa Orta Asya bölgesindeki endeks değerleri diğer bölgelere göre daha yüksek iken, kişi başına gelir düzeyinin en düşük olduğu Güney Asya ve Sub-Saharan Afrika bölgesinde ise endeks değerleri diğer bölgelere göre daha düşüktür. Nitekim ülkeler bazında endeks sıralamasında son sıralarda sırasıyla Liberya (0.6050), Kongo Demokratik Cumhuriyeti (0.5990), Sierra Leone (0.5841), Orta Afrika Cumhuriyeti (0.5619) ve son sırada ise 0.5441 endeks değeriyle Chad yer almaktadır. Afrika kıtasında yer alan bu ülkelerin BKH Genel Endeks Değeri baz alınarak belirlenen kalkınma düzeyleri ise “ÇOK DÜŞÜK” olarak hesaplanmıştır.

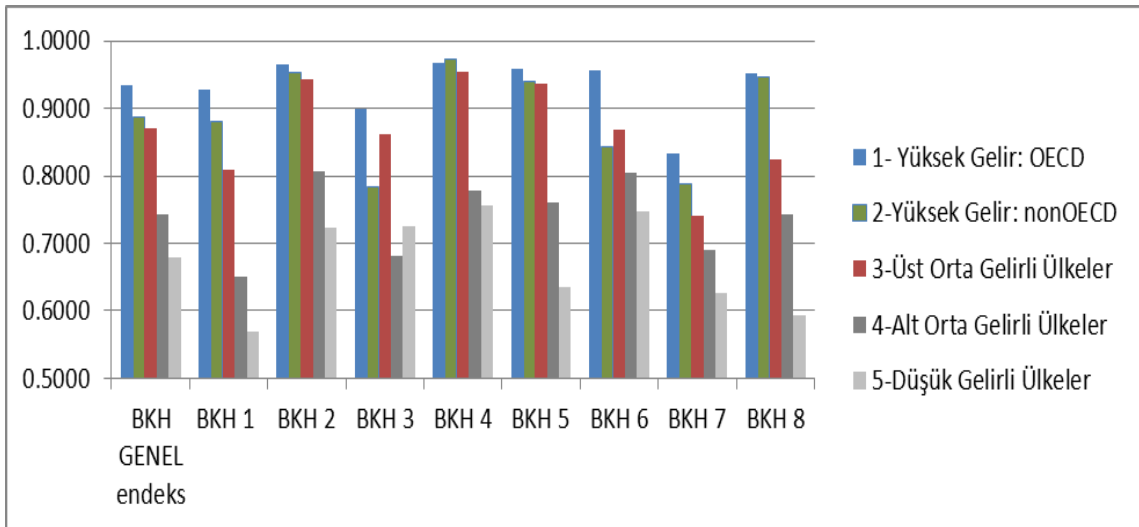
Grafik 25: Farklı Bölgelerin 2015 Yılı Her Bir BKH Endeks Gelişimleri

Grafik 26 ve 27’de görüleceği üzere; grupta yer alan ülkelerin nüfus ağırlıkları baz alınarak hesaplanmış bölgeler ve gelir gruplarının BKH Genel Endeks Değerleri ve bu değerlere bağlı kalkınma düzeylerinde farklılıklar göze çarpmaktadır.

Grafik 26: Dünya Bankası Gelir Gruplarının 1990-2015 Dönemi BKH Endeks Gelişimleri

Dünya endeks ortalaması 0.8076, kalkınma düzeyi ise “ORTA” olarak hesaplanırken, Dünya Bankası sınıflandırmasına göre; “Düşük Gelirli Ülkelerin” ortalama BKH endeks değeri 0.6795, kalkınma düzeyi “DÜŞÜK”, “Orta Gelirli Ülkelerin” ortalama BKH endeks değeri 0.8033 kalkınma düzeyi “ORTA” ve son olarak Yüksek Gelirli Ülkelerin ortalama BKH endeks değeri 0.9287, kalkınma düzeyi ise “YÜKSEK” olarak hesaplanmıştır. Yapılan hesaplamada zaman geçtikçe tüm gelir grupları için endeks değeri artmakta (Grafik 26) ve ülkelerin gelir düzeyi artıkça BKH endeks değerleri ve buna bağlı kalkınma düzeyleri de artmaktadır (Grafik 27).

Grafik 27: Dünya Bankası Gelir Gruplarının 2015 Yılı BKH Endeks Değerleri

Tablo 35’de ise ağırlıklı ortalama ile hesaplanan her bir BKH endeks sonuçları, ülkelerin sıralamaları ve kalkınma düzeylerinin özeti verilmiştir. Tabloda G20 ülkeleri arasında yer alan 11 yükselen ülke, endeks değerine göre ilk 5 ve son 5 sırada olan ülkeler yer verilmiş olup, tüm ülkelerin yer aldığı ayrıntılı sonuçlar tezimizin **EK:5/C**’de yer almaktadır.

Tablo 35: Ağırlıklı Ortalamayla Hesaplanan Her Bir BKH Endeks Sonuçları, Ülkelerin Sıralamaları ve Kalkınma Düzeyleri

Ülkeler/ BKH Endeks Değeri ve Sıralama	2015 BKH Genel Endeks	2015 BKH Genel Sıra	BKH GENEL KALKINMA DÜZEYİ	AMAÇ 1 YOKSUL	AMAÇ 2 EĞİTİM	AMAÇ 3 CİNSİYE EŞİTLİĞİ	AMAÇ 4 ÇOCUK SAĞLIĞI	AMAÇ 5 ANNE SAĞLIĞI	AMAÇ 6 HIV/AIDS	AMAÇ 7 ÇEVRE	AMAÇ 8 KÜRESEL İŞBİRLİĞİ
İsveç	0.976	1	ÇOK YÜKSEK	9	16	5	9	9	1	15	13
Almanya	0.966	2	ÇOK YÜKSEK	14	21	14	15	17	33	5	7
Hollanda	0.966	3	ÇOK YÜKSEK	17	24	6	21	5	15	22	11
Norveç	0.961	4	ÇOK YÜKSEK	3	6	7	19	26	6	39	37
İsviçre	0.960	5	ÇOK YÜKSEK	12	74	29	55	1	23	7	2
Güney Kore	0.917	32	YÜKSEK	24	32	101	1	6	26	76	43
Meksika	0.891	47	YÜKSEK	86	40	28	61	96	74	44	76
Arjantin	0.887	49	YÜKSEK	72	47	21	85	75	89	92	56
Rusya Fed.	0.886	51	YÜKSEK	49	26	74	36	52	118	108	26
Suudi Arab.	0.880	56	YÜKSEK	41	57	150	27	63	69	62	39
Çin	0.874	62	YÜKSEK	107	59	51	41	50	53	132	74
Brezilya	0.870	70	YÜKSEK	104	108	98	46	82	87	25	63
Türkiye	0.842	97	ORTA	100	37	141	51	94	60	109	110
Endonezya	0.801	122	ORTA	128	80	114	132	128	151	96	114
Güney Afrika	0.765	135	DÜŞÜK	140	133	18	135	112	184	159	62
Hindistan	0.738	142	DÜŞÜK	167	121	163	149	136	110	137	120
Liberya	0.605	183	ÇOK DÜŞÜK	185	185	161	160	183	133	172	170
Kongo Dem.	0.599	184	ÇOK DÜŞÜK	184	180	181	184	159	154	141	180
Sierra Leone	0.584	185	ÇOK DÜŞÜK	159	179	175	186	176	181	164	163
Orta Afrika C	0.562	186	ÇOK DÜŞÜK	171	184	174	187	182	175	160	184
Chad	0.544	187	ÇOK DÜŞÜK	153	186	186	183	187	160	180	167

2015 yılı tahmini endeks sonuçlarına göre 0.9764 BKH Genel Endeks değeri ilk sırada yer alan İsveç, Amaç 1-8’de sırasıyla 9’uncu, 16’ıncı, 5’inci, 9’uncu, 9’uncu, 1’inci, 15’inci ve son amaçta ise 13’üncü olmuştur. Başka bir deyişle sadece 6’ıncı amaç olan “AIDS, Sıtma ve Benzeri Hastalıklarla Mücadele” de endeks değeri ve buna bağlı kalkınma düzeyi sıralamasında 1’inci olan İsveç, tüm amaçların ağırlıklı ortalaması ile hesaplanan BKH Genel Endeks değeri ve buna bağlı kalkınma düzeyi sıralamasında 187 ülke arasında 1’inci olmuştur. Diğer yandan ilk 5 sırada olan ülkelerden sadece İsviçre bir amaçta (Amaç 5-Annelerin Sağlık Koşullarının İyileştirilmesi) 1’inci olurken, yükselen ekonomilerden G.Kore ise genel sıralamada 32’inci olmasına rağmen bir amaçta (Amaç 4-Çocuk Ölümünün Azaltılması) 1’inci olmuştur.

3.1.2.2. Farklı Ortalamalarla Elde Edilen BKH Endeks Sonuçlarının Karşılaştırılması

Kullanılan ortalamaya bağlı olarak ülkelerin endeks değeri konusunda farklı sonuçlar elde edilmiştir. Farklı ortalamalarla elde edilen endeks değerlerine de bağlı olarak bazı ülkelerin sıralamasında bazı ülkelerin ise kalkınmışlık düzeylerinde önemli farklılıklar göze çarpmaktadır. Aritmetik, geometrik ve ağırlıklı ortalamalarla elde edilen BKH Genel Endeks sonuçları, ülkelerin BKH Genel Sıralaması ve her bir BKH amaçları çerçevesinde kalkınma düzeyleri Tezin **EK:5'inde** (ağırlıklı ortalama ile hesaplanan sonuçlar), **EK:6'sında** (aritmetik ortalama ile hesaplanan sonuçlar) ve **EK:7'sinde** (geometrik ortalama ile yer almaktadır).

Farklı ortalamalar ile elde edilen endeks değerleri, ülkelerin endeks değerine bağlı sıralaması ve kalkınma düzeyleri arasındaki farklılıklar, daha iyi sonuçlar verdiğini ortaya koyduğumuz ağırlıklı ortalama yöntemi baz alınarak karşılaştırılmıştır. Ağırlıklı ortalama ile elde edilen BKH endeks sonuçlarının aritmetik ve geometrik ortalamalarla hesaplanmış sonuçlarla mukayese edildiğinde bazı farklılıklar bulunmuştur. Ülkeler bazında hesaplanan farklılıkların tamamına Tezin **EK:8'inde** yer verilmiş olup, önemli farklılıklar ise Tablo 36'da özetlenmiştir:

Tablo 36: Ağırlıklı Ortalamayla Hesaplanan BKH Genel Endeks Sonuçlarının Aritmetik ve Geometrik Ortalamayla Hesaplanan Sonuçlarla Karşılaştırma

Ülkeler	AĞIRLIKLIL ORTALAMA SONUÇLARI (2015)		ARİTMETİK ORTALAMA SONUÇLARI (2015)		GEOMETRİK ORTALAMA SONUÇLARI (2015)		AĞIRLIKLIL VE ARİTMETİK ORTALAMA KARŞILAŞTIRMASI		AĞIRLIKLIL VE GEOMETRİK ORTALAMA KARŞILAŞTIRMASI	
	BKH Endeks Değeri	SIRA	BKH Endeks Değeri	SIRA	BKH Endeks Değeri	SIRA	BKH Endeks Farkı	Sıra Farkı	BKH Endeks Farkı	Sıra Farkı
İsveç	0.9764	1	0.9715	2	0.9658	2	0.0049	1	0.0105	1
Almanya	0.9663	2	0.9725	1	0.9713	1	-0.0062	-1	-0.0050	-1
Hollanda	0.9656	3	0.9665	3	0.9573	3	-0.0010	0	0.0082	0
Norveç	0.9611	4	0.9544	5	0.9400	11	0.0067	1	0.0211	7
İsviçre	0.9596	5	0.9593	4	0.9572	4	0.0003	-1	0.0024	-1
İspanya	0.9510	9	0.9527	7	0.9484	5	-0.0017	-2	0.0026	-4
Finlandiya	0.9429	17	0.9463	14	0.9307	16	-0.0035	-3	0.0122	-1
Mauritius	0.8728	64	0.8390	74	0.7352	93	0.0338	10	0.1377	29
Palau	0.8711	67	0.8701	49	0.8360	47	0.0011	-18	0.0351	-20
Trinidad	0.8699	69	0.8693	51	0.7999	61	0.0006	-18	0.0700	-8
Umman	0.8657	74	0.8242	81	0.7065	109	0.0415	7	0.1592	35
Fiji	0.8547	81	0.8121	93	0.7625	82	0.0426	12	0.0923	1
Lübnan	0.8516	84	0.8168	90	0.6836	119	0.0348	6	0.1680	35
Kazakistan	0.8489	88	0.8400	72	0.7860	66	0.0089	-16	0.0629	-22
Seyşeller	0.8487	89	0.8453	69	0.7282	99	0.0034	-20	0.1205	10

Surinam	0.8474	91	0.8166	91	0.7810	69	0.0307	0	0.0664	-22
Sri Lanka	0.8431	94	0.7963	104	0.7328	94	0.0467	10	0.1103	0
Türkiye	0.8419	97	0.8035	100	0.7309	97	0.0384	3	0.1110	0
Antigua	0.8130	115	0.8243	80	0.7195	103	-0.0114	-35	0.0935	-12
Guyana	0.7960	125	0.7735	117	0.7306	98	0.0225	-8	0.0654	-27
Mikronezya	0.7842	128	0.7439	129	0.5023	161	0.0403	1	0.2819	33
Myanmar	0.7535	139	0.6806	147	0.5163	157	0.0729	8	0.2372	18
Bangladeş	0.7179	149	0.6526	153	0.5396	148	0.0653	4	0.1783	-1
Komor Adaları	0.6752	162	0.6095	168	0.4679	169	0.0658	6	0.2074	7
Burundi	0.6678	167	0.5924	176	0.3843	185	0.0753	9	0.2834	18
Haiti	0.6667	169	0.6023	172	0.4057	178	0.0644	3	0.2611	9
Madagaskar	0.6633	171	0.5937	175	0.4473	174	0.0696	4	0.2159	3

Not: Ortalamalar arasında karşılaştırma yapılırken Ağırlıklı Ortalama sonuçları baz alınmıştır. Karşılaştırmalarda pozitif değerler (farklar) ağırlıklı ortalamaların mukayese edildiği ortalamaya göre daha iyi sonuçlara, tabloda kırmızı renkli hücrelerle temsil edilen negatif değerler (farklar) ise daha kötü sonuçlara sahip olduğunu göstermektedir.

Yukarıdaki tabloda da özetlendiği üzere; ağırlıklı ortalama yöntemiyle hesaplanan 2015 yılı BKH Endeks değerine göre yapılan sıralamada ilk 5 sırada olan ülkeler sırasıyla: İsveç, Almanya, Hollanda, Norveç ve İsviçre'dir. Aritmetik ortalamaya göre elde edilen sonuçlar baz alındığında sıralamada Almanya İsveç'le, İsviçre ise Norveç'le yer değiştirirken Hollanda sıralamadaki yerini korumuştur. Geometrik ortalama sonuçları ise daha farklı sonuçlar ortaya koymuş ilk 5 sırada olan ülkeler sırasıyla: Almanya, İsveç, Hollanda, İsviçre ve İspanya olarak sıralanmıştır. Ayrıca farklı ortalamalarla hesaplanan endeks değerleri arasında da farklılıklar göze çarpmaktadır. Beklendiği üzere, geometrik ortalama ile hesaplanan endeks değerleri diğer ortalamalara göre hesaplanan endeks değerine göre daha düşük bulunmuştur.

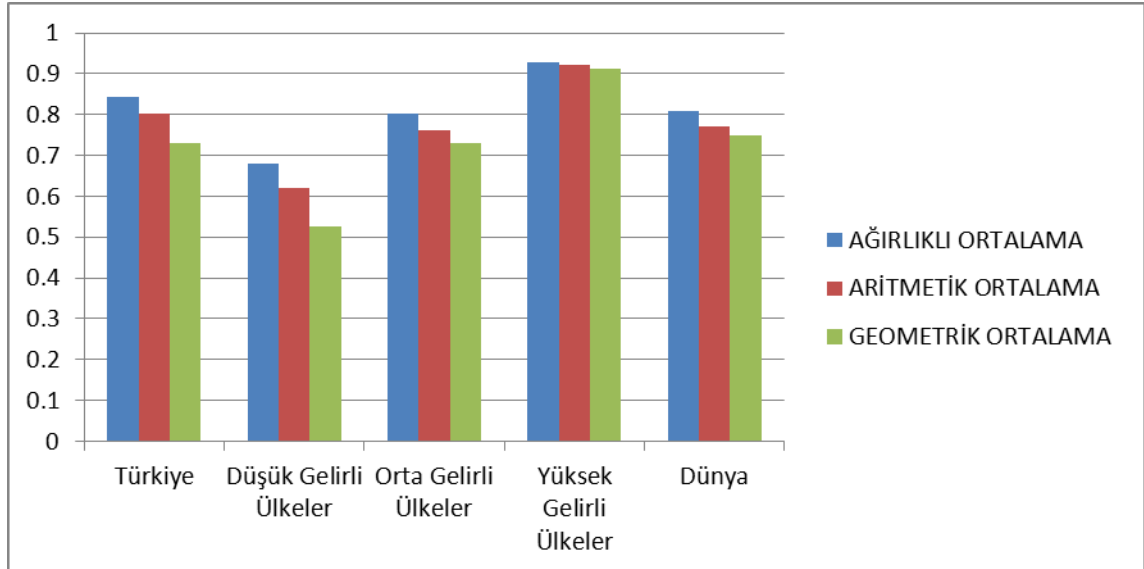
Ülkelerin ağırlıklı ortalama ile hesaplanan endeks değeri ile aritmetik ortalama ile hesaplanan endeks değerleri karşılaştırıldığında en kötü sonuçlar (negatif değerler-farklar) sırasıyla Antigua ve Barbuda, Almanya, Finlandiya, İspanya ve Hollanda'da gerçekleşirken, en iyi sonuçlar (pozitif değerler-farklar) sırasıyla Burundi, Myanmar, Madagaskar, Komor Adaları ve Bangladeş'te gerçekleşmiştir.

Ülkelerin ağırlıklı ortalama ile hesaplanan endeks değeri ile geometrik ortalama ile hesaplanan endeks değerleri karşılaştırıldığında ise tek kötü sonuç (negatif değerler-farklar) Almanya'da gerçekleşirken, en iyi sonuçlar (pozitif değerler-farklar) sırasıyla Burundi, Mikronezya, Haiti Myanmar ve Madagaskar'da gerçekleşmiştir. Ayrıca farklı ortalamalar ile elde edilen ülkelerin endeks değerine bağlı sıralaması ve kalkınma düzeyleri arasında da farklılıklar göze çarpmaktadır.

Tablo 37: Gelir Grupları ve Dünya Bazında Farklı Ortalamalarla Hesaplanan Endeks Sonuçları Karşılaştırma

Ülkeler	AĞIRLIKLIL ORTALAMA BKH Endeks	ARİTMETİK ORTALAMA BKH Endeks	GEOMETRİK ORTALAMA BKH Endeks)	AĞIRLIKLIL VE ARİTMETİK ORTALAMA KARŞILAŞTIRMASI		AĞIRLIKLIL VE GEOMETRİK ORTALAMA KARŞILAŞTIRMASI	
				Endeks Değer	%	Endeks Değer	%
Türkiye	0.8419	0.8035	0.7309	0.0384	4.78%	0.1110	15.19%
Düşük Gelirli Ülkeler	0.6795	0.6215	0.5270	0.058	9.33%	0.1525	28.94%
Orta Gelirli Ülkeler	0.8033	0.7630	0.7306	0.0403	5.28%	0.0727	9.95%
Yüksek Gelirli Ülkeler	0.9287	0.9233	0.9122	0.0054	0.58%	0.0165	1.81%
Dünya	0.8076	0.7722	0.7494	0.0354	4.58%	0.0582	7.77%

Tablo 37’de görüldüğü üzere, gelir grupları ve dünya ortalama değerleri baz alındığında da beklendiği üzere, geometrik ortalama ile hesaplanan endeks değerleri diğer ortalamalara göre hesaplanan endeks değerine göre daha düşük bulunmuştur. Ağırlıklı ortalama ile hesaplanan Dünya endeks değeri aritmetik ortalamaya göre %4.58 ve geometrik yöntemle hesaplanan endeks değerine göre ise %7.77 daha yüksek hesaplanmıştır. Gerek Tablo 37 gerekse Grafik 28’de görüldüğü üzere; ortalamalar arasındaki fark gelir düzeyi artıca azalmaktadır. Düşük gelirli ülkelerde ağırlıklı ortalama ile hesaplanan endeks değeri aritmetik ortalamaya göre %9.33, orta gelirli ülkelerde %5.28 iken yüksek gelirli ülkelerde sadece % 0.58 ve Türkiye’de ise %4.78 olarak hesaplanmıştır. Diğer taraftan düşük gelirli ülkelerde ağırlıklı ortalama ile hesaplanan endeks değeri geometrik ortalamaya göre %28.94, orta gelirli ülkelerde %9.95 iken yüksek gelirli ülkelerde sadece %1.81 ve Türkiye’de ise %15.19 olarak hesaplanmıştır.

Grafik 28: Farklı Ortalamalarla Endeks Sonuçlarının Gelir Grupları ve Dünya Bazında Karşılaştırılması

3.1.3. Ülkelerin BKH Başarı Düzeyleri ve Performanslarının Ölçümü

3.1.3.1. Ağırlıklı Ortalama Yöntemiyle BKH Başarı Düzeyleri ve Performanslar

Farklı ortalama yöntemleri ile ülkelerin BKH başarı düzeylerinin ölçüm sonuçlarının karşılaştırılması sonucunda serilerin istatistik sonuçlarına bağlı olarak, bazı ülkeler için önemli farklılıklar tespit edilmiştir.

Endeks hesaplamasında olduğu gibi, aritmetik ve geometrik ortalama yöntemlerindeki zafiyetler nedeniyle ağırlıklı ortalama yöntemi seçilmiştir.

Sonraki aşamalarda ise daha iyi sonuçlar verdiğini değerlendirdiğimiz ağırlıklı ortalama yöntemiyle analizlerimize devam edilmiştir.

Göstergeler, hedefler, amaçlar ve genel amaç silsilesinde her bir değişkenle ilgili ülkelerin başarı düzeyleri sıralanmış ve başarı düzeyi istatistiki sonuçları dikkate alınarak ülkelerin göreceli başarı düzeyleri belirlenmiştir.

Ülkelerin hedefi gerçekleştirmedeki başarı düzeyleri ise temel yıl (1990) ve hedef yıl (2015) değerleri karşılaştırılarak belirlenmiştir. Ülkelerin başarı düzeyleri 2015 yılı tahmini istatistik sonuçlarına göre 5 kategoride “ÇOK BAŞARILI”dan “BAŞARISIZ”a göre değerlendirilmiştir.

Hedefi gerçekleştiren veya hedeflenenden daha iyi performans gösteren ülkeler “ÇOK BAŞARILI” olarak nitelendirilmiştir.

Ağırlıklı ortalama yöntemi ile hesaplanan ülkelerin BKH Genel Başarı Düzeyleri, ülkelerin sıralaması ve her bir BKH amaçları çerçevesinde başarı düzeyleri özet sonuçlarına Tablo 38’de yer verilmiştir.

Tabloda G20 ülkeleri arasında yer alan 11 yükselen ülke, endeks değerine göre ilk 5 ve son 5 sırada olan ülkeler ile birlikte gelir grubu ve dünya ortalamasına yer verilmiş olup, tüm ülkeler, bölge-gelir gruplarına göre ayrıntılı sonuçlar Tezin **EK:9’unda (9/A-B ve C)** yer almaktadır.

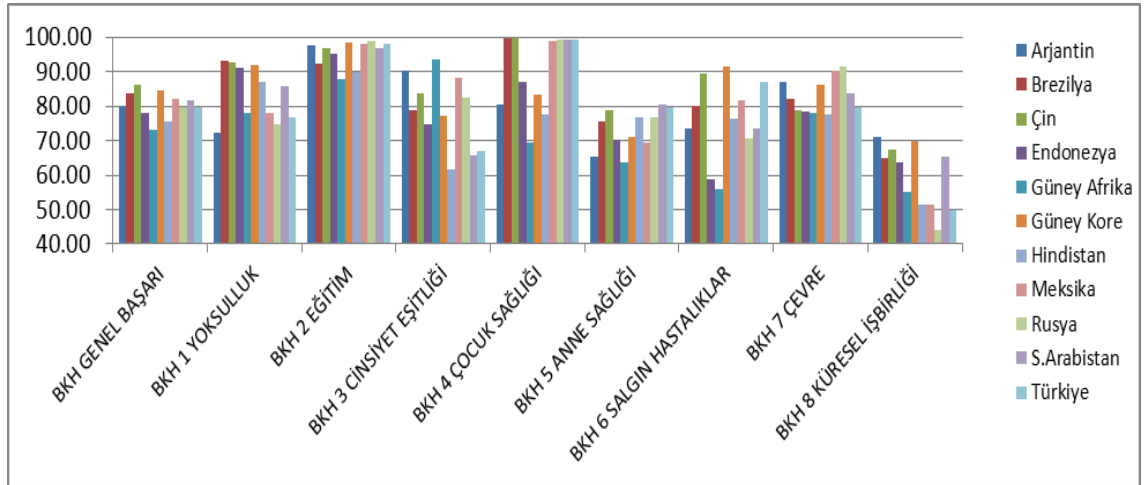
Tablo 38: Ağırlıklı Ortalamayla Hesaplanan Ülkelerin BKH Başarı Düzeyi Sonuçları, Ülkelerin Sıralaması ve BKH Amaçları Çerçevesinde Başarı Düzeyleri Özeti

Ülkeler/ BKH Başarı Düzeyi	BKH BAŞARI DEĞER (%)	SIRA	BKH GENEL BAŞARI DÜZEYİ	AMAÇ 1 YOKSULLUK	AMAÇ 2 EĞİTİM	AMAÇ 3 CİNSİYET EŞİTLİĞİ	AMAÇ 4 ÇOCUK SAĞLIĞI	AMAÇ 5 ANNE SAĞLIĞI	AMAÇ 6 HIV/AIDS SALGIN HAST.	AMAÇ 7 ÇEVRE	AMAÇ 8 KÜRESEL İŞBİRLİĞİ
İsveç	89.269	1	Ç.BAŞARILI	K.BAŞARILI	Ç.BAŞARILI	Ç.BAŞARILI	BAŞARILI	K.BAŞARILI	BAŞARILI	BAŞARILI	Ç.BAŞARILI
Singapur	88.501	2	Ç.BAŞARILI	BAŞARILI	Ç.BAŞARILI	K.BAŞARILI	BAŞARILI	BAŞARILI	Ç.BAŞARILI	BAŞARILI	BAŞARILI
Norveç	88.226	3	Ç.BAŞARILI	K.BAŞARILI	Ç.BAŞARILI	Ç.BAŞARILI	Ç.BAŞARILI	K.BAŞARILI	K.BAŞARILI	BAŞARILI	BAŞARILI
Polonya	87.595	4	Ç.BAŞARILI	K.BAŞARILI	Ç.BAŞARILI	K.BAŞARILI	Ç.BAŞARILI	BAŞARILI	Ç.BAŞARILI	BAŞARILI	K.BAŞARISIZ
İrlanda	86.987	5	Ç.BAŞARILI	K.BAŞARILI	Ç.BAŞARILI	K.BAŞARILI	K.BAŞARILI	BAŞARILI	K.BAŞARILI	Ç.BAŞARILI	BAŞARILI
Çin	85.999	16	Ç.BAŞARILI	BAŞARILI	BAŞARILI	K.BAŞARILI	Ç.BAŞARILI	K.BAŞARILI	BAŞARILI	K.BAŞARILI	K.BAŞARILI
Güney Kore	84.512	29	BAŞARILI	BAŞARILI	Ç.BAŞARILI	K.BAŞARILI	K.BAŞARILI	K.BAŞARILI	BAŞARILI	BAŞARILI	K.BAŞARILI
Brezilya	83.531	45	BAŞARILI	BAŞARILI	BAŞARILI	K.BAŞARILI	Ç.BAŞARILI	K.BAŞARILI	K.BAŞARILI	K.BAŞARILI	K.BAŞARILI
Meksika	82.017	56	BAŞARILI	K.BAŞARISIZ	BAŞARILI	BAŞARILI	Ç.BAŞARILI	K.BAŞARILI	K.BAŞARILI	BAŞARILI	K.BAŞARISIZ
S.Arabistan	81.465	58	BAŞARILI	K.BAŞARILI	BAŞARILI	K.BAŞARISIZ	Ç.BAŞARILI	BAŞARILI	K.BAŞARISIZ	K.BAŞARILI	K.BAŞARILI
Arjantin	79.898	80	K.BAŞARILI	K.BAŞARISIZ	BAŞARILI	BAŞARILI	K.BAŞARILI	K.BAŞARILI	K.BAŞARISIZ	BAŞARILI	BAŞARILI
Rusya Fed.	79.674	83	K.BAŞARILI	K.BAŞARISIZ	Ç.BAŞARILI	K.BAŞARILI	Ç.BAŞARILI	K.BAŞARILI	K.BAŞARISIZ	BAŞARILI	BAŞARISIZ
Türkiye	79.500	88	K.BAŞARILI	K.BAŞARISIZ	Ç.BAŞARILI	K.BAŞARISIZ	Ç.BAŞARILI	K.BAŞARILI	BAŞARILI	K.BAŞARILI	K.BAŞARISIZ
Endonezya	77.983	107	K.BAŞARILI	BAŞARILI	BAŞARILI	K.BAŞARILI	K.BAŞARILI	K.BAŞARILI	BAŞARISIZ	K.BAŞARILI	K.BAŞARILI
Hindistan	75.462	133	K.BAŞARILI	K.BAŞARILI	K.BAŞARILI	K.BAŞARISIZ	K.BAŞARILI	K.BAŞARILI	K.BAŞARILI	K.BAŞARILI	K.BAŞARISIZ
Güney Afrika	73.171	145	K.BAŞARISIZ	K.BAŞARISIZ	K.BAŞARILI	BAŞARILI	K.BAŞARISIZ	K.BAŞARISIZ	BAŞARISIZ	K.BAŞARILI	K.BAŞARISIZ
Sierra Leone	64.681	183	BAŞARISIZ	K.BAŞARILI	BAŞARISIZ	BAŞARISIZ	K.BAŞARISIZ	K.BAŞARISIZ	BAŞARISIZ	K.BAŞARISIZ	K.BAŞARISIZ
Nijerya	64.402	184	BAŞARISIZ	K.BAŞARISIZ	K.BAŞARISIZ	BAŞARISIZ	BAŞARISIZ	BAŞARISIZ	K.BAŞARILI	BAŞARISIZ	K.BAŞARISIZ
Fildişi Sah.	64.222	185	BAŞARISIZ	BAŞARISIZ	BAŞARISIZ	BAŞARISIZ	K.BAŞARISIZ	BAŞARISIZ	K.BAŞARILI	K.BAŞARISIZ	K.BAŞARILI
Orta Afrika	63.653	186	BAŞARISIZ	BAŞARILI	BAŞARISIZ	BAŞARISIZ	BAŞARISIZ	BAŞARISIZ	K.BAŞARILI	K.BAŞARISIZ	BAŞARISIZ
Chad	59.698	187	BAŞARISIZ	BAŞARILI	BAŞARISIZ	BAŞARISIZ	BAŞARISIZ	BAŞARISIZ	BAŞARISIZ	K.BAŞARISIZ	BAŞARISIZ
Düşük Gel.Ülkeler	72.929		KISMEN BAŞARISIZ	K.BAŞARILI	K.BAŞARISIZ	K.BAŞARISIZ	K.BAŞARILI	K.BAŞARISIZ	K.BAŞARISIZ	K.BAŞARILI	K.BAŞARILI
Orta Gelirli Ülkeler	77.521		KISMEN BAŞARILI	K.BAŞARILI	K.BAŞARILI	K.BAŞARILI	K.BAŞARILI	K.BAŞARILI	K.BAŞARILI	K.BAŞARILI	K.BAŞARISIZ
Yüksek Gelirli Ülk.	83.682		BAŞARILI	K.BAŞARILI	BAŞARILI	K.BAŞARILI	BAŞARILI	K.BAŞARILI	K.BAŞARILI	BAŞARILI	BAŞARILI
Dünya	76.176		KISMEN BAŞARILI	K.BAŞARILI	K.BAŞARILI	K.BAŞARILI	K.BAŞARILI	K.BAŞARISIZ	K.BAŞARISIZ	K.BAŞARILI	K.BAŞARISIZ

Yukarıdaki tabloda da görüleceği üzere; 0.9764 BKH Genel Endeks değeri ve “ÇOK YÜKSEK” kalkınmışlık düzeyi ile ilk sırada yer alan İsveç, 2015 yılı tahmini başarı düzeyi (performans) sonuçlarına göre ortalama olarak hedeflerin %89.27’sini gerçekleştirerek “ÇOK BAŞARILI” başarı düzeyi ile ilk sırada yer almıştır. Başarı sıralamasında İsveç’i sırasıyla Singapur (88.50), Norveç (88.23), Polonya (87.60) ve İrlanda (86.99) takip etmiştir. İsveç’in “1-Aşırı Yoksulluk ve Açlığın Azaltılması” ve “5-Annelerin Sağlık Koşullarının İyileştirilmesi”nde başarı düzeyi “KISMEN BAŞARILI”, “4-Çocuk Ölümünün Azaltılması”, “6-AIDS, Sıtma ve Benzeri Hastalıklarla Mücadele” ve “7. Amaç olan “Çevresel

Sürdürülebilirliğin Sağlanması”nda başarı düzeyi “BAŞARILI” iken kalan 4 amaçtaki başarı düzeyi ise “ÇOK BAŞARILI”dır. İlk 5 sırada yer alan diğer ülkelerin BKH Genel başarı düzeyleri de “ÇOK BAŞARILI”dır.

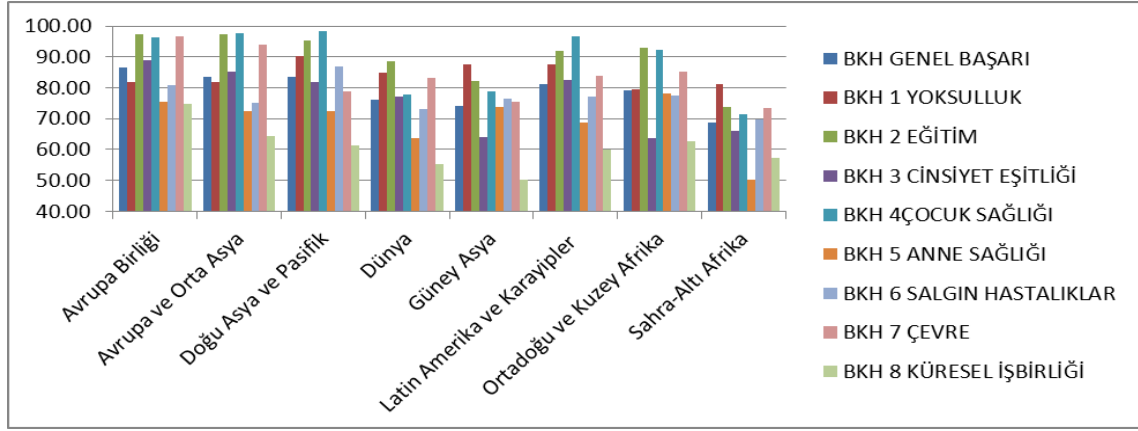
Tablo 38 ve Grafik 29’da görüldüğü üzere; G20 ülkeleri arasında yer alan 11 yükselen ülke arasında en iyi performans gösteren ülke 85.99 başarı düzeyiyle 16.sırada yer alan Çin ile 84.51 başarı düzeyiyle 29.sırada yer alan Güney Kore olmuştur. Yükselen ekonomilerden sadece Çin’in başarı düzeyi “ÇOK BAŞARILI” iken, Güney Kore ile birlikte Brezilya (45’inci), Meksika (56’ıncı) ve S.Arabistan’ın (58’inci) başarı düzeyleri “BAŞARILI” kategorisindedir. Arjantin (80’inci), Rusya (83’üncü), Türkiye (88’inci), Endonezya (107’inci) ve Hindistan’ın (133’üncü) başarı düzeyleri ise “KISMEN BAŞARILI”dır. Yükselen ekonomiler arasında sadece 73.17 değer ile 145’inci sırada olan Güney Afrika’nın başarı düzeyi “KISMEN BAŞARISIZ” olarak hesaplanmıştır. Türkiye 0.8419 endeks değeri ile kendisine 187 ülke arasında 97.sırada yer bulabilmişken, 79.50 başarı değeri ile “KISMEN BAŞARILI” olmuştur.

Grafik 29: G-20 Üyesi 11 Yükselen Ekonominin 2015 Yılı Her Bir BKH ve BKH Genel Başarı Düzeyleri

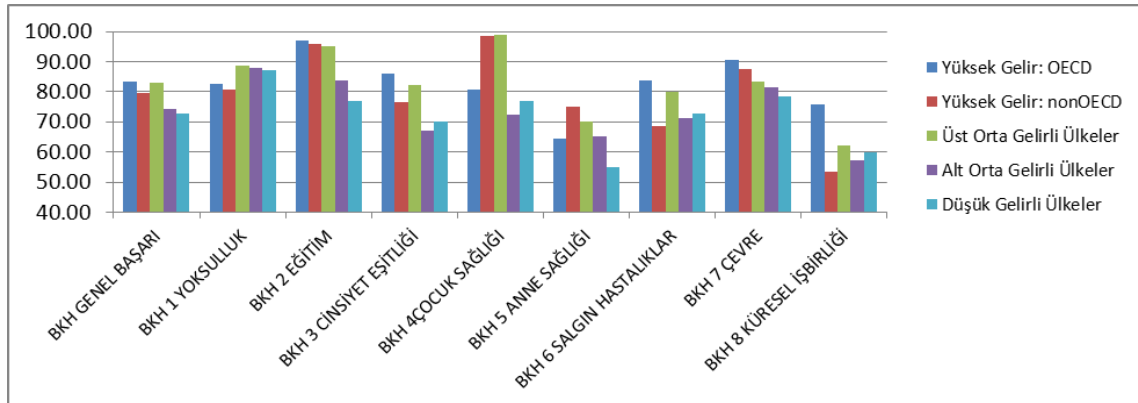
Gerek her bir BKH başarı düzeyi gerekse bu hedeflerin ağırlıklı ortalamasından oluşan BKH Genel başarı düzeyi, zaman içerisinde her bölgede bir artış trendinde olsa da, başarı düzeyleri bölgelere göre farklılık göstermektedir (Grafik 30). Ancak endeks değerinde olduğu gibi her bir BKH başarı düzeyi ile kişi başına gelir düzeyi arasında aynı derecede yüksek pozitif korelasyon göze çarpmamaktadır. Her bir BKH ile ilgili konulan hedefin düzeyine göre farklı sonuçlar söz konusudur. Ancak BKH genel başarı düzeyinde ise kişi başına gelir düzeyinin en düşük olduğu Güney Asya ve Sub-Saharan Afrika bölgesinde genel başarı düzeyleri, endeks değerlerinde olduğu gibi, diğer bölgelere göre daha düşüktür. Başarı değerine göre yapılan sıralamada son sıralarda sırasıyla, Sierra Leone, Nijerya, Fildişi Sahilleri, Orta Afrika Cumhuriyeti ve son

sırada ise 59.70 başarı değeriyle Chad yer almaktadır. Afrika kıtasında yer alan bu ülkelerin BKH Genel başarı düzeyleri ise “BAŞARISIZ” olarak hesaplanmıştır.

Grafik 30: Farklı Bölgelerin 2015 Yılı Her Bir BKH ve BKH Genel Başarı Düzeyleri

Grupta yer alan ülkelerin nüfus ağırlıkları baz alınarak hesaplanmış bölgeler ve gelir gruplarının BKH Genel Başarı Değerleri ve bu değerlere bağlı başarı düzeylerinde farklılıklar göze çarpmaktadır (Grafik 31). Dünya başarı ortalaması 76.17, başarı düzeyi ise “KISMEN BAŞARILI” olarak hesaplanırken, Dünya Bankası sınıflandırmasına göre; “Düşük Gelirli Ülkelerin” ortalama BKH başarı değeri 72.93 ve başarı düzeyi “KISMEN BAŞARISIZ”, “Orta Gelirli Ülkelerin” ortalama BKH başarı değeri 77.52 ve başarı düzeyi “KISMEN BAŞARILI” ve son olarak “Yüksek Gelirli Ülkelerin” ortalama BKH başarı değeri 83.68 ve başarı düzeyi ise “BAŞARILI” olarak hesaplanmıştır. Endeks değerinde olduğu gibi her bir BKH başarı düzeyinde kişi başına gelir düzeyi belirleyici olmamaktadır. Her bir BKH ile ilgili konulan hedefin düzeyine göre farklı sonuçlar elde edilmesine rağmen, BKH genel başarı düzeyinde ise kişi başına gelir düzeyinin en yüksek olduğu “Yüksek Gelir: OECD” en başarılı gelir grubu olurken, “Düşük Gelirli Ülkeler” en başarısız gelir grubu olmuştur.

Grafik 31: Dünya Bankası Gelir Gruplarının 2015 Yılı Her Bir BKH ve BKH Genel Başarı Düzeyleri

Tablo 39’da ise ülkelerin ağırlıklı ortalama ile hesaplanan her bir BKH başarı sonuçları, ülkelerin performans sıralamaları ve başarı düzeylerinin özeti verilmiştir. Tabloda G20 ülkeleri arasında yer alan 11 yükselen ülke, endeks değerine göre ilk 5 ve son 5 sırada olan ülkeler yer verilmiş olup, tüm ülkelerin yer aldığı ayrıntılı sonuçlar **EK:9/C**’de yer almaktadır.

Tablo 39: BKH Amaçları Çerçevesinde Ülkelerin Başarı Düzeyleri ve Sıralamaları

Ülkeler/ BKH Başarı	BKH Genel Başarı	Sıra	BKH GENEL BAŞARI DÜZEYİ	AMAÇ 1 YOKSULLUK	AMAÇ 2 EĞİTİM	AMAÇ 3 CİNSİYET EŞİTLİĞİ	AMAÇ 4 ÇOCUK SAĞLIĞI	AMAÇ 5 ANNE SAĞLIĞI	AMAÇ 6 HIV/AIDS	AMAÇ 7 ÇEVRE	AMAÇ 8 KÜRESEL İŞBİRLİĞİ
İsveç	89.269	1	ÇOK BAŞARILI	103	16	2	69	41	27	13	5
Singapur	88.501	2	ÇOK BAŞARILI	36	4	48	79	32	6	26	46
Norveç	88.226	3	ÇOK BAŞARILI	113	6	7	35	45	43	30	18
Polonya	87.595	4	ÇOK BAŞARILI	69	5	44	8	10	4	28	148
İrlanda	86.987	5	ÇOK BAŞARILI	91	3	54	83	22	75	2	17
Çin	85.999	16	ÇOK BAŞARILI	34	59	59	2	44	17	114	61
Güney Kore	84.512	29	BAŞARILI	38	32	105	93	89	10	67	48
Brezilya	83.531	45	BAŞARILI	28	108	94	5	57	56	94	78
Meksika	82.017	56	BAŞARILI	154	40	32	19	103	49	43	154
S.Arabistan	81.465	58	BAŞARILI	77	57	153	14	35	110	79	73
Arjantin	79.898	80	KISMEN BAŞARILI	173	47	24	107	121	113	61	40
Rusya Fed.	79.674	83	KISMEN BAŞARILI	168	26	68	10	51	128	34	178
Türkiye	79.500	88	KISMEN BAŞARILI	160	37	146	13	40	25	107	161
Endonezya	77.983	107	KISMEN BAŞARILI	44	81	117	82	95	176	118	86
Hindistan	75.462	133	KISMEN BAŞARILI	65	121	167	128	53	86	121	153
Güney Afrika	73.171	145	KISMEN BAŞARISIZ	153	133	10	157	129	182	120	134
Sierra Leone	64.681	183	BAŞARISIZ	61	181	176	170	168	185	135	136
Nijerya	64.402	184	BAŞARISIZ	161	174	172	185	185	100	176	131
Fildişi Sahilleri	64.222	185	BAŞARISIZ	183	183	182	166	172	73	166	66
Orta Afrika C.	63.653	186	BAŞARISIZ	49	184	170	187	184	74	165	179
Chad	59.698	187	BAŞARISIZ	17	186	187	180	187	172	163	185

2015 yılı tahmini başarı düzeyi sonuçlarına göre 89.27 BKH Genel başarı değeri ilk sırada yer alan İsveç, Amaç 1-8’de sırasıyla 103’üncü, 16’ıncı, 2’inci, 69’uncu, 41’inci, 27’inci, 13’üncü ve son amaçta ise 5’inci olmuştur. Diğer bir deyişle genel başarı sıralamasında 1’inci sırada olan İsveç, hiçbir amaç başarı sıralamasında 1’inci olamamış, sadece “2-İlköğretimin Evrensel Hale Getirilmesi” nde 2’inci olabilmıştır. Diğer yandan ilk 5 sırada olan ülkelerin “1-Aşırı Yoksulluk ve Açlığın Azaltılması”nda 187 ülke arasında göreceli olarak daha kötü performans göstermeleri dikkat çekicidir. İsveç 103’üncü olurken, genel başarı sıralamasında 3’üncü olan Norveç ise ancak 113’üncü olabilmıştır.

Genel başarı sıralamasında son sırada olan Chad, “1-Aşırı Yoksulluk ve Açlığın Azaltılması”nda ise 17’inci olarak genel sıralamada ilk 5’deki tüm ülkelerden daha başarılı bir performans göstermiştir.

Bunun temel sebebi bu amaç ile ilgili belirlenen başarı hedefinin “1990 ile 2015 yılları arasında günlük geliri bir doların altında olan nüfusu yarıya indirmek” olması, başka bir deyişle BKH içerisinde başta bu ve benzer amaçlarla ilgili gösterge ve hedeflerde başarının, ilgili göstergenin hedef yılı olan 2015’de %100 olması dışındaki (hedefin belirli bir oranda artırılması veya azaltılması gibi) bir hedef olarak belirlenmesidir.

Yükselen ekonomiler arasında en iyi performans gösteren ülke 16.sırada yer alan Çin ile 29.sırada yer alan Güney Kore olurken, en kötü performansı Endonezya (107’inci), Hindistan (133’üncü) ve 145’inci sırada yer alan Güney Afrika göstermiştir. Türkiye ise 79.50 başarı değeri ile kendisine 187 ülke arasında 88.sırada yer bulabilmiştir.

3.1.3.2. Farklı Ortalamalarla Elde Edilen BKH Başarı Düzeylerinin Karşılaştırılması

Ülkelerin BKH başarı düzeylerinin hesaplanmasında, kullanılan ortalamaya bağlı olarak farklı sonuçlar elde edilmiştir. Kullanılan ortalama yöntemine bağlı olarak bazı ülkelerin başarı düzeyinde önemli farklılıklar göze çarpmaktadır.

Aritmetik, geometrik ve ağırlıklı ortalamalarla elde edilen ülkelerin BKH genel başarı düzeyi sonuçları, ülkelerin BKH başarı sıralaması ve her bir BKH amaçları çerçevesinde başarı düzeyleri Tezin **EK:9**’unda (ağırlıklı ortalama ile hesaplanan sonuçlar), **EK:10**’unda (aritmetik ortalama ile hesaplanan sonuçlar) ve **EK:11**’inde (geometrik ortalama ile hesaplanan sonuçlar) yer almaktadır.

Farklı ortalamalar ile elde edilen ülkelerin başarı değerleri, ülkelerin başarı değerine bağlı sıralaması ve başarı düzeyleri arasındaki farklılıklar, daha iyi sonuçlar verdiğini ortaya koyduğumuz ağırlıklı ortalama yöntemi baz alınarak karşılaştırılmıştır. Ağırlıklı ortalama ile elde edilen BKH başarı düzeyi sonuçlarının aritmetik ve geometrik ortalamalarla hesaplanmış sonuçlarla mukayese edildiğinde bazı farklılıklar bulunmuştur. Ülkeler bazında hesaplanan farklılıkların tamamına çalışmanın **EK:12**’sinde yer verilmiş olup, önemli farklılıklar ise Tablo 40’da özetlenmiştir:

Tablo 40: Ağırlıklı Ortalamayla Hesaplanan BKH Başarı Düzeyi Sonuçlarının Aritmetik ve Geometrik Ortalamayla Hesaplanan Sonuçlarla Karşılaştırılması

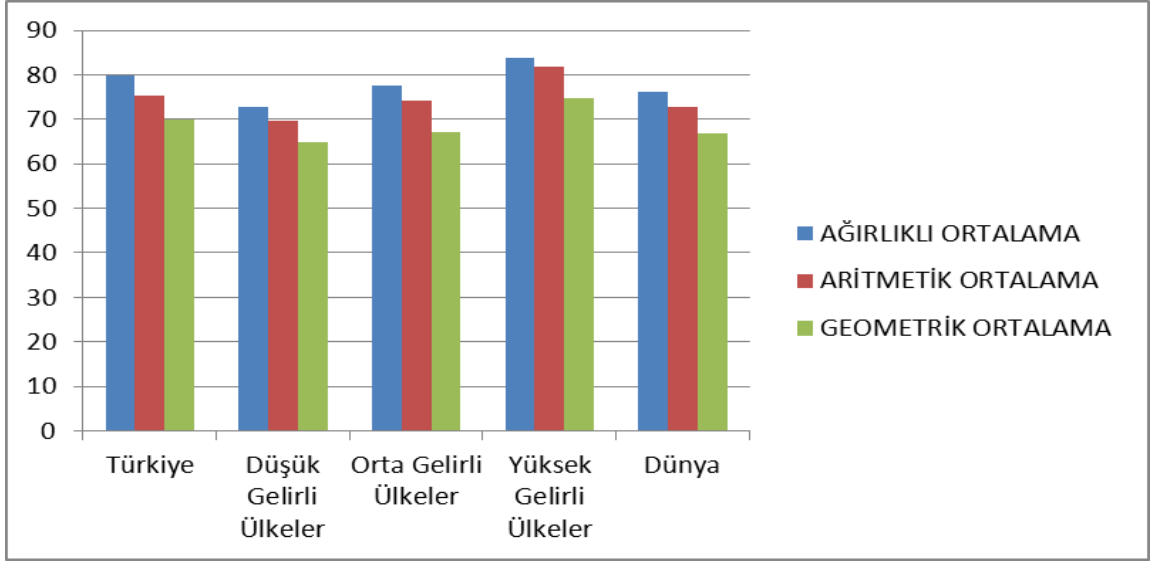
Ülkeler	AĞIRLIKLIL ORTALAMA SONUÇLARI		ARİTMETİK ORTALAMA SONUÇLARI		GEOMETRİK ORTALAMA SONUÇLARI		AĞIRLIKLIL VE ARİTMETİK ORTALAMA KARŞILAŞTIRMASI		AĞIRLIKLIL VE GEOMETRİK ORTALAMA KARŞILAŞTIRMASI	
	Başarı Düzeyi	Sıra	Başarı Düzeyi	Sıra	Başarı Düzeyi	Sıra	Başarı Düzeyi Farkı	Sıra Farkı	Başarı Düzeyi Farkı	Sıra Farkı
İsveç	89.27	1	88.21	1	82.91	1	1.06	0	6.36	0
Singapur	88.50	2	86.77	4	75.64	21	1.73	2	12.86	19
Norveç	88.23	3	87.34	2	81.17	2	0.89	-1	7.05	-1
Polonya	87.60	4	87.18	3	77.20	15	0.41	-1	10.39	11
Fransa	86.98	7	85.37	8	79.92	3	1.61	1	7.06	-4
Katar	84.76	24	82.79	30	65.33	103	1.97	6	19.43	79
Umman	83.88	40	81.06	48	59.32	157	2.81	8	24.56	117
Mikronezya	80.49	72	76.61	91	52.15	183	3.88	19	28.34	111
Myanmar	79.72	81	75.32	102	61.81	135	4.40	21	17.92	54
Türkiye	79.50	88	77.34	78	69.89	61	2.16	-10	9.61	-27
Kuveyt	79.00	96	74.23	115	59.21	158	4.77	19	19.79	62
Antigua.	78.32	105	77.57	76	65.12	105	0.75	-29	13.20	0
Liechtenstein	77.92	110	77.04	83	60.91	140	0.88	-27	17.00	30
Nepal	76.80	124	74.07	118	68.81	68	2.73	-6	7.99	-56
Timor-Leste	76.08	129	74.82	108	67.78	79	1.26	-21	8.31	-50
Vanuatu	75.39	134	71.93	138	48.66	186	3.47	4	26.74	52
Grenada	74.91	137	73.44	123	68.08	73	1.47	-14	6.83	-64
Uganda	74.85	138	73.05	127	67.31	85	1.80	-11	7.55	-53
Svaziland	72.84	148	67.59	158	59.86	151	5.25	10	12.98	3
Zimbabve	69.96	169	64.65	174	54.46	176	5.31	5	15.49	7
Komor Ada.	67.61	178	62.55	180	50.16	184	5.06	2	17.44	6
Sierra Leone	64.68	183	59.77	186	49.82	185	4.92	3	14.86	2
Fildişi Sah.	64.22	185	60.28	185	53.42	180	3.94	0	10.80	-5
Orta Afr. C.	63.65	186	61.32	183	52.99	182	2.33	-3	10.66	-4
Chad	59.70	187	55.42	187	46.94	187	4.28	0	12.75	0
Dünya	76.18		72.74		66.83		3.44		9.35	
Düşük Gelirli Ülkeler	72.93		69.57		64.96					
Orta Gelirli Ülkeler	77.52		74.08		67.27					
Yüksek Gelirli Ülkeler	83.68		81.91		74.75					

Not: Ortalamalar arasında karşılaştırma yapılırken Ağırlıklı Ortalama sonuçları baz alınmıştır. Karşılaştırmalarda pozitif değerler (farklar) ağırlıklı ortalamanın mukayese edildiği ortalamaya göre daha iyi sonuçlara, tabloda kırmızı renkli hücrelerle temsil edilen negatif değerler (farklar) ise daha kötü sonuçlara sahip olduğunu göstermektedir.

Yukarıdaki tabloda da özetlendiği üzere; ağırlıklı ortalama yöntemiyle hesaplanan 2015 yılı BKH başarı düzeyine göre yapılan sıralamada ilk 3 sırada olan ülkeler sırasıyla: İsveç, Singapur ve Norveç'tir. Aritmetik ortalamaya göre elde edilen sonuçlar baz alındığında sıralamada İsveç, Norveç ve Polonya, Geometrik ortalama sonuçları ise İsveç, Norveç ve Fransa şeklindedir. Ayrıca farklı ortalamalarla hesaplanan başarı düzeyleri arasında da farklılıklar göze çarpmaktadır. Beklendiği üzere, geometrik ortalama ile hesaplanan başarı düzeyleri diğer ortalamalara göre hesaplanan başarı düzeylerine göre daha düşük bulunurken, Andorra hariç tüm ülkelerde ağırlıklı ortalama sonuçları aritmetik ortalama sonuçlarına göre daha yüksek bulunmuştur.

Ağırlıklı ortalama yöntemiyle hesaplanan 2015 yılı BKH başarı düzeyine göre yapılan sıralamada son 3 sırada olan ülkeler sırasıyla: Chad, Orta Afrika Cumhuriyeti ve Fildişi Sahilleri'dir. Aritmetik ortalamaya göre elde edilen sonuçlar baz alındığında sıralamada Chad, Sierra Leone ve Fildişi Sahilleri, Geometrik ortalama sonuçları ise Chad, Vanuatu ve Sierra Leone şeklindedir. Ayrıca farklı ortalamalarla hesaplanan başarı düzeyleri arasında da farklılıklar göze çarpmaktadır. Beklendiği üzere, geometrik ortalama ile hesaplanan başarı düzeyleri diğer ortalamalara göre hesaplanan endeks değerine göre daha düşük bulunurken, Andorra hariç tüm ülkelerde ağırlıklı ortalama sonuçları aritmetik ortalama sonuçlarına göre daha yüksek bulunmuştur.

Ayrıca farklı ortalamalar ile elde edilen ülkelerin başarı değerine bağlı sıralaması ve başarı düzeyleri arasında da farklılıklar göze çarpmaktadır. Diğer taraftan gerek Tablo 40 gerekse Grafik 32'de görüldüğü üzere; ortalamalar arasındaki fark gelir düzeyi arttıkça azalmaktadır Dünya ortalaması ağırlıklı yöntemde 76.18, aritmetik yöntemde 72.74 iken geometrik yöntemle yapılan hesaplamada 66.83 bulunmuştur. Ağırlıklı ortalama ile hesaplanan Dünya başarı değeri aritmetik ortalamaya göre %4.73 ve geometrik yöntemle hesaplanan endeks değerine göre ise %13.99 daha yüksek hesaplanmıştır. Türkiye'nin farklı ortalamalarla başarı değeri ve 187 ülke arasındaki yeri ise sırasıyla 79.50 ile 88'inci, 77.34 ile 78'inci ve 69.89 ile 61'inci dir. Türkiye'nin ağırlıklı ortalama ile hesaplanan başarı değeri aritmetik ortalamaya göre %2.79 ve geometrik yöntemle hesaplanan başarı değerine göre ise %13.75 daha yüksek hesaplanmıştır. Türkiye tüm ortalama yöntemleriyle yapılan hesaplamada başarı düzeyi, dünya ortalaması gibi "KISMEN BAŞARILI" olarak ölçülmüştür. Görüldüğü üzere kullanılan ortalama yöntemine bağlı olarak ülkelerin başarı değeri, sıralaması ve başarı düzeylerinde önemli sapmalar söz konusudur.

Grafik 32: Farklı Ortalamalarla Hesaplanan BKH Genel Başarı Düzeylerinin Gelir Grupları ve Dünya Bazında Karşılaştırılması

3.1.4. Endeks Sonuçlarının Başarı Düzeyi Sonuçları ile Karşılaştırılması

BKH endeks ve başarı düzeyi sonuçları bazı ülkeler için paralel sonuçlar verirken bazı ülkeler için ise önemli sapmalar söz konusudur. Tablo 41’de özetlendiği üzere, ilgili 8 amacın ağırlıklı ortalaması dikkate alınarak, standart sapma değerine göre tersine ağırlıklandırma yöntemiyle, BKH Genel Endeksinin ve Başarı Düzeyinin belirlenmesinde her bir amacın standart sapmasını 0.01’e bölerek %1’lik değişikliğin neden olduğu etki ölçülmüştür.

Amaçların ağırlıklı ortalaması dikkate alınarak BKH Genel Endeks değerinin hesaplanmasında, 0.1033 ile en düşük standart sapma değerine sahip “Amaç 6-AIDS, Sıtma ve Benzeri Hastalıklarla Mücadele” %15.18 ile en yüksek ağırlığa sahip iken, 0.1523 ile en yüksek standart sapma değerine sahip “Amaç 8-Küresel İşbirliğinin Kalkınma Odaklı Olarak Geliştirilmesi” %10.30 ile en düşük ağırlığa sahip olmuştur.

Buna karşın BKH Genel Başarı düzeyinin ölçümünde, 8.57 ile en düşük standart sapma değerine sahip “Amaç 1-Aşırı Yoksulluk ve Açlığın Azaltılması” %15.42 ile en yüksek ağırlığa sahip iken, 12.84 ile en yüksek standart sapma değerine sahip “Amaç 4-Çocuk Ölümünün Azaltılması” en düşük ağırlığa sahip olmuştur.

Tablo 41: BKH Genel Endeksi ve BKH Başarı Düzeyinin Ağırlıklı Ortalama Yöntemiyle Hesaplanmasında Kullanılan Sekiz Amacın Ağırlıklarının Karşılaştırılması

BKH AMAÇLARI	BKH Genel Endeksi Amaçların Ağırlıkları			BKH Genel Başarı Düzeyi Amaçların Ağırlıkları			Endeks Ağırlığı- Başarı Ağırlığı (C1-C2)
	Amaçlar ın Standart Sapması (A1)	Her %1'lik Değişiklik Karşılığı Standart Sapma (B1=0.01/A1)	Ağırlık % C1= (B1/0.637 7)*100)	Amaçların Standart Sapması (A2)	Her %1'lik Değişiklik Karşılığı Standart Sapma (B2=0.01/A2)	Ağırlık % C2= (B2/ 0.007569) *100	
BKH1 : AMAÇ1	0.1372	0.0729	11.4265%	8.569288	0.001167	15.4165%	-3.990%
BKH2 : AMAÇ2	0.1161	0.0862	13.5106%	9.688065	0.001032	13.6362%	-0.126%
BKH3 : AMAÇ3	0.1328	0.0753	11.8072%	11.45462	0.000873	11.5332%	0.274%
BKH4 : AMAÇ4	0.1077	0.0928	14.5549%	12.83802	0.000779	10.2904%	4.265%
BKH5 : AMAÇ5	0.1465	0.0683	10.7065%	12.49072	0.000801	10.5765%	0.130%
BKH6 : AMAÇ6	0.1033	0.0968	15.1796%	10.47412	0.000955	12.6128%	2.567%
BKH7 : AMAÇ7	0.1253	0.0798	12.5187%	9.609839	0.001041	13.7472%	-1.229%
BKH8 : AMAÇ8	0.1523	0.0657	10.2960%	10.83994	0.000923	12.1872%	-1.891%
TOPLAM		0.6377	100.00%		0.007569	100.00%	

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü üzere, 8 amacın ayrı ayrı olarak BKH Genel Endeksi ve BKH Genel Başarı Düzeyi içindeki ağırlıkları bulunmuştur. Amaçların endeks ve başarı düzeyi içindeki ağırlıkları karşılaştırıldığında Amaç 2-3 ve 5 göreceli olarak Amaç 1-4-6-7 ve 8'e göre endeks ve başarı düzeyi içindeki ağırlıkları arasında daha düşük farklar göze çarpmaktadır.

En büyük fark “Amaç-4:Çocuk Ölümünün Azaltılması”da gerçekleşmiştir: endeks içindeki ağırlığı %14.55 iken başarı düzeyi içindeki ağırlığı %10.29 olmuş ve aralarındaki fark endeks lehine olmak üzere %4.27 olmuştur. Diğer yandan “Amaç-1:Aşırı Yoksulluk ve Açlığın Azaltılması”nın endeks içindeki ağırlığı %11.43 iken başarı düzeyi içindeki ağırlığı %15.41 olmuş ve aralarındaki fark başarı düzeyi lehine olmak üzere %3.99 olmuştur. Diğer bir önemli fark ise “Amaç-6: AIDS, Sıtma ve Benzeri Hastalıklarla Mücadele” de gerçekleşmiştir: endeks içindeki ağırlığı %15.18 iken başarı düzeyi içindeki ağırlığı %12.61 olmuş ve aralarındaki fark endeks lehine olmak üzere %2.57 olmuştur. Böylece özellikle Amaç-1, 4, 6, 7 ve 8'in endeks ve başarı düzeyi içindeki ağırlıkları arasındaki büyük farklara da bağlı olarak ülkelerin BKH Endeks Sonuçları ile BKH Başarı Düzeyi Sonuçları (endeks değeri ile başarı değeri, kalkınmışlık düzeyi-sıralaması ile başarı düzeyi-sıralaması) arasında, özellikle bazı ülkelerde önemli farklar ortaya çıkmıştır.

Başarı ölçümünün hedef yılı olan 2015'de %100 olması dışındaki bir hedef belirlenen göstergelerin, BKH endeks değeri (kalkınmışlık düzeyleri) ile BKH gerçekleştirme (başarı düzeyleri), özellikle bazı ülkeler için, birbirine zıt sonuçlar vermiştir. Bu tarz gösterge/hedeflerin ağırlıklı ortalamalarından oluşan, özellikle Amaç 1, 4, 6, 7 ve 8'in, endeks

ve başarı düzeyleri arasında, diğer amaçlara göre daha büyük farklılıklar söz konusudur.

Bunun temel sebebi BKH içerisinde ilgili gösterge ve hedeflerde başarının, amaç 1’de belirlendiği üzere-1990 ile 2015 yılları arasında günlük geliri bir doların altında olan nüfusu yarıya indirmek- ilgili göstergenin hedef yılı olan 2015’de %100 olması dışındaki bir hedef olarak belirlenmesidir. Buna benzer göstergelerde (örneğin, 1990 ve 2015 Yılları Arasında Beş Yaş Altı Çocukların Ölümününin 2/3 Oranında Azaltılması, 1990 ve 2015 Yılları Arasında Gebelik, Doğum ve Lohusalık Sırasında Meydana Gelen Anne Ölümününin 3/4 Oranında Azaltılması vb.) ülkelerin hesaplanan BKH endeks değeri (kalkınmışlık düzeyleri) ile ülkelerin BKH gerçekleştirme konusunda başarı düzeyleri birbirine zıt sonuçlar verebilmektedir. Bu çerçevede; BKH endeks sıralaması ve kalkınmışlık düzeyi açısından “ÇOK YÜKSEK” değerli ülkeler arasında yer alan bir ülke, aynı gösterge konusunda 1990-2015 dönemindeki performansı diğer bir deyişle BKH gerçekleştirme konusunda başarı düzeyi açısından “BAŞARISIZ” ülkeler arasında yer alabilmiştir.

Bunun tersi durumu da geçerlidir: BKH endeks sıralaması ve kalkınmışlık düzeyi açısından “ÇOK DÜŞÜK” değerli ülkeler arasında yer alan bir ülke, BKH gerçekleştirme konusunda başarı düzeyi açısından “ÇOK BAŞARILI” ülkeler arasında yer alabilmiştir. Bunun temel sebebi, 1990 döneminde gösterge değeri göreceli olarak kötü olan (performans yarışına oldukça gerilerde başlayan) ülkelerin, 2015 yılında da mutlak değerleri hala kötü olsa da 1990-2015 dönemindeki iyileşme oranının diğer ülkelere göre daha iyi olması, diğer bir deyişle bu dönem aralığında daha iyi performans göstermeleridir.

Ancak, gösterge ile ilgili başarının ilgili göstergenin hedef yılı olan 2015’de %100 olması (örneğin 2’inci amaç olan “İlköğretimin Evrensel Hale Getirilmesi” ile ilgili göstergeler: İlköğretimde Net Okullaşma Oranı, İlköğretimde 1. Sınıfa Başlayan öğrenciler arasından son sınıfa ulaşanların oranı ve 15-24 Yaş Grubunda Okur-Yazarlık Oranı) olarak hedeflenmiş olması durumunda, bu göstergeler konusunda hesaplanan “ülkelerin BKH endeks değeri (kalkınmışlık düzeyleri) ile ülkelerin BKH gerçekleştirme konusunda başarı düzeyleri birbirine paralel sonuçlar vermiştir. Bunun da temel sebebi hedefin %100 olması durumunda başarı düzeyinin hesaplama şekli ile endeks değerinin hesaplama şeklinin aynı olması ve birbirine paralel sonuçlar vermesidir. Hedef yılı olan 2015 yılında, bu göstergelerde (örneğin ilköğretimde net okullaşma oranında) %100’lük orana ulaşılması bir yandan endeks değerini 1.00 yapıp ülkenin BKH endeks sıralaması ve kalkınmışlık düzeyi açısından “ÇOK YÜKSEK” değerli ülkeler arasında yer almasını sağlarken, aynı zamanda başarı düzeyini de % 100.00 yaparak ülkenin BKH gerçekleştirme konusunda başarı düzeyi açısından “ÇOK BAŞARILI”

ülkeler arasında yer almasını sağlamıştır.

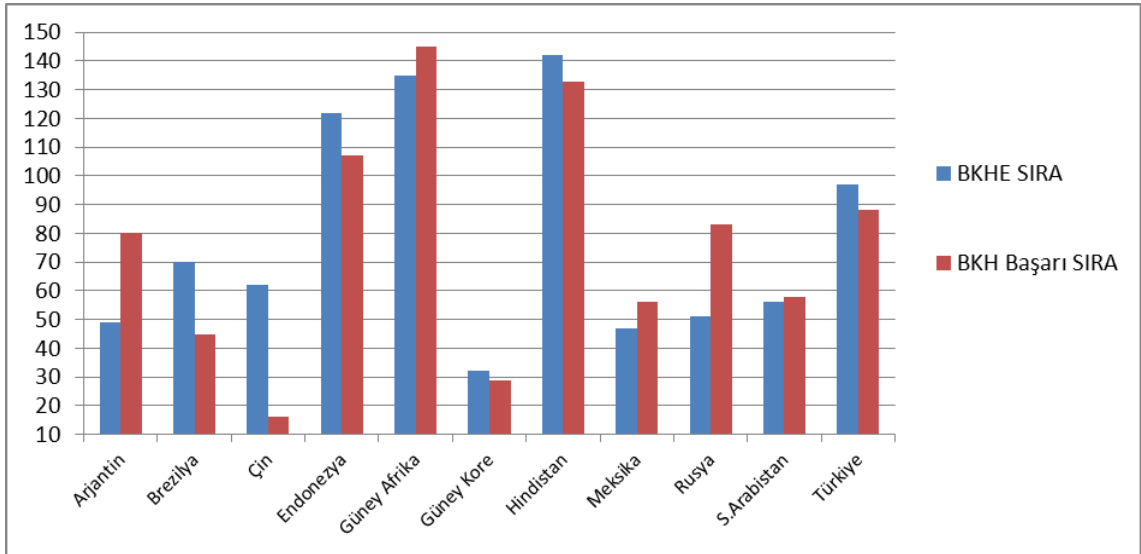
Ağırlıklı ortalama ile elde edilen ülkelerin BKH Endeks sonuçları ülkelerin BKH Başarı düzeyi sonuçları ve bunlara bağlı sıralamaları karşılaştırıldığında bazı ülkeler için, özellikle bazı amaçlarda, önemli farklılıklar bulunmuştur. Her bir ülke için hesaplanan farklılıkların tamamına Tezin **EK:13**'ünde (13/A-B) yer verilmiş olup, önemli farklılıklar ise Tablo 42'de özetlenmiştir:

Tablo 42: Ülkelerin BKH Genel Endeks ve BKH Başarı Düzeyi Sıralamalarının Karşılaştırılması

ÜLKELER	ÜLKELERİN GENEL ENDEKS VE BAŞARI SIRALAMALARI FARKI			*HER BİR AMAÇLA İLGİLİ ÜLKELERİN ENDEKS VE BAŞARI SIRALAMALARI FARKI							
	BKHE SIRA (A)	BKH Başarı SIRA (B)	GENEL SIRA FARKI (C=B-A)	AMAÇ 1 FARK	AMAÇ 2 FARK	AMAÇ 3 FARK	AMAÇ 4 FARK	AMAÇ 5 FARK	AMAÇ 6 FARK	AMAÇ 7 FARK	AMAÇ 8 FARK
Afganistan	178	164	-14	-76	3	1	-18	-31	-23	-8	-58
Angola	160	168	8	-149	0	4	-27	-38	11	35	43
Botsvana	119	115	-4	-41	0	-5	42	4	-161	84	-2
Brunei Dar.	29	114	85	128	0	-23	117	32	40	109	73
Danimarka	6	31	25	130	-1	1	28	99	128	-18	-9
Ekvator	58	84	26	-53	0	-1	-22	-21	21	157	-4
Grenada	53	137	84	90	-2	5	53	-5	12	25	69
Hollanda	3	17	14	139	0	2	64	83	15	-2	-3
Hong Kong	26	33	7	63	0	-5	-103	12	-16	136	6
İsrail	21	60	39	103	0	1	8	0	112	5	166
İsviçre	5	13	8	120	-2	2	68	29	28	-2	0
İzlanda	8	39	31	69	0	5	2	-6	116	-8	102
Kamboçya	134	44	-90	-122	0	4	-72	-86	-110	3	-128
Kanada	13	38	25	100	0	2	119	103	20	-33	-1
Kiribati	129	120	-9	143	0	0	4	-52	-31	-31	-130
Kosta Rika	42	116	74	43	0	-1	79	40	57	110	38
Liechtenstein	46	110	64	93	0	4	-21	-40	-46	140	168
Lüksemburg	12	12	0	53	-1	1	17	118	38	-2	-3
Mali	181	152	-29	-73	0	-4	-17	-3	-11	-85	-158
Mısır Arap C.	113	67	-46	-10	0	-1	-51	-90	-31	34	-43
Moğolistan	111	35	-76	-41	0	-3	-87	-4	-73	-69	-74
Moldova	105	111	6	57	0	-2	26	41	48	-133	-56
Moritanya	175	158	-17	-142	0	3	2	7	-12	0	-127
Ruanda	144	65	-79	-46	0	-25	-92	-64	-43	-38	-154
Sierra Leone	185	183	-2	-98	2	1	-16	-8	4	-29	-27
Slovak Cum.	23	21	-2	110	-2	-1	30	7	-10	6	72
Tanzanya	141	142	1	-30	0	14	-98	-8	-50	69	3
Türkiye	97	88	-9	60	0	5	-38	-54	-35	-2	51
Ukrayna	99	119	20	50	0	-4	18	-11	41	-144	71
FARKLARIN MUTLAK DEĞER TOPLAMI (187 Ülke)			4.046	11.230	38	752	6.910	5.252	6.786	7.070	9.254

Tablo 42’de görüldüğü üzere; ülkelerin BKH Genel Endeks ve BKH Başarı Düzeyi sıralamaları, ülkelerin sıralama farklarının mutlak değerleri toplanarak karşılaştırılmıştır. Ülkelerin sıralama farklarının işaretleri (pozitif veya negatif olması) dikkate alınmadan, diğer bir deyişle 0’dan uzaklıkları (mutlak değerleri) toplamı hesaplandığında genel endeks sıralaması ile genel başarı düzeyi arasındaki sıralama farkı toplamı 4.046 bulunmuştur.

Genel Endeks lehine en büyük sıralama farkı 85 sıra ile Brunei (endeks sıralamasındaki yeri 29, başarı düzeyi sıralamasındaki yeri 114) ve 84 sıra ile Grenada’da (endeks sıralamasındaki yeri 53, başarı düzeyi sıralamasındaki yeri 137) gerçekleşmiştir. Başarı düzeyi lehine en büyük sıralama farkı ise 90 sıra ile Kamboçya (endeks sıralamasındaki yeri 134, başarı düzeyi sıralamasındaki yeri 44) ve 79 sıra ile Ruanda’da (endeks sıralamasındaki yeri 144, başarı düzeyi sıralamasındaki yeri 65) gerçekleşmiştir. Diğer yandan Amaç-2’de sadece 6 ülkenin genel endeks sıralaması ile genel başarı düzeyi sıralamasında bir değişiklik yokken, 24 ülkenin sıralamasında ise 5 veya daha altı fark hesaplanmıştır.

Grafik 33: G-20 Üyesi 11 Yükselen Ekonominin BKHE ve BKH Başarı Sıralarının Karşılaştırılması

G20 ülkeleri arasında yer alan 11 yükselen ekonominin BKHE ve BKH başarı sıralamaları farkı açısından en yakın performansa sahip olan ülkeler S.Arabistan (sıralama farkı:2, BKHE sıra:56, BKH başarı sıra:58) ve Güney Kore (sıralama farkı:3, BKHE sıra:32, BKH başarı sıra:29) olmuştur. En farklı performansa sahip olan ülkeler ise Çin (sıralama farkı:46, BKHE sıra:62, BKH başarı sıra:16) ve Rusya’dır (sıralama farkı:32, BKHE sıra:51, BKH başarı sıra:83). Türkiye’nin BKHE sırası 97 ve BKH başarı sıralaması 88’dir ve sıralama farkı başarı lehine olmak üzere 9’dur (Grafik 33).

Diğer taraftan göreceli olarak Amaç-1-4-6-7 ve 8'e göre endeks ve başarı düzeyi içindeki ağırlıkları arasında daha düşük farklar göze çarpan Amaç 2-3 ve 5 ile ilgili ülkelerin endeks ve başarı düzeyi sıralamalarının mutlak değer farkları da daha düşük çıkmıştır. Amaç 1, 4, 6, 7 ve 8'in endeks ve başarı düzeyi içindeki ağırlıkları arasındaki büyük farklara da bağlı olarak ülkelerin BKH Endeks Sonuçları ile BKH Başarı Düzeyi Sonuçları (endeks değeri ile başarı değeri, kalkınmışlık düzeyi-sıralaması ile başarı düzeyi-sıralaması) arasında, özellikle bazı ülkelerde önemli farklar ortaya çıkmıştır.

En düşük fark beklendiği üzere Amaç-2'de gerçekleşmiştir. Amaç-2'nin BKH Genel Endeksi içindeki ağırlığı %13.51 iken BKH Genel Başarı Düzeyi içindeki ağırlığı %13.64 olmuş ve ikisi arasındaki fark başarı düzeyi lehine olmak üzere sadece %0.13 olmuştur. Bu düşük farka da bağlı olarak 187 ülkenin genel endeks sıralaması ile genel başarı düzeyi arasındaki sıralama farkı (mutlak değerleri) toplamı sadece 38 olmuştur. Farkın bu kadar küçük olmasının temel sebebi yukarıda da belirtildiği üzere, Amaç-2 "İlköğretimin Evrensel Hale Getirilmesi" ile ilgili göstergeler konusunda belirlenen başarı hedeflerinin %100 olmasıdır. Böylece ülkelerin başarı düzeyi endeks değerinin hesaplamasında aynı yöntem uygulanarak, ülkelerin BKH endeks değeri (kalkınmışlık düzeyleri) ile BKH gerçekleştirme konusunda başarı düzeyleri birbirine paralel sonuçlar vermiştir.

Ülkelerin endeks ve başarı düzeylerine bağlı sıralamaları arasındaki en büyük farklar sırasıyla Amaç 1,8,7, 4 ve 6'da gerçekleşmiştir. En büyük farklardan biri beklendiği üzere Amaç 1-Aşırı Yoksulluk ve Açlığın Azaltılması'nda gerçekleşmiştir. Amaç-1'in BKH Genel Endeksi içindeki ağırlığı %11.43 iken BKH Genel Başarı Düzeyi içindeki ağırlığı %15.42 olmuş ve ikisi arasındaki fark başarı düzeyi lehine olmak üzere %3.99 olmuştur. Bu yüksek farka da bağlı olarak 187 ülkenin genel endeks sıralaması ile genel başarı düzeyi arasındaki sıralama farkı (mutlak değerleri) toplamı oldukça yüksek gerçekleşmiş ve 11.230 olmuştur. Amaç 1'de sadece 11 ülkenin sıralamasında 5 veya daha az fark hesaplanmıştır. Amaç 8,7, 4 ve 6'da benzer sonuçlar göze çarpmaktadır.

Farkın bu kadar büyük olmasının temel sebebi yukarıda da belirtildiği üzere, Amaç 1'de hedefin "1990 ile 2015 yılları arasında günlük geliri bir doların altında olan nüfusu yarıya indirmek" olarak belirlenmesidir. Başarı ölçümünün hedef yılı olan 2015'de %100 olması dışındaki bir hedef belirlenen göstergelerin, BKH endeks değeri (kalkınmışlık düzeyleri) ile BKH gerçekleştirme (başarı düzeyleri), özellikle bazı ülkeler için, birbirine zıt sonuçlar vermiştir.

Grafik 34’de ise 187 ülkenin BKH endeks BKH başarı düzeyi matrisinin özetine yer verilmiş olup matrisin tamamı **EK:13/C’de** yer almaktadır. Matrisin yatay eksenı ülkelerin BKH başarı değerleri ve buna bağlı başarı düzeylerini gösterirken, dikey eksen ise ülkelerin BKH endeksi ve buna bağlı kalkınma düzeylerini göstermektedir. Matriste 5x5=25 hücre yer almaktadır. Grafikte görüldüğü gibi BKH endeks ve başarı düzeyi sonuçları bazı ülkeler için paralel sonuçlar verirken bazı ülkeler için ise önemli sapmalar söz konusudur.

BKH ENDEKS DEğERLERİ VE KALKINMA DÜZEYLERİ	ÇOK YÜKSEK	1.0000	YOK	YOK	YOK	(8 Ülke) Belçika, Danimarka, Hollanda, İspanya, İzlanda, Kanada, Slovenya, Yeni Zelanda	(7 Ülke) Almanya, Avustralya, Fransa, İsveç, İsviçre, Lüksemburg, Norveç										
		0.9800															
YÜKSEK	YÜKSEK	0.9399	YOK	(1 Ülke) Grenada	(19 Ülke) Arjantin, Rusya, Suudi Arabistan, Barbados, BAE, Brunei Darüsselam, Ekvador, Hırvatistan, İsrail, Kosta Rika, Kuveyt, Liechtenstein, Macaristan, Malta, Mauritius, Şili, Trinidad ve Tobago, Venezuela	(27 Ülke) Brezilya, G.Kore, Meksika, ABD, Andorra, Avusturya, Bahamalar, Bahreyn, Belarus, Birleşik Krallık, Bulgaristan, Çek C., Estonya, G.Kıbrıs, Hong Kong, Japonya, Karadağ, Katar, Küba, Letonya, Malezya, Romanya, Saint	(8 Ülke) Çin, Finlandiya, İrlanda, İtalya, Litvanya, Polonya, Portekiz, Singapur,										
		0.9200															
		0.9000															
		0.8700															
ORTA	ORTA	0.8599	YOK	(6 Ülke) Belize, Dominika, Guatemala, Guyana, Paraguay, Saint Lucia	(40 Ülke) TÜRKİYE, Endonezya, Antigua, Azerbaycan, Bolıvyaya, Botswana, Cezayir, Dominik C., Ermenistan, Fas, Fiji, Filipinler, Filistin, Gürcistan, Honduras, Jamaika, Kazakistan, Kırgız C., Kiribati, Kolombiya, Libya, Makedonya, Mikronezya, Mısır, Moldova, Namibya, Nikaragua, Özbekistan, Panama, Saint Vincent, Samoa, Sao Tome.	(13 Ülke) Arnavutluk, Bhutan, Bosna Hersek, Cape Verde, El Salvador, İran, Lübnan, Moğolistan, Palau, Peru, Tunus, Umman, Vietnam	(1 Ülke) Maldivler										
		0.8400															
		0.8200															
		0.8000															
DÜŞÜK	DÜŞÜK	0.7699	(1 Ülke) Komor Adaları	(19 Ülke) Güney Afrika, Hindistan, Benin, Ekvator Ginesi, Eritre, Gabon, Gambiya, Irak, Kamerun, Kenya, Kongo C., Myanmar, Ruanda, Senegal, Svaziland,	(9 Ülke) Bangladeş, Gana, Lao PDR, Malavi, Nepal, Solomon Adaları, Timor-Leste, Uganda, Vanuatu	(1 Ülke) Kamboçya	YOK										
		0.7400															
		0.7200															
		0.7000															
ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	0.6700	(12 Ülke) Chad, Cibuti, Fildişi, Gine, Gine Bissau, Kongo Dem. C., Nijerya, O.Afrika C., Pakistan, Papua Yeni Gine,	(15 Ülke) Afganistan, Angola, Burkina Faso, Burundi, Etiyopya, Haiti, Lesotho, Liberya, Madagaskar, Mali, Moritanya, Mozambik,	YOK	YOK	YOK										
		0.6599															
		0.6200															
		0.5800															
BKH ENDEKS & BKH BAŞARI DÜZEYİ MATRİSİ	BKH ENDEKS & BKH BAŞARI DÜZEYİ MATRİSİ	0.5400	50.00	58.00	66.99	68.00	71.00	73.99	75.00	77.00	79.99	81.00	83.00	84.99	87.00	95.00	100.00
		0.5000															
		0.5000															
		0.5000															
BKH ENDEKS & BKH BAŞARI DÜZEYİ MATRİSİ		BKH BAŞARI DEğERLERİ VE BAŞARI DÜZEYLERİ															
BKH ENDEKS & BKH BAŞARI DÜZEYİ MATRİSİ		BAŞARISIZ			KISMEN BAŞARISIZ			KISMEN BAŞARILI			BAŞARILI			ÇOK BAŞARILI			

Grafik 34: BKH Endeks ve Başarı Düzeyi Matrisi

Sadece 7 ülke (Almanya, Avustralya, Fransa, İsveç, İsviçre, Lüksemburg ve Norveç) “ÇOK YÜKSEK” kalkınma düzeyine sahip iken aynı zamanda BKH’nin gerçekleştirilmesinde “ÇOK BAŞARILI” performans göstermiştir. Kalkınma düzeyinin “ORTA”, BKH başarı düzeyinin ise “KISMEN BAŞARILI” olduğu matris hücresi aralarında Türkiye ve Endonezya’yla birlikte 40 ülkeyi barındırarak en fazla ülkenin yer aldığı matris hücresi olmuştur. Kalkınma düzeyinin “YÜKSEK”, BKH başarı düzeyinin ise “BAŞARILI” olduğu matris hücresi ise aralarında Brezilya, G.Kore ve Meksika’yla birlikte 27 ülkeyi barındırarak en kalabalık ikinci hücre olmuştur. Diğer taraftan 25 hücreden oluşan matrisin 9 hücresinde ise herhangi bir ülke yer almazken, 4 hücresinde ise sadece birer ülke yer almıştır.

3.1.5. Ülkelerin Endeks Değerini ve Başarı Düzeylerini Maksimize Etmesi İçin Kalan Yıllarda Gerekli Büyüme Oranlarının Belirlenmesi

Ülkelerin endeks değerinin maksimum (1.00) olması ve başarı düzeyinin %100 olması için son veri yılından hedef yılı olan 2015 yılına kadar endeks değerinin ve başarı düzeyi verisinin yıllık ortalama büyüme (gelişme, iyileşme oranı) ne olması gerektiği hesaplanmıştır.

Yapılan hesaplamada gösterge ile ilgili başarı hedefinin 2015 yılında %100 olması hedeflendiğinde, kalan yıllarda (genelde 2013-2015 dönemi) “ülkelerin BKH endeks değeri (kalkınmışlık düzeyleri” ile “ülkelerin BKH gerçekleştirme konusunda başarı düzeyleri”ni maksimize edecek büyüme oranları birbirine çok yaklaştığı tespit edilmiştir. Ancak, gösterge ile ilgili başarının, ilgili göstergenin hedef yılı olan 2015’de %100 olması dışındaki bir hedef belirlenmiş olması durumunda “ülkelerin BKH endeks değeri (kalkınmışlık düzeyleri” ile “ülkelerin BKH gerçekleştirme konusunda başarı düzeyleri”ni maksimize edecek büyüme oranları birbirinden uzaklaştığından farklı büyüme oranları bulunmuştur.

Ülkelerin mevcut verilerden faydalanarak hesaplanmış 2013-2015 dönemi tahmini büyüme oranı, hedef yılı olan 2015’de endeks değerini 1 (başarı düzeyini 100) yapacak büyüme oranı ile kıyaslanmış ve ilgili ülkenin endeks (başarı düzeyi) hedefini gerçekleştirmek için gerekli büyüme trendinin ne kadar gerisinde bulunduğu ve 2015 hedefini yakalamak için ne oranda extra performans artışına ihtiyaç duyulduğu hesaplanarak analiz edilmiştir.

Modellenen amaç fonksiyonu karar değişkenleri ve bu değişkenlere ilişkin kısıtlamalar çerçevesinde ilgili ülkenin hedefi gerçekleştirmek için gerekli büyüme trendinin ne kadar gerisinde bulunduğu ve 2015 hedefini yakalamak için ne oranda extra performans artışına gerek duyduğu analiz edilmiştir.

Ağırlıklı ortalama yöntemi ile hesaplanan ülkelerin BKH genel endeks ve her bir amaç endeks değerini (endeks değerinin 1 olması) maksimize etmesi için kalan yıllarda gerekli büyüme, iyileşme oranları (g-G) özet sonuçları aşağıdaki tabloda yer verilmiştir. Tablo 43’de G20 ülkeleri arasında yer alan 11 yükselen ülke, hedefe ulaşılması için en düşük büyüme oranına gereksinim duyan ilk 5 ve en yüksek büyüme oranına gereksinim duyan son 5 ülkeler ile birlikte gelir grubu ve dünya ortalamasına yer verilmiş olup, tüm ülkeler, bölge-gelir gruplarına göre ayrıntılı sonuçlar Tezin **EK:14**’ünde yer almaktadır.

Tablo 43: BKH Genel Endeks ve Her Bir Amaç Endeksinin Maksimum Olması İçin Gerekli Büyüme (İyileşme) Oranları

ÜLKELER	BKH Genel Endeks 2015	BKH Genel Endeks *(g) %	BKH Genel Endeks ** (G) %	BKH Genel Endeks *** (g-G) %	AMAÇ1 Endeks (g-G) %	AMAÇ 2 Endeks (g-G) %	AMAÇ 3 Endeks (g-G) %	AMAÇ 4 Endeks (g-G) %	AMAÇ 5 Endeks (g-G) %	AMAÇ 6 Endeks (g-G) %	AMAÇ 7 Endeks (g-G) %	AMAÇ 8 Endeks (g-G) %
İsveç	0.98	0.38	0.98	-0.60	-0.50	-0.28	-0.13	-0.42	-0.31	-0.06	-2.83	-0.64
Almanya	0.97	0.73	1.59	-0.86	-0.87	-0.37	-0.71	-0.54	-0.46	-2.02	-1.55	-0.26
Hollanda	0.97	0.59	1.48	-0.89	-0.91	-0.38	-0.13	-0.62	-0.20	-1.07	-3.45	-0.51
Norveç	0.96	0.35	1.35	-1.00	-0.26	-0.03	-0.14	-0.53	-0.62	-0.32	-4.86	-2.11
İsviçre	0.96	0.30	1.33	-1.04	-0.58	-1.40	-1.66	-1.18	-0.05	-1.45	-1.95	-0.02
Güney Kore	0.92	0.75	2.96	-2.21	-1.10	-0.48	-5.99	-0.25	-0.22	-1.73	-7.04	-2.49
Meksika	0.89	0.56	3.50	-2.94	-4.65	-0.62	-1.62	-1.23	-2.68	-4.01	-5.04	-5.16
Arjantin	0.89	0.52	3.58	-3.06	-3.92	-0.75	-1.15	-2.03	-1.89	-4.66	-8.10	-3.67
Rusya Fed.	0.89	0.41	3.49	-3.07	-2.73	-0.44	-4.20	-0.83	-1.27	-5.61	-9.31	-1.55
S.Arabistan	0.88	1.16	4.44	-3.27	-2.24	-0.97	-10.60	-0.68	-1.59	-3.77	-6.32	-2.35
Çin	0.87	0.51	3.96	-3.45	-5.58	-1.05	-3.27	-0.98	-1.19	-2.70	-10.71	-5.08
Brezilya	0.87	0.37	3.93	-3.57	-5.47	-2.46	-5.80	-1.05	-2.19	-4.57	-3.95	-4.42
Türkiye	0.84	0.38	4.79	-4.41	-5.34	-0.58	-10.13	-1.16	-2.65	-3.10	-9.29	-7.54
Endonezya	0.80	0.45	6.17	-5.72	-7.11	-1.50	-6.64	-4.71	-4.98	-7.02	-8.16	-8.04
Güney Afrika	0.77	0.57	7.53	-6.95	-8.28	-4.10	-0.93	-5.79	-3.79	-18.57	-14.38	-4.30
Hindistan	0.74	1.20	9.19	-7.99	-13.66	-3.34	-12.71	-8.54	-6.35	-5.41	-11.53	-8.68
Liberya	0.60	1.79	15.42	-13.63	-24.03	-16.11	-12.44	-8.49	-20.09	-6.24	-16.99	-16.40
Kongo Dem.	0.60	1.81	15.72	-13.92	-23.27	-12.77	-17.03	-19.90	-11.36	-7.52	-11.93	-20.16
Sierra Leone	0.58	2.14	16.83	-14.70	-12.60	-12.98	-14.85	-23.32	-15.48	-12.90	-16.43	-16.14
Orta Afrika C.	0.56	1.56	17.30	-15.74	-14.35	-15.55	-14.76	-23.71	-19.25	-10.61	-14.66	-24.48
Chad	0.54	3.02	19.95	-16.93	-11.37	-16.73	-24.73	-18.25	-39.55	-8.45	-20.38	-15.80
Düşük Gel. Ülk	0.68	1.65	11.96	-10.31	-15.57	-8.60	-8.46	-9.90	-12.29	-7.59	-12.58	-14.35
Orta Gel. Ülke.	0.80	0.81	6.49	-5.67	-8.63	-3.81	-6.32	-5.18	-4.55	-4.62	-8.68	-6.51
Yüks. Gel. Ülk.	0.93	0.67	2.55	-1.88	-2.03	-0.92	-3.31	-1.09	-0.72	-1.69	-4.71	-1.24
Dünya	0.81	0.91	6.45	-5.54	-8.05	-3.77	-5.83	-5.71	-5.47	-4.34	-8.24	-5.95

* g : Ülkenin kalan yıllarda, genellikle 2013-2015 dönemi, tahmini ortalama yıllık büyüme oranı.

**G : Ülkenin kalan yıllarda hedefe ulaşması için gerekli ortalama yıllık büyüme oranı.

***g-G : Ülkenin 2015 hedefini gerçekleştirmek için gerekli extra performans artış oranı.

Yukarıdaki Tablo 43'te ülkeler 2015 hedef endeks değeri olan 1.00'e ulaşmak için ne oranda extra performans artışına ($g_{ijt} - G_{ijt}$) gerek duyduğu oranına göre sıralanmıştır. Bu çerçevede hedefe ulaşılması için en düşük extra büyüme oranına gereksinim duyan ilk (en iyi) 5 ülke 2015 yılı tahmini endeks sonuçlarına göre de en yüksek endeks değerine sahip olan sırasıyla İsveç ($g-G=-0.60$), Almanya ($g-G=-0.86$), Hollanda ($g-G=-0.89$), Norveç ($g-G=-1.00$) ve İsviçre ($g-G=-1.04$) olmuştur.

En iyi performansı gösteren İsveç, 2015 yılı tahmini endeks sonuçlarına göre 0.9764 BKH Genel Endeks değeri ve “ÇOK YÜKSEK” kalkınmışlık düzeyi ile ilk sırada yer almıştır. İsveç’in 2013-2015 dönemi tahmini ortalama yıllık büyüme oranı (g) %0.38 ve kalan yıllarda hedefe ulaşması için gerekli ortalama yıllık büyüme oranı (G) %0.98 bulunduğundan, 2015 hedefini gerçekleştirmek için gerekli extra performans artış oranı (g-G) %-0.60 olarak bulunmuştur. İsveç diğer ülkeler gibi her bir amaçla ilgili farklı performanslar göstermiş en kötü performans Amaç-7:Çevresel Sürdürülebilirliğin Sağlanması’da (g-G=%-2.83) gösterirken, en iyi performansı ise Amaç-6:AIDS, Sıtma ve Benzeri Hastalıklarla Mücadele da (g-G=%-0.06) göstermiştir.

Hedefe ulaşılması için en yüksek büyüme oranına gereksinim duyan son (en kötü) 5 ülke, 2015 yılı tahmini endeks sonuçlarına göre de en düşük endeks değerine sahip olan, sırasıyla Liberya (g-G=%-13.63), Kongo Demokratik Cumhuriyeti (g-G=%-13.92), Sierra Leone (g-G=% -14.70), Orta Afrika Cumhuriyeti (g-G=%-15.74) ve Chad (g-G=%-16.93) olmuştur. En kötü performansı gösteren Chad, 2015 yılı tahmini endeks sonuçlarına göre 0.5441 BKH Genel Endeks değeri ve “ÇOK DÜŞÜK” kalkınmışlık düzeyi ile son sırada yer almıştır. Chad’ın 2013-2015 dönemi tahmini ortalama yıllık büyüme oranı (g) %3.02 ve kalan yıllarda hedefe ulaşması için gerekli ortalama yıllık büyüme oranı (G) %19.95 bulunduğundan, 2015 hedefini gerçekleştirmek için gerekli extra performans artış oranı (g-G) %-16.93 olarak bulunmuştur.

Yükselen ekonomiler arasında en düşük büyüme oranına gereksinim duyan ilk (en iyi) 2 ülke, 2015 yılı tahmini endeks sonuçlarına göre de en yüksek endeks değerine sahip olan, sırasıyla Güney Kore (g-G=%-2.21) ve Meksika (g-G=%-2.94) olmuştur. Türkiye’nin 2015 hedefini gerçekleştirmek için gerekli extra performans artış oranı ise (g-G) %-4.41 olarak hesaplanmıştır.

Grupta yer alan ülkelerin nüfus ağırlıkları baz alınarak hesaplanmış bölgeler ve gelir gruplarının performansında ise farklıklar göze çarpmaktadır. Küresel düzeyde (Dünya) hedefe ulaşılması için gereksinim duyulan extra büyüme oranı (g-G=%-5.54) iken, Dünya Bankası sınıflandırmasına göre; “Düşük Gelirli Ülkeler” için (g-G=%-10.31), “Orta Gelirli Ülkeler” için (g-G=%-5.67) ve son olarak Yüksek Gelirli Ülkelerin (g-G=%-1.88) olarak hesaplanmıştır. Yapılan hesaplamada ülkelerin gelir düzeyi artıkça BKH endeks değerlerinin, kalkınma düzeylerinin ve bunlara bağlı olarak da performanslarının arttığı (hedefe ulaşılması için gereksinim duyulan extra büyüme oranını düştüğü) görülmektedir. Diğer taraftan ağırlıklı ortalama yöntemi ile hesaplanan ülkelerin BKH Başarı Düzeylerini ve her bir amaç başarı düzeyini (başarı değerinin 100 olması) maksimize etmesi için kalan yıllarda gerekli büyüme, iyileşme oranları (g-G) özet sonuçları Tablo 44’de yer verilmiştir. Tabloda G20 ülkeleri arasında

yer alan 11 yükselen ülke, hedefe ulaşılması için en düşük büyüme oranına gereksinim duyan ilk 5 ve en yüksek büyüme oranına gereksinim duyan son 5 ülkeler ile birlikte gelir grubu ve dünya ortalamasına yer verilmiş olup, tüm ülkeler, bölge-gelir gruplarına göre ayrıntılı sonuçlar Tezin EK:14’inde yer almaktadır.

Tablo 44: BKH Genel Başarı Düzeyi ve Her Bir Amaç Başarı Düzeyinin Maksimum Olması İçin Gerekli Büyüme (İyileşme) Oranları

ÜLKELER	BKH Genel Başarı 2015	BKH Başarı *(g)%	BKH Başarı ***(G)%	BKH Başarı *** (g-G)%	AMAÇ1 (g-G)%	AMAÇ 2 (g-G)%	AMAÇ 3 (g-G)%	AMAÇ 4 (g-G)%	AMAÇ 5 (g-G)%	AMAÇ 6 (g-G)%	AMAÇ 7 (g-G)%	AMAÇ 8 (g-G)%
İsveç	89.27	0.63	4.51	-3.88	-6.13	-0.30	-0.97	-3.09	-8.02	-5.29	-1.81	-6.99
Singapur	88.50	0.54	4.71	-4.18	-2.71	-0.02	-5.58	-3.91	-7.37	-2.64	-2.35	-12.47
Norveç	88.23	0.48	4.77	-4.28	-6.61	-0.03	-1.80	-0.77	-8.45	-6.24	-2.64	-9.44
Polonya	87.60	1.17	5.74	-4.57	-5.02	-0.03	-5.16	-0.32	-4.14	-2.13	-2.46	-23.75
Maldivler	86.98	0.71	5.51	-4.79	-0.02	-1.91	-8.90	-0.43	-6.78	-2.74	-6.44	-16.30
Çin	86.00	0.62	5.81	-5.19	-2.55	-1.16	-6.13	-0.16	-8.42	-3.83	-8.22	-14.62
Güney Kore	84.51	0.82	6.63	-5.82	-2.84	-0.52	-9.14	-6.31	-11.97	-3.02	-5.27	-12.77
Brezilya	83.53	0.87	7.11	-6.24	-2.42	-2.72	-8.24	-0.16	-9.84	-7.91	-6.86	-16.19
Meksika	82.02	0.88	7.78	-6.89	-8.67	-0.69	-4.29	-0.46	-13.11	-7.18	-3.47	-25.38
S.Arabistan	81.46	1.28	8.44	-7.16	-5.19	-1.08	-15.84	-0.32	-7.56	-11.11	-6.19	-15.59
Arjantin	79.90	1.45	9.34	-7.88	-11.59	-0.83	-3.47	-7.56	-15.36	-11.08	-4.92	-12.65
Rusya Fed.	79.67	1.14	9.10	-7.96	-10.37	-0.45	-6.65	-0.33	-9.26	-12.44	-3.04	-32.02
Türkiye	79.50	0.68	8.68	-8.00	-9.34	-0.65	-14.42	-0.32	-7.92	-4.85	-7.93	-26.93
Endonezya	77.98	0.89	9.61	-8.72	-3.23	-1.66	-10.24	-4.81	-12.71	-19.25	-8.44	-16.84
Hindistan	75.46	1.76	11.77	-10.01	-4.82	-3.67	-17.50	-9.07	-9.61	-9.70	-8.86	-25.24
Güney Afrika	73.17	1.12	12.22	-11.10	-8.64	-4.51	-2.27	-13.49	-16.43	-21.49	-8.74	-22.65
Sierra Leone	64.68	1.33	17.17	-15.84	-4.56	-14.32	-20.05	-16.15	-25.12	-27.30	-9.90	-22.18
Fildişi	64.22	1.44	17.57	-16.13	-18.45	-15.16	-23.61	-14.42	-26.12	-8.71	-13.03	-14.84
Nijerya	64.40	2.18	18.32	-16.14	-9.40	-11.82	-18.43	-21.14	-33.33	-10.06	-15.39	-22.32
Orta Afrika	63.65	1.01	17.43	-16.42	-3.57	-16.41	-18.35	-28.04	-33.29	-8.69	-12.92	-33.48
Chad	59.70	1.65	20.72	-19.07	-1.97	-17.44	-30.37	-19.32	-49.83	-18.62	-12.93	-36.92
Düşk Gel. Ü.	72.93	1.82	13.12	-11.30	-4.75	-9.29	-12.72	-9.43	-23.01	-11.49	-8.56	-18.91
Orta Gel.Ülk.	77.52	1.17	10.13	-8.96	-4.30	-4.19	-9.70	-8.40	-15.33	-10.11	-6.42	-19.90
Yüks. Gel. Ü.	83.68	1.11	7.29	-6.19	-6.82	-1.03	-5.96	-3.80	-13.17	-8.93	-2.31	-11.25
Dünya	76.18	1.44	11.07	-9.63	-5.70	-4.15	-9.10	-8.97	-16.52	-11.19	-6.45	-22.43

* g: Ülkenin kalan yıllarda, genellikle 2013-2015 dönemi, tahmini ortalama yıllık büyüme oranı.

**G: Ülkenin kalan yıllarda hedefe ulaşması için gerekli ortalama yıllık büyüme oranı.

***g-G: Ülkenin 2015 hedefini gerçekleştirmek için gerekli extra performans artış oranı.

Yukarıdaki tabloda ülkeler 2015 hedef başarı düzeyi olan 100’e ulaşmak için ne oranda extra performans artışına ($g_{ijt} - G_{ijt}$) gerek duyduğu oranına göre sıralanmıştır. Bu çerçevede hedefe

ulaşılması için en düşük büyüme oranına gereksinim duyan ilk (en iyi) 5 ülke 2015 yılı tahmini başarı düzeyi sonuçlarına göre de en yüksek endeks değerine sahip olan sırasıyla İsveç (g-G=%-3.88), Singapur (g-G=%-4.18), Norveç (g-G=%-4.28), Polonya (g-G=%-4.57) ve başarı sıralamasında 6'ncı sırada olan Maldivler (g-G=%-4.79) olmuştur.

Endeks performansında olduğu gibi, en iyi performansı gösteren İsveç, 2015 yılı tahmini başarı düzeyi sonuçlarına göre 89.27 BKH Genel Başarı değeri ve "ÇOK BAŞARILI" başarı düzeyi ile de ilk sırada yer almıştır. İsveç'in 2013-2015 dönemi tahmini ortalama yıllık büyüme oranı (g) % 0.63 ve kalan yıllarda hedefe ulaşması için gerekli ortalama yıllık büyüme oranı (G) % 4.51 bulunduğundan, 2015 hedefini gerçekleştirmek için gerekli extra performans artış oranı (g-G) %-3.88 olarak bulunmuştur. Hedefe ulaşılması için en yüksek büyüme oranına gereksinim duyan son (en kötü) 5 ülke, 2015 yılı tahmini endeks sonuçlarına göre de en düşük başarı düzeyine sahip olan, sırasıyla Sierra Leone (g-G=%-15.84), Fildişi Sahilleri (g-G=% -16.13), Nijerya (g-G=% -16.14), Orta Afrika Cumhuriyeti (g-G=% -16.42) ve Chad (g-G=%-19.07) olmuştur.

Endeks performansında olduğu gibi, en kötü performansı gösteren Chad, 2015 yılı tahmini endeks sonuçlarına göre 59.70 BKH Genel Başarı değeri ve "BAŞARISIZ" düzeyi ile de son sırada yer almıştır. Chad'ın 2013-2015 dönemi tahmini ortalama yıllık büyüme oranı (g) % 1.65 ve kalan yıllarda hedefe ulaşması için gerekli ortalama yıllık büyüme oranı (G) %20.72 bulunduğundan, 2015 hedefini gerçekleştirmek için gerekli extra performans artış oranı (g-G) %-19.07 olarak bulunmuştur. Yükselen ekonomiler arasında en düşük büyüme oranına gereksinim duyan ilk (en iyi) 2 ülke, 2015 yılı tahmini endeks sonuçlarına göre de en yüksek başarı değerine sahip olan, sırasıyla Çin (g-G=%-5.19) ve Güney Kore (g-G=%-5.82) olmuştur. Türkiye'nin 2015 hedefini gerçekleştirmek için gerekli extra performans artış oranı ise (g-G) %-8.00 olarak hesaplanmıştır.

Grupta yer alan ülkelerin nüfus ağırlıkları baz alınarak hesaplanmış bölgeler ve gelir gruplarının performansında ise farklıklar göze çarpmaktadır. Dünya'nın hedefe ulaşılması için gereksinim duyulan extra büyüme oranı (g-G=%-9.63) iken, Dünya Bankası sınıflandırmasına göre; "Düşük Gelirli Ülkelerin" için (g-G=%-11.30), "Orta Gelirli Ülkeler" için (g-G=%-8.96) ve son olarak Yüksek Gelirli Ülkelerin (g-G=%-6.19) olarak hesaplanmıştır. Yapılan hesaplamada, genel olarak, ülkelerin gelir düzeyi arttıkça BKH başarı düzeylerinin ve bunlara bağlı olarak da performanslarının arttığı (hedefe ulaşılması için gereksinim duyulan extra büyüme oranının düştüğü) görülmektedir.

3.2. YÜKSELEN EKONOMİLERDE KALKINMA VE YOKSUL ODAKLI BÜYÜME ÜZERİNE AMPİRİK ANALİZ SONUÇLARI

3.2.1. Yoksulluk ve BKH Üzerine Panel Veri Analiz Sonuçları

3.2.1.1. Model Değişkenleri ve Hipotezler

BKH'nin ilgili göstergelerinden başlayarak hedeflere, hedeflerden faydalanarak BKH'nin 8 amacıyla ilgili olmak üzere 187 ülkeyi kapsayan BKHE hesaplanmıştır. Birinci amaç olan (BKH₁) “Yoksulluk ve Açlığın Ortadan Kaldırılması” endeksi ile ikinci amaç olan (BKH₂) “Herkesin Temel Eğitim Almasını Sağlamak”, üçüncü amaç olan (BKH₃) “Kadınların Durumunu Güçlendirmek ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliğini Sağlamak) ve dördüncü-beşinci-altıncı amaçların ağırlıklı ortalamalarından oluşan (BKH₄₋₅₋₆) “Sağlık” endeksleri arasındaki nedensellik ve bir korelasyon olup olmadığı test edilmiştir. Analiz 1990-2015 dönemini ve Dünya Bankası Gelir grubu sınıflandırılmasında, kişi başına GSMH (Atlas metot-Cari \$ 2013) düzeyi \$4,125'den büyük ancak \$12,746'den düşük, aralarında Türkiye'nin olduğu “Üst Orta Gelirli Ülkeler” kategorisindeki 54 ülkeyi kapsamıştır.

Çalışma çok sayıda ülkeye ait (54 ülke) zaman serilerinin (1990-2015) analizini gerektirdiğinden ekonometrik yöntem olarak yatay kesit ve zaman serisi analizlerini birleştiren panel veri analizi uygulanmıştır. Uygulanan panel veri analizine ilişkin model ve ilgili değişkenler aşağıda özetlenmiştir:

Model:

$$BKH_1 = C_0 + (\beta_2 * BKH_2) + (\beta_3 * BKH_3) + (\beta_4 * BKH_{4-5-6})$$

Hipotez:

$$H_0: \beta_2 = \beta_3 = \beta_4 = 0$$

BKH₁ ile BKH₂, BKH₃ ve BKH₄₋₅₋₆ endeksleri arasında korelasyon yoktur.

Parasal olmayan kalkınma göstergeleri (eğitim, cinsiyet eşitliği ve sağlık) yoksulluk üzerinde etkili değildir

$$H_1: \beta_2 \neq \beta_3 \neq \beta_4 \neq 0$$

BKH₁ ile BKH₂, BKH₃ ve BKH₄₋₅₋₆ endeksleri arasında korelasyon vardır.

Parasal olmayan kalkınma göstergeleri (eğitim, cinsiyet eşitliği ve sağlık) yoksulluk üzerinde etkilidir. Diğer bir deyişle yoksulluk çok boyutlu bir kavramdır.

Bağımlı Değişken:

BKH₁= Yoksulluk (Yoksulluk ve Açlığın Ortadan Kaldırılması) Endeksi: Bu endeks 0-1 arasında değer alıyor. 1'e yaklaştıkça yoksulluk azalıyor.

Bağımsız Değişkenler:

BKH₂: Eğitim (Herkesin Temel Eğitim Almasını Sağlamak) Endeksi: Bu endeks 0-1 arasında değer alıyor. 1'e yaklaştıkça temel eğitimden faydalananların, okuryazarların sayısı artıyor.

BKH₃: Cinsiyet Eşitliği (Kadınların Durumunu Güçlendirmek ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliğini Sağlamak) Endeksi: Bu endeks 0-1 arasında değer alıyor. 1'e yaklaştıkça kadınların durumu güçlendirilerek cinsiyet eşitliği sağlanıyor.

BKH₄₋₅₋₆: Sağlık Endeksi. Bu endeks BKH₄ Çocuk Sağlığı (Çocuk Ölümünü Azaltmak) Endeksi, BKH₅ Anne Sağlığı (Anne Sağlığını İyileştirmek) Endeksi ve BKH₆ Salgın Hastalıklar (HIV/AIDS Sıtma ve Diğer Salgın Hastalıklarla Mücadele) Endekslerinin ağırlıklı ortalaması alınarak hesaplanmıştır. Bu endeks 0-1 arasında değer alıyor. Ülkedeki çocuk, anne ve salgın hastalıkların bileşkesinden oluşan sağlık endeksi 1'e yaklaştıkça o ülkedeki sağlık göstergeleri iyileşmektedir.

3.2.1.2. Panel Birim Kök (Durağanlık) Testi Sonuçları

Panelde yer alan bağımlı ve bağımsız değişkenlerin tamamı veya bir kısmında durağan-dışılık iki panel verisi arasında kurulacak uzun dönemli ilişkinin sahte olmasına, dolayısıyla sahte regresyon problemine yol açmaktadır. Sahte regresyonda anlamlı t istatistikleri olsa bile, parametre tahmin sonuçları anlamsız olabilmekte geleneksel istatistiksel çıkarımsal testler de anlamını yitirmektedir. Bu nedenlerle, öncelikle ekonometrik analize başlamadan önce kurulacak modelde kullanılacak olan serilerin "birim kök testleri" yapılarak, bu serilerin durağan olup olmadığı test edilmiştir.

Analizlerde sabitli ve sabitli-trendli olmak üzere iki model kullanılmıştır. Birim kök testleri için hipotezler aşağıdaki şekilde kurulmuştur:

H₀: Seride bir birim kök vardır (Seri Durağan Değildir)

H₁: Seride bir birim kök yoktur (Seri Durağandır)

Bu amaçla analizin ilk aşamasında, Yoksulluk (BKH₁), Eğitim (BKH₂), Cinsiyet Eşitliği (BKH₃) ve Sağlık (BKH₄₋₅₋₆) endeksleri serileri için öncelikle birim kök ve durağanlık testleri yapılmıştır. Serilerin mevcut düzeylerinin (level) durağan olup olmadığı, Levin, Lin ve Chu testiyle ortak birim kökün varlığına dair boş hipotez test edilmiştir. Serilerin durağan olup olmadığı %1 ve %5 anlamlılık düzeyleri için belirlenen testler çerçevesinde araştırıldığında Tablo 45'deki sonuçlara ulaşılmıştır.

Tablo 45: Birim Kök Testi Sonuçları

Yöntem		Levin, Lin & Chu t		Test Sonucu
H ₀ : Birim kök var		İstatistik	Olasılık	
BKH₁ (Düzye)	Sabit	-3.50243	0.0002	%1'de anlamlı (DURAĞAN)
	Sabit ve Trend	-5.18322	0.0000	%1'de anlamlı (DURAĞAN)
BKH₂ (Düzye)	Sabit	-3.12450	0.0009	%1'de anlamlı (DURAĞAN)
	Sabit ve Trend	-3.14034	0.0008	%1'de anlamlı (DURAĞAN)
BKH₃ (Düzye)	Sabit	-5.87794	0.0000	%1'de anlamlı (DURAĞAN)
	Sabit ve Trend	-2.08639	0.0185	%5'de anlamlı (DURAĞAN)
BKH₄₋₅₋₆ (Düzye)	Sabit	-6.26358	0.0000	%1'de anlamlı (DURAĞAN)
	Sabit ve Trend	-2.37285	0.0088	%1'de anlamlı (DURAĞAN)

Gerek bağımlı gerekse bağımsız değişkenlerde herhangi bir bireysel ve ortak birim köke rastlanılmadığından, analizde kullanılan dört serinin de mevcut düzey bazında yapılan testlerde durağan oldukları anlaşılmaktadır. Sadece BKH₃'ün sabit ve trendli denklemi % 5 anlamlılık düzeyinde, diğer değişkenlerin hem tek başına sabitli hem de sabit ve trendli birlikte denklemleri %1 anlamlılık düzeyinde durağan bulunmuştur. Bir başka deyişle birim kökün varlığına dair H₀ hipotezi reddedilmiş ve değişkenlerin düzeyde durağan olduğu anlaşılmıştır.

3.2.1.3. Granger Nedensellik Testi Sonuçları

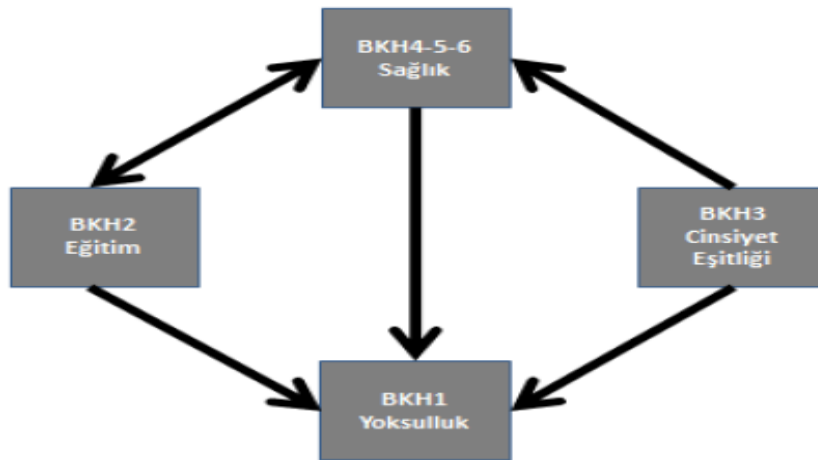
Yoksulluk (BKH₁), Eğitim (BKH₂), Cinsiyet Eşitliği (BKH₃) ve Sağlık (BKH₄₋₅₋₆) endeks serileri arasındaki bir ilişkinin varlığını ve yönünü test etmek için Granger nedensellik testleri uygulanmıştır. Granger nedensellik test sonuçları Tablo 46'da sunulmaktadır.

Tablo 46: Granger Nedensellik Testi Sonuçları

Sıfır (H_0) Hipotezi	F İstatistiği	P-Değeri (Olasılık)	Nedensellik
BKH2 BKH1'in Granger nedeni değildir	7.05015	0.0009*	VAR
BKH1 BKH2'nin Granger nedeni değildir	0.26042	0.7708	YOK
BKH3 BKH1'in Granger nedeni değildir	2.45468	0.0863***	VAR
BKH1 BKH3'in Granger nedeni değildir	1.71458	0.1804	YOK
BKH4-5-6 BKH1'in Granger nedeni değildir	6.98766	0.0010*	VAR
BKH1 BKH4-5-6'nın Granger nedeni değildir	1.37221	0.2539	YOK
BKH3 BKH2'in Granger nedeni değildir	0.03528	0.9653	YOK
BKH2 BKH3'ün Granger nedeni değildir	0.27550	0.7592	YOK
BKH4-5-6 BKH2'in Granger nedeni değildir	3.76245	0.0235**	VAR
BKH2 BKH4-5-6'nın Granger nedeni değildir	3.46254	0.0316**	VAR
BKH4-5-6 BKH3'ün Granger nedeni değildir	1.60650	0.2010	YOK
BKH3 BKH4-5-6'nın Granger nedeni değildir	3.49958	0.0305**	VAR

* %1 düzeyinde, ** %5 düzeyinde ve *** %10 düzeyinde istatistiksel olarak anlamlılığı göstermektedir.

Tablo 46 ve Grafik 35'de görüldüğü üzere eğitim (BKH2), cinsiyet eşitliği (BKH3) ve de sağlığın (BKH4-5-6) yoksulluğun (BKH1) Granger nedeni olduğu anlaşılmaktadır. Yani bu değişkenler arasında "... değişkeni BKH1'in nedeni değildir" sıfır hipotezleri ilgili anlamlılık düzeylerinde kabul edilmemiş, başka bir deyişle BKH1'de meydana gelen değişmelerin BKH2, BKH3 ve BKH4-5-6'de meydana gelen değişmelerden kaynaklandığı sonucu ortaya çıkmıştır. Ancak tersine bir nedensellik bulunamamıştır.

Grafik 35: BKH Endeksleri Arasındaki Granger Nedenselliğinin Yönü

Yani, yoksulluktaki değişim (BKH1 endeksindeki değişim) eğitim, cinsiyet eşitliği ve de sağlık endekslerindeki değişmeden etkilenmektedir. Nedensellik testinden elde edilen sonuçlara göre “üst orta gelirli ülkelerde diğer değişkenlerden (BKH2, BKH3 ve BKH4-5-6) yoksulluğa (BKH1) doğru tek yönlü bir nedensellik ilişkisi tespit edilmiştir. Yoksulluktan diğer değişkenlere doğru bir nedensellik ilişkisi ise tespit edilememiştir.

Diğer yandan hem eğitim (BKH₂) hem de cinsiyet eşitliği (BKH₃) sağlığın (BKH₄₋₅₋₆) Granger nedeni iken eğitim (BKH₂) ile sağlık (BKH₄₋₅₋₆) arasında karşılıklı bir nedensellik ilişkisi tespit edilmiştir. Diğer bir deyişle cinsiyet eşitliği endeksi tek taraflı olarak sağlık endeksini etkilerken, eğitim endeksi ile sağlık endeksi ise karşılıklı olarak birbirlerini etkilemektedir.

3.2.1.4. Geçerli Model ve Panel Veri Sonuçları

Modelimiz sırasıyla Sabit Etkiler ve Rassal Etkiler Modelleriyle tahmin edilip ampirik sonuçların spesifikasyona göre farklılık arz edip etmediği incelendikten sonra tanı testleri yapılarak hangi panel spesifikasyonunun tahmin edilen parametrelerin arzulanan özellikleri açısından tercih edilir olduğu belirlenmiştir.

Rassal ve Sabit Etkiler Panel Veri Modelleri tahmin edilmiş ve söz konusu modeller Hausman Testi kullanılarak karşılaştırılmıştır. Birimlere göre oluşan farklılıkların rassal etkiler olarak ele alındığı bir başka deyişle birimlere göre meydana gelen değişmelerin modele hata teriminin bir bileşeni olarak dahil edildiği “Birim Etkili Rassal Etkiler Modeli” ampirik çalışma için en uygun model olarak seçilmiştir. Hausman testi sonuçları aşağıdaki tabloda sunulmaktadır⁴

Tablo 47: BKH1 Statik Hausman Testi Sonuçları

Test Özeti	Chi-Kare İstatistik	Chi-Kare Serbestlik Derecesi	Olasılık
Birim Rassal Etki	0.8859	3	0.8288

Temel hipotezi rassal etkiler modeli olan hausman testi sonucuna göre olasılık değeri %5’in üzerinde olduğu (*p value* > %5 anlamlılık düzeyi) için, temel hipotez reddedilememiş ve bu nedenle rassal etkiler modeli kullanılmıştır. Diğer bir deyişle Hausman test istatistiği sonucunda elde edilen %5’in üstündeki (%82.88) olasılık değeri sabit etkiler modelinin uygun olmayacağı, rassal etkiler modelinin tercih edilmesi gerektiğini göstermektedir. BKH1 ile diğer BKH’leri

⁴ Ayrıca “robustness check” (modele dahil edilen bağımlı değişkenlerin katsayılarının gücü ve işaretinin analizi) için Panel OLS ve Panel GMM modelleri de tahmin edilip katsayı ve işaretlerde önemli bir farklılık olmadığı görülmüştür.

arasındaki ilişkiyi test etmeye yönelik panel veri test sonuçları aşağıda özetlenmiş olup her bir panel veri test sonuçları ise çalışmanın **EK:17**'sinde yer almaktadır.

Tablo 48: Ampirik Çalışma Tahmin Sonuçları

Model Spesifikasyonu	Katsayı ve (Standart Hata Değerleri)				R^2
	C (Sabit)	β_2 (BKH ₂)	β_3 (BKH ₃)	β_4 (BKH ₄₋₅₋₆)	
1-Klasik (OLS)	0.0591** (0.0240)	0.3057* (0.0364)	0.0733* (0.0189)	0.4564* (0.0317)	0.4053
2-GMM	0.0506** (0.0249)	0.3035* (0.0387)	0.0709* (0.0194)	0.4706* 0.0338	0.4015
3-Birim Etkili Sabit Etkiler	0.0596** (0.0255)	0.2395* (0.0356)	0.0350*** (0.0272)	0.5634* (0.0347)	0.8344
4-Birim Etkili Rassal Etkiler	0.0601** (0.0267)	0.2415* (0.0349)	0.0405*** (0.0259)	0.5555* (0.0336)	0.4085
5-Birim ve Zaman Etkili Sabit Etkiler	0.4478* (0.0462)	0.1641* (0.0368)	-0.0955* (0.0277)	0.2966* (0.0412)	0.8554
6- Birim ve Zaman Etkili Rassal Etkiler	0.0600** (0.0268)	0.2413* (0.0349)	0.0399*** (0.0259)	0.5564* (0.0336)	0.4085

* %1 anlamlılık düzeyinde istatistiki olarak anlamlı

** %5 anlamlılık düzeyinde istatistiki olarak anlamlı

*** %10 veya çok yakın anlamlılık düzeyinde istatistiki olarak anlamlı

Tercih edilen model tabloda 4 numaralı “Birim Etkili Rassal Etkiler Modeli” olması nedeniyle, ampirik bulgular bu model çerçevesinde aşağıda yorumlanmıştır: Modeldeki tüm bağımsız değişkenlerin katsayı işareti beklentilerle uyumlu bir şekilde pozitif gerçekleşmiş ve istatistiki olarak anlamlı (p value < %5 anlamlılık düzeyi) bulunmuştur. Model tahmini sonucu elde edilen β_2 , β_3 ve β_4 parametreleri, sırasıyla eğitim, cinsiyet eşitliği ve sağlık endekslerindeki 1 birimlik değişikliğin BKH₁ (yoksulluk endeksi)’de ilgili katsayılar kadar değişikliğine neden olduğunu göstermektedir. Bağımlı değişkendeki değişimin bağımsız değişkenler tarafından açıklanma gücünü gösteren R^2 oranı ise %40.85 bulunmuştur. F-istatistiği sonucu ise, modelin anlamlılık düzeyini test eden F istatistiğine ilişkin p değerinin sıfıra eşit olması (p ≤ %1 anlamlılık düzeyi) modelin %99 güvenilirlikle bir bütün olarak (model katsayılarının birlikte) anlamlı olduğunu ifade etmektedir.

Bu değerlere göre BKH₂ (eğitim endeksi)’deki, 1 birimlik artış BKH₁’de yaklaşık ¼ ’ü (0.2415)

kadar bir artış sağlamaktadır. En büyük pozitif korelasyon ise yoksulluk ile sağlık endeksi arasında görünmektedir. Buna göre; “yüksek orta gelirli” ülkelerdeki çocuk, anne ve salgın hastalıkların bileşkesinden oluşan sağlık endeksindeki (BKH_{4,5-6}) 1 birimlik artış BKH₁'de ½ 'den fazla (0.5555) bir artış sağlamaktadır. Diğer sonuçlardan farklı olarak, BKH3 katsayısı işareti pozitif olmasına rağmen oldukça küçük bir değer almıştır. BKH3 (cinsiyet eşitliği endeksi) değişkendeki bir birimlik artış BKH1'de, küçük de olsa (0.0405 birimlik) bir artışa neden olmaktadır.

Ampirik çalışmada BKH'nin ilgili diğer endekslerinde meydana gelen değişmelerin BKH1 (yoksulluk endeksi) üzerinde herhangi bir etkisinin olmadığı anlamına gelen yansızlık hipotezi, modelde yer alan tüm değişkenlerin katsayılarının istatistiki olarak anlamlı (p value < %10 anlamlılık düzeyi) olduğundan, analize dahil ülkeler için reddedilmiş, diğer bir deyişle ilgili endekslerde meydana gelen değişmelerin BKH1 endeksini etkilediği hipotezi kabul edilmiştir.

Bu çerçevede yoksulluğun sadece parasal göstergelerden (kişi başına gelir, büyüme, gelir dağılımı) etkilenmediği, bunların yanı sıra eğitim, cinsiyet eşitliği ve sağlık gibi parasal olmayan göstergelerden de etkilendiği bulgusu elde edilmiştir. Yukarıda Granger nedensellik testinde de tespit edildiği üzere; yoksulluktaki değişim eğitim, cinsiyet eşitliği ve de sağlık endekslerindeki değişmeden etkilenmektedir. Böylece yoksulluğun, parasal ve parasal olmayan birçok değişkeni içinde barındıran çok boyutlu bir kavram olduğu varsayımımız da test edilerek kabul görmüştür.

3.2.2. Ülkeler Düzeyinde Yoksul Odaklı Büyüme ve Eşitsizlik Analiz Sonuçları

Ülkeler düzeyinde ayrı ayrı olmak üzere, büyümenin yoksulluğu azaltıp azaltmadığı başka bir deyişle büyümenin o ülkede yoksul yanlı olup olmadığı analiz edilmiştir. Bu çerçevede söz konusu dönemlerdeki “En düşük %20'lik gelir grubunun Dönem Kişi Başına GSYİH Yıllık Ortalama % Değişimi **g (p)**”, “Dönem Kişi Başına GSYİH Yıllık Ortalama % Değişimi (**g**)” ve ülkelerin gini katsayıları (**G**) baz alınarak bu ülkelerde gerçekleşen büyümenin YOB olup olmadığı hipotezi test edilmiştir:

***H:** Ekonomik büyüme yoksulluğu azaltmaktadır: Büyümenin yoksulluğu azaltıp azaltmadığı başka bir deyişle büyümenin o ülkede yoksul yanlı olup olmadığı ve “yoksulluğun azaltılması hem ekonomik büyüme hem de gelir dağılımına bağlıdır” hipotezleri test edilmiştir.*

Analiz Dünya Bankası gelir grubu sınıflandırılmasında üst orta gelirli ülkeler arasında yer alan, analizde kullanılan verilere sahip 30 ülkeyi kapsamaktadır. Temelde 1990-2013 dönemi analiz kapsamına alınırken, analiz edilen dönemlerdeki başlangıç ve bitiş yılının farklılığına göre

farklı sonuçlar elde edildiğinden, bu dönem kendi içinde alt dönemlere ayrılarak daha kısa dönemli analizlere de yer verilmiştir. Bu çerçevede analiz aşağıdaki dönemleri kapsamaktadır: 1990-2013, 1990-2002, 1994-2002, 1994-2007, 2002-2013 ve 2007-2013.

Gelire göre sıralı %20'lik gelir dağılımı, %20'lik gruplar halinde ortalama hane geliri ve %20'lik grupların birikimli olarak ortalama hane gelirleri ve büyüme oranları hesaplanmıştır. Bu kapsamda:

g = Dönem Kişi Başına GSYİH Yıllık Ortalama % Değişimi

g (p)=Büyüme-yoksulluk eğrisi = En düşük %20'lik gelir grubunun Dönem Kişi Başına GSYİH Yıllık Ortalama % Değişimi

G = Dönem gini katsayısını temsil etmektedir.

p, 0 ile 100 arasında değerler aldıkça, g (p)'nin değerleri de değişmektedir.

P = 100 olunca, g (p) = g olmakta yani o ülkede ortalama büyüme oranıyla en alt gelir grubunda yer alan kişilerin (burada yoksullar olarak ifade edeceğimiz) gelir artışı birbirine eşit olmaktadır. g (p) ve g'nin aldığı değerlere göre o ülkede söz konusu dönemde gerçekleşen büyümeyle ilgili aşağıdaki tabloda özetlenen 3 farklı sonuç ortaya çıkmaktadır:

Tablo 49: Alternatif Büyüme Durumları

Alternatif Büyüme Durumları	Büyümenin Niteliği ve Sonuçları
$g(p) > g$	Bu durumda, büyüme yoksul odaklı olarak gerçekleşmektedir. Gelir dağılımı (G) iyileşmekte (gini katsayısı düşmekte diğer bir deyişle eşitsizlik azalmaktadır) ve Lorenz eğrisi yukarıya doğru kaymaktadır.
$0 < g(p) < g$	Bu durumda yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır. Bu duruma, "trickle-down" büyüme denilmektedir. Yani, gelir artışı sırasında gelir dağılımı (G) bozulurken, büyümenin bir miktar yoksul kesimlere de faydası olmaktadır.
$g(p) < 0$ ve $g > 0$ p'nin tüm değerleri için	Bu duruma yoksullaştırıcı büyüme (immiserising growth) denilmektedir. Pozitif büyüme oranlarına rağmen yoksulluk artmaktadır. Yani, gelir artışı sırasında gelir dağılımı (G) bozulmakta, büyümenin yoksul kesimler üzerinde pozitif bir etkisi OLMAMAKTADIR.

YOB üzerine 30 ülkenin söz konusu dönemlerdeki sonuçlarının tamamı ayrıntılı şekilde Tezin **EK:18**'inde yer almakta olup, bu ülkelerden G20 üyesi yükselen ekonomilere ve 30 ülkenin ortalamalarına ilişkin özet sonuçlarına ise Tablo 50'de yer verilmiştir.

Tablo 50'de görüldüğü üzere, 30 ülkenin 1990-2013 ortalama sonuçları baz alındığında; bu dönemde kişi başına geliri (g) ortalama olarak %2.57 oranında artarken yoksulların gelir ise g (p) ise %3.39 oranında artmıştır.

Yani $g(p) > g$ olmuş, diğer bir deyişle büyüme yoksul odaklı olarak gerçekleşmiştir. Aradaki pozitif fark olan %0.82 ise bu dönemde bu ülkelerde gelir dağılımının (G) iyileşmesinden (gini katsayısı düşmesi diğer bir deyişle eşitsizlik azalması) kaynaklanmıştır. Benzer durum, farklı oranlarda da olsa, 1990-2002, 2002-2013, 1994-2007 ve 2007-2013 döneminde de gerçekleşmiştir.

Tablo 50: Yükselen Ekonomilerin YOB Özet Sonuçları

Ülkeler	Dönem 1	Dönem 2	(g)*	g (p)**	g (p)-g***	SONUÇ
Brezilya	1990	2013	1.65%	3.38%	1.73%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.
Brezilya	1990	2002	0.91%	1.84%	0.93%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.
Brezilya	2002	2013	2.46%	5.09%	2.63%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.
Çin	1990	2013	9.10%	6.35%	-2.75%	0 < g (p) < g olduğundan "trickle-down" büyüme. Yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır.
Çin	1990	2002	8.65%	5.22%	-3.43%	0 < g (p) < g olduğundan "trickle-down" büyüme. Yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır.
Çin	2002	2013	9.60%	7.60%	-2.00%	4 < g (p) < g olduğundan "trickle-down" büyüme. Yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır.
Güney Afrika	1990	2013	0.86%	0.50%	-0.36%	0 < g (p) < g olduğundan "trickle-down" büyüme. Yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır.
Güney Afrika	1990	2002	-0.17%	-0.01%	0.16%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.
Güney Afrika	2002	2013	2.00%	1.06%	-0.94%	0 < g (p) < g olduğundan "trickle-down" büyüme. Yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır.
Meksika	1990	2013	1.17%	2.05%	0.88%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.
Meksika	1990	2002	1.11%	1.79%	0.68%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.
Meksika	2002	2013	1.23%	2.33%	1.10%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.
Rusya Federasyonu	1990	2013	0.86%	3.16%	2.30%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.
Rusya Federasyonu	1990	2002	-2.31%	1.29%	3.60%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.
Rusya Federasyonu	2002	2013	4.44%	5.23%	0.80%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.
Türkiye	1990	2013	2.43%	2.66%	0.22%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.
Türkiye	1990	2002	1.44%	1.89%	0.45%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.

Türkiye	2002	2013	3.53%	3.50%	-0.03%	0 < g (p) < g olduğundan “trickle-down” büyüme. Yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır.
30 Ülke Ortalama	1990	2013	2.57%	3.39%	0.82%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.
30 Ülke Ortalama	1990	2002	1.30%	1.44%	0.14%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.
30 Ülke Ortalama	2002	2013	4.01%	5.61%	1.60%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.
30 Ülke Ortalama	1994	2002	2.35%	2.10%	-0.26%	0 < g (p) < g olduğundan “trickle-down” büyüme. Yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır.
30 Ülke Ortalama	1994	2007	3.70%	4.15%	0.44%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.
30 Ülke Ortalama	2007	2013	2.46%	4.03%	1.57%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.

* (g) Dönem Kişi Başına GSYİH Yıllık Ortalama % Değişimi

** g (p) En düşük %20'lik gelir grubunun Dönem Kişi Başına GSYİH Yıllık Ortalama % Değişimi

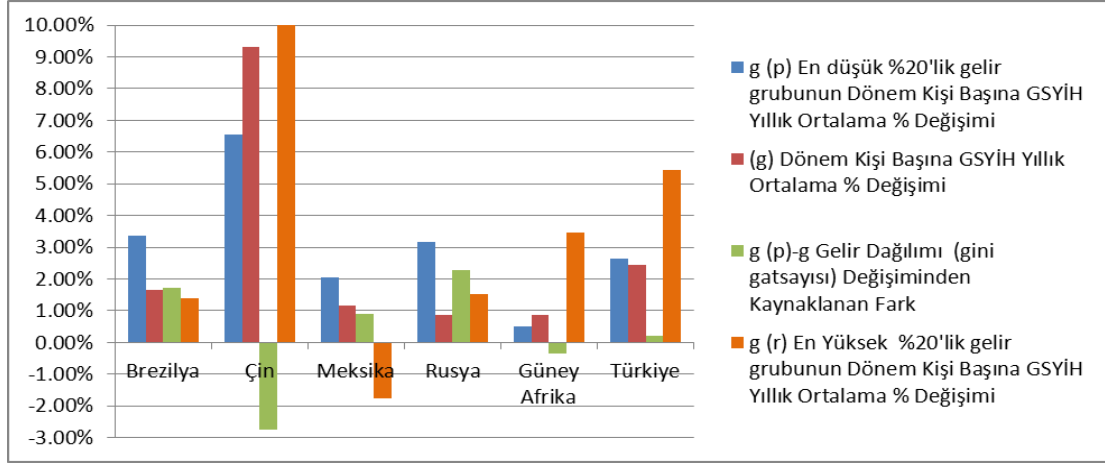
*** g (p)-g Gelir Dağılımı (gini katsayısı) Değişiminden Kaynaklanan Fark

YOB'nin en yoğun yaşandığı (g (p) – g farkının en büyük olduğu) dönemler ise %1.60 ile 2002-2013 dönemi ve %1.57 ile 2007-2013 dönemi olmuştur. Bu da özellikle 2007 yılında başlayan küresel kriz sonrasında uygulanan iktisadi ve sosyal politikaların, bazı ülkeler hariç olmak üzere, bu ülkelerde yoksulların durumunu göreceli olarak iyileştirdiğini göstermektedir. Ancak Türkiye’de bu dönemde ortalamanın aksi bir sonuç görünmektedir. Türkiye’de 2007-2013 döneminde (g) ortalama olarak yıllık bazda %1.93 oranında artarken g (p) ise sadece %1.88 oranında artmıştır.

Analiz kapsamındaki 30 ülkenin 1994-2002 dönemindeki büyüme trendleri ise diğer dönemlerden farklı bir sonuç vermiştir. Bu dönemde (g) ortalama olarak %2.35 oranında artarken g (p) ise sadece % 2.10 oranında artmıştır. Yani g (p) < g olmuş, diğer bir deyişle g (p) - g farkı negatif (-0.26%) gerçekleşmiştir. Bu dönemdeki 0 < g (p) < g durumundan dolayı, yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmış ve “trickle-down”⁵ büyüme gerçekleşmiştir.

Tablo 50 ve Grafik 36’da görüldüğü üzere, G20 üyesi 6 yükselen ekonomi baz alındığında ise; genel olarak g (p) > g olduğunu, diğer bir deyişle büyümenin yoksul odaklı olarak gerçekleştiği söylenebilir. Ancak Çin’de söz konusu dönemlerin tamamında, G.Afrika’da 1990-2013 ve 2002-2013 dönemlerinde ve Türkiye’de 2002-2013 döneminde ise g (p) < g olmuş, diğer bir deyişle g (p) - g farkı negatif gerçekleşmiştir. Diğer bir deyişle bu ülkelerde 0 < g (p) < g durumunun görüldüğü, yoksulluğun azaldığı, ancak eşitsizlik artmasından dolayı söz konusu dönemlerde “trickle-down” büyüme gerçekleştiği söylenebilir. Yani, gelir artışı sırasında gelir dağılımı (G) bozulurken, büyümenin bir miktar yoksul kesimlere de faydası olmuştur.

⁵ En düşük %20'lik gelir grubunun Dönem Kişi Başına GSYİH Yıllık Ortalama % Değişiminin (g (p)) pozitif ancak Dönem Kişi Başına GSYİH Yıllık Ortalama % Değişiminden (g) düşük olması (0 < g (p) < g) durumudur. Bu durumda yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır. Yani, gelir artışı sırasında gelir dağılımı (G) bozulurken, büyümenin bir miktar yoksul kesimlere de faydası olmaktadır.

Grafik 36: Bazı G-20 Üyesi Yükselen Ekonomilerin 1990-2013 Dönemi YOB Düzeyleri

“Trickle-down” büyümenin en yoğun yaşandığı ülke Çin olmuştur. Çin’de yaşanan yüksek büyüme oranlarına rağmen bu büyümeden yoksullar yeterince faydalanamamıştır. Diğer bir deyişle Çin’de büyümenin yoğun yaşandığı bu dönemlerde gelir dağılımı (G) bozulmuştur. Nitekim Çin’de gini katsayısı 1990 yılında 0.3243 iken, 1999 yılında 0.3923 ve 2010 yılında ise 0.4206 gerçekleşmiş, diğer bir deyişle eşitsizlik artmıştır. Diğer yandan bu dönemde Brezilya, Meksika ve de Rusya’da en düşük gelir grubunun gelir düzeyindeki artış diğer gelir gruplarının gelir düzeyindeki artışın üzerinde gerçekleşerek bu ülkelerdeki büyüme YOB olarak gerçekleşmiştir.

Son olarak **EK:18**’de ayrıntılı olarak yer alan ülkelerin, yoksullukta mücadelede başarı düzeylerini ve sırasını gösteren BKH1 ile ülkelerin YOB düzeylerini (g(p)-g) karşılaştırdığımızda, genel olarak büyümenin YOB olduğu ülkelerin aynı zamanda BKH1 başarı düzeylerinin, diğer bir deyişle yoksullukla mücadelede de göreceli olarak başarılı olduklarını söyleyebiliriz.

Nitekim 30 ülkenin 1990-2013 dönemi sonuçları baz alındığında; bu dönemde YOB konusunda en başarılı ülke Angola olmuştur. Angola’da (g) ortalama olarak %2.40 oranında artarken g (p) %8.51 oranında artmıştır. Yani g (p) > g olmuş, diğer bir deyişle büyüme yoksul odaklı olarak gerçekleşmiştir. Aradaki pozitif fark olan %6.11 ise bu dönemde gelir dağılımının (G) iyileşmesinden (gini katsayısı düşmesi diğer bir deyişle eşitsizlik azalması) kaynaklanmıştır. Diğer bir deyişle Angolo’da büyümenin yoğun yaşandığı bu dönemlerde gelir dağılımı (G) daha eşitlikçi hale gelmiştir. Nitekim Angolo’da gini katsayısı 2000 yılında 0.5864 iken, 2009 yılında 0.4266 olarak gerçekleşmiş, diğer bir deyişle eşitsizlik azalmıştır. Angola’nın bu dönemdeki BKH1 başarı oranı ise 95.95 olmuş ve 187 ülke arasında 9’uncu (söz konusu 30 ülke arasında ise 1’inci) olarak başarı düzeyi olarak hesaplanmıştır.

YOB konusunda ikinci en başarılı ülke ise Panama olmuştur. Panama’da (g) ortalama olarak %4.10 oranında artarken g (p) %9.14 oranında artmıştır. Aradaki pozitif fark olan %5.04 ise bu dönemde gelir dağılımının (G) iyileşmesinden kaynaklanmıştır. Nitekim Panama’da gini katsayısı 1991 yılında 0.5819 iken, 2012 yılında 0.5190 olarak gerçekleşmiş, diğer bir deyişle eşitsizlik azalmıştır. Panama’nın bu dönemdeki BKH1 başarı oranı ise 94.74 olmuş ve 187 ülke arasında 11’inci (söz konusu 30 ülke arasında ise 2’inci) olarak başarı düzeyi BAŞARILI olarak hesaplanmıştır.

Diğer yandan YOB konusunda (g(p)-g farkı negatif) başarısız olan Kolombiya (-0.19%), Romanya (-0.34%), Macaristan (-0.86%) ve Makedonya’da (-1.85%) büyüme $0 < g(p) < g$ olduğundan “trickle-down” büyüme olarak gerçekleşmiştir. Örneğin Kolombiya’da gini katsayısı 1991 yılında 0.5132 iken, 2012 yılında ise 0.5353 olarak gerçekleşirken, Makedonya’da 1998 yılında 0.2813 iken, 2008 yılında ise 0.4420 olarak gerçekleşmiş, diğer bir deyişle bu ülkelerde eşitsizlik artmıştır. YOB’nin olmadığı bu ülkelerin aynı zamanda BKH1 başarı düzeyleri, diğer bir deyişle yoksullukla mücadelede performansları BAŞARISIZ olarak ölçülmüştür.

Kolombiya’nın bu dönemdeki BKH1 başarı oranı ise 75.50 olmuş ve 187 ülke arasında 158’inci (söz konusu 30 ülke arasında ise 25’inci) olarak başarı düzeyi KISMEN BAŞARISIZ olarak hesaplanmıştır. Romanya’nın bu dönemdeki BKH1 başarı oranı ise 69.49 olmuş ve 187 ülke arasında 175’inci (söz konusu 30 ülke arasında ise 28’inci) olarak başarı düzeyi BAŞARISIZ olarak hesaplanmıştır. Makedonya’nın bu dönemdeki BKH1 başarı oranı ise 66.52 olmuş ve 187 ülke arasında 179’uncu (söz konusu 30 ülke arasında ise 29’uncu olarak başarı düzeyi BAŞARISIZ olarak hesaplanmıştır. Son olarak ise Macaristan’ın bu dönemdeki BKH1 başarı oranı ise 58.17 olmuş ve 187 ülke arasında 183’üncü (söz konusu 30 ülke arasında ise 30’uncu) olarak başarı düzeyi BAŞARISIZ olarak hesaplanmıştır.

Yukarıda özetlemeye çalışılan, 30 ülkenin 1990-2013 ve alt dönemlerini kapsayan YOB üzerine analiz, dönemlerdeki başlangıç ve bitiş yılının farklılığına göre farklı sonuçlar vermektedir. Performans farklılığı temelde ülkelere özgü durumların yanı sıra hangi periyodun dikkate alınmış olmasından kaynaklanmaktadır. Ancak elde edilen sonuçlar bu hususta literatürde yer alan çalışma sonuçlarına, farklı dönemler ve farklı ülkeleri kapsamına rağmen, temelde paralel sonuçlar vermiştir:

- ✓ Dolar ve Kraay’ın (2004) 1960-2000 dönemine ait 92 ülke verileriyle yaptıkları çalışmada elde ettiği “*yoksulların koşullarındaki iyileşmeler açısından büyümenin tek başına yeterli olmadığı sonucu*”na paralel bir sonuç elde edilmiştir.

Ancak elde ettiğimiz sonuç Dolar ve Kraay'ın 80 ülkenin 40 yıllık göstergelerini dikkate alarak yaptığı çalışmada elde ettiği, *“yoksulların (en fakir %20'lik gelir grubunun) geliri kişi başına düşen GSYİH'daki artış kadar, yani büyüme oranı kadar artmaktadır”* sonucundan farklıdır.

- ✓ Ravallion'un (2004) 47 ülkenin 1980-90'lara ait verilerini kapsayan çalışmasında elde ettiği *“gelişmekte olan ülkelerdeki yoksulların, hem artan refahın getirilerinden, hem de daralmanın negatif etkilerinden etkilendikleri, yoksulluk oranları ile büyüme ilişkisinde belirleyici olanın başlangıç koşulları olduğunu ve yoksulluğun azalması açısından en ideal durumun büyümeyle birlikte eşitsizliğin azalması olduğu”* sonucuna paralel bir sonuç elde edilmiştir.
- ✓ Heltberg'in (2004) *“gelir eşitsizliğinin yoksulluğun büyüme esnekliğini ciddi biçimde etkilediği, başlangıçtaki eşitsizlik seviyesinin büyüme için olumsuz bir koşul oluşturduğu, bu nedenlerle büyümenin yoksulluğun azalmasına olumlu katkıda bulunması için eşitsizliği azaltma ya da en azından daha da artmasını önleme yollarına gidilmesi gerektiği”* sonucuna paralel bir sonuç elde edilmiştir.
- ✓ Nashcold'un (2004) *“BKH'nin 1. amacı olan 2015 yılında yoksulluğun yarı yarıya azaltılması için, gelir dağılımını iyileştirirken, en azından daha da kötüleşmesini önlerken, aynı zamanda da daha yüksek büyüme oranlarına erişilmesi gerektiği”* sonucuna paralel bir sonuç elde edilmiştir.
- ✓ Dünya Bankası'nın bazı kuruluşlarla birlikte YOB üzerine, biri 1990'lar diğeri ise 2000'lerin başı olmak üzere en az iki hane halkı anketleri kullanılarak, 14 ülke örneği ile yaptığı çalışmada elde ettiği: *“büyüme ile yoksulluğun azaltılması arasında güçlü bir ilişki olduğu, büyüme ve düşük düzeydeki gelir eşitsizliğinin yoksulluğun azaltılmasında etkili olduğu”* sonucuna paralel bir sonuç elde edilmiştir.

Ayrıca, Banka'nın Türkiye'de 1994-2002 dönemini kapsayan çalışmasında elde ettiği: *“ekonomik büyümenin yoksulluğu azaltmada ve gelir eşitsizliğini daha adil hale getirmede yeterli olmadığı, diğer bir deyişle bu dönemdeki ekonomik büyümenin yoksul odaklı olmadığı”* sonucuna paralel olarak *“trickle-down”* büyüme olduğu sonucu elde edilmiştir.

- ✓ Karay (2005) tarafından yapılan çalışmada elde edilen; *“yoksulluktaki değişim ortalama gelirdeki artış, yoksulluğun büyümeye olan duyarlılığı ve gelir dağılımındaki değişime bağlıdır”* sonucuna paralel bir sonuç elde edilmiştir.
- ✓ Bourguignon (2003) tarafından yapılan çalışmada elde edilen *“başlangıç gelir seviyesi ne kadar yüksek, buna karşın başlangıç eşitsizlik seviyesi ne kadar düşük ise büyümenin yoksulluğu azaltma etkisinin o kadar yüksek olacağı”* sonucuna paralel bir sonuç elde edilmiştir.
- ✓ Besley ve Cord (2007) tarafından Bangladeş, Brezilya, Gana, Hindistan, Endonezya, Tunus, Uganda ve Vietnam'ın 1990'lı ve 2000'li yılların başı arasındaki yoksulluk, büyüme ve eşitsizlik eğilimleri baz alınarak ekonomik büyümenin yoksul odaklı olup olmadığı yönünde yapılan çalışmada elde edilen: *“yüksek büyüme gerçekleştiren ülkelerde, yoksullukta düşüşler de daha hızlı olmaktadır”* sonucuna birçok ülke için paralel sonuçlar elde edilirken, başta Çin olmak üzere bazı ülkelerde ise farklı sonuçlar elde edilmiştir.

3.3. KALKINMADA PARASAL VE PARASAL OLMAYAN GÖSTERGELERİN AĞIRLIĞININ TESPİTİNE YÖNELİK ANALİZ SONUÇLARI

Kalkınmada parasal olmayan BKH göstergeleri, parasal göstergelerden (kişi başına gelir) daha önemlidir hipotezi BKH Genel Endeksi ve Gelir Endeksi (GE)'nin ağırlıklı ortalamalarıyla oluşturulan Genişletilmiş BKH (GBKH) Endeksi sonuçları baz alınarak analiz edilmiştir. Analizde öncelikle BKH Endeks sonuçları ile İGE sonuçları karşılaştırılmış ve daha sonra İGE sonuçlarından da faydalanarak kalkınmada parasal olmayan göstergelerin mi (BKH) yoksa parasal göstergelerin mi (GE) kalkınmada daha fazla ağırlığa sahip olduğu analiz edilmiştir.

Daha sonra ise, YOB sonuçları ile BKH endeks sonuçları karşılaştırılarak, yoksul odaklı büyüyen ülkelerin aynı zamanda BKH gerçekleştirme performanslarının da yüksek olup olmadığı, başka bir deyişle bu ülkelerin yüksek BKH ve/veya İGE'ne sahip olup olmadığı yönündeki hipotez de test edilmiştir.

3.3.1. BKH Endeks Sonuçlarının İGE Sonuçları İle Kıyaslanması

BKH çerçevesinde 44 gösterge, 19 hedef ve 8 amacın ağırlıklı ortalamaları baz alınarak oluşturulan BKH Genel Endeks sonuçları analiz edilerek ülkeler endeks değerlerine göre sıralanmıştır. 2013 yılı BKH Endeks sonuçları gelirin yanı sıra eğitim ve sağlığı dikkate alarak 3 boyut ve 4 göstergenin geometrik ortalaması alınmak suretiyle hesaplanarak insani gelişmeyi ölçmeyi hedefleyen en güncel İGE sonuçlarıyla (2014 yılında yayınlanan 2013 yılı endeksleri) karşılaştırılmıştır.

BKH Endeks sonuçlarına göre ülkelerin kalkınmışlık düzeyi 2015 yılı istatistik sonuçları ve eşik değerler baz alınarak 5 kategoride “ÇOK YÜKSEK” den “ÇOK DÜŞÜK” düzeye doğru sıralanmıştır. Analize konu edilen 187 ülke 2013 yılı BKH Genel Endeks değerlerine göre sıralandığında; 15 ülke ÇOK YÜKSEK”, 54 ülke “YÜKSEK”, 61 ülke “ORTA”, 30 ülke “DÜŞÜK” ve kalan 27 ülke ise “ÇOK DÜŞÜK” kalkınmışlık düzeyinde sınıflandırılmıştır. İGE’de ise 2013 yılına kadar ülkeler endeks değerlerine göre 4 kategoride “ÇOK YÜKSEK” den “DÜŞÜK” kalkınmışlık düzeyine doğru sıralanırken, her kategoride eşit sayıda ülkeye yer verilmiştir. Ancak son raporla birlikte aşağıdaki tabloda da yer alan eşik değerler dikkate alınarak sınıflandırma yapılmıştır. Böylece her bir kategoride eşit sayıda ülke olması kısıtlamasından kaynaklanan anlamsızlık ortadan kaldırılmış ve eşik değeri geçen bir ülkenin daha üst kategoriye geçme şansı doğmuştur. 187 ülke 2013 yılı İGE değerlerine göre sıralandığında; 50 ülke ÇOK YÜKSEK”, 53 ülke “YÜKSEK”, 42 ülke “ORTA” ve kalan 43 ülke “DÜŞÜK” kalkınmışlık düzeyinde sınıflandırılmıştır (Tablo 51).

Tablo 51: BKH Genel Endeks ve İGE Hesaplamasında Kullanılan Eşik Değerler ve Ülkelerin Kalkınma Düzeylerine Göre Sınıflandırılması

KALKINMA DÜZEYLERİ	BKH GENEL ENDEKS (BKHE)		İNSANİ GELİŞME ENDEKSİ (İGE)	
	Ülke Sayısı	Eşik Değer	Ülke Sayısı	Eşik Değer
ÇOK YÜKSEK	15	0.940 <= BKHE <= 1	50	0.800 <= İGE <= 1
YÜKSEK	54	0.860 <= BKHE < 0.940	53	0.700 <= İGE < 0.800
ORTA	61	0.770 <= BKHE < 0.860	42	0.550 <= İGE < 0.700
DÜŞÜK	30	0.660 <= BKHE < 0.770	43	İGE < 0.550
ÇOK DÜŞÜK	27	BKHE < 0.660	N/A	N/A

Ağırlıklı ortalama ile elde edilen BKH endeks sonuçları ile İGE sonuçları (gerek müstakil olarak hesaplanan gelir endeksi ve eğitim-sağlık endeksi gerekse bu endekslerin geometrik ortalamasından oluşan İGE) mukayese edildiğinde gerek ülkelerin endeks değerleri gerekse ülkelerin sıralaması ve bunlara bağlı kalkınma düzeylerinde bazı farklılıklar bulunmuştur. Ülkeler bazında hesaplanan farklılıkların tamamına Tezin **EK:19**'inde yer verilmiş olup, önemli farklılıklar ise Tablo 52'de özetlenmiştir:

Tablo 52: Ağırlıklı Ortalamayla Hesaplanan 2013 Yılı BKH Genel Endeks Sonuçlarının İGE Sonuçlarıyla Karşılaştırılması

ÜLKELER	İGE SONUÇLARI (2013)			BKH ENDEKS SONUÇLARI (2013)			İGE VE BKH ENDEKS KARŞILAŞTIRMASI	
	İGE 2013	İGE 2013 SIRA	İGE KALKINMA DÜZEYİ	BKH Endeks 2013	BKH SIRA	BKH KALKINMA DÜZEYİ (2013)	İGE-BKH Endeks	İGE SIRA-BKH SIRA
Almanya	0.911	6	ÇOK YÜKSEK	0.960	2	ÇOK YÜKSEK	-0.049	-4
ABD	0.914	5	ÇOK YÜKSEK	0.927	25	YÜKSEK	-0.013	20
Antigua	0.774	61	YÜKSEK	0.822	104	ORTA	-0.048	43
Avustralya	0.933	2	ÇOK YÜKSEK	0.942	13	ÇOK YÜKSEK	-0.009	11
Bulgaristan	0.777	58	YÜKSEK	0.913	32	YÜKSEK	-0.136	-26
Burundi	0.389	180	DÜŞÜK	0.651	165	ÇOK DÜŞÜK	-0.262	-15
Chad	0.372	184	DÜŞÜK	0.514	187	ÇOK DÜŞÜK	-0.141	3
Ekvator	0.711	98	YÜKSEK	0.870	59	YÜKSEK	-0.160	-39
Eritre	0.381	182	DÜŞÜK	0.670	159	DÜŞÜK	-0.289	-23
Gine	0.392	179	DÜŞÜK	0.651	166	ÇOK DÜŞÜK	-0.259	-13
Grenada	0.744	79	YÜKSEK	0.879	51	YÜKSEK	-0.135	-28
Hollanda	0.915	4	ÇOK YÜKSEK	0.956	3	ÇOK YÜKSEK	-0.041	-1
İsveç	0.898	12	ÇOK YÜKSEK	0.971	1	ÇOK YÜKSEK	-0.073	-11
İsviçre	0.917	3	ÇOK YÜKSEK	0.955	5	ÇOK YÜKSEK	-0.038	2
Katar	0.851	31	ÇOK YÜKSEK	0.870	60	YÜKSEK	-0.019	29
Kongo D.C.	0.338	186	DÜŞÜK	0.577	184	ÇOK DÜŞÜK	-0.239	-2
Kosta Rika	0.763	68	YÜKSEK	0.894	42	YÜKSEK	-0.131	-26

Libya	0.784	55	YÜKSEK	0.847	82	ORTA	-0.063	27
Liechtenstein	0.889	18	ÇOK YÜKSEK	0.894	43	YÜKSEK	-0.005	25
Malavi	0.414	174	DÜŞÜK	0.675	156	DÜŞÜK	-0.261	-18
Maldivler	0.698	103	ORTA	0.859	70	ORTA	-0.161	-33
Nijer	0.337	187	DÜŞÜK	0.579	183	ÇOK DÜŞÜK	-0.242	-4
Nijerya	0.504	153	DÜŞÜK	0.609	180	ÇOK DÜŞÜK	-0.105	27
Norveç	0.944	1	ÇOK YÜKSEK	0.956	4	ÇOK YÜKSEK	-0.013	3
Orta Afrika C	0.341	185	DÜŞÜK	0.544	186	ÇOK DÜŞÜK	-0.204	1
Sierra Leone	0.374	183	DÜŞÜK	0.557	185	ÇOK DÜŞÜK	-0.183	2
Solomon Ad	0.491	157	DÜŞÜK	0.758	133	DÜŞÜK	-0.267	-24
Türkiye	0.759	69	YÜKSEK	0.835	94	ORTA	-0.077	25
Vietnam	0.638	121	ORTA	0.837	93	ORTA	-0.199	28
Zambiya	0.561	141	ORTA	0.650	168	ÇOK DÜŞÜK	0.089	27
Dünya	0.702	N/A	YÜKSEK	0.795	N/A	ORTA	-0.093	N/A

Not: Karşılaştırma yapılırken İGE sonuçları baz alınmıştır. Karşılaştırmalarda pozitif değerler İGE'nin BKHE'ne göre daha iyi sonuçlara, negatif değerler ise daha kötü sonuçlara sahip olduğunu göstermektedir.

Yukarıdaki tabloda da özetlendiği üzere; ağırlıklı ortalama yöntemiyle hesaplanan 2013 yılı BKH Genel Endeks değerine göre yapılan sıralamada ilk 5 sırada olan ülkeler sırasıyla: İsveç, Almanya, Hollanda, Norveç ve İsviçre'dir. İGE sonuçları baz alındığında ise sıralama Norveç, Avustralya, İsviçre, Hollanda ve ABD şeklindedir. BKH sıralamasında 1'inci sırada yer alan İsveç İGE sıralamasında ancak 12'inci, 2'inci sırada yer alan Almanya ise İGE sıralamasında 6'ncı olabilmektedir. İGE sıralamasında 5'inci sırada olan ABD ise BKH endeks sıralamasında ancak 25'inci olabilmektedir.

Ayrıca ağırlıklı ortalama yöntemiyle hesaplanan BKH endeks değeri ile geometrik ortalama yöntemiyle hesaplanan İGE değerleri arasında önemli farklar göze çarpmaktadır. Beklendiği üzere, BKH endeks değerleri geometrik ortalama ile hesaplanan İGE endeks değerlerine göre tüm ülkeler için daha yüksek bulunmuştur. Ülkelerin BKH endeks değeri ile İGE değerleri karşılaştırıldığında en iyi sonuçlar sırasıyla Eritre, Solomon Adaları Burundi, Malavi ve Gine'de gerçekleşmiştir. İGE'de Dünya ortalama değeri 0,702 ve kalkınma düzeyi "YÜKSEK" iken, BKH Endeks değerinde ortalama değer 0,795 ve kalkınma düzeyi ise "ORTA" olarak hesaplanmıştır.

Ülkelerin BKH endeks değeri ile İGE'ne bağlı sıralaması ve kalkınma düzeyleri arasında da farklılıklar göze çarpmaktadır. Türkiye 0,759 İGE değeri ile 2013 yılında kendisine 69'uncu sırada yer bulurken, 0,835 BKH endeks değeri ile kendisine 187 ülke arasında ancak 94'üncü sırada yer bulabilmektedir. Çin ise 0,719 İGE değeri ile 2013 yılında kendisine 91'inci sırada yer bulurken, 0,866 BKH endeks değeri ile 187 ülke arasında 66'ncı sırada yer alarak daha iyi bir kalkınma düzeyi sonucu vermiştir.

3.3.2. BKH Endeks Sonuçlarının Ülkelerin Kişi Başına Gelir Seviyeleriyle Kıyaslanması ve BKH-Gelir Matrisinin Oluşturulması

Ülkeler farklı sosyo-ekonomik yapılaraya sahip olsalar da, iktisadi büyümenin sağlanması ve kişi başına gelir düzeyi artışının sürdürülmesi tüm ülkelerin temel öncelik ve hedeflerinin başlarında gelmektedir. Kişi başına düşen milli gelir hala kalkınma anlayışında gelişmişliğin en belirleyici ölçütü olarak dikkate alınmaktadır. Ancak, bir ülkede milli gelirdeki artışın yüksek olması, tek başına o ülkenin kalkınmış, gelişmiş ülke olarak kabul edilmesi için yeterli görülmemektedir.

BKH çerçevesinde 8 genel amaç çerçevesinde 19 hedef ve 44 göstereyi dikkate alarak hesapladığımız BKHE yukarıda saydığımız, parasal olmayan, birçok kalkınma göstergesini kapsamaktadır. Ancak BKH ülkelerin gelişme sürecinde ekonomik büyüme performansları ve kişi başına gelir düzeylerini kapsamadığından, hesapladığımız BKHE kalkınmanın en önemli göstergesini dikkate almadan hesaplanmıştır.

Ülkelerin kalkınmışlık seviyesinin ve sıralamalarının daha doğru bir şekilde yapılabilmesi amacıyla, kalkınmanın en önemli göstergesi olarak kabul edilen ülkelerin kişi başına gelir düzeylerini de kapsayan genişletilmiş bir kalkınma endeksine ihtiyaç duyulmuştur. Bu kapsamda öncelikle İGE’de de kullanılan Gelir Endeksi (GE) oluşturulmuş ve sonuçlar BKHE ile karşılaştırılmıştır.

GE’nin hesaplanmasında BKHE’nin hesaplanmasında kullandığımız yöntem dikkate alınmıştır. Bu yöntem 2013 yılı İGE’nin gelir boyutunun da hesaplanmasında kullanılan yöntemle de paralellik arz etmektedir. Bu çerçevede Dünya Bankası veri tabanındaki ve 2013 İGE’de yer alan “SGP ile Kişi Başına GSMH (Uluslararası Cari 2011 yılı \$ cinsinden) verisi kullanılarak GE hesaplanmıştır. Seride en düşük Kişi Başına GSMH’na sahip ülke 444\$ ile Kongo Demokratik Cumhuriyeti iken en yüksek Kişi Başına GSMH’na sahip ülke 119,029 \$ ile Katar olmuştur.

GE hesaplanmasında İGE’de kullanılan yöntem ve varsayımlara paralel bir yöntem uygulanmıştır. Bu çerçevede GE’de minimum değer olarak 100\$ maksimum değer olarak ise 75,000\$ baz alınmıştır. Katar ile birlikte Liechtenstein (87.085\$) ve Kuveyt (85.820\$) maksimum değerlerin üzerinde bir gelire sahiptir. Ancak 75,000\$ üzerindeki kişi başına gelirin kişinin yaşam kalitesinde extra bir iyileşme sağlamayacağı ve gelecek 5 yıl içinde beşten fazla ülkenin bu eşik değeri geçemeyeceği tahmin edildiği varsayımıyla maksimum değer olarak bu eşik değeri baz alınmıştır (UNDP, 2014).

Göstergenin maksimize edilmesi amaçlandığından ülke verisinin minimum değerden farkının, serinin maksimum ve minimum değer farkına oranı logaritmik olarak hesaplanarak, aşağıdaki formül yardımıyla ülkenin “Gelir Endeksi (GE)” değerine ulaşılmıştır.

$$GE = \frac{\ln(\text{Ülkenin Kişi Başına Geliri}) - \ln(\text{Minimum Kişi Başına Gelir})}{\ln(\text{Maksimum Kişi Başına Gelir}) - \ln(\text{Minimum Kişi Başına Gelir})}$$

Bu formül yardımıyla 2013 yılı SGP ile Kişi Başına GSMH’sı 18.391\$ olan Türkiye’nin 2013 yılı GE aşağıdaki şekilde hesaplanmıştır:

$$GE_{\text{Türkiye}} = \ln(18.391) - \ln(100) / \ln(75.000) - \ln(100) = 0.7877$$

Tablo 53’de özetlendiği üzere; GE sonuçlarına göre ülkelerin gelir düzeyleri, endeksin istatistik sonuçları ve eşik değerler baz alınarak, 5 kategoride “ÇOK YÜKSEK” den “ÇOK DÜŞÜK” düzeye doğru sıralanmıştır. Analizimize konu edilen 187 ülke 2013 yılı GE değerlerine göre sıralandığında aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

Tablo 53: Gelir Endeksi Hesaplamasında Kullanılan Eşik Değerler ve Ülkelerin Gelir Düzeylerine Göre Sınıflandırılması

Kalkınma Düzeyi	Ülke Sayısı	Endeks Eşik Değer	Gelir Eşik Değer (\$)
ÇOK YÜKSEK	27	0.8800 <= GE <= 1	35.000 <= GELİR <= 75.000
YÜKSEK	28	0.8000 <= GE < 0.8800	20.000 <= GELİR < 35.000
ORTA	67	0.6200 <= GE < 0.8000	6.000 <= GELİR < 20.000
DÜŞÜK	38	0.4600 <= GE < 0.6200	2.100 <= GELİR < 6.000
ÇOK DÜŞÜK	27	GE < 0.4600	GELİR < 2.100

Analize konu edilen 187 ülkenin 2013 yılı SGP ile Kişi Başına GSMH’ları ve buna bağlı olarak yukarıda yer alan formül ile hesaplanan GE değerleri **EK:19**’da yer almaktadır. Ayrıca söz konusu ekte BKH endeks sonuçları ile GE sonuçları mukayese edilerek gerek ülkelerin endeks değerleri gerekse ülkelerin sıralaması ve bunlara bağlı kalkınma düzeylerindeki farklılıklar ortaya konulmuş olup önemli farklılıklar ise Tablo 54’de özetlenmiştir:

Tablo 54: Ağırlıklı Ortalamayla Hesaplanan 2013 Yılı BKH Genel Endeks Sonuçlarının Hesaplanan Gelir Endeksi Sonuçlarıyla Karşılaştırılması

ÜLKELER	GELİR DÜZEYİ VE GE SONUÇLARI (2013)				BKH ENDEKS SONUÇLARI (2013)			GE VE BKH ENDEKS KARŞILAŞTIRMASI	
	SAGP ile Kişi Başına GSMH (\$)	GE SIRA	GE Değer 2013	GELİR DÜZEYİ	BKH Endeks 2013	BKH SIRA	BKH KALKINMA DÜZEYİ	İGE SIRA-BKH SIRA	İGE- BKH Endeks
Almanya	43,049	14	0.9161	ÇOK YÜKSEK	0.960	2	ÇOK YÜKSEK	-12	-0.0439
Barbados	13,604	78	0.7421	ORTA	0.913	33	YÜKSEK	-45	-0.1707
Brunei Dar	70,883	5	0.9915	ÇOK YÜKSEK	0.916	30	YÜKSEK	25	0.0759
Bulgaristan	15,402	72	0.7609	ORTA	0.913	32	YÜKSEK	-40	-0.1525
Burundi	749	184	0.3042	ÇOK DÜŞÜK	0.651	165	ÇOK DÜŞÜK	-19	-0.3472
Chad	1,622	166	0.4209	ÇOK DÜŞÜK	0.514	187	ÇOK DÜŞÜK	21	-0.0929
Ekvator	9,998	98	0.6956	ORTA	0.870	59	YÜKSEK	-39	-0.1746
Ekvator Ginesi	21,972	48	0.8145	YÜKSEK	0.690	152	DÜŞÜK	104	0.1242
Gabon	16,977	65	0.7756	ORTA	0.759	132	DÜŞÜK	67	0.0162
Grenada	10,339	96	0.7007	ORTA	0.879	51	YÜKSEK	-45	-0.1787
Hollanda	42,397	17	0.9138	ÇOK YÜKSEK	0.956	3	ÇOK YÜKSEK	-14	-0.0425
Irak	14,007	77	0.7465	ORTA	0.736	139	DÜŞÜK	62	0.0105
İsveç	43,201	13	0.9167	ÇOK YÜKSEK	0.971	1	ÇOK YÜKSEK	-12	-0.0546
İsviçre	53,762	9	0.9497	ÇOK YÜKSEK	0.955	5	ÇOK YÜKSEK	-4	-0.0057
Katar	119,029	1	1.0000	ÇOK YÜKSEK	0.870	60	YÜKSEK	59	0.1301
Kongo Dem C	444	187	0.2252	ÇOK DÜŞÜK	0.577	184	ÇOK DÜŞÜK	-3	-0.3517
Kosta Rika	13,012	81	0.7354	ORTA	0.894	42	YÜKSEK	-39	-0.1586
Kuveyt	85,820	3	1.0000	ÇOK YÜKSEK	0.871	58	YÜKSEK	55	0.1293
Liberya	752	183	0.3048	ÇOK DÜŞÜK	0.585	182	ÇOK DÜŞÜK	-1	-0.2806
Liechtenstein	87,085	2	1.0000	ÇOK YÜKSEK	0.894	43	YÜKSEK	41	0.1061
Malavi	715	185	0.2971	ÇOK DÜŞÜK	0.675	156	DÜŞÜK	-29	-0.3781
Nijer	873	182	0.3272	ÇOK DÜŞÜK	0.579	183	ÇOK DÜŞÜK	1	-0.2513
Norveç	63,909	6	0.9758	ÇOK YÜKSEK	0.956	4	ÇOK YÜKSEK	-2	0.0197
Orta Afrika C.	588	186	0.2676	ÇOK DÜŞÜK	0.544	186	ÇOK DÜŞÜK	0	-0.2767
Sierra Leone	1,815	162	0.4379	ÇOK DÜŞÜK	0.557	185	ÇOK DÜŞÜK	23	-0.1190
Singapur	72,371	4	0.9946	ÇOK YÜKSEK	0.936	19	YÜKSEK	15	0.0583
Solomon Ad	1,385	172	0.3970	ÇOK DÜŞÜK	0.758	133	DÜŞÜK	-39	-0.3610
Türkiye	18,391	60	0.7877	ORTA	0.835	94	ORTA	34	-0.0478
Umman	42,191	18	0.9131	ÇOK YÜKSEK	0.854	74	ORTA	56	0.0589
Vietnam	4,892	133	0.5876	DÜŞÜK	0.837	93	ORTA	-40	-0.2493

Not: Karşılaştırma yapılırken GE sonuçları baz alınmıştır. Karşılaştırmalarda pozitif değerler GE'nin BKHE'ne göre daha iyi sonuçlara, negatif değerler ise daha kötü sonuçlara sahip olduğunu göstermektedir.

Yukarıdaki Tablo 54'de özetlendiği üzere; ağırlıklı ortalama yöntemiyle hesaplanan 2013 yılı BKH Endeks değerine göre yapılan sıralamada ilk 5 sırada olan ülkeler sırasıyla: İsveç, Almanya, Hollanda, Norveç ve İsviçre'dir. GE sonuçları baz alındığında ise sıralama Katar

Liechtenstein, Kuveyt, Singapur ve Brunei Darüsselam şeklindedir. En yüksek gelir düzeyi ve GE'ne sahip ilk 5 ülkeden hiç biri BKH endeks sıralamasında ilk 5 ülke arasına girememiş başka bir deyişle yüksek gelirlerini aynı düzeyde diğer kalkınma göstergelerine yansıtamamışlardır. Ancak gelir düzeyi ve buna bağlı GE sıralamasında sırasıyla 6'ncı ve 7'inci sırada olan Norveç ve Lüksemburg ise gelir düzeyindeki başarıyı diğer kalkınma göstergelerine de yansıtarak BKHE sıralamasında sırasıyla 4'üncü ve 6'ncı olmuşlardır. GE sıralamasında 1'inci olan Katar ise BKHE sıralamasında ancak 60'nci olmuştur.

Ülkelerin BKH endeks değeri ile GE'ne bağlı sıralaması ve kalkınma düzeyleri arasında farklılıklar göze çarpmaktadır. Tablo 54'de en kötü sonuçlar (BKH sıralamasında GE sıralamasına göre daha gerilerde yer alma, tablodaki pozitif değerler) ve en iyi sonuçlara sahip (BKH sıralamasında GE sıralamasına göre daha önde yer alma, tablodaki negatif değerler) ülkelere de yer verilmiştir.

BKH ENDEKS DEĞERLERİ VE KALKINMA DÜZEYLERİ	ÇOK YÜKSEK	1.0000	YOK	YOK	YOK	(3 Ülke) İspanya, Slovenya, Yeni Zelanda,	(12 Ülke) Almanya, Avustralya, Belçika, Danimarka, Fransa, Hollanda, İsveç, İsviçre, İzlanda, Kanada.									
		0.9800														
		0.9600														
		0.9400														
	YÜKSEK	0.9399	YOK	YOK	(18 Ülke) Arjantin, Brezilya, Çin, Meksika, Barbados, Belarus, Bulgaristan, Ekvador, Grenada, Hırvatistan, Karadağ, Kosta Rika, Küba, Mauritius, Romanya, Sırbistan,	(22 Ülke) Güney Kore, Rusya, Bahamalar, Bahreyn, Çek C., Estonya, Güney Kıbrıs, İrlanda, İsrail, İtalya, Letonya, Litvanya, Macaristan, Malezya, Malta, Polonya, Portekiz, Saint	(14 Ülke) Suudi Arabistan, ABD, Andorra, Avusturya, BAE, Birleşik Krallık, Brunei Darüsselam, Finlandiya, Hong Kong, Japonya, Katar, Kuveyt, Liechtenstein, Singapur									
	0.9200															
	0.9000															
	0.8700															
	ORTA	0.8599	YOK	(14 Ülke) Bolivya, Filistin, Honduras, Kırgız C., Kiribati, Mikronezya, Moldova, Nikaragua, Özbekistan, Samoa, Sao Tome, Suriye, Tonga, Vietnam	(44 Ülke) Endonezya, Türkiye, Antigua ve Barbuda, Arnavutluk, Azerbaycan, Belize, Bhutan, Bosna Hersek, Botswana, Cape Verde, Cezayir, Dominik C., Dominika, El Salvador, Ermenistan, Fas, Fiji, Filipinler, Guatemala.	(2 Ülke) Libya, Seyşeller,	(1 Ülke) Umman									
	0.8400															
	0.8200															
	0.8000															
	0.7800															
	DÜŞÜK	0.7699	(11 Ülke) Benin, Eritre, Gambiya, Komor Adaları, Malavi, Ruanda, Solomon Adaları, Tanzanya, Togo, Uganda, Zimbabve	(14 Ülke) Hindistan, Bangladeş, Gana, Kamboçya, Kamerun, Kenya, Kongo C., Lao PDR, Myanmar, Nepal, Senegal, Svaziland, Tacikistan, Vanuatu	(4 Ülke) Güney Afrika, Gabon, Irak, Timor-Leste	(1 Ülke) Ekvator Ginesi	YOK									
	0.7400															
	0.7200															
	0.7000															
	0.6700															
	ÇOK DÜŞÜK	0.6599	(16 Ülke) Afganistan, Burkina Faso, Burundi, Chad, Etiyopya, Gine, Gine Bissau, Haiti, Kongo Dem. C., Liberya, Madagaskar, Mali, Mozambik, Nijer, O Afrika C., Sierra Leone	(10 Ülke) Cibuti, Fildişi, Lesotho, Moritanya, Nijerya, Pakistan, Papua Yeni Gine, Sudan, Yemen, Zambiya	(1 Ülke) Angola	YOK	YOK									
	0.6200															
	0.5800															
	0.5400															
	0.5000															
BKH & GELİR ENDEKSİ MATRİSİ		0.2000	0.3300	0.4599	0.4700	0.5400	0.6199	0.6300	0.7150	0.7999	0.8100	0.8450	0.8799	0.8900	0.9450	1.0000
		ÇOK DÜŞÜK			DÜŞÜK			ORTA			YÜKSEK			ÇOK YÜKSEK		
		GELİR ENDEKS DEĞERLERİ VE GELİR DÜZEYLERİ														

Grafik 37: BKH-Gelir Endeksi Matrisi ve Ülkelerin Kalkınma Düzeyleri

Yukarıdaki Grafik 37’de ise 187 ülkenin BKH ve GE Endeksleri matrisinin özetine yer verilmiş olup matrisin tamamı **EK:20’de** yer almaktadır. Matrisin yatay eksenini ülkelerin 2013 yılı SGP ile Kişi Başına GSMH’ları ve buna bağlı olarak hesaplanan GE değerlerini gösterirken, dikey eksen ise ülkelerin BKH endeksi ve buna bağlı kalkınma düzeylerini göstermektedir. Matriste $5 \times 5 = 25$ hücre yer almaktadır. Grafikte görüldüğü gibi BKH ve GE sonuçları bazı ülkeler için paralel sonuçlar verirken bazı ülkeler için ise önemli sapmalar söz konusudur.

Sadece 12 ülke (Almanya, Avustralya, Belçika, Danimarka, Fransa, Hollanda, İsveç, İsviçre, İzlanda, Kanada, Lüksemburg ve Norveç) “ÇOK YÜKSEK” kalkınma düzeyine sahip iken aynı zamanda GE değerleri açısından da “ÇOK YÜKSEK” gelirli ülkeler arasındadır. Diğer bir deyişle bu ülkeler hem parasal gösterge (gelir düzeyi) hem de parasal olmayan göstergeler açısından “ÇOK YÜKSEK” düzeyde kalkınmış ülkelerdir. Kalkınma düzeyinin ve gelir düzeyinin her ikisinin birlikte “ORTA” olduğu matris hücresi aralarında Türkiye ve Endonezya’yla birlikte 44 ülkeyi barındırarak en fazla ülkenin yer aldığı matris hücresi olmuştur. Her iki düzeyinin “YÜKSEK” olduğu matris hücresi ise aralarında G.Kore ve Rusya’yla birlikte 22 ülkeyi barındırarak en kalabalık ikinci hücre olmuştur. Diğer taraftan 25 hücreden oluşan matrisin 9 hücresinde ise herhangi bir ülke yer almazken, 3 hücresinde ise sadece birer ülke yer almıştır.

Diğer yandan analize konu edilen 187 ülkenin 2013 yılı gelir dışındaki iki boyutu olan eğitim ve sağlıktan, diğer bir deyişle İGE’nin parasal olmayan boyutlarından oluşan ülkelerin Eğitim & Sağlık endeksi değerlerine de Tezin **EK:19’unda** yer verilmiştir. BKH endeks sonuçları ile İGE’nin parasal olmayan boyutlarından oluşan ülkelerin Eğitim & Sağlık endeksi sonuçları mukayese edilerek gerek ülkelerin endeks değerleri gerekse ülkelerin sıralaması ve bunlara bağlı kalkınma düzeylerindeki farklılıklar ortaya konulmuş olup önemli farklılıklar ise aşağıdaki tabloda özetlenmiştir:

Ağırlıklı ortalama yöntemiyle hesaplanan 2013 yılı BKH Endeks değerine göre yapılan sıralamada ilk 5 sırada olan ülkeler sırasıyla: İsveç, Almanya, Hollanda, Norveç ve İsviçre; GE sonuçları baz alındığında sıralama Katar, Liechtenstein, Kuveyt, Singapur ve Brunei Darüsselam iken Eğitim & Sağlık endeksi sonuçlarına göre ise sıralama Avustralya, Yeni Zelanda, İrlanda, Güney Kore ve Hollanda şeklinde olmuştur. Böylece en yüksek gelir düzeyi ve GE’ne sahip ilk 5 ülkeden hiç biri ne BKH endeks sıralamasında ne de Eğitim & Sağlık endeks sıralamasında ilk 5 ülke arasına girememiş başka bir deyişle yüksek gelirlerini aynı düzeyde diğer kalkınma göstergelerine yansıtamamışlardır. Ayrıca ülkelerin BKH endeks değeri ile Eğitim & Sağlık endeksine bağlı sıralaması arasında da farklılıklar göze çarpmaktadır.

Bu da bizlere ülkelerin kalkınmışlık düzeylerinin belirlenmesinde kullanılan parasal ve/veya parasal göstergelerin niteliğine göre farklı sonuçlar elde edebileceğimizi göstermektedir. Bu nedenle ülkelerin kalkınmışlık seviyesine göre sıralanmasında kullanılacak göstergelerin seçimine büyük önem verilmelidir.

3.3.3. Gelir Endeksi ve BKH Endeksinin Ağırlıklı Ortalamalarıyla Genişletilmiş BKH Endeksinin Hesaplanması

BKHE ülkelerin gelişme sürecinde ekonomik büyüme performansları ve kişi başına gelir düzeylerini kapsamadığından, bu eksikliği gidermek için GE hesaplanmış ve böylece kalkınmanın en önemli göstergesi olarak kabul edilen ülkelerin kişi başına gelir düzeylerini de kapsayan genişletilmiş bir kalkınma endeksi oluşturulmuştur.

Söz konusu kalkınma endeksi daha önce hesaplanan BKH ve kişi başına gelir düzeyi ile dikkate alınarak hesaplanan GE'nin bileşiminden oluşturularak çok daha boyutlu ve kapsayıcı hale gelmiş ve Genişletilmiş Binyıl Kalkınma Hedefleri Endeksi (GBKHE) olarak adlandırılmıştır.

GE ve BKHE'nin ağırlıklı ortalamaları baz alınarak GBKHE hesaplanmıştır. BKHE'nin ağırlıklı ortalama yöntemiyle hesaplanmasında olduğu gibi, GBKHE'nin hesaplanmasında, ilgili alt endekslerinin standart sapmalarından faydalanarak hesaplanan ağırlıklar dikkate alınmıştır. Standart sapma değerine göre tersine ağırlıklandırma yöntemiyle yapılan hesaplamalarda; ağırlıklar toplamı 1 olacak şekilde, göreceli olarak daha düşük standart sapma değerine sahip olan BKHE, daha yüksek standart sapma değerine sahip GE'ne göre GBKHE'nin hesaplanmasında daha fazla ağırlığa sahip olmuştur (Tablo 55).

Tablo 55: GBKHE'nin Ağırlıklı Ortalama Yöntemiyle Hesaplanmasında Kullanılan BKHE ve GE'nin Ağırlıkları

GBKHE BOYUTLARI	Endekslerin Standart Sapması (A)	Her %1'lik Değişiklik Karşılığı Standart Sapma (B=0.01/A)	Ağırlık Değeri (C=B/0.6377)	Ağırlık % (D=C*100)
BKHE	0.1011	0.0989	0.6422	64.22%
GE	0.1815	0.0551	0.3578	35.78%
TOPLAM		0.1540	1.00	100.00%

Hesaplanan GBKHE sonuçları baz alınarak ülkeler kalkınmışlık düzeylerine göre sıralanmış ve endeksin istatistikî sonuçları dikkate alınarak ülkelerin göreceli kalkınma düzeyleri belirlenmiştir. BKHE’de olduğu gibi ülkelerin kalkınmışlık düzeyleri endeksin istatistikî sonuçları baz alınarak sıralanmış ve sonuçlar BKHE ile kıyaslanmıştır.

Ağırlıklı ortalama yöntemi ile hesaplanan ülkelerin GBKHE değerleri, ülkelerin sıralaması ve kalkınma düzeyleri özet sonuçlarına Tablo 56’da yer verilmiş olup, tüm ülkeler, bölge-gelir gruplarına göre ayrıntılı sonuçlar **EK:19**’da yer almaktadır.

GBKHE sonuçlarına göre ülkelerin kalkınmışlık düzeyleri, endeksin istatistikî sonuçları ve eşik değerler baz alınarak, 5 kategoride “ÇOK YÜKSEK” den “ÇOK DÜŞÜK” düzeye doğru sıralanmıştır. Analizimize konu edilen 187 ülke 2013 yılı GBKHE değerlerine göre sıralandığında; 26 ülke ÇOK YÜKSEK”, 40 ülke “YÜKSEK”, 66 ülke “ORTA”, 36 ülke “DÜŞÜK” ve kalan 19 ülke ise “ÇOK DÜŞÜK” kalkınma düzeyinde sınıflandırılmıştır.

Tablo 56: GBKHE ve BKH Genel Endeks Hesaplamasında Kullanılan Eşik Değerler ve Ülkelerin Kalkınma Düzeylerine Göre Sınıflandırılması

KALKINMA DÜZEYLERİ	BKH GENEL ENDEKS (BKHE)		GBKHE	
	Ülke Sayısı	Eşik Değer	Ülke Sayısı	Eşik Değer
ÇOK YÜKSEK	15	0.940 ≤ BKHE ≤ 1	26	0.910 ≤ GBKHE ≤ 1
YÜKSEK	54	0.860 ≤ BKHE < 0.940	40	0.830 ≤ GBKHE < 0.910
ORTA	61	0.770 ≤ BKHE < 0.860	66	0.700 ≤ GBKHE < 0.830
DÜŞÜK	30	0.660 ≤ BKHE < 0.770	36	0.570 ≤ GBKHE < 0.700
ÇOK DÜŞÜK	27	BKHE < 0.660	19	GBKHE < 0.570

BKH endeks sonuçları ile GBKHE sonuçları mukayese edildiğinde gerek ülkelerin endeks değerleri gerekse ülkelerin sıralaması ve bunlara bağlı kalkınma düzeylerinde bazı farklılıklar bulunmuştur. Ülkeler bazında hesaplanan farklılıkların tamamına **EK:19**’da yer verilmiş olup, önemli farklılıklar ise Tablo 57’de özetlenmiştir:

Tablo 57: BKH Genel Endeks Sonuçlarının GBKHE Sonuçlarıyla Karşılaştırılması

ÜLKELER	BKH ENDEKS SONUÇLARI (2013)			GENİŞLETİLMİŞ BKH ENDEKS (GBKHE) SONUÇLARI (2013)			GBKHE VE BKH ENDEKS KARŞILAŞTIRMASI	
	BKH Endeks	BKH SIRA	BKH KALKINMA DÜZEYİ (2013)	GBKHE	GBKHE SIRA	GBKHE KALKINMA DÜZEYİ	GBKHE-BKHE	GBKHE SIRA-BKHE SIRA
Almanya	0.960	2	ÇOK YÜKSEK	0.944	6	ÇOK YÜKSEK	-0.016	-4
ABD	0.927	25	YÜKSEK	0.934	10	ÇOK YÜKSEK	0.007	15
Barbados	0.913	33	YÜKSEK	0.852	56	YÜKSEK	-0.061	-23
Birleşik A.E.	0.869	61	YÜKSEK	0.902	31	YÜKSEK	0.033	30
Brunei Dar.	0.916	30	YÜKSEK	0.943	7	ÇOK YÜKSEK	0.027	23
Chad	0.514	187	ÇOK DÜŞÜK	0.481	185	ÇOK DÜŞÜK	-0.033	2
Çin	0.866	66	YÜKSEK	0.813	75	ORTA	-0.054	-9
Ekvator	0.870	59	YÜKSEK	0.808	80	ORTA	-0.062	-21
Ekvator Ginesi	0.690	152	DÜŞÜK	0.735	120	ORTA	0.044	32
Grenada	0.879	51	YÜKSEK	0.815	72	ORTA	-0.064	-21
Hollanda	0.956	3	ÇOK YÜKSEK	0.941	8	ÇOK YÜKSEK	-0.015	-5
İsveç	0.971	1	ÇOK YÜKSEK	0.952	5	ÇOK YÜKSEK	-0.020	-4
İsviçre	0.955	5	ÇOK YÜKSEK	0.953	4	ÇOK YÜKSEK	-0.002	1
Katar	0.870	60	YÜKSEK	0.916	23	ÇOK YÜKSEK	0.047	37
Kongo Dem. C	0.577	184	ÇOK DÜŞÜK	0.451	186	ÇOK DÜŞÜK	-0.126	-2
Kosta Rika	0.894	42	YÜKSEK	0.837	63	YÜKSEK	-0.057	-21
Kuveyt	0.871	58	YÜKSEK	0.917	22	ÇOK YÜKSEK	0.046	36
Liberya	0.585	182	ÇOK DÜŞÜK	0.485	184	ÇOK DÜŞÜK	-0.100	-2
Liechtenstein	0.894	43	YÜKSEK	0.932	11	ÇOK YÜKSEK	0.038	32
Lüksemburg	0.949	6	ÇOK YÜKSEK	0.954	3	ÇOK YÜKSEK	0.005	3
Malavi	0.675	156	DÜŞÜK	0.540	176	ÇOK DÜŞÜK	-0.135	-20
Nijer	0.579	183	ÇOK DÜŞÜK	0.489	183	ÇOK DÜŞÜK	-0.090	0
Nikaragua	0.812	109	ORTA	0.724	129	ORTA	-0.088	-20
Norveç	0.956	4	ÇOK YÜKSEK	0.963	1	ÇOK YÜKSEK	0.007	3
Orta Afrika C.	0.544	186	ÇOK DÜŞÜK	0.445	187	ÇOK DÜŞÜK	-0.099	-1
Sierra Leone	0.557	185	ÇOK DÜŞÜK	0.514	182	ÇOK DÜŞÜK	-0.043	3
Singapur	0.936	19	YÜKSEK	0.957	2	ÇOK YÜKSEK	0.021	17
Slovenya	0.948	7	ÇOK YÜKSEK	0.911	27	YÜKSEK	-0.037	-20
Türkiye	0.835	94	ORTA	0.818	71	ORTA	-0.017	23
Umman	0.854	74	ORTA	0.875	43	YÜKSEK	0.021	31
DÜNYA	0.795		ORTA	0.775		ORTA		

Not: Karşılaştırma yapılırken GBKHE sonuçları baz alınmıştır. Karşılaştırmalarda pozitif değerler GBKHE'nin BKHE'ne göre daha iyi sonuçlara, negatif değerler ise daha kötü sonuçlara sahip olduğunu göstermektedir.

Ağırlıklı ortalama yöntemiyle hesaplanan 2013 yılı BKH Endeks değerine göre yapılan sıralamada ilk 5 sırada olan ülkeler sırasıyla: İsveç, Almanya, Hollanda, Norveç ve İsviçre'dir. GBKHE sonuçları baz alındığında ise sıralama Norveç, Singapur, Lüksemburg, İsviçre, İsveç, Almanya ve Brunei Darüsselam şeklindedir. İGE sıralamasında 5'inci, BKH endeks

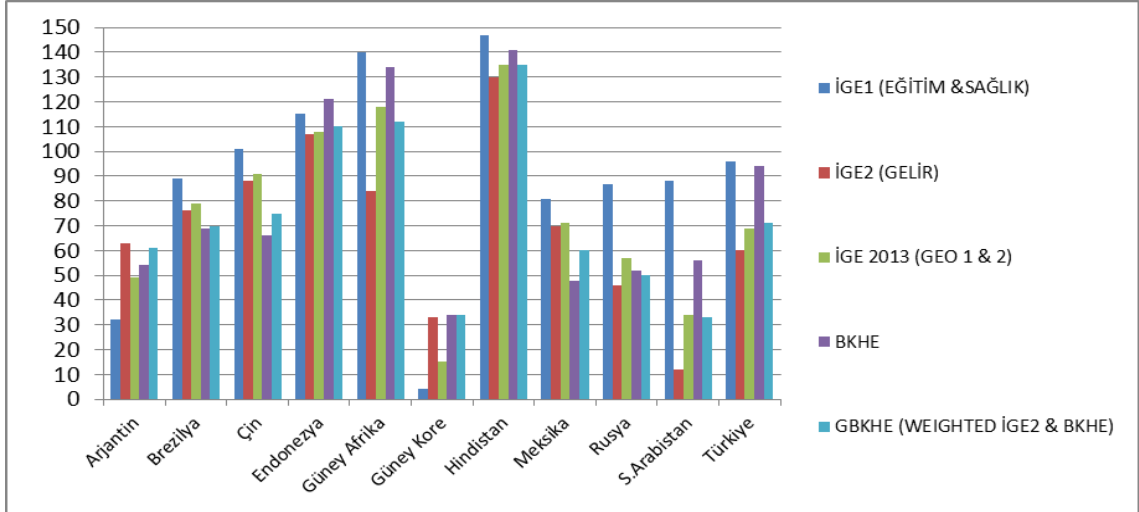
sıralamasında 25'inci sırada olan ABD ise GBKHE sıralamasında daha iyi bir performans ile 10'uncu olmuştur. İGE sıralamasında 69'uncu, BKH endeks sıralamasında 94'üncü sırada olan Türkiye ise gelirin de dikkate alınmasıyla hesaplanan GBKHE sıralamasında 71'inci olmuştur (Tablo 57).

Ayrıca BKH endeks değeri ile GBKHE değerleri arasında farklılıklar göze çarpmaktadır. Genel olarak BKH endeks değerleri daha yüksek bulunmuştur. Sadece 16 ülkenin GBKHE değeri BKH endeks değerinden daha yüksek iken kalan 171 ülkenin BKH endeks değeri ise daha yüksektir.

GBKHE değeri BKH endeks değerinden en yüksek olan ülkeler sırasıyla Katar, Kuveyt, Ekvator Ginesi, Liechtenstein, Birleşik Arap Emirlikleri, Brunei Darüsselam, Suudi Arabistan ve Umman'dır. K.b GSMH'nin de bir kalkınma göstergesi olarak dikkate alındığında bu ülkeler yüksek gelirlerinden gelen avantajla göreceli kalkınma düzeylerini iyileştirmişlerdir. Örneğin Katar BKH sıralamasında 60'ıncı sırada iken GBKHE sıralamasında 23'üncü sıraya, Kuveyt ise 58'inci sıradan 22'inci sıraya yükselmiştir. Ayrıca bu 2 ülkenin "YÜKSEK" olan kalkınma düzeyi GBKHE sonuçlarına göre bir üst kategoriye "ÇOK YÜKSEK"e yükselmiştir.

Diğer taraftan Grafik 38'de görüldüğü üzere; G-20 üyesi yükselen ekonomilerin K.b. GSMH'nin (İGE2: Gelir Endeksi) de bir kalkınma göstergesi olarak dikkate alındığında, sırasıyla S.Arabistan, Güney Afrika, Rusya, Türkiye, Hindistan, Brezilya, Çin, Meksika ve Endonezya göreceli olarak Eğitim & Sağlık Endeks (İGE1) sıralamasındaki olumsuzluklarını gelir düzeylerinden gelen avantajla göreceli kalkınma düzeylerini (İGE: İGE1 & İGE2) iyileştirirken Güney Kore ve Arjantin için ise tersi bir durum söz konusudur.

Ancak İGE2 (Gelir Endeksi) ve BKHE'nin ağırlıklı ortalamaları baz alınarak hesaplanan GBKHE'deki durum biraz farklılık arz etmiştir: K.b GSMH'nin (İGE2: Gelir Endeksi) de bir kalkınma göstergesi olarak dikkate alındığında, sırasıyla S.Arabistan, Türkiye Güney Afrika, Endonezya, Hindistan ve Rusya göreceli olarak BKHE sıralamasındaki olumsuzluklarını gelir düzeylerinden gelen avantajla göreceli kalkınma düzeylerini (GBKHE: BKHE & İGE2) iyileştirirken Brezilya, Arjantin, Çin ve Meksika için tersi bir durum söz konusudur. Güney Kore'de ise herhangi bir değişikliğe neden olmamıştır.

Grafik 38: G-20 Üyesi Yükselen Ekonomilerin Farklı Endeks Değerlerine Göre 2013 Yılı Sıralamaları

BKH endeks değerinin GBKHE değerinden en fazla yüksek olduğu ülkeler ise genellikle gelir düzeyi düşük olan Afrika ülkeleridir. K.b GSMH'nin de bir kalkınma göstergesi olarak dikkate alındığında, bu ülkelerin göreceli kalkınma düzeyleri düşük gelirlerinden gelen olumsuzlukla daha kötü sonuçlar vermiştir. Bu ülkeler Malavi, Solomon Adaları, Kongo Demokratik Cumhuriyeti, Burundi ve Zimbabve'dir. Örneğin Malavi BKH sıralamasında 156'ncı sırada iken GBKHE sıralamasında 176'ıncı sıraya, Solomon Adaları ise 133'üncü sıradan 148'inci sıraya gerilemiştir. Ayrıca Malavi'nin "DÜŞÜK" olan kalkınma düzeyi GBKHE sonuçlarına göre bir alt kategoriye "ÇOK DÜŞÜK"e gerilemiştir.

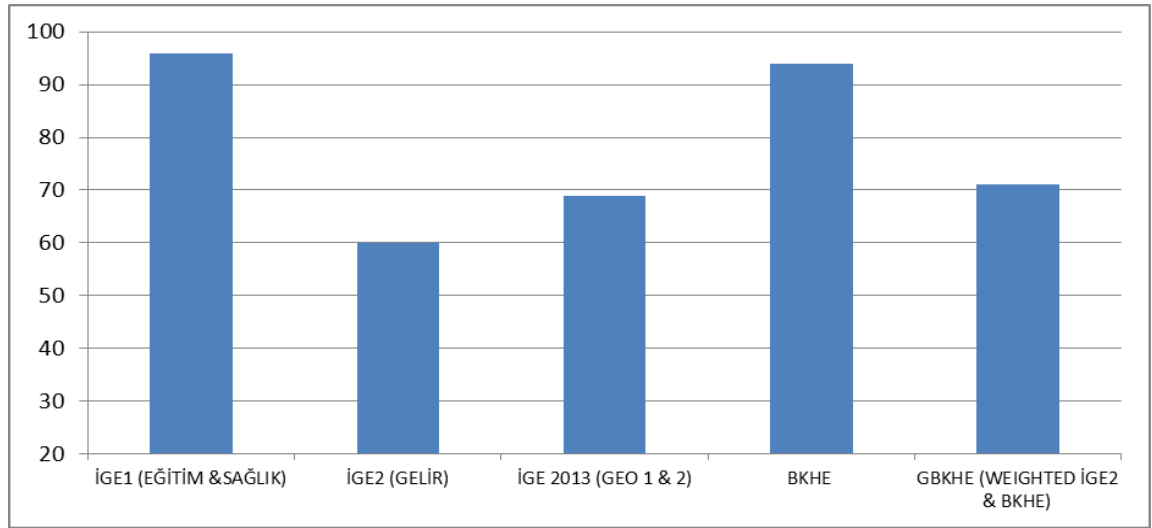
Ülkelerin BKH endeks değeri ile GBKHE'ne bağlı sıralaması ve kalkınma düzeyleri arasında da farklılıklar göze çarpmaktadır. En iyi sonuçlar (BKH sıralamasında GBKHE sıralamasına göre daha gerilerde yer alma, tablodaki pozitif değerler) sırasıyla Katar (37 sıra:BKH sırası 60 iken GBKHE sırası 23), Kuveyt (36 sıra), Liechtenstein ve Ekvator Ginesi (32 sıra), Umman (31 sıra), Birleşik Arap Emirlikleri (30 sıra), Brunei Darüsselam ve Türkiye'de (23 sıra) gerçekleşmiştir.

En kötü sonuçlar ise (BKH sıralamasında GBKHE sıralamasına göre daha önde yer alma, tablodaki negatif değerler) sırasıyla Barbados (-23 sıra; BKH sırası 33 iken GBKHE sırası 56), Kosta Rika, Grenada ve Ekvator (-21 sıra), Slovenya, Nikaragua ve Malavi'de (-20 sıra), gerçekleşmiştir. Çin 0.866 BKH endeks değeri ile kendisine 187 ülke arasında 66'ıncı sırada yer bulmuşken, göreceli düşük K.b GSMH'nin de etkisiyle GBKHE değeri 0.812 olarak hesaplanmış ve endeks değerindeki düşüşe de paralel kendisine 75'inci sırada yer bulurken, daha kötü bir kalkınma düzeyi sonucu vermiştir. Çin'in "YÜKSEK" olan kalkınma düzeyi GBKHE sonuçlarına göre bir alt kategoriye "ORTA"düzeğe gerilemiştir.

3.4. TÜRKİYE'YE İLİŞKİN SONUÇLAR

3.4.1. Endeks Sonuçları

Türkiye Dünya Bankası ve UNDP verilerine göre, 2013 yılında Atlas metodu ile hesaplanmış 10,950\$ Kişi Başına GSMH ile ise üst orta gelirli bir ülke olarak 187 ülke arasında 63'üncü sırada yer almaktadır. Diğer taraftan, Türkiye 2013 yılında 18,391\$ SGP ile Kişi Başına GSMH ve karşılığı hesapladığımız 0.788 GE (İGE2:Gelir) değeri ile 187 ülke arasında 60'ıncı olurken, 0,731 İGE1 (Eğitim & Sağlık) endeks değeri ile 96'ıncı, bu iki endeksin geometrik ortalamasıyla hesaplanan İGE'de ise 0.759 endeks değeri ile 69'uncu olarak "YÜKSEK" kalkınmış ülkeler kategorisinde yer almıştır.

Grafik 39: Türkiye'nin Farklı Endeks Değerlerine Göre 2013 Yılı Sıralaması

Türkiye 0.835 BKH endeks değeri ile de kendisine 187 ülke arasında ancak 94'üncü sırada yer bulabilmiştir. Diğer bir deyişle Türkiye'nin parasal olmayan kalkınma göstergeleri (BKHE ve Eğitim & Sağlık endeksi) birbirine yakın sonuçlar verirken, göreceli olarak parasal gösterge (kişi başına gelir düzeyi) başarısını aynı düzeyde diğer kalkınma göstergelerine yansıtamamıştır (Grafik 39).

BKH endeks sonuçları ile GBKHE sonuçları mukayese edildiğinde Türkiye'nin gerek endeks değerleri gerekse sıralamasında farklılıklar göze çarpmaktadır: Eğitim & Sağlık endeksinde ancak 96'ıncı olan Türkiye 60'ıncı sırada olduğu gelirin de dikkate alınmasıyla hesaplanan İGE sıralamasında 69'uncu olmuştur. Diğer yandan, BKH endeks sıralamasında 94'üncü sırada olan Türkiye gelirin de dikkate alınmasıyla hesaplanan GBKHE sıralamasında ise 71'inci olarak sıralamada İGE performansına yaklaşmıştır. Kişi başına GSMH'nin de bir parasal kalkınma

göstergesi olarak dikkate alınması sonucunda Türkiye'nin göreceli kalkınma düzeyinde iyileşme göze çarpmaktadır. Başka bir deyişle, Türkiye parasal (gelir) kalkınma göstergesinden gelen göreceli avantajını, eğitim, sağlık gibi parasal olmayan kalkınma göstergelerinde göreceli olarak kaybederek parasal ve parasal olmayan kalkınma göstergelerinin bileşkesinden oluşan nihai kalkınma endekslerinde ve buna bağlı kalkınma düzeyi ve sıralamasında arzulanan yerde kendisine yer bulamamaktadır (Grafik 39).

Ülkelerin BKH endeks ve başarı düzeylerinin belirlenmesi konusunda yapılan çalışmada G20'nin yükselen ekonomilerinden Türkiye için 8 amacın tamamı, 60 göstergenin 41'i ve 21 hedefin 19'u hesaplanarak gerekli analizler yapılabilmektedir. 2013 yılı genel sıralamada 0.835 endeks değeri ve karşılığı "ORTA" kalkınma seviyesi ile kendisine 187 ülke arasında 94.sırada yer bulabilen Türkiye, 79.01 başarı değeri ile "KISMEN BAŞARILI" olarak 82'inci sırada yer almıştır.

Yapılan çalışma kapsamında ağırlıklı ortalama yöntemi kullanılarak elde edilen sonuçlardan, Türkiye ile ilgili BKH Endeks sonuçları ile BKH Başarı düzeyi sonuçları karşılaştırılmış ve 2015 hedefini gerçekleştirmek için gerekli iyileşme oranları analiz edilmiştir. Yapılan analize ilişkin, ilgili tüm amaç, hedef ve göstergeleri kapsayan, ayrıntılı tablo **EK:21**'de yer almaktadır. Tablo 58'de ise sadece genel amaç ve 8 amaç düzeyindeki sonuçlara yer verilmiştir.

Tablo 58: Türkiye İçin 2015 Yılı Tahmini BKH Endeks ve BKH Başarı Düzeyi Sonuçları

İLGİLİ AMAÇ/HEDEF/GÖSTERGE	BKH Endeks	BKH Sıra	BKH KALKINMA DÜZEYİ	Endeks (g-G)%	BKH BAŞARI DEĞER	BKH BAŞARI SIRA	BKH BAŞARI DÜZEY	Başarı (g-G)%	SIRA FARKI
BKH GENEL (TÜM AMAÇLARIN AĞIRLIKLIL ORTALAMASIYLA)	0.842	97	ORTA	-4.41	79.500	88	KISMEN BAŞARILI	-8.00	-9
AMAÇ 1: YOKSULLUK VE AÇLIĞIN ORTADAN KALDIRILMASI	0.813	100	ORTA	-5.34	76.812	160	KISMEN BAŞARISIZ	-9.34	60
AMAÇ 2: HERKESİN TEMEL EĞİTİM ALMASINI SAĞLAMAK	0.977	37	ÇOK YÜKSEK	-0.58	98.088	37	ÇOK BAŞARILI	-0.65	0
AMAÇ 3: KADINLARIN DURUMUNU GÜÇLENDİRMEK VE CİNSİYET EŞİTLİĞİNİ SAĞLAMAK	0.681	141	DÜŞÜK	-10.13	66.911	146	KISMEN BAŞARISIZ	-14.42	5
AMAÇ 4: ÇOCUK ÖLÜMLERİNİ AZALTMAK	0.966	51	YÜKSEK	-1.16	99.038	15	ÇOK BAŞARILI	-0.32	-36
AMAÇ 5: ANNE SAĞLIĞINI İYİLEŞTİRMEK	0.901	94	YÜKSEK	-2.65	79.683	40	KISMEN BAŞARILI	-7.92	-54
AMAÇ 6: HIV/AIDS SITMA VE DİĞER SALGIN HASTALIKLARLA MÜCADELE	0.885	60	YÜKSEK	-3.10	86.778	25	BAŞARILI	-4.85	-35
AMAÇ 7: ÇEVRESEL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİN SAĞLANMASI	0.701	109	ORTA	-9.29	79.619	107	KISMEN BAŞARILI	-7.93	-2
AMAÇ 8: KALKINMA İÇİN KÜRESEL ORTAKLIKLAR GELİŞTİRME	0.752	110	ORTA	-7.54	49.696	161	KISMEN BAŞARISIZ	-26.93	51

Türkiye 0.8419 endeks değeri ile kendisine 187 ülke arasında 97.sırada yer bulabilmiştir. Türkiye sadece 2.Amaç olan “İlköğretimin Evrensel Hale Getirilmesi”nde “ÇOK YÜKSEK” kalkınmışlık düzeyine sahip iken, “4-Çocuk Ölümlerinin Azaltılması”, “5-Annelerin Sağlık Koşullarının İyileştirilmesi” ve “6-AIDS, Sıtma ve Benzeri Hastalıklarla Mücadele” amaçlarında “YÜKSEK” kalkınmışlık düzeyine, “1-Aşırı Yoksulluk ve Açlığın Azaltılması”, “7-Çevresel Sürdürülebilirliğin Sağlanması” ve “8-Küresel İşbirliğinin Kalkınma Odaklı Olarak Geliştirilmesi”nde “ORTA” kalkınmışlık düzeyine ve 3. Amaç olan “Cinsiyet Eşitliğinin Sağlanması ve Kadının Konumunun Güçlendirilmesi”nde ise “DÜŞÜK” kalkınmışlık düzeyine sahiptir. Türkiye’nin bu 8 amacın ağırlıklı ortalaması ile hesaplanmış BKH Genel Endeks Değeri baz alınarak belirlenen kalkınma düzeyi ise “ORTA” olarak hesaplanmıştır.

Genel sıralamada 0.8419 endeks değeri ile kendisine 187 ülke arasında 97.sırada yer bulabilen Türkiye, Amaç 1-8’de ise sırasıyla 100’üncü, 37’inci, 141’inci, 51’inci, 94’üncü, 60’ıncı, 109’uncu ve 110’uncu olmuştur. Böylece Türkiye en iyi sıralamayı 37’cilikle 2.Amaç olan “İlköğretimin Evrensel Hale Getirilmesi”nde gerçekleştirirken, en kötü sıralamayı ise 141’incilikle 3. Amaç olan “Cinsiyet Eşitliğinin Sağlanması ve Kadının Konumunun Güçlendirilmesi”nde elde etmiştir.

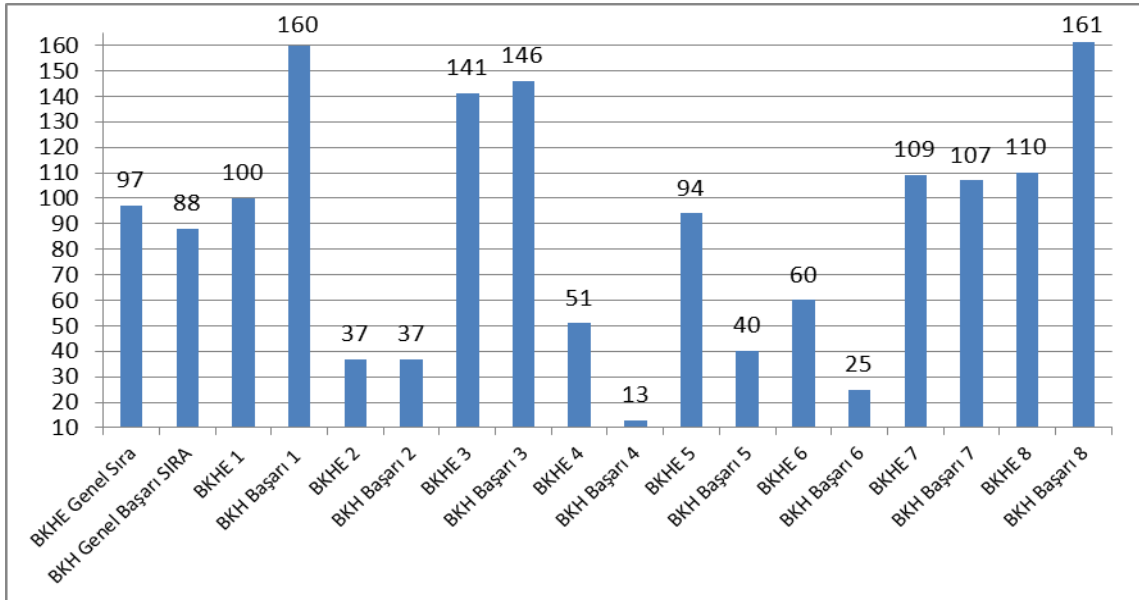
Diğer taraftan Türkiye, Tablo 58’de görüldüğü üzere, 79.50 başarı değeri ile “KISMEN BAŞARILI” olmuş ve kendisine 187 ülke arasında 88’inci sırada yer bulabilmiştir. Türkiye 2.Amaç olan “2-İlköğretimin Evrensel Hale Getirilmesi” “4-Çocuk Ölümlerinin Azaltılması”nda “ÇOK BAŞARILI” başarı düzeyine sahip iken, “6-AIDS, Sıtma ve Benzeri Hastalıklarla Mücadele”de “BAŞARILI”, “5-Annelerin Sağlık Koşullarının İyileştirilmesi” ve 7-Çevresel Sürdürülebilirliğin Sağlanması”nda “KISMEN BAŞARILI”dır. Türkiye’nin kalan 3 amaç olan “1-Aşırı Yoksulluk ve Açlığın Azaltılması”, “3-Cinsiyet Eşitliğinin Sağlanması ve Kadının Konumunun Güçlendirilmesi” ve “8-Küresel İşbirliğinin Kalkınma Odaklı Olarak Geliştirilmesi”nde ise başarı düzeyi “KISMEN BAŞARISIZ” olarak hesaplanmıştır.

Başarı düzeyi açısından, Amaç 1-8’de sırasıyla 160’ıncı, 37’inci, 146’ıncı, 15’inci, 40’ıncı, 25’inci, 107’inci ve 161’inci olmuştur. Böylece Türkiye en iyi sıralamayı 15’incilikle “4-Çocuk Ölümlerinin Azaltılması”nda gerçekleştirirken, en kötü sıralamayı ise 140, 160 ve 161’incilikle sırasıyla “3-Cinsiyet Eşitliğinin Sağlanması ve Kadının Konumunun Güçlendirilmesi”, “1-Aşırı Yoksulluk ve Açlığın Azaltılması”, 8-Kalkınma İçin Küresel Ortaklıklar Geliştirme” ve 3. Amaç olan “Cinsiyet Eşitliğinin Sağlanması ve Kadının Konumunun Güçlendirilmesi”nde elde etmiştir.

Kendisine 0.8419 endeks değeri ile 187 ülke arasında 97.sırada yer bulabilen Türkiye'nin 2013-2015 dönemi BKH endeks değerinin tahmini ortalama yıllık büyüme oranı (g) % 0.38 ve kalan yıllarda hedefe (Maksimum endeks değeri=1.00) ulaşması için gerekli ortalama yıllık büyüme oranı (G) % 4.79 bulunduğundan, 2015 hedefini gerçekleştirmek için gerekli extra performans artış oranı (g-G) %-4.41 olarak bulunmuştur.

Kendisine 79.50 başarı değeri ile "KISMEN BAŞARILI" olarak 187 ülke arasında 88'inci sırada yer bulabilen Türkiye'nin 2013-2015 dönemi BKH Başarı düzeyi tahmini ortalama yıllık büyüme oranı (g) % 0.68 ve kalan yıllarda hedefe (Maksimum başarı düzeyi=%100) ulaşması için gerekli ortalama yıllık büyüme oranı (G) %8.68 bulunduğundan, 2015 hedefini gerçekleştirmek için gerekli extra performans artış oranı (g-G) %-8.00 olarak bulunmuştur.

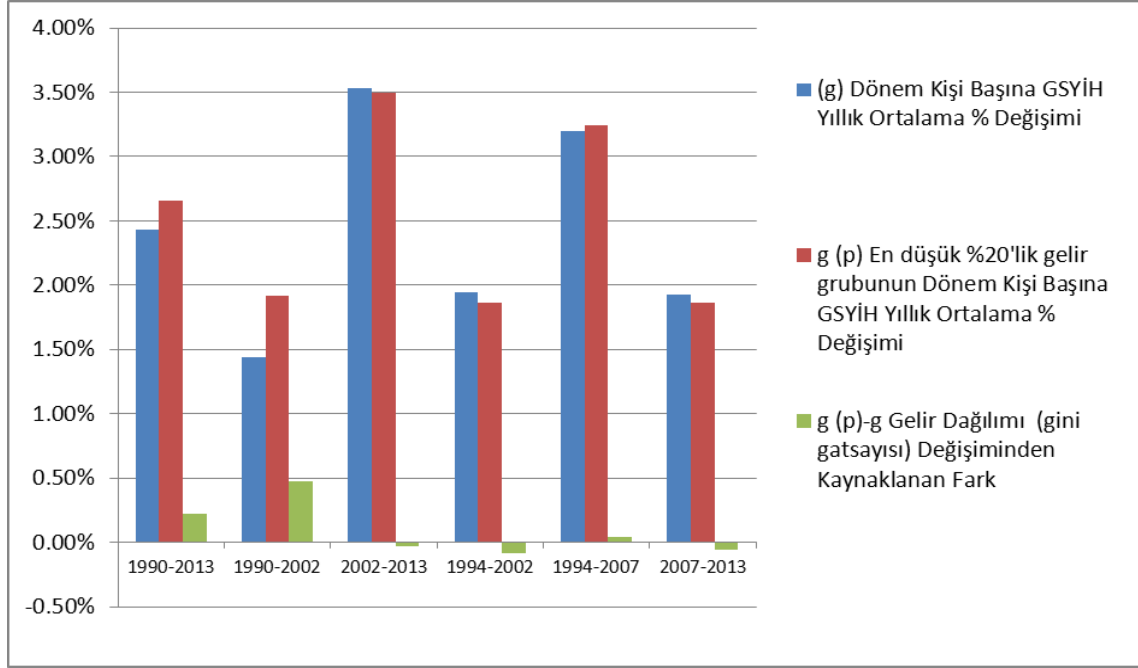
BKH Genel Endeks sıralamasında 97'inci, BKH Genel Başarı düzeyi sıralamasında ise 88'inci olan Türkiye'nin sıralama farkı endeks aleyhine olmak üzere -9 olmuştur. Amaçlar düzeyinde yapılan karşılaştırmada ise endeks lehine en önemli sıralama farkı 60 (BKH 1 Endeks sıralaması:100 ve başarı sıralaması:160) ile "Amaç 1: Yoksulluk ve Açlığın Ortadan Kaldırılması"nda ve endeks aleyhine en önemli fark ise -54 (BKH 5 endeks sıralaması:94 ve başarı sıralaması:40) ile "Amaç 5: Anne Sağlığını İyileştirmek" de gerçekleşmiştir. Hesaplama yöntemi aynı olan "Amaç 2-İlköğretimin Evrensel Hale Getirilmesi"nde ise gerek endeks sıralamasında gerekse başarı düzeyi sıralamasında 37'inci olmuştur (Grafik 40).

Grafik 40: Türkiye'nin 2015 Yılı Her Bir BKH ve BKH Genel Endeks-Başarı Düzeyi Bazında Sıralaması

3.4.2. Türkiye’de Farklı Dönemlerde Yoksul Odaklı Büyüme Sonuçları

Türkiye’de büyümenin yoksulluğu azaltıp azaltmadığı başka bir deyişle büyümenin yoksul yanlı olup olmadığı yönünde yapılan analizlerde aşağıdaki sonuçlara varılmıştır (Grafik 41):

Grafik 41: Türkiye’de Farklı Dönemlerde YOB Düzeyleri

- ✓ 1990-2013 döneminde kişi başına gelir (g) ortalama olarak %2.43 oranında artarken yoksulların geliri ise g (p) %2.66 oranında artmıştır. Yani $g(p) > g$ olmuş, diğer bir deyişle büyüme yoksul odaklı olarak gerçekleşmiştir. Aradaki pozitif fark olan %0.22 ise bu dönemde gelir dağılımının (G) iyileşmesinden (gini katsayısı düşmesi diğer bir deyişle eşitsizlik azalması) kaynaklanmıştır.
- ✓ 1990-2002 döneminde kişi başına gelir (g) ortalama olarak %1.44 oranında artarken yoksulların geliri ise g (p) %1.89 oranında artmıştır. Yani $g(p) > g$ olmuş, diğer bir deyişle büyüme yoksul odaklı olarak gerçekleşmiştir. Aradaki pozitif fark olan %0.45 ise bu dönemde gelir dağılımının (G) iyileşmesinden kaynaklanmıştır.
- ✓ 1994-2002 döneminde (g) ortalama olarak yıllık bazda %1.95 oranında artarken g (p) ise sadece %1.86 oranında artmıştır. Diğer bir deyişle $g(p) - g$ farkı negatif (-0.09%) gerçekleşmiştir. Bu dönemdeki $0 < g(p) < g$ durumundan dolayı "trickle-down" büyüme gerçekleşmiştir. Diğer bir deyişle ekonomik büyüme yoksulluğu azaltmada ve gelir eşitsizliğini daha adil hale getirmede yeterli olmamış, ekonomik büyümenin yoksul

odaklı gerçekleşmemiştir. Bu dönemde Türkiye'nin ekonomik büyümesi gerek kendi iç dinamiklerinden kaynaklanan 1994 ve 2000-2001 ekonomik krizleri gerekse 1997-1998 Uzakdoğu Asya ve Rusya ekonomik krizlerinin olumsuzluklarından negatif etkilenmiştir.

- ✓ 1994-2007 döneminde (g) ortalama olarak yıllık bazda % 3.30 oranında artarken g (p) ise sadece % 3.24 oranında artmıştır. Diğer bir deyişle g (p) - g farkı negatif (-0.05%) gerçekleşmiştir. Bu dönemdeki $0 < g(p) < g$ durumundan dolayı "trickle-down" büyüme gerçekleşmiştir. Gelir artışı sırasında gelir dağılımı (G) bozulurken, büyümenin bir miktar yoksul kesimlere de faydası olmuştur.
- ✓ 2002-2013 döneminde (g) ortalama olarak yıllık bazda % 3.53 oranında artarken g (p) ise sadece % 3.50 oranında artmıştır. Diğer bir deyişle g (p) - g farkı negatif (-0.03%) gerçekleşmiştir. Bu dönemdeki $0 < g(p) < g$ durumundan dolayı "trickle-down" büyüme gerçekleşmiştir.
- ✓ 2007-2013 döneminde (g) ortalama olarak yıllık bazda %1.92 oranında artarken g (p) ise sadece %1.86 oranında artmıştır. Diğer bir deyişle g (p) - g farkı negatif (-0.06%) gerçekleşmiştir. Bu dönemdeki $0 < g(p) < g$ durumundan dolayı "trickle-down" büyüme gerçekleşmiştir. Gelir artışı sırasında gelir dağılımı (G) bozulurken, büyümenin bir miktar yoksul kesimlere de faydası olmuştur. Ancak, küresel kriz gelir dağılımındaki eşitsizliğin artmasına neden olarak Türkiye'de daha fazla yoksullar üzerinde olumsuz etkilerini hissettirmiştir.

SONUÇ

Hükümetlerin dönemsel olarak farklı öncelikleri olmasına rağmen, vatandaşlarının refah düzeyini ve yaşam kalitelerini yükseltmeyi hedeflemeleri çoğu zaman önceliklerin başında yer almaktadır. Daha yüksek refah seviyesi veya kalkınmışlık düzeyi daha yüksek gelire birlikte daha iyi eğitim, sağlık, adalet, çevre ve diğer sosyo-ekonomik ortam ile oluşturulmaya ve daha kapsayıcı ve sürdürülebilir hale getirilmeye çalışılmaktadır. Ekonomik büyüme kapsayıcı olmadığı sürece yoksulluğu azaltma, gelir dağılımını daha adil bir duruma getirme ve istihdam yaratma konusunda başarılı olamamaktadır.

Bu tezde, parasal olmayan göstergelerin yanı sıra, parasal gösterge olan kişi başına gelirden de faydalanarak yoksulluk ve kalkınma olgusu çok boyutlu bir perspektifle, yoksulluğun azaltılmasında, sağlık, eğitim, cinsiyet eşitliği, çevre ve insan refahını etkileyen diğer birçok konuda sayısal olarak belirlenen BKH ve ekonomik büyümeyi yeterli bulmayıp, büyümenin gelir dağılımına etkisi üzerinde odaklanarak yoksulluğu azaltan YOB çerçevesinde analiz edilmiştir. Analizler daha çok yükselen ekonomileri kapsamıştır. BKH çerçevesinde gelişmekte olan ülkelerin 2015 yılına kadar gerçekleştirmeyi planladığı hedeflerle ilgili çok boyutlu bir kalkınma endeksi oluşturulmuş ve ülkelerin hedefleri gerçekleştirme konusunda performansları ölçülmüştür. Elde edilen sonuçlar UNDP tarafından izlenen İGE ile kıyaslanmış ve gerek ülkelerin endeks değerleri gerekse ülkelerin sıralaması ve bunlara bağlı kalkınma düzeylerinde farklılıklar bulunmuştur.

2015 yılı tahmini BKH Genel Endeks sonuçlarına göre İsveç 0.9764 değeri ve “ÇOK YÜKSEK” kalkınmışlık düzeyi ile ilk sırada yer almıştır. İsveç’i sırasıyla Almanya, Hollanda, Norveç ve İsviçre takip etmiştir. G20 üyesi yükselen ekonomiler arasında en yüksek değere sahip ülke 32.sırada yer alan G.Kore ile 47.sırada yer alan Meksika olmuştur. Türkiye 0.8419 endeks değeri ve karşılığı “ORTA” kalkınma düzeyi ile kendisine 187 ülke arasında 97.sırada yer bulabilmiştir. Ülkelerin hedefi gerçekleştirmedeki başarı düzeyleri ise temel yıl (1990) ve hedef yıl (2015) değerleri karşılaştırılarak belirlenmiştir. Hedefi gerçekleştiren veya hedeflenenenden daha iyi performans gösteren ülkeler “ÇOK BAŞARILI” olarak nitelendirilmiştir. İsveç, 2015 yılı tahmini başarı düzeyi (performans) sonuçlarına göre ortalama olarak hedeflerin % 89.27’sini gerçekleştirerek “ÇOK BAŞARILI” başarı düzeyi ile ilk sırada yer almıştır. Başarı sıralamasında İsveç’i sırasıyla Singapur, Norveç, Polonya ve İrlanda takip etmiştir. G20 ülkeleri arasında yer alan 11 yükselen ülke arasında en iyi performans gösteren

ülke 16.sırada yer alan Çin ile 29.sırada yer alan Güney Kore olmuştur. Türkiye ise 79.50 başarı değeri ile 88. sırada yer alarak “KISMEN BAŞARILI” olmuştur.

Analizler sonucunda BKH endeks ve başarı düzeyi sonuçları bazı ülkeler için paralel sonuçlar verirken bazı ülkelerde önemli sapmalar tespit edilmiştir. Sadece 7 ülke (Almanya, Avustralya, Fransa, İsveç, İsviçre, Lüksemburg ve Norveç) “ÇOK YÜKSEK” kalkınma düzeyine sahip iken, aynı zamanda BKH'nin gerçekleştirilmesinde “ÇOK BAŞARILI” performans göstermiştir. Ayrıca, grupta yer alan ülkelerin nüfus ağırlıkları baz alınarak hesaplanmış bölgeler ve gelir gruplarının BKH Genel Endeks Değerleri ve bu değerlere bağlı kalkınma düzeylerinde, BKH Genel Başarı Değerleri ve bu değerlere bağlı başarı düzeylerinde de farklılıklar göze çarpmaktadır. Genel olarak, parasal göstergelerdeki artışa (gelir düzeyi yükseldikçe) bağlı olarak, parasal olmayan göstergelerin de (BKH endeks değeri) yükseldiği görülmüştür. Kişi başına gelir düzeyi ile endeks değeri arasındaki pozitif korelasyon, kişi başına gelir düzeyi ile BKH başarı düzeyi arasındaki pozitif korelasyondan daha güçlü bulunmuştur.

Kullanılan ortalamaya bağlı olarak ülkelerin endeks değeri ve başarı düzeyleri konusunda farklı sonuçlar elde edilerek, bazı ülkelerin sıralamasında, bazı ülkelerin ise kalkınmışlık düzeylerinde önemli farklılıklar dikkat çekmiştir. Geometrik ortalama ile hesaplanan endeks değerleri diğer ortalamalara göre hesaplanan endeks değerine göre daha düşük bulunmuştur. Ağırlıklı ortalama ile hesaplanan Dünya endeks değeri aritmetik ortalamaya göre %4.58 ve geometrik yöntemle hesaplanan endeks değerine göre ise %7.77 daha yüksek hesaplanmıştır. Ortalamalar arasındaki fark gelir düzeyi artıkça azalmaktadır.

Oluşturduğumuz BKH Endeksinin ikinci amacı olan (BKH2) “Herkesin Temel Eğitim Almasını Sağlamak”, üçüncü amacı olan (BKH3) “Kadınların Durumunu Güçlendirmek ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliğini Sağlamak” ve dördüncü-beşinci-altıncı amaçların ağırlıklı ortalamalarından oluşturulan (BKH4-5-6) “Sağlık” endekslerinin birinci amaç olan (BKH1) “Yoksulluk ve Açlığın Ortadan Kaldırılması” endeksinin Granger nedeni olduğu tespit edilmiştir. Başka bir deyişle BKH1’de meydana gelen değişmelerin BKH2, BKH3 ve BKH4-5-6’de meydana gelen değişmelerden kaynaklandığı sonucu ortaya çıkmıştır. Ancak tersine bir nedensellik bulunamamıştır. Yoksulluğun, parasal ve parasal olmayan birçok değişkeni içinde barındıran çok boyutlu bir kavram olduğu yönündeki varsayımımız da test edilerek kabul görmüştür.

Ancak, diğer sonuçlardan farklı olarak, BKH3 (cinsiyet eşitliği endeksi) ile yoksulluk arasındaki korelasyon pozitif olmasına rağmen oldukça düşük bir değer almıştır. Kadınların büyük bölümünün ya aile işçileri ya da kendi hesabına çalışma gibi iş güvencesinin yeterli olmadığı kırılgan alanlarda istihdam edilmesi sonucunda bir yandan piyasadaki ortalama ücretin

altında ücret almalarına diğer yandan da piyasadaki ortalama ücretin istenilen düzeye gelmemesine de neden olabilmektedir. Uygulanacak politikalarda, kadınların işgücü piyasasında daha fazla yer alması ile cinsiyet eşitliği endeksi artarken, diğer yandan işgücü arzındaki bu artış piyasadaki ücretlerin düşmesine ve buna paralel olarak yoksulluğun artmasına (yoksulluk endeksinin düşmesine veya istenilen düzeyde düşmemesine) neden olabileceği hususları göz önünde bulundurulmalıdır. Ayrıca, ülkeler düzeyinde ayrı ayrı olmak üzere, büyümenin yoksulluğu azaltıp azaltmadığı başka bir deyişle büyümenin o ülkede yoksul yanlı olup olmadığı hususu analiz edilmiştir. Temelde 1990-2013 dönemi analiz kapsamına alınırken, analiz edilen dönemlerdeki başlangıç ve bitiş yılına göre farklı sonuçlar elde edilmiştir.

BKHE ülkelerin gelişme sürecinde ekonomik büyüme performansları ve kişi başına gelir düzeylerini kapsamamaktadır. Bu eksikliği gidermek için parasal olmayan BKH ve parasal gösterge olan kişi başına milli gelirin ortalamalarıyla (standart sapmalara göre tersine ağırlıklandırma yöntemiyle) çok daha boyutlu ve kapsayıcı Genişletilmiş BKH (GBKH) Endeksi oluşturulmuştur. BKH endeks sonuçları ile GBKHE sonuçları mukayese edildiğinde gerek ülkelerin endeks değerleri gerekse sıralaması ve bunlara bağlı kalkınma düzeylerinde farklılıklar bulunmuştur. Yoksul ülkelerin çok büyük bölümü, parasal gösterge olan kişi başına gelir baz alındığında gelişmiş ülkelere yakınsama konusunda başarısız olurken, birçok ülkede gelir dağılımı giderek daha adaletsiz hale gelmiş, gerek ülkeler arasındaki gerekse ülkelerin farklı bölgelerindeki zengin fakir uçurumu giderek artmıştır. Buna karşın parasal olmayan BKH baz alındığında ise bu ülkeler arasındaki fark, parasal göstergeye nispeten azalmakta diğer bir deyişle yoksul ülkeler parasal olmayan göstergelerde gelişmiş ülkelere yakınsamada nispeten daha başarılı olmuşlardır.

Bu analiz sonuçları bizlere ülkelerin kalkınmışlık düzeylerinin belirlenmesinde kullanılan parasal ve/veya parasal göstergelerin niteliğine, hesaplamada kullanılan yöntem, varsayımlara, serilerdeki minimum ve maksimum değerlerin belirlenmesine ve nihai endeksin hesaplanmasında kullanılan ortalamaya (geometrik, aritmetik, ağırlıklı...) göre farklı sonuçlar elde edebileceğimizi göstermektedir. Bu nedenle ülkelerin kalkınmışlık seviyelerinin ve sıralamalarının çeşitli endeks değerleriyle hesaplanarak belirlenmesinde ve literatürde yer alan endekslerin birbirleriyle mukayese edilmesinde hangi göstergelerin kullanıldığı, hangi yöntem ve varsayımlarla bu hesaplamaların yapıldığı hususları göz önünde bulundurulmalıdır.

Göreceli kalkınma yaklaşımıyla kalkınma endeksleri oluşturulmuş ve ülkelerin kalkınma düzeyleri ve sıralamaları belirlenmiştir. Ancak oluşturduğumuz kalkınma endekslerinin doğruluğu, güvenilirliği ve kullanılabilirliği verilerin ve kaynakların tam, doğru ve ölçülebilir

olmasına bağlıdır. Veri sayısının ve niteliğinin artması gerek endekslerin gerekse YOB ölçümlerinin güvenilirliğini de artıracaktır. Diğer taraftan, ülkelerin kalkınma endeksleri ve başarı düzeylerinin hesaplanmasında kullanılan parasal olmayan göstergelerin sadece niceliksel durumları dikkate alınmış, bu göstergelerin niteliksel durumları (örneğin okuryazarlık oranı dikkate alınırken eğitimin kalitesini gösteren öğrencilerin uluslararası kabul görmüş sınavlardaki başarı puanları gibi unsurlar, sağlıkla ilgili ölüm oranları dikkate alınırken bir ülkedeki sağlık kalitesini gösteren niteliksel unsurlar) dikkate alınmamıştır. Diğer bir deyişle, ülkelerin kalkınma ve başarı düzeylerindeki eşitsizliklerin nedenleri, araçları veya girdilerinden ziyade sonuçları (sayısal göstergeleri) dikkate alınarak istatistikî sonuçlar üzerinden kalkınma düzeyleri hesaplanmıştır.

Bu çerçevede, yoksulluk ve diğer kalkınma göstergeleriyle ilgili veriler tüm ülkeleri kapsayacak şekilde genişletilmeli, en azından yıllık olarak izlenmeli ve ülkeler arası kıyaslamaları olanaklı hale getirilmelidir. BKH'nin hedef yılı olan 2015 sonrası için hazırlıkları devam eden sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin (SKH), BKH'deki eksiklikler de baz alınarak, daha fazla parasal olmayan göstergenin niceliksel unsurlarının yanı sıra niteliksel unsurlarını da dikkate alarak BKH'ne göre çok daha kapsamlı, ölçülebilir ve izlenebilir olması gerekmektedir. SKH ile ilgili endeks oluşturulmasında, ülkelerin kalkınma düzeyi ve hedefleri gerçekleştirmeleri konusunda başarı düzeylerinin ölçülmesinde BKH ile ilgili geliştirdiğimiz yöntem ve analizlerden faydalanılabilecektir. Böylece 2015 yılı sonrasında da ülkelerin performanslarının izlenmesine devam edilecektir.

Misyonları, faaliyet alanları ve öncelikleri farklı olan uluslararası fon sağlayıcı kuruluşların faaliyetlerinde, fon sağladıkları ülkelerin önceliklerini ve mevcut koşullarını da dikkate alarak belirli bir koordinasyon ve uyum içerisinde birbirlerini tamamlamaları, bugünün ve gelecekte ortaya konulacak kalkınma hedeflerini gerçekleştirecek politikalar uygulamaları ve bu konuda aralarında gerekli işbirliğini sağlamaları gerekmektedir. Kalkınma hedefleri gerek destekledikleri program ve projelere sağladıkları fonlarla ülkelerin kalkınmalarının finansmanında önemli bir rol oynayan uluslararası fon sağlayıcı kuruluşlar, gerekse bu kuruluşlardan fon kullanan ülkeler için önemli performans göstergeleri olarak dikkate alınmalıdır.

Kamu harcamalarının kalkınma için ihtiyaç duyulan öncelikli alanlara yönlendirilmesi, kamu harcamalarının, bir yandan ekonomik büyümeye katkı sağlarken aynı zamanda yoksulların bu büyümeden istifade etmeleri sağlanmalıdır. Ülkeler, büyüme hedefinden sapmadan, ancak büyümenin gelir dağılımındaki eşitsizliği azaltmasını da dikkate alınarak, vergiler ve transferler

yoluyla yeniden dağıtım politikalarıyla düşük gelir gruplarının büyümeden daha fazla faydalanmasını hedeflemelidir. Bu çerçevede kalkınma hedeflerinin gerçekleştirilmesinde devletin sınırlı kaynaklarını kullanarak yaptığı kamu harcamalarının türü, büyüklüğü, dağılımı yanında kıt kamu kaynaklarının, bu hedef için kullanılan diğer fonlarla birlikte, şeffaflık ve hesap verilebilirlik ilkeleri çerçevesinde ekonomik, verimli ve etkin bir şekilde kullanılması gerekmektedir. Gerek uluslararası fon sağlayıcı kuruluşların çeşitli program ve projelere, gerekse her bir ülkenin sınırlı kaynaklarından kamu harcamaları yoluyla yaptıkları fon tahsisinde, ülkelerin öncelikleri ve her bir amaç bazında BKHE değerleri (kalkınma düzeyleri) ile BKH başarı değerleri (performansları) dikkate alınmalıdır.

Küresel düzeyde olduğu gibi Türkiye’de de genel olarak ekonomik büyüme yoksulluğu azaltmada ve gelir eşitsizliğini daha adil hale getirmede yeterli olamamış, ekonomik büyüme yoksul odaklı gerçekleşmemiştir. Türkiye her bir BKH amacı bazında farklı kalkınma ve başarı düzeyleri elde etmiştir. Türkiye parasal (gelir) kalkınma göstergesinden gelen avantajını, eğitim, sağlık gibi parasal olmayan kalkınma göstergelerinde göreceli olarak kaybederek parasal ve parasal olmayan kalkınma göstergelerin bileşkesinden oluşan nihai kalkınma endekslerinde ve buna bağlı kalkınma düzeyi ve sıralamasında arzulanan yerde kendisine yer bulamamıştır. Türkiye’de başta cinsiyet eşitliği olmak üzere, kalkınma düzeyinin ve performansının artırılmasında, insanı merkeze alan, fırsat eşitliği sağlayarak beşeri sermayeyi ve yaşam kalitesini yükseltecek, yoksul odaklı sürdürülebilir, kapsayıcı büyüme ve kalkınma politikaları uygulanmalıdır. Türkiye gibi orta gelirli ülkelerde yoksulluğun azaltılması açısından en etkin yöntem mevcut gelirin yeniden dağıtımıdır. Bu çerçevede, Türkiye’nin gerek maliye politikası araçları yoluyla fon tahsisini, gerekse uluslararası kuruluşlardan sağladığı fonları kendi önceliklerini ve eksikliklerini dikkate alarak yoksul insanların lehine yeniden dağıtılarak beşeri sermayeyi artırması önemlidir.

Çalışmada yaptığımız analizler sonucunda oluşturduğumuz, gerek BKH Endeks ve başarı düzeyi ve gerekse YOB sonuçları ülke ortalamalarını göstermektedir. Ancak bu sonuçlar ülkedeki bölgelere, etnik kökene, gelir gruplarına, cinsiyete, kent-kır ayrımına göre farklılıklar gösterebilmektedir. Bu farklılıkları dikkate alarak yapılabilecek hesaplamalar, hem uluslararası fon sağlayıcı kuruluşların hem de ilgili ülke karar vericilerinin nerede, hangi alanda, kimlere nasıl ve ne düzeyde fon sağlanması konusunda veri teşkil edip selektif politikaların uygulanmasına katkı sağlayacaktır. Aynı zamanda ülkeler arasında kalkınmışlık seviyesi farklılığı ortaya konarak, daha objektif kriterlere bağlı olarak ülkeler sıralanacak ve uygulanacak sosyo-ekonomik politikalar tespit edilecektir.

KAYNAKÇA

- Acemoglu, D. ve Robinson, J. (2012), *“Why Nations Fail: Origins of Power, Poverty and Prosperity”*, Crown Publishers, New York, March 2012, sf:1-529.
- Açıkgöz, B., R. Kök ve S.İspir, (2008), *“Küreselleşme Kurgusuna Yönelik Hipotez Testleri: Yoksulluk Olgusu Üzerine Seçilmiş Ülkeler Deneyimi (1997-2003)”*, SDÜ İİBF Dergisi, C.13, S.1, 2008, sf:351-376
- Aid Harmonization and Alignment, (2012/a), *“Paris High Level Forum 2005”* Erişim:26.09.2012, 2005: <http://www.aidharmonization.org/secondary-pages/Paris2005>
-(2012/b), *“Paris Declaration on Harmonization”* Erişim:22.10.2012,<http://www1.worldbank.org/harmonization/Paris/FINALPARISDECLARATION.pf>
-(2012/c), *“Accra Agenda For Action”* Erişim:27.10.2012, <http://www.accrahlf.net/WBSITE/EXTERNAL/ACCRAEXT/0,,contentMDK:21690826~menuPK:64861649~pagePK:64861884~piPK:64860737~theSitePK:4700791,00.html>
- Altan, R. (2008), *“Birleşmiş Milletler’in Kalkınma Faaliyetleri ve Türkiye’ye Yansımaları”*, Ankara Üniversitesi · Sosyal Bilimler Enstitüsü · Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü Doktora Tezi.
- Altundemir, M.E. (2008), *“Eğitim Harcamalarında Türkiye ve OECD Ülkeleri”*, Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi Cilt XXVII, Sayı 2, 2008, s. 51-70
- Altunç, Ö.F. ve B.Şentürk (2010), *“Türkiye’de Özel Yatırımlar ve Kamu Yatırımları Arasındaki İlişkinin Ampirik Analizi: Sınır Testi Yaklaşımı”*, Maliye Dergisi Sayı 158 Ocak-Haziran 2010, sf:531-46
- Arestis, P. (2004), *“Financial Liberalization and Poverty: Channels of Influence”*, The Levy Economics Institute, Working Paper No. 411.
- Arpacıoğlu, Ö. (2012), *“Dünyada ve Türkiye’de Yoksulluk ve Yoksullukla Mücadele”* Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Ocak 2012, sf:4-41
- Asteriou, D. (2006), *“Applied Econometrics: A Modern Approach Using Eviews and Microfit”*, Palgrave Macmillan, sf:368-377

- Authers, J. (2013), *“The Long View: How adventurous are emerging markets?”*, Financial Times, October 20, 2006, Erişim: 15 Nisan 2013: FT.com / Columnists / John Authers - The Long View: How adventurous are emerging markets?
- Ayaydın, H. (2012), *“Gelişen Piyasalarda Hisse Senedi Getirisini Etkileyen Makroekonomik Değişkenler Üzerine Bir İnceleme: Panel Veri Analizi”*, Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı İşletme Programı Doktora Tezi, Trabzon Ocak 2012, sf:114-174
- Ayyıldız, S. (2010), *“İşsizlik Ve Yoksullukla Mücadelede Mikrokredi Uygulaması ve Türkiye İçin Bir Model Önerisi”*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Ekonomi Bölümü Çalışma Ekonomisi Anabilim Dalı Doktora Tezi, Ankara 2010, sf:168-189
- Baltagi, B. (2005), *“Econometric Analysis of Panel Data”*, 3rd Ed., UK: John Wiley & Sons Ltd, England, sf:1-75
- Barışık, S. ve A.Kasap (2012), *“Türkiye’de Yoksulluk ve Yoksullukla Mücadelede Kamu Harcamalarının Rolü”*, ZFWT VOL. 4, NO. 3 2012, sf:27-52
- Besley, T. ve L. Cord (2007), *“Delivering on the Promise of Pro-Poor Growth: Insights and Lessons from Country Experiences”*, A copublication of Palgrave Macmillan and the World Bank, sf:1-243
- Başkaya, F. (1994), *“Kalkınma İktisadının Yükselişi ve Düşüşü”*, İmge Kitabevi Ankara, 3. Baskı Aralık 2000, sf:1-211.
- Bayraktutan, Y. ve Demirtaş, I. (2011), *“Gelişmekte Olan Ülkelerde Cari Açığın Belirleyicileri: Panel Veri Analizi”*, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (22) 2011 / 2: 1-28
- Bibi, S., J.Y. Duclos ve A. Verdier-Chouchane (2012), *“Assessing Absolute and Relative Pro-poor Growth,with an Application to Selected African Countries”*, Economics: The Open-Access, Open-Assessment E-Journal, Vol. 6, 2012-7. <http://dx.doi.org/10.5018/economics-ejournal.ja.2012-7>, sf:1-22
- Bigsten, A. ve J. Levin (2004), *“Growth, Income Distribution, and Poverty: A Review, in Growth, Inequality and Poverty”*, Eds. Shorrocks, A. and van der Hoeven, R., Oxford University Press, New York 2004, sf:251-276
- Bozyk, P. (2006). *“Globalization and the Transformation of Foreign Economic Policy”*, Chapter 7.3 Newly Industrialized Countries, Ashgate Publishing, Ltd., sf:164-182

- Brunori, P., F.Ferreira, M.Lugo ve V. Peragine (2012), “**Opportunity sensitive Poverty Measurement**”, Second World Bank Conference on Equity, Washington-June 27 th and 28th,2012
- Bourguignon, F. (2004), “**The Poverty-Growth-Inequality Triangle**”, Indian Council Research On International Economic Relations, Working Paper No:125, March 2004, sf:1-23
- Calvo, S.C.(2013), “**Financial Crises, Social Impact, and Risk Management: Lessons and Challenges**”, World Bank World Development Indicator Report 2014, Background Paper, May 3, 2013, Revised September 23, 2013, sf:4-9
- Carnegie Mellon University, (2009), “**Cooperation of the International Funding Organizations for Developing Countries - The Case of Turkey**”, Project Coordinator Ergül Halisçelik, Carnegie Mellon University Heinz College, May 2009.
- Cingano, F. (2014), “**Trends in Income Inequality and its Impact on Economic Growth**”, OECD Social, Employment and Migration Working Papers No. 163, OECD Publishing, France, 2014, sf:1-29
- Cornia, A.G. (2006), “**Pro-Poor Macroeconomics, Potential and Limitations**”, Published by Palgrave Macmillan and United Nations Research Institute For Social Development (UNRISD) , New York 2006, sf:1-61
- Craig, D. ve D. Porter (2005), “**The Third Way and The Third World: Poverty Reduction and Social Inclusion Strategies in the Rise of ‘Inclusive’ Liberalism**”, Review of International Political Economy, 12:2 May: sf: 226–263
- Colombia Üniversitesi EMGP, (2013), “**Vale Columbia Center on Sustainable International Investment**”, Erişim: 18 Nisan 2013, <http://www.vcc.columbia.edu/content/emerging-market-global-players-project>
- Çelik, M.Y. (2009), “**Küreselleşme Sürecinde Seçilmiş Ülkelerin Kalkınma Kriterlerindeki Değişimin Analizi**”, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Bölümü Doktora Tezi, İzmir 2009, sf:75-134.
- Çilingirtürk, A.M. ve D. Altaş (2010), “**Makro İktisat Verilerinde Kayıp Verilerin Regresyona Dayalı En Yakın Komşu “Hot Deck” yöntemi İle Tamamlanması**”, Dokuz Eylül Üniversitesi İ.İ.B.F Dergisi, Cilt:25, Sayı:2, Yıl:2010, ss.73-83.
- Dağdeviren, H., R. Van Der Hoeven ve J. Weeks (2004), “**Redistribution does Matter: Growth and Redistribution for Poverty Reduction, in Growth, Inequality and Poverty**”, Eds. Shorrocks, A. and van der Hoeven, R., Oxford University Press, New York 2004, sf:125-153

- Demir Şeker, S. (2011), “*Türkiye’nin İnsani Gelişme Endeksi ve Endeks Sıralamasının Analizi*”, T.C Kalkınma Bakanlığı Sosyal Sektörler ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü Ekim 2011.
- Demirtaş, G. (2009), “*Yönetişimin Ekonomik Performans Üzerine Etkisi: Panel Veri Analizi*”, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Anabilim Dalı Doktora Tezi, Afyonkarahisar 2009, sf:102-113
- Devlet Planlama Teşkilatı [DPT], (2001), “*Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı: Gelir Dağılımının İyileştirilmesi ve Yoksullukla Mücadele Özel İhtisas Komisyonu Raporu*”, Devlet Planlama Teşkilatı Özel İhtisas Komisyonu Raporu, Yayın No: DPT: 2599- OİK: 610. Ankara.
-,(2005), “*Binyıl Kalkınma Hedefleri Raporu Türkiye 2005*”, s1-77
-,(2006), “*Dokuzuncu Kalkınma Planı 2007 – 2013*” 26.07.2006 Tarih, 26215 Sayılı Mükerrer R.Gazetede Yayınlanmıştır.
-,(2007), “*Dokuzuncu Beş Yıllık Kalkınma Planı 2007-2013: Gelir Dağılımı ve Yoksullukla Mücadele. Özel İhtisas Komisyonu Raporu*”, Yayın No: DPT: 2742-OĞK: 691. Ankara.
-,(2009), “*Orta Vadeli Program 2010 – 2012*” 16.09.2009 Tarih, 27351 Sayılı Mükerrer R.Gazetede Yayınlanmıştır.
-,(2010/a), “*Beş Yıllık Kalkınma Planları*”, Erişim: 17/11/2010 <http://ekutup.dpt.gov.tr/plan/plan.asp>
-,(2010/b), “*Binyıl Kalkınma Hedefleri Raporu Türkiye 2010*”
- Dollar, D. ve A. Kraay (2004), “*Growth is Good for the Poor, in Growth, Inequality and Poverty*”, Eds. Shorrocks, A. and van der Hoeven, R., Oxford University Press, New York 2004, sf:29-61
- Dollar, D., T. Kleineberg ve A. Kraay, (2013), “*Growth Still Is Good for the Poor*”, Policy Research Working Paper WPS6568, The World Bank Development Research Group Macroeconomics and Growth Team August 2013, sf:1-33
- Economy Watch, (2013), “*Emerging Markets*”, Erişim: 18 Nisan 2013, http://www.economywatch.com/world_economy/emerging-markets/
- Essama-Nssah, B. (2004), “*A Unified Framework for Pro-Poor Growth Analysis*”, Poverty Reduction Group The World Bank Washington, D.C., World Bank Policy Research Working Paper 3397, September 2004, sf:1-31

- European Council, (2013), “**Conclusion:Multiannual Financial Framework**”, EUCO 37/13, CO EUR 5, CONCL 3, Brussels, 8 February 2013, sf:1-49
- European Commission, (2012), “**Financial framework 2007 – 2013:Financial Programming and Budget**”, Erişim:24/12/2012, http://ec.europa.eu/budget/figures/fin_fw0713/fw0713_en.cfm#cf07_13
-, (2013), “**A Decent Life For All: Ending Poverty and Giving the World a Sustainable Future**”, Communication From The Commission To The European Parliament, The Council, The European Economic And Social Committee And The Committee of the Regions”, Brussels, 27.2.2013 sf:1-21
- Field, F. (1983), “**The Minimum Wage, Policy Studies Institute**”, sf:51.
- Fikir, H. (2010), “**Türkiye’de Kamu Harcamaları ve İktisadi Büyüme Üzerine Etkisi**”, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Maliye Anabilim Dalı Mali İktisat Bilim Dalı Doktora Tezi, İstanbul,2010, sf:1-97
- Filho, S.A., (2010), “**From Washington Consensus to Inclusive Growth:The Continuing Relevance of Pro-Poor Policy Alternatives**”, Department of Development Studies SOAS, University of London, Background paper World Economic and Social Survey 2010, 4 JAN 2010, sf:1-58
- Freeland, C. (2013), “**Plutocrats: The Rise of the New Global Super-Rich and the Fall of Everyone Else**”, Penguin group, September 24, 2013, sf:1-289
- Frees, E.W.(2004), “**Longitudinal and Panel Data: Analysis and Applications in the Social Sciences**”, Cambridge University Press, sf:1-13
- FTSE, (2013), “**FTSE Global Equity Index Series Country Classification**”, SEPTEMBER 2010 UPDATE, Erişim:16 Nisan 2013, http://www.ftse.com/Indices/Country_Classification/Downloads/Sept%202010/FTSE_Country_Classification_Sept_2010_Update.pdf , sf:1-3
- Fuentes, R., (2005), “**Poverty, Pro-Poor Growth and Simulated Inequality**”, Human Development Report Office United Nations Development Programme, Background paper for the Human Development Report 2005, August 31st 2005, sf:1-30
- Gedikli, A. (2009), “**Finansal Kriz Riskini Azaltabilecek Küresel Mali Araçlara Yönelik Ortak Karar Alma Problemleri ve Olası Çözümler**”, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Maliye Anabilim Dalı Doktora Tezi.

- Görgülü, M.E. (2012), “*Dogrudan Yabancı Yatırımların Gelişmekte Olan Ülkelerin Ekonomik Büyümelerine Etkileri: Panel Veri Analizi*”, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Anabilim Dalı Doktora Tezi, Afyonkarahisar 2012, sf:84-114
- Greene, W. H. (2003), “*Econometric Analysis*”, 5th Ed., New York: Prentice Hall.
- Grosse, M., K.Harttgen ve S. Klasen (2008), “*Measuring Pro-Poor Progress Towards the Non-Income Millennium Development Goals, in Achieving the Millennium Development Goals*”, Eds. Mark McGillivray, Hampshire, England, sf:123-144
- Güler, K.B. (2011), “*Yoksullukla Mücadelede Sosyal Girişimcilik: Ashoka Üyelerinden Sosyal Yenilikçi Örnek Uygulamalar*”, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, C. 13, (3).
- Gündoğan, N. (2008), “*Türkiye’de Yoksulluk ve Yoksullukla Mücadele*”, Ankara Sanayi Odası, Ocak/Şubat 2008, sf:42-56
- Gündüz, Y. (2006), “*Türkiye’ de Yoksullukla Mücadele Üzerine Bir İnceleme*”, Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, C. 5, s. 37.
- Güneş, H. (2014), “*Adalet Çağrısı, CHP İçin Sosyal Demokrasi Seçeneği*”, Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş., 1. Baskı, Haziran 2014.
- Güran, C. (2000), “*Kamusal Müdahaleler ve Ekonomik Performans*”, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi, Aralık 2000, sf:71-327
- Hansen, B.E. (2005), “*Econometrics*”, ABD, University of Wisconsin, 2005, s.118;
- Haughton, J. ve S.R.Khandker (2009), “*Handbook on Poverty and Inequality*” © 2009 The International Bank for Reconstruction and Development/The World Bank, sf:1-335
- Heltberg, R. (2004), “*The Growth Elasticity of Poverty, in Growth, Inequality and Poverty*”, Eds. Shorrocks, A. and van der Hoeven, R., Oxford University Press, New York 2004, sf: 81-91
- Hidefumi, K. ve M. Yuichi, (2009), “*Aid Effectiveness, Governance and Public Investment*”, The Research Institute of Economy, Trade and Industry, RIETI Discussion Paper Series 09-E-055, sf:1-5
- Hsiao, C. , (2003), “*Analysis of Panel Data*”, Cambridge University Press
- Hur, J. (2011), “*Revisiting Seoul Development Consensus: Rationale, current status, and future prospects*”, A One-Day Knowledge Sharing Conference on the evolution of the global development agenda after the Great Recession of 2008-2009, Employment

- Policy Department, ILO Geneva, 21 of November, 2011, sf:1-26
- IBM, (2011), **“IBM SPSS Statistics 20 Core System User’s Guide”**, Copyrigt IBM Corporation 1989, 2011.
- IHS Global Inc. (2013), **“EViews 8 User’s Guide I”**, March 4, 2013, sf:391-394
- IMF, (2007), **“Report Of The External Review Committee On Bank–Fund Collaboration (Malan Report)”**, Committee Members Pedro Malan (Chair), Michael Callaghan, Caio Koch-Weser, William McDonough, Sri Mulyani Indrawati, Ngozi Okonjo-Iweala, Final Report February 2007
-, (2012/a), **“IMF Annual Report 2012”**, 26 July 2012, Washington, Pg:1-51
-, (2012/b), **“The IMF and the Millennium Development Goals”**, Erişim: <http://www.imf.org/external/np/exr/facts/mdg.htm>, External Relations Department, Washington, D.C., August 2012, sf:1-6
-, (2013/a), **“About IMF”**, Erişim:02/02/2013 <http://www.imf.org/external/about.htm>
-, (2013/b), **“World Economic Outlook Update”**, For Release: In Washington, D.C. (EDT): July 16, 2012, Erişim: 16 Nisan 2013, <http://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2012/update/02/index.htm>
-, (2014), **“IMF Annual Report 2014, From Stabilization to Sustaniable Growth”**, 30 July 2014, Washington, Pg:1-71
- Jahan, S. (2005), **“Evolution of Human Development Index”**, edi. Fukuda-Parr, Sakiko ; Kumar, A.K. Shiva, Readings in Human Development, s. 152-163, Oxford University Press.
- Johnston, J. ve Dinardo J. (1997), **“Econometric Methods”**, New York: The McGraw-Hill Companies, Inc.
- Jayasuriya, R. ve Q. Wodon (2003), **“Efficiency in Reaching the Millennium Development Goals”**, World Bank Working Paper No . 9, The World Bank Washington, D.C., sf:1-80
- Kabaş, T. (2009), **“Gelişmekte Olan Ülkelerde Yoksulluğun Nedenleri ve Yoksullukla Mücadele Yolları”**, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi.
- Kakwani, N. ve E. M. Pernia, (2000), **“What is Pro-Poor Growth?”**, Asian Development Review, Vol. 18, No. 1, 2000, sf:1-16

- Kakwani, N. (2001), *“On Specifying Poverty Lines”*, delivered at Asia and Pacific Forum on Poverty: Reforming Policies and Institutions for Poverty Reduction, Asian Development Bank, 5-9 Feb. 2001, sf:1-34
- Karakoyun, İ. (2008), *“Türkiye’de 1980 Sonrasında Uygulanan Yoksullukla Mücadele Programları: Sosyal Riski Azaltma Projesi (Srap) Örneği–Aydın İli Uygulaması”*, Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Bölümü İktisat Anabilim Dalı, Doktora Tezi, İKT-DR-2008-0001, Aydın, sf:8-32
- Kaya, Z. (2011), *“Türkiye’de Yoksulluk Analizi: Bir Probit Model Uygulaması”*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi Erzurum 2011, sf:62-74
- Kaynak, M. (2011), *“Kalkınma İktisadı”*, Gazi Kitabevi, 4. Baskı Ankara.2011, sf: 1-111.
- Kazgan, G. (1984), *“İktisadi Düşünce veya Politik İktisadın Evrimi”*, Remzi Kitabevi, İstanbul. sf: 40-96.
- Kızılgöl, Ö. (2009), *“Türkiye’de Yoksulluk Sorunu: Ekonometrik Bir Bakış”*, (Yayımlanmış Doktora Tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir 2009, sf:1-36
- Klasen, S. (2003), *“In Search of the Holy Grail: How to Achieve Pro-Poor Growth?”*, Ibero-America Institute for Economic Research, Discussion Papers, October 2003, sf:1-36
-, (2005), *“Economic Growth and Poverty Reduction: Measurement and Policy Issues”*, OECD Development Centre Working Paper No. 246, Research programme on: Social Institutions and Dialogue, September 2005, sf:1-47
- Kunduracı, N.F. (2009), *“Yoksullukla Mücadele - Beşeri Sermaye İlişkisi”*, T.C. Başbakanlık Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü, Sosyal Yardım Uzmanlık Tezi, Ankara Mayıs 2009.
- Kuznets, S. (1955), *“Economic Growth and Income Inequality”*, American Economic Review, March 1955, sf:1–28.
- Kvint, V. (2009), *“The Global Emerging Market: Strategic Management and Economics”*, New York, London: Routledge, © 2009 Taylor and Francis, sf:xxv
- Lipton, M. (1997), *“Defining and Measuring Poverty: Conceptual Issues”*, Human Development Papers UNDP, New York, 1997, s. 127.
- Lopez, J. H. ve L. Servén (2006), *“A Normal Relationship? Poverty, Growth, and Inequality”*, World Bank Policy Research Working Paper 3814, January 2006

- McGillivray, M. (2008), *“Achieving the Millennium Development Goals”* Published by Palgrave Macmillan in association with the United Nations University –World Institute for Development Economics Research, Studies in Development Economics and Policy, General Editor Anthony Shorrocks, Hampshire, England, sf:1-144
- MDG Monitor, (2014), *“Tracking the BKHs”*, Erişim:16/11/2014 http://www.BKHmonitor.org/country_progress.cfm?c=TUR&cd#.
- Menezes, N. ve L. Vasconcellos (2004), *“Operationalising Pro- Poor Growth A Country Case Study on Brazil”*, A joint initiative of AFD, BMZ (GTZ, KfW Development Bank), DFID, and the World Bank, October 2004.
- Menezes, N. ve L. Vasconcellos (2007), *“Human Capital, Inequality, and Pro-Poor Growth in Brazil in Delivering on the Promise of Pro-Poor Growth: Insights and Lessons from Country Experiences”*, Eds. Besley, T. ve Cord, L. A copublication of Palgrave Macmillan and the World Bank, sf:219-245
- Metin, B. (2011), *“Türkiye’de 2000 Sonrası Dönemde Uygulanan Ekonomik ve Sosyal Politikalar Temelinde Yoksulluk Sorunu: Ankara’da Uygulamalı Bir Araştırma”*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalı (yayınlanmış doktora tezi, Ankara 2011, sf:
- MSCI, (2013), *“MSCI Emerging Markets Indices”*, Erişim:16 Nisan 2013, http://www.msci.com/products/indices/country_and_regional/em/
- Nargeleçekenler, M. (2009), *“Makroekonomik ve Finansal Serilerin Ekonometrik Analizi: Panel Veri Yaklaşımı”*, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Ekonometri Anabilim Dalı Ekonometri Bilim Dalı Doktora Tezi, Bursa-2009, sf:1-59
- Nashcold, F. (2004), *“Growth, Distribution and Poverty Reduction: LDCs are Falling Further Behind, in Growth, Inequality and Poverty”*, Eds. Shorrocks, A. and van der Hoeven, R., Oxford University Press, New York,2004, sf: 107-124
- Negre, M. (2010), *“Concepts and Operationalization of Pro-Poor Growth”*, The World Institute for Development Economics Research (WIDER), Working Paper No. 2010/47, May 2010, sf:1-21
- OECD, (2009), *“OECD Kalkınma Dergisi: Kalkınma ve İşbirliği Raporu 2009”*, Cilt 10 Sayı 1, Türkçe Özet, sf.1-7
-, (2011), *“An Overview of Going for Growth Priorities in 2011”*, Economic Policy Reforms 2011 Going for Growth © OECD 2011.

-, (2012/a), **“Structural Reforms in Times of Crisis”**, Economic Policy Reforms 2012 Going for Growth © OECD 2012
-, (2012/b), **“Development Co-operation Report 2012, Lessons in Linking sustainability and Development”**, The Development Assistance Committee: Enabling effective development, OECD 2012
-, (2012/c), **“Education at a Glance 2012: Highlights”**, OECD Publishing, © OECD 2012, sf:41-56
-, (2012/d), **“Health at a Glance Europe 2012”**, OECD Publishing, OECD 2012, sf:1-154
-, (2013), **“Busan Partnership For Effective Development Co-Operation”**, Fourth high level forum on aid effectiveness, Busan, Republic of Korea, 29 November-1 December 2011, sf.1-12 Erişim:01/03/2013 <http://www.oecd.org/dac/effectiveness/49650173.pdf>
- Olinto, P., G.L. Ibarra ve J.S Chanduvi (2014), **“Accelerating Poverty Reduction in a Less Poor World: The Roles of Growth and Inequality”**, The World Bank Poverty Reduction and Equity Unit, Poverty Reduction and Economic Management Network, Policy Research Working Paper WPS6855, May 2014, sf:1-28
- Overseas Development Institute, (2003), **“Can We Attain The Millennium Development Goals In Education And Health Through Public Expenditure And Aid”**, Odi Briefing Paper, April 2003, Overseas Development Institute 2003 ISSN 0140-8682, London, sf:1-6
- Piketty, T. (2014), **“Capital in the Twenty-First Century”**, Translated by Arthur Goldhammer, The Belknap Press of Harvard University Press, Cambridge, Massachusetts London, England, 2014.
- Ravallion, M. (2004/a), **“Pro-Poor Growth: A Primer”**, World Bank Development Research Group, 2004, sf:1-22
-, (2004/b), **“Growth, Inequality and Poverty, Looking beyond Averages, in Growth, Inequality and Poverty”**, Eds. Shorrocks, A. and van der Hoeven, R., Oxford University Press, New York 2004, sf:62-80
- Ravallion, M. ve S. Chen (2003), **“Measuring Pro-Poor Growth”**, Economics Letters, 78(1): sf: 93–99.
- Reddy, S.G ve A. Heuty (2006), **“Achieving the Millennium Development Goals: What’s wrong with existing analytical models?”**, Economic & Social Affairs, DESA Working Paper No. 30, ST/ESA/2006/DWP/30, September 2006, sf:1-25

- Reuters, (2013), *“After BRICs, look to CIVETS for growth”*, HSBC CEO Michael Geoghegan’un 27 Nisan 2010 tarihli açıklamaları, Erişim:16 Nisan 2013, <http://www.reuters.com/article/2010/04/27/hsbc-emergingmarkets-idUSLDE63Q26Q20100427>
- Sachs, J. (2005), *“The End of Poverty: How we can make it happen in our lifetime”*, New York and London, Penguin, 2005, sf:1-368
- Sen, A. (1983), *“Poor, Relatively Speaking”*, Oxford Economic Papers, 1983, ss. 160, 162.
-, (2004), *“Özgürlükle Kalkınma”*, İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 2004, çev. Yavuz Alogan, s. 127.
- Shorrocks, A. ve R. Van Der Hoeven (2004), *“Growth, Inequality and Poverty Prospects for Pro-Poor Economic Development”*, World Institute for Development Economics Research of the United Nations University, Oxford University Press, New York 2004, sf:1-277
- Stiglitz, J. E. (2004/a), *“Küreselleşme Büyük Hayal Kırıklığı”*, Türkçe çevirisi: Plan B Yayıncılık, Üçüncü Basım, İstanbul, Kasım 2004.
-, (2004/b), *“90’ların Yükselişi”*, CSA Yayın Ajansı, Mart 2004.
-, (2014), *“Eşitsizliğin Bedeli: Bugünün Bölünmüş Toplumunu Geleceğimizi Nasıl Tehlikeye Atıyor?”*, İletişim Yayıncılık / Politika Dizisi, İstanbul, 2014, sf:1-375.
- Sustainable Development Solutions Network, (2014), *“Indicators and a Monitoring Framework for Sustainable Development Goals”*, Launching a data revolution for the SDGs, A report by the Leadership Council of the Sustainable Development Solutions Network, Revised working draft 25 July 2014, sf:1-137
- Şenses, F. (2003), *“Küreselleşmenin Öteki Yüzü:Yoksulluk”*, İletişim yayınları, İstanbul, 6.Baskı 2013, sf:63-99
-, (2009), *“Neoliberal Küreselleşme ve Kalkınma Seçme Yazılar”*, İletişim yayınları, İstanbul, sf: 1-774
- Todaro, M.P. ve S.G. Smith (2009), *“Economic Development”*, The Washington Consensus on the Role of the State in Development and Its Limitations, Addison Wesley, Tenth Edition, sf:551-554

- Uçak, S. (2010), “*Sürdürülebilir Kalkınma Bağlamında Alternatif Enerji ve Enerji Üretimi-Büyüme İlişkisi: Panel Veri Analizi*”, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Politikası Programı Doktora Tezi, Kocaeli, 2010, sf:113-123
- UNDP, (2009), “*Human Development Report 2009-Overcoming Barriers: Human Mobility and Development*”, New York, USA, 2009
-, (2010), “*Human Development Report 2010-The Real Wealth of Nations: Pathways to Human Development*”, New York, USA, 2010
-, (2011), “*Human Development Report 2011-Sustainability and Equity: A Better Future for All*”, New York, USA, 2011
-, (2012), “*UNDP Daha İyi Bir Dünya Kurmak İçin Çalışıyor*”, Erişim:21/12/2012
<http://www.undp.org.tr/Gozlem3.aspx?WebSayfaNo=276> ve Türkiye ve Binyıl Kalkınma Hedefleri, Erişim:21/12/2012
<http://www.undp.org.tr/Gozlem3.aspx?WebSayfaNo=112>
-, (2013/a), “*UNDP About Us*”, Erişim:03/02/2013
http://www.undp.org/content/undp/en/home/operations/about_us.html
-, (2013/b), “*Human Development Report 2013-The Rise of the South:Human Progress in a Diverse World*”, New York, USA, 2013
-, (2013/c), “*UNDP About Us*”, Erişim:28/12/2013
http://www.undp.org/content/undp/en/home/operations/about_us.html,
-, (2014), “*Human Development Report 2014- Sustaining Human Progress: Reducing Vulnerabilities and Building Resilience*”, New York, USA, 2014
- UNESCO, (2014), “*Teaching and Learning: Achieving Quality for All*”, EFA Global Monitoring Report 2013-14, UNESCO, 2014, First edition Published in 2014 by the UNESCO, Paris, France, sf:140-185
- United Nation (UN), (2000), “*United Nations Millennium Declaration*”, UN General Assembly 55. Session, 18 September 2000, sf:1-9
-, (2001), “*Road map towards the implementation of the United Nations Millennium Declaration*”, UN General Assembly 6 September 2001
-, (2005), “*2005 World Summit Outcome*”, UN General Assembly 24 October 2005, Pg:1-38
-, (2009/a), “*Millennium Development Goals Report 2009*”, UN, New York

-, (2009/b), **“MDG Gap Task Force Report 2009, Strengthening the Global Partnership for Development in a Time of Crisis”**, UN, New York.
-, (2012/a), **“Official list of BKH indicators”**, Effective 15 January 2008, <http://unstats.un.org/unsd/BKH/host.aspx?content=indicators/officialist.htm>, [Erişim, 30.12.2012]
-, (2012/b), **“Millennium Development Goals Report 2012”**, UN, New York
-, (2012/c), **“MDG Gap Task Force Report 2012, Millennium Development Goal 8 The Global Partnership for Development: Making Rhetoric a Reality”**, UN, New York.
-, (2013), **“Millennium Development Goals Report 2013”**, UN, New York
-, (2014/a), **“Millennium Development Goals Report 2014”**, UN, New York
-, (2014/b), **“MDG Gap Task Force Report 2014, Millennium Development Goal 8, The State of the Global Partnership for Development”**, UN, New York, 2014, sf:1-75
- Vercueil, J. (2012), **“Emerging Countries. Brazil - Russia - India – China: Economic change and new challenges”**, Paris, 3rd Edition, 2012, sf:232
- Williamson, J. (2000), **“What Should the World Bank Think about the Washington Consensus?”**, The World Bank Research Observer, vol. 15, 264 no. 2 (August 2000), sf:251-264
- Woodward, D. ve Simms, A., (2006), **“Growth is Failing the Poor: The Unbalanced Distribution of the Benefits and Costs of Global Economic Growth”**, UN Department of Economic and Social Affairs, DESA Working Paper No. 20, March 2006, sf:1-18
- World Bank, (1990), **“World Development Report 1990: Poverty”**, Washington, D.C.
-, (2003), **“Turkey - Poverty and Coping after Crises”**, Background Papers. Vol. 1. Washington D.C., 2003.
-, (2005/a), **“Turkey Joint Poverty Assessment Report (Report No: 29619-TU)”**, Human Development Sector Unit Europe and Central Asia Region, Document of the World Bank and the State Institute of Statistics Turkey, August 8, 2005.
-, (2009), **“Global Monitoring Report 2009, A Development Emergency”** The International Bank for Reconstruction and Development / The World Bank, The World Bank Global Monitoring Report, sf:1-202

-, (2012/a), **“World Development Indicators 2012 CD-ROM”**, Washington, D.C. September 2012
-, (2012/b), **“World Development Indicators 2012 Book”**, Washington, D.C. First printing April 2012
-, (2012/c), **“Global Monitoring Report 2012, Food Prices, Nutrition, and the Millennium Development Goals”**, The International Bank for Reconstruction and Development / The World Bank, Washington, D.C, sf:1-185
-, (2012/d), **“World Bank Annual Report 2012”**, The World Bank, Washington, D.C, sf:1-20
-, (2013/a), **“Millennium Development Goals”**, <http://www.worldbank.org/BKHs/> Erişim 15.01.2013
-,(2013/b), **“World Bank Poverty Reduction Strategy”**, <http://www.worldbank.org/en/topic/poverty>, [Erişim:13.03.2013].
-,(2013/c), **“World Bank Country Partnership Strategy”**, <http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/COUNTRIES/ECAEXT/TURKEYIN TURKISHEXTN/0,,contentMDK:20577875~pagePK:1497618~piPK:217854~theSitePK:455688,00.html>, [Erişim:13.03.2013].
-, (2014/a), **“World Development Indicators 2014 Book”**, Washington, D.C. First printing April 2014.
-,(2014/b), **“World Development Indicators Online”**, <http://data.worldbank.org/data-catalog/world-development-indicators>, [Erişim:13.08.2014].
-,(2014/c), **“Millennium Development Goals Online”**, <http://data.worldbank.org/data-catalog/millennium-development-indicators> [Erişim:15.08.2014].
-, (2014/d), **“World Bank Annual Report 2014 & Organizational Information and Lending Data Appendixes”**, The World Bank, Washington, D.C, sf:1-59
- World Bank ve IMF (2013), **“Global Monitoring Report 2013: Rural-Urban Dynamics and the Millennium Development Goals”**, The International Bank for Reconstruction and Development / The World Bank, Washington, D.C, sf:1-178

- World Bank ve Other Institutions, (2005/b), **“Pro-Poor Growth in the 1990s, Lessons and Insights from 14 Countries”**, Operationalizing Pro-Poor Growth Research Program, Washington D.C., 2005
- World Economic Forum, (2014), **“The Global Gender Gap Report 2013”**, Part 1: Measuring the Global Gender Gap: The Global Gender Gap Index 2013, Ricardo Hausmann, Harvard University, Laura D. Tyson, University of California, Berkeley, Yasmina Bekhouche, World Economic Forum and Saadia Zahidi, World Economic Forum, sf: 1-5
- Yalçın, E.(2005), **“İktisadi Büyüme ve Dış Krediler:Ampirik Bir Çalışma”**, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü Ankara, Eylül 2005, Uzmanlık Yeterlilik Tezi, sf:43-48
- Yavuz, G. (2007), **“Washington Uzlaşması Sonrasında Dünya Bankasından Bir Açılım Önerisi: Kapsamlı Kalkınma İçin Çerçeve”**, Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi 9 / 3 (2007), sf:181-196
- Yıldırım, S. (2009), **“Kurumsal İktisat Bağlamında Ülkeler Arası Büyüme Farklılıklarının Panel Veri Analizi”**, Eskişehir Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Anabilim Dalı Doktora Tezi, Eskişehir Kasım 2009, sf:182-
- Yılğör, M. (2008), **“OECD Ülkelerinde İkiz Açık Teorisinin Panel Veri Modelleri İle İncelenmesi”**, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Ekonometri Anabilim Dalı Ekonometri Bilim Dalı Doktora Tezi, İstanbul, 2008, sf:1-87

EKLER

EK 1: Binyıl Kalkınma Programı Hedefleri ve Performans Ölçütleri

AMAÇ 1: YOKSULLUK VE AÇLIĞIN ORTADAN KALDIRILMASI
<p>Hedef 1 (1A): 1990 ile 2015 yılları arasında günlük geliri bir doların altında olan nüfusu yarıya indirmek.</p> <p style="text-align: center;"><i>İlgili Göstergeler</i></p> <p>1. Günlük geliri 1 doların (SGP) altında olan nüfusun oranı 2. Yoksulluk Açığı Oranı 3. En yoksul yüzde 20'lik nüfusun toplam tüketimden aldığı pay</p>
<p>Hedef 2 (1.B): Kadınlar ve gençler dahil herkes için tam ve verimli istihdam sağlamak</p> <p>4. Çalışan kişi başına gelir düzeyindeki artış oranı 5. İstihdam-Nüfus Oranı 6. Günlük geliri 1 doların (SGP) altında olan Çalışanların oranı 7. Kendi hesabına çalışanların ve aile çalışanı olarak katkısı olanların toplam istihdam içerisindeki payı</p> <p>Hedef 3 (1.C): 1990 ile 2015 yılları arasında açlıkla karşı karşıya olan nüfusun oranını yarıya indirmek</p> <p>8. Beş yaş altındaki çocuklar arasında düşük ağırlıklı çocuk oranı 9. Asgari besleyici enerji tüketiminin altında kalan nüfusun oranı</p>
AMAÇ 2: HERKESİN TEMEL EĞİTİM ALMASINI SAĞLAMAK
<p>Hedef 4 (2.A): 2015 yılına kadar dünyanın her yerindeki kız ve erkek çocukların, ilköğretimi eksiksiz olarak tamamlamasını sağlamak.</p> <p>10. İlköğretimde Net Okullaşma Oranı 11. İlköğretimde 1. Sınıfa Başlayan öğrenciler arasından son sınıfa ulaşanların oranı 12. 15-24 Yaş Grubunda Okur-Yazarlık Oranı</p>
AMAÇ 3: KADINLARIN DURUMUNU GÜÇLENDİRMEK VE TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİNİ SAĞLAMAK
<p>Hedef 5 (3.A): Toplumsal cinsiyet eşitsizliğini ilk ve orta öğretimde tercihen 2005 yılına kadar ve eğitimin her düzeyinde 2015 yılına kadar ortadan kaldırmak.</p> <p>13. İlk, orta ve yükseköğretimde cinsiyet oranı 14. Tarım dışı sektörlerde ücretli olarak çalışan kadınların oranı 15. Parlamentoda kadın milletvekillerinin oranı</p>
AMAÇ 4: ÇOCUK ÖLÜMLERİNİ AZALTMAK
<p>Hedef 6 (4.A): 1990 ve 2015 Yılları Arasında Beş Yaş Altı Çocukların Ölümünün 2/3 Oranında Azaltılması</p> <p>16. Beş Yaş Altı Ölüm Hızı 17. Bebek Ölüm Hızı 18. Bir Yaşındaki Çocukların Kızamığa karşı Tam Aşılı Olma Oranı</p>
AMAÇ 5: ANNE SAĞLIĞINI İYİLEŞTİRMEK
<p>Hedef 7 (5.A): 1990 ve 2015 Yılları Arasında Gebelik, Doğum ve Lohusalık Sırasında Meydana Gelen Anne Ölümünün ¼ Oranında Azaltılması</p> <p>19. Anne ölüm Oranı 20. Eğitilmiş Sağlık Personeli Tarafından Yaptırılan Doğumların Oranı</p> <p>Hedef 8 (5.B): 2015 yılına kadar üreme sağlığında evrensel erişimin sağlanması</p> <p>21. Gebeliğin önlenmesindeki korunma yaygınlık oranı 22. Genç nüfustaki doğum oranı 23. Doğum Öncesi Bakım (Doğumdan önce En az 1 ve 4 kez doktor ziyareti) 24. Aile planlamasında karşılanmayan ihtiyaç</p>

AMAÇ 6: HIV/AIDS SITMA VE DİĞER SALGIN HASTALIKLARLA MÜCADELE**Hedef 9 (6.A): 2015 Yılına Gelindiğinde HIV/AIDS Oranını Yarıya İndirmek ve daha sonra Yayılımını Durdurmuş Olmak ve Geriletmeye Başlamak**

- 25. 15-24 Yaşlarındaki Nüfusta HIV'nin Yaygınlık Oranı
- 26. En Son Yüksek Riskli Cinsel İlişkide Kondom Kullanımı
- 27. 15-24 Yaşlarındaki Nüfus içinde HIV/AIDS Hakkında Doğru Bilgilere Sahip Olanların Oranı
- 28. 10-14 Yaşlarındaki Okula Devam Eden Yetim Kalmış Çocukların Okula Devam Eden Yetim Olmayan çocuklara Oranı

Hedef 10 (6.B): 2010 Yılına Gelindiğinde HIV/AIDS Tedavisine İhtiyaç Duyanların Evrensel Tedavi Yöntemlerine Erişimini Sağlamak

- 29. Toplam Nüfus İçinde İlerlemiş HIV'li Olanların antiretroviral ilaçlara Erişimi Olanların Oranı

Hedef 11 (6.C): 2015 Yılına Gelindiğinde Sıtmanın ve Diğer Hastalıkların Oranını Yarıya İndirmek ve daha sonra Yayılımını Durdurmuş Olmak ve Geriletmeye Başlamak

- 30. Sıtma Yaygınlık Oranı ve Sıtmayla İlişkili Ölüm Oranları
- 31. Haşere İlaçlı Cibinlikte Yatan 5 Yaş altı Çocukların Oranı
- 32. Uygun sıtma ilaçlarıyla tedavi edilen 5 yaş altı ateşli çocukların oranı
- 33. Tüberküloz Yaygınlık Oranı ve Tüberkülozla İlişkili Ölüm Hızları
- 34. Doğrudan Gözlenen Tedavi Kısa Dönemli Kursu Sırasında Bulunan ve Tedavi Edilen Tüberküloz Vakalarının Oranı

AMAÇ 7: ÇEVRESEL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİN SAĞLANMASI**Hedef 12 (7.A): Sürdürülebilir kalkınma ilkelerini ülke politikaları ve programları ile bütünleştirmek ve çevresel kaynakların yok oluşunu tersine çevirmek**

- 35. Ormanların kapladığı alan
- 36. Kişi başına ve Her 1 dolarlık GDP (SGP) başına CO2 miktarı
- 37. Ozon tabakasına zarar veren maddelerin tüketimi
- 38. Güvenli biyolojik sınırlar içinde balık stoklarının oranı
- 39. Kullanılan toplam su kaynaklarının oranı

Hedef 13 (7.B): Biyoçeşitlilik kayıplarının azaltılması, 2010 itibariyle kayıp oranında önemli düşüşler gerçekleşmesi

- 40. Koruma altındaki karasal ve deniz alanların oranı
- 41. Tükenme Tehdidinde Olan Türlerin Oranı

Hedef 14 (7.C): 2015 yılına kadar güvenli içe suyuna ve temel atık sistemine erişimi olmayan nüfusun yarı yarıya azaltılması

- 42. İyileştirilmiş su kaynaklarına sürdürülebilir ulaşımı sağlanmış nüfusun oranı, kentsel ve kırsal
- 43. İyileştirilmiş atık su yönetimine ulaşımı olan kentsel nüfusun oranı

Hedef 15 (7.D): 2020 yılına kadar gecekonduda yaşayan en az 100 milyon kişinin yaşamlarında belirgin bir iyileşmenin sağlanması

- 44. Gecekonduda yaşayan kentsel nüfusun oranı

AMAÇ 8: KALKINMA İÇİN KÜRESEL ORTAKLIKLAR GELİŞTİRME

Hedef 16 (8.A): Ulusal ve uluslararası düzeyde iyi bir yönetim, kalkınma ve yoksulluğun azaltılmasını da içeren açık, kurallara dayalı, tahmin edilebilir, ayrımcı olmayan bir ticari ve finansal sistem geliştirmek.

Hedef 17 (8.B): Az gelişmiş ülkelerin ihracatları için tarife ve kota muafiyetleri; ağır borç yükü altındaki yoksul ülkeler için geliştirilmiş borç rahatlatma programları ve ikili resmi borçların iptalini ve ayrıca yoksulluğu azaltmayı hedefleyen ülkeler için daha cömert resmi kalkınma yardımı (ODA) sağlayarak bu ülkelerin özel ihtiyaçlarını karşılamak

Hedef 18 (8.C): Denize kıyısı olmayan ülkelerin ve kalkınmakta olan küçük ada ülkelerinin özel ihtiyaçlarını ele almak.

Hedef 19 (8.D): Borçları uzun vadede sürdürülebilir hale getirmek için ulusal ve uluslararası önlemler almak ve kalkınmakta olan ülkelerin borç problemleri ile kapsamlı şekilde ilgilenmek.

Hedef 16, 17, 18ve 19'un Göstergeleri

Resmi Kalkınma Yardımları (ODA)

45. OECD/DAC donör ülkelerinin GSMH'nin yüzdesi olarak toplam ve en az gelişmiş ülkelere yönelik Net Resmi Kalkınma Yardımı (ODA)
46. OECD/DAC donör ülkelerinin temel sosyal hizmetler için (temel eğitim, temel sağlık, beslenme, temiz su ve atık sistemi) toplam iki taraflı, sektöre ayrılabilir Resmi Kalkınma Yardımının (ODA) oranı
47. OECD/DAC donör ülkelerinin karşılıksız ikili ODA oranı
48. Kara ile çevrili ülkelerin aldıkları ODA'nın GSMH'larına oranı
49. Küçük ada ülkelerinin aldıkları ODA'nın GSMH'larına oranı

Piyasaya Erişim

50. Gelişmiş ülkelerin gelişmekte olan ve az gelişmiş ülkelerden yaptıkları toplam ithalatın (silahlar hariç olmak üzere miktar) oranı (gümrüksüz)
51. Gelişmiş ülkeler tarafından gelişmekte olan ülkelerin tarımsal ürünlerine, tekstil ve giyime uygulanan ortalama gümrük tarifeleri
52. OECD ülkeleri için Gayri Safi Milli Hasıllarının oranı olarak tarımsal destek hesabı
53. Ticaret kapasitesi oluşturmak için sağlanan Resmi Kalkınma Yardımının (ODA) oranı

Borçların Sürdürülebilirliği

54. HIPC (Ağır Borçlu Yoksul Ülkeler) karar ve tamamlama (kümülatif) puanlarına ulaşan toplam ülke sayısı
55. HIPC (Ağır Borçlu Yoksul Ülkeler) inisiyatifi altında borç hafifletmesi
56. Mal ve hizmetlerin ihracının yüzdesi olarak borç servisi

Hedef 20 (8.E): Kalkınmakta olan ülkelerin önemli ilaçlara makul fiyatlarla ulaşması için ilaç şirketleri ile işbirliği yapmak.

57. Satın alınabilir, temel ilaçlara sürekli olarak ulaşabilen nüfusun oranı

Hedef 21 (8.F): Başta bilgi ve iletişim olmak üzere yeni teknolojilerden yararlanmak için özel sektör ile işbirliği içinde olmak.

58. 100 kişi başına düşen sabit telefon hattı
59. 100 kişi başına düşen cep telefonu aboneliği sayısı
60. 100 kişi başına düşen internet kullanıcı sayısı

Kaynak: UN, 2012/a, Official list of BKH indicators, Effective 15 January 2008 Erişim 30.12.2013
<http://unstats.un.org/unsd/BKH/host.aspx?content=indicators/officialist.htm>

EK 2: Analize Konu Edilen Ülkeler/Bölgeler ile Gelir Gruplarına İlişkin Temel Göstergeler (2013 Yılı veya En Yakın Güncel Veriler), Her Bir Ülke Bazında Hesaplanan BKH Gösterge ve Hedef Sayıları

Ülkeler	Ülke Kodu	*Gösterge Sayısı (44)	** Hedef Sayısı (19)	SGP ile Kişi Başına GSMH (Uluslararası Cari 2011 \$)	*** SIRA	SAGP ile GSMH (Uluslararası Cari 2011 Milyar \$)	Sağlık Harcamaları (GSYİH %)	Ortalama Yaşam Süresi (Yıl)	15 Yaş Üzeri Okur Yazarlık Oranı (%)	Nüfus (Toplam Milyon)	Kamu Eğitim Harcamaları (GSYİH %)	Kentsel Nüfus Oranı (%)	Bölgeler	Gelir Grupları	Kişi Başına GSMH, Atlas metot (Cari \$) 2013	**** SIRA	GSMH, Atlas metot (Cari Milyar \$)
Afganistan	AFG	31	18	1,904	161	58.16	8.65	60.51	31.74	30.55		25.87	Güney Asya	Düşük Gelirli	700	163	21.50
Almanya	DEU	38	19	43,049	14	3,470.66	11.28	80.89		80.62	5.08	74.89	Avrupa ve Orta Asya	Yüksek Gelir: OECD	46,100	16	3,716.84
Amerika B.D	USA	39	19	52,308	11	16,536.19	17.91	78.74		316.13	5.42	81.28	Kuzey Amerika	Yüksek Gelir: OECD	53,670	10	16,967.74
Andorra	ADO	26	16	40,597	21	3.22	8.30			0.08		86.17	Avrupa ve Orta Asya	Yüksek Gelir: nonOECD	43,110	20	3.45
Angola	AGO	38	19	6,323	122	135.76	3.47	51.46	70.58	21.47	3.48	42.49	Sahra-Altı Afrika	Üst Orta Gelirli	5,010	98	107.48
Antigua ve B.	ATG	29	17	18,800	59	1.69	5.16	75.67	98.95	0.09	2.45	24.64	Latin Amerika ve Karayipler	Yüksek Gelir: nonOECD	12,910	56	1.16
Arjantin	ARG	40	19	17,297	63	716.88	8.49	76.01	97.92	41.45	6.26	91.45	Latin Amerika ve Karayipler	Üst Orta Gelirli			
Arnavutluk	ALB	37	19	9,225	105	25.59	5.97	77.35	96.85	2.77		55.38	Avrupa ve Orta Asya	Üst Orta Gelirli	4,700	102	13.04
Avustralya	AUS	38	19	41,524	20	960.49	9.13	82.10		23.13	5.12	89.15	Doğu Asya ve Pasifik	Yüksek Gelir: OECD	65,520	6	1,515.56
Avusturya	AUT	37	19	42,930	15	363.78	11.47	80.94		8.47	5.80	65.88	Avrupa ve Orta Asya	Yüksek Gelir: OECD	48,610	12	411.90
Azerbaycan	AZE	40	19	15,725	71	148.08	5.39	70.62	99.78	9.42	2.44	54.10	Avrupa ve Orta Asya	Üst Orta Gelirli	7,350	76	69.18
Bahamalar	BHS	33	18	21,414	52	8.08	7.52	74.91		0.38		82.73	Latin Amerika ve Karayipler	Yüksek Gelir: nonOECD	20,600	39	7.66
Bahreyn	BHR	34	19	32,072	31	42.73	3.88	76.54	94.56	1.33	2.58	88.67	Ortadoğu ve Kuzey Afrika	Yüksek Gelir: nonOECD	19,560	40	25.77
Bangladeş	BGD	40	19	2,713	152	424.86	3.60	70.29	58.79	156.59	2.23	32.75	Güney Asya	Düşük Gelirli	900	157	140.44
Barbados	BRB	35	19	13,604	78	3.87	6.29	75.13		0.28	5.61	31.65	Latin Amerika ve Karayipler	Yüksek Gelir: nonOECD	15,080	48	4.27
Belarus	BLR	38	18	16,403	67	155.27	5.04	72.06	99.62	9.47	5.15	75.88	Avrupa ve Orta Asya	Üst Orta Gelirli	6,720	83	63.65
Belçika	BEL	37	19	39,471	22	441.88	10.79	80.39		11.20	6.55	97.78	Avrupa ve Orta Asya	Yüksek Gelir: OECD	45,210	17	506.08
Belize	BLZ	39	19	9,364	101	3.11	5.81	73.70		0.33	6.61	44.30	Latin Amerika ve Karayipler	Üst Orta Gelirli	4,660	103	1.55
Benin	BEN	38	19	1,726	163	17.82	4.49	59.12		10.32	5.35	43.09	Sahra-Altı Afrika	Düşük Gelirli	790	161	8.15
Bhutan	BTN	38	19	6,775	118	5.11	3.77	67.89		0.75	4.65	37.14	Güney Asya	Alt Orta Gelirli	2,460	131	1.85

Birleşik Arap E.	ARE	34	19	58,068	8	542.71	2.84	76.96		9.35		84.98	Ortadoğu ve Kuzey Afrika	Yüksek Gelir: nonOECD	38,620	24	355.50
Birleşik Krallık	GBR	36	19	35,002	27	2,243.50	9.44	81.50		64.10	6.23	82.09	Avrupa ve Orta Asya	Yüksek Gelir: OECD	39,140	22	2,508.97
Bolivya	BOL	40	19	5,552	124	59.25	5.77	66.93	94.46	10.67	6.89	67.70	Latin Amerika ve Karayipler	Alt Orta Gelirli	2,550	130	27.21
Bosna Hersek	BIH	37	18	9,431	100	36.11	9.89	76.12	98.15	3.83		39.49	Avrupa ve Orta Asya	Üst Orta Gelirli	4,740	101	18.16
Botsvana	BWA	39	19	14,792	74	29.90	5.31	46.99	86.73	2.02	9.49	56.94	Sahra-Altı Afrika	Üst Orta Gelirli	7,730	73	15.62
Brezilya	BRA	40	19	14,275	76	2,860.12	9.31	73.62	91.33	200.36	5.82	85.17	Latin Amerika ve Karayipler	Üst Orta Gelirli	11,690	60	2,342.55
Brunei Darüsselam	BRN	29	16	70,883	5	29.61	2.28	78.37	95.39	0.42	3.45	76.56	Doğu Asya ve Pasifik	Yüksek Gelir: nonOECD	31,590	29	12.46
Bulgaristan	BGR	39	19	15,402	72	111.89	7.42	74.31	98.35	7.27	4.10	73.30	Avrupa ve Orta Asya	Üst Orta Gelirli	7,030	80	51.07
Burkina Faso	BFA	40	19	1,602	167	27.12	6.17	55.86		16.93	3.43	28.19	Sahra-Altı Afrika	Düşük Gelirli	670	165	11.26
Burundi	BDI	39	19	749	184	7.61	8.13	53.63	86.95	10.16	5.82	11.47	Sahra-Altı Afrika	Düşük Gelirli	280	182	2.83
Cape Verde	CPV	38	19	6,365	120	3.18	3.90	74.54	85.33	0.50	5.04	64.13	Sahra-Altı Afrika	Alt Orta Gelirli	3,630	113	1.81
Çek Cum.	CZE	38	19	24,535	42	258.14	7.66	78.08		10.52	4.51	73.06	Avrupa ve Orta Asya	Yüksek Gelir: OECD	18,060	41	189.98
Cezayir	DZA	40	19	12,555	83	492.24	5.25	70.88		39.21	4.34	69.51	Ortadoğu ve Kuzey Afrika	Üst Orta Gelirli	5,290	96	207.53
Chad	TCD	38	19	1,622	166	20.80	2.81	50.70	37.27	12.83	2.26	22.23	Sahra-Altı Afrika	Düşük Gelirli	1,020	153	13.10
Cibuti	DJI	35	18	3,109	145	2.71	8.81	61.30		0.87		77.19	Ortadoğu ve Kuzey Afrika	Alt Orta Gelirli			
Çin	CHN	39	19	11,477	88	15,578.85	5.41	75.20	95.12	1,357.4		53.17	Doğu Asya ve Pasifik	Üst Orta Gelirli	6,560	86	8,905.34
Danimarka	DNK	35	19	42,880	16	240.72	11.19	80.05		5.61	8.74	87.32	Avrupa ve Orta Asya	Yüksek Gelir: OECD	61,160	7	343.34
Dominik Cum.	DOM	40	19	10,844	92	112.82	5.42	73.23	90.16	10.40	2.22	77.08	Latin Amerika ve Karayipler	Üst Orta Gelirli	5,620	92	58.42
Dominika	DMA	30	17	9,235	104	0.66	5.85			0.07		68.97	Latin Amerika ve Karayipler	Üst Orta Gelirli	6,760	82	0.49
Ekvator	ECU	40	19	9,998	98	157.35	6.40	76.19	91.59	15.74	4.36	63.30	Latin Amerika ve Karayipler	Üst Orta Gelirli	5,510	94	86.64
Ekvator Ginesi	GNQ	33	18	21,972	48	16.63	4.74	52.61	94.51	0.76		39.60	Sahra-Altı Afrika	Yüksek Gelir: nonOECD	14,320	50	10.84
El Salvador	SLV	39	19	7,240	113	45.91	6.71	72.10	85.49	6.34	3.42	65.78	Latin Amerika ve Karayipler	Alt Orta Gelirli	3,720	112	23.56
Endonezya	IDN	40	19	8,970	107	2,241.38	3.03	70.61	92.81	249.87	3.56	52.25	Doğu Asya ve Pasifik	Alt Orta Gelirli	3,580	115	894.97
Eritre	ERI	35	18	1,147	177	7.26	2.60	62.23	70.49	6.33		21.77	Sahra-Altı Afrika	Düşük Gelirli	490	174	3.12
Ermenistan	ARM	40	19	7,952	111	23.67	4.49	74.44	99.61	2.98	3.28	62.98	Avrupa ve Orta Asya	Alt Orta Gelirli	3,790	109	11.27
Estonya	EST	36	19	23,387	45	30.98	5.94	76.43	99.86	1.32	5.15	67.72	Avrupa ve Orta Asya	Yüksek Gelir: OECD	17,370	43	23.00
Etiyopya	ETH	40	19	1,303	176	122.58	3.83	62.97		94.10	4.73	18.59	Sahra-Altı Afrika	Düşük Gelirli	470	175	43.84
Fas	MAR	40	19	6,905	115	227.93	6.40	70.64	67.08	33.01	5.38	59.20	Ortadoğu ve Kuzey Afrika	Alt Orta Gelirli	3,030	125	101.81
Fiji	FJI	36	18	7,214	114	6.36	3.99	69.74		0.88	4.20	52.98	Doğu Asya ve Pasifik	Üst Orta Gelirli	4,430	105	3.91

Fildişi Sahilleri	CIV	40	19	2,774	151	56.36	7.06	50.40	40.98	20.32	4.60	52.77	Sahra-Altı Afrika	Alt Orta Gelirli	1,380	146	27.97
Filipinler	PHL	40	19	6,381	119	627.89	4.59	68.55	95.42	98.39	2.65	44.63	Doğu Asya ve Pasifik	Alt Orta Gelirli	3,270	120	321.30
Filistin	WBG	34	19	5,168	129	21.55		73.02	95.91	4.17		74.80	Ortadoğu ve Kuzey Afrika	Alt Orta Gelirli	2,810	126	11.39
Finlandiya	FIN	37	19	37,366	23	203.25	9.15	80.63		5.44	6.76	83.95	Avrupa ve Orta Asya	Yüksek Gelir: OECD	47,110	14	256.25
Fransa	FRA	39	19	36,629	25	2,418.54	11.75	82.57		66.03	5.68	79.06	Avrupa ve Orta Asya	Yüksek Gelir: OECD	42,250	21	2,789.62
Gabon	GAB	38	19	16,977	65	28.38	3.47	63.07	82.28	1.67		86.66	Sahra-Altı Afrika	Üst Orta Gelirli	10,650	65	17.81
Gambiya	GMB	37	19	1,557	168	2.88	5.01	58.61	52.00	1.85	4.11	58.37	Sahra-Altı Afrika	Düşük Gelirli	510	172	0.94
Gana	GHA	40	19	3,532	142	91.50	5.17	60.95	71.50	25.90	8.14	52.74	Sahra-Altı Afrika	Alt Orta Gelirli	1,760	137	45.61
Gine	GIN	38	19	1,142	178	13.41	6.30	55.84	25.31	11.75	2.47	36.21	Sahra-Altı Afrika	Düşük Gelirli	460	176	5.42
Gine Bissau	GNB	38	19	1,090	180	1.86	5.86	54.03	56.74	1.70		47.75	Sahra-Altı Afrika	Düşük Gelirli	520	171	0.88
Grenada	GRD	30	18	10,339	96	1.09	6.38	72.61		0.11		35.58	Latin Amerika ve Karayipler	Üst Orta Gelirli	7,460	75	0.79
Guatemala	GTM	40	19	6,866	117	106.20	6.74	71.66	78.26	15.47	2.92	50.66	Latin Amerika ve Karayipler	Alt Orta Gelirli	3,340	119	51.63
Güney Afrika	ZAF	40	19	11,788	84	624.55	8.79	56.10	93.73	52.98	6.60	63.79	Sahra-Altı Afrika	Üst Orta Gelirli	7,190	78	380.70
Güney Kıbrıs	CYP	32	17	26,771	37	30.55	7.32	79.64	98.68	1.14	7.27	67.13	Avrupa ve Orta Asya	Yüksek Gelir: nonOECD	25,210	34	21.88
Güney Kore	KOR	36	19	30,345	33	1,523.93	7.54	81.37		50.22	5.25	82.25	Doğu Asya ve Pasifik	Yüksek Gelir: OECD	25,920	32	1,301.58
Gürcistan	GEO	39	18	6,890	116	30.84	9.18	73.94	99.74	4.48	1.99	53.31	Avrupa ve Orta Asya	Alt Orta Gelirli	3,570	116	15.98
Guyana	GUY	38	19	6,341	121	5.07	6.56	66.05	84.99	0.80	3.19	28.38	Latin Amerika ve Karayipler	Alt Orta Gelirli	3,750	111	3.00
Haiti	HTI	37	19	1,636	165	16.88	6.44	62.70		10.32		56.17	Latin Amerika ve Karayipler	Düşük Gelirli	810	160	8.40
Hindistan	IND	40	19	5,150	130	6,448.28	4.05	66.21		1,252.1	3.35	31.99	Güney Asya	Alt Orta Gelirli	1,570	140	1,960.07
Hırvatistan	HRV	35	18	19,025	58	80.91	6.82	76.92	99.13	4.25	4.31	58.36	Avrupa ve Orta Asya	Yüksek Gelir: nonOECD	13,330	53	56.71
Hollanda	NLD	36	19	42,397	17	712.45	12.44	81.10		16.80	5.93	89.27	Avrupa ve Orta Asya	Yüksek Gelir: OECD	47,440	13	797.21
Honduras	HND	39	19	4,138	138	33.51	8.60	73.49	85.36	8.10		53.54	Latin Amerika ve Karayipler	Alt Orta Gelirli	2,180	133	17.67
Hong Kong	HKG	25	17	52,383	10	376.51		83.48		7.19	3.51	100.00	Doğu Asya ve Pasifik	Yüksek Gelir: nonOECD	38,420	25	276.15
Irak	IRQ	37	19	14,007	77	468.09	3.59	69.24	79.00	33.42		69.26	Ortadoğu ve Kuzey Afrika	Üst Orta Gelirli	6,710	84	224.18
İran İslam C.	IRN	39	19	13,451	79	1,041.72	6.71	73.76	84.28	77.45	3.61	72.32	Ortadoğu ve Kuzey Afrika	Üst Orta Gelirli	5,780	90	447.53
İrlanda	IRL	36	19	33,414	28	153.55	8.09	80.90		4.60	6.15	62.67	Avrupa ve Orta Asya	Yüksek Gelir: OECD	39,110	23	179.39
İspanya	ESP	39	19	30,561	32	1,425.61	9.62	82.38	97.89	46.65	4.98	79.13	Avrupa ve Orta Asya	Yüksek Gelir: OECD	29,180	30	1,361.12
İsrail	ISR	32	19	29,966	34	241.51	7.51	81.70	97.76	8.06	5.64	92.01	Ortadoğu ve Kuzey Afrika	Yüksek Gelir: OECD	34,120	28	275.02
İsveç	SWE	37	19	43,201	13	414.41	9.61	81.70		9.59	6.98	85.51	Avrupa ve Orta Asya	Yüksek Gelir: OECD	59,240	8	568.29

İsviçre	CHE	36	19	53,762	9	434.48	11.30	82.70		8.08	5.28	73.79	Avrupa ve Orta Asya	Yüksek Gelir: OECD	86,600	3	699.89
İtalya	ITA	38	19	32,669	29	1,954.62	9.17	82.94	99.03	59.83	4.29	68.69	Avrupa ve Orta Asya	Yüksek Gelir: OECD	34,400	27	2,058.17
İzlanda	ISL	33	19	35,116	26	11.34	9.06	82.92		0.32	7.60	93.94	Avrupa ve Orta Asya	Yüksek Gelir: OECD	43,930	19	14.19
Jamaika	JAM	40	19	8,170	110	22.18	5.93	73.28	87.48	2.72	6.12	54.34	Latin Amerika ve Karayipler	Üst Orta Gelirli	5,220	97	14.16
Japonya	JPN	37	19	36,747	24	4,679.29	10.07	83.10		127.34	3.86	92.49	Doğu Asya ve Pasifik	Yüksek Gelir: OECD	46,140	15	5,875.02
Kamboçya	KHM	40	19	2,805	149	42.46	5.42	71.41	73.90	15.14	2.60	20.32	Doğu Asya ve Pasifik	Düşük Gelirli	950	155	14.45
Kamerun	CMR	40	19	2,557	155	56.90	5.13	54.59	71.29	22.25	3.10	53.25	Sahra-Altı Afrika	Alt Orta Gelirli	1,270	148	28.19
Kanada	CAN	37	19	41,887	19	1,472.67	10.93	81.24		35.16	5.40	81.47	Kuzey Amerika	Yüksek Gelir: OECD	52,200	11	1,835.38
Karadağ	MNE	34	18	14,710	75	9.14	7.57	74.65	98.44	0.62		63.64	Avrupa ve Orta Asya	Üst Orta Gelirli	7,260	77	4.51
Katar	QAT	34	19	119,029	1	258.14	2.16	78.45	96.68	2.17	2.45	99.06	Ortadoğu ve Kuzey Afrika	Yüksek Gelir: nonOECD	85,550	4	185.52
Kazakistan	KAZ	40	19	19,441	57	331.22	4.18	69.61	99.73	17.04	3.06	53.36	Avrupa ve Orta Asya	Üst Orta Gelirli	11,380	61	193.81
Kenya	KEN	40	19	2,158	160	95.71	4.74	61.08		44.35	6.67	24.78	Sahra-Altı Afrika	Düşük Gelirli	930	156	41.22
Kırgız C.	KGZ	40	19	3,021	146	17.28	7.13	70.00	99.24	5.72	6.79	35.48	Avrupa ve Orta Asya	Düşük Gelirli	1,200	149	6.88
Kiribati	KIR	30	16	2,645	154	0.27	10.71	68.53		0.10		44.06	Doğu Asya ve Pasifik	Alt Orta Gelirli	2,620	129	0.27
Kolombiya	COL	40	19	11,527	87	556.98	6.83	73.78	93.58	48.32	4.38	75.88	Latin Amerika ve Karayipler	Üst Orta Gelirli	7,560	74	365.10
Komor Adaları	COM	37	19	1,505	169	1.11	4.54	60.64	75.94	0.73	7.61	28.10	Sahra-Altı Afrika	Düşük Gelirli	880	158	0.65
Kongo C.	COG	38	19	4,909	132	21.84	3.16	58.30	79.31	4.45	6.22	64.53	Sahra-Altı Afrika	Alt Orta Gelirli	2,660	128	11.83
Kongo Dem. C.	ZAR	37	19	444	187	29.97	5.59	49.62		67.51	2.50	41.46	Sahra-Altı Afrika	Düşük Gelirli	400	180	26.92
Kosta Rika	CRI	40	19	13,012	81	63.40	10.13	79.71	97.41	4.87	6.28	74.96	Latin Amerika ve Karayipler	Üst Orta Gelirli	9,550	69	46.53
Küba	CUB	33	17	19,844	56	223.56	8.59	79.07	99.84	11.27	12.84	76.87	Latin Amerika ve Karayipler	Üst Orta Gelirli	5,890	88	66.40
Kuveyt	KWT	35	19	85,820	3	289.09	2.53	74.36	95.51	3.37		98.31	Ortadoğu ve Kuzey Afrika	Yüksek Gelir: nonOECD	44,940	18	140.42
Lao PDR	LAO	39	19	4,351	136	29.46	2.88	67.81		6.77	2.77	36.47	Doğu Asya ve Pasifik	Alt Orta Gelirli	1,460	144	9.88
Lesotho	LSO	39	19	2,798	150	5.80	11.55	48.84	75.80	2.07	12.98	26.27	Sahra-Altı Afrika	Alt Orta Gelirli	1,550	141	3.21
Letonya	LVA	39	18	22,186	47	44.67	5.99	73.78	99.90	2.01	4.93	67.48	Avrupa ve Orta Asya	Yüksek Gelir: nonOECD	15,280	45	30.77
Liberya	LBR	38	19	752	183	3.23	15.53	60.21		4.29	2.82	48.92	Sahra-Altı Afrika	Düşük Gelirli	410	179	1.74
Libya	LBY	33	18	21,666	50	134.36	3.91	75.18	89.88	6.20		78.17	Ortadoğu ve Kuzey Afrika	Üst Orta Gelirli	12,930	55	77.14
Liechtenstein	LIE	21	15	87,085	2	3.22		82.38		0.04	2.11	14.33	Avrupa ve Orta Asya	Yüksek Gelir: nonOECD	136,770	1	4.90
Litvanya	LTU	38	18	23,740	44	70.18	6.65	73.86	99.82	2.96	5.20	66.55	Avrupa ve Orta Asya	Yüksek Gelir: nonOECD	14,900	49	44.06

Lübnan	LBN	37	19	16,263	69	72.65	7.58	79.85		4.47	2.20	87.55	Ortadoğu ve Kuzey Afrika	Üst Orta Gelirli	9,870	68	44.08
Lüksemburg	LUX	35	19	58,695	7	31.88	6.85	81.39		0.54		89.57	Avrupa ve Orta Asya	Yüksek Gelir: OECD	71,810	5	38.13
Macaristan	HUN	38	18	21,239	53	210.21	7.82	75.06	99.37	9.90	4.71	70.31	Avrupa ve Orta Asya	Üst Orta Gelirli	12,450	59	123.46
Madagaskar	MDG	40	19	1,333	174	30.57	4.11	64.25	64.48	22.92	2.72	33.83	Sahra-Altı Afrika	Düşük Gelirli	440	177	10.16
Makedonya	MKD	35	17	11,745	85	24.75	7.13	75.03	97.54	2.11		56.98	Avrupa ve Orta Asya	Üst Orta Gelirli	4,800	100	10.11
Malavi	MWI	40	19	715	185	11.70	9.16	54.72	61.31	16.36	5.35	15.94	Sahra-Altı Afrika	Düşük Gelirli	270	183	4.42
Maldivler	MDV	37	17	10,074	97	3.48	8.50	77.57		0.35	5.89	43.42	Güney Asya	Üst Orta Gelirli	5,600	93	1.93
Malezya	MYS	39	19	21,824	49	648.54	3.95	74.84	93.12	29.72	5.94	73.28	Doğu Asya ve Pasifik	Üst Orta Gelirli	10,400	66	309.05
Mali	MLI	40	19	1,499	170	22.94	5.82	54.60	33.56	15.30	4.80	38.36	Sahra-Altı Afrika	Düşük Gelirli	670	166	10.22
Malta	MLT	35	19	27,022	35	11.44	9.09	80.75		0.42	6.91	95.14	Ortadoğu ve Kuzey Afrika	Yüksek Gelir: nonOECD	20,980	37	8.88
Mauritius	MUS	34	17	16,777	66	21.75	4.81	73.57	89.25	1.30	3.49	39.98	Sahra-Altı Afrika	Üst Orta Gelirli	9,300	70	12.05
Meksika	MEX	40	19	15,854	70	1,939.47	6.15	77.14	94.23	122.33	5.19	78.69	Latin Amerika ve Karayipler	Üst Orta Gelirli	9,940	67	1,216.09
Mikronezya	FSM	30	17	3,662	141	0.38	12.79	68.85		0.10		22.34	Doğu Asya ve Pasifik	Alt Orta Gelirli	3,430	118	0.36
Mısır Arap C.	EGY	40	19	10,400	94	853.37	5.00	70.91	73.87	82.06	3.76	43.03	Ortadoğu ve Kuzey Afrika	Alt Orta Gelirli	3,160	122	258.96
Moğolistan	MNG	37	19	8,466	108	24.03	6.31	67.34	98.26	2.84	5.48	70.37	Doğu Asya ve Pasifik	Alt Orta Gelirli	3,770	110	10.71
Moldova	MDA	38	18	5,041	131	17.94	11.72	68.69	99.07	3.56	8.39	44.88	Avrupa ve Orta Asya	Alt Orta Gelirli	2,460	132	8.77
Moritanya	MRT	38	19	2,988	147	11.62	6.39	61.35		3.89	3.69	58.64	Sahra-Altı Afrika	Düşük Gelirli	1,060	152	4.11
Mozambik	MOZ	40	19	1,011	181	26.12	6.42	49.84	50.58	25.83		31.67	Sahra-Altı Afrika	Düşük Gelirli	590	169	15.19
Myanmar	MMR	32	18	3,998	139	212.93	1.79	64.93	92.63	53.26	0.79	33.01	Doğu Asya ve Pasifik	Düşük Gelirli			
Namibya	NAM	38	19	9,185	106	21.16	8.35	63.88		2.30	8.37	44.68	Sahra-Altı Afrika	Üst Orta Gelirli	5,840	89	13.45
Nepal	NPL	39	19	2,194	158	60.99	5.46	67.98	57.37	27.80	4.72	17.88	Güney Asya	Düşük Gelirli	730	162	20.26
Nijer	NER	40	19	873	182	15.56	7.16	57.97	15.46	17.83	4.44	18.22	Sahra-Altı Afrika	Düşük Gelirli	410	178	7.29
Nijerya	NGA	39	19	5,353	126	929.43	6.07	52.11	51.08	173.62		46.09	Sahra-Altı Afrika	Alt Orta Gelirli	2,710	127	469.73
Nikaragua	NIC	39	19	4,266	137	25.94	8.23	74.47		6.08	4.57	58.15	Latin Amerika ve Karayipler	Alt Orta Gelirli	1,780	136	10.83
Norveç	NOR	37	19	63,909	6	324.93	9.01	81.45		5.08	6.87	79.94	Avrupa ve Orta Asya	Yüksek Gelir: OECD	#####	2	521.71
Orta Afrika C.	CAF	38	19	588	186	2.71	3.76	49.48	36.75	4.62	1.22	39.50	Sahra-Altı Afrika	Düşük Gelirli	320	181	1.48
Özbekistan	UZB	36	19	5,227	128	158.08	5.89	68.10	99.48	30.24		36.22	Avrupa ve Orta Asya	Alt Orta Gelirli	1,900	135	57.41
Pakistan	PAK	40	19	4,652	135	847.26	3.15	66.44	54.74	182.14	2.14	37.86	Güney Asya	Alt Orta Gelirli	1,380	145	250.98
Palau	PLW	29	17	12,823	82	0.27	9.46		99.52	0.02		85.78	Doğu Asya ve Pasifik	Üst Orta Gelirli	10,970	62	0.23

Panama	PAN	38	19	16,379	68	63.29	7.59	77.37	94.09	3.86	3.50	65.99	Latin Amerika ve Karayipler	Üst Orta Gelirli	10,700	64	41.33
Papua Y. Gine	PNG	33	18	2,453	156	17.96	5.20	62.30	62.88	7.32		12.98	Doğu Asya ve Pasifik	Alt Orta Gelirli	2,010	134	14.75
Paraguay	PRY	39	19	7,580	112	51.56	10.32	72.19	93.87	6.80	4.80	59.17	Latin Amerika ve Karayipler	Alt Orta Gelirli	4,040	107	27.50
Peru	PER	40	19	11,280	91	342.63	5.07	74.52	93.84	30.38	2.76	77.95	Latin Amerika ve Karayipler	Üst Orta Gelirli	6,390	87	194.08
Polonya	POL	37	19	21,487	51	827.92	6.72	76.80	99.75	38.53	5.17	60.62	Avrupa ve Orta Asya	Yüksek Gelir: OECD	12,960	54	499.48
Portekiz	PRT	37	19	24,130	43	252.40	9.45	80.37	94.48	10.46	5.62	62.34	Avrupa ve Orta Asya	Yüksek Gelir: OECD	20,670	38	216.17
Romanya	ROM	39	18	17,433	62	348.02	5.11	74.56	98.60	19.96	3.07	54.24	Avrupa ve Orta Asya	Üst Orta Gelirli	9,060	72	180.85
Ruanda	RWA	39	19	1,403	171	16.53	10.66	63.49	65.85	11.78	5.11	26.87	Sahra-Altı Afrika	Düşük Gelirli	620	168	7.33
Rusya Fed.	RUS	34	18	22,617	46	3,245.48	6.26	70.46	99.68	143.50	4.10	73.85	Avrupa ve Orta Asya	Üst Orta Gelirli	13,860	51	1,988.22
Saint Kitts	KNA	30	18	20,150	55	1.09	5.90			0.05		31.89	Latin Amerika ve Karayipler	Yüksek Gelir: nonOECD	13,460	52	0.73
Saint Lucia	LCA	33	18	9,251	102	1.69	8.48	74.67		0.18	4.10	18.46	Latin Amerika ve Karayipler	Üst Orta Gelirli	7,090	79	1.29
Saint Vincent	VCT	28	16	10,339	95	1.13	5.22	72.40		0.11	5.13	49.85	Latin Amerika ve Karayipler	Üst Orta Gelirli	6,580	85	0.72
Samoa	WSM	36	19	4,708	134	0.90	6.82	72.98	98.86	0.19	5.77	19.44	Doğu Asya ve Pasifik	Alt Orta Gelirli	3,430	117	0.65
Sao Tome	STP	36	18	3,111	144	0.60	7.88	66.13	69.54	0.19	9.48	63.90	Sahra-Altı Afrika	Alt Orta Gelirli	1,470	143	0.28
Senegal	SEN	40	19	2,169	159	30.66	4.96	63.20	52.05	14.13	5.60	43.08	Sahra-Altı Afrika	Alt Orta Gelirli	1,070	151	15.07
Seyşeller	SYC	34	17	24,632	41	2.20	4.66	72.72	91.84	0.09	3.58	53.23	Sahra-Altı Afrika	Üst Orta Gelirli	12,530	58	1.12
Sierra Leone	SLE	37	19	1,815	162	11.06	15.08	45.33	44.46	6.09	2.88	39.23	Sahra-Altı Afrika	Düşük Gelirli	680	164	4.12
Şili	CHL	39	19	20,804	54	366.56	7.18	79.57	98.55	17.62	4.52	89.18	Latin Amerika ve Karayipler	Üst Orta Gelirli	15,230	46	268.30
Singapur	SGP	33	19	72,371	4	390.75	4.65	82.14	96.37	5.40	3.05	100.00	Doğu Asya ve Pasifik	Yüksek Gelir: nonOECD	54,040	9	291.79
Sırbistan	SRB	37	18	11,301	90	80.96	10.47	75.23	98.16	7.16	4.82	55.37	Avrupa ve Orta Asya	Üst Orta Gelirli	5,730	91	41.03
Slovak C.	SVK	39	19	25,336	38	137.17	7.80	76.11		5.41	4.06	53.95	Avrupa ve Orta Asya	Yüksek Gelir: OECD	17,390	42	94.15
Slovenya	SVN	39	19	26,809	36	55.24	8.76	80.12	99.70	2.06	5.68	49.76	Avrupa ve Orta Asya	Yüksek Gelir: OECD	22,750	35	46.88
Solomon Ad.	SLB	33	17	1,385	172	0.78	8.05	67.51		0.56	9.90	21.42	Doğu Asya ve Pasifik	Alt Orta Gelirli	1,610	139	0.90
Sri Lanka	LKA	40	19	9,250	103	189.47	3.15	74.07	91.18	20.48	1.72	18.30	Güney Asya	Alt Orta Gelirli	3,170	121	64.97
Sudan	SDN	38	19	3,428	143	130.15	7.25	61.86		37.96		33.46	Sahra-Altı Afrika	Alt Orta Gelirli	1,130	150	43.08
Surinam	SUR	36	19	15,113	73	8.15	5.88	70.81	94.68	0.54		66.14	Latin Amerika ve Karayipler	Üst Orta Gelirli	9,260	71	4.99
Suriye Arap C.	SYR	38	19	5,771	123	131.85	3.40	74.71	85.08	22.85	5.13	56.86	Ortadoğu ve Kuzey Afrika	Alt Orta Gelirli			
Suudi Arabistan	SAU	35	19	52,109	12	1,502.25	3.21	75.50	94.43	28.83	5.14	82.72	Ortadoğu ve Kuzey Afrika	Yüksek Gelir: nonOECD	26,200	31	755.24
Svaziland	SWZ	38	18	5,536	125	6.92	8.53	48.85	83.10	1.25	8.25	21.34	Sahra-Altı Afrika	Alt Orta Gelirli	3,080	124	3.84

BÖLGE VE GELİR GRUPLARI

Ağır Borçlu Yoksul Ülkeler (HIPC)	HPC	38	19	1,898	XXVIII	1,278.09	6.26	58.24	55.03	674	3.81	33.57			777	XXVIII	523.09
Alt Orta Gelirli Ülkeler	LMC	39	19	5,836	XXII	14,947.72	4.60	66.21	70.58	2,561	4.42	38.84			2,067	XXIII	5,293.14
Arap Ülkeleri	ARB	38	19	15,991	X	5,912.80	3.86	69.95	76.36	370	4.34	57.34			7,179	XVI	2,602.19
Avrupa Birliği	EUU	39	19	32,667	VI	16,553.53	10.19	80.54	99.09	507	5.20	74.36			34,290	VI	17,376.00
Avrupa ve Orta Asya (GOÜ)	ECA	39	19	13,515	XII	3,678.82	6.20	72.27	98.15	272	4.71	60.08			7,087	XVII	1,929.12
Avrupa ve Orta Asya (TÜ)	ECS	38	19	26,129	IIIX	23,488.14	9.53	76.70	98.95	899	5.15	70.49			24,696	VII	22,199.57
Diğer Küçük Devletler	PSS	37	19	8,387	XX	169.55	5.66	59.53	75.19	20	6.93	48.08			4,786	XIX	96.74
Doğu Asya ve Pasifik (GOÜ)	EAP	39	19	10,405	XVIII	20,870.31	5.11	73.82	94.54	2,006	4.43	50.93			5,536	XVIII	11,103.32
Doğu Asya ve Pasifik (TÜ)	EAS	38	19	13,455	XIII	30,255.13	7.13	74.73	94.92	2,249	5.18	54.78			9,377	XI	21,085.14
Düşük Gelirli Ülkeler	LIC	39	19	1,702	XXIX	1,444.56	5.36	61.62	60.36	849	4.08	29.98			664	XXIX	563.41
Düşük ve Orta Gelirli Ülkeler	LMY	39	19	8,102	XXI	47,140.49	5.83	68.85	80.42	5,818	4.31	47.05			4,130	XXI	24,028.80
En Az GÜ: BM Sınıflandırması	LDC	38	19	2,003	XXVII	1,799.43	5.23	61.13	58.71	898	4.21	30.37			816	XXVII	732.63
Euro Bölgesi	EMU	38	19	35,618	V	11,898.11	10.65	81.61	98.84	334		75.58			38,338	V	12,806.77
Güney Asya	SSF	39	19	4,841	XXIV	8,088.39	3.97	66.64	61.36	1,671	2.14	32.19			1,474	XXVI	2,462.01
Kuzey Amerika	NAC	37	19	50,637	I	17,791.43	17.21	78.99		351	5.40	81.30			53,533	I	18,809.05
Latin Amerika ve Karayipler (GOÜ)	LAC	39	19	13,186	XV	7,753.71	7.71	74.46	92.16	588	4.46	78.97			9,314	XII	5,476.80
Latin Amerika ve Karayipler (TÜ)	LCN	38	19	13,636	XI	8,390.61	7.68	74.64	92.41	615	4.46	79.25			9,635	X	5,928.82
OECD Üyeleri	OSS	38	19	36,277	IV	45,767.55	12.61	79.96		1,262	5.28	79.80			38,409	IV	48,456.70
Orta Gelirli Ülkeler	MIC	39	19	9,193	XIX	45,688.81	5.83	70.08	83.14	4,970	4.83	49.97			4,719	XX	23,453.84
Ortadoğu ve Kuzey Afr.(GOÜ)	MNA	39	19	17,945	IX	7,224.63	4.51	72.19	79.96	403		63.74			8,416	XIII	3,388.23

Ortadoğu ve Kuzey Afrika (TÜ)	MEA	38	19	11,872	XVII	4,101.03	5.67	71.43	77.69	345		60.09				XIV	
Pasifik Küçük Ada Ülkeleri	SAS	37	19	5,064	XXIII	11.55	5.77	69.68		2		36.98			3,447	XXII	7.86
Sahra-Altı Afrika (GOÜ)	UMC	39	19	3,112	XXVI	2,912.94	6.47	56.44	59.29	936	4.31	36.65			1,615	XXV	1,511.82
Sahra-Altı Afrika (TÜ)	SSA	38	19	3,127	XXV	2,929.58	6.45	56.44	59.32	937	4.31	36.65			1,625	XXIV	1,522.69
Üst Orta Gelirli Ülkeler	WLD	39	19	12,696	XVI	30,581.34	6.19	74.16	93.87	2,409	4.88	61.79			7,540	XV	18,161.10
Yüksek Gelir: nonOECD	NOC	38	19	31,720	VII	7,983.68	4.89	73.44	98.17	252		77.28			20,611	IIIX	5,187.63
Yüksek Gelir: OECD	OEC	38	19	40,114	II	42,297.51	12.91	80.69		1,054	5.40	80.55			43,903	II	46,293.66
Yüksek Gelirli Ülkeler	HIC	38	19	37,443	III	48,905.30	12.22	79.30		1,306	5.22	79.96			39,344	III	51,388.52
Dünya	OED	38	19	13,323	XIV	94,917.38	10.19	70.78	84.29	7,125	4.90	53.00			10,566	IX	75,275.92

Kaynak: World Bank World Development Indicators September 2014 & Human Development Report 2014

* BKH Gösterge Sayısı 60'tır. Ancak 16 Gösterge yetersiz veri nedeniyle hesaplanamamıştır. Bu yüzden analize konu edilen gösterge sayısı 60 yerine 44 olmuştur. Bu sütundaki gösterge sayısı ise ülkelerin potansiyel gösterge sayısı olan 44'ten kaç tanesi ile ilgili hesaplama yapılabildiğini göstermektedir.

** BKH Hedef Sayısı 21'dir. Ancak 2 Hedef ilgili herhangi bir göstergeye ait veri olmadığından hesaplanamamıştır. Bu yüzden analize konu edilen hedef sayısı 21 yerine 19 olmuştur. Bu sütundaki hedef sayısı ise ülkelerin potansiyel hedef sayısı olan 19'tan kaç tanesi ile ilgili hesaplama yapılabildiğini göstermektedir.

*** Ülkelerin SGP ile Kişi Başına GSMH (Uluslararası Cari 2011 \$) sıralamasını vermektedir. Veriler Dünya Bankası ve İGE raporundan (2014) derlenmiştir. 187 ülke kendi arasında sıralanırken, Dünya ile birlikte 29 Bölge-Gelir Grubu ise Roma Rakamları ile kendi arasında sıralanmıştır.

**** Ülkelerin Kişi Başına GSMH, Atlas metot (Cari \$) sıralamasını vermektedir. Verisi olan ülke sayısı 183'tür. Bu nedenle ülke sıralaması 187 yerine 183 ülke arasında yapılmıştır. Dünya ile birlikte 29 Bölge-Gelir Grubu ise Roma Rakamları ile kendi arasında sıralanmıştır.

EK 3: 1990-2014 Yılları Arasında Yayımlanan İnsani Gelişme Raporlarının Temaları

RAPOR YILI	RAPORUN TEMASI
1990	İnsani Gelişme Kavramı ve Ölçümü
1991	İnsani Gelişmenin Finansmanı
1992	İnsani Gelişmenin Küresel Boyutları
1993	İnsanların Katılımı
1994	İnsani Güvenliğin Yeni Boyutları
1995	Toplumsal Cinsiyet ve İnsani Gelişme
1996	Ekonomik Büyüme ve İnsani Gelişme
1997	Yoksulluğu Ortadan Kaldırmak İçin İnsani Gelişme
1998	İnsani Gelişme İçin Tüketim
1999	İnsani Bir Çehreyle Küreselleşme
2000	İnsan Hakları ve İnsani Gelişme
2001	Yeni Teknolojileri İnsani Gelişmenin Hizmetine Sunmak
2002	Parçalanmış Bir Dünyada Demokrasiyi Derinleştirmek
2003	Binyıl Kalkınma Hedefleri: İnsani Yoksulluğa Son Vermek İçin Uluslararası Bir Uzlaş
2004	Günümüzün Çeşitlilik Arz Eden Dünyasında Kültürel Özgürlük
2005	Uluslararası İşbirliği Yol Ayrımında: Eşitliksiz Bir Dünyada Yardım, Ticaret ve Güvenlik
2006	Kıtlığın Ötesinde: İktidar, Yoksulluk ve Küresel Su Krizi
2007-2008	İklim Değişikliğiyle Mücadele: Bölünmüş Bir Dünyada İnsani Dayanışma
2009	Engelleri Aşmak: Göç ve İnsani Gelişme
2010	Ulusların Gerçek Zenginliği: İnsani Gelişmenin Yolları
2011	Sürdürülebilirlik ve Eşitlik: Herkes İçin Daha İyi Bir Gelecek
2013	Güney'in Yükselişi: Farklılıklar Dünyasında İnsani Gelişme
2014	İnsani İlerlemeyi Sürdürmek: Kırılganlıkları Azaltmak ve Dayanıklılık Oluşturmak

EK 4: Analizimizde Kullanılan Göstergeler, Endeks Hesaplamasında Kullanılan Minimum ve Maksimum Değerler, Başarı Düzeyinin Hesaplamasında Kullanılan Ölçütler ve Analizlerde Kullanılabilen Verilerin Düzeyine İlişkin Bilgiler Tablosu

İLGİLİ AMAÇ/HEDEF/GÖSTERGE	KULLANILAN GÖSTERGE (Dünya Bankası Veri Setlerindeki Orijinal Adıyla)	ENDEKS HESAPLAMASINDA KULLANILAN MİNİMUM DEĞERLER			ENDEKS HESAPLAMASINDA KULLANILAN MAKSİMUM DEĞERLER			BAŞARI HEDEFİ ve AÇIKLAMALAR	MEVCUT/TAH MİN EDİLEN VERİLERİN OLMASI GEREKEN VERİYE ORANI	
		ÜLKE	YIL	DEĞER	ÜLKE	YIL	DEĞER		MEVCUT %	TAH MİN %
AMAÇ 1: YOKSULLUK VE AÇLIĞIN ORTADAN KALDIRILMASI										
Hedef 1 (1A): 1990 ile 2015 yılları arasında günlük geliri bir doların altında olan nüfusu yarıya indirmek										
1) Günlük geliri 1 doların (SGP) altında olan nüfusun oranı (Minimum)	Poverty headcount ratio at \$1.25 a day (PPP) (% of population)	Birçok	1990-2015	0	Birçok	1990-2015	70	2015 Yılına Gelindiğinde Oranı Yarıya İndirmek	17.80	91.67
2) Yoksulluk Açığı Oranı (Minimum)	Poverty gap at \$1.25 a day (PPP) (%)	Birçok	1990-2015	0	Birçok	1990-2015	40	2015 Yılına Gelindiğinde Oranı Yarıya İndirmek	17.05	75.00
3) En yoksul yüzde 20'lik nüfusun toplam tüketimden aldığı pay (Maksimum)	Income share held by lowest 20%	Bolivya						1990-2015 yılları arasında en az %20 artırılması (iyileştirilmesi).Spesifik bir hedef belirlenmediğinden serinin 2015-1990 dönemindeki ülke bazında ortalama değişim oranları dikkate alınarak belirlenmiştir.	15.80	63.43
			2000	0.82	Birçok	1990-2015	10.5			
Hedef 2 (1.B): Kadınlar ve gençler dahil herkes için tam ve verimli istihdam sağlamak										
4) Çalışan kişi başına gelir düzeyindeki artış oranı (Maksimum)	GDP per person employed (constant 1990 PPP \$)							1990-2015 yılları arasında en az %130 artırılması (iyileştirilmesi).Spesifik bir hedef belirlenmediğinden serinin 2015-1990 dönemindeki ülke bazında ortalama değişim oranları dikkate alınarak belirlenmiştir		
		Birçok	1990-2015	1500	Birçok	1990-2015	52000		67.95	68.52
5) İstihdam Edilenlerin 15+ Nüfus İçindeki Oranı (Maksimum)	Employment to population ratio, 15+, total (%)							1990-2015 yılları arasında en az %20 artırılması (iyileştirilmesi).Spesifik bir hedef belirlenmediğinden serinin 2015-1990 dönemindeki ülke bazında ortalama değişim oranları dikkate alınarak belirlenmiştir		
		Birçok	1990-2015	0	Birçok	1990-2015	65		87.68	92.13
6) Günlük geliri 1 doların (SGP) altında olan Çalışanların oranı	Proportion of employed people living below \$1 (PPP) per day	YETERSİZ VERİ NEDENİYLE HESAPLANAMAMIŞTIR								
7) Kendi hesabına çalışanların ve aile çalışanı olarak katkısı olanların toplam istihdam içerisindeki payı (Minimum)	Vulnerable employment, total (% of total employment)									
		Birçok	1990-2015	6	Birçok	1990-2015	90	2015 Yılına Gelindiğinde Oranı Yarıya İndirmek	33.31	83.80
Hedef 3 (1.C): 1990 ile 2015 yılları arasında açlıkla karşı karşıya olan nüfusun oranını yarıya indirmek										
8) Beş yaş altındaki çocuklar arasında düşük ağırlıklı çocuk oranı (Minimum)	Malnutrition prevalence, weight for age (% of children under 5)									
		Birçok	1990-2015	1	Birçok	1990-2015	42	2015 Yılına Gelindiğinde Oranı Yarıya İndirmek	13.51	86.11
9) Aşgari besleyici enerji tüketiminin altında kalan nüfusun oranı(Minimum)	Prevalence of undernourishment (% of population)									
		Birçok	2015	4	Birçok	1990-2015	42	2015 Yılına Gelindiğinde Oranı Yarıya İndirmek	69.30	93.52

AMAÇ 2: HERKESİN TEMEL EĞİTİM ALMASINI SAĞLAMAK										
Hedef 4 (2.A): 2015 yılına kadar dünyanın her yerindeki kız ve erkek çocukların, ilköğretimi eksiksiz olarak tamamlamasını sağlamak										
10) İlköğretimde Net Okullaşma Oranı (Maksimum)	School enrollment, primary (% net)	Etiyopya	1994	20.25	BKH Hedefi	2015	100	2015 yılında % 100 olması	58.96	96.76
11) İlköğretimde 1. Sınıfa Başlayan öğrenciler arasından son sınıfa ulaşanların oranı (Maksimum)	Persistence to last grade of primary, total (% of cohort)	Kamboçya	1997	14.19	BKH Hedefi	2015	100	2015 yılında % 100 olması	47.43	94.44
12) 15-24 Yaş Grubunda Okur-Yazarlık Oranı (Maksimum)	Literacy rate, youth total (% of people ages 15-24)	Nijer	2001	14.00	BKH Hedefi	2015	100	2015 yılında % 100 olması	10.67	85.65
AMAÇ 3: KADINLARIN DURUMUNU GÜÇLENDİRMEK VE TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİNİ SAĞLAMAK										
Hedef 5 (3.A): Toplumsal cinsiyet eşitsizliğini ilk ve orta öğretimde tercihen 2005 yılına kadar ve eğitimin her düzeyinde 2015 yılına kadar ortadan kaldırmak.										
13) İlk, orta ve yükseköğretimde cinsiyet oranı (a, b ve c ortalaması) (Maksimum)	a- Ratio of female to male secondary enrollment (%)	Afganistan	2004	20.96	BKH Hedefi	2015	100	2015 yılında % 100 olması	69.15	98.17
	b- Ratio of female to male primary enrollment (%)	Afganistan	1993	34.93	BKH Hedefi	2015	100	2015 yılında % 100 olması	79.12	100.00
	c- Ratio of female to male tertiary enrollment (%)	Çad	2005	6.39	BKH Hedefi	2015	100	2015 yılında % 100 olması	59.62	95.37
14) Tarım dışı sektörlerde ücretli olarak çalışan kadınların oranı (Maksimum)	Share of women employed in the nonagricultural sector (% of total nonagricultural employment)	Çad	1990	3.8	BKH Hedefi	2015	50	2015 yılında % 50 olması	51.09	100.00
15) Parlamentoda kadın milletvekillerinin oranı (Maksimum)	Proportion of seats held by women in national parliaments (%)	Birçok	1990-2015	0	Max Değer	2015	50	2015 yılında % 50 olması. Ancak sadece tek bir ülkenin bu hedefi gerçekleştirebileceği nedeniyle bu gösterge için endeks değerinin hesaplanmasında Maksimum değer olarak serinin 2015-1990 dönemindeki ülke bazında ortalama değişim oranları dikkate alınarak % 35 belirlenmiştir.	65.36	98.15
AMAÇ 4: ÇOCUK ÖLÜMLERİNİ AZALTMAK										
Hedef 6 (4.A): 1990 ve 2015 Yılları Arasında Beş Yaş Altı Çocukların Ölümünün 2/3 Oranında Azaltılması										
16) Beş Yaş Altı Ölüm Hızı (Minimum)	Mortality rate, under-5 (per 1,000)	Liechtenstein	2015	2.1	Nijer	1990	313.7	1990-2015 yılları arasında Beş Yaş Altı ölümlerini 2/3 oranında azaltmak	99.07	99.54
17) Bebek Ölüm Hızı (Minimum)	Mortality rate, infant (per 1,000 live births)	İzlanda	2015	1.7	Liberya	1990	160.8	1990-2015 yılları arasında bebek ölümlerini 2/3 oranında azaltmak	99.07	100.00
18) Bir Yaşındaki Çocukların Kızamığa karşı Tam Aşılı Olma Oranı (Maksimum)	Immunization, measles (% of children ages 12-23 months)	Etiyopya	1992	11.99	BKH Hedefi	2015	100	2015 yılında % 100 olması	96.34	99.07

AMAÇ 5: ANNE SAĞLIĞINI İYİLEŞTİRMEK										
Hedef 7 (5.A): 1990 ve 2015 Yılları Arasında Gebelik, Doğum ve Lohusalık Sırasında Meydana Gelen Anne Ölümlerinin ¾ Oranında Azaltılması										
19) Anne ölüm Oranı (Minimum)	Maternal mortality ratio (modeled estimate, per 100,000 live births)	Estonya	2010	2	Liberya	1995	1900	1990-2015 yılları arasında anne ölümlerini ¾ oranında azaltmak	21.68	96.76
20) Eğitilmiş Sağlık Personeli Tarafından Yapıtılan Doğumların Oranı (Maksimum)	Births attended by skilled health staff (% of total)	Ekvator Ginesi	1994	5	BKH Hedefi	2015	100	2015 yılında % 100 olması	21.68	98.61
Hedef 8 (5.B): 2015 yılına kadar üreme sağlığında evrensel erişimin sağlanması										
21) Gebeliğin önlenmesindeki korunma yaygınlık oranı (Maksimum)	Contraceptive prevalence (% of women ages 15-49)	Gine	1990-1992	1.7	Max Değer	2015	85	2015 yılında % Max ülke değeri (% 85) olması. Spesifik bir hedef belirlenmediğinden hedef Serinin 2015-1990 dönemindeki ülke bazında oranları dikkate alınarak belirlenmiştir.	16.14	100.00
22) Genç nüfustaki doğum oranı (Minimum)	Adolescent fertility rate (births per 1,000 women ages 15-19)	Slovenya	2011-2015	1.45	Angola	1990	227.09	1990-2015 yılları arasında ¾ oranında azaltmak: Spesifik bir hedef belirlenmediğinden hedef değer olarak dönemdeki ülke bazında ortalama değişim oranları dikkate alınarak belirlenmiştir.	97.69	100.00
23) Doğum Öncesi Bakım (Doğumdan önce En az 1 ve 4 kez doktor ziyareti) (Maksimum)	Pregnant women receiving prenatal care (%)	Nepal	1991	15.4	BKH Hedefi	2015	100	2015 yılında % 100 olması	13.97	90.74
24) Aile planlamasında karşılanmayan ihtiyaç (Minimum)	Unmet need for contraception (% of married women ages 15-49)	Kırgızistan	2006	1.1	Haiti	1995	44.5	1990-2015 yılları arasında ¾ oranında azaltmak: Spesifik bir hedef belirlenmediğinden hedef değer olarak dönemdeki ülke bazında ortalama değişim oranları dikkate alınarak belirlenmiştir.	10.10	70.83
AMAÇ 6: HIV/AIDS SITMA VE DİĞER SALGIN HASTALIKLARLA MÜCADELE										
Hedef 9 (6.A): 2015 Yılına Gelindiğinde HIV/AIDS Oranını Yarıya İndirmek ve daha sonra Yayılımını Durdurmuş Olmak ve Geriletmeye Başlamak										
25) 15-24 Yaşlarındaki Nüfusta HIV'nin Yaygınlık Oranı (Minimum)	Prevalence of HIV, (% ages 15-49) WDI or Prevalence of HIV, total (% of population ages 15-49)	Birçok	1990-2015	0.1	Botsvana	2000	28.2	2015 Yılına Gelindiğinde 2001 yılındaki HIV/AIDS Oranını Yarıya İndirmek	54.69	94.44
26) En Son Yüksek Riskli Cinsel İlişkide Kondom Kullanımı (Maksimum)	Condom use to overall contraceptive use among currently married women 15-49 years old, percentage	Birçok	1990-2012	0.1	BKH Hedefi	2015	40	2015 yılında % Max ülke değeri (% 40) olması. Spesifik bir hedef belirlenmediğinden hedef Serinin 2015-1990 dönemindeki ülke bazında oranları dikkate alınarak belirlenmiştir.	12.14	92.59
27) 15-24 Yaşlarındaki Nüfus içinde HIV/AIDS Hakkında Doğru Bilgilere Sahip Olanların Oranı	Proportion of population aged 15-24 years with comprehensive correct knowledge of HIV/AIDS	YETERSİZ VERİ NEDENİYLE HESAPLANAMAMIŞTIR								
28) 10-14 Yaşlarındaki Okula Devam Eden Yetim Kalmış Çocukların Okula Devam Eden Yetim Olmayan çocuklara Oranı	Ratio of school attendance of orphans to school attendance of non-orphans ages 10-14	YETERSİZ VERİ NEDENİYLE HESAPLANAMAMIŞTIR								

Hedef 10 (6.B): 2010 Yılına Gelindiğinde HIV/AIDS Tedavisine İhtiyaç Duyanların Evrensel Tedavi Yöntemlerine Erişimini Sağlamak İLGİLİ HERHANGİ BİR GÖSTERGEYE AİT VERİ OLMADIĞINDAN HESAPLANAMAMIŞTIR										
29) Toplam Nüfus İçinde İlerlemiş HIV'li Olanların antiretroviral ilaçlara Erişimi Olanların Oranı	Antiretroviral therapy coverage (% of people with advanced HIV infection)	YETERSİZ VERİ NEDENİYLE HESAPLANAMAMIŞTIR								
Hedef 11 (6.C): 2015 Yılına Gelindiğinde Sıtmanın ve Diğer Hastalıkların Oranını Yarıya İndirmek ve daha sonra Yayılımını Durdurmuş Olmak ve Geriletmeye Başlamak										
30) Sıtma Yaygınlık Oranı ve Sıtmayla İlişkili Ölüm Oranları	Malaria cases reported	YETERSİZ VERİ NEDENİYLE HESAPLANAMAMIŞTIR								
31) Haşere İlaçlı Cibinlikte Yatan 5 Yaş altı Çocukların Oranı	Use of insecticide-treated bed nets (% of under-5 population)	YETERSİZ VERİ NEDENİYLE HESAPLANAMAMIŞTIR								
32) Uygun sıtma ilaçlarıyla tedavi edilen 5 yaş altı ateşli çocukların oranı	Children with fever receiving antimalarial drugs (% of children under age 5 with fever)	YETERSİZ VERİ NEDENİYLE HESAPLANAMAMIŞTIR								
33) Tüberküloz Yaygınlık Oranı ve Tüberkülozla İlişkili Ölüm Hızları (a ve b ortalaması) (Minimum)	a- Incidence of tuberculosis (per 100,000 people)	Birçok	1990-2015	0	BKH Hedefi	Alınan Değer	400	2015 Yılına Gelindiğinde Oranı Yarıya İndirmek	94.97	99.54
	b- Tuberculosis death rate (per 100,000 people)	Birçok	1990-2015	0	BKH Hedefi	Alınan Değer	100	2015 Yılına Gelindiğinde Oranı Yarıya İndirmek	94.97	99.54
34) Doğrudan Gözlenen Tedavi Kısa Dönemli Kursu Sırasında Bulunan ve Tedavi Edilen Tüberküloz Vakalarının Oranı (Maksimum)	Tuberculosis treatment success rate (% of registered cases)	Burkina Faso	1990	5	BKH Hedefi	2015	100	2015 yılında % 100 olması	66.04	100.00
AMAÇ 7: ÇEVRESEL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİN SAĞLANMASI										
Hedef 12 (7.A): Sürdürülebilir kalkınma ilkelerini ülke politikaları ve programları ile bütünleştirmek ve çevresel kaynakların yok oluşunu tersine çevirmek										
35) Ormanların kapladığı alan (Maksimum)	Forest area (% of land area)	Birçok	1990-2015	0	Birçok	1990-2015	40	Ormanlık alanın 1990-2015 yılları arasında en az %20 artırılması (iyileştirilmesi).Spesifik bir hedef belirlenmediğinden serinin 2015-1990 dönemindeki ülke bazında ortalama değişim oranları dikkate alınarak belirlenmiştir)	97.87	99.54
36) Kişi başına ve Her 1 dolarlık GDP (SGP) başına CO2 miktarı (Minimum)	a- CO2 emissions (kg per PPP \$ of GDP)	Birçok	1990-2015	0.1	Birçok	1990-2015	1.5	1990-2015 yılları arasında ¼ oranında azaltmak: Spesifik bir hedef belirlenmediğinden hedef değer olarak dönemdeki ülke bazında ortalama değişim oranları dikkate alınarak belirlenmiştir	92.11	97.22
	b -CO2 emissions (metric tons per capita)	Birçok	1990-2015	0.1	Birçok	1990-2015	20	2015 Yılına Gelindiğinde Oranı Yarıya İndirmek : Spesifik bir hedef belirlenmediğinden Serinin 2015-1990 dönemindeki ülke bazında ortalama değişim oranları dikkate alınarak belirlenmiştir)	96.56	99.54
37) Ozon tabakasına zarar veren maddelerin tüketimi	Consumption of ozone-depleting substances	YETERSİZ VERİ NEDENİYLE HESAPLANAMAMIŞTIR								
38) Güvenli biyolojik sınırlar içinde balık stoklarının oranı	Proportion of fish stocks within safe biological limits	YETERSİZ VERİ NEDENİYLE HESAPLANAMAMIŞTIR								
39) Kullanılan toplam su kaynaklarının oranı	Proportion of total water resources used	YETERSİZ VERİ NEDENİYLE HESAPLANAMAMIŞTIR								

Hedef 13 (7.B): Biyoçeşitlilik kayıplarının azaltılması, 2010 itibarıyla kayıp oranında önemli düşüşler gerçekleşmesi										
40) Koruma altındaki karasal ve deniz alanların oranı (Maksimum)	Terrestrial and marine protected areas (% of total territorial area)	Birçok	1990-2015	0	BKH Hedefi	1990-2015	35	Koruma altındaki alanın 1990-2015 yılları arasında en az %100 artırılması (iyileştirilmesi). Spesifik bir hedef belirlenmediğinden serinin 2015-1990 dönemindeki ülke bazında ortalama değişim oranları dikkate alınarak belirlenmiştir)	94.34	99.54
41) Tükenme Tehdidinde Olan Türlerin Oranı	Proportion of species threatened with extinction	YETERSİZ VERİ NEDENİYLE HESAPLANAMAMIŞTIR								
Hedef 14 (7.C): 2015 yılına kadar güvenli içe suyu ve temel atık sistemine erişimi olmayan nüfusun yarı yarıya azaltılması										
42) İyileştirilmiş su kaynaklarına sürdürülebilir ulaşımı sağlamış nüfusun oranı, kentsel ve kırsal (Maksimum)	Improved water source (% of population with access)	Mali	1990	28.1	BKH Hedefi	2015	100	2015 yılında % 100 olması	95.54	98.15
43) İyileştirilmiş atık su yönetimine ulaşımı olan kentsel nüfusun oranı (Maksimum)	Improved sanitation facilities (% of population with access)	Nijer	1990	4.3	BKH Hedefi	2015	100	2015 yılında % 100 olması	93.79	97.69
Hedef 15 (7.D): 2020 yılına kadar geçekonduda yaşayan en az 100 milyon kişinin yaşamalarında belirgin bir iyileşmenin sağlanması										
44) Geçekonduda yaşayan kentsel nüfusun oranı (Minimum)	Population living in slums (% of urban population)	Singapur	2015	1	Etiyopya	1990	99	1990-2015 yılları arasında 2/3 oranında azaltmak Spesifik bir hedef belirlenmediğinden hedef dönemindeki ülke bazında ortalama değişim oranları dikkate alınarak belirlenmiştir.	7.85	85.19
AMAÇ 8: KALKINMA İÇİN KÜRESEL ORTAKLIKLAR GELİŞTİRME										
Hedef 16 (8.A): Ulusal ve uluslararası düzeyde iyi bir yönetim, kalkınma ve yoksulluğun azaltılmasını da içeren açık, kurallara dayalı, tahmin edilebilir, ayrımcı olmayan bir ticari ve finansal sistem geliştirmek										
Hedef 17 (8.B): Az gelişmiş ülkelerin ihracatları için tarife ve kota muafiyetleri; ağır borç yükü altındaki yoksul ülkeler için geliştirilmiş borç rahatlatma programları ve ikili resmi borçların iptalini ve ayrıca yoksulluğu azaltmayı hedefleyen ülkeler için daha cömert resmi kalkınma yardımı (ODA) sağlayarak bu ülkelerin özel ihtiyaçlarını karşılamak										
Hedef 18 (8.C): Denize kıyısı olmayan ülkelerin ve kalkınmakta olan küçük ada ülkelerinin özel ihtiyaçlarını ele almak										
Hedef 19 (8.D): Borçları uzun vadede sürdürülebilir hale getirmek için ulusal ve uluslararası önlemler almak ve kalkınmakta olan ülkelerin borç problemleri ile kapsamlı şekilde ilgilenmek										
RESMİ KALKINMA YARDIMLARINA (ODA) İLİŞKİN GÖSTERGELER										
45) OECD/DAC donör ülkelerinin GSMH'nin yüzdesi olarak toplam ve en az gelişmiş ülkelere yönelik Net Resmi Kalkınma Yardımı (ODA) (Maksimum)	Net ODA provided, total (% of GNI)	Başlangıç	1990	0	BKH Hedef	2015	0.7	Hedef 2015 yılında (% 0.7) olması. Ancak bu göstere için endeks değerinin ve kalkınma düzeyinin hesaplanmasında max değer olarak Serinin 2015-1990 dönemindeki ülke bazında ortalama dikkate alınarak (% 0.30) belirlenmiştir. Bu ülkeler geliştirmekte olan ülkelere yardımda bulduklarından minimum endeks değeri 0.5 olarak dikkate alınmıştır.	87.26	100.00

46) OECD/DAC donör ülkelerinin temel sosyal hizmetler için (temel eğitim, temel sağlık, beslenme, temiz su ve atık sistemi) toplam iki taraflı, sektöre ayrılabilir Resmi Kalkınma Yardımının (ODA) oranı (Maksimum)	Bilateral, sector-allocable ODA to basic social services (% of bilateral ODA commitments)	Başlangıç	1990	0	BKH Hedef	2015	15	2015 yılında (% 20) olması. Ancak bu gösterge için endeks değerinin ve kalkınma düzeyinin hesaplanmasında max değer olarak Serinin 2015-1990 dönemindeki ülke bazında ortalaması dikkate alınarak (% 15) belirlenmiştir.	71.49	100.00	
47) OECD/DAC donör ülkelerinin karşılıksız ikili ODA oranı (Maksimum)	Bilateral ODA commitments that is untied (% of bilateral ODA commitments)	İtalya	1991	7	BKH Hedef	2015	100	2015 Hedefi (Max ülke değeri) (%100)	82.03	100.00	
48) Kara ile çevrili ülkelerin aldıkları ODA'nın GSMH'larına oranı (Minimum)	ODA received in small island developing States as a proportion of their gross national incomes	Birçok	1990-2015	0.1	Birçok	1990-2015	1.5	2015 yılında %10 düzeyi. Spesifik bir hedef belirlenmediğinden hedef 2015 yılında %20 (Serinin 2015-1990 dönemindeki ülke bazında ortalama değişim oranları dikkate alınarak belirlenmiştir)	74.20	99.54	
49) Küçük ada ülkelerinin aldıkları ODA'nın GSMH'larına oranı (Minimum)											
PİYASAYA ERİŞİME İLİŞKİN GÖSTERGELER											
50) Gelişmiş ülkelerin gelişmekte olan ve az gelişmiş ülkelere yaptıkları toplam ithalatın (silahlar hariç olmak üzere miktar) oranı (gümrüksüz) (Maksimum)	Developed country imports from developing countries, admitted duty free, percentage & 8.6b Developed country imports from the LDCs, admitted duty free, percentage	Micronesya	2000	2.3	BKH Hedef	2015	100	2015 Hedefi (Max ülke değeri) (%100)	72.73	100.00	
51) Gelişmiş ülkeler tarafından gelişmekte olan ülkelerin tarımsal ürünlerine, tekstil ve giyimde uygulanan ortalama gümrük tarifeleri (Minimum)	a- Average tariffs imposed by developed countries on agricultural products from developing countries (%) b- Average tariffs imposed by developed countries on textile products from least developed countries (%) c- Average tariffs imposed by developed countries on clothing products from least developed countries (%)	EU	Average	2015	5.14	Avustralya	1990	21.46	2015 yılında 1996 yılına göre tarifelerin % 50 azaltılması-(Serinin 1996-2015 dönemindeki ülke bazında ortalama değişim oranları dikkate alınarak belirlenmiştir)	71.43	100.00
52) OECD ülkeleri için Gayri Safi Milli Hasıllarının oranı olarak tarımsal destek hesabı	Agricultural support estimate (% of GDP)	YETERSİZ VERİ NEDENİYLE HESAPLANAMAMIŞTIR									
53) Ticaret kapasitesi oluşturmak için sağlanan Resmi Kalkınma Yardımının (ODA) oranı	ODA provided to help build trade capacity, percentage	YETERSİZ VERİ NEDENİYLE HESAPLANAMAMIŞTIR									
BORÇLARIN SÜRDÜRÜBİLİRLİĞİ İLE İLGİLİ GÖSTERGELER											
54) HIPC (Ağır Borçlu Yoksul Ülkeler) karar ve tamamlama (kümülatif) puanlarına ulaşan toplam ülke sayısı	Total number of countries that have reached their HIPC decision points and number that have reached their HIPC completion points (cumulative)	YETERSİZ VERİ NEDENİYLE HESAPLANAMAMIŞTIR									
55) HIPC (Ağır Borçlu Yoksul Ülkeler) inisiyatifi altında borç hafifletmesi	Debt relief committed under HIPC initiative, cumulative million US\$ in end-2009 NPV terms	YETERSİZ VERİ NEDENİYLE HESAPLANAMAMIŞTIR									

56) Mal ve hizmetlerin ihracının yüzdesi olarak borç servisi (Minimum)	Total debt service (% of exports of goods, services and income)	Birçok	1990-2015	1	Birçok	1990-2015	50	1990-2015 yılları arasında %4 oranında azaltmak. Spesifik bir hedef belirlenmediğinden hedef dönemdeki ülke bazında ortalama değişim oranları dikkate alınarak belirlenmiştir.	52.54	62.04
Hedef 20 (8.E): Kalkınmakta olan ülkelerin önemli ilaçlara makul fiyatlarla ulaşması için ilaç şirketleri ile işbirliği yapmak İLGİLİ HERHANGİ BİR GÖSTERGEYE AIT VERİ OLMADIĞINDAN HESAPLANAMAMIŞTIR										
57) Satın alınabilir, temel ilaçlara sürekli olarak ulaşabilen nüfusun oranı	Proportion of population with access to affordable essential drugs on a sustainable basis	YETERSİZ VERİ NEDENİYLE HESAPLANAMAMIŞTIR								
Hedef 21 (8.F): Başta bilgi ve iletişim olmak üzere yeni teknolojilerden yararlanmak için özel sektör ile işbirliği içinde olmak										
58) 100 kişi başına düşen sabit telefon hattı (Maksimum)	Telephone lines (per 100 people)	Birçok	1990-2015	0.5	Birçok	1990-2015	50	Sabit telefon kullanım oranının 4 kat (%300) artırılması. Spesifik bir hedef belirlenmediğinden serinin 2015-1990 dönemindeki ülke bazında ortalama değişim oranları dikkate alınarak belirlenmiştir.	97.79	100.00
59) 100 kişi başına düşen cep telefonu aboneliği sayısı (Maksimum)	Mobile cellular subscriptions (per 100 people)	Birçok	1990-2015	0.5	Birçok	1990-2015	100	Cep Telefon abone sayısının 2015 yılında %150 olması. Spesifik bir hedef belirlenmediğinden serinin hedef yılı olan 2015 değerleri istatistik sonuçları baz alınarak hesaplanmıştır. Serinin 2015-1990 dönemindeki ülke bazında ortalama değişim oranları anlamsız sonuçlar verdiği için dikkate alınmamıştır. Ancak bu gösterge için endeks değerinin ve kalkınma düzeyinin hesaplanmasında max değer olarak herkesin cep telefonu aboneliği olduğu oran olan %100 alınmıştır.	97.54	100.00
60) 100 kişi başına düşen internet kullanıcı sayısı (Maksimum)	Internet users (per 100 people)	Birçok	1990-2015	0.1	Birçok	1990-2015	80	İnternet erişimi olanların oranının 2015 yılında %80 olması. Spesifik bir hedef belirlenmediğinden serinin hedef yılı olan 2015 değerleri istatistik sonuçları baz alınarak hesaplanmıştır.	84.26	100.00

Kaynak: Dünya Bankası, Birleşmiş Milletler ve Diğer İlgili Uluslararası Kuruluşların Veri Setlerinden faydalanılmıştır.

*16 Gösterge (6, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 37, 38, 39, 41, 52, 53, 54, 55 ve 57 nolu göstergeler) yetersiz veri nedeniyle hesaplanamamıştır. Bu yüzden analize konu edilen gösterge sayısı 60 yerine 44 olmuştur.

** 2 Hedef (Hedef 10:6B ve Hedef 20:8E) ilgili herhangi bir göstergeye ait veri olmadığından hesaplanamamıştır. Bu yüzden analiz edilebilen hedef sayısı 21 yerine 19 olmuştur.

EK 5:/A Ağırlıklı Ortalamayla Hesaplanan BKH Genel Endeks Sonuçları, Ülkelerin BKH Genel Sıralaması ve Her Bir BKH Amaçları Çerçevesinde Kalkınma Düzeyleri (Ülkelerin Alfabetik Sırasına Göre Düzenlenmiş)

Ülkeler/Yıllık Bazda BKH Genel Endeks Değeri	1990	2000	2010	2013	2015	* SIRA	ÜLKELERİN 2015 YILI BKH ENDEKS BAZLI KALKINMA DÜZEYİ	AMAÇ 1 YOKSULLUK	AMAÇ 2 EĞİTİM	AMAÇ 3 CİNSİYET EŞİTLİĞİ	AMAÇ 4 ÇOCUK SAĞLIĞI	AMAÇ 5 ANNE SAĞLIĞI	AMAÇ 6 HIV/AIDS SALGIN HAST.	AMAÇ 7 ÇEVRE	AMAÇ 8 KÜRESEL İŞBİRLİĞİ
Afganistan	0.3865	0.4830	0.5870	0.6168	0.6355	178	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	YÜKSEK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK
Almanya	0.8425	0.9092	0.9389	0.9601	0.9663	2	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Amerika B.D	0.8391	0.8621	0.8889	0.9270	0.9336	24	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK
Andorra	0.7888	0.8324	0.9241	0.9170	0.9116	39	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	DÜŞÜK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK
Angola	0.3838	0.4671	0.6133	0.6589	0.6810	160	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA
Antigua ve Barb.	0.7257	0.8415	0.8218	0.8222	0.8130	115	ORTA	YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	ÇOK YÜKSEK
Arjantin	0.7190	0.7914	0.8652	0.8770	0.8868	49	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK
Arnavutluk	0.7682	0.7625	0.8391	0.8531	0.8588	77	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA
Avustralya	0.8024	0.8799	0.9275	0.9415	0.9448	15	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK
Avusturya	0.8128	0.8761	0.9025	0.9284	0.9422	18	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK
Azerbaycan	0.6317	0.6945	0.8022	0.8250	0.8429	95	ORTA	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK
Bahamalar	0.8134	0.8404	0.8821	0.8862	0.8821	54	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK
Bahreyn	0.7081	0.7778	0.8474	0.8633	0.8734	63	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	DÜŞÜK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK
Bangladeş	0.4285	0.5631	0.6667	0.6982	0.7179	149	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
Barbados	0.8187	0.8590	0.8989	0.9128	0.9159	34	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK
Belarus	0.8035	0.8375	0.8999	0.9055	0.9120	38	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK
Belçika	0.7883	0.8718	0.9228	0.9406	0.9501	10	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Belize	0.6673	0.7635	0.8100	0.8320	0.8466	92	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK	ORTA
Benin	0.4450	0.5482	0.6497	0.6759	0.6953	157	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK

Bhutan	0.4629	0.6229	0.7602	0.7873	0.8034	120	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA
Birleşik Arap E.	0.7480	0.7882	0.8502	0.8692	0.8764	60	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK
Birleşik Krallık	0.8238	0.8916	0.9309	0.9393	0.9458	14	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Bolivya	0.5722	0.6828	0.7752	0.7991	0.8086	118	ORTA	DÜŞÜK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA
Bosna Hersek	0.7216	0.7574	0.8300	0.8511	0.8623	76	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA
Botsvana	0.6663	0.7073	0.7685	0.7890	0.8061	119	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA
Brezilya	0.6858	0.7728	0.8535	0.8621	0.8697	70	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK
Brunei Dar.	0.7818	0.8596	0.9052	0.9156	0.9236	29	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK
Bulgaristan	0.7910	0.8212	0.9054	0.9133	0.9219	31	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK
Burkina Faso	0.3745	0.4497	0.6037	0.6421	0.6727	163	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Burundi	0.4295	0.4674	0.6219	0.6514	0.6678	167	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK
Cape Verde	0.6177	0.7215	0.7885	0.8020	0.8102	117	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Çek Cum.	0.8314	0.8643	0.9006	0.9055	0.9098	40	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK
Cezayir	0.6404	0.7258	0.8075	0.8370	0.8424	96	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK
Chad	0.2923	0.3582	0.4585	0.5138	0.5441	187	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK
Cibuti	0.4878	0.4910	0.6157	0.6411	0.6570	172	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Çin	0.6998	0.7708	0.8535	0.8663	0.8738	62	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK
Danimarka	0.8800	0.9328	0.9311	0.9456	0.9549	6	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Dominik Cum.	0.6703	0.7565	0.8152	0.8297	0.8400	98	ORTA	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA
Dominika	0.7019	0.7788	0.8361	0.8475	0.8539	82	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA
Ekvator	0.6596	0.7684	0.8594	0.8702	0.8782	58	YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA
Ekvator Ginesi	0.4795	0.5729	0.6520	0.6903	0.7103	151	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA
El Salvador	0.6214	0.7263	0.8183	0.8401	0.8537	83	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA
Endonezya	0.6190	0.6999	0.7810	0.7947	0.8012	122	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA

Eritre	0.4522	0.5529	0.6405	0.6696	0.6860	159	DÜŞÜK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK
Ermenistan	0.7636	0.7723	0.8318	0.8396	0.8485	90	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA
Estonya	0.7733	0.8647	0.9059	0.9065	0.9159	35	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Etiyopya	0.3357	0.4262	0.5782	0.6161	0.6395	177	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK
Fas	0.5494	0.6533	0.7715	0.7935	0.7975	124	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA
Fiji	0.7005	0.7626	0.8134	0.8425	0.8547	81	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK
Fildişi Sahilleri	0.4533	0.5376	0.6131	0.6360	0.6462	176	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK
Filipinler	0.6563	0.7171	0.7700	0.8007	0.8161	112	ORTA	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA
Filistin	0.6947	0.7403	0.7886	0.8249	0.8313	103	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA
Finlandiya	0.8613	0.9166	0.9331	0.9385	0.9429	17	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK
Fransa	0.8131	0.8648	0.9243	0.9449	0.9521	7	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Gabon	0.6270	0.6432	0.7401	0.7594	0.7698	133	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	YÜKSEK	ORTA
Gambiya	0.4920	0.5912	0.6774	0.6921	0.7044	152	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK
Gana	0.4906	0.5767	0.7057	0.7374	0.7540	138	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
Gine	0.3481	0.4646	0.6250	0.6509	0.6674	168	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK
Gine Bissau	0.3765	0.4749	0.6035	0.6327	0.6554	173	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Grenada	0.7914	0.8060	0.8446	0.8793	0.8861	53	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK
Guatemala	0.5990	0.6918	0.7770	0.7862	0.7953	126	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA
Güney Afrika	0.6452	0.6775	0.7423	0.7564	0.7653	135	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	YÜKSEK
Güney Kıbrıs	0.8022	0.8569	0.8381	0.8964	0.9124	37	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK
Güney Kore	0.7765	0.8552	0.8857	0.9118	0.9169	32	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK
Gürcistan	0.6723	0.7369	0.8172	0.8421	0.8566	78	ORTA	ORTA	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA
Guyana	0.6758	0.7192	0.7849	0.7912	0.7960	125	ORTA	ORTA	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
Haiti	0.4605	0.5349	0.5944	0.6453	0.6667	169	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK

Hindistan	0.4638	0.5493	0.6936	0.7203	0.7379	142	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
Hrvatistan	0.8038	0.8534	0.9052	0.9072	0.9127	36	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK
Hollanda	0.8407	0.9143	0.9334	0.9563	0.9656	3	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Honduras	0.6321	0.7321	0.8022	0.8117	0.8242	108	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA
Hong Kong	0.8226	0.8601	0.9113	0.9215	0.9277	26	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK
Irak	0.6242	0.6570	0.7157	0.7361	0.7430	140	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA
İran İslam C.	0.6687	0.7434	0.8221	0.8426	0.8499	87	ORTA	ORTA	ÇOK YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK
İrlanda	0.7897	0.8827	0.9100	0.9275	0.9319	25	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK
İspanya	0.8105	0.8845	0.9361	0.9405	0.9510	9	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK
İsrail	0.8370	0.9036	0.9238	0.9346	0.9394	21	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK
İsveç	0.8724	0.9325	0.9589	0.9713	0.9764	1	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
İsviçre	0.8051	0.9026	0.9414	0.9554	0.9596	5	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
İtalya	0.7983	0.8586	0.9214	0.9379	0.9413	19	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK
İzlanda	0.8815	0.9219	0.9483	0.9479	0.9511	8	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK
Jamaika	0.7299	0.7587	0.8038	0.8175	0.8245	107	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
Japonya	0.8284	0.8682	0.8901	0.9194	0.9246	28	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK
Kamboçya	0.4442	0.5432	0.7127	0.7502	0.7695	134	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Kamerun	0.5194	0.5685	0.6742	0.7148	0.7324	146	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
Kanada	0.8022	0.8562	0.9245	0.9419	0.9476	13	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK
Karadağ	0.7278	0.7898	0.8446	0.8717	0.8887	48	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK
Katar	0.7459	0.7838	0.8441	0.8699	0.8782	59	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK
Kazakistan	0.7380	0.7452	0.8029	0.8401	0.8489	88	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	YÜKSEK
Kenya	0.5059	0.5870	0.6618	0.6876	0.6995	153	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Kırgız Cum.	0.7169	0.7303	0.7979	0.8093	0.8142	114	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK

Kiribati	0.6420	0.6847	0.7526	0.7739	0.7834	129	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK
Kolombiya	0.7039	0.7786	0.8345	0.8447	0.8515	85	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA
Komor Adaları	0.5228	0.5901	0.6437	0.6658	0.6752	162	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Kongo Cum.	0.5244	0.5458	0.6743	0.7070	0.7208	148	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA
Kongo Dem. C.	0.4228	0.4982	0.5496	0.5768	0.5990	184	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK
Kosta Rika	0.7780	0.8178	0.8837	0.8940	0.9050	42	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK
Küba	0.7960	0.8407	0.8833	0.8924	0.9000	43	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA
Kuveyt	0.6860	0.7796	0.8501	0.8707	0.8744	61	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK
Lao PDR	0.4103	0.5339	0.6819	0.7336	0.7623	137	DÜŞÜK	DÜŞÜK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
Lesotho	0.5750	0.5565	0.6243	0.6503	0.6643	170	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	YÜKSEK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK
Letonya	0.7741	0.8482	0.8986	0.9090	0.9161	33	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK
Liberya	0.3765	0.4705	0.5521	0.5854	0.6050	183	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Libya	0.7007	0.7539	0.8229	0.8471	0.8512	86	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK
Liechtenstein	0.7824	0.8429	0.8907	0.8939	0.8973	46	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Litvanya	0.7953	0.8475	0.8907	0.9026	0.9062	41	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK
Lübnan	0.6837	0.7716	0.8124	0.8407	0.8516	84	ORTA	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK
Lüksemburg	0.8191	0.9150	0.9409	0.9488	0.9480	12	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Macaristan	0.7892	0.8222	0.8689	0.8795	0.8863	52	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA
Madagaskar	0.4173	0.5094	0.6080	0.6482	0.6633	171	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Makedonya	0.7306	0.7490	0.8401	0.8584	0.8723	66	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA
Malavi	0.4029	0.4983	0.6452	0.6752	0.6960	156	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK
Maldivler	0.6348	0.7616	0.8446	0.8594	0.8683	71	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA
Malezya	0.7374	0.8293	0.8711	0.8799	0.8864	50	YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK
Mali	0.3245	0.4267	0.5568	0.5879	0.6083	181	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK

Malta	0.7803	0.8555	0.8695	0.8904	0.8991	44	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	ÇOK YÜKSEK
Mauritius	0.7845	0.8076	0.8613	0.8681	0.8728	64	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK
Meksika	0.7225	0.7982	0.8686	0.8846	0.8911	47	YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA
Mikronezya	0.6205	0.6840	0.7515	0.7761	0.7842	128	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK
Mısır Arap Cum.	0.5889	0.7130	0.8101	0.8111	0.8160	113	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ÇOK DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA
Moğolistan	0.6528	0.7020	0.7842	0.8081	0.8162	111	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
Moldova	0.7036	0.7289	0.7975	0.8128	0.8258	105	ORTA	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Moritanya	0.4009	0.4887	0.6048	0.6314	0.6504	175	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK
Mozambik	0.3536	0.4509	0.5768	0.6106	0.6338	179	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK
Myanmar	0.5777	0.6499	0.7107	0.7372	0.7535	139	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA
Namibya	0.5784	0.6659	0.7549	0.7727	0.7872	127	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	YÜKSEK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA
Nepal	0.4264	0.5498	0.6930	0.7161	0.7365	143	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Nijer	0.2649	0.3594	0.5329	0.5785	0.6079	182	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK
Nijerya	0.4187	0.4935	0.5827	0.6090	0.6286	180	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	YÜKSEK
Nikaragua	0.6314	0.6961	0.7874	0.8122	0.8221	109	ORTA	ORTA	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK
Norveç	0.8559	0.9083	0.9415	0.9561	0.9611	4	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK
Orta Afrika C.	0.3956	0.4378	0.5211	0.5442	0.5619	186	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK
Özbekistan	0.7191	0.7256	0.7982	0.8180	0.8320	102	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
Pakistan	0.4317	0.5190	0.6374	0.6577	0.6713	165	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Palau	0.7043	0.7835	0.7946	0.8592	0.8711	67	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK DÜŞÜK
Panama	0.7145	0.7687	0.8447	0.8583	0.8668	72	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK
Papua Yeni Gine	0.5020	0.5760	0.6134	0.6525	0.6706	166	DÜŞÜK	YÜKSEK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Paraguay	0.6918	0.7652	0.8226	0.8285	0.8299	104	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA
Peru	0.6416	0.7538	0.8342	0.8491	0.8624	75	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA

Polonya	0.8181	0.8495	0.9007	0.9148	0.9268	27	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA
Portekiz	0.8222	0.8694	0.9170	0.9298	0.9376	22	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Romanya	0.7554	0.7994	0.8596	0.8727	0.8810	55	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA
Ruanda	0.5033	0.5102	0.6966	0.7162	0.7360	144	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Rusya Fed.	0.7901	0.8167	0.8687	0.8791	0.8864	51	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ÇOK YÜKSEK
Saint Kitts	0.7426	0.8012	0.8747	0.8771	0.8787	57	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK
Saint Lucia	0.7032	0.7549	0.8109	0.8054	0.8115	116	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	YÜKSEK
Saint Vinc.	0.7102	0.7881	0.8244	0.8262	0.8257	106	ORTA	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA
Samoa	0.6674	0.7673	0.7922	0.8122	0.8162	110	ORTA	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA
Sao Tome.	0.6099	0.6669	0.7638	0.7721	0.7785	131	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Senegal	0.4413	0.5265	0.6690	0.7022	0.7150	150	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK
Seyseller	0.7605	0.8247	0.8408	0.8514	0.8487	89	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA
Sierra Leone	0.3411	0.3997	0.5240	0.5569	0.5841	185	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Şili	0.7862	0.8305	0.8637	0.8673	0.8707	68	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK
Singapur	0.8273	0.8734	0.9251	0.9363	0.9396	20	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK
Sırbistan	0.7762	0.7939	0.8620	0.8666	0.8659	73	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK
Slovak Cum.	0.8321	0.8748	0.9228	0.9330	0.9356	23	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK
Slovenya	0.8337	0.8781	0.9335	0.9481	0.9500	11	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Solomon Ad.	0.6123	0.6785	0.7303	0.7579	0.7703	132	ORTA	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Sri Lanka	0.7061	0.7740	0.8301	0.8383	0.8431	94	ORTA	ORTA	YÜKSEK	DÜŞÜK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA
Sudan	0.4681	0.5490	0.6371	0.6483	0.6552	174	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA
Surinam	0.6677	0.7645	0.8204	0.8349	0.8474	91	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA
Suriye Arap C.	0.6315	0.7343	0.8004	0.7984	0.7994	123	ORTA	ORTA	YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
Suudi Arabistan	0.7006	0.7803	0.8350	0.8721	0.8803	56	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK

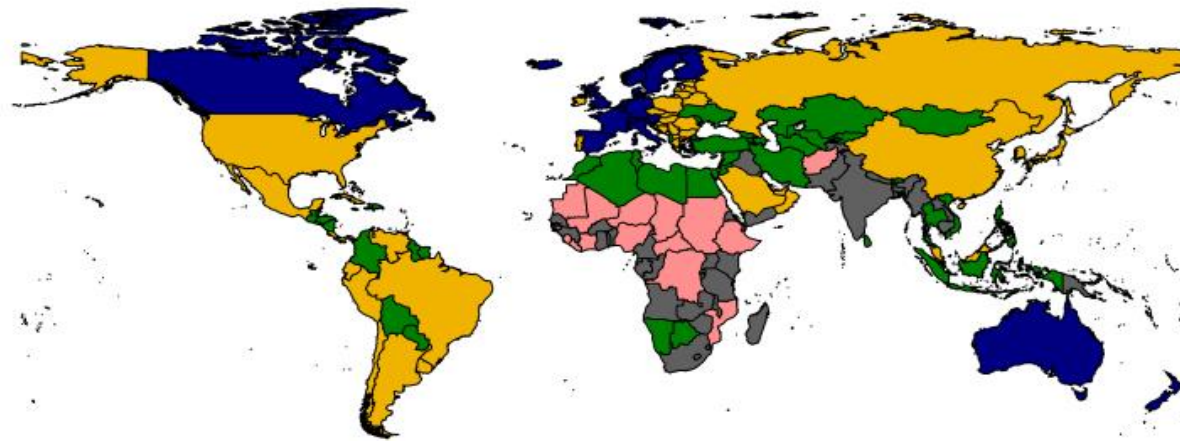
Svaziland	0.5707	0.5614	0.6765	0.6893	0.6990	154	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	YÜKSEK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA
Tacikistan	0.6035	0.6437	0.7158	0.7482	0.7633	136	DÜŞÜK	ORTA	ÇOK YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Tanzanya	0.4916	0.5407	0.6878	0.7189	0.7425	141	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA
Tayland	0.7185	0.7771	0.8449	0.8489	0.8550	80	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA
Timor-Leste	0.4620	0.5545	0.6536	0.7167	0.7349	145	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK
Togo	0.4731	0.5648	0.6403	0.6748	0.6974	155	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Tonga	0.7021	0.7552	0.7852	0.7990	0.8026	121	ORTA	DÜŞÜK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK
Trinidad ve Tob.	0.7270	0.7890	0.8546	0.8624	0.8699	69	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK
Tunus	0.6706	0.7613	0.8452	0.8508	0.8561	79	ORTA	ORTA	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA
Türkiye	0.6606	0.7273	0.8206	0.8354	0.8419	97	ORTA	ORTA	ÇOK YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA
Türkmenistan	0.7108	0.7370	0.7955	0.8209	0.8336	101	ORTA	ORTA	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA
Uganda	0.3971	0.5156	0.6313	0.6706	0.6912	158	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Ukrayna	0.7577	0.7780	0.7997	0.8281	0.8378	99	ORTA	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
Umman	0.6585	0.7614	0.8289	0.8542	0.8657	74	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK
Ürdün	0.6972	0.7537	0.8158	0.8310	0.8371	100	ORTA	ORTA	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA
Uruguay	0.8001	0.8337	0.8836	0.8908	0.8986	45	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK
Vanuatu	0.6016	0.6771	0.7378	0.7691	0.7813	130	ORTA	ORTA	YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK
Venezuela	0.7140	0.7875	0.8577	0.8676	0.8727	65	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK
Vietnam	0.6412	0.7297	0.8329	0.8370	0.8441	93	ORTA	ORTA	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK
Yemen Cum.	0.3860	0.5088	0.6263	0.6581	0.6796	161	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	ORTA
Yeni Zelanda	0.8183	0.8702	0.9391	0.9415	0.9442	16	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Yunanistan	0.7893	0.8628	0.9135	0.9196	0.9223	30	YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK
Zambiya	0.5111	0.5268	0.6274	0.6501	0.6715	164	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	ORTA
Zimbabve	0.6349	0.6241	0.6770	0.7136	0.7282	147	DÜŞÜK	DÜŞÜK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	ORTA

BÖLGE VE GELİR GRUPLARI

Ağır Borçlu Yoks. Ü.(HIPC)	0.4153	0.4921	0.6052	0.6350	0.6544	XXI X	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Alt Orta Gelirli Ülkeler	0.5177	0.5914	0.7080	0.7294	0.7435	XXII I	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA
Arap Ülkeleri	0.5801	0.6658	0.7555	0.7739	0.7828	XXI	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
Avrupa Birliği	0.8224	0.8773	0.9236	0.9377	0.9451	II	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Avrupa Orta Asya (GOÜ)	0.7245	0.7569	0.8256	0.8451	0.8561	XIII	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA
Avrupa Orta Asya (TÜ)	0.7902	0.8372	0.8876	0.9041	0.9138	VII	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK
Diğer Küçük Devletler	0.5805	0.6238	0.7130	0.7365	0.7492	XXII	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA
Doğu Asya ve Pasifik (GOÜ)	0.6766	0.7525	0.8291	0.8469	0.8559	XIV	ORTA	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA
Doğu Asya ve Pasifik (T Ü)	0.6898	0.7613	0.8339	0.8520	0.8603	XII	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA
Düşük Gelirli Ülkeler	0.4203	0.5185	0.6257	0.6580	0.6795	XXV	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Düşük ve Orta Gelirli Ülkeler	0.5845	0.6576	0.7482	0.7695	0.7832	XX	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA
En Az Gelişmiş Ülkeler:	0.4138	0.5081	0.6187	0.6498	0.6705	XXV I	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Euro Bölgesi	0.8223	0.8825	0.9316	0.9490	0.9564	I	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Güney Asya	0.4607	0.5436	0.6792	0.7055	0.7231	XXI V	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
Kuzey Amerika	0.8293	0.8517	0.8828	0.9185	0.9258	V	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK
Latin A. Karayip(GOÜ)	0.6884	0.7688	0.8438	0.8575	0.8661	XI	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK
Latin A. Karayip (TÜ)	0.6931	0.7720	0.8456	0.8588	0.8671	X	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK
OECD Üyeleri	0.7944	0.8427	0.8870	0.9100	0.9182	VI	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK
Orta Gelirli Ülkeler	0.6106	0.6785	0.7721	0.7916	0.8033	XIX	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA
Ortadoğu K. Afrika (GOÜ)	0.6195	0.7088	0.7932	0.8115	0.8196	XV	ORTA	ORTA	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	YÜKSEK

Ortadoğu ve K.Afrika (TÜ)	0.6124	0.6984	0.7833	0.8016	0.8094	XVI	ORTA	ORTA	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	YÜKSEK
Pasifik Küçük Ada Ülkeleri	0.6686	0.7245	0.7700	0.7950	0.8065	XVII I	ORTA	ORTA	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK
Sahra-Altı Afrika (GOÜ)	0.4366	0.5043	0.6092	0.6401	0.6612	XXV III	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Sahra-Altı Afrika (TÜ)	0.4368	0.5046	0.6092	0.6403	0.6615	XXV II	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Üst Orta Gelirli Ülkeler	0.7028	0.7748	0.8443	0.8612	0.8697	IX	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK
Yüksek Gelir: nonOECD	0.7685	0.8114	0.8647	0.8797	0.8877	IIX	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ÇOK YÜKSEK
Yüksek Gelir: OECD	0.8263	0.8663	0.9032	0.9266	0.9332	III	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Yüksek Gelirli Ülkeler	0.8202	0.8607	0.8986	0.9216	0.9287	IV	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Dünya	0.6276	0.6891	0.7723	0.7947	0.8076	XVII	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA

* Ülkelerin 2015 Yılı BKH Genel Endeks Değerine Göre Sıralamasını göstermektedir. 187 ülke kendi arasında sıralanırken, Dünya ile birlikte 29 Bölge-Gelir Grubu ise Roma Rakamları ile kendi arasında sıralanmıştır.

BİNYIL KALKINMA HEDEFLERİ ENDEKSİ (GENEL): ÜLKELERİN KALKINMA DÜZEYLERİ (2015)

0.94 to 1.0001	ÇOK YÜKSEK	(22)
0.86 to 0.94	YÜKSEK	(57)
0.77 to 0.86	ORTA	(56)
0.66 to 0.77	DÜŞÜK	(38)
0 to 0.66	ÇOK DÜŞÜK	(16)

EK:5/B Ağırlıklı Ortalamayla Hesaplanan BKH Genel Endeks Sonuçları, Ülkelerin BKH Genel Sıralaması ve Her Bir BKH Amaçları Çerçevesinde Kalkınma Düzeyleri (Ülkelerin 2015 Yılı Endeks Değerine Göre Sıralanmış)

Ülkeler/Yıllık Bazda BKH Genel Endeks Değeri	1990	2000	2010	2013	2015	* SIRA	ÜLKELERİN 2015 YILI BKH ENDEKS BAZLI KALKINMA DÜZEYİ	AMAÇ 1 YOKSULLUK	AMAÇ 2 EĞİTİM	AMAÇ 3 CİNSİYET EŞİTLİĞİ	AMAÇ 4 ÇOCUK SAĞLIĞI	AMAÇ 5 ANNE SAĞLIĞI	AMAÇ 6 HIV/AIDS SALGIN HAST.	AMAÇ 7 ÇEVRE	AMAÇ 8 KÜRESEL İŞBİRLİĞİ
İsveç	0.8724	0.9325	0.9589	0.9713	0.9764	1	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Almanya	0.8425	0.9092	0.9389	0.9601	0.9663	2	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Hollanda	0.8407	0.9143	0.9334	0.9563	0.9656	3	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Norveç	0.8559	0.9083	0.9415	0.9561	0.9611	4	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK
İsviçre	0.8051	0.9026	0.9414	0.9554	0.9596	5	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Danimarka	0.8800	0.9328	0.9311	0.9456	0.9549	6	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Fransa	0.8131	0.8648	0.9243	0.9449	0.9521	7	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
İzlanda	0.8815	0.9219	0.9483	0.9479	0.9511	8	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK
İspanya	0.8105	0.8845	0.9361	0.9405	0.9510	9	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK
Belçika	0.7883	0.8718	0.9228	0.9406	0.9501	10	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Slovenya	0.8337	0.8781	0.9335	0.9481	0.9500	11	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Lüksemburg	0.8191	0.9150	0.9409	0.9488	0.9480	12	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Kanada	0.8022	0.8562	0.9245	0.9419	0.9476	13	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK
Birleşik Krallık	0.8238	0.8916	0.9309	0.9393	0.9458	14	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Avustralya	0.8024	0.8799	0.9275	0.9415	0.9448	15	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK
Yeni Zelanda	0.8183	0.8702	0.9391	0.9415	0.9442	16	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Finlandiya	0.8613	0.9166	0.9331	0.9385	0.9429	17	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK
Avusturya	0.8128	0.8761	0.9025	0.9284	0.9422	18	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK
İtalya	0.7983	0.8586	0.9214	0.9379	0.9413	19	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK
Singapur	0.8273	0.8734	0.9251	0.9363	0.9396	20	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK
İsrail	0.8370	0.9036	0.9238	0.9346	0.9394	21	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK
Portekiz	0.8222	0.8694	0.9170	0.9298	0.9376	22	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Slovak Cum.	0.8321	0.8748	0.9228	0.9330	0.9356	23	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK

Amerika B.D	0.8391	0.8621	0.8889	0.9270	0.9336	24	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK
İrlanda	0.7897	0.8827	0.9100	0.9275	0.9319	25	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK
Hong Kong	0.8226	0.8601	0.9113	0.9215	0.9277	26	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK
Polonya	0.8181	0.8495	0.9007	0.9148	0.9268	27	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA
Japonya	0.8284	0.8682	0.8901	0.9194	0.9246	28	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK
Brunei Darüs.	0.7818	0.8596	0.9052	0.9156	0.9236	29	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK
Yunanistan	0.7893	0.8628	0.9135	0.9196	0.9223	30	YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK
Bulgaristan	0.7910	0.8212	0.9054	0.9133	0.9219	31	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK
Güney Kore	0.7765	0.8552	0.8857	0.9118	0.9169	32	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK
Letonya	0.7741	0.8482	0.8986	0.9090	0.9161	33	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK
Barbados	0.8187	0.8590	0.8989	0.9128	0.9159	34	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK
Estonya	0.7733	0.8647	0.9059	0.9065	0.9159	35	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Hırvatistan	0.8038	0.8534	0.9052	0.9072	0.9127	36	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK
Güney Kıbrıs	0.8022	0.8569	0.8381	0.8964	0.9124	37	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK
Belarus	0.8035	0.8375	0.8999	0.9055	0.9120	38	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK
Andorra	0.7888	0.8324	0.9241	0.9170	0.9116	39	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	DÜŞÜK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK
Çek Cumhuriyeti	0.8314	0.8643	0.9006	0.9055	0.9098	40	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK
Litvanya	0.7953	0.8475	0.8907	0.9026	0.9062	41	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK
Kosta Rika	0.7780	0.8178	0.8837	0.8940	0.9050	42	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK
Küba	0.7960	0.8407	0.8833	0.8924	0.9000	43	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA
Malta	0.7803	0.8555	0.8695	0.8904	0.8991	44	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	ÇOK YÜKSEK
Uruguay	0.8001	0.8337	0.8836	0.8908	0.8986	45	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK
Liechtenstein	0.7824	0.8429	0.8907	0.8939	0.8973	46	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Meksika	0.7225	0.7982	0.8686	0.8846	0.8911	47	YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA
Karadağ	0.7278	0.7898	0.8446	0.8717	0.8887	48	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK
Arjantin	0.7190	0.7914	0.8652	0.8770	0.8868	49	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK
Malezya	0.7374	0.8293	0.8711	0.8799	0.8864	50	YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK
Rusya Fed.	0.7901	0.8167	0.8687	0.8791	0.8864	51	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ÇOK YÜKSEK
Macaristan	0.7892	0.8222	0.8689	0.8795	0.8863	52	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA

Grenada	0.7914	0.8060	0.8446	0.8793	0.8861	53	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK
Bahamalar	0.8134	0.8404	0.8821	0.8862	0.8821	54	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK
Romanya	0.7554	0.7994	0.8596	0.8727	0.8810	55	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA
Suudi Arabistan	0.7006	0.7803	0.8350	0.8721	0.8803	56	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK
Saint Kitts ve Nev.	0.7426	0.8012	0.8747	0.8771	0.8787	57	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK
Ekvator	0.6596	0.7684	0.8594	0.8702	0.8782	58	YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA
Katar	0.7459	0.7838	0.8441	0.8699	0.8782	59	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK
Birleşik Arap Em.	0.7480	0.7882	0.8502	0.8692	0.8764	60	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK
Kuveyt	0.6860	0.7796	0.8501	0.8707	0.8744	61	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK
Çin	0.6998	0.7708	0.8535	0.8663	0.8738	62	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK
Bahreyn	0.7081	0.7778	0.8474	0.8633	0.8734	63	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	DÜŞÜK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK
Mauritius	0.7845	0.8076	0.8613	0.8681	0.8728	64	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK
Venezuela	0.7140	0.7875	0.8577	0.8676	0.8727	65	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK
Makedonya	0.7306	0.7490	0.8401	0.8584	0.8723	66	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA
Palau	0.7043	0.7835	0.7946	0.8592	0.8711	67	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK DÜŞÜK
Şili	0.7862	0.8305	0.8637	0.8673	0.8707	68	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK
Trinidad ve Tob.	0.7270	0.7890	0.8546	0.8624	0.8699	69	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK
Brezilya	0.6858	0.7728	0.8535	0.8621	0.8697	70	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK
Maldivler	0.6348	0.7616	0.8446	0.8594	0.8683	71	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA
Panama	0.7145	0.7687	0.8447	0.8583	0.8668	72	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK
Sırbistan	0.7762	0.7939	0.8620	0.8666	0.8659	73	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK
Umman	0.6585	0.7614	0.8289	0.8542	0.8657	74	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK
Peru	0.6416	0.7538	0.8342	0.8491	0.8624	75	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA
Bosna Hersek	0.7216	0.7574	0.8300	0.8511	0.8623	76	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA
Arnavutluk	0.7682	0.7625	0.8391	0.8531	0.8588	77	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA
Gürcistan	0.6723	0.7369	0.8172	0.8421	0.8566	78	ORTA	ORTA	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA
Tunus	0.6706	0.7613	0.8452	0.8508	0.8561	79	ORTA	ORTA	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA
Tayland	0.7185	0.7771	0.8449	0.8489	0.8550	80	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA
Fiji	0.7005	0.7626	0.8134	0.8425	0.8547	81	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK

Dominika	0.7019	0.7788	0.8361	0.8475	0.8539	82	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA
El Salvador	0.6214	0.7263	0.8183	0.8401	0.8537	83	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA
Lübnan	0.6837	0.7716	0.8124	0.8407	0.8516	84	ORTA	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK
Kolombiya	0.7039	0.7786	0.8345	0.8447	0.8515	85	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA
Libya	0.7007	0.7539	0.8229	0.8471	0.8512	86	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK
İran İslam Cum.	0.6687	0.7434	0.8221	0.8426	0.8499	87	ORTA	ORTA	ÇOK YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK
Kazakistan	0.7380	0.7452	0.8029	0.8401	0.8489	88	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	YÜKSEK
Sejšeller	0.7605	0.8247	0.8408	0.8514	0.8487	89	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA
Ermenistan	0.7636	0.7723	0.8318	0.8396	0.8485	90	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA
Surinam	0.6677	0.7645	0.8204	0.8349	0.8474	91	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA
Belize	0.6673	0.7635	0.8100	0.8320	0.8466	92	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK	ORTA
Vietnam	0.6412	0.7297	0.8329	0.8370	0.8441	93	ORTA	ORTA	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK
Sri Lanka	0.7061	0.7740	0.8301	0.8383	0.8431	94	ORTA	ORTA	YÜKSEK	DÜŞÜK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA
Azerbaycan	0.6317	0.6945	0.8022	0.8250	0.8429	95	ORTA	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK
Cezayir	0.6404	0.7258	0.8075	0.8370	0.8424	96	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK
Türkiye	0.6606	0.7273	0.8206	0.8354	0.8419	97	ORTA	ORTA	ÇOK YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA
Dominik Cum.	0.6703	0.7565	0.8152	0.8297	0.8400	98	ORTA	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA
Ukrayna	0.7577	0.7780	0.7997	0.8281	0.8378	99	ORTA	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
Ürdün	0.6972	0.7537	0.8158	0.8310	0.8371	100	ORTA	ORTA	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA
Türkmenistan	0.7108	0.7370	0.7955	0.8209	0.8336	101	ORTA	ORTA	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA
Özbekistan	0.7191	0.7256	0.7982	0.8180	0.8320	102	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
Filistin	0.6947	0.7403	0.7886	0.8249	0.8313	103	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA
Paraguay	0.6918	0.7652	0.8226	0.8285	0.8299	104	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA
Moldova	0.7036	0.7289	0.7975	0.8128	0.8258	105	ORTA	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Saint Vincent.	0.7102	0.7881	0.8244	0.8262	0.8257	106	ORTA	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA
Jamaika	0.7299	0.7587	0.8038	0.8175	0.8245	107	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
Honduras	0.6321	0.7321	0.8022	0.8117	0.8242	108	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA
Nikaragua	0.6314	0.6961	0.7874	0.8122	0.8221	109	ORTA	ORTA	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK

Samoa	0.6674	0.7673	0.7922	0.8122	0.8162	110	ORTA	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA
Moğolistan	0.6528	0.7020	0.7842	0.8081	0.8162	111	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
Filipinler	0.6563	0.7171	0.7700	0.8007	0.8161	112	ORTA	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA
Mısır A	0.5889	0.7130	0.8101	0.8111	0.8160	113	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ÇOK DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA
Kırgız Cumhuriyeti	0.7169	0.7303	0.7979	0.8093	0.8142	114	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Antigua ve Bar.	0.7257	0.8415	0.8218	0.8222	0.8130	115	ORTA	YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	ÇOK YÜKSEK
Saint Lucia	0.7032	0.7549	0.8109	0.8054	0.8115	116	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	YÜKSEK
Cape Verde	0.6177	0.7215	0.7885	0.8020	0.8102	117	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Bolivya	0.5722	0.6828	0.7752	0.7991	0.8086	118	ORTA	DÜŞÜK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA
Botsvana	0.6663	0.7073	0.7685	0.7890	0.8061	119	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA
Bhutan	0.4629	0.6229	0.7602	0.7873	0.8034	120	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA
Tonga	0.7021	0.7552	0.7852	0.7990	0.8026	121	ORTA	DÜŞÜK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK
Endonezya	0.6190	0.6999	0.7810	0.7947	0.8012	122	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA
Suriye Arap C.	0.6315	0.7343	0.8004	0.7984	0.7994	123	ORTA	ORTA	YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
Fas	0.5494	0.6533	0.7715	0.7935	0.7975	124	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA
Guyana	0.6758	0.7192	0.7849	0.7912	0.7960	125	ORTA	ORTA	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
Guatemala	0.5990	0.6918	0.7770	0.7862	0.7953	126	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA
Namibya	0.5784	0.6659	0.7549	0.7727	0.7872	127	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	YÜKSEK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA
Mikronezya	0.6205	0.6840	0.7515	0.7761	0.7842	128	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK
Kiribati	0.6420	0.6847	0.7526	0.7739	0.7834	129	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK
Vanuatu	0.6016	0.6771	0.7378	0.7691	0.7813	130	ORTA	ORTA	YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK
Sao Tome ve Prin.	0.6099	0.6669	0.7638	0.7721	0.7785	131	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Solomon Adaları	0.6123	0.6785	0.7303	0.7579	0.7703	132	ORTA	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Gabon	0.6270	0.6432	0.7401	0.7594	0.7698	133	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	YÜKSEK	ORTA
Kamboçya	0.4442	0.5432	0.7127	0.7502	0.7695	134	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Güney Afrika	0.6452	0.6775	0.7423	0.7564	0.7653	135	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	YÜKSEK
Tacikistan	0.6035	0.6437	0.7158	0.7482	0.7633	136	DÜŞÜK	ORTA	ÇOK YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Lao PDR	0.4103	0.5339	0.6819	0.7336	0.7623	137	DÜŞÜK	DÜŞÜK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
Gana	0.4906	0.5767	0.7057	0.7374	0.7540	138	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	ORTA

Myanmar	0.5777	0.6499	0.7107	0.7372	0.7535	139	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA
Irak	0.6242	0.6570	0.7157	0.7361	0.7430	140	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA
Tanzanya	0.4916	0.5407	0.6878	0.7189	0.7425	141	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA
Hindistan	0.4638	0.5493	0.6936	0.7203	0.7379	142	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
Nepal	0.4264	0.5498	0.6930	0.7161	0.7365	143	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Ruanda	0.5033	0.5102	0.6966	0.7162	0.7360	144	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Timor-Leste	0.4620	0.5545	0.6536	0.7167	0.7349	145	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK
Kamerun	0.5194	0.5685	0.6742	0.7148	0.7324	146	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
Zimbabve	0.6349	0.6241	0.6770	0.7136	0.7282	147	DÜŞÜK	DÜŞÜK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	ORTA
Kongo Cumh.	0.5244	0.5458	0.6743	0.7070	0.7208	148	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA
Bangladeş	0.4285	0.5631	0.6667	0.6982	0.7179	149	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
Senegal	0.4413	0.5265	0.6690	0.7022	0.7150	150	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK
Ekvator Ginesi	0.4795	0.5729	0.6520	0.6903	0.7103	151	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA
Gambiya	0.4920	0.5912	0.6774	0.6921	0.7044	152	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK
Kenya	0.5059	0.5870	0.6618	0.6876	0.6995	153	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Svaziland	0.5707	0.5614	0.6765	0.6893	0.6990	154	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	YÜKSEK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA
Togo	0.4731	0.5648	0.6403	0.6748	0.6974	155	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Malavi	0.4029	0.4983	0.6452	0.6752	0.6960	156	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK
Benin	0.4450	0.5482	0.6497	0.6759	0.6953	157	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Uganda	0.3971	0.5156	0.6313	0.6706	0.6912	158	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Eritre	0.4522	0.5529	0.6405	0.6696	0.6860	159	DÜŞÜK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK
Angola	0.3838	0.4671	0.6133	0.6589	0.6810	160	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA
Yemen Cumh.	0.3860	0.5088	0.6263	0.6581	0.6796	161	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	ORTA
Komor Adaları	0.5228	0.5901	0.6437	0.6658	0.6752	162	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Burkina Faso	0.3745	0.4497	0.6037	0.6421	0.6727	163	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Zambiya	0.5111	0.5268	0.6274	0.6501	0.6715	164	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	ORTA
Pakistan	0.4317	0.5190	0.6374	0.6577	0.6713	165	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Papua Yeni Gine	0.5020	0.5760	0.6134	0.6525	0.6706	166	DÜŞÜK	YÜKSEK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Burundi	0.4295	0.4674	0.6219	0.6514	0.6678	167	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK

Gine	0.3481	0.4646	0.6250	0.6509	0.6674	168	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK
Haiti	0.4605	0.5349	0.5944	0.6453	0.6667	169	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK
Lesotho	0.5750	0.5565	0.6243	0.6503	0.6643	170	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	YÜKSEK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK
Madagaskar	0.4173	0.5094	0.6080	0.6482	0.6633	171	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Cibuti	0.4878	0.4910	0.6157	0.6411	0.6570	172	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Gine Bissau	0.3765	0.4749	0.6035	0.6327	0.6554	173	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Sudan	0.4681	0.5490	0.6371	0.6483	0.6552	174	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA
Moritanya	0.4009	0.4887	0.6048	0.6314	0.6504	175	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK
Fildişi Sahilleri	0.4533	0.5376	0.6131	0.6360	0.6462	176	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK
Etiyopya	0.3357	0.4262	0.5782	0.6161	0.6395	177	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK
Afganistan	0.3865	0.4830	0.5870	0.6168	0.6355	178	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	YÜKSEK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK
Mozambik	0.3536	0.4509	0.5768	0.6106	0.6338	179	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK
Nijerya	0.4187	0.4935	0.5827	0.6090	0.6286	180	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	YÜKSEK
Mali	0.3245	0.4267	0.5568	0.5879	0.6083	181	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Nijer	0.2649	0.3594	0.5329	0.5785	0.6079	182	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK
Liberya	0.3765	0.4705	0.5521	0.5854	0.6050	183	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Kongo Dem. Cum.	0.4228	0.4982	0.5496	0.5768	0.5990	184	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK
Sierra Leone	0.3411	0.3997	0.5240	0.5569	0.5841	185	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Orta Afrika Cumh.	0.3956	0.4378	0.5211	0.5442	0.5619	186	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK
Chad	0.2923	0.3582	0.4585	0.5138	0.5441	187	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK

* Ülkelerin 2015 Yılı BKH Genel Endeks Değerine Göre Sıralamasını göstermektedir.

EK:5/C Ağırlıklı Ortalamayla Hesaplanan Her Bir BKH Endeks Sonuçları, Ülkelerin Sıralamaları ve Kalkınma Düzeyleri (Ülkelerin Alfabetik Sırasına Göre Düzenlenmiş)

Ülkeler/ BKH Endeks Değeri ve Sıralama	BKH GENEL ENDEKSİ		AMAÇ 1 YOKSULLUK		AMAÇ 2 EĞİTİM		AMAÇ 3 CİNSİYET EŞİTLİĞİ		AMAÇ 4 ÇOCUK SAĞLIĞI		AMAÇ 5 ANNE SAĞLIĞI		AMAÇ 6 HIV/AIDS SALGIN HAST.		AMAÇ 7 ÇEVRE		AMAÇ 8 KÜRESEL İŞBİRLİĞİ		
	ENDEKS	SIRA	KALKINMA DÜZEYİ*	ENDEKS	SIRA	END EKS	SIRA	ENDEKS	SIRA	END EKS	SIRA	END EKS	SIRA	ENDEKS	SIRA	ENDEKS	SIRA	ENDEKS	SIRA
Afganistan	0.636	178	ÇOK DÜŞÜK	0.545	178	0.918	101	0.508	183	0.686	177	0.584	175	0.811	113	0.407	186	0.516	178
Almanya	0.966	2	ÇOK YÜKSEK	0.966	14	0.986	21	0.972	14	0.984	15	0.982	17	0.924	33	0.940	5	0.988	7
Amerika B.D	0.934	24	YÜKSEK	0.960	21	0.966	52	0.877	57	0.959	67	0.973	29	0.968	11	0.823	42	0.934	29
Andorra	0.912	39	YÜKSEK	0.989	4	0.680	169	0.987	8	0.980	26	0.945	57	0.992	4	0.790	59	0.942	25
Angola	0.681	160	DÜŞÜK	0.647	158	0.690	168	0.742	125	0.651	178	0.612	172	0.729	159	0.649	138	0.721	119
Antigua ve Barb.	0.813	115	ORTA	0.928	34	0.860	128	0.803	96	0.973	37	0.922	79	0.452	187	0.718	98	0.944	23
Arjantin	0.887	49	YÜKSEK	0.858	72	0.971	47	0.955	21	0.943	85	0.928	75	0.835	89	0.735	92	0.868	56
Arnavutluk	0.859	77	ORTA	0.804	110	0.943	79	0.808	95	0.961	63	0.965	41	0.875	67	0.705	104	0.777	97
Avustralya	0.945	15	ÇOK YÜKSEK	0.988	6	0.982	31	0.905	40	0.971	43	0.987	12	0.943	24	0.797	53	0.995	6
Avusturya	0.942	18	ÇOK YÜKSEK	0.975	13	0.964	56	0.978	12	0.909	111	0.982	18	0.902	49	0.919	10	0.928	34
Azerbaycan	0.843	95	ORTA	0.854	74	0.976	39	0.829	84	0.798	146	0.852	117	0.910	43	0.627	145	0.888	51
Bahamalar	0.882	54	YÜKSEK	0.959	22	0.944	77	0.853	69	0.942	89	0.931	71	0.828	94	0.733	94	0.874	55
Bahreyn	0.873	63	YÜKSEK	0.891	56	0.986	20	0.675	146	0.978	32	0.980	20	0.912	42	0.648	139	0.893	49
Bangladeş	0.718	149	DÜŞÜK	0.598	170	0.776	153	0.658	155	0.906	113	0.646	163	0.787	134	0.605	154	0.689	133
Barbados	0.916	34	YÜKSEK	0.919	38	0.984	28	0.879	54	0.918	107	0.934	66	0.987	7	0.713	100	0.986	9
Belarus	0.912	38	YÜKSEK	0.922	36	0.964	55	0.937	27	0.989	4	0.984	15	0.832	92	0.770	70	0.910	41
Belçika	0.950	10	ÇOK YÜKSEK	0.949	28	0.984	27	0.986	9	0.983	18	0.993	3	0.845	81	0.909	11	0.981	10
Belize	0.847	92	ORTA	0.850	80	0.899	112	0.733	126	0.950	77	0.862	113	0.804	119	0.922	8	0.713	125
Benin	0.695	157	DÜŞÜK	0.756	131	0.741	159	0.499	184	0.733	169	0.684	153	0.824	98	0.671	127	0.592	156
Bhutan	0.803	120	ORTA	0.830	87	0.862	127	0.672	149	0.883	123	0.840	123	0.794	131	0.826	41	0.682	134
Birleşik Arap E.	0.876	60	YÜKSEK	0.928	33	0.897	114	0.730	128	0.962	60	0.939	64	0.924	32	0.685	119	0.936	28

Birleşik Krallık	0.946	14	ÇOK YÜKSEK	0.955	27	0.988	17	0.899	45	0.977	34	0.962	45	0.959	16	0.853	27	0.967	16
Bolivya	0.809	118	ORTA	0.693	146	0.903	110	0.855	67	0.852	133	0.806	134	0.785	137	0.769	71	0.782	94
Bosna Hersek	0.862	76	YÜKSEK	0.808	106	0.942	82	0.878	55	0.981	23	0.947	55	0.879	64	0.656	135	0.770	100
Botsvana	0.806	119	ORTA	0.757	130	0.954	65	0.756	121	0.861	131	0.874	106	0.676	174	0.764	73	0.818	77
Brezilya	0.870	70	YÜKSEK	0.809	104	0.907	108	0.798	98	0.969	46	0.917	82	0.837	87	0.856	25	0.844	63
Brunei Dar.	0.924	29	YÜKSEK	0.979	11	0.992	11	0.917	37	0.981	22	0.962	46	0.838	85	0.820	49	0.911	40
Bulgaristan	0.922	31	YÜKSEK	0.859	71	0.985	22	0.918	36	0.956	71	0.914	84	0.932	28	0.881	20	0.908	42
Burkina Faso	0.673	163	DÜŞÜK	0.571	175	0.632	178	0.657	156	0.730	170	0.665	157	0.811	112	0.632	144	0.631	146
Burundi	0.668	167	DÜŞÜK	0.530	181	0.798	149	0.699	136	0.760	158	0.636	165	0.843	82	0.540	171	0.414	185
Cape Verde	0.810	117	ORTA	0.899	48	0.940	86	0.846	75	0.937	92	0.808	133	0.777	141	0.587	158	0.643	142
Çek Cum.	0.910	40	YÜKSEK	0.893	53	0.992	12	0.874	59	0.990	3	0.987	10	0.823	99	0.886	17	0.826	72
Cezayir	0.842	96	ORTA	0.799	113	0.950	68	0.773	115	0.939	91	0.925	78	0.816	104	0.691	112	0.830	69
Chad	0.544	187	ÇOK DÜŞÜK	0.660	153	0.550	186	0.428	186	0.593	183	0.278	187	0.726	160	0.479	180	0.560	167
Cibuti	0.657	172	ÇOK DÜŞÜK	0.759	129	0.521	187	0.612	169	0.738	167	0.824	129	0.656	177	0.558	163	0.608	154
Çin	0.874	62	YÜKSEK	0.806	107	0.959	59	0.880	51	0.971	41	0.954	50	0.899	53	0.667	132	0.823	74
Danimarka	0.955	6	ÇOK YÜKSEK	0.963	18	0.941	84	0.981	11	0.981	24	0.989	7	0.975	10	0.855	26	0.954	20
Dominik Cum.	0.840	98	ORTA	0.773	124	0.878	122	0.864	62	0.863	128	0.851	118	0.817	103	0.847	29	0.818	79
Dominika	0.854	82	ORTA	0.861	70	0.961	58	0.833	82	0.968	47	0.898	98	0.779	140	0.778	65	0.724	116
Ekvator	0.878	58	YÜKSEK	0.784	119	0.991	13	0.954	22	0.926	100	0.869	107	0.804	120	0.907	12	0.765	104
Ekvator Ginesi	0.710	151	DÜŞÜK	0.846	84	0.723	164	0.561	177	0.602	182	0.759	140	0.745	156	0.711	101	0.765	103
El Salvador	0.854	83	ORTA	0.809	105	0.947	72	0.838	80	0.944	84	0.884	104	0.855	75	0.733	93	0.786	92
Endonezya	0.801	122	ORTA	0.762	128	0.942	80	0.773	114	0.854	132	0.824	128	0.762	151	0.732	96	0.735	114
Eritre	0.686	159	DÜŞÜK	0.736	136	0.622	181	0.680	142	0.887	120	0.632	168	0.835	88	0.466	183	0.542	173
Ermenistan	0.848	90	ORTA	0.892	55	0.910	106	0.773	113	0.956	72	0.903	93	0.847	80	0.748	84	0.722	118
Estonya	0.916	35	YÜKSEK	0.918	39	0.969	49	0.903	42	0.977	33	0.973	30	0.806	117	0.845	32	0.960	17
Etiyopya	0.640	177	ÇOK DÜŞÜK	0.533	180	0.673	172	0.794	100	0.747	165	0.507	181	0.766	147	0.541	169	0.456	183
Fas	0.798	124	ORTA	0.770	125	0.874	123	0.673	148	0.926	99	0.830	127	0.765	150	0.741	89	0.770	101
Fiji	0.855	81	ORTA	0.853	78	0.917	104	0.711	134	0.942	88	0.890	102	0.850	78	0.822	45	0.826	70
Fildişi Sahilleri	0.646	176	ÇOK DÜŞÜK	0.657	154	0.587	183	0.508	182	0.707	176	0.608	173	0.757	152	0.705	103	0.589	157

Filipinler	0.816	112	ORTA	0.721	142	0.898	113	0.893	48	0.903	116	0.822	130	0.770	143	0.691	113	0.818	80
Filistin	0.831	103	ORTA	0.732	137	0.918	102	0.779	109	0.925	102	0.959	48	0.952	19	0.643	140	0.673	137
Finlandiya	0.943	17	ÇOK YÜKSEK	0.956	25	0.990	14	0.998	3	0.988	8	0.988	8	0.896	54	0.832	38	0.897	46
Fransa	0.952	7	ÇOK YÜKSEK	0.948	29	0.988	18	0.944	25	0.955	73	0.981	19	0.903	48	0.928	6	0.987	8
Gabon	0.770	133	DÜŞÜK	0.840	85	0.844	136	0.674	147	0.757	159	0.756	141	0.679	172	0.844	34	0.780	95
Gambiya	0.704	152	DÜŞÜK	0.812	103	0.677	171	0.552	179	0.814	145	0.632	167	0.766	149	0.738	90	0.585	159
Gana	0.754	138	DÜŞÜK	0.710	143	0.804	147	0.676	144	0.788	148	0.735	145	0.841	83	0.676	123	0.765	105
Gine	0.667	168	DÜŞÜK	0.813	102	0.707	166	0.495	185	0.643	179	0.558	178	0.767	146	0.702	107	0.611	152
Gine Bissau	0.655	173	ÇOK DÜŞÜK	0.795	115	0.732	161	0.558	178	0.620	181	0.523	180	0.725	161	0.684	121	0.561	165
Grenada	0.886	53	YÜKSEK	0.823	96	0.746	157	0.970	15	0.944	83	0.942	59	0.981	9	0.790	57	0.880	53
Guatemala	0.795	126	ORTA	0.678	151	0.853	131	0.732	127	0.897	117	0.745	144	0.795	130	0.844	33	0.772	99
Güney Afrika	0.765	135	DÜŞÜK	0.728	140	0.851	133	0.964	18	0.848	135	0.863	112	0.508	184	0.586	159	0.846	62
Güney Kıbrıs	0.912	37	YÜKSEK	0.914	42	0.972	43	0.839	79	0.948	81	0.972	31	0.922	34	0.786	60	0.943	24
Güney Kore	0.917	32	YÜKSEK	0.957	24	0.981	32	0.794	101	0.993	1	0.991	6	0.934	26	0.763	76	0.907	43
Gürcistan	0.857	78	ORTA	0.745	133	0.980	33	0.833	81	0.926	101	0.910	88	0.883	62	0.772	68	0.755	108
Guyana	0.796	125	ORTA	0.788	117	0.849	135	0.872	60	0.916	108	0.747	143	0.813	108	0.632	143	0.704	128
Haiti	0.667	169	DÜŞÜK	0.655	155	0.677	170	0.799	97	0.718	174	0.606	174	0.799	127	0.451	184	0.575	162
Hindistan	0.738	142	DÜŞÜK	0.605	167	0.878	121	0.621	163	0.784	149	0.785	136	0.811	110	0.649	137	0.721	120
Hırvatistan	0.913	36	YÜKSEK	0.829	90	0.918	100	0.903	43	0.978	29	0.969	36	0.957	17	0.779	64	0.954	19
Hollanda	0.966	3	ÇOK YÜKSEK	0.964	17	0.985	24	0.995	6	0.981	21	0.992	5	0.959	15	0.874	22	0.980	11
Honduras	0.824	108	ORTA	0.766	127	0.913	105	0.849	73	0.927	98	0.772	139	0.815	105	0.776	66	0.725	115
Hong Kong	0.928	26	YÜKSEK	0.966	15	0.958	61	0.854	68	0.922	104	0.986	13	0.876	66	0.975	2	0.896	47
Irak	0.743	140	DÜŞÜK	0.737	135	0.728	162	0.614	168	0.782	151	0.869	108	0.874	68	0.520	176	0.809	82
İran İslam C.	0.850	87	ORTA	0.800	112	1.000	2	0.581	173	0.957	69	0.968	38	0.935	25	0.671	128	0.835	64
İrlanda	0.932	25	YÜKSEK	0.935	31	1.000	3	0.874	58	0.966	50	0.995	2	0.919	37	0.794	55	0.979	12
İspanya	0.951	9	ÇOK YÜKSEK	0.901	47	0.996	9	0.999	2	0.983	16	0.932	70	0.933	27	0.922	9	0.929	31
İsrail	0.939	21	YÜKSEK	0.982	8	0.985	23	0.913	39	0.981	20	0.987	11	0.918	38	0.766	72	0.995	5
İsveç	0.976	1	ÇOK YÜKSEK	0.980	9	0.989	16	0.995	5	0.988	9	0.988	9	0.997	1	0.895	15	0.975	13
İsviçre	0.960	5	ÇOK YÜKSEK	0.977	12	0.946	74	0.936	29	0.965	55	0.998	1	0.945	23	0.926	7	0.999	2

İtalya	0.941	19	ÇOK YÜKSEK	0.909	46	0.976	38	0.945	24	0.960	66	0.969	34	0.984	8	0.897	14	0.862	58
İzlanda	0.951	8	ÇOK YÜKSEK	0.993	2	0.974	41	1.000	1	0.964	57	0.968	37	0.991	5	0.793	56	0.916	38
Jamaika	0.824	107	ORTA	0.804	109	0.904	109	0.828	85	0.943	86	0.892	100	0.813	109	0.673	125	0.701	129
Japonya	0.925	28	YÜKSEK	0.956	26	0.998	7	0.772	117	0.989	5	0.967	39	0.928	29	0.834	36	0.939	27
Kamboçya	0.769	134	DÜŞÜK	0.725	141	0.852	132	0.811	93	0.889	119	0.838	124	0.717	162	0.669	129	0.622	149
Kamerun	0.732	146	DÜŞÜK	0.710	144	0.755	155	0.776	110	0.753	161	0.565	177	0.824	97	0.686	118	0.745	111
Kanada	0.948	13	ÇOK YÜKSEK	0.980	10	1.000	1	0.929	31	0.985	13	0.983	16	0.954	18	0.795	54	0.951	21
Karadağ	0.889	48	YÜKSEK	0.826	94	0.934	92	0.855	66	0.957	70	0.954	51	0.904	46	0.828	40	0.826	71
Katar	0.878	59	YÜKSEK	0.943	30	0.967	51	0.752	122	0.967	49	0.976	24	0.881	63	0.607	153	0.933	30
Kazakistan	0.849	88	ORTA	0.917	40	0.918	103	0.922	34	0.952	75	0.932	69	0.808	116	0.515	177	0.835	65
Kenya	0.700	153	DÜŞÜK	0.576	174	0.863	126	0.756	120	0.819	143	0.653	160	0.706	166	0.529	175	0.634	144
Kırgız Cum.	0.814	114	ORTA	0.853	77	0.945	75	0.879	53	0.936	93	0.912	86	0.769	144	0.620	149	0.554	168
Kiribati	0.783	129	ORTA	0.931	32	0.937	88	0.784	106	0.839	137	0.861	115	0.775	142	0.680	122	0.395	186
Kolombiya	0.851	85	ORTA	0.783	121	0.879	120	0.817	89	0.949	79	0.908	89	0.803	121	0.852	28	0.805	84
Komor Adaları	0.675	162	DÜŞÜK	0.598	169	0.803	148	0.544	180	0.751	163	0.732	146	0.815	106	0.532	173	0.546	172
Kongo Cum.	0.721	148	DÜŞÜK	0.652	156	0.863	125	0.616	166	0.726	171	0.712	149	0.687	170	0.745	87	0.752	109
Kongo Dem. C.	0.599	184	ÇOK DÜŞÜK	0.447	184	0.622	180	0.540	181	0.590	184	0.656	159	0.750	154	0.642	141	0.485	180
Kosta Rika	0.905	42	YÜKSEK	0.815	98	0.957	62	0.962	19	0.967	48	0.886	103	0.888	58	0.901	13	0.834	66
Küba	0.900	43	YÜKSEK	0.912	43	0.952	67	0.965	17	0.990	2	0.934	67	0.903	47	0.785	61	0.718	122
Kuveyt	0.874	61	YÜKSEK	0.927	35	0.959	60	0.689	140	0.973	38	0.973	28	0.964	12	0.562	161	0.924	36
Lao PDR	0.762	137	DÜŞÜK	0.665	152	0.890	116	0.814	92	0.777	152	0.701	151	0.786	135	0.675	124	0.757	107
Lesotho	0.664	170	DÜŞÜK	0.616	163	0.779	152	0.925	32	0.724	172	0.672	154	0.505	185	0.502	178	0.608	153
Letonya	0.916	33	YÜKSEK	0.879	63	0.943	78	0.917	38	0.970	44	0.942	60	0.908	44	0.835	35	0.928	33
Liberya	0.605	183	ÇOK DÜŞÜK	0.436	185	0.554	185	0.630	161	0.757	160	0.492	183	0.787	133	0.534	172	0.552	170
Libya	0.851	86	ORTA	0.884	58	0.944	76	0.696	138	0.962	59	0.976	25	0.884	61	0.590	157	0.853	60
Liechtenstein	0.897	46	YÜKSEK	1.000	1	0.832	139	0.775	111	0.972	39	0.945	58	0.713	164	1.000	1	1.000	1
Litvanya	0.906	41	YÜKSEK	0.869	67	0.941	85	0.920	35	0.961	62	0.965	42	0.852	76	0.823	43	0.929	32
Lübnan	0.852	84	ORTA	0.879	64	0.972	44	0.615	167	0.911	110	0.963	44	0.916	39	0.667	131	0.864	57
Lüksemburg	0.948	12	ÇOK YÜKSEK	0.963	19	0.888	117	0.895	46	0.986	12	0.978	21	0.996	2	0.881	19	0.998	4

Macaristan	0.886	52	YÜKSEK	0.858	73	0.952	66	0.815	91	0.986	10	0.931	72	0.924	31	0.845	31	0.719	121
Madagaskar	0.663	171	DÜŞÜK	0.396	186	0.710	165	0.775	112	0.743	166	0.720	147	0.744	157	0.529	174	0.643	143
Makedonya	0.872	66	YÜKSEK	0.770	126	0.950	69	0.953	23	0.985	14	0.906	90	0.825	96	0.763	77	0.800	87
Malawi	0.696	156	DÜŞÜK	0.553	177	0.831	141	0.663	154	0.830	139	0.713	148	0.712	165	0.686	117	0.496	179
Maldivler	0.868	71	YÜKSEK	0.879	62	0.934	93	0.786	105	0.978	31	0.883	105	0.922	35	0.790	58	0.710	126
Malezya	0.886	50	YÜKSEK	0.830	89	0.983	30	0.782	108	0.964	56	0.961	47	0.852	77	0.817	51	0.891	50
Mali	0.608	181	ÇOK DÜŞÜK	0.612	165	0.604	182	0.637	160	0.622	180	0.528	179	0.701	167	0.544	168	0.581	161
Malta	0.899	44	YÜKSEK	0.920	37	0.935	90	0.797	99	0.966	54	0.985	14	0.913	41	0.688	116	0.998	3
Mauritius	0.873	64	YÜKSEK	0.873	65	0.929	97	0.824	87	0.960	64	0.933	68	0.894	55	0.672	126	0.883	52
Meksika	0.891	47	YÜKSEK	0.834	86	0.976	40	0.937	28	0.961	61	0.900	96	0.855	74	0.823	44	0.818	76
Mikronezya	0.784	128	ORTA	0.825	95	0.939	87	0.722	131	0.869	127	0.912	87	0.908	45	0.700	110	0.275	187
Mısır Arap Cum.	0.816	113	ORTA	0.826	92	0.925	99	0.565	176	0.929	97	0.858	116	0.811	111	0.764	75	0.818	78
Moğolistan	0.816	111	ORTA	0.744	134	0.955	63	0.858	64	0.939	90	0.915	83	0.811	114	0.548	167	0.724	117
Moldova	0.826	105	ORTA	0.813	101	0.931	96	0.901	44	0.930	96	0.926	76	0.786	136	0.658	134	0.629	147
Moritanya	0.650	175	ÇOK DÜŞÜK	0.687	148	0.725	163	0.714	133	0.752	162	0.642	164	0.624	180	0.390	187	0.660	139
Mozambik	0.634	179	ÇOK DÜŞÜK	0.537	179	0.698	167	0.726	130	0.762	156	0.658	158	0.602	182	0.562	162	0.479	182
Myanmar	0.753	139	DÜŞÜK	0.692	147	0.859	129	0.752	123	0.825	142	0.818	132	0.688	169	0.704	105	0.672	138
Namibya	0.787	127	ORTA	0.685	149	0.850	134	0.889	49	0.837	138	0.841	122	0.699	168	0.756	81	0.745	112
Nepal	0.737	143	DÜŞÜK	0.783	120	0.754	156	0.676	145	0.862	130	0.624	170	0.814	107	0.688	115	0.615	151
Nijer	0.608	182	ÇOK DÜŞÜK	0.613	164	0.658	175	0.622	162	0.711	175	0.393	186	0.766	148	0.475	181	0.528	177
Nijerya	0.629	180	ÇOK DÜŞÜK	0.468	183	0.662	174	0.595	172	0.579	185	0.489	184	0.820	101	0.549	166	0.833	67
Nikaragua	0.822	109	ORTA	0.805	108	0.792	150	0.924	33	0.943	87	0.845	121	0.822	100	0.783	63	0.618	150
Norveç	0.961	4	ÇOK YÜKSEK	0.990	3	0.999	6	0.995	7	0.983	19	0.975	26	0.987	6	0.828	39	0.920	37
Orta Afrika C.	0.562	186	ÇOK DÜŞÜK	0.589	171	0.563	184	0.580	174	0.534	187	0.505	182	0.674	175	0.579	160	0.422	184
Özbekistan	0.832	102	ORTA	0.778	122	0.955	64	0.787	104	0.904	114	0.954	49	0.796	129	0.684	120	0.786	93
Pakistan	0.671	165	DÜŞÜK	0.651	157	0.642	177	0.598	171	0.735	168	0.671	155	0.833	91	0.611	152	0.562	164
Palau	0.871	67	YÜKSEK	0.961	20	0.942	81	0.935	30	0.904	115	0.904	92	0.891	57	0.881	21	0.483	181
Panama	0.867	72	YÜKSEK	0.852	79	0.966	53	0.791	103	0.957	68	0.863	111	0.832	93	0.821	47	0.822	75
Papua Yeni Gine	0.671	166	DÜŞÜK	0.854	75	0.652	176	0.607	170	0.761	157	0.667	156	0.679	173	0.541	170	0.586	158

Paraguay	0.830	104	ORTA	0.787	118	0.835	138	0.819	88	0.922	103	0.900	95	0.797	128	0.771	69	0.799	89
Peru	0.862	75	YÜKSEK	0.792	116	0.901	111	0.843	77	0.945	82	0.917	81	0.848	79	0.820	48	0.810	81
Polonya	0.927	27	YÜKSEK	0.872	66	0.999	5	0.903	41	0.988	6	0.978	22	0.947	22	0.883	18	0.804	85
Portekiz	0.938	22	YÜKSEK	0.897	51	0.994	10	0.959	20	0.986	11	0.977	23	0.860	70	0.872	23	0.970	15
Romanya	0.881	55	YÜKSEK	0.854	76	0.935	89	0.833	83	0.948	80	0.928	74	0.914	40	0.819	50	0.778	96
Ruanda	0.736	144	DÜŞÜK	0.579	173	0.741	160	0.866	61	0.889	118	0.785	137	0.802	124	0.602	155	0.553	169
Rusya Fed.	0.886	51	YÜKSEK	0.899	49	0.984	26	0.848	74	0.976	36	0.951	52	0.805	118	0.701	108	0.941	26
Saint Kitts	0.879	57	YÜKSEK	0.964	16	0.817	143	0.750	124	0.971	42	0.914	85	0.995	3	0.749	83	0.831	68
Saint Lucia	0.812	116	ORTA	0.753	132	0.832	140	0.859	63	0.950	78	0.895	99	0.632	179	0.753	82	0.850	61
Saint Vinc.	0.826	106	ORTA	0.983	7	0.880	119	0.783	107	0.919	106	0.904	91	0.660	176	0.735	91	0.769	102
Samoa	0.816	110	ORTA	0.881	60	0.839	137	0.721	132	0.886	121	0.867	109	0.833	90	0.764	74	0.710	127
Sao Tome.	0.778	131	ORTA	0.867	68	0.895	115	0.808	94	0.863	129	0.775	138	0.768	145	0.642	142	0.560	166
Senegal	0.715	150	DÜŞÜK	0.626	161	0.670	173	0.728	129	0.826	140	0.649	162	0.784	138	0.747	85	0.628	148
Seyseller	0.849	89	ORTA	0.846	83	0.932	95	0.995	4	0.966	52	0.804	135	0.783	139	0.733	95	0.692	131
Sierra Leone	0.584	185	ÇOK DÜŞÜK	0.629	159	0.623	179	0.578	175	0.539	186	0.572	176	0.614	181	0.551	164	0.562	163
Şili	0.871	68	YÜKSEK	0.879	61	0.935	91	0.792	102	0.934	94	0.922	80	0.800	125	0.815	52	0.896	48
Singapur	0.940	20	YÜKSEK	0.989	5	0.999	4	0.894	47	0.979	28	0.992	4	0.962	14	0.747	86	0.950	22
Sırbistan	0.866	73	YÜKSEK	0.830	88	0.965	54	0.977	13	0.960	65	0.971	33	0.902	50	0.704	106	0.550	171
Slovak Cum.	0.936	23	YÜKSEK	0.910	45	0.969	50	0.883	50	0.981	25	0.972	32	0.963	13	0.947	4	0.825	73
Slovenya	0.950	11	ÇOK YÜKSEK	0.893	54	0.978	36	0.967	16	0.983	17	0.975	27	0.900	51	0.953	3	0.954	18
Solomon Ad.	0.770	132	ORTA	0.898	50	0.855	130	0.668	152	0.869	126	0.831	125	0.803	123	0.651	136	0.530	176
Sri Lanka	0.843	94	ORTA	0.731	139	0.941	83	0.698	137	0.978	30	0.967	40	0.838	86	0.846	30	0.691	132
Sudan	0.655	174	ÇOK DÜŞÜK	0.582	172	0.758	154	0.711	135	0.770	154	0.459	185	0.713	163	0.471	182	0.717	123
Surinam	0.847	91	ORTA	0.882	59	0.946	73	0.767	118	0.877	124	0.830	126	0.827	95	0.822	46	0.808	83
Suriye Arap C.	0.799	123	ORTA	0.816	97	0.949	70	0.641	158	0.851	134	0.898	97	0.803	122	0.622	147	0.800	88
Suudi Arabistan	0.880	56	YÜKSEK	0.915	41	0.962	57	0.671	150	0.980	27	0.939	63	0.864	69	0.784	62	0.913	39
Svaziland	0.699	154	DÜŞÜK	0.680	150	0.809	146	0.641	159	0.826	141	0.850	119	0.460	186	0.669	130	0.695	130
Tacikistan	0.763	136	DÜŞÜK	0.731	138	0.983	29	0.677	143	0.847	136	0.819	131	0.745	155	0.622	146	0.631	145
Tanzanya	0.743	141	DÜŞÜK	0.513	182	0.869	124	0.850	72	0.886	122	0.625	169	0.757	153	0.689	114	0.673	136

Tayland	0.855	80	ORTA	0.827	91	0.882	118	0.853	70	0.966	53	0.947	56	0.792	132	0.776	67	0.791	91
Timor-Leste	0.735	145	DÜŞÜK	0.555	176	0.819	142	0.852	71	0.768	155	0.748	142	0.733	158	0.717	99	0.653	141
Togo	0.697	155	DÜŞÜK	0.698	145	0.792	151	0.669	151	0.724	173	0.633	166	0.841	84	0.601	156	0.540	174
Tonga	0.803	121	ORTA	0.621	162	0.969	48	0.689	139	0.963	58	0.892	101	0.921	36	0.706	102	0.538	175
Trinidad ve Tob.	0.870	69	YÜKSEK	0.910	44	0.971	46	0.941	26	0.912	109	0.861	114	0.886	59	0.550	165	0.924	35
Tunus	0.856	79	ORTA	0.803	111	0.979	34	0.816	90	0.953	74	0.949	53	0.818	102	0.745	88	0.757	106
Türkiye	0.842	97	ORTA	0.813	100	0.977	37	0.681	141	0.966	51	0.901	94	0.885	60	0.701	109	0.752	110
Türkmenistan	0.834	101	ORTA	0.815	99	0.998	8	0.855	65	0.872	125	0.936	65	0.877	65	0.492	179	0.804	86
Uganda	0.691	158	DÜŞÜK	0.611	166	0.744	158	0.760	119	0.817	144	0.651	161	0.683	171	0.614	151	0.603	155
Ukrayna	0.838	99	ORTA	0.888	57	0.972	45	0.824	86	0.907	112	0.941	61	0.800	126	0.621	148	0.736	113
Umman	0.866	74	YÜKSEK	0.894	52	0.987	19	0.621	164	0.971	40	0.940	62	0.952	20	0.618	150	0.904	44
Ürdün	0.837	100	ORTA	0.826	93	0.925	98	0.665	153	0.951	76	0.931	73	0.894	56	0.666	133	0.796	90
Uruguay	0.899	45	YÜKSEK	0.864	69	0.985	25	0.840	78	0.976	35	0.949	54	0.927	30	0.761	80	0.855	59
Vanuatu	0.781	130	ORTA	0.777	123	0.909	107	0.655	157	0.788	147	0.850	120	0.900	52	0.721	97	0.582	160
Venezuela	0.873	65	YÜKSEK	0.846	82	0.948	71	0.846	76	0.931	95	0.865	110	0.809	115	0.834	37	0.901	45
Vietnam	0.844	93	ORTA	0.796	114	0.973	42	0.879	52	0.920	105	0.926	77	0.858	71	0.694	111	0.658	140
Yemen Cum.	0.680	161	DÜŞÜK	0.629	160	0.815	145	0.417	187	0.750	164	0.690	152	0.855	73	0.446	185	0.775	98
Yeni Zelanda	0.944	16	ÇOK YÜKSEK	0.958	23	0.989	15	0.982	10	0.970	45	0.964	43	0.857	72	0.886	16	0.970	14
Yunanistan	0.922	30	YÜKSEK	0.847	81	0.979	35	0.877	56	0.988	7	0.969	35	0.948	21	0.865	24	0.874	54
Zambiya	0.671	164	DÜŞÜK	0.360	187	0.816	144	0.618	165	0.776	153	0.624	171	0.648	178	0.762	78	0.714	124
Zimbabve	0.728	147	DÜŞÜK	0.603	168	0.932	94	0.773	116	0.783	150	0.709	150	0.572	183	0.761	79	0.680	135

* Ülkelerin 2015 Yılı BKH Genel Endeks Değerine Göre kalkınma düzeyleri ilgili hücrelerin renklendirilmesi suretiyle “ÇOK YÜKSEK”ten “ÇOK DÜŞÜK” e doğru belirlenmiştir. Tekrardan kaçınmak için Amaç 1-8 için sadece ülkelerin endeks değeri ve sıralaması verilmiş kalkınma düzeyleri tek tek yazılmak yerine ilgili hücreler kalkınma düzeyini gösterecek şekilde renklendirilmiştir.

EK 6: Aritmetik Ortalamayla Hesaplanan BKH Genel Endeks Sonuçları, Ülkelerin BKH Genel Sıralaması ve Her Bir BKH Amaçları Çerçevesinde Kalkınma Düzeyleri

Ülkeler/Yıllık Bazda BKH Genel Endeks Değeri	1990	2000	2010	2013	2015	* SIRA	ÜLKELERİN 2015 YILI BKH ENDEKS BAZLI KALKINMA DÜZEYİ	AMAÇ 1 YOKSULLUK	AMAÇ 2 EĞİTİM	AMAÇ 3 CİNSİYET EŞİTLİĞİ	AMAÇ 4 ÇOCUK SAĞLIĞI	AMAÇ 5 ANNE SAĞLIĞI	AMAÇ 6 HIV/AIDS SALGIN HAST.	AMAÇ 7 ÇEVRE	AMAÇ 8 KÜRESEL İŞBİRLİĞİ
Afganistan	0.3298	0.4179	0.5308	0.5619	0.5811	177	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	YÜKSEK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK
Almanya	0.8309	0.9001	0.9433	0.9657	0.9725	1	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Amerika B.D	0.8174	0.8404	0.8850	0.9202	0.9241	24	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK
Andorra	0.7732	0.8219	0.9170	0.9121	0.9087	34	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	DÜŞÜK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK
Angola	0.3371	0.4057	0.5749	0.6173	0.6406	158	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Antigua ve Barb.	0.7090	0.7972	0.8265	0.8290	0.8243	80	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA	YÜKSEK
Arjantin	0.6881	0.7702	0.8600	0.8713	0.8809	45	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK
Arnavutluk	0.7159	0.6987	0.7958	0.8147	0.8227	83	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
Avustralya	0.7853	0.8702	0.9256	0.9404	0.9438	15	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK
Avusturya	0.7888	0.8672	0.9032	0.9290	0.9412	18	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK
Azerbaycan	0.6006	0.6495	0.7712	0.7949	0.8121	94	ORTA	ORTA	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK
Bahamalar	0.7772	0.8113	0.8603	0.8652	0.8603	57	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	YÜKSEK
Bahreyn	0.6686	0.7387	0.8080	0.8340	0.8438	71	ORTA	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK
Bangladeş	0.3668	0.4928	0.5955	0.6305	0.6526	153	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	YÜKSEK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Barbados	0.7765	0.8221	0.8740	0.8910	0.8946	41	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	DÜŞÜK	ÇOK YÜKSEK
Belarus	0.7669	0.8059	0.8935	0.9022	0.9119	33	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK
Belçika	0.7656	0.8577	0.9204	0.9394	0.9499	10	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Belize	0.6243	0.7225	0.7677	0.7932	0.8094	96	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA
Benin	0.3929	0.4985	0.6000	0.6290	0.6506	154	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK

Bhutan	0.4030	0.5665	0.7066	0.7403	0.7592	124	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK
Birleşik Arap E.	0.6931	0.7530	0.8294	0.8468	0.8554	61	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK
Birleşik Krallık	0.8021	0.8809	0.9281	0.9371	0.9436	16	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Bolivya	0.5148	0.6241	0.7287	0.7578	0.7699	118	ORTA	DÜŞÜK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA
Bosna Hersek	0.6736	0.7134	0.7994	0.8261	0.8392	73	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
Botsvana	0.6079	0.6786	0.7398	0.7592	0.7757	115	ORTA	ORTA	YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA	YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA
Brezilya	0.6401	0.7294	0.8256	0.8374	0.8460	68	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK
Brunei Dar.	0.7764	0.8522	0.9030	0.9132	0.9201	27	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK
Bulgaristan	0.7681	0.7916	0.8942	0.9083	0.9173	29	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK
Burkina Faso	0.3468	0.4052	0.5479	0.5875	0.6175	165	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Burundi	0.3696	0.3970	0.5477	0.5758	0.5924	176	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK
Cape Verde	0.5652	0.6645	0.7424	0.7591	0.7688	119	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Çek Cum.	0.8182	0.8440	0.8900	0.8927	0.8960	39	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA
Cezayir	0.5921	0.6694	0.7554	0.7949	0.8005	102	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA
Chad	0.2407	0.3013	0.3996	0.4584	0.4881	187	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK
Cibuti	0.4283	0.4371	0.5603	0.5854	0.6023	171	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK
Çin	0.6573	0.7255	0.8170	0.8345	0.8443	70	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA
Danimarka	0.8709	0.9277	0.9403	0.9483	0.9538	6	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Dominik Cum.	0.6207	0.7142	0.7809	0.7962	0.8079	97	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	ORTA
Dominika	0.6624	0.7445	0.8083	0.8197	0.8264	79	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA
Ekvator	0.6205	0.7260	0.8328	0.8469	0.8565	59	YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA
Ekvator Ginesi	0.4127	0.5127	0.6093	0.6482	0.6677	150	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA
El Salvador	0.5767	0.6710	0.7720	0.8005	0.8164	92	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA
Endonezya	0.5578	0.6329	0.7294	0.7469	0.7556	126	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA

Eritre	0.4016	0.4943	0.5817	0.6092	0.6247	161	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK
Ermenistan	0.7479	0.7226	0.7998	0.8136	0.8233	82	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA
Estonya	0.7624	0.8552	0.9068	0.9086	0.9148	31	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK
Etiyopya	0.2805	0.3688	0.5147	0.5518	0.5754	179	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK
Fas	0.4984	0.5943	0.7267	0.7568	0.7617	122	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA
Fiji	0.6387	0.7039	0.7692	0.7977	0.8121	93	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA
Fildişi Sahilleri	0.4211	0.4958	0.5623	0.5852	0.5946	174	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Filipinler	0.5850	0.6480	0.7139	0.7504	0.7682	120	ORTA	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA
Filistin	0.6289	0.6771	0.7440	0.7799	0.7885	109	ORTA	ORTA	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Finlandiya	0.8484	0.9149	0.9330	0.9408	0.9463	14	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK
Fransa	0.7846	0.8410	0.9170	0.9423	0.9507	8	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Gabon	0.5731	0.5966	0.7087	0.7325	0.7445	128	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	YÜKSEK	ORTA
Gambiya	0.4447	0.5361	0.6264	0.6445	0.6580	152	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK
Gana	0.4357	0.5249	0.6471	0.6836	0.7021	139	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
Gine	0.3109	0.4210	0.5802	0.6065	0.6228	162	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Gine Bissau	0.3379	0.4303	0.5548	0.5873	0.6096	167	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Grenada	0.7632	0.7736	0.8192	0.8616	0.8683	52	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK
Guatemala	0.5467	0.6317	0.7209	0.7323	0.7414	130	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	YÜKSEK	ORTA
Güney Afrika	0.5999	0.6529	0.7252	0.7428	0.7537	127	ORTA	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA
Güney Kıbrıs	0.7660	0.8352	0.8461	0.8821	0.8929	42	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK
Güney Kore	0.7435	0.8307	0.8744	0.9012	0.9071	35	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK
Gürcistan	0.6322	0.6893	0.7756	0.8117	0.8315	75	ORTA	ORTA	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA
Guyana	0.6577	0.6864	0.7600	0.7675	0.7735	117	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
Haiti	0.4004	0.4661	0.5356	0.5801	0.6023	172	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK

Hindistan	0.4140	0.4985	0.6292	0.6597	0.6795	148	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Hırvatistan	0.7819	0.8389	0.8944	0.8965	0.9007	38	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK
Hollanda	0.8174	0.9059	0.9327	0.9556	0.9665	3	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Honduras	0.5796	0.6751	0.7539	0.7651	0.7780	113	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA
Hong Kong	0.8135	0.8602	0.9148	0.9241	0.9294	21	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK
Irak	0.5683	0.5975	0.6689	0.6938	0.7025	138	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
İran İslam C.	0.6132	0.6917	0.7833	0.8079	0.8188	89	ORTA	ORTA	ÇOK YÜKSEK	ÇOK DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA
İrlanda	0.7685	0.8634	0.9026	0.9193	0.9240	25	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK
İspanya	0.7856	0.8784	0.9399	0.9434	0.9527	7	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK
İsrail	0.8129	0.8872	0.9185	0.9303	0.9347	20	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK
İsveç	0.8597	0.9251	0.9585	0.9682	0.9715	2	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
İsviçre	0.7827	0.8948	0.9420	0.9552	0.9593	4	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
İtalya	0.7668	0.8398	0.9085	0.9312	0.9364	19	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK
İzlanda	0.8540	0.9087	0.9448	0.9434	0.9466	13	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK
Jamaika	0.6962	0.7352	0.7850	0.7989	0.8076	98	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA
Japonya	0.8052	0.8569	0.8890	0.9095	0.9139	32	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	DÜŞÜK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Kamboçya	0.3728	0.4760	0.6526	0.6950	0.7170	134	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Kamerun	0.4721	0.5066	0.6209	0.6730	0.6933	140	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
Kanada	0.7864	0.8549	0.9201	0.9369	0.9422	17	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK
Karadağ	0.7079	0.7739	0.8191	0.8493	0.8672	53	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK
Katar	0.6976	0.7468	0.8198	0.8431	0.8529	64	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK
Kazakistan	0.7032	0.7032	0.7844	0.8288	0.8400	72	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	YÜKSEK
Kenya	0.4400	0.5223	0.5975	0.6301	0.6432	156	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK
Kırgız Cum.	0.6739	0.6760	0.7620	0.7752	0.7812	111	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK

Kiribati	0.5717	0.6168	0.6930	0.7199	0.7322	131	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK
Kolombiya	0.6622	0.7338	0.8012	0.8140	0.8226	84	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA
Komor Adaları	0.4490	0.5117	0.5750	0.5986	0.6095	168	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK
Kongo Cum.	0.4681	0.4963	0.6291	0.6654	0.6812	145	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA
Kongo Dem. C.	0.3716	0.4412	0.4929	0.5228	0.5462	183	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK
Kosta Rika	0.7382	0.7909	0.8616	0.8756	0.8863	43	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA
Küba	0.7504	0.7918	0.8495	0.8646	0.8770	47	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK
Kuveyt	0.6409	0.7361	0.8200	0.8432	0.8486	67	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK
Lao PDR	0.3459	0.4703	0.6210	0.6762	0.7063	137	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA
Lesotho	0.5178	0.5007	0.5860	0.6147	0.6299	160	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	YÜKSEK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK
Letonya	0.7425	0.8180	0.8836	0.8974	0.9042	36	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK
Liberya	0.3341	0.4104	0.4886	0.5207	0.5407	184	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK
Libya	0.6649	0.7143	0.7923	0.8164	0.8217	86	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA
Liechtenstein	0.7700	0.8311	0.8967	0.8976	0.9007	37	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Litvanya	0.7613	0.8136	0.8751	0.8901	0.8955	40	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK
Lübnan	0.6300	0.7178	0.7705	0.8034	0.8168	90	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK
Lüksemburg	0.7993	0.8987	0.9376	0.9500	0.9500	9	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Macaristan	0.7579	0.7932	0.8555	0.8645	0.8700	50	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA
Madagaskar	0.3542	0.4362	0.5339	0.5776	0.5937	175	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK
Makedonya	0.6969	0.7141	0.8200	0.8402	0.8545	62	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA
Malavi	0.3573	0.4375	0.5811	0.6143	0.6367	159	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK
Maldivler	0.5665	0.7006	0.8034	0.8215	0.8306	76	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA
Malezya	0.6990	0.7912	0.8430	0.8538	0.8612	56	YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK
Mali	0.2841	0.3842	0.5062	0.5417	0.5627	181	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK

Malta	0.7477	0.8199	0.8518	0.8757	0.8846	44	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	ÇOK YÜKSEK
Mauritius	0.7301	0.7585	0.8248	0.8334	0.8390	74	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	YÜKSEK
Meksika	0.6795	0.7536	0.8359	0.8582	0.8668	54	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA
Mikronezya	0.5811	0.6339	0.7068	0.7339	0.7439	129	ORTA	ORTA	YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK
Mısır Arap Cum.	0.5404	0.6564	0.7656	0.7664	0.7746	116	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ÇOK DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA
Moğolistan	0.6160	0.6531	0.7368	0.7690	0.7796	112	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
Moldova	0.6691	0.6819	0.7742	0.7914	0.8055	99	ORTA	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
Moritanya	0.3594	0.4368	0.5615	0.5869	0.6052	170	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK
Mozambik	0.3063	0.3990	0.5152	0.5486	0.5727	180	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK
Myanmar	0.4975	0.5658	0.6314	0.6620	0.6806	147	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Namibya	0.5202	0.6305	0.7214	0.7416	0.7570	125	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	YÜKSEK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA
Nepal	0.3629	0.4807	0.6348	0.6630	0.6848	143	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Nijer	0.2225	0.3087	0.4733	0.5218	0.5512	182	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK
Nijerya	0.3705	0.4367	0.5306	0.5592	0.5807	178	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
Nikaragua	0.5694	0.6386	0.7407	0.7746	0.7853	110	ORTA	ORTA	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK
Norveç	0.8397	0.9015	0.9353	0.9491	0.9544	5	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK
Orta Afrika C.	0.3665	0.4002	0.4818	0.5089	0.5282	185	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK
Özbekistan	0.6706	0.6773	0.7665	0.7876	0.8015	101	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
Pakistan	0.3840	0.4642	0.5809	0.6025	0.6175	166	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Palau	0.6789	0.7475	0.7819	0.8533	0.8701	49	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	DÜŞÜK
Panama	0.6694	0.7238	0.8040	0.8199	0.8304	77	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA
Papua Yeni Gine	0.4509	0.5158	0.5575	0.5916	0.6080	169	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK
Paraguay	0.6464	0.7096	0.7790	0.7913	0.7958	105	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA
Peru	0.5783	0.6911	0.8028	0.8156	0.8294	78	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA

Polonya	0.7844	0.8273	0.8968	0.9110	0.9196	28	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA
Portekiz	0.7891	0.8452	0.9021	0.9186	0.9291	22	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Romanya	0.7374	0.7614	0.8320	0.8485	0.8594	58	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA
Ruanda	0.4404	0.4486	0.6366	0.6596	0.6811	146	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Rusya Fed.	0.7654	0.7926	0.8599	0.8714	0.8800	46	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK
Saint Kitts	0.7151	0.7775	0.8451	0.8479	0.8494	66	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK
Saint Lucia	0.6689	0.7188	0.7820	0.7885	0.7951	107	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA
Saint Vinc.	0.6696	0.7370	0.7965	0.7989	0.8002	103	ORTA	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA
Samoa	0.6172	0.7107	0.7396	0.7677	0.7760	114	ORTA	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA
Sao Tome.	0.5532	0.6015	0.7092	0.7227	0.7316	132	ORTA	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Senegal	0.4077	0.4815	0.6135	0.6551	0.6688	149	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK
Seyseller	0.7217	0.7941	0.8158	0.8425	0.8453	69	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA
Sierra Leone	0.2891	0.3360	0.4572	0.4928	0.5219	186	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK
Şili	0.7397	0.7900	0.8362	0.8437	0.8499	65	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK
Singapur	0.7938	0.8516	0.9113	0.9199	0.9223	26	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK
Sırbistan	0.7408	0.7645	0.8408	0.8526	0.8540	63	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK
Slovak Cum.	0.8106	0.8536	0.9132	0.9227	0.9250	23	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA
Slovenya	0.7933	0.8483	0.9237	0.9465	0.9488	11	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK
Solomon Ad.	0.5496	0.6117	0.6657	0.6970	0.7114	136	DÜŞÜK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK
Sri Lanka	0.6488	0.7120	0.7779	0.7898	0.7963	104	ORTA	ORTA	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA
Sudan	0.4048	0.4788	0.5735	0.5900	0.5998	173	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK
Surinam	0.6427	0.7289	0.7932	0.8062	0.8166	91	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA
Suriye Arap C.	0.5988	0.6843	0.7536	0.7568	0.7607	123	ORTA	ORTA	YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
Suudi Arabistan	0.6560	0.7348	0.8072	0.8538	0.8650	55	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK

Svaziland	0.5183	0.5207	0.6405	0.6542	0.6649	151	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Tacikistan	0.5506	0.5826	0.6640	0.6989	0.7160	135	DÜŞÜK	ORTA	ÇOK YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Tanzanya	0.4392	0.4908	0.6318	0.6666	0.6902	141	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Tayland	0.6625	0.7298	0.8061	0.8135	0.8204	87	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA
Timor-Leste	0.4059	0.4942	0.5920	0.6642	0.6835	144	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Togo	0.4309	0.5110	0.5902	0.6271	0.6503	155	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Tonga	0.6492	0.7021	0.7459	0.7620	0.7680	121	ORTA	DÜŞÜK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Trinidad ve Tob.	0.7070	0.7653	0.8521	0.8618	0.8693	51	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK
Tunus	0.6185	0.7056	0.8067	0.8129	0.8190	88	ORTA	ORTA	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA
Türkiye	0.6179	0.6860	0.7796	0.7970	0.8035	100	ORTA	ORTA	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
Türkmenistan	0.6745	0.6961	0.7564	0.7812	0.7953	106	ORTA	ORTA	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	ORTA
Uganda	0.3553	0.4565	0.5748	0.6198	0.6431	157	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Ukrayna	0.7221	0.7513	0.7832	0.8112	0.8218	85	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
Umman	0.5944	0.7005	0.7806	0.8099	0.8242	81	ORTA	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK
Ürdün	0.6412	0.6980	0.7708	0.7856	0.7926	108	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
Uruguay	0.7568	0.7979	0.8592	0.8675	0.8767	48	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK
Vanuatu	0.5494	0.6151	0.6875	0.7181	0.7314	133	ORTA	ORTA	YÜKSEK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	YÜKSEK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Venezuela	0.6794	0.7500	0.8350	0.8486	0.8563	60	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK
Vietnam	0.5752	0.6735	0.7942	0.8010	0.8113	95	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Yemen Cum.	0.3427	0.4448	0.5604	0.5961	0.6200	164	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	ORTA
Yeni Zelanda	0.8051	0.8740	0.9389	0.9435	0.9473	12	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Yunanistan	0.7555	0.8432	0.9044	0.9138	0.9172	30	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK
Zambiya	0.4649	0.4809	0.5732	0.5974	0.6202	163	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK
Zimbabve	0.5851	0.5717	0.6247	0.6711	0.6859	142	DÜŞÜK	DÜŞÜK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK

BÖLGE VE GELİR GRUPLARI															
Ağır Borçlu Yoks. Ü.(HIPC)	0.3616	0.4336	0.5464	0.5797	0.6009	XXIX	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Alt Orta Gelirli Ülkeler	0.4650	0.5377	0.6514	0.6767	0.6932	XXIII	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA
Arap Ülkeleri	0.5320	0.6103	0.7091	0.7316	0.7424	XX	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
Avrupa Birliği	0.7977	0.8614	0.9201	0.9359	0.9432	II	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Avrupa Orta Asya (GOÜ)	0.6882	0.7169	0.7960	0.8184	0.8307	XII	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
Avrupa Orta Asya (TÜ)	0.7618	0.8124	0.8754	0.8940	0.9047	VII	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK
Diğer Küçük Devletler	0.5248	0.5773	0.6745	0.7018	0.7152	XXII	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA
Doğu Asya ve Pasifik (GOÜ)	0.6292	0.7024	0.7891	0.8102	0.8202	XIV	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA
Doğu Asya ve Pasifik (T Ü)	0.6435	0.7146	0.7977	0.8188	0.8284	XIII	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA
Düşük Gelirli Ülkeler	0.3687	0.4570	0.5639	0.5988	0.6215	XXV	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Düşük ve Orta Gelirli Ülkeler	0.5370	0.6054	0.7012	0.7256	0.7411	XXI	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA
En Az Gelişmiş Ülkeler:	0.3574	0.4452	0.5564	0.5901	0.6123	XXVI II	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Euro Bölgesi	0.7979	0.8679	0.9296	0.9496	0.9576	I	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Güney Asya	0.4087	0.4900	0.6148	0.6439	0.6631	XXIV	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Kuzey Amerika	0.8072	0.8309	0.8780	0.9111	0.9159	V	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK
Latin A. Karayip(GOÜ)	0.6428	0.7238	0.8135	0.8303	0.8398	XI	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA
Latin A. Karayip (TÜ)	0.6481	0.7280	0.8163	0.8326	0.8420	IX	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA
OECD Üyeleri	0.7695	0.8246	0.8797	0.9032	0.9113	VI	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK
Orta Gelirli Ülkeler	0.5622	0.6287	0.7267	0.7496	0.7630	XVIII	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA
Ortadoğu K. Afrika (GOÜ)	0.5705	0.6551	0.7506	0.7729	0.7831	XV	ORTA	ORTA	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA

Ortadoğu ve K.Afrika (TÜ)	0.5619	0.6420	0.7366	0.7592	0.7692	XVII	ORTA	ORTA	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
Pasifik Küçük Ada Ülkeleri	0.6058	0.6605	0.7153	0.7419	0.7555	XIX	ORTA	ORTA	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK
Sahra-Altı Afrika (GOÜ)	0.3871	0.4503	0.5556	0.5898	0.6125	XXVI I	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Sahra-Altı Afrika (TÜ)	0.3873	0.4506	0.5557	0.5900	0.6128	XXVI	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Üst Orta Gelirli Ülkeler	0.6581	0.7285	0.8109	0.8315	0.8413	X	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA
Yüksek Gelir: nonOECD	0.7409	0.7816	0.8509	0.8669	0.8756	IIIX	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK
Yüksek Gelir: OECD	0.8030	0.8504	0.9002	0.9234	0.9292	III	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Yüksek Gelirli Ülkeler	0.7954	0.8431	0.8937	0.9167	0.9233	IV	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Dünya	0.5832	0.6442	0.7326	0.7579	0.7722	XVI	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA

* Ülkelerin 2015 Yılı BKH Genel Endeks Değerine Göre Sıralamasını göstermektedir. 187 ülke kendi arasında sıralanırken, Dünya ile birlikte 29 Bölge-Gelir Grubu ise Roma Rakamları ile kendi arasında sıralanmıştır.

EK 7: Geometrik Ortalamayla Hesaplanan BKH Genel Endeks Sonuçları, Ülkelerin BKH Genel Sıralaması ve Her Bir BKH Amaçları Çerçevesinde Kalkınma Düzeyleri

Ülkeler/Yıllık Bazda BKH Genel Endeks Değeri	1990	2000	2010	2013	2015	* SIRA	ÜLKELERİN 2015 YILI BKH ENDEKS BAZLI KALKINMA DÜZEYİ	AMAÇ 1 YOKSULLUK	AMAÇ 2 EĞİTİM	AMAÇ 3 CİNSİYET EŞİTLİĞİ	AMAÇ 4 ÇOCUK SAĞLIĞI	AMAÇ 5 ANNE SAĞLIĞI	AMAÇ 6 HIV/AIDS SALGINI HAST.	AMAÇ 7 ÇEVRE	GOAL 8 KÜRESEL İŞBİRLİĞİ
Afganistan	0.1241	0.2058	0.3622	0.3938	0.4111	177	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	YÜKSEK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK
Almanya	0.6635	0.8641	0.9356	0.9641	0.9713	1	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Amerika Birleşik Devletleri	0.6760	0.7048	0.8607	0.9065	0.9109	22	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Andorra	0.6248	0.7465	0.8945	0.8919	0.8905	31	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	DÜŞÜK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK
Angola	0.1686	0.2564	0.4719	0.5244	0.5512	143	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK
Antigua ve Barbuda	0.4725	0.6057	0.7310	0.7337	0.7195	103	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK YÜKSEK
Arjantin	0.4829	0.6491	0.8163	0.8344	0.8475	44	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK
Arnavutluk	0.4755	0.4704	0.7347	0.7596	0.7705	76	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA
Avustralya	0.6030	0.8430	0.9126	0.9294	0.9340	14	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK
Avusturya	0.6513	0.8426	0.8851	0.9213	0.9362	12	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Azerbaycan	0.4479	0.4897	0.7236	0.7523	0.7702	77	ORTA	ORTA	ÇOK YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK
Bahamalar	0.5602	0.6687	0.7601	0.7670	0.7576	85	ORTA	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK DÜŞÜK	YÜKSEK
Bahreyn	0.4135	0.5396	0.7000	0.7676	0.7830	68	ORTA	ORTA	ÇOK YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK
Bangladeş	0.2203	0.3248	0.4631	0.5116	0.5396	148	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Barbados	0.5663	0.6704	0.7601	0.7846	0.7878	65	ORTA	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK YÜKSEK
Belarus	0.5837	0.6632	0.8609	0.8752	0.8869	34	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK
Belçika	0.6033	0.8178	0.8952	0.9222	0.9360	13	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Belize	0.4293	0.6342	0.6277	0.7168	0.7319	95	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK DÜŞÜK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA
Benin	0.2073	0.3217	0.4679	0.5124	0.5394	149	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Bhutan	0.2117	0.3875	0.6208	0.6685	0.6895	117	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA

Birleşik Arap Emirlikleri	0.4734	0.6040	0.7852	0.8039	0.8150	57	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK
Birleşik Krallık	0.6593	0.8563	0.9156	0.9254	0.9326	15	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Bolivya	0.3540	0.4919	0.6713	0.7064	0.7219	101	ORTA	DÜŞÜK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA
Bosna Hersek	0.4266	0.4716	0.7129	0.7488	0.7674	80	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	YÜKSEK
Botsvana	0.4265	0.5154	0.6188	0.6722	0.7025	111	ORTA	ORTA	YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA	YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA
Brezilya	0.4774	0.5835	0.7808	0.7962	0.8063	60	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK
Brunei Darüsselam	0.6384	0.8093	0.8899	0.9006	0.9074	25	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK
Bulgaristan	0.6038	0.6967	0.8799	0.8982	0.9082	24	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK
Burkina Faso	0.1746	0.2746	0.4079	0.4724	0.5043	160	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Burundi	0.1836	0.2107	0.3310	0.3584	0.3843	185	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK
Cape Verde	0.3408	0.4776	0.5954	0.6116	0.6200	131	DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK
Çek Cumhuriyeti	0.6798	0.7952	0.8687	0.8685	0.8708	39	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK
Cezayir	0.3644	0.4736	0.6418	0.6986	0.7091	106	ORTA	ORTA	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA
Chad	0.0903	0.1572	0.2712	0.3379	0.3636	187	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK
Cibuti	0.1847	0.2004	0.4084	0.4390	0.4579	171	DÜŞÜK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK
Çin	0.4411	0.6020	0.7786	0.8027	0.8145	59	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK
Danimarka	0.7486	0.9110	0.9289	0.9394	0.9455	7	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Dominik Cumhuriyeti	0.4680	0.5960	0.7225	0.7442	0.7582	84	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	ORTA
Dominika	0.4566	0.6177	0.7446	0.7617	0.7693	78	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
Ekvator	0.4684	0.6001	0.7879	0.8090	0.8221	52	YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA
Ekvator Ginesi	0.1795	0.3591	0.5206	0.5723	0.5964	136	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA
El Salvador	0.3997	0.5066	0.7072	0.7532	0.7765	72	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA
Endonezya	0.3907	0.4549	0.6497	0.6781	0.6923	115	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA
Eritre	0.1941	0.2938	0.3838	0.4184	0.4377	175	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK
Ermenistan	0.6102	0.5263	0.7422	0.7646	0.7754	73	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA
Estonya	0.6289	0.8289	0.8948	0.8945	0.9018	28	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Etiyopya	0.1206	0.1797	0.2993	0.3603	0.3956	181	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK
Fas	0.2996	0.3957	0.6220	0.6855	0.6915	116	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA

Fiji	0.4039	0.5245	0.6973	0.7398	0.7625	82	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA	YÜKSEK
Fildişi Sahilleri	0.2865	0.3811	0.4656	0.4831	0.4902	164	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK
Filipinler	0.3925	0.5147	0.6206	0.6624	0.6812	120	ORTA	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA
Filistin	0.3711	0.4349	0.6178	0.6725	0.6877	118	ORTA	ORTA	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA
Finlandiya	0.7186	0.8961	0.9181	0.9238	0.9307	16	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK
Fransa	0.6184	0.7738	0.8999	0.9361	0.9466	6	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Gabon	0.4224	0.4657	0.6051	0.6201	0.6584	123	ORTA	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	YÜKSEK	DÜŞÜK
Gambiya	0.2694	0.3639	0.5012	0.5256	0.5410	147	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK
Gana	0.2812	0.3670	0.5354	0.5850	0.6066	134	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Gine	0.1615	0.3029	0.4772	0.5096	0.5271	154	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK
Gine Bissau	0.1779	0.2697	0.4258	0.4573	0.4999	163	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Grenada	0.5787	0.6214	0.7159	0.7651	0.7717	75	ORTA	YÜKSEK	DÜŞÜK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK
Guatemala	0.4168	0.5193	0.6399	0.6540	0.6608	122	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	YÜKSEK	ORTA
Güney Afrika	0.4246	0.5405	0.6256	0.6439	0.6514	125	ORTA	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA
Güney Kıbrıs	0.5890	0.7756	0.7885	0.8523	0.8629	42	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK
Güney Kore	0.5582	0.7594	0.8283	0.8663	0.8770	37	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK
Gürcistan	0.4127	0.5424	0.6910	0.7464	0.7683	79	ORTA	ORTA	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK
Guyana	0.4402	0.5498	0.7140	0.7241	0.7306	98	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA
Haiti	0.2256	0.2695	0.3600	0.3809	0.4057	178	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK
Hindistan	0.2805	0.3568	0.5306	0.5680	0.5890	137	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Hırvatistan	0.6192	0.7668	0.8698	0.8732	0.8780	36	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK
Hollanda	0.6777	0.8780	0.9165	0.9457	0.9573	3	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Honduras	0.4132	0.5402	0.6775	0.6941	0.7067	108	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA
Hong Kong	0.6834	0.8144	0.8927	0.9071	0.9131	21	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK
Irak	0.3627	0.3946	0.5070	0.5668	0.5842	138	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	YÜKSEK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	ORTA
İran İslam Cumhuriyeti	0.4359	0.5176	0.6784	0.7145	0.7273	100	ORTA	ORTA	ÇOK YÜKSEK	ÇOK DÜŞÜK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK
İrlanda	0.5876	0.8086	0.8740	0.8938	0.8997	30	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK
İspanya	0.6448	0.8515	0.9351	0.9384	0.9484	5	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK

İsrail	0.6640	0.8451	0.8928	0.9065	0.9107	23	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK
İsveç	0.7321	0.9083	0.9487	0.9608	0.9658	2	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
İsviçre	0.6499	0.8827	0.9385	0.9529	0.9572	4	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
İtalya	0.6120	0.8005	0.8965	0.9239	0.9301	17	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK
İzlanda	0.7175	0.8669	0.9199	0.9194	0.9230	18	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK
Jamaika	0.5210	0.6473	0.7223	0.7343	0.7403	90	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA
Japonya	0.6159	0.8047	0.8470	0.8711	0.8755	38	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	DÜŞÜK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK
Kamboçya	0.1744	0.2775	0.5054	0.5736	0.6203	130	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Kamerun	0.3305	0.3684	0.5309	0.5912	0.6153	133	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	YÜKSEK	ORTA	ORTA
Kanada	0.6046	0.7954	0.8927	0.9131	0.9200	19	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK
Karadağ	0.5565	0.7108	0.7822	0.8246	0.8425	46	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK
Katar	0.4987	0.6102	0.7127	0.7538	0.7738	74	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK
Kazakistan	0.5334	0.5285	0.6646	0.7707	0.7860	66	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	YÜKSEK
Kenya	0.2692	0.3682	0.4851	0.5225	0.5332	150	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Kırgız Cumhuriyeti	0.4882	0.4695	0.6765	0.6564	0.6616	121	ORTA	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Kiribati	0.2838	0.3572	0.5213	0.5565	0.5720	140	DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK
Kolombiya	0.5044	0.6244	0.7523	0.7691	0.7793	70	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA
Komor Adaları	0.2046	0.2923	0.4086	0.4528	0.4679	169	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK
Kongo Cumhuriyeti	0.2850	0.3652	0.4718	0.5506	0.5698	141	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK
Kongo Dem. Cumhuriyeti	0.2182	0.2783	0.3100	0.3494	0.3914	184	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK
Kosta Rika	0.6010	0.7100	0.8304	0.8509	0.8642	41	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK
Küba	0.5598	0.6060	0.7793	0.8197	0.8436	45	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA
Kuveyt	0.4043	0.5367	0.7323	0.7740	0.7781	71	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK
Lao PDR	0.1557	0.2832	0.5152	0.5751	0.6061	135	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Lesotho	0.3135	0.3134	0.4194	0.4626	0.4787	167	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	YÜKSEK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK
Letonya	0.5957	0.7580	0.8670	0.8830	0.8900	33	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK
Liberya	0.1534	0.2209	0.3162	0.3668	0.3919	183	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK
Libya	0.4527	0.5037	0.6539	0.6907	0.6976	113	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA

Liechtenstein	0.6256	0.7733	0.8870	0.8868	0.8904	32	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Litvanya	0.5998	0.7412	0.8558	0.8744	0.8805	35	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK
Lübnan	0.3863	0.5527	0.6365	0.6693	0.6836	119	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK DÜŞÜK	YÜKSEK
Lüksemburg	0.6709	0.8785	0.9309	0.9457	0.9455	8	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Macaristan	0.5850	0.7090	0.7797	0.7873	0.7919	63	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA
Madagaskar	0.1805	0.2581	0.3622	0.4101	0.4473	174	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Makedonya	0.4959	0.5742	0.7678	0.7956	0.8145	58	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK
Malavi	0.1846	0.2600	0.4177	0.4626	0.5074	159	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK
Maldivler	0.3639	0.5647	0.7259	0.7441	0.7493	89	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA	ORTA
Malezya	0.5480	0.7344	0.8008	0.8139	0.8216	53	YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK
Mali	0.1411	0.2424	0.3682	0.3981	0.4273	176	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK
Malta	0.5320	0.7160	0.7722	0.8077	0.8186	55	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	ÇOK YÜKSEK
Mauritius	0.5185	0.6125	0.7168	0.7287	0.7352	93	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	YÜKSEK
Meksika	0.5205	0.6619	0.7982	0.8241	0.8350	48	YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK
Mikronezya	0.3065	0.3520	0.4709	0.4940	0.5023	161	DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK
Mısır Arap C.	0.3450	0.4611	0.6665	0.6377	0.6498	127	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ÇOK DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA
Moğolistan	0.4190	0.4855	0.6419	0.7059	0.7193	104	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
Moldova	0.4280	0.4943	0.6986	0.7272	0.7519	87	ORTA	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
Moritanya	0.1938	0.2739	0.4122	0.4511	0.4564	173	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK
Mozambik	0.1578	0.2223	0.3374	0.3757	0.4042	179	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK
Myanmar	0.2789	0.3217	0.4135	0.4881	0.5163	157	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Namibya	0.3476	0.5110	0.6335	0.6548	0.6994	112	ORTA	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA
Nepal	0.1887	0.3223	0.5537	0.5930	0.6167	132	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK
Nijer	0.0783	0.1367	0.2873	0.3548	0.3956	182	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK
Nijerya	0.2405	0.3034	0.4344	0.4648	0.4802	166	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Nikaragua	0.3634	0.4688	0.6643	0.7030	0.7167	105	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK
Norveç	0.6911	0.8664	0.9196	0.9351	0.9400	11	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK
Orta Afrika C.	0.1852	0.2355	0.3366	0.3778	0.3964	180	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK
Özbekistan	0.4785	0.4763	0.6716	0.7035	0.7218	102	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA

Pakistan	0.2662	0.3518	0.5070	0.5343	0.5511	144	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Palau	0.4124	0.5299	0.6072	0.8177	0.8360	47	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA
Panama	0.4915	0.6231	0.7446	0.7700	0.7848	67	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK
Papua Yeni Gine	0.2367	0.3303	0.3865	0.4401	0.4575	172	DÜŞÜK	YÜKSEK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK
Paraguay	0.4712	0.5635	0.7119	0.7332	0.7401	91	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA
Peru	0.4251	0.5804	0.7670	0.7816	0.7981	62	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA
Polonya	0.6417	0.7690	0.8793	0.8933	0.9013	29	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK
Portekiz	0.6343	0.7985	0.8809	0.9026	0.9154	20	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Romanya	0.5820	0.6691	0.7932	0.8156	0.8272	50	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK
Ruanda	0.2449	0.2560	0.4782	0.5089	0.5305	151	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK
Rusya Fed.	0.6094	0.6610	0.8227	0.8379	0.8490	43	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK
Saint Kitts ve Nevis Fed.	0.5370	0.6399	0.7466	0.7543	0.7626	81	ORTA	ÇOK YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK
Saint Lucia	0.4163	0.5622	0.7047	0.7213	0.7315	96	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	YÜKSEK
Saint Vincent ve Grenadinler	0.4619	0.5552	0.6998	0.7046	0.7069	107	ORTA	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
Samoa	0.3577	0.4886	0.5890	0.6764	0.6929	114	ORTA	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
Sao Tome ve Principe	0.3269	0.3710	0.5332	0.5463	0.5537	142	DÜŞÜK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK
Senegal	0.2607	0.3600	0.5236	0.5657	0.5813	139	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK
Seyşeller	0.5244	0.6990	0.6917	0.7233	0.7282	99	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Sierra Leone	0.1413	0.1685	0.2714	0.3185	0.3643	186	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Şili	0.5713	0.7268	0.8029	0.8141	0.8215	54	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK
Singapur	0.6167	0.7613	0.8562	0.8661	0.8706	40	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	DÜŞÜK	ÇOK YÜKSEK
Srbistan	0.5891	0.6264	0.7961	0.8019	0.7890	64	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA
Slovak Cumh.	0.6745	0.8033	0.8939	0.9053	0.9072	26	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK
Slovenya	0.6351	0.7937	0.9094	0.9426	0.9449	9	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Solomon Adaları	0.2844	0.3565	0.4300	0.5004	0.5193	156	DÜŞÜK	YÜKSEK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	YÜKSEK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK
Sri Lanka	0.4543	0.5435	0.7018	0.7230	0.7328	94	ORTA	ORTA	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA
Sudan	0.2385	0.3075	0.4394	0.4683	0.4833	165	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK

Surinam	0.4465	0.6420	0.7486	0.7688	0.7810	69	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA
Suriye Arap C.	0.3819	0.4724	0.6358	0.6481	0.6560	124	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA	YÜKSEK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	ORTA
Suudi Arabistan	0.4292	0.5418	0.6564	0.8052	0.8168	56	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK
Svaziland	0.3323	0.3570	0.5148	0.5166	0.5002	162	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	YÜKSEK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA
Tacikistan	0.3489	0.3745	0.5264	0.6134	0.6369	129	DÜŞÜK	ORTA	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA
Tanzanya	0.2642	0.2875	0.4543	0.5245	0.5508	145	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Tayland	0.4412	0.5904	0.7320	0.7494	0.7603	83	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA
Timor-Leste	0.1959	0.2683	0.3797	0.5034	0.5088	158	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK
Togo	0.2622	0.3471	0.4602	0.5035	0.5264	155	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Tonga	0.3701	0.4765	0.5670	0.6425	0.6492	128	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ÇOK DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Trinidad ve Tobago	0.5799	0.6950	0.7974	0.7933	0.7999	61	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK
Tunus	0.4201	0.4993	0.7137	0.7283	0.7400	92	ORTA	ORTA	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA
Türkiye	0.4374	0.5621	0.6968	0.7249	0.7309	97	ORTA	ORTA	ÇOK YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA
Türkmenistan	0.4828	0.5094	0.6389	0.6827	0.7031	110	ORTA	ORTA	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
Uganda	0.2042	0.2955	0.4273	0.5017	0.5285	153	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Ukrayna	0.5150	0.5867	0.6917	0.7384	0.7539	86	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	ORTA
Umman	0.3721	0.5614	0.6282	0.6915	0.7065	109	ORTA	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK
Ürdün	0.3662	0.4856	0.6627	0.6460	0.6511	126	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	ORTA
Uruguay	0.5783	0.6960	0.7930	0.8079	0.8249	51	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK
Vanuatu	0.2941	0.3523	0.5065	0.5180	0.5291	152	DÜŞÜK	ORTA	YÜKSEK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK
Venezuela	0.5209	0.6608	0.8032	0.8211	0.8310	49	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK
Vietnam	0.3377	0.5046	0.7289	0.7383	0.7505	88	ORTA	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
Yemen Cumh.	0.1964	0.2527	0.4005	0.4397	0.4609	170	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	ORTA
Yeni Zelanda	0.6460	0.8439	0.9333	0.9379	0.9419	10	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Yunanistan	0.5942	0.7905	0.8889	0.9012	0.9042	27	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK
Zambiya	0.2851	0.2968	0.3885	0.4098	0.4721	168	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK
Zimbabve	0.3832	0.3531	0.4590	0.5328	0.5494	146	DÜŞÜK	ÇOK DÜŞÜK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ÇOK DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK

BÖLGE VE GELİR GRUPLARI															
Ağır Borçlu Yoks. Ü.(HIPC)	0.2323	0.3091	0.4416	0.4832	0.5078	XXIX	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Alt Orta Gelirli Ülkeler	0.3313	0.4227	0.5927	0.6239	0.6423	XXIII	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA
Arap Ülkeleri	0.3815	0.4691	0.6434	0.6739	0.6873	XX	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
Avrupa Birliği	0.6630	0.8346	0.9131	0.9315	0.9391	II	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Avrupa Orta Asya (GOÜ)	0.5337	0.6043	0.7385	0.7728	0.7887	XIII	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK
Avrupa Orta Asya (TÜ)	0.6221	0.7673	0.8562	0.8803	0.8929	VII	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK
Diğer Küçük Devletler	0.3993	0.4734	0.5965	0.6280	0.6628	XXII	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA
Doğu Asya ve Pasifik (GOÜ)	0.4420	0.5854	0.7486	0.7749	0.7864	XIV	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	ORTA
Doğu Asya ve Pasifik (T Ü)	0.5090	0.6384	0.7678	0.7926	0.8037	XII	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK
Düşük Gelirli Ülkeler	0.2377	0.3289	0.4580	0.5015	0.5270	XXVII	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Düşük ve Orta Gelirli Ülkeler	0.4129	0.5073	0.6603	0.6892	0.7057	XVIII	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA
En Az Gelişmiş Ülkeler:	0.2368	0.3214	0.4544	0.4971	0.5231	XXVIII	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Euro Bölgesi	0.6586	0.8422	0.9232	0.9466	0.9552	I	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Güney Asya	0.2829	0.3568	0.5263	0.5610	0.5805	XXIV	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Kuzey Amerika	0.6623	0.7416	0.8499	0.8919	0.8978	VI	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ÇOK YÜKSEK
Latin A. Karayip(GOÜ)	0.5017	0.6259	0.7833	0.8052	0.8167	XI	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK
Latin A. Karayip (TÜ)	0.5074	0.6335	0.7869	0.8084	0.8196	IX	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK
OECD Üyeleri	0.6361	0.7877	0.8623	0.8907	0.9003	V	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Orta Gelirli Ülkeler	0.4331	0.5313	0.6888	0.7161	0.7306	XVI	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA
Ortadoğu K. Afrika (GOÜ)	0.4144	0.5140	0.6845	0.7168	0.7296	XVII	ORTA	ORTA	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK

Ortadoğu ve K.Afrika (TÜ)	0.4026	0.4740	0.6567	0.6903	0.7047	XIX	ORTA	ORTA	YÜKSEK	DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	YÜKSEK
Pasifik Küçük Ada Ülkeleri	0.3572	0.4645	0.5965	0.6477	0.6687	XXI	ORTA	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	DÜŞÜK	ORTA
Sahra-Altı Afrika (GOÜ)	0.2789	0.3412	0.4758	0.5143	0.5373	XXVI	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Sahra-Altı Afrika (TÜ)	0.2790	0.3414	0.4759	0.5145	0.5376	XXV	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
Üst Orta Gelirli Ülkeler	0.5001	0.6278	0.7796	0.8056	0.8173	X	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	ORTA	YÜKSEK
Yüksek Gelir: nonOECD	0.5991	0.6917	0.8184	0.8405	0.8508	IIX	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK
Yüksek Gelir: OECD	0.6635	0.8163	0.8839	0.9118	0.9191	III	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Yüksek Gelirli Ülkeler	0.6557	0.8059	0.8768	0.9042	0.9122	IV	YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ORTA	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	YÜKSEK	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
Dünya	0.4756	0.5857	0.7050	0.7339	0.7494	XV	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA	ORTA

* Ülkelerin 2015 Yılı BKH Genel Endeks Değerine Göre Sıralamasını göstermektedir. 187 ülke kendi arasında sıralanırken, Dünya ile birlikte 29 Bölge-Gelir Grubu ise Roma Rakamları ile kendi arasında sıralanmıştır.

EK 8: Ağırlıklı Ortalamayla Hesaplanan BKH Genel Endeks Sonuçlarının Aritmetik ve Geometrik Ortalamayla Hesaplanan Sonuçlarla Karşılaştırılması

Ülkeler	AĞIRLIKLIL ORTALAMA SONUÇLARI (2015)			ARİTMETİK ORTALAMA SONUÇLARI (2015)			GEOMETRİK ORTALAMA SONUÇLARI (2015)			AĞIRLIKLIL VE ARİTMETİK ORTALAMA KARŞILAŞTIRMASI*		AĞIRLIKLIL VE GEOMETRİK ORTALAMA KARŞILAŞTIRMASI*	
	BKH Endeks Değeri	SIRA	KALKINMA DÜZEYİ	BKH Endeks Değeri	SIRA	KALKINMA DÜZEYİ	BKH Endeks Değeri	SIRA	KALKINMA DÜZEYİ	BKH Endeks Farkı	Sıra Farkı	BKH Endeks Farkı	Sıra Farkı
Afganistan	0.6355	178	ÇOK DÜŞÜK	0.5811	177	ÇOK DÜŞÜK	0.4111	177	ÇOK DÜŞÜK	0.0544	-1	0.2245	-1
Almanya	0.9663	2	ÇOK YÜKSEK	0.9725	1	ÇOK YÜKSEK	0.9713	1	ÇOK YÜKSEK	-0.0062	-1	-0.0050	-1
Amerika B.D.	0.9336	24	YÜKSEK	0.9241	24	YÜKSEK	0.9109	22	YÜKSEK	0.0095	0	0.0227	-2
Andorra	0.9116	39	YÜKSEK	0.9087	34	YÜKSEK	0.8905	31	YÜKSEK	0.0029	-5	0.0211	-8
Angola	0.6810	160	DÜŞÜK	0.6406	158	DÜŞÜK	0.5512	143	DÜŞÜK	0.0404	-2	0.1298	-17
Antigua ve Bar	0.8130	115	ORTA	0.8243	80	ORTA	0.7195	103	ORTA	-0.0114	-35	0.0935	-12
Arjantin	0.8868	49	YÜKSEK	0.8809	45	YÜKSEK	0.8475	44	YÜKSEK	0.0060	-4	0.0393	-5
Arnavutluk	0.8588	77	ORTA	0.8227	83	ORTA	0.7705	76	ORTA	0.0361	6	0.0883	-1
Avustralya	0.9448	15	ÇOK YÜKSEK	0.9438	15	ÇOK YÜKSEK	0.9340	14	ÇOK YÜKSEK	0.0010	0	0.0108	-1
Avusturya	0.9422	18	ÇOK YÜKSEK	0.9412	18	ÇOK YÜKSEK	0.9362	12	ÇOK YÜKSEK	0.0009	0	0.0060	-6
Azerbaycan	0.8429	95	ORTA	0.8121	94	ORTA	0.7702	77	ORTA	0.0308	-1	0.0727	-18
Bahamalar	0.8821	54	YÜKSEK	0.8603	57	YÜKSEK	0.7576	85	ORTA	0.0218	3	0.1245	31
Bahreyn	0.8734	63	YÜKSEK	0.8438	71	ORTA	0.7830	68	ORTA	0.0296	8	0.0903	5
Bangladeş	0.7179	149	DÜŞÜK	0.6526	153	DÜŞÜK	0.5396	148	DÜŞÜK	0.0653	4	0.1783	-1
Barbados	0.9159	34	YÜKSEK	0.8946	41	YÜKSEK	0.7878	65	ORTA	0.0214	7	0.1281	31
Belarus	0.9120	38	YÜKSEK	0.9119	33	YÜKSEK	0.8869	34	YÜKSEK	0.0001	-5	0.0251	-4
Belçika	0.9501	10	ÇOK YÜKSEK	0.9499	10	ÇOK YÜKSEK	0.9360	13	ÇOK YÜKSEK	0.0002	0	0.0141	3
Belize	0.8466	92	ORTA	0.8094	96	ORTA	0.7319	95	ORTA	0.0372	4	0.1147	3
Benin	0.6953	157	DÜŞÜK	0.6506	154	DÜŞÜK	0.5394	149	DÜŞÜK	0.0447	-3	0.1559	-8
Bhutan	0.8034	120	ORTA	0.7592	124	ORTA	0.6895	117	ORTA	0.0442	4	0.1139	-3

Birleşik Arap E.	0.8764	60	YÜKSEK	0.8554	61	YÜKSEK	0.8150	57	YÜKSEK	0.0210	1	0.0614	-3
Birleşik Krallık	0.9458	14	ÇOK YÜKSEK	0.9436	16	ÇOK YÜKSEK	0.9326	15	ÇOK YÜKSEK	0.0022	2	0.0132	1
Bolivya	0.8086	118	ORTA	0.7699	118	ORTA	0.7219	101	ORTA	0.0387	0	0.0866	-17
Bosna Hersek	0.8623	76	YÜKSEK	0.8392	73	ORTA	0.7674	80	ORTA	0.0231	-3	0.0950	4
Botsvana	0.8061	119	ORTA	0.7757	115	ORTA	0.7025	111	ORTA	0.0304	-4	0.1037	-8
Brezilya	0.8697	70	YÜKSEK	0.8460	68	YÜKSEK	0.8063	60	YÜKSEK	0.0237	-2	0.0634	-10
Brunei Dar.	0.9236	29	YÜKSEK	0.9201	27	YÜKSEK	0.9074	25	YÜKSEK	0.0035	-2	0.0162	-4
Bulgaristan	0.9219	31	YÜKSEK	0.9173	29	YÜKSEK	0.9082	24	YÜKSEK	0.0046	-2	0.0138	-7
Burkina Faso	0.6727	163	DÜŞÜK	0.6175	165	DÜŞÜK	0.5043	160	DÜŞÜK	0.0552	2	0.1684	-3
Burundi	0.6678	167	DÜŞÜK	0.5924	176	ÇOK DÜŞÜK	0.3843	185	ÇOK DÜŞÜK	0.0753	9	0.2834	18
Cape Verde	0.8102	117	ORTA	0.7688	119	ORTA	0.6200	131	DÜŞÜK	0.0414	2	0.1901	14
Çek Cum.	0.9098	40	YÜKSEK	0.8960	39	YÜKSEK	0.8708	39	YÜKSEK	0.0138	-1	0.0391	-1
Cezayir	0.8424	96	ORTA	0.8005	102	ORTA	0.7091	106	ORTA	0.0419	6	0.1333	10
Chad	0.5441	187	ÇOK DÜŞÜK	0.4881	187	ÇOK DÜŞÜK	0.3636	187	ÇOK DÜŞÜK	0.0560	0	0.1805	0
Cibuti	0.6570	172	ÇOK DÜŞÜK	0.6023	171	ÇOK DÜŞÜK	0.4579	171	DÜŞÜK	0.0547	-1	0.1991	-1
Çin	0.8738	62	YÜKSEK	0.8443	70	ORTA	0.8145	59	YÜKSEK	0.0295	8	0.0593	-3
Danimarka	0.9549	6	ÇOK YÜKSEK	0.9538	6	ÇOK YÜKSEK	0.9455	7	ÇOK YÜKSEK	0.0011	0	0.0094	1
Dominik Cum.	0.8400	98	ORTA	0.8079	97	ORTA	0.7582	84	ORTA	0.0321	-1	0.0818	-14
Dominika	0.8539	82	ORTA	0.8264	79	ORTA	0.7693	78	ORTA	0.0275	-3	0.0846	-4
Ekvator	0.8782	58	YÜKSEK	0.8565	59	YÜKSEK	0.8221	52	YÜKSEK	0.0218	1	0.0561	-6
Ekvator Ginesi	0.7103	151	DÜŞÜK	0.6677	150	DÜŞÜK	0.5964	136	DÜŞÜK	0.0425	-1	0.1139	-15
El Salvador	0.8537	83	ORTA	0.8164	92	ORTA	0.7765	72	ORTA	0.0372	9	0.0772	-11
Endonezya	0.8012	122	ORTA	0.7556	126	ORTA	0.6923	115	ORTA	0.0456	4	0.1089	-7
Eritre	0.6860	159	DÜŞÜK	0.6247	161	DÜŞÜK	0.4377	175	ÇOK DÜŞÜK	0.0613	2	0.2483	16
Ermenistan	0.8485	90	ORTA	0.8233	82	ORTA	0.7754	73	ORTA	0.0251	-8	0.0731	-17
Estonya	0.9159	35	YÜKSEK	0.9148	31	YÜKSEK	0.9018	28	YÜKSEK	0.0011	-4	0.0141	-7
Etiyopya	0.6395	177	ÇOK DÜŞÜK	0.5754	179	ÇOK DÜŞÜK	0.3956	181	ÇOK DÜŞÜK	0.0641	2	0.2439	4
Fas	0.7975	124	ORTA	0.7617	122	ORTA	0.6915	116	ORTA	0.0358	-2	0.1060	-8
Fiji	0.8547	81	ORTA	0.8121	93	ORTA	0.7625	82	ORTA	0.0426	12	0.0923	1

Fildişi Sahilleri	0.6462	176	ÇOK DÜŞÜK	0.5946	174	ÇOK DÜŞÜK	0.4902	164	DÜŞÜK	0.0515	-2	0.1560	-12
Filipinler	0.8161	112	ORTA	0.7682	120	ORTA	0.6812	120	ORTA	0.0480	8	0.1349	8
Filistin	0.8313	103	ORTA	0.7885	109	ORTA	0.6877	118	ORTA	0.0428	6	0.1436	15
Finlandiya	0.9429	17	ÇOK YÜKSEK	0.9463	14	ÇOK YÜKSEK	0.9307	16	ÇOK YÜKSEK	-0.0035	-3	0.0122	-1
Fransa	0.9521	7	ÇOK YÜKSEK	0.9507	8	ÇOK YÜKSEK	0.9466	6	ÇOK YÜKSEK	0.0013	1	0.0054	-1
Gabon	0.7698	133	DÜŞÜK	0.7445	128	ORTA	0.6584	123	ORTA	0.0253	-5	0.1113	-10
Gambiya	0.7044	152	DÜŞÜK	0.6580	152	DÜŞÜK	0.5410	147	DÜŞÜK	0.0464	0	0.1634	-5
Gana	0.7540	138	DÜŞÜK	0.7021	139	DÜŞÜK	0.6066	134	DÜŞÜK	0.0520	1	0.1475	-4
Gine	0.6674	168	DÜŞÜK	0.6228	162	DÜŞÜK	0.5271	154	DÜŞÜK	0.0446	-6	0.1403	-14
Gine Bissau	0.6554	173	ÇOK DÜŞÜK	0.6096	167	DÜŞÜK	0.4999	163	DÜŞÜK	0.0458	-6	0.1555	-10
Grenada	0.8861	53	YÜKSEK	0.8683	52	YÜKSEK	0.7717	75	ORTA	0.0178	-1	0.1144	22
Guatemala	0.7953	126	ORTA	0.7414	130	ORTA	0.6608	122	ORTA	0.0539	4	0.1346	-4
Güney Afrika	0.7653	135	DÜŞÜK	0.7537	127	ORTA	0.6514	125	ORTA	0.0117	-8	0.1139	-10
Güney Kıbrıs	0.9124	37	YÜKSEK	0.8929	42	YÜKSEK	0.8629	42	YÜKSEK	0.0195	5	0.0495	5
Güney Kore	0.9169	32	YÜKSEK	0.9071	35	YÜKSEK	0.8770	37	YÜKSEK	0.0098	3	0.0398	5
Gürcistan	0.8566	78	ORTA	0.8315	75	ORTA	0.7683	79	ORTA	0.0251	-3	0.0883	1
Guyana	0.7960	125	ORTA	0.7735	117	ORTA	0.7306	98	ORTA	0.0225	-8	0.0654	-27
Haiti	0.6667	169	DÜŞÜK	0.6023	172	ÇOK DÜŞÜK	0.4057	178	ÇOK DÜŞÜK	0.0644	3	0.2611	9
Hindistan	0.7379	142	DÜŞÜK	0.6795	148	DÜŞÜK	0.5890	137	DÜŞÜK	0.0584	6	0.1488	-5
Hırvatistan	0.9127	36	YÜKSEK	0.9007	38	YÜKSEK	0.8780	36	YÜKSEK	0.0120	2	0.0346	0
Hollanda	0.9656	3	ÇOK YÜKSEK	0.9665	3	ÇOK YÜKSEK	0.9573	3	ÇOK YÜKSEK	-0.0010	0	0.0082	0
Honduras	0.8242	108	ORTA	0.7780	113	ORTA	0.7067	108	ORTA	0.0462	5	0.1175	0
Hong Kong	0.9277	26	YÜKSEK	0.9294	21	YÜKSEK	0.9131	21	YÜKSEK	-0.0017	-5	0.0146	-5
Irak	0.7430	140	DÜŞÜK	0.7025	138	DÜŞÜK	0.5842	138	DÜŞÜK	0.0405	-2	0.1587	-2
İran İslam Cum.	0.8499	87	ORTA	0.8188	89	ORTA	0.7273	100	ORTA	0.0311	2	0.1226	13
İrlanda	0.9319	25	YÜKSEK	0.9240	25	YÜKSEK	0.8997	30	YÜKSEK	0.0079	0	0.0322	5
İspanya	0.9510	9	ÇOK YÜKSEK	0.9527	7	ÇOK YÜKSEK	0.9484	5	ÇOK YÜKSEK	-0.0017	-2	0.0026	-4
İsrail	0.9394	21	YÜKSEK	0.9347	20	YÜKSEK	0.9107	23	YÜKSEK	0.0047	-1	0.0287	2
İsveç	0.9764	1	ÇOK YÜKSEK	0.9715	2	ÇOK YÜKSEK	0.9658	2	ÇOK YÜKSEK	0.0049	1	0.0105	1

İsviçre	0.9596	5	ÇOK YÜKSEK	0.9593	4	ÇOK YÜKSEK	0.9572	4	ÇOK YÜKSEK	0.0003	-1	0.0024	-1
İtalya	0.9413	19	ÇOK YÜKSEK	0.9364	19	YÜKSEK	0.9301	17	ÇOK YÜKSEK	0.0048	0	0.0111	-2
İzlanda	0.9511	8	ÇOK YÜKSEK	0.9466	13	ÇOK YÜKSEK	0.9230	18	YÜKSEK	0.0045	5	0.0281	10
Jamaika	0.8245	107	ORTA	0.8076	98	ORTA	0.7403	90	ORTA	0.0169	-9	0.0842	-17
Japonya	0.9246	28	YÜKSEK	0.9139	32	YÜKSEK	0.8755	38	YÜKSEK	0.0107	4	0.0491	10
Kamboçya	0.7695	134	DÜŞÜK	0.7170	134	DÜŞÜK	0.6203	130	DÜŞÜK	0.0525	0	0.1492	-4
Kamerun	0.7324	146	DÜŞÜK	0.6933	140	DÜŞÜK	0.6153	133	DÜŞÜK	0.0392	-6	0.1171	-13
Kanada	0.9476	13	ÇOK YÜKSEK	0.9422	17	ÇOK YÜKSEK	0.9200	19	YÜKSEK	0.0054	4	0.0275	6
Karadağ	0.8887	48	YÜKSEK	0.8672	53	YÜKSEK	0.8425	46	YÜKSEK	0.0215	5	0.0462	-2
Katar	0.8782	59	YÜKSEK	0.8529	64	YÜKSEK	0.7738	74	ORTA	0.0253	5	0.1044	15
Kazakistan	0.8489	88	ORTA	0.8400	72	ORTA	0.7860	66	ORTA	0.0089	-16	0.0629	-22
Kenya	0.6995	153	DÜŞÜK	0.6432	156	DÜŞÜK	0.5332	150	DÜŞÜK	0.0563	3	0.1664	-3
Kırgız Cum.	0.8142	114	ORTA	0.7812	111	ORTA	0.6616	121	ORTA	0.0330	-3	0.1526	7
Kiribati	0.7834	129	ORTA	0.7322	131	ORTA	0.5720	140	DÜŞÜK	0.0511	2	0.2113	11
Kolombiya	0.8515	85	ORTA	0.8226	84	ORTA	0.7793	70	ORTA	0.0289	-1	0.0722	-15
Komor Adaları	0.6752	162	DÜŞÜK	0.6095	168	DÜŞÜK	0.4679	169	DÜŞÜK	0.0658	6	0.2074	7
Kongo Cum.	0.7208	148	DÜŞÜK	0.6812	145	DÜŞÜK	0.5698	141	DÜŞÜK	0.0396	-3	0.1510	-7
Kongo Dem. C.	0.5990	184	ÇOK DÜŞÜK	0.5462	183	ÇOK DÜŞÜK	0.3914	184	ÇOK DÜŞÜK	0.0528	-1	0.2076	0
Kosta Rika	0.9050	42	YÜKSEK	0.8863	43	YÜKSEK	0.8642	41	YÜKSEK	0.0186	1	0.0407	-1
Küba	0.9000	43	YÜKSEK	0.8770	47	YÜKSEK	0.8436	45	YÜKSEK	0.0230	4	0.0564	2
Kuveyt	0.8744	61	YÜKSEK	0.8486	67	YÜKSEK	0.7781	71	ORTA	0.0257	6	0.0962	10
Lao PDR	0.7623	137	DÜŞÜK	0.7063	137	DÜŞÜK	0.6061	135	DÜŞÜK	0.0560	0	0.1561	-2
Lesotho	0.6643	170	DÜŞÜK	0.6299	160	DÜŞÜK	0.4787	167	DÜŞÜK	0.0344	-10	0.1856	-3
Letonya	0.9161	33	YÜKSEK	0.9042	36	YÜKSEK	0.8900	33	YÜKSEK	0.0119	3	0.0260	0
Liberya	0.6050	183	ÇOK DÜŞÜK	0.5407	184	ÇOK DÜŞÜK	0.3919	183	ÇOK DÜŞÜK	0.0643	1	0.2131	0
Libya	0.8512	86	ORTA	0.8217	86	ORTA	0.6976	113	ORTA	0.0295	0	0.1536	27
Liechtenstein	0.8973	46	YÜKSEK	0.9007	37	YÜKSEK	0.8904	32	YÜKSEK	-0.0034	-9	0.0069	-14
Litvanya	0.9062	41	YÜKSEK	0.8955	40	YÜKSEK	0.8805	35	YÜKSEK	0.0106	-1	0.0257	-6
Lübnan	0.8516	84	ORTA	0.8168	90	ORTA	0.6836	119	ORTA	0.0348	6	0.1680	35

Lüksemburg	0.9480	12	ÇOK YÜKSEK	0.9500	9	ÇOK YÜKSEK	0.9455	8	ÇOK YÜKSEK	-0.0020	-3	0.0026	-4
Macaristan	0.8863	52	YÜKSEK	0.8700	50	YÜKSEK	0.7919	63	YÜKSEK	0.0163	-2	0.0944	11
Madagaskar	0.6633	171	DÜŞÜK	0.5937	175	ÇOK DÜŞÜK	0.4473	174	ÇOK DÜŞÜK	0.0696	4	0.2159	3
Makedonya	0.8723	66	YÜKSEK	0.8545	62	YÜKSEK	0.8145	58	YÜKSEK	0.0178	-4	0.0577	-8
Malavi	0.6960	156	DÜŞÜK	0.6367	159	DÜŞÜK	0.5074	159	DÜŞÜK	0.0593	3	0.1887	3
Maldivler	0.8683	71	YÜKSEK	0.8306	76	ORTA	0.7493	89	ORTA	0.0377	5	0.1190	18
Malezya	0.8864	50	YÜKSEK	0.8612	56	YÜKSEK	0.8216	53	YÜKSEK	0.0252	6	0.0648	3
Mali	0.6083	181	ÇOK DÜŞÜK	0.5627	181	ÇOK DÜŞÜK	0.4273	176	ÇOK DÜŞÜK	0.0456	0	0.1809	-5
Malta	0.8991	44	YÜKSEK	0.8846	44	YÜKSEK	0.8186	55	YÜKSEK	0.0144	0	0.0804	11
Mauritius	0.8728	64	YÜKSEK	0.8390	74	ORTA	0.7352	93	ORTA	0.0338	10	0.1377	29
Meksika	0.8911	47	YÜKSEK	0.8668	54	YÜKSEK	0.8350	48	YÜKSEK	0.0244	7	0.0561	1
Mikronezya	0.7842	128	ORTA	0.7439	129	ORTA	0.5023	161	DÜŞÜK	0.0403	1	0.2819	33
Mısır Arap C.	0.8160	113	ORTA	0.7746	116	ORTA	0.6498	127	ORTA	0.0414	3	0.1662	14
Moğolistan	0.8162	111	ORTA	0.7796	112	ORTA	0.7193	104	ORTA	0.0366	1	0.0969	-7
Moldova	0.8258	105	ORTA	0.8055	99	ORTA	0.7519	87	ORTA	0.0203	-6	0.0738	-18
Moritanya	0.6504	175	ÇOK DÜŞÜK	0.6052	170	DÜŞÜK	0.4564	173	ÇOK DÜŞÜK	0.0453	-5	0.1941	-2
Mozambik	0.6338	179	ÇOK DÜŞÜK	0.5727	180	ÇOK DÜŞÜK	0.4042	179	ÇOK DÜŞÜK	0.0611	1	0.2296	0
Myanmar	0.7535	139	DÜŞÜK	0.6806	147	DÜŞÜK	0.5163	157	DÜŞÜK	0.0729	8	0.2372	18
Namibya	0.7872	127	ORTA	0.7570	125	ORTA	0.6994	112	ORTA	0.0302	-2	0.0879	-15
Nepal	0.7365	143	DÜŞÜK	0.6848	143	DÜŞÜK	0.6167	132	DÜŞÜK	0.0517	0	0.1198	-11
Nijer	0.6079	182	ÇOK DÜŞÜK	0.5512	182	ÇOK DÜŞÜK	0.3956	182	ÇOK DÜŞÜK	0.0567	0	0.2123	0
Nijerya	0.6286	180	ÇOK DÜŞÜK	0.5807	178	ÇOK DÜŞÜK	0.4802	166	DÜŞÜK	0.0480	-2	0.1484	-14
Nikaragua	0.8221	109	ORTA	0.7853	110	ORTA	0.7167	105	ORTA	0.0368	1	0.1054	-4
Norveç	0.9611	4	ÇOK YÜKSEK	0.9544	5	ÇOK YÜKSEK	0.9400	11	ÇOK YÜKSEK	0.0067	1	0.0211	7
Orta Afrika C.	0.5619	186	ÇOK DÜŞÜK	0.5282	185	ÇOK DÜŞÜK	0.3964	180	ÇOK DÜŞÜK	0.0337	-1	0.1655	-6
Özbekistan	0.8320	102	ORTA	0.8015	101	ORTA	0.7218	102	ORTA	0.0305	-1	0.1102	0
Pakistan	0.6713	165	DÜŞÜK	0.6175	166	DÜŞÜK	0.5511	144	DÜŞÜK	0.0538	1	0.1202	-21
Palau	0.8711	67	YÜKSEK	0.8701	49	YÜKSEK	0.8360	47	YÜKSEK	0.0011	-18	0.0351	-20
Panama	0.8668	72	YÜKSEK	0.8304	77	ORTA	0.7848	67	ORTA	0.0365	5	0.0820	-5

Papua Yeni G.	0.6706	166	DÜŞÜK	0.6080	169	DÜŞÜK	0.4575	172	DÜŞÜK	0.0626	3	0.2131	6
Paraguay	0.8299	104	ORTA	0.7958	105	ORTA	0.7401	91	ORTA	0.0341	1	0.0898	-13
Peru	0.8624	75	YÜKSEK	0.8294	78	ORTA	0.7981	62	YÜKSEK	0.0330	3	0.0643	-13
Polonya	0.9268	27	YÜKSEK	0.9196	28	YÜKSEK	0.9013	29	YÜKSEK	0.0073	1	0.0256	2
Portekiz	0.9376	22	YÜKSEK	0.9291	22	YÜKSEK	0.9154	20	YÜKSEK	0.0085	0	0.0223	-2
Romanya	0.8810	55	YÜKSEK	0.8594	58	YÜKSEK	0.8272	50	YÜKSEK	0.0216	3	0.0538	-5
Ruanda	0.7360	144	DÜŞÜK	0.6811	146	DÜŞÜK	0.5305	151	DÜŞÜK	0.0549	2	0.2055	7
Rusya Fed.	0.8864	51	YÜKSEK	0.8800	46	YÜKSEK	0.8490	43	YÜKSEK	0.0064	-5	0.0375	-8
Saint Kitts ve Nevis Fed.	0.8787	57	YÜKSEK	0.8494	66	YÜKSEK	0.7626	81	ORTA	0.0293	9	0.1161	24
Saint Lucia	0.8115	116	ORTA	0.7951	107	ORTA	0.7315	96	ORTA	0.0165	-9	0.0800	-20
Saint Vincent ve Grenadinler	0.8257	106	ORTA	0.8002	103	ORTA	0.7069	107	ORTA	0.0255	-3	0.1188	1
Samoa	0.8162	110	ORTA	0.7760	114	ORTA	0.6929	114	ORTA	0.0402	4	0.1233	4
Sao Tome	0.7785	131	ORTA	0.7316	132	ORTA	0.5537	142	DÜŞÜK	0.0469	1	0.2248	11
Senegal	0.7150	150	DÜŞÜK	0.6688	149	DÜŞÜK	0.5813	139	DÜŞÜK	0.0462	-1	0.1337	-11
Seyşeller	0.8487	89	ORTA	0.8453	69	YÜKSEK	0.7282	99	ORTA	0.0034	-20	0.1205	10
Sierra Leone	0.5841	185	ÇOK DÜŞÜK	0.5219	186	ÇOK DÜŞÜK	0.3643	186	ÇOK DÜŞÜK	0.0622	1	0.2198	1
Şili	0.8707	68	YÜKSEK	0.8499	65	YÜKSEK	0.8215	54	YÜKSEK	0.0208	-3	0.0492	-14
Singapur	0.9396	20	YÜKSEK	0.9223	26	YÜKSEK	0.8706	40	YÜKSEK	0.0173	6	0.0690	20
Sırbistan	0.8659	73	YÜKSEK	0.8540	63	YÜKSEK	0.7890	64	ORTA	0.0118	-10	0.0768	-9
Slovak Cum.	0.9356	23	YÜKSEK	0.9250	23	YÜKSEK	0.9072	26	YÜKSEK	0.0105	0	0.0283	3
Slovenya	0.9500	11	ÇOK YÜKSEK	0.9488	11	ÇOK YÜKSEK	0.9449	9	ÇOK YÜKSEK	0.0013	0	0.0051	-2
Solomon Adaları	0.7703	132	ORTA	0.7114	136	DÜŞÜK	0.5193	156	DÜŞÜK	0.0589	4	0.2510	24
Sri Lanka	0.8431	94	ORTA	0.7963	104	ORTA	0.7328	94	ORTA	0.0467	10	0.1103	0
Sudan	0.6552	174	ÇOK DÜŞÜK	0.5998	173	ÇOK DÜŞÜK	0.4833	165	DÜŞÜK	0.0554	-1	0.1719	-9
Surinam	0.8474	91	ORTA	0.8166	91	ORTA	0.7810	69	ORTA	0.0307	0	0.0664	-22
Suriye Arap C.	0.7994	123	ORTA	0.7607	123	ORTA	0.6560	124	ORTA	0.0387	0	0.1434	1
Suudi Arabistan	0.8803	56	YÜKSEK	0.8650	55	YÜKSEK	0.8168	56	YÜKSEK	0.0154	-1	0.0635	0
Svaziland	0.6990	154	DÜŞÜK	0.6649	151	DÜŞÜK	0.5002	162	DÜŞÜK	0.0340	-3	0.1987	8

Tacikistan	0.7633	136	DÜŞÜK	0.7160	135	DÜŞÜK	0.6369	129	DÜŞÜK	0.0473	-1	0.1264	-7
Tanzanya	0.7425	141	DÜŞÜK	0.6902	141	DÜŞÜK	0.5508	145	DÜŞÜK	0.0523	0	0.1917	4
Tayland	0.8550	80	ORTA	0.8204	87	ORTA	0.7603	83	ORTA	0.0346	7	0.0947	3
Timor-Leste	0.7349	145	DÜŞÜK	0.6835	144	DÜŞÜK	0.5088	158	DÜŞÜK	0.0514	-1	0.2261	13
Togo	0.6974	155	DÜŞÜK	0.6503	155	DÜŞÜK	0.5264	155	DÜŞÜK	0.0471	0	0.1710	0
Tonga	0.8026	121	ORTA	0.7680	121	ORTA	0.6492	128	ORTA	0.0346	0	0.1534	7
Trinidad ve Tobago	0.8699	69	YÜKSEK	0.8693	51	YÜKSEK	0.7999	61	YÜKSEK	0.0006	-18	0.0700	-8
Tunus	0.8561	79	ORTA	0.8190	88	ORTA	0.7400	92	ORTA	0.0370	9	0.1161	13
Türkiye	0.8419	97	ORTA	0.8035	100	ORTA	0.7309	97	ORTA	0.0384	3	0.1110	0
Türkmenistan	0.8336	101	ORTA	0.7953	106	ORTA	0.7031	110	ORTA	0.0383	5	0.1305	9
Uganda	0.6912	158	DÜŞÜK	0.6431	157	DÜŞÜK	0.5285	153	DÜŞÜK	0.0481	-1	0.1627	-5
Ukrayna	0.8378	99	ORTA	0.8218	85	ORTA	0.7539	86	ORTA	0.0160	-14	0.0840	-13
Umman	0.8657	74	YÜKSEK	0.8242	81	ORTA	0.7065	109	ORTA	0.0415	7	0.1592	35
Ürdün	0.8371	100	ORTA	0.7926	108	ORTA	0.6511	126	ORTA	0.0445	8	0.1860	26
Uruguay	0.8986	45	YÜKSEK	0.8767	48	YÜKSEK	0.8249	51	YÜKSEK	0.0219	3	0.0737	6
Vanuatu	0.7813	130	ORTA	0.7314	133	ORTA	0.5291	152	DÜŞÜK	0.0499	3	0.2522	22
Venezuela	0.8727	65	YÜKSEK	0.8563	60	YÜKSEK	0.8310	49	YÜKSEK	0.0164	-5	0.0417	-16
Vietnam	0.8441	93	ORTA	0.8113	95	ORTA	0.7505	88	ORTA	0.0327	2	0.0935	-5
Yemen Cum.	0.6796	161	DÜŞÜK	0.6200	164	DÜŞÜK	0.4609	170	DÜŞÜK	0.0597	3	0.2188	9
Yeni Zelanda	0.9442	16	ÇOK YÜKSEK	0.9473	12	ÇOK YÜKSEK	0.9419	10	ÇOK YÜKSEK	-0.0032	-4	0.0022	-6
Yunanistan	0.9223	30	YÜKSEK	0.9172	30	YÜKSEK	0.9042	27	YÜKSEK	0.0051	0	0.0181	-3
Zambiya	0.6715	164	DÜŞÜK	0.6202	163	DÜŞÜK	0.4721	168	DÜŞÜK	0.0512	-1	0.1993	4
Zimbabve	0.7282	147	DÜŞÜK	0.6859	142	DÜŞÜK	0.5494	146	DÜŞÜK	0.0423	-5	0.1788	-1

* Ortalamalar arasında karşılaştırma yapılırken Ağırlıklı Ortalama sonuçları baz alınmıştır. Karşılaştırmalarda pozitif değerler ağırlıklı ortalamanın mukayese edildiği ortalamaya göre daha iyi sonuçlara, tabloda kırmızı renkli hücrelerle temsil edilen negatif değerler ise daha kötü sonuçlara sahip olduğunu göstermektedir.

EK 9:/A Ağırlıklı Ortalamayla Hesaplanan BKH Başarı Düzeyi Sonuçları, Ülkelerin Performans Sıralaması ve Her Bir BKH Amaçları Çerçevesinde Başarı Düzeyleri (Ülkelerin Alfabetik Sırasına Göre Düzenlenmiş)

Ülkeler/ BKH Genel Başarı Düzeyi ve Değeri	ÜLKELERİN 2015 YILI BKH GENEL BAŞARI DÜZEYLERİ			AMAÇ 1 YOKSULLUK		AMAÇ 2 EĞİTİM		AMAÇ 3 CİNSİYET EŞİTLİĞİ		AMAÇ 4 ÇOCUK SAĞLIĞI		AMAÇ 5 ANNE SAĞLIĞI		AMAÇ 6 HIV/AIDS SALGIN HAST.		AMAÇ 7 ÇEVRE		AMAÇ 8 KÜRESEL İŞBİRLİĞİ	
	BAŞARI DÜZEYİ	DEĞER %	* SIRA	DÜZEY	%	DÜZEY	%	DÜZEY	%	DÜZEY	%	DÜZEY	%	DÜZEY	%	DÜZEY	%	DÜZEY	%
Afganistan	KISMEN BAŞARISIZ	70.369	164	K.BAŞARILI	83.92	BAŞARILI	92.95	BAŞARISIZ	51.04	K.BAŞARISIZ	68.21	K.BAŞARISIZ	60.18	K.BAŞARILI	76.10	BAŞARISIZ	64.49	K.BAŞARISIZ	57.63
Almanya	ÇOK BAŞARILI	86.680	11	K.BAŞARILI	83.67	Ç.BAŞARILI	98.81	BAŞARILI	91.41	K.BAŞARILI	84.08	BAŞARILI	87.22	K.BAŞARILI	78.96	BAŞARILI	88.49	Ç.BAŞARILI	80.11
Amerika B.D	BAŞARILI	82.110	54	K.BAŞARILI	86.80	BAŞARILI	97.16	K.BAŞARILI	84.41	K.BAŞARISIZ	73.39	K.BAŞARILI	65.16	BAŞARILI	84.38	BAŞARILI	86.03	BAŞARILI	72.47
Andorra	BAŞARILI	84.746	25	BAŞARILI	93.02	K.BAŞARISIZ	73.71	Ç.BAŞARILI	98.89	BAŞARILI	96.90	BAŞARILI	85.94	Ç.BAŞARILI	99.24	BAŞARILI	90.62	BAŞARISIZ	40.32
Angola	KISMEN BAŞARISIZ	70.154	168	Ç.BAŞARILI	97.05	K.BAŞARISIZ	74.12	K.BAŞARISIZ	71.38	K.BAŞARISIZ	70.88	K.BAŞARISIZ	62.87	BAŞARISIZ	61.33	BAŞARISIZ	66.42	K.BAŞARISIZ	49.60
Antigua ve B.	KISMEN BAŞARILI	78.320	105	BAŞARILI	92.22	K.BAŞARILI	88.51	K.BAŞARILI	79.37	BAŞARILI	90.83	BAŞARILI	81.29	BAŞARISIZ	34.17	BAŞARILI	87.14	BAŞARILI	70.95
Arjantin	KISMEN BAŞARILI	79.898	80	K.BAŞARISIZ	72.41	BAŞARILI	97.56	BAŞARILI	90.26	K.BAŞARILI	80.50	K.BAŞARILI	65.12	K.BAŞARISIZ	73.30	BAŞARILI	86.95	BAŞARILI	71.00
Arnavutluk	BAŞARILI	81.203	63	K.BAŞARILI	81.47	BAŞARILI	95.23	K.BAŞARILI	78.38	BAŞARILI	96.58	K.BAŞARILI	77.60	K.BAŞARILI	74.41	BAŞARILI	88.04	K.BAŞARISIZ	57.30
Avustralya	ÇOK BAŞARILI	86.741	9	K.BAŞARILI	87.84	Ç.BAŞARILI	98.51	K.BAŞARILI	85.99	K.BAŞARILI	78.74	K.BAŞARILI	77.17	BAŞARILI	89.72	BAŞARILI	93.37	BAŞARILI	77.39
Avusturya	BAŞARILI	84.946	22	K.BAŞARILI	81.19	BAŞARILI	97.02	BAŞARILI	91.45	K.BAŞARILI	81.81	Ç.BAŞARILI	93.65	K.BAŞARISIZ	73.21	BAŞARILI	85.98	BAŞARILI	76.11
Azerbaycan	KISMEN BAŞARILI	79.571	85	BAŞARILI	93.41	Ç.BAŞARILI	98.01	K.BAŞARILI	80.48	K.BAŞARILI	81.60	K.BAŞARISIZ	57.24	K.BAŞARILI	80.64	K.BAŞARILI	80.99	K.BAŞARISIZ	55.55
Bahamalar	KISMEN BAŞARILI	79.518	87	BAŞARILI	94.03	BAŞARILI	95.30	K.BAŞARILI	82.90	K.BAŞARISIZ	70.96	K.BAŞARILI	71.61	K.BAŞARISIZ	65.11	BAŞARILI	90.45	K.BAŞARISIZ	56.97
Bahreyn	BAŞARILI	81.774	57	K.BAŞARILI	81.35	Ç.BAŞARILI	98.84	K.BAŞARISIZ	67.01	BAŞARILI	92.77	K.BAŞARILI	74.80	K.BAŞARILI	81.58	BAŞARILI	87.66	K.BAŞARILI	67.52
Bangladeş	KISMEN BAŞARILI	77.343	117	BAŞARILI	91.53	K.BAŞARILI	81.27	K.BAŞARISIZ	64.28	Ç.BAŞARILI	98.08	K.BAŞARISIZ	64.24	K.BAŞARILI	77.71	K.BAŞARILI	81.57	K.BAŞARISIZ	56.10
Barbados	KISMEN BAŞARILI	78.593	103	K.BAŞARISIZ	74.68	Ç.BAŞARILI	98.65	K.BAŞARILI	84.60	BAŞARISIZ	60.56	K.BAŞARILI	76.75	K.BAŞARILI	75.87	K.BAŞARILI	80.21	BAŞARILI	73.24
Belarus	BAŞARILI	82.715	51	K.BAŞARILI	86.38	BAŞARILI	96.99	BAŞARILI	88.70	Ç.BAŞARILI	99.06	Ç.BAŞARILI	93.71	BAŞARISIZ	60.19	BAŞARILI	89.65	K.BAŞARISIZ	48.58
Belçika	ÇOK BAŞARILI	85.045	20	K.BAŞARILI	82.80	Ç.BAŞARILI	98.67	BAŞARILI	93.31	BAŞARILI	90.85	K.BAŞARILI	73.47	K.BAŞARISIZ	67.20	BAŞARILI	93.54	Ç.BAŞARILI	78.86
Belize	KISMEN BAŞARILI	75.056	135	K.BAŞARISIZ	80.19	BAŞARILI	91.54	K.BAŞARISIZ	73.41	BAŞARILI	90.09	K.BAŞARILI	70.02	K.BAŞARISIZ	62.58	BAŞARILI	89.83	BAŞARISIZ	39.61
Benin	KISMEN BAŞARISIZ	72.792	149	BAŞARILI	92.56	K.BAŞARISIZ	78.40	BAŞARISIZ	52.40	K.BAŞARILI	74.54	K.BAŞARISIZ	59.40	K.BAŞARILI	77.64	BAŞARISIZ	61.56	Ç.BAŞARILI	78.61
Bhutan	BAŞARILI	80.210	74	BAŞARILI	96.65	K.BAŞARILI	88.52	K.BAŞARISIZ	66.95	BAŞARILI	96.45	K.BAŞARILI	78.12	K.BAŞARISIZ	68.54	K.BAŞARILI	83.36	K.BAŞARILI	59.28
Birleşik A.E	BAŞARILI	80.187	75	K.BAŞARISIZ	79.35	BAŞARILI	91.37	K.BAŞARISIZ	70.78	K.BAŞARILI	82.26	K.BAŞARILI	74.80	BAŞARILI	84.22	BAŞARILI	88.01	K.BAŞARILI	67.56
Birleşik Krallık	BAŞARILI	83.386	47	K.BAŞARILI	82.73	Ç.BAŞARILI	99.04	K.BAŞARILI	85.70	K.BAŞARILI	83.84	K.BAŞARISIZ	63.39	K.BAŞARISIZ	72.24	BAŞARILI	93.04	Ç.BAŞARILI	82.13
Bolivya	KISMEN BAŞARILI	78.765	100	BAŞARISIZ	65.86	BAŞARILI	91.92	K.BAŞARILI	81.43	BAŞARILI	91.69	K.BAŞARILI	70.64	K.BAŞARILI	79.76	K.BAŞARILI	78.79	BAŞARILI	72.92

Bosna Hersek	BAŞARILI	81.426	59	K.BAŞARISIZ	79.93	BAŞARILI	95.16	K.BAŞARILI	83.88	Ç.BAŞARILI	98.72	K.BAŞARILI	74.08	K.BAŞARILI	79.27	BAŞARILI	86.14	K.BAŞARISIZ	54.33
Botsvana	KISMEN BAŞARILI	77.540	115	K.BAŞARILI	84.92	BAŞARILI	96.20	K.BAŞARILI	74.92	K.BAŞARISIZ	62.84	K.BAŞARILI	67.90	BAŞARILI	90.50	K.BAŞARISIZ	70.64	K.BAŞARILI	64.95
Brezilya	BAŞARILI	83.531	45	BAŞARILI	93.11	BAŞARILI	92.27	K.BAŞARILI	78.86	Ç.BAŞARILI	99.52	K.BAŞARILI	75.58	K.BAŞARILI	80.15	K.BAŞARILI	81.93	K.BAŞARILI	64.76
Brunei Dar.	KISMEN BAŞARILI	77.689	114	K.BAŞARISIZ	79.82	Ç.BAŞARILI	99.36	BAŞARILI	92.37	K.BAŞARISIZ	73.85	K.BAŞARILI	72.67	K.BAŞARISIZ	71.72	K.BAŞARISIZ	70.60	K.BAŞARISIZ	58.63
Bulgaristan	BAŞARILI	84.502	30	K.BAŞARILI	86.40	Ç.BAŞARILI	98.77	BAŞARILI	87.35	K.BAŞARILI	80.34	K.BAŞARILI	69.45	BAŞARILI	90.26	BAŞARILI	90.67	K.BAŞARILI	67.09
Burkina Faso	KISMEN BAŞARISIZ	71.139	159	K.BAŞARILI	83.96	BAŞARISIZ	69.25	K.BAŞARISIZ	64.56	K.BAŞARILI	74.77	K.BAŞARISIZ	57.91	K.BAŞARILI	78.90	K.BAŞARISIZ	69.41	K.BAŞARILI	65.60
Burundi	KISMEN BAŞARISIZ	70.801	161	K.BAŞARISIZ	78.74	K.BAŞARILI	83.18	K.BAŞARISIZ	66.45	K.BAŞARISIZ	74.24	K.BAŞARISIZ	54.01	K.BAŞARILI	81.65	K.BAŞARISIZ	71.54	K.BAŞARISIZ	50.63
Cape Verde	BAŞARILI	82.882	50	BAŞARILI	95.16	BAŞARILI	94.99	K.BAŞARILI	81.63	BAŞARILI	96.09	K.BAŞARILI	69.96	K.BAŞARILI	76.24	K.BAŞARISIZ	74.87	BAŞARILI	70.97
Çek Cum.	BAŞARILI	84.373	32	K.BAŞARISIZ	75.84	Ç.BAŞARILI	99.30	K.BAŞARILI	83.83	Ç.BAŞARILI	99.04	Ç.BAŞARILI	93.57	K.BAŞARILI	79.55	BAŞARILI	92.78	K.BAŞARISIZ	54.11
Cezayir	KISMEN BAŞARILI	77.950	108	K.BAŞARILI	83.46	BAŞARILI	95.86	K.BAŞARISIZ	73.03	BAŞARILI	93.44	K.BAŞARILI	74.97	K.BAŞARISIZ	69.49	K.BAŞARISIZ	70.78	K.BAŞARILI	61.95
Chad	BAŞARISIZ	59.698	187	BAŞARILI	94.36	BAŞARISIZ	62.49	BAŞARISIZ	46.06	BAŞARISIZ	59.87	BAŞARISIZ	30.73	BAŞARISIZ	60.66	K.BAŞARISIZ	69.54	BAŞARISIZ	38.54
Cibuti	BAŞARISIZ	65.481	182	K.BAŞARILI	84.09	BAŞARISIZ	60.71	K.BAŞARISIZ	61.76	K.BAŞARISIZ	65.83	K.BAŞARILI	66.65	K.BAŞARISIZ	71.08	K.BAŞARISIZ	73.54	BAŞARISIZ	34.60
Çin	ÇOK BAŞARILI	85.999	16	BAŞARILI	92.72	BAŞARILI	96.60	K.BAŞARILI	83.72	Ç.BAŞARILI	99.52	K.BAŞARILI	78.63	BAŞARILI	89.50	K.BAŞARILI	78.90	K.BAŞARILI	67.16
Danimarka	BAŞARILI	84.448	31	K.BAŞARISIZ	79.33	BAŞARILI	95.15	BAŞARILI	93.45	BAŞARILI	95.26	K.BAŞARILI	68.77	K.BAŞARISIZ	68.57	Ç.BAŞARILI	95.84	Ç.BAŞARILI	78.49
Dominik Cum.	KISMEN BAŞARILI	77.691	113	BAŞARILI	90.91	K.BAŞARILI	89.83	K.BAŞARILI	82.74	K.BAŞARILI	78.24	K.BAŞARISIZ	63.61	K.BAŞARILI	80.01	K.BAŞARILI	78.46	K.BAŞARISIZ	51.10
Dominika	KISMEN BAŞARISIZ	73.157	146	BAŞARISIZ	57.70	BAŞARILI	96.83	K.BAŞARILI	81.11	K.BAŞARISIZ	71.42	K.BAŞARILI	70.23	K.BAŞARILI	76.77	K.BAŞARISIZ	70.12	K.BAŞARILI	62.40
Ekvator	KISMEN BAŞARILI	79.572	84	K.BAŞARILI	86.93	Ç.BAŞARILI	99.22	BAŞARILI	90.62	BAŞARILI	89.07	K.BAŞARILI	71.51	K.BAŞARISIZ	68.43	K.BAŞARISIZ	68.45	K.BAŞARILI	60.87
Ekvator Ginesi	KISMEN BAŞARISIZ	70.262	166	BAŞARILI	94.21	K.BAŞARISIZ	76.86	BAŞARISIZ	56.55	BAŞARISIZ	58.22	K.BAŞARILI	71.85	BAŞARISIZ	59.63	K.BAŞARILI	77.49	K.BAŞARISIZ	57.20
El Salvador	BAŞARILI	82.371	52	K.BAŞARILI	88.11	BAŞARILI	95.54	K.BAŞARILI	79.88	BAŞARILI	96.79	K.BAŞARILI	68.22	K.BAŞARILI	78.62	K.BAŞARILI	82.15	K.BAŞARILI	66.96
Endonezya	KISMEN BAŞARILI	77.983	107	BAŞARILI	90.99	BAŞARILI	95.18	K.BAŞARILI	74.60	K.BAŞARILI	87.05	K.BAŞARILI	70.30	BAŞARISIZ	58.85	K.BAŞARILI	78.47	K.BAŞARILI	63.74
Eritre	KISMEN BAŞARISIZ	71.251	157	BAŞARILI	94.12	BAŞARISIZ	68.42	K.BAŞARISIZ	67.01	BAŞARILI	97.23	K.BAŞARISIZ	57.64	K.BAŞARILI	83.41	BAŞARISIZ	63.64	BAŞARISIZ	35.38
Ermenistan	KISMEN BAŞARILI	77.298	118	K.BAŞARILI	88.96	BAŞARILI	92.47	K.BAŞARILI	75.79	Ç.BAŞARILI	98.56	K.BAŞARILI	66.13	K.BAŞARISIZ	63.74	K.BAŞARILI	76.29	K.BAŞARISIZ	53.92
Estonya	BAŞARILI	82.304	53	BAŞARISIZ	70.09	BAŞARILI	97.40	BAŞARILI	86.40	BAŞARILI	97.11	Ç.BAŞARILI	95.50	BAŞARISIZ	59.42	BAŞARILI	89.37	K.BAŞARILI	68.75
Etiyopya	KISMEN BAŞARILI	74.404	140	K.BAŞARILI	87.06	K.BAŞARISIZ	72.68	K.BAŞARILI	75.65	K.BAŞARILI	83.97	BAŞARISIZ	50.56	K.BAŞARILI	78.37	K.BAŞARISIZ	72.28	BAŞARILI	70.05
Fas	BAŞARILI	80.091	77	K.BAŞARILI	81.71	K.BAŞARILI	89.52	K.BAŞARISIZ	66.27	BAŞARILI	95.72	K.BAŞARILI	73.61	K.BAŞARISIZ	72.69	BAŞARILI	87.68	BAŞARILI	72.10
Fiji	KISMEN BAŞARILI	77.932	109	K.BAŞARILI	89.69	BAŞARILI	93.04	K.BAŞARISIZ	70.11	K.BAŞARISIZ	71.41	K.BAŞARISIZ	61.87	K.BAŞARISIZ	70.06	BAŞARILI	93.40	K.BAŞARILI	63.71
Fildişi Sahilleri	BAŞARISIZ	64.222	185	BAŞARISIZ	60.91	BAŞARISIZ	65.50	BAŞARISIZ	53.27	K.BAŞARISIZ	67.03	BAŞARISIZ	50.58	K.BAŞARILI	78.14	K.BAŞARISIZ	69.48	K.BAŞARILI	66.48
Filipinler	KISMEN BAŞARILI	79.290	90	K.BAŞARILI	83.17	BAŞARILI	91.49	K.BAŞARILI	84.74	K.BAŞARILI	78.99	K.BAŞARISIZ	61.60	K.BAŞARILI	78.87	K.BAŞARILI	83.68	K.BAŞARILI	66.65
Filistin	KISMEN BAŞARILI	79.205	93	K.BAŞARILI	85.47	BAŞARILI	93.13	K.BAŞARILI	79.70	K.BAŞARISIZ	67.18	Ç.BAŞARILI	91.34	K.BAŞARILI	80.24	K.BAŞARISIZ	74.18	K.BAŞARILI	59.43
Finlandiya	ÇOK BAŞARILI	86.798	8	K.BAŞARILI	86.74	Ç.BAŞARILI	99.22	Ç.BAŞARILI	96.47	BAŞARILI	91.59	K.BAŞARILI	75.82	K.BAŞARILI	78.94	BAŞARILI	90.87	BAŞARILI	72.83
Fransa	ÇOK BAŞARILI	86.977	7	K.BAŞARILI	85.52	Ç.BAŞARILI	98.99	BAŞARILI	89.24	K.BAŞARILI	83.11	BAŞARILI	85.77	K.BAŞARILI	79.00	BAŞARILI	94.53	BAŞARILI	77.30
Gabon	KISMEN BAŞARISIZ	73.530	143	K.BAŞARILI	86.22	K.BAŞARILI	86.99	K.BAŞARISIZ	66.93	K.BAŞARISIZ	61.15	K.BAŞARISIZ	57.03	K.BAŞARISIZ	71.21	Ç.BAŞARILI	96.14	K.BAŞARISIZ	50.34
Gambiya	KISMEN BAŞARILI	74.146	141	Ç.BAŞARILI	97.27	K.BAŞARISIZ	73.02	BAŞARISIZ	55.84	K.BAŞARILI	81.57	K.BAŞARISIZ	51.91	K.BAŞARISIZ	63.46	BAŞARILI	86.70	BAŞARILI	73.41

Gana	KISMEN BAŞARILI	76.652	125	K.BAŞARILI	88.26	K.BAŞARILI	83.65	K.BAŞARISIZ	67.11	K.BAŞARISIZ	72.65	K.BAŞARISIZ	62.56	K.BAŞARILI	83.74	K.BAŞARISIZ	71.42	BAŞARILI	77.34
Gine	KISMEN BAŞARISIZ	69.128	174	BAŞARILI	93.51	K.BAŞARISIZ	75.55	BAŞARISIZ	50.72	K.BAŞARISIZ	72.62	BAŞARISIZ	50.35	K.BAŞARISIZ	65.76	K.BAŞARILI	82.69	K.BAŞARISIZ	50.04
Gine Bissau	KISMEN BAŞARISIZ	68.155	176	BAŞARILI	92.84	K.BAŞARISIZ	77.63	BAŞARISIZ	57.20	K.BAŞARISIZ	62.70	BAŞARISIZ	44.21	BAŞARISIZ	57.50	K.BAŞARILI	80.98	K.BAŞARISIZ	58.64
Grenada	KISMEN BAŞARILI	74.907	137	BAŞARISIZ	53.63	K.BAŞARISIZ	79.71	BAŞARILI	90.93	K.BAŞARISIZ	74.24	K.BAŞARILI	76.06	BAŞARILI	88.58	K.BAŞARILI	83.16	K.BAŞARISIZ	57.38
Guatemala	KISMEN BAŞARILI	74.469	139	K.BAŞARILI	81.32	K.BAŞARILI	87.77	K.BAŞARISIZ	71.69	BAŞARILI	89.97	K.BAŞARISIZ	53.96	K.BAŞARISIZ	67.80	K.BAŞARISIZ	75.88	K.BAŞARILI	63.57
Güney Afrika	KISMEN BAŞARISIZ	73.171	145	K.BAŞARISIZ	78.17	K.BAŞARILI	87.61	BAŞARILI	93.51	K.BAŞARISIZ	69.32	K.BAŞARISIZ	63.69	BAŞARISIZ	56.11	K.BAŞARILI	77.85	K.BAŞARISIZ	55.30
Güney Kıbrıs	BAŞARILI	84.031	36	K.BAŞARILI	81.89	BAŞARILI	97.68	K.BAŞARILI	81.89	BAŞARILI	93.17	BAŞARILI	86.00	K.BAŞARILI	75.49	BAŞARILI	94.95	K.BAŞARILI	60.59
Güney Kore	BAŞARILI	84.512	29	BAŞARILI	91.97	Ç.BAŞARILI	98.44	K.BAŞARILI	77.02	K.BAŞARILI	83.46	K.BAŞARILI	71.24	BAŞARILI	91.49	BAŞARILI	86.10	K.BAŞARILI	69.97
Gürcistan	BAŞARILI	80.549	71	K.BAŞARISIZ	73.87	Ç.BAŞARILI	98.35	K.BAŞARILI	81.22	K.BAŞARILI	77.83	K.BAŞARILI	69.01	K.BAŞARILI	76.19	BAŞARILI	90.56	BAŞARILI	73.96
Guyana	KISMEN BAŞARISIZ	73.320	144	K.BAŞARILI	81.59	K.BAŞARILI	87.39	K.BAŞARILI	81.90	K.BAŞARILI	78.81	K.BAŞARISIZ	51.68	BAŞARISIZ	57.17	K.BAŞARILI	76.88	K.BAŞARILI	65.84
Haiti	KISMEN BAŞARISIZ	71.326	156	K.BAŞARILI	88.93	K.BAŞARISIZ	73.02	K.BAŞARILI	79.08	K.BAŞARISIZ	71.58	BAŞARISIZ	47.01	K.BAŞARILI	76.50	BAŞARISIZ	63.47	K.BAŞARILI	64.21
Hindistan	KISMEN BAŞARILI	75.462	133	K.BAŞARILI	87.01	K.BAŞARILI	89.85	K.BAŞARISIZ	61.79	K.BAŞARILI	77.51	K.BAŞARILI	76.60	K.BAŞARILI	76.23	K.BAŞARILI	77.77	K.BAŞARISIZ	51.58
Hırvatistan	KISMEN BAŞARILI	79.708	82	BAŞARISIZ	68.31	BAŞARILI	93.20	K.BAŞARILI	85.81	Ç.BAŞARILI	97.84	K.BAŞARILI	65.65	Ç.BAŞARILI	95.73	BAŞARILI	89.93	BAŞARISIZ	42.04
Hollanda	ÇOK BAŞARILI	85.977	17	K.BAŞARISIZ	77.66	Ç.BAŞARILI	98.77	Ç.BAŞARILI	94.36	K.BAŞARILI	85.58	K.BAŞARILI	71.25	BAŞARILI	85.27	BAŞARILI	93.72	Ç.BAŞARILI	79.38
Honduras	KISMEN BAŞARILI	79.125	94	K.BAŞARILI	86.68	BAŞARILI	92.70	K.BAŞARILI	81.45	BAŞARILI	93.30	K.BAŞARISIZ	62.89	K.BAŞARILI	79.40	K.BAŞARISIZ	68.71	K.BAŞARILI	65.75
Hong Kong	BAŞARILI	84.075	33	K.BAŞARILI	85.86	BAŞARILI	96.56	K.BAŞARILI	82.93	Ç.BAŞARILI	100.00	BAŞARILI	84.27	K.BAŞARILI	80.90	K.BAŞARISIZ	75.06	K.BAŞARILI	68.77
Irak	KISMEN BAŞARISIZ	69.400	172	K.BAŞARISIZ	79.65	K.BAŞARISIZ	77.30	BAŞARISIZ	60.51	BAŞARISIZ	57.87	K.BAŞARISIZ	64.37	K.BAŞARILI	75.23	K.BAŞARILI	82.33	K.BAŞARISIZ	49.48
İran	BAŞARILI	81.355	62	K.BAŞARILI	84.30	Ç.BAŞARILI	99.98	BAŞARISIZ	59.34	Ç.BAŞARILI	99.04	Ç.BAŞARILI	93.78	K.BAŞARILI	79.93	K.BAŞARILI	82.65	K.BAŞARISIZ	51.92
İrlanda	ÇOK BAŞARILI	86.987	5	K.BAŞARILI	84.91	Ç.BAŞARILI	99.97	K.BAŞARILI	84.33	K.BAŞARILI	86.38	BAŞARILI	85.01	K.BAŞARILI	77.94	Ç.BAŞARILI	98.05	BAŞARILI	76.72
İspanya	ÇOK BAŞARILI	85.324	18	K.BAŞARILI	85.70	Ç.BAŞARILI	99.63	BAŞARILI	93.50	BAŞARILI	92.29	K.BAŞARISIZ	56.33	BAŞARILI	85.86	Ç.BAŞARILI	95.57	K.BAŞARILI	68.27
İsrail	BAŞARILI	81.387	60	K.BAŞARILI	82.96	Ç.BAŞARILI	98.77	BAŞARILI	86.94	Ç.BAŞARILI	98.08	BAŞARILI	88.64	K.BAŞARISIZ	65.73	K.BAŞARILI	83.83	BAŞARISIZ	47.75
İsveç	ÇOK BAŞARILI	89.269	1	K.BAŞARILI	83.88	Ç.BAŞARILI	99.10	Ç.BAŞARILI	97.15	BAŞARILI	91.35	K.BAŞARILI	79.40	BAŞARILI	85.91	BAŞARILI	94.78	Ç.BAŞARILI	81.69
İsviçre	ÇOK BAŞARILI	86.456	13	K.BAŞARISIZ	80.72	BAŞARILI	95.57	BAŞARILI	88.19	K.BAŞARILI	78.26	BAŞARILI	82.02	K.BAŞARILI	80.79	Ç.BAŞARILI	96.17	Ç.BAŞARILI	87.55
İtalya	ÇOK BAŞARILI	86.738	10	K.BAŞARISIZ	78.96	Ç.BAŞARILI	98.03	BAŞARILI	88.87	BAŞARILI	92.30	BAŞARILI	84.98	BAŞARILI	84.37	BAŞARILI	94.06	BAŞARILI	72.94
İzlanda	BAŞARILI	83.940	39	K.BAŞARILI	86.56	BAŞARILI	97.90	Ç.BAŞARILI	95.30	BAŞARILI	93.30	BAŞARILI	81.34	K.BAŞARISIZ	72.47	BAŞARILI	89.51	K.BAŞARISIZ	54.20
Jamaika	KISMEN BAŞARILI	74.931	136	K.BAŞARISIZ	79.44	BAŞARILI	92.02	K.BAŞARILI	81.06	K.BAŞARILI	78.83	K.BAŞARISIZ	62.35	K.BAŞARISIZ	72.99	K.BAŞARILI	80.25	BAŞARISIZ	47.95
Japonya	ÇOK BAŞARILI	85.290	19	K.BAŞARILI	83.37	Ç.BAŞARILI	99.87	K.BAŞARILI	75.97	K.BAŞARILI	87.13	BAŞARILI	82.02	Ç.BAŞARILI	92.02	BAŞARILI	86.57	BAŞARILI	73.11
Kamboçya	BAŞARILI	83.550	44	BAŞARILI	94.14	K.BAŞARILI	87.69	K.BAŞARILI	78.01	BAŞARILI	96.25	BAŞARILI	80.00	K.BAŞARILI	80.67	K.BAŞARISIZ	75.84	BAŞARILI	74.80
Kamerun	KISMEN BAŞARISIZ	71.410	154	K.BAŞARISIZ	80.58	K.BAŞARISIZ	79.54	K.BAŞARILI	74.30	K.BAŞARISIZ	68.07	BAŞARISIZ	46.51	K.BAŞARISIZ	72.50	K.BAŞARISIZ	74.22	K.BAŞARILI	68.10

Kanada	BAŞARILI	83.956	38	K.BAŞARILI	82.97	Ç.BAŞARILI	100.00	BAŞARILI	88.10	K.BAŞARILI	75.49	K.BAŞARILI	65.52	BAŞARILI	84.16	BAŞARILI	93.55	BAŞARILI	75.44
Karadağ	BAŞARILI	81.196	64	K.BAŞARISIZ	80.64	BAŞARILI	94.53	K.BAŞARILI	82.56	BAŞARILI	95.19	K.BAŞARILI	68.86	BAŞARILI	91.37	K.BAŞARILI	83.83	K.BAŞARISIZ	51.08
Katar	BAŞARILI	84.764	24	Ç.BAŞARILI	97.16	BAŞARILI	97.27	K.BAŞARILI	77.46	BAŞARILI	97.11	Ç.BAŞARILI	91.37	K.BAŞARILI	75.95	K.BAŞARILI	76.18	K.BAŞARILI	64.65
Kazakistan	BAŞARILI	80.688	68	K.BAŞARILI	87.85	BAŞARILI	93.12	BAŞARILI	87.61	Ç.BAŞARILI	98.08	K.BAŞARILI	74.27	K.BAŞARISIZ	62.57	K.BAŞARILI	82.80	K.BAŞARISIZ	58.41
Kenya	KISMEN BAŞARISIZ	70.268	165	K.BAŞARISIZ	79.80	K.BAŞARILI	88.56	K.BAŞARISIZ	73.71	K.BAŞARISIZ	69.77	BAŞARISIZ	49.79	K.BAŞARISIZ	64.69	BAŞARISIZ	63.71	K.BAŞARILI	65.83
Kırgız Cum.	KISMEN BAŞARILI	79.101	95	BAŞARILI	90.07	BAŞARILI	95.41	K.BAŞARILI	83.71	Ç.BAŞARILI	98.45	K.BAŞARILI	70.45	BAŞARISIZ	53.40	K.BAŞARILI	79.07	K.BAŞARILI	60.43
Kiribati	KISMEN BAŞARILI	77.070	120	BAŞARISIZ	71.05	BAŞARILI	94.72	K.BAŞARILI	76.99	K.BAŞARISIZ	73.46	K.BAŞARILI	74.41	K.BAŞARISIZ	73.37	K.BAŞARILI	82.43	K.BAŞARILI	68.16
Kolombiya	KISMEN BAŞARILI	75.645	131	K.BAŞARISIZ	79.46	K.BAŞARILI	89.87	K.BAŞARILI	79.79	K.BAŞARILI	83.87	K.BAŞARILI	68.72	K.BAŞARISIZ	68.68	K.BAŞARISIZ	75.50	K.BAŞARISIZ	57.40
Komor Adaları	BAŞARISIZ	67.606	178	K.BAŞARILI	81.85	K.BAŞARILI	83.57	BAŞARISIZ	57.01	K.BAŞARISIZ	67.58	K.BAŞARISIZ	58.19	BAŞARISIZ	58.48	K.BAŞARISIZ	67.40	K.BAŞARILI	59.61
Kongo Cum.	KISMEN BAŞARISIZ	71.476	153	BAŞARILI	91.81	K.BAŞARILI	88.59	K.BAŞARISIZ	62.31	BAŞARISIZ	58.12	K.BAŞARISIZ	59.47	K.BAŞARISIZ	68.22	K.BAŞARISIZ	75.72	K.BAŞARISIZ	55.57
Kongo Dem. C	BAŞARISIZ	65.993	181	K.BAŞARILI	81.69	BAŞARISIZ	68.49	BAŞARISIZ	55.90	BAŞARISIZ	57.60	K.BAŞARISIZ	56.12	K.BAŞARILI	74.50	K.BAŞARISIZ	68.28	K.BAŞARISIZ	57.17
Kosta Rika	KISMEN BAŞARILI	77.528	116	K.BAŞARISIZ	79.71	BAŞARILI	96.38	BAŞARILI	91.30	K.BAŞARILI	77.55	K.BAŞARISIZ	60.52	K.BAŞARISIZ	73.20	K.BAŞARILI	77.41	K.BAŞARILI	59.99
Küba	BAŞARILI	84.893	23	BAŞARILI	92.82	BAŞARILI	95.96	Ç.BAŞARILI	96.40	BAŞARILI	96.50	K.BAŞARISIZ	63.70	BAŞARILI	88.98	BAŞARILI	91.17	K.BAŞARISIZ	48.89
Kuveyt	KISMEN BAŞARILI	78.998	96	BAŞARILI	90.71	BAŞARILI	96.57	K.BAŞARISIZ	68.60	K.BAŞARISIZ	73.96	K.BAŞARILI	68.08	BAŞARILI	86.87	K.BAŞARISIZ	75.21	K.BAŞARILI	64.21
Lao PDR	KISMEN BAŞARILI	78.214	106	K.BAŞARILI	87.19	BAŞARILI	90.80	K.BAŞARILI	77.77	K.BAŞARILI	82.03	K.BAŞARILI	73.27	K.BAŞARISIZ	65.05	K.BAŞARILI	82.87	K.BAŞARILI	62.63
Lesotho	KISMEN BAŞARISIZ	68.485	175	K.BAŞARISIZ	79.05	K.BAŞARILI	81.55	BAŞARILI	87.76	BAŞARISIZ	57.91	K.BAŞARISIZ	51.78	BAŞARISIZ	61.19	K.BAŞARISIZ	69.59	K.BAŞARISIZ	51.99
Letonya	BAŞARILI	83.177	48	K.BAŞARILI	81.44	BAŞARILI	95.28	BAŞARILI	87.29	BAŞARILI	90.99	K.BAŞARILI	74.41	K.BAŞARISIZ	71.80	Ç.BAŞARILI	96.12	K.BAŞARILI	66.12
Liberya	KISMEN BAŞARISIZ	69.349	173	K.BAŞARISIZ	79.35	BAŞARISIZ	62.75	K.BAŞARISIZ	63.49	BAŞARILI	88.56	BAŞARISIZ	46.43	K.BAŞARILI	75.80	K.BAŞARILI	76.71	K.BAŞARISIZ	58.31
Libya	KISMEN BAŞARILI	78.944	98	K.BAŞARILI	85.00	BAŞARILI	95.31	K.BAŞARISIZ	68.06	Ç.BAŞARILI	99.04	BAŞARILI	86.81	K.BAŞARISIZ	68.66	K.BAŞARISIZ	73.32	K.BAŞARISIZ	56.46
Liechtenstein	KISMEN BAŞARILI	77.916	110	K.BAŞARILI	84.49	K.BAŞARILI	86.22	K.BAŞARILI	74.98	Ç.BAŞARILI	98.68	BAŞARILI	85.94	K.BAŞARISIZ	72.72	K.BAŞARISIZ	74.36	BAŞARISIZ	47.98
Litvanya	ÇOK BAŞARILI	86.419	14	K.BAŞARILI	84.42	BAŞARILI	95.06	BAŞARILI	87.49	BAŞARILI	95.19	Ç.BAŞARILI	91.96	K.BAŞARILI	79.59	BAŞARILI	94.80	K.BAŞARILI	63.66
Lübnan	BAŞARILI	83.826	41	K.BAŞARILI	85.46	BAŞARILI	97.67	K.BAŞARISIZ	62.42	BAŞARILI	90.38	BAŞARILI	88.48	BAŞARILI	90.32	BAŞARILI	84.84	K.BAŞARILI	69.08
Lüksemburg	ÇOK BAŞARILI	86.475	12	K.BAŞARILI	86.41	BAŞARILI	91.05	K.BAŞARILI	85.18	Ç.BAŞARILI	98.08	K.BAŞARISIZ	61.84	K.BAŞARILI	83.90	BAŞARILI	94.16	Ç.BAŞARILI	88.23
Macaristan	BAŞARILI	80.552	70	BAŞARISIZ	60.80	BAŞARILI	96.00	K.BAŞARILI	79.97	Ç.BAŞARILI	99.52	K.BAŞARILI	65.87	Ç.BAŞARILI	92.22	Ç.BAŞARILI	97.40	K.BAŞARISIZ	54.46
Madagaskar	KISMEN BAŞARISIZ	72.047	150	BAŞARISIZ	67.34	K.BAŞARISIZ	75.81	K.BAŞARILI	75.17	K.BAŞARILI	78.89	K.BAŞARILI	71.17	K.BAŞARILI	75.81	K.BAŞARILI	79.51	K.BAŞARISIZ	53.50
Makedonya	BAŞARILI	80.125	76	BAŞARISIZ	67.90	BAŞARILI	95.83	BAŞARILI	88.93	Ç.BAŞARILI	98.56	K.BAŞARILI	71.82	BAŞARILI	84.83	BAŞARILI	90.95	BAŞARISIZ	44.26
Malavi	KISMEN BAŞARILI	78.519	104	BAŞARILI	91.66	K.BAŞARILI	85.94	K.BAŞARISIZ	64.02	BAŞARILI	93.75	K.BAŞARILI	70.79	K.BAŞARILI	75.79	K.BAŞARISIZ	73.43	K.BAŞARILI	69.74
Maldivler	ÇOK BAŞARILI	86.979	6	Ç.BAŞARILI	99.94	BAŞARILI	94.47	K.BAŞARILI	77.58	Ç.BAŞARILI	98.72	BAŞARILI	82.21	Ç.BAŞARILI	92.36	K.BAŞARILI	82.92	K.BAŞARILI	64.32
Malezya	BAŞARILI	80.639	69	K.BAŞARILI	84.20	Ç.BAŞARILI	98.55	K.BAŞARILI	76.62	K.BAŞARILI	78.83	BAŞARILI	86.17	K.BAŞARISIZ	69.91	K.BAŞARILI	78.71	K.BAŞARILI	69.90

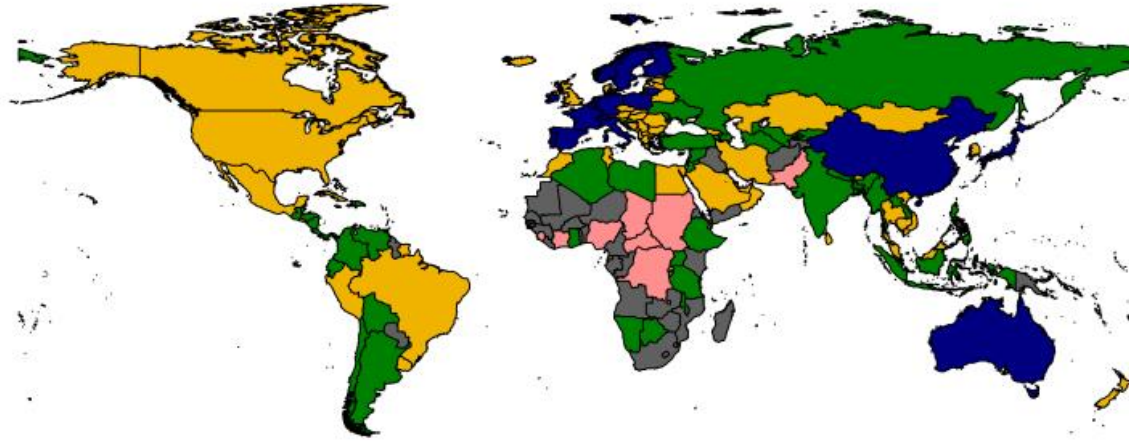
Mali	KISMEN BAŞARISIZ	71.604	152	K.BAŞARILI	84.76	BAŞARISIZ	66.93	K.BAŞARISIZ	64.37	K.BAŞARISIZ	67.38	BAŞARISIZ	50.04	K.BAŞARISIZ	64.51	K.BAŞARILI	83.16	Ç.BAŞARILI	83.63
Malta	BAŞARILI	80.886	66	K.BAŞARISIZ	79.56	BAŞARILI	94.61	K.BAŞARILI	77.57	K.BAŞARILI	75.38	K.BAŞARILI	75.37	K.BAŞARILI	75.53	BAŞARILI	90.85	BAŞARILI	74.08
Mauritius	KISMEN BAŞARILI	76.920	123	K.BAŞARISIZ	77.47	BAŞARILI	94.04	K.BAŞARILI	79.34	K.BAŞARISIZ	73.64	K.BAŞARISIZ	62.04	K.BAŞARILI	74.44	BAŞARILI	85.05	K.BAŞARILI	63.86
Meksika	BAŞARILI	82.017	56	K.BAŞARISIZ	78.00	BAŞARILI	97.96	BAŞARILI	88.18	Ç.BAŞARILI	98.65	K.BAŞARILI	69.24	K.BAŞARILI	81.54	BAŞARILI	90.38	K.BAŞARISIZ	51.54
Mikronezya	BAŞARILI	80.488	72	Ç.BAŞARILI	100.00	BAŞARILI	94.96	K.BAŞARISIZ	72.36	K.BAŞARISIZ	68.95	K.BAŞARILI	79.29	BAŞARILI	88.50	K.BAŞARILI	79.64	K.BAŞARISIZ	50.76
Mısır	BAŞARILI	80.808	67	K.BAŞARILI	85.52	BAŞARILI	93.71	BAŞARISIZ	58.38	BAŞARILI	96.30	BAŞARILI	82.23	K.BAŞARILI	77.57	K.BAŞARILI	79.51	BAŞARILI	72.15
Moğolistan	BAŞARILI	84.037	35	K.BAŞARILI	84.65	BAŞARILI	96.28	K.BAŞARILI	83.29	Ç.BAŞARILI	99.52	K.BAŞARILI	72.64	K.BAŞARILI	83.82	K.BAŞARILI	80.81	BAŞARILI	70.95
Moldova	KISMEN BAŞARILI	77.812	111	K.BAŞARISIZ	77.53	BAŞARILI	94.21	BAŞARILI	86.21	K.BAŞARILI	78.28	K.BAŞARILI	65.83	BAŞARISIZ	52.56	Ç.BAŞARILI	100.00	K.BAŞARILI	62.99
Moritanya	KISMEN BAŞARISIZ	71.245	158	Ç.BAŞARILI	97.60	K.BAŞARISIZ	77.07	K.BAŞARISIZ	69.03	K.BAŞARISIZ	67.20	K.BAŞARISIZ	51.04	BAŞARISIZ	61.89	BAŞARISIZ	58.74	Ç.BAŞARILI	78.23
Mozambik	KISMEN BAŞARISIZ	71.041	160	BAŞARILI	90.24	K.BAŞARISIZ	74.82	K.BAŞARISIZ	70.37	BAŞARILI	91.34	K.BAŞARISIZ	57.36	K.BAŞARISIZ	62.99	BAŞARISIZ	61.32	K.BAŞARISIZ	57.18
Myanmar	KISMEN BAŞARILI	79.725	81	BAŞARILI	96.84	K.BAŞARILI	87.93	K.BAŞARILI	74.56	K.BAŞARILI	77.82	K.BAŞARILI	73.58	K.BAŞARISIZ	70.04	K.BAŞARILI	82.95	K.BAŞARILI	67.12
Namibya	KISMEN BAŞARILI	75.915	130	BAŞARILI	91.36	K.BAŞARILI	87.48	K.BAŞARILI	84.65	K.BAŞARILI	75.95	K.BAŞARISIZ	62.99	K.BAŞARISIZ	70.54	K.BAŞARISIZ	73.09	K.BAŞARISIZ	55.10
Nepal	KISMEN BAŞARILI	76.803	124	BAŞARILI	93.61	K.BAŞARISIZ	79.48	K.BAŞARISIZ	64.23	BAŞARILI	93.59	K.BAŞARISIZ	60.99	K.BAŞARILI	79.43	K.BAŞARILI	79.87	K.BAŞARISIZ	57.84
Nijer	KISMEN BAŞARISIZ	69.702	171	K.BAŞARILI	83.45	K.BAŞARISIZ	71.44	K.BAŞARISIZ	62.98	K.BAŞARILI	84.32	BAŞARISIZ	39.77	K.BAŞARILI	76.05	BAŞARISIZ	66.68	K.BAŞARILI	67.19
Nijerya	BAŞARISIZ	64.402	184	K.BAŞARISIZ	76.66	K.BAŞARISIZ	71.76	BAŞARISIZ	60.41	BAŞARISIZ	57.85	BAŞARISIZ	43.21	K.BAŞARILI	75.50	BAŞARISIZ	65.52	K.BAŞARISIZ	55.62
Nikaragua	KISMEN BAŞARILI	79.568	86	BAŞARILI	90.72	K.BAŞARILI	82.63	BAŞARILI	88.61	BAŞARILI	97.14	K.BAŞARILI	74.02	K.BAŞARISIZ	64.18	K.BAŞARILI	79.14	K.BAŞARILI	59.87
Norveç	ÇOK BAŞARILI	88.226	3	K.BAŞARILI	82.74	Ç.BAŞARILI	99.90	Ç.BAŞARILI	94.78	Ç.BAŞARILI	97.73	K.BAŞARILI	78.61	K.BAŞARILI	83.57	BAŞARILI	92.47	BAŞARILI	76.25
Orta Afrika C.	BAŞARISIZ	63.653	186	BAŞARILI	90.10	BAŞARISIZ	63.54	BAŞARISIZ	60.56	BAŞARISIZ	48.15	BAŞARISIZ	43.24	K.BAŞARILI	78.09	K.BAŞARISIZ	69.48	BAŞARISIZ	42.54
Özbekistan	KISMEN BAŞARILI	78.727	101	K.BAŞARISIZ	80.00	BAŞARILI	96.23	K.BAŞARILI	75.65	K.BAŞARILI	82.68	BAŞARILI	80.90	K.BAŞARILI	76.16	BAŞARILI	89.85	BAŞARISIZ	45.33
Pakistan	BAŞARISIZ	66.972	179	K.BAŞARILI	81.84	K.BAŞARISIZ	70.14	BAŞARISIZ	60.08	K.BAŞARISIZ	69.38	K.BAŞARISIZ	58.08	BAŞARILI	84.84	BAŞARISIZ	65.76	BAŞARISIZ	39.69
Palau	BAŞARILI	84.731	27	Ç.BAŞARILI	100.00	BAŞARILI	95.21	Ç.BAŞARILI	94.00	K.BAŞARILI	75.62	K.BAŞARILI	71.73	BAŞARILI	85.69	BAŞARILI	94.57	K.BAŞARISIZ	51.80
Panama	KISMEN BAŞARILI	78.770	99	BAŞARILI	95.50	BAŞARILI	97.14	K.BAŞARILI	77.89	K.BAŞARILI	80.03	K.BAŞARISIZ	64.25	K.BAŞARILI	76.04	K.BAŞARILI	77.20	K.BAŞARISIZ	54.03
Papua Y. Gine	BAŞARISIZ	67.888	177	BAŞARILI	92.89	K.BAŞARISIZ	70.07	K.BAŞARISIZ	63.02	K.BAŞARISIZ	61.43	BAŞARISIZ	50.24	K.BAŞARISIZ	65.79	K.BAŞARISIZ	69.52	K.BAŞARILI	59.53
Paraguay	KISMEN BAŞARISIZ	69.798	170	BAŞARISIZ	49.78	K.BAŞARILI	86.23	K.BAŞARILI	79.44	K.BAŞARILI	82.79	K.BAŞARILI	69.99	BAŞARISIZ	58.79	BAŞARILI	86.68	K.BAŞARISIZ	48.84
Peru	BAŞARILI	83.391	46	K.BAŞARILI	88.49	BAŞARILI	91.73	K.BAŞARILI	80.69	BAŞARILI	97.19	BAŞARILI	86.40	K.BAŞARILI	81.66	BAŞARILI	87.64	K.BAŞARISIZ	52.91
Polonya	ÇOK BAŞARILI	87.595	4	K.BAŞARILI	86.70	Ç.BAŞARILI	99.91	K.BAŞARILI	85.98	Ç.BAŞARILI	99.04	BAŞARILI	88.68	Ç.BAŞARILI	94.06	BAŞARILI	92.96	K.BAŞARISIZ	53.13
Portekiz	ÇOK BAŞARILI	86.067	15	K.BAŞARILI	84.92	Ç.BAŞARILI	99.49	BAŞARILI	90.27	Ç.BAŞARILI	98.56	K.BAŞARILI	78.57	K.BAŞARISIZ	73.33	BAŞARILI	92.04	BAŞARILI	70.92
Romanya	BAŞARILI	81.384	61	K.BAŞARISIZ	72.95	BAŞARILI	94.61	K.BAŞARILI	80.93	BAŞARILI	96.15	BAŞARILI	80.14	BAŞARILI	91.25	BAŞARILI	88.41	K.BAŞARISIZ	48.17
Ruanda	BAŞARILI	81.168	65	K.BAŞARILI	81.38	K.BAŞARISIZ	78.36	BAŞARILI	87.56	Ç.BAŞARILI	98.16	K.BAŞARILI	73.31	K.BAŞARILI	77.25	K.BAŞARILI	78.70	BAŞARILI	77.30

Rusya Fed.	KISMEN BAŞARILI	79.674	83	K.BAŞARISIZ	74.83	Ç.BAŞARILI	98.67	K.BAŞARILI	82.41	Ç.BAŞARILI	99.04	K.BAŞARILI	76.85	K.BAŞARISIZ	70.75	BAŞARILI	91.40	BAŞARISIZ	44.07
Saint Kitts.	BAŞARILI	84.632	28	BAŞARILI	91.15	K.BAŞARILI	84.98	K.BAŞARILI	74.16	Ç.BAŞARILI	98.24	BAŞARILI	82.05	BAŞARILI	84.93	K.BAŞARILI	80.47	Ç.BAŞARILI	81.05
Saint Lucia	KISMEN BAŞARISIZ	73.037	147	K.BAŞARISIZ	73.94	K.BAŞARILI	86.21	K.BAŞARILI	82.97	K.BAŞARISIZ	69.70	K.BAŞARILI	71.99	K.BAŞARISIZ	64.82	K.BAŞARISIZ	74.65	K.BAŞARISIZ	58.17
Saint Vincent.	KISMEN BAŞARILI	75.621	132	Ç.BAŞARILI	100.00	BAŞARILI	90.43	K.BAŞARILI	76.70	K.BAŞARISIZ	63.20	K.BAŞARILI	70.04	BAŞARISIZ	58.06	K.BAŞARILI	79.18	K.BAŞARISIZ	56.69
Samoa	KISMEN BAŞARILI	79.307	89	Ç.BAŞARILI	100.00	K.BAŞARILI	86.57	K.BAŞARISIZ	71.89	K.BAŞARISIZ	68.20	K.BAŞARILI	67.78	K.BAŞARILI	74.24	BAŞARILI	86.10	K.BAŞARILI	68.99
Sao Tome.	KISMEN BAŞARILI	79.282	91	K.BAŞARILI	87.93	BAŞARILI	91.26	K.BAŞARILI	78.37	K.BAŞARILI	80.39	K.BAŞARISIZ	64.35	K.BAŞARISIZ	68.53	BAŞARILI	84.51	BAŞARILI	73.05
Senegal	KISMEN BAŞARISIZ	70.697	162	K.BAŞARILI	81.43	K.BAŞARISIZ	72.44	K.BAŞARISIZ	71.58	K.BAŞARILI	82.00	K.BAŞARISIZ	52.25	BAŞARISIZ	61.46	K.BAŞARISIZ	69.72	BAŞARILI	71.46
Seyşeller	KISMEN BAŞARILI	76.535	126	K.BAŞARILI	82.37	BAŞARILI	94.30	Ç.BAŞARILI	96.82	K.BAŞARISIZ	70.68	K.BAŞARISIZ	55.28	K.BAŞARISIZ	62.92	K.BAŞARILI	82.72	K.BAŞARILI	60.57
Sierra Leone	BAŞARISIZ	64.681	183	K.BAŞARILI	87.72	BAŞARISIZ	67.56	BAŞARISIZ	58.07	K.BAŞARISIZ	64.10	K.BAŞARISIZ	51.90	BAŞARISIZ	48.46	K.BAŞARISIZ	75.49	K.BAŞARISIZ	54.75
Şili	KISMEN BAŞARILI	79.240	92	BAŞARILI	93.57	BAŞARILI	94.60	K.BAŞARILI	77.30	K.BAŞARILI	78.33	K.BAŞARILI	73.01	K.BAŞARISIZ	67.13	K.BAŞARISIZ	73.06	BAŞARILI	71.45
Singapur	ÇOK BAŞARILI	88.501	2	BAŞARILI	92.35	Ç.BAŞARILI	99.93	K.BAŞARILI	84.94	BAŞARILI	89.05	BAŞARILI	81.31	Ç.BAŞARILI	92.50	BAŞARILI	93.32	BAŞARILI	70.41
Sırbistan	BAŞARILI	82.036	55	K.BAŞARISIZ	75.18	BAŞARILI	97.04	BAŞARILI	91.25	BAŞARILI	95.81	K.BAŞARILI	74.00	BAŞARILI	88.95	BAŞARILI	85.88	K.BAŞARISIZ	49.06
Slovak Cum.	BAŞARILI	84.962	21	K.BAŞARISIZ	77.98	BAŞARILI	97.44	K.BAŞARILI	84.86	BAŞARILI	94.75	K.BAŞARILI	79.91	Ç.BAŞARILI	95.72	Ç.BAŞARILI	95.06	K.BAŞARISIZ	53.52
Slovenya	BAŞARILI	83.975	37	BAŞARISIZ	68.03	Ç.BAŞARILI	98.15	BAŞARILI	90.59	Ç.BAŞARILI	97.93	K.BAŞARILI	73.69	BAŞARILI	88.87	BAŞARILI	92.23	K.BAŞARILI	64.79
Solomon Ad.	KISMEN BAŞARILI	76.946	122	BAŞARILI	95.17	K.BAŞARILI	87.94	K.BAŞARISIZ	67.69	K.BAŞARISIZ	63.20	K.BAŞARISIZ	63.82	K.BAŞARILI	76.19	BAŞARILI	88.63	K.BAŞARILI	60.95
Sri Lanka	BAŞARILI	80.031	79	K.BAŞARILI	85.63	BAŞARILI	95.10	K.BAŞARISIZ	69.73	BAŞARILI	90.51	BAŞARILI	85.90	K.BAŞARILI	77.62	K.BAŞARILI	80.76	K.BAŞARISIZ	53.57
Sudan	BAŞARISIZ	66.303	180	K.BAŞARILI	84.43	K.BAŞARISIZ	79.84	K.BAŞARISIZ	68.96	K.BAŞARISIZ	70.26	BAŞARISIZ	43.42	K.BAŞARISIZ	62.69	BAŞARISIZ	59.73	K.BAŞARISIZ	53.40
Surinam	BAŞARILI	80.070	78	BAŞARILI	94.06	BAŞARILI	95.52	K.BAŞARILI	75.30	K.BAŞARILI	83.88	K.BAŞARISIZ	56.91	K.BAŞARISIZ	71.83	BAŞARILI	92.11	K.BAŞARILI	61.42
Suriye	KISMEN BAŞARILI	76.103	128	K.BAŞARISIZ	76.33	BAŞARILI	95.74	K.BAŞARISIZ	63.43	K.BAŞARILI	78.40	K.BAŞARILI	78.78	K.BAŞARISIZ	70.30	BAŞARILI	84.57	K.BAŞARISIZ	58.01
Suudi Arab.	BAŞARILI	81.465	58	K.BAŞARILI	85.95	BAŞARILI	96.84	K.BAŞARISIZ	65.55	Ç.BAŞARILI	99.04	BAŞARILI	80.46	K.BAŞARISIZ	73.49	K.BAŞARILI	83.70	K.BAŞARILI	65.41
Svaziland	KISMEN BAŞARISIZ	72.845	148	K.BAŞARILI	86.26	K.BAŞARILI	84.04	K.BAŞARISIZ	65.00	K.BAŞARISIZ	65.00	K.BAŞARILI	71.52	K.BAŞARISIZ	64.51	K.BAŞARILI	79.90	K.BAŞARILI	59.22
Tacikistan	KISMEN BAŞARISIZ	70.694	163	K.BAŞARISIZ	77.53	Ç.BAŞARILI	98.57	K.BAŞARISIZ	66.21	K.BAŞARILI	79.36	K.BAŞARISIZ	58.46	BAŞARISIZ	47.50	BAŞARILI	86.28	BAŞARISIZ	44.81
Tanzanya	KISMEN BAŞARILI	74.001	142	K.BAŞARISIZ	78.46	K.BAŞARILI	89.05	K.BAŞARILI	79.90	Ç.BAŞARILI	98.42	K.BAŞARISIZ	55.22	K.BAŞARILI	75.27	BAŞARISIZ	61.58	K.BAŞARISIZ	54.32
Tayland	BAŞARILI	80.227	73	BAŞARILI	93.33	BAŞARILI	90.11	K.BAŞARILI	82.41	Ç.BAŞARILI	99.04	K.BAŞARISIZ	63.95	K.BAŞARILI	74.23	K.BAŞARILI	76.01	K.BAŞARILI	59.73
Timor-Leste	KISMEN BAŞARILI	76.081	129	K.BAŞARISIZ	75.66	K.BAŞARILI	84.86	K.BAŞARILI	81.27	K.BAŞARILI	86.32	K.BAŞARILI	71.32	K.BAŞARILI	76.32	BAŞARILI	84.67	BAŞARISIZ	47.43
Togo	KISMEN BAŞARISIZ	71.365	155	K.BAŞARILI	85.30	K.BAŞARILI	82.62	K.BAŞARISIZ	66.70	K.BAŞARISIZ	65.79	K.BAŞARISIZ	53.88	K.BAŞARISIZ	73.12	BAŞARISIZ	62.10	BAŞARILI	74.07
Tonga	KISMEN BAŞARILI	78.945	97	K.BAŞARISIZ	75.88	BAŞARILI	97.41	K.BAŞARISIZ	69.81	K.BAŞARILI	80.74	K.BAŞARISIZ	59.64	Ç.BAŞARILI	93.04	BAŞARILI	87.34	K.BAŞARILI	61.98
Trinidad.	KISMEN BAŞARILI	78.621	102	K.BAŞARILI	88.37	BAŞARILI	97.61	BAŞARILI	88.87	K.BAŞARISIZ	72.85	K.BAŞARILI	67.36	K.BAŞARISIZ	66.45	K.BAŞARILI	76.98	K.BAŞARILI	64.43
Tunus	BAŞARILI	82.920	49	K.BAŞARISIZ	80.33	Ç.BAŞARILI	98.28	K.BAŞARILI	77.55	Ç.BAŞARILI	98.08	BAŞARILI	84.41	K.BAŞARISIZ	68.65	BAŞARILI	93.38	K.BAŞARILI	62.98

Türkiye	KISMEN BAŞARILI	79.500	88	K.BAŞARISIZ	76.81	Ç.BAŞARILI	98.09	K.BAŞARISIZ	66.91	Ç.BAŞARILI	99.04	K.BAŞARILI	79.68	BAŞARILI	86.78	K.BAŞARILI	79.62	K.BAŞARISIZ	49.70
Türkmenistan	KISMEN BAŞARILI	77.710	112	K.BAŞARILI	87.23	Ç.BAŞARILI	99.84	K.BAŞARILI	82.58	K.BAŞARILI	79.56	K.BAŞARILI	69.75	K.BAŞARILI	79.56	K.BAŞARISIZ	72.81	BAŞARISIZ	45.26
Uganda	KISMEN BAŞARILI	74.851	138	K.BAŞARILI	84.00	K.BAŞARISIZ	78.61	K.BAŞARISIZ	71.17	BAŞARILI	91.65	K.BAŞARISIZ	59.14	K.BAŞARISIZ	65.25	K.BAŞARISIZ	75.35	BAŞARILI	71.37
Ukrayna	KISMEN BAŞARILI	77.292	119	K.BAŞARILI	83.43	BAŞARILI	97.66	K.BAŞARILI	80.78	K.BAŞARILI	75.86	K.BAŞARILI	77.07	BAŞARISIZ	61.93	Ç.BAŞARILI	96.54	BAŞARISIZ	39.03
Umman	BAŞARILI	83.878	40	BAŞARILI	94.37	Ç.BAŞARILI	98.93	K.BAŞARISIZ	63.22	Ç.BAŞARILI	99.52	Ç.BAŞARILI	92.57	BAŞARILI	87.17	K.BAŞARISIZ	70.49	K.BAŞARILI	64.26
Ürdün	KISMEN BAŞARILI	77.003	121	K.BAŞARILI	85.37	BAŞARILI	93.74	K.BAŞARISIZ	65.57	K.BAŞARILI	82.77	K.BAŞARILI	74.03	K.BAŞARILI	80.48	BAŞARISIZ	65.70	K.BAŞARILI	65.37
Uruguay	BAŞARILI	83.577	43	K.BAŞARILI	81.88	Ç.BAŞARILI	98.72	K.BAŞARILI	81.98	Ç.BAŞARILI	97.75	K.BAŞARILI	72.75	K.BAŞARILI	75.98	BAŞARILI	94.43	K.BAŞARILI	63.34
Vanuatu	KISMEN BAŞARILI	75.394	134	BAŞARILI	93.07	BAŞARILI	92.38	K.BAŞARISIZ	66.56	K.BAŞARISIZ	61.40	K.BAŞARILI	65.97	BAŞARILI	86.49	K.BAŞARILI	80.47	BAŞARISIZ	45.17
Venezuela	KISMEN BAŞARILI	76.505	127	K.BAŞARILI	85.78	BAŞARILI	95.65	K.BAŞARILI	81.74	K.BAŞARILI	78.67	K.BAŞARISIZ	61.28	K.BAŞARISIZ	63.56	K.BAŞARISIZ	73.68	K.BAŞARILI	66.34
Vietnam	BAŞARILI	83.583	42	BAŞARILI	95.11	BAŞARILI	97.72	K.BAŞARILI	83.98	K.BAŞARILI	81.64	BAŞARILI	80.22	K.BAŞARILI	75.40	K.BAŞARILI	79.26	BAŞARILI	70.72
Yemen Cum.	KISMEN BAŞARISIZ	71.853	151	K.BAŞARISIZ	76.13	K.BAŞARILI	84.59	BAŞARISIZ	46.32	K.BAŞARISIZ	70.88	K.BAŞARILI	72.93	BAŞARILI	84.12	K.BAŞARISIZ	72.48	K.BAŞARILI	62.84
Yeni Zelanda	BAŞARILI	84.059	34	K.BAŞARISIZ	80.93	Ç.BAŞARILI	99.14	BAŞARILI	91.87	K.BAŞARILI	81.57	K.BAŞARILI	70.69	K.BAŞARILI	83.22	BAŞARILI	88.28	BAŞARILI	73.55
Yunanistan	BAŞARILI	84.734	26	K.BAŞARILI	82.30	Ç.BAŞARILI	98.25	K.BAŞARILI	83.93	BAŞARILI	92.28	K.BAŞARILI	75.65	BAŞARILI	84.51	BAŞARILI	94.00	K.BAŞARILI	64.77
Zambiya	KISMEN BAŞARISIZ	70.233	167	K.BAŞARISIZ	72.11	K.BAŞARILI	84.66	K.BAŞARISIZ	61.77	K.BAŞARILI	84.72	BAŞARISIZ	47.25	K.BAŞARILI	77.93	K.BAŞARISIZ	71.17	K.BAŞARISIZ	58.42
Zimbabve	KISMEN BAŞARISIZ	69.956	169	BAŞARISIZ	67.93	BAŞARILI	94.36	K.BAŞARISIZ	73.24	BAŞARISIZ	59.88	K.BAŞARISIZ	53.78	K.BAŞARISIZ	66.73	BAŞARISIZ	65.19	BAŞARILI	73.36
BÖLGE VE GELİR GRUPLARI																			
Ağır Borçlu Yoks. Ü.(HIPC)	KISMEN BAŞARISIZ	70.399	XXVII	K.BAŞARILI	83.79	K.BAŞARISIZ	72.19	K.BAŞARISIZ	65.62	K.BAŞARISIZ	72.69	K.BAŞARISIZ	51.37	K.BAŞARISIZ	73.43	K.BAŞARISIZ	73.20	K.BAŞARILI	64.25
Alt Orta Gelirli Ülkeler	KISMEN BAŞARILI	74.225	XXI	K.BAŞARILI	87.74	K.BAŞARILI	83.80	K.BAŞARISIZ	67.10	K.BAŞARISIZ	72.35	K.BAŞARILI	65.26	K.BAŞARISIZ	71.37	K.BAŞARILI	81.50	K.BAŞARISIZ	57.28
Arap Ülkeleri	KISMEN BAŞARISIZ	73.599	XXII	K.BAŞARISIZ	80.55	K.BAŞARILI	88.88	K.BAŞARISIZ	65.40	K.BAŞARILI	80.21	K.BAŞARISIZ	63.56	K.BAŞARISIZ	68.10	K.BAŞARISIZ	75.56	K.BAŞARILI	62.07
Avrupa Birliği	ÇOK BAŞARILI	86.682	II	K.BAŞARILI	81.91	BAŞARILI	97.22	BAŞARILI	88.98	BAŞARILI	96.50	K.BAŞARILI	75.54	K.BAŞARILI	80.87	Ç.BAŞARILI	96.74	BAŞARILI	74.80
Avrupa Orta Asya (GOÜ)	BAŞARILI	80.579	XIII	K.BAŞARILI	84.50	BAŞARILI	96.74	K.BAŞARILI	78.87	BAŞARILI	94.56	K.BAŞARILI	70.75	K.BAŞARILI	74.60	BAŞARILI	91.53	K.BAŞARISIZ	49.72
Avrupa Orta Asya (TÜ)	BAŞARILI	83.699	V	K.BAŞARILI	81.79	BAŞARILI	97.19	K.BAŞARILI	85.40	Ç.BAŞARILI	97.77	K.BAŞARILI	72.49	K.BAŞARILI	75.17	BAŞARILI	93.97	K.BAŞARILI	64.49
Diğer Küçük Devletler	KISMEN BAŞARISIZ	73.286	XXI	K.BAŞARILI	85.63	K.BAŞARILI	81.20	K.BAŞARILI	75.54	K.BAŞARISIZ	66.55	K.BAŞARISIZ	60.74	K.BAŞARISIZ	70.96	K.BAŞARILI	79.64	K.BAŞARISIZ	58.50
Doğu Asya ve Pasifik (GOÜ)	BAŞARILI	84.239	III	BAŞARILI	90.43	BAŞARILI	95.82	K.BAŞARILI	82.28	Ç.BAŞARILI	98.33	K.BAŞARILI	72.28	BAŞARILI	85.44	K.BAŞARILI	79.46	K.BAŞARILI	67.93
Doğu Asya ve Pasifik (T Ü)	BAŞARILI	83.439	VII	BAŞARILI	90.34	BAŞARILI	95.50	K.BAŞARILI	81.70	Ç.BAŞARILI	98.39	K.BAŞARILI	72.34	BAŞARILI	87.08	K.BAŞARILI	78.79	K.BAŞARILI	61.33

Düşük Gelirli Ülkeler	KISMEN BAŞARISIZ	72.929	XX V	K.BAŞARILI	87.23	K.BAŞARISIZ	76.83	K.BAŞARISIZ	70.01	K.BAŞARILI	76.82	K.BAŞARISIZ	54.79	K.BAŞARISIZ	72.57	K.BAŞARILI	78.50	K.BAŞARILI	59.78
Düşük ve Orta Gelirli Ülkeler	KISMEN BAŞARILI	76.418	XVI II	K.BAŞARILI	88.69	K.BAŞARILI	86.27	K.BAŞARILI	75.74	K.BAŞARILI	76.71	K.BAŞARISIZ	62.80	K.BAŞARILI	74.07	K.BAŞARILI	81.53	K.BAŞARISIZ	58.75
En Az Gelişmiş Ülkeler:	KISMEN BAŞARISIZ	71.649	XX VI	K.BAŞARILI	87.31	K.BAŞARISIZ	75.62	K.BAŞARISIZ	67.21	K.BAŞARILI	74.63	K.BAŞARISIZ	53.42	K.BAŞARISIZ	71.91	K.BAŞARISIZ	72.20	K.BAŞARILI	64.02
Euro Bölgesi	ÇOK BAŞARILI	87.208	I	K.BAŞARILI	83.79	Ç.BAŞARILI	98.81	BAŞARILI	90.60	BAŞARILI	89.17	K.BAŞARILI	77.92	K.BAŞARILI	80.43	Ç.BAŞARILI	96.30	Ç.BAŞARILI	78.48
Güney Asya	KISMEN BAŞARILI	74.201	XXI I	K.BAŞARILI	87.68	K.BAŞARILI	82.34	K.BAŞARISIZ	64.13	K.BAŞARILI	78.94	K.BAŞARILI	73.90	K.BAŞARILI	76.33	K.BAŞARISIZ	75.38	K.BAŞARISIZ	50.29
Kuzey Amerika	BAŞARILI	81.556	X	K.BAŞARILI	81.88	BAŞARILI	96.59	K.BAŞARILI	84.84	K.BAŞARISIZ	72.86	K.BAŞARISIZ	64.03	BAŞARILI	84.34	BAŞARILI	87.95	BAŞARILI	73.67
Latin A. Karayip(GOÜ)	BAŞARILI	81.330	XII	K.BAŞARILI	87.33	BAŞARILI	92.50	K.BAŞARILI	81.63	BAŞARILI	96.64	K.BAŞARILI	68.63	K.BAŞARILI	77.42	BAŞARILI	84.30	K.BAŞARILI	59.75
Latin A. Karayip (TÜ)	BAŞARILI	81.350	XI	K.BAŞARILI	87.44	BAŞARILI	92.11	K.BAŞARILI	82.68	BAŞARILI	96.53	K.BAŞARILI	68.76	K.BAŞARILI	77.07	BAŞARILI	84.05	K.BAŞARILI	59.84
OECD Üyeleri	BAŞARILI	83.768	IV	K.BAŞARISIZ	79.98	BAŞARILI	92.85	K.BAŞARILI	85.32	BAŞARILI	96.95	K.BAŞARILI	67.64	K.BAŞARILI	82.74	BAŞARILI	91.55	BAŞARILI	72.08
Orta Gelirli Ülkeler	KISMEN BAŞARILI	77.521	XVI I	K.BAŞARILI	88.24	K.BAŞARILI	88.44	K.BAŞARILI	75.82	K.BAŞARILI	78.87	K.BAŞARILI	65.64	K.BAŞARILI	75.21	K.BAŞARILI	83.13	K.BAŞARISIZ	58.58
Ortadoğu K. Afrika (GOÜ)	KISMEN BAŞARILI	79.943	XIV	K.BAŞARISIZ	80.91	BAŞARILI	93.82	K.BAŞARISIZ	64.56	BAŞARILI	91.46	K.BAŞARILI	78.21	K.BAŞARILI	81.31	BAŞARILI	85.79	K.BAŞARILI	61.52
Ortadoğu ve K.Afrika (TÜ)	KISMEN BAŞARILI	79.172	XVI	K.BAŞARISIZ	79.67	BAŞARILI	93.01	K.BAŞARISIZ	63.62	BAŞARILI	92.17	K.BAŞARILI	78.00	K.BAŞARILI	77.54	BAŞARILI	85.16	K.BAŞARILI	62.73
Pasifik Küçük Ada Ülkeleri	KISMEN BAŞARILI	75.236	XX	K.BAŞARILI	88.47	BAŞARILI	91.33	K.BAŞARISIZ	69.83	K.BAŞARISIZ	67.62	K.BAŞARISIZ	59.78	K.BAŞARISIZ	68.68	BAŞARILI	85.30	K.BAŞARILI	60.88
Sahra-Altı Afrika (GOÜ)	KISMEN BAŞARISIZ	68.770	XXI X	K.BAŞARILI	81.11	K.BAŞARISIZ	73.90	K.BAŞARISIZ	66.17	K.BAŞARISIZ	71.47	BAŞARISIZ	50.22	K.BAŞARISIZ	69.82	K.BAŞARISIZ	73.58	K.BAŞARISIZ	57.18
Sahra-Altı Afrika (TÜ)	KISMEN BAŞARISIZ	68.780	XX VIII	K.BAŞARILI	81.13	K.BAŞARISIZ	73.90	K.BAŞARISIZ	66.16	K.BAŞARISIZ	71.52	BAŞARISIZ	50.23	K.BAŞARISIZ	69.81	K.BAŞARISIZ	73.61	K.BAŞARISIZ	57.17
Üst Orta Gelirli Ülkeler	BAŞARILI	82.827	IX	K.BAŞARILI	88.66	BAŞARILI	95.20	K.BAŞARILI	82.24	Ç.BAŞARILI	99.04	K.BAŞARILI	70.03	K.BAŞARILI	79.80	K.BAŞARILI	83.27	K.BAŞARILI	62.21
Yüksek Gelir: nonOECD	KISMEN BAŞARILI	79.626	XV	K.BAŞARISIZ	80.55	BAŞARILI	96.06	K.BAŞARILI	76.41	Ç.BAŞARILI	98.68	K.BAŞARILI	75.12	K.BAŞARISIZ	68.55	BAŞARILI	87.62	K.BAŞARISIZ	53.36
Yüksek Gelir: OECD	BAŞARILI	83.204	IIX	K.BAŞARILI	82.45	BAŞARILI	97.02	K.BAŞARILI	85.87	K.BAŞARILI	80.81	K.BAŞARISIZ	64.25	K.BAŞARILI	83.56	BAŞARILI	90.74	BAŞARILI	75.77
Yüksek Gelirli Ülkeler	BAŞARILI	83.682	VI	K.BAŞARILI	82.25	BAŞARILI	96.99	K.BAŞARILI	84.09	BAŞARILI	89.58	K.BAŞARILI	69.17	K.BAŞARILI	77.74	BAŞARILI	93.47	BAŞARILI	72.93
Dünya	KISMEN BAŞARILI	76.176	XIX	K.BAŞARILI	84.89	K.BAŞARILI	88.57	K.BAŞARILI	77.07	K.BAŞARILI	77.76	K.BAŞARISIZ	63.72	K.BAŞARISIZ	73.09	K.BAŞARILI	83.12	K.BAŞARISIZ	55.27

* Ülkelerin 2015 Yılı BKH Genel Başarı Düzeyine Göre Sıralamasını göstermektedir. 187 ülke kendi arasında sıralanırken, Dünya ile birlikte 29 Bölge-Gelir Grubu ise Roma Rakamları ile kendi arasında sıralanmıştır.

BİNYIL KALKINMA HEDEFLERİ (GENEL) ÜLKELERİN BAŞARI PERFORMANS DÜZEYLERİ (2015)

	85 to 100 ÇOK BAŞARILI	(20)
	80 to 85 BAŞARILI	(62)
	74 to 80 KISMEN BAŞARILI	(62)
	67 to 74 KISMEN BAŞARISIZ	(36)
	0 to 67 BAŞARISIZ	(9)

EK:9/B Ağırlıklı Ortalamayla Hesaplanan BKH Başarı Düzeyi Sonuçları, Ülkelerin Performans Sıralaması ve Her Bir BKH Amaçları Çerçevesinde Başarı Düzeyleri (Ülkelerin 2015 Yılı Başarı Değerine Göre Sıralanmış)

Ülkeler/ BKH Genel Başarı Düzeyi ve Değeri	ÜLKELERİN 2015 YILI BKH GENEL BAŞARI DÜZEYLERİ			AMAÇ 1 YOKSULLUK		AMAÇ 2 EĞİTİM		AMAÇ 3 CİNSİYET EŞİTLİĞİ		AMAÇ 4 ÇOCUK SAĞLIĞI		AMAÇ 5 ANNE SAĞLIĞI		AMAÇ 6 HIV/AIDS SALGIN HAST.		AMAÇ 7 ÇEVRE		AMAÇ 8 KÜRESEL İŞBİRLİĞİ	
	BAŞARI DÜZEYİ	DEĞER %	* SIRA	DÜZEY	%	DÜZEY	%	DÜZEY	%	DÜZEY	%	DÜZEY	%	DÜZEY	%	DÜZEY	%	DÜZEY	%
İsveç	ÇOK BAŞARILI	89.269	1	K.BAŞARILI	83.88	Ç.BAŞARILI	99.10	Ç.BAŞARILI	97.15	BAŞARILI	91.35	K.BAŞARILI	79.40	BAŞARILI	85.91	BAŞARILI	94.78	Ç.BAŞARILI	81.69
Singapur	ÇOK BAŞARILI	88.501	2	BAŞARILI	92.35	Ç.BAŞARILI	99.93	K.BAŞARILI	84.94	BAŞARILI	89.05	BAŞARILI	81.31	Ç.BAŞARILI	92.50	BAŞARILI	93.32	BAŞARILI	70.41
Norveç	ÇOK BAŞARILI	88.226	3	K.BAŞARILI	82.74	Ç.BAŞARILI	99.90	Ç.BAŞARILI	94.78	Ç.BAŞARILI	97.73	K.BAŞARILI	78.61	K.BAŞARILI	83.57	BAŞARILI	92.47	BAŞARILI	76.25
Polonya	ÇOK BAŞARILI	87.595	4	K.BAŞARILI	86.70	Ç.BAŞARILI	99.91	K.BAŞARILI	85.98	Ç.BAŞARILI	99.04	BAŞARILI	88.68	Ç.BAŞARILI	94.06	BAŞARILI	92.96	K.BAŞARISIZ	53.13
İrlanda	ÇOK BAŞARILI	86.987	5	K.BAŞARILI	84.91	Ç.BAŞARILI	99.97	K.BAŞARILI	84.33	K.BAŞARILI	86.38	BAŞARILI	85.01	K.BAŞARILI	77.94	Ç.BAŞARILI	98.05	BAŞARILI	76.72
Maldivler	ÇOK BAŞARILI	86.979	6	Ç.BAŞARILI	99.94	BAŞARILI	94.47	K.BAŞARILI	77.58	Ç.BAŞARILI	98.72	BAŞARILI	82.21	Ç.BAŞARILI	92.36	K.BAŞARILI	82.92	K.BAŞARILI	64.32
Fransa	ÇOK BAŞARILI	86.977	7	K.BAŞARILI	85.52	Ç.BAŞARILI	98.99	BAŞARILI	89.24	K.BAŞARILI	83.11	BAŞARILI	85.77	K.BAŞARILI	79.00	BAŞARILI	94.53	BAŞARILI	77.30
Finlandiya	ÇOK BAŞARILI	86.798	8	K.BAŞARILI	86.74	Ç.BAŞARILI	99.22	Ç.BAŞARILI	96.47	BAŞARILI	91.59	K.BAŞARILI	75.82	K.BAŞARILI	78.94	BAŞARILI	90.87	BAŞARILI	72.83
Avustralya	ÇOK BAŞARILI	86.741	9	K.BAŞARILI	87.84	Ç.BAŞARILI	98.51	K.BAŞARILI	85.99	K.BAŞARILI	78.74	K.BAŞARILI	77.17	BAŞARILI	89.72	BAŞARILI	93.37	BAŞARILI	77.39
İtalya	ÇOK BAŞARILI	86.738	10	K.BAŞARISIZ	78.96	Ç.BAŞARILI	98.03	BAŞARILI	88.87	BAŞARILI	92.30	BAŞARILI	84.98	BAŞARILI	84.37	BAŞARILI	94.06	BAŞARILI	72.94
Almanya	ÇOK BAŞARILI	86.680	11	K.BAŞARILI	83.67	Ç.BAŞARILI	98.81	BAŞARILI	91.41	K.BAŞARILI	84.08	BAŞARILI	87.22	K.BAŞARILI	78.96	BAŞARILI	88.49	Ç.BAŞARILI	80.11
Lüksemburg	ÇOK BAŞARILI	86.475	12	K.BAŞARILI	86.41	BAŞARILI	91.05	K.BAŞARILI	85.18	Ç.BAŞARILI	98.08	K.BAŞARISIZ	61.84	K.BAŞARILI	83.90	BAŞARILI	94.16	Ç.BAŞARILI	88.23
İsviçre	ÇOK BAŞARILI	86.456	13	K.BAŞARISIZ	80.72	BAŞARILI	95.57	BAŞARILI	88.19	K.BAŞARILI	78.26	BAŞARILI	82.02	K.BAŞARILI	80.79	Ç.BAŞARILI	96.17	Ç.BAŞARILI	87.55
Litvanya	ÇOK BAŞARILI	86.419	14	K.BAŞARILI	84.42	BAŞARILI	95.06	BAŞARILI	87.49	BAŞARILI	95.19	Ç.BAŞARILI	91.96	K.BAŞARILI	79.59	BAŞARILI	94.80	K.BAŞARILI	63.66
Portekiz	ÇOK BAŞARILI	86.067	15	K.BAŞARILI	84.92	Ç.BAŞARILI	99.49	BAŞARILI	90.27	Ç.BAŞARILI	98.56	K.BAŞARILI	78.57	K.BAŞARISIZ	73.33	BAŞARILI	92.04	BAŞARILI	70.92
Çin	ÇOK BAŞARILI	85.999	16	BAŞARILI	92.72	BAŞARILI	96.60	K.BAŞARILI	83.72	Ç.BAŞARILI	99.52	K.BAŞARILI	78.63	BAŞARILI	89.50	K.BAŞARILI	78.90	K.BAŞARILI	67.16
Hollanda	ÇOK BAŞARILI	85.977	17	K.BAŞARISIZ	77.66	Ç.BAŞARILI	98.77	Ç.BAŞARILI	94.36	K.BAŞARILI	85.58	K.BAŞARILI	71.25	BAŞARILI	85.27	BAŞARILI	93.72	Ç.BAŞARILI	79.38
İspanya	ÇOK BAŞARILI	85.324	18	K.BAŞARILI	85.70	Ç.BAŞARILI	99.63	BAŞARILI	93.50	BAŞARILI	92.29	K.BAŞARISIZ	56.33	BAŞARILI	85.86	Ç.BAŞARILI	95.57	K.BAŞARILI	68.27
Japonya	ÇOK BAŞARILI	85.290	19	K.BAŞARILI	83.37	Ç.BAŞARILI	99.87	K.BAŞARILI	75.97	K.BAŞARILI	87.13	BAŞARILI	82.02	Ç.BAŞARILI	92.02	BAŞARILI	86.57	BAŞARILI	73.11
Belçika	ÇOK BAŞARILI	85.045	20	K.BAŞARILI	82.80	Ç.BAŞARILI	98.67	BAŞARILI	93.31	BAŞARILI	90.85	K.BAŞARILI	73.47	K.BAŞARISIZ	67.20	BAŞARILI	93.54	Ç.BAŞARILI	78.86
Slovak Cum.	BAŞARILI	84.962	21	K.BAŞARISIZ	77.98	BAŞARILI	97.44	K.BAŞARILI	84.86	BAŞARILI	94.75	K.BAŞARILI	79.91	Ç.BAŞARILI	95.72	Ç.BAŞARILI	95.06	K.BAŞARISIZ	53.52
Avusturya	BAŞARILI	84.946	22	K.BAŞARILI	81.19	BAŞARILI	97.02	BAŞARILI	91.45	K.BAŞARILI	81.81	Ç.BAŞARILI	93.65	K.BAŞARISIZ	73.21	BAŞARILI	85.98	BAŞARILI	76.11

Küba	BAŞARILI	84.893	23	BAŞARILI	92.82	BAŞARILI	95.96	Ç.BAŞARILI	96.40	BAŞARILI	96.50	K.BAŞARISIZ	63.70	BAŞARILI	88.98	BAŞARILI	91.17	K.BAŞARISIZ	48.89
Katar	BAŞARILI	84.764	24	Ç.BAŞARILI	97.16	BAŞARILI	97.27	K.BAŞARILI	77.46	BAŞARILI	97.11	Ç.BAŞARILI	91.37	K.BAŞARILI	75.95	K.BAŞARILI	76.18	K.BAŞARILI	64.65
Andorra	BAŞARILI	84.746	25	BAŞARILI	93.02	K.BAŞARISIZ	73.71	Ç.BAŞARILI	98.89	BAŞARILI	96.90	BAŞARILI	85.94	Ç.BAŞARILI	99.24	BAŞARILI	90.62	BAŞARISIZ	40.32
Yunanistan	BAŞARILI	84.734	26	K.BAŞARILI	82.30	Ç.BAŞARILI	98.25	K.BAŞARILI	83.93	BAŞARILI	92.28	K.BAŞARILI	75.65	BAŞARILI	84.51	BAŞARILI	94.00	K.BAŞARILI	64.77
Palau	BAŞARILI	84.731	27	Ç.BAŞARILI	100.00	BAŞARILI	95.21	Ç.BAŞARILI	94.00	K.BAŞARILI	75.62	K.BAŞARILI	71.73	BAŞARILI	85.69	BAŞARILI	94.57	K.BAŞARISIZ	51.80
Saint Kitts.	BAŞARILI	84.632	28	BAŞARILI	91.15	K.BAŞARILI	84.98	K.BAŞARILI	74.16	Ç.BAŞARILI	98.24	BAŞARILI	82.05	BAŞARILI	84.93	K.BAŞARILI	80.47	Ç.BAŞARILI	81.05
Güney Kore	BAŞARILI	84.512	29	BAŞARILI	91.97	Ç.BAŞARILI	98.44	K.BAŞARILI	77.02	K.BAŞARILI	83.46	K.BAŞARILI	71.24	BAŞARILI	91.49	BAŞARILI	86.10	K.BAŞARILI	69.97
Bulgaristan	BAŞARILI	84.502	30	K.BAŞARILI	86.40	Ç.BAŞARILI	98.77	BAŞARILI	87.35	K.BAŞARILI	80.34	K.BAŞARILI	69.45	BAŞARILI	90.26	BAŞARILI	90.67	K.BAŞARILI	67.09
Danimarka	BAŞARILI	84.448	31	K.BAŞARISIZ	79.33	BAŞARILI	95.15	BAŞARILI	93.45	BAŞARILI	95.26	K.BAŞARILI	68.77	K.BAŞARISIZ	68.57	Ç.BAŞARILI	95.84	Ç.BAŞARILI	78.49
Çek Cum.	BAŞARILI	84.373	32	K.BAŞARISIZ	75.84	Ç.BAŞARILI	99.30	K.BAŞARILI	83.83	Ç.BAŞARILI	99.04	Ç.BAŞARILI	93.57	K.BAŞARILI	79.55	BAŞARILI	92.78	K.BAŞARISIZ	54.11
Hong Kong	BAŞARILI	84.075	33	K.BAŞARILI	85.86	BAŞARILI	96.56	K.BAŞARILI	82.93	Ç.BAŞARILI	100.00	BAŞARILI	84.27	K.BAŞARILI	80.90	K.BAŞARISIZ	75.06	K.BAŞARILI	68.77
Yeni Zelanda	BAŞARILI	84.059	34	K.BAŞARISIZ	80.93	Ç.BAŞARILI	99.14	BAŞARILI	91.87	K.BAŞARILI	81.57	K.BAŞARILI	70.69	K.BAŞARILI	83.22	BAŞARILI	88.28	BAŞARILI	73.55
Moğolistan	BAŞARILI	84.037	35	K.BAŞARILI	84.65	BAŞARILI	96.28	K.BAŞARILI	83.29	Ç.BAŞARILI	99.52	K.BAŞARILI	72.64	K.BAŞARILI	83.82	K.BAŞARILI	80.81	BAŞARILI	70.95
Güney Kıbrıs	BAŞARILI	84.031	36	K.BAŞARILI	81.89	BAŞARILI	97.68	K.BAŞARILI	81.89	BAŞARILI	93.17	BAŞARILI	86.00	K.BAŞARILI	75.49	BAŞARILI	94.95	K.BAŞARILI	60.59
Slovenya	BAŞARILI	83.975	37	BAŞARISIZ	68.03	Ç.BAŞARILI	98.15	BAŞARILI	90.59	Ç.BAŞARILI	97.93	K.BAŞARILI	73.69	BAŞARILI	88.87	BAŞARILI	92.23	K.BAŞARILI	64.79
Kanada	BAŞARILI	83.956	38	K.BAŞARILI	82.97	Ç.BAŞARILI	100.00	BAŞARILI	88.10	K.BAŞARILI	75.49	K.BAŞARILI	65.52	BAŞARILI	84.16	BAŞARILI	93.55	BAŞARILI	75.44
İzlanda	BAŞARILI	83.940	39	K.BAŞARILI	86.56	BAŞARILI	97.90	Ç.BAŞARILI	95.30	BAŞARILI	93.30	BAŞARILI	81.34	K.BAŞARISIZ	72.47	BAŞARILI	89.51	K.BAŞARISIZ	54.20
Umman	BAŞARILI	83.878	40	BAŞARILI	94.37	Ç.BAŞARILI	98.93	K.BAŞARISIZ	63.22	Ç.BAŞARILI	99.52	Ç.BAŞARILI	92.57	BAŞARILI	87.17	K.BAŞARISIZ	70.49	K.BAŞARILI	64.26
Lübnan	BAŞARILI	83.826	41	K.BAŞARILI	85.46	BAŞARILI	97.67	K.BAŞARISIZ	62.42	BAŞARILI	90.38	BAŞARILI	88.48	BAŞARILI	90.32	BAŞARILI	84.84	K.BAŞARILI	69.08
Vietnam	BAŞARILI	83.583	42	BAŞARILI	95.11	BAŞARILI	97.72	K.BAŞARILI	83.98	K.BAŞARILI	81.64	BAŞARILI	80.22	K.BAŞARILI	75.40	K.BAŞARILI	79.26	BAŞARILI	70.72
Uruguay	BAŞARILI	83.577	43	K.BAŞARILI	81.88	Ç.BAŞARILI	98.72	K.BAŞARILI	81.98	Ç.BAŞARILI	97.75	K.BAŞARILI	72.75	K.BAŞARILI	75.98	BAŞARILI	94.43	K.BAŞARILI	63.34
Kamboçya	BAŞARILI	83.550	44	BAŞARILI	94.14	K.BAŞARILI	87.69	K.BAŞARILI	78.01	BAŞARILI	96.25	BAŞARILI	80.00	K.BAŞARILI	80.67	K.BAŞARISIZ	75.84	BAŞARILI	74.80
Brezilya	BAŞARILI	83.531	45	BAŞARILI	93.11	BAŞARILI	92.27	K.BAŞARILI	78.86	Ç.BAŞARILI	99.52	K.BAŞARILI	75.58	K.BAŞARILI	80.15	K.BAŞARILI	81.93	K.BAŞARILI	64.76
Peru	BAŞARILI	83.391	46	K.BAŞARILI	88.49	BAŞARILI	91.73	K.BAŞARILI	80.69	BAŞARILI	97.19	BAŞARILI	86.40	K.BAŞARILI	81.66	BAŞARILI	87.64	K.BAŞARISIZ	52.91
Birleşik Krallık	BAŞARILI	83.386	47	K.BAŞARILI	82.73	Ç.BAŞARILI	99.04	K.BAŞARILI	85.70	K.BAŞARILI	83.84	K.BAŞARISIZ	63.39	K.BAŞARISIZ	72.24	BAŞARILI	93.04	Ç.BAŞARILI	82.13
Letonya	BAŞARILI	83.177	48	K.BAŞARILI	81.44	BAŞARILI	95.28	BAŞARILI	87.29	BAŞARILI	90.99	K.BAŞARILI	74.41	K.BAŞARISIZ	71.80	Ç.BAŞARILI	96.12	K.BAŞARILI	66.12
Tunus	BAŞARILI	82.920	49	K.BAŞARISIZ	80.33	Ç.BAŞARILI	98.28	K.BAŞARILI	77.55	Ç.BAŞARILI	98.08	BAŞARILI	84.41	K.BAŞARISIZ	68.65	BAŞARILI	93.38	K.BAŞARILI	62.98
Cape Verde	BAŞARILI	82.882	50	BAŞARILI	95.16	BAŞARILI	94.99	K.BAŞARILI	81.63	BAŞARILI	96.09	K.BAŞARILI	69.96	K.BAŞARILI	76.24	K.BAŞARISIZ	74.87	BAŞARILI	70.97
Belarus	BAŞARILI	82.715	51	K.BAŞARILI	86.38	BAŞARILI	96.99	BAŞARILI	88.70	Ç.BAŞARILI	99.06	Ç.BAŞARILI	93.71	BAŞARISIZ	60.19	BAŞARILI	89.65	K.BAŞARISIZ	48.58

El Salvador	BAŞARILI	82.371	52	K.BAŞARILI	88.11	BAŞARILI	95.54	K.BAŞARILI	79.88	BAŞARILI	96.79	K.BAŞARILI	68.22	K.BAŞARILI	78.62	K.BAŞARILI	82.15	K.BAŞARILI	66.96
Estonya	BAŞARILI	82.304	53	BAŞARISIZ	70.09	BAŞARILI	97.40	BAŞARILI	86.40	BAŞARILI	97.11	Ç.BAŞARILI	95.50	BAŞARISIZ	59.42	BAŞARILI	89.37	K.BAŞARILI	68.75
Amerika B.D	BAŞARILI	82.110	54	K.BAŞARILI	86.80	BAŞARILI	97.16	K.BAŞARILI	84.41	K.BAŞARISIZ	73.39	K.BAŞARILI	65.16	BAŞARILI	84.38	BAŞARILI	86.03	BAŞARILI	72.47
Sırbistan	BAŞARILI	82.036	55	K.BAŞARISIZ	75.18	BAŞARILI	97.04	BAŞARILI	91.25	BAŞARILI	95.81	K.BAŞARILI	74.00	BAŞARILI	88.95	BAŞARILI	85.88	K.BAŞARISIZ	49.06
Meksika	BAŞARILI	82.017	56	K.BAŞARISIZ	78.00	BAŞARILI	97.96	BAŞARILI	88.18	Ç.BAŞARILI	98.65	K.BAŞARILI	69.24	K.BAŞARILI	81.54	BAŞARILI	90.38	K.BAŞARISIZ	51.54
Bahreyn	BAŞARILI	81.774	57	K.BAŞARILI	81.35	Ç.BAŞARILI	98.84	K.BAŞARISIZ	67.01	BAŞARILI	92.77	K.BAŞARILI	74.80	K.BAŞARILI	81.58	BAŞARILI	87.66	K.BAŞARILI	67.52
Suudi Arab.	BAŞARILI	81.465	58	K.BAŞARILI	85.95	BAŞARILI	96.84	K.BAŞARISIZ	65.55	Ç.BAŞARILI	99.04	BAŞARILI	80.46	K.BAŞARISIZ	73.49	K.BAŞARILI	83.70	K.BAŞARILI	65.41
Bosna Hersek	BAŞARILI	81.426	59	K.BAŞARISIZ	79.93	BAŞARILI	95.16	K.BAŞARILI	83.88	Ç.BAŞARILI	98.72	K.BAŞARILI	74.08	K.BAŞARILI	79.27	BAŞARILI	86.14	K.BAŞARISIZ	54.33
İsrail	BAŞARILI	81.387	60	K.BAŞARILI	82.96	Ç.BAŞARILI	98.77	BAŞARILI	86.94	Ç.BAŞARILI	98.08	BAŞARILI	88.64	K.BAŞARISIZ	65.73	K.BAŞARILI	83.83	BAŞARISIZ	47.75
Romanya	BAŞARILI	81.384	61	K.BAŞARISIZ	72.95	BAŞARILI	94.61	K.BAŞARILI	80.93	BAŞARILI	96.15	BAŞARILI	80.14	BAŞARILI	91.25	BAŞARILI	88.41	K.BAŞARISIZ	48.17
İran	BAŞARILI	81.355	62	K.BAŞARILI	84.30	Ç.BAŞARILI	99.98	BAŞARISIZ	59.34	Ç.BAŞARILI	99.04	Ç.BAŞARILI	93.78	K.BAŞARILI	79.93	K.BAŞARILI	82.65	K.BAŞARISIZ	51.92
Arnavutluk	BAŞARILI	81.203	63	K.BAŞARILI	81.47	BAŞARILI	95.23	K.BAŞARILI	78.38	BAŞARILI	96.58	K.BAŞARILI	77.60	K.BAŞARILI	74.41	BAŞARILI	88.04	K.BAŞARISIZ	57.30
Karadağ	BAŞARILI	81.196	64	K.BAŞARISIZ	80.64	BAŞARILI	94.53	K.BAŞARILI	82.56	BAŞARILI	95.19	K.BAŞARILI	68.86	BAŞARILI	91.37	K.BAŞARILI	83.83	K.BAŞARISIZ	51.08
Ruanda	BAŞARILI	81.168	65	K.BAŞARILI	81.38	K.BAŞARISIZ	78.36	BAŞARILI	87.56	Ç.BAŞARILI	98.16	K.BAŞARILI	73.31	K.BAŞARILI	77.25	K.BAŞARILI	78.70	BAŞARILI	77.30
Malta	BAŞARILI	80.886	66	K.BAŞARISIZ	79.56	BAŞARILI	94.61	K.BAŞARILI	77.57	K.BAŞARILI	75.38	K.BAŞARILI	75.37	K.BAŞARILI	75.53	BAŞARILI	90.85	BAŞARILI	74.08
Mısır	BAŞARILI	80.808	67	K.BAŞARILI	85.52	BAŞARILI	93.71	BAŞARISIZ	58.38	BAŞARILI	96.30	BAŞARILI	82.23	K.BAŞARILI	77.57	K.BAŞARILI	79.51	BAŞARILI	72.15
Kazakistan	BAŞARILI	80.688	68	K.BAŞARILI	87.85	BAŞARILI	93.12	BAŞARILI	87.61	Ç.BAŞARILI	98.08	K.BAŞARILI	74.27	K.BAŞARISIZ	62.57	K.BAŞARILI	82.80	K.BAŞARISIZ	58.41
Malezya	BAŞARILI	80.639	69	K.BAŞARILI	84.20	Ç.BAŞARILI	98.55	K.BAŞARILI	76.62	K.BAŞARILI	78.83	BAŞARILI	86.17	K.BAŞARISIZ	69.91	K.BAŞARILI	78.71	K.BAŞARILI	69.90
Macaristan	BAŞARILI	80.552	70	BAŞARISIZ	60.80	BAŞARILI	96.00	K.BAŞARILI	79.97	Ç.BAŞARILI	99.52	K.BAŞARILI	65.87	Ç.BAŞARILI	92.22	Ç.BAŞARILI	97.40	K.BAŞARISIZ	54.46
Gürcistan	BAŞARILI	80.549	71	K.BAŞARISIZ	73.87	Ç.BAŞARILI	98.35	K.BAŞARILI	81.22	K.BAŞARILI	77.83	K.BAŞARILI	69.01	K.BAŞARILI	76.19	BAŞARILI	90.56	BAŞARILI	73.96
Mikronezya	BAŞARILI	80.488	72	Ç.BAŞARILI	100.00	BAŞARILI	94.96	K.BAŞARISIZ	72.36	K.BAŞARISIZ	68.95	K.BAŞARILI	79.29	BAŞARILI	88.50	K.BAŞARILI	79.64	K.BAŞARISIZ	50.76
Tayland	BAŞARILI	80.227	73	BAŞARILI	93.33	BAŞARILI	90.11	K.BAŞARILI	82.41	Ç.BAŞARILI	99.04	K.BAŞARISIZ	63.95	K.BAŞARILI	74.23	K.BAŞARILI	76.01	K.BAŞARILI	59.73
Bhutan	BAŞARILI	80.210	74	BAŞARILI	96.65	K.BAŞARILI	88.52	K.BAŞARISIZ	66.95	BAŞARILI	96.45	K.BAŞARILI	78.12	K.BAŞARISIZ	68.54	K.BAŞARILI	83.36	K.BAŞARILI	59.28
Birleşik A.E	BAŞARILI	80.187	75	K.BAŞARISIZ	79.35	BAŞARILI	91.37	K.BAŞARISIZ	70.78	K.BAŞARILI	82.26	K.BAŞARILI	74.80	BAŞARILI	84.22	BAŞARILI	88.01	K.BAŞARILI	67.56
Makedonya	BAŞARILI	80.125	76	BAŞARISIZ	67.90	BAŞARILI	95.83	BAŞARILI	88.93	Ç.BAŞARILI	98.56	K.BAŞARILI	71.82	BAŞARILI	84.83	BAŞARILI	90.95	BAŞARISIZ	44.26
Fas	BAŞARILI	80.091	77	K.BAŞARILI	81.71	K.BAŞARILI	89.52	K.BAŞARISIZ	66.27	BAŞARILI	95.72	K.BAŞARILI	73.61	K.BAŞARISIZ	72.69	BAŞARILI	87.68	BAŞARILI	72.10
Surinam	BAŞARILI	80.070	78	BAŞARILI	94.06	BAŞARILI	95.52	K.BAŞARILI	75.30	K.BAŞARILI	83.88	K.BAŞARISIZ	56.91	K.BAŞARISIZ	71.83	BAŞARILI	92.11	K.BAŞARILI	61.42
Sri Lanka	BAŞARILI	80.031	79	K.BAŞARILI	85.63	BAŞARILI	95.10	K.BAŞARISIZ	69.73	BAŞARILI	90.51	BAŞARILI	85.90	K.BAŞARILI	77.62	K.BAŞARILI	80.76	K.BAŞARISIZ	53.57
Arjantin	KISMEN BAŞARILI	79.898	80	K.BAŞARISIZ	72.41	BAŞARILI	97.56	BAŞARILI	90.26	K.BAŞARILI	80.50	K.BAŞARILI	65.12	K.BAŞARISIZ	73.30	BAŞARILI	86.95	BAŞARILI	71.00

Myanmar	KISMEN BAŞARILI	79.725	81	BAŞARILI	96.84	K.BAŞARILI	87.93	K.BAŞARILI	74.56	K.BAŞARILI	77.82	K.BAŞARILI	73.58	K.BAŞARISIZ	70.04	K.BAŞARILI	82.95	K.BAŞARILI	67.12
Hırvatistan	KISMEN BAŞARILI	79.708	82	BAŞARISIZ	68.31	BAŞARILI	93.20	K.BAŞARILI	85.81	Ç.BAŞARILI	97.84	K.BAŞARILI	65.65	Ç.BAŞARILI	95.73	BAŞARILI	89.93	BAŞARISIZ	42.04
Rusya Fed.	KISMEN BAŞARILI	79.674	83	K.BAŞARISIZ	74.83	Ç.BAŞARILI	98.67	K.BAŞARILI	82.41	Ç.BAŞARILI	99.04	K.BAŞARILI	76.85	K.BAŞARISIZ	70.75	BAŞARILI	91.40	BAŞARISIZ	44.07
Ekvator	KISMEN BAŞARILI	79.572	84	K.BAŞARILI	86.93	Ç.BAŞARILI	99.22	BAŞARILI	90.62	BAŞARILI	89.07	K.BAŞARILI	71.51	K.BAŞARISIZ	68.43	K.BAŞARISIZ	68.45	K.BAŞARILI	60.87
Azerbaycan	KISMEN BAŞARILI	79.571	85	BAŞARILI	93.41	Ç.BAŞARILI	98.01	K.BAŞARILI	80.48	K.BAŞARILI	81.60	K.BAŞARISIZ	57.24	K.BAŞARILI	80.64	K.BAŞARILI	80.99	K.BAŞARISIZ	55.55
Nikaragua	KISMEN BAŞARILI	79.568	86	BAŞARILI	90.72	K.BAŞARILI	82.63	BAŞARILI	88.61	BAŞARILI	97.14	K.BAŞARILI	74.02	K.BAŞARISIZ	64.18	K.BAŞARILI	79.14	K.BAŞARILI	59.87
Bahamalar	KISMEN BAŞARILI	79.518	87	BAŞARILI	94.03	BAŞARILI	95.30	K.BAŞARILI	82.90	K.BAŞARISIZ	70.96	K.BAŞARILI	71.61	K.BAŞARISIZ	65.11	BAŞARILI	90.45	K.BAŞARISIZ	56.97
Türkiye	KISMEN BAŞARILI	79.500	88	K.BAŞARISIZ	76.81	Ç.BAŞARILI	98.09	K.BAŞARISIZ	66.91	Ç.BAŞARILI	99.04	K.BAŞARILI	79.68	BAŞARILI	86.78	K.BAŞARILI	79.62	K.BAŞARISIZ	49.70
Samoa	KISMEN BAŞARILI	79.307	89	Ç.BAŞARILI	100.00	K.BAŞARILI	86.57	K.BAŞARISIZ	71.89	K.BAŞARISIZ	68.20	K.BAŞARILI	67.78	K.BAŞARILI	74.24	BAŞARILI	86.10	K.BAŞARILI	68.99
Filipinler	KISMEN BAŞARILI	79.290	90	K.BAŞARILI	83.17	BAŞARILI	91.49	K.BAŞARILI	84.74	K.BAŞARILI	78.99	K.BAŞARISIZ	61.60	K.BAŞARILI	78.87	K.BAŞARILI	83.68	K.BAŞARILI	66.65
Sao Tome.	KISMEN BAŞARILI	79.282	91	K.BAŞARILI	87.93	BAŞARILI	91.26	K.BAŞARILI	78.37	K.BAŞARILI	80.39	K.BAŞARISIZ	64.35	K.BAŞARISIZ	68.53	BAŞARILI	84.51	BAŞARILI	73.05
Şili	KISMEN BAŞARILI	79.240	92	BAŞARILI	93.57	BAŞARILI	94.60	K.BAŞARILI	77.30	K.BAŞARILI	78.33	K.BAŞARILI	73.01	K.BAŞARISIZ	67.13	K.BAŞARISIZ	73.06	BAŞARILI	71.45
Filistin	KISMEN BAŞARILI	79.205	93	K.BAŞARILI	85.47	BAŞARILI	93.13	K.BAŞARILI	79.70	K.BAŞARISIZ	67.18	Ç.BAŞARILI	91.34	K.BAŞARILI	80.24	K.BAŞARISIZ	74.18	K.BAŞARILI	59.43
Honduras	KISMEN BAŞARILI	79.125	94	K.BAŞARILI	86.68	BAŞARILI	92.70	K.BAŞARILI	81.45	BAŞARILI	93.30	K.BAŞARISIZ	62.89	K.BAŞARILI	79.40	K.BAŞARISIZ	68.71	K.BAŞARILI	65.75
Kırgız Cum.	KISMEN BAŞARILI	79.101	95	BAŞARILI	90.07	BAŞARILI	95.41	K.BAŞARILI	83.71	Ç.BAŞARILI	98.45	K.BAŞARILI	70.45	BAŞARISIZ	53.40	K.BAŞARILI	79.07	K.BAŞARILI	60.43
Kuveyt	KISMEN BAŞARILI	78.998	96	BAŞARILI	90.71	BAŞARILI	96.57	K.BAŞARISIZ	68.60	K.BAŞARISIZ	73.96	K.BAŞARILI	68.08	BAŞARILI	86.87	K.BAŞARISIZ	75.21	K.BAŞARILI	64.21
Tonga	KISMEN BAŞARILI	78.945	97	K.BAŞARISIZ	75.88	BAŞARILI	97.41	K.BAŞARISIZ	69.81	K.BAŞARILI	80.74	K.BAŞARISIZ	59.64	Ç.BAŞARILI	93.04	BAŞARILI	87.34	K.BAŞARILI	61.98
Libya	KISMEN BAŞARILI	78.944	98	K.BAŞARILI	85.00	BAŞARILI	95.31	K.BAŞARISIZ	68.06	Ç.BAŞARILI	99.04	BAŞARILI	86.81	K.BAŞARISIZ	68.66	K.BAŞARISIZ	73.32	K.BAŞARISIZ	56.46
Panama	KISMEN BAŞARILI	78.770	99	BAŞARILI	95.50	BAŞARILI	97.14	K.BAŞARILI	77.89	K.BAŞARILI	80.03	K.BAŞARISIZ	64.25	K.BAŞARILI	76.04	K.BAŞARILI	77.20	K.BAŞARISIZ	54.03
Bolivya	KISMEN BAŞARILI	78.765	100	BAŞARISIZ	65.86	BAŞARILI	91.92	K.BAŞARILI	81.43	BAŞARILI	91.69	K.BAŞARILI	70.64	K.BAŞARILI	79.76	K.BAŞARILI	78.79	BAŞARILI	72.92
Özbekistan	KISMEN BAŞARILI	78.727	101	K.BAŞARISIZ	80.00	BAŞARILI	96.23	K.BAŞARILI	75.65	K.BAŞARILI	82.68	BAŞARILI	80.90	K.BAŞARILI	76.16	BAŞARILI	89.85	BAŞARISIZ	45.33
Trinidad.	KISMEN BAŞARILI	78.621	102	K.BAŞARILI	88.37	BAŞARILI	97.61	BAŞARILI	88.87	K.BAŞARISIZ	72.85	K.BAŞARILI	67.36	K.BAŞARISIZ	66.45	K.BAŞARILI	76.98	K.BAŞARILI	64.43
Barbados	KISMEN BAŞARILI	78.593	103	K.BAŞARISIZ	74.68	Ç.BAŞARILI	98.65	K.BAŞARILI	84.60	BAŞARISIZ	60.56	K.BAŞARILI	76.75	K.BAŞARILI	75.87	K.BAŞARILI	80.21	BAŞARILI	73.24
Malavi	KISMEN BAŞARILI	78.519	104	BAŞARILI	91.66	K.BAŞARILI	85.94	K.BAŞARISIZ	64.02	BAŞARILI	93.75	K.BAŞARILI	70.79	K.BAŞARILI	75.79	K.BAŞARISIZ	73.43	K.BAŞARILI	69.74
Antigua ve B.	KISMEN BAŞARILI	78.320	105	BAŞARILI	92.22	K.BAŞARILI	88.51	K.BAŞARILI	79.37	BAŞARILI	90.83	BAŞARILI	81.29	BAŞARISIZ	34.17	BAŞARILI	87.14	BAŞARILI	70.95
Lao PDR	KISMEN BAŞARILI	78.214	106	K.BAŞARILI	87.19	BAŞARILI	90.80	K.BAŞARILI	77.77	K.BAŞARILI	82.03	K.BAŞARILI	73.27	K.BAŞARISIZ	65.05	K.BAŞARILI	82.87	K.BAŞARILI	62.63
Endonezya	KISMEN BAŞARILI	77.983	107	BAŞARILI	90.99	BAŞARILI	95.18	K.BAŞARILI	74.60	K.BAŞARILI	87.05	K.BAŞARILI	70.30	BAŞARISIZ	58.85	K.BAŞARILI	78.47	K.BAŞARILI	63.74
Cezayir	KISMEN BAŞARILI	77.950	108	K.BAŞARILI	83.46	BAŞARILI	95.86	K.BAŞARISIZ	73.03	BAŞARILI	93.44	K.BAŞARILI	74.97	K.BAŞARISIZ	69.49	K.BAŞARISIZ	70.78	K.BAŞARILI	61.95
Fiji	KISMEN BAŞARILI	77.932	109	K.BAŞARILI	89.69	BAŞARILI	93.04	K.BAŞARISIZ	70.11	K.BAŞARISIZ	71.41	K.BAŞARISIZ	61.87	K.BAŞARISIZ	70.06	BAŞARILI	93.40	K.BAŞARILI	63.71

Liechtenstein	KISMEN BAŞARILI	77.916	110	K.BAŞARILI	84.49	K.BAŞARILI	86.22	K.BAŞARILI	74.98	Ç.BAŞARILI	98.68	BAŞARILI	85.94	K.BAŞARISIZ	72.72	K.BAŞARISIZ	74.36	BAŞARISIZ	47.98
Moldova	KISMEN BAŞARILI	77.812	111	K.BAŞARISIZ	77.53	BAŞARILI	94.21	BAŞARILI	86.21	K.BAŞARILI	78.28	K.BAŞARILI	65.83	BAŞARISIZ	52.56	Ç.BAŞARILI	100.00	K.BAŞARILI	62.99
Türkmenistan	KISMEN BAŞARILI	77.710	112	K.BAŞARILI	87.23	Ç.BAŞARILI	99.84	K.BAŞARILI	82.58	K.BAŞARILI	79.56	K.BAŞARILI	69.75	K.BAŞARILI	79.56	K.BAŞARISIZ	72.81	BAŞARISIZ	45.26
Dominik Cum.	KISMEN BAŞARILI	77.691	113	BAŞARILI	90.91	K.BAŞARILI	89.83	K.BAŞARILI	82.74	K.BAŞARILI	78.24	K.BAŞARISIZ	63.61	K.BAŞARILI	80.01	K.BAŞARILI	78.46	K.BAŞARISIZ	51.10
Brunei Dar.	KISMEN BAŞARILI	77.689	114	K.BAŞARISIZ	79.82	Ç.BAŞARILI	99.36	BAŞARILI	92.37	K.BAŞARISIZ	73.85	K.BAŞARILI	72.67	K.BAŞARISIZ	71.72	K.BAŞARISIZ	70.60	K.BAŞARISIZ	58.63
Botswana	KISMEN BAŞARILI	77.540	115	K.BAŞARILI	84.92	BAŞARILI	96.20	K.BAŞARILI	74.92	K.BAŞARISIZ	62.84	K.BAŞARILI	67.90	BAŞARILI	90.50	K.BAŞARISIZ	70.64	K.BAŞARILI	64.95
Kosta Rika	KISMEN BAŞARILI	77.528	116	K.BAŞARISIZ	79.71	BAŞARILI	96.38	BAŞARILI	91.30	K.BAŞARILI	77.55	K.BAŞARISIZ	60.52	K.BAŞARISIZ	73.20	K.BAŞARILI	77.41	K.BAŞARILI	59.99
Bangladeş	KISMEN BAŞARILI	77.343	117	BAŞARILI	91.53	K.BAŞARILI	81.27	K.BAŞARISIZ	64.28	Ç.BAŞARILI	98.08	K.BAŞARISIZ	64.24	K.BAŞARILI	77.71	K.BAŞARILI	81.57	K.BAŞARISIZ	56.10
Ermenistan	KISMEN BAŞARILI	77.298	118	K.BAŞARILI	88.96	BAŞARILI	92.47	K.BAŞARILI	75.79	Ç.BAŞARILI	98.56	K.BAŞARILI	66.13	K.BAŞARISIZ	63.74	K.BAŞARILI	76.29	K.BAŞARISIZ	53.92
Ukrayna	KISMEN BAŞARILI	77.292	119	K.BAŞARILI	83.43	BAŞARILI	97.66	K.BAŞARILI	80.78	K.BAŞARILI	75.86	K.BAŞARILI	77.07	BAŞARISIZ	61.93	Ç.BAŞARILI	96.54	BAŞARISIZ	39.03
Kiribati	KISMEN BAŞARILI	77.070	120	BAŞARISIZ	71.05	BAŞARILI	94.72	K.BAŞARILI	76.99	K.BAŞARISIZ	73.46	K.BAŞARILI	74.41	K.BAŞARISIZ	73.37	K.BAŞARILI	82.43	K.BAŞARILI	68.16
Ürdün	KISMEN BAŞARILI	77.003	121	K.BAŞARILI	85.37	BAŞARILI	93.74	K.BAŞARISIZ	65.57	K.BAŞARILI	82.77	K.BAŞARILI	74.03	K.BAŞARILI	80.48	BAŞARISIZ	65.70	K.BAŞARILI	65.37
Solomon Ad.	KISMEN BAŞARILI	76.946	122	BAŞARILI	95.17	K.BAŞARILI	87.94	K.BAŞARISIZ	67.69	K.BAŞARISIZ	63.20	K.BAŞARISIZ	63.82	K.BAŞARILI	76.19	BAŞARILI	88.63	K.BAŞARILI	60.95
Mauritius	KISMEN BAŞARILI	76.920	123	K.BAŞARISIZ	77.47	BAŞARILI	94.04	K.BAŞARILI	79.34	K.BAŞARISIZ	73.64	K.BAŞARISIZ	62.04	K.BAŞARILI	74.44	BAŞARILI	85.05	K.BAŞARILI	63.86
Nepal	KISMEN BAŞARILI	76.803	124	BAŞARILI	93.61	K.BAŞARISIZ	79.48	K.BAŞARISIZ	64.23	BAŞARILI	93.59	K.BAŞARISIZ	60.99	K.BAŞARILI	79.43	K.BAŞARILI	79.87	K.BAŞARISIZ	57.84
Gana	KISMEN BAŞARILI	76.652	125	K.BAŞARILI	88.26	K.BAŞARILI	83.65	K.BAŞARISIZ	67.11	K.BAŞARISIZ	72.65	K.BAŞARISIZ	62.56	K.BAŞARILI	83.74	K.BAŞARISIZ	71.42	BAŞARILI	77.34
Seyşeller	KISMEN BAŞARILI	76.535	126	K.BAŞARILI	82.37	BAŞARILI	94.30	Ç.BAŞARILI	96.82	K.BAŞARISIZ	70.68	K.BAŞARISIZ	55.28	K.BAŞARISIZ	62.92	K.BAŞARILI	82.72	K.BAŞARILI	60.57
Venezuela	KISMEN BAŞARILI	76.505	127	K.BAŞARILI	85.78	BAŞARILI	95.65	K.BAŞARILI	81.74	K.BAŞARILI	78.67	K.BAŞARISIZ	61.28	K.BAŞARISIZ	63.56	K.BAŞARISIZ	73.68	K.BAŞARILI	66.34
Suriye	KISMEN BAŞARILI	76.103	128	K.BAŞARISIZ	76.33	BAŞARILI	95.74	K.BAŞARISIZ	63.43	K.BAŞARILI	78.40	K.BAŞARILI	78.78	K.BAŞARISIZ	70.30	BAŞARILI	84.57	K.BAŞARISIZ	58.01
Timor-Leste	KISMEN BAŞARILI	76.081	129	K.BAŞARISIZ	75.66	K.BAŞARILI	84.86	K.BAŞARILI	81.27	K.BAŞARILI	86.32	K.BAŞARILI	71.32	K.BAŞARILI	76.32	BAŞARILI	84.67	BAŞARISIZ	47.43
Namibya	KISMEN BAŞARILI	75.915	130	BAŞARILI	91.36	K.BAŞARILI	87.48	K.BAŞARILI	84.65	K.BAŞARILI	75.95	K.BAŞARISIZ	62.99	K.BAŞARISIZ	70.54	K.BAŞARISIZ	73.09	K.BAŞARISIZ	55.10
Kolombiya	KISMEN BAŞARILI	75.645	131	K.BAŞARISIZ	79.46	K.BAŞARILI	89.87	K.BAŞARILI	79.79	K.BAŞARILI	83.87	K.BAŞARILI	68.72	K.BAŞARISIZ	68.68	K.BAŞARISIZ	75.50	K.BAŞARISIZ	57.40
Saint Vincent.	KISMEN BAŞARILI	75.621	132	Ç.BAŞARILI	100.00	BAŞARILI	90.43	K.BAŞARILI	76.70	K.BAŞARISIZ	63.20	K.BAŞARILI	70.04	BAŞARISIZ	58.06	K.BAŞARILI	79.18	K.BAŞARISIZ	56.69
Hindistan	KISMEN BAŞARILI	75.462	133	K.BAŞARILI	87.01	K.BAŞARILI	89.85	K.BAŞARISIZ	61.79	K.BAŞARILI	77.51	K.BAŞARILI	76.60	K.BAŞARILI	76.23	K.BAŞARILI	77.77	K.BAŞARISIZ	51.58
Vanuatu	KISMEN BAŞARILI	75.394	134	BAŞARILI	93.07	BAŞARILI	92.38	K.BAŞARISIZ	66.56	K.BAŞARISIZ	61.40	K.BAŞARILI	65.97	BAŞARILI	86.49	K.BAŞARILI	80.47	BAŞARISIZ	45.17
Belize	KISMEN BAŞARILI	75.056	135	K.BAŞARISIZ	80.19	BAŞARILI	91.54	K.BAŞARISIZ	73.41	BAŞARILI	90.09	K.BAŞARILI	70.02	K.BAŞARISIZ	62.58	BAŞARILI	89.83	BAŞARISIZ	39.61
Jamaika	KISMEN BAŞARILI	74.931	136	K.BAŞARISIZ	79.44	BAŞARILI	92.02	K.BAŞARILI	81.06	K.BAŞARILI	78.83	K.BAŞARISIZ	62.35	K.BAŞARISIZ	72.99	K.BAŞARILI	80.25	BAŞARISIZ	47.95
Grenada	KISMEN BAŞARILI	74.907	137	BAŞARISIZ	53.63	K.BAŞARISIZ	79.71	BAŞARILI	90.93	K.BAŞARISIZ	74.24	K.BAŞARILI	76.06	BAŞARILI	88.58	K.BAŞARILI	83.16	K.BAŞARISIZ	57.38
Uganda	KISMEN BAŞARILI	74.851	138	K.BAŞARILI	84.00	K.BAŞARISIZ	78.61	K.BAŞARISIZ	71.17	BAŞARILI	91.65	K.BAŞARISIZ	59.14	K.BAŞARISIZ	65.25	K.BAŞARISIZ	75.35	BAŞARILI	71.37

Guatemala	KISMEN BAŞARILI	74.469	139	K.BAŞARILI	81.32	K.BAŞARILI	87.77	K.BAŞARISIZ	71.69	BAŞARILI	89.97	K.BAŞARISIZ	53.96	K.BAŞARISIZ	67.80	K.BAŞARISIZ	75.88	K.BAŞARILI	63.57
Etiyopya	KISMEN BAŞARILI	74.404	140	K.BAŞARILI	87.06	K.BAŞARISIZ	72.68	K.BAŞARILI	75.65	K.BAŞARILI	83.97	BAŞARISIZ	50.56	K.BAŞARILI	78.37	K.BAŞARISIZ	72.28	BAŞARILI	70.05
Gambiya	KISMEN BAŞARILI	74.146	141	Ç.BAŞARILI	97.27	K.BAŞARISIZ	73.02	BAŞARISIZ	55.84	K.BAŞARILI	81.57	K.BAŞARISIZ	51.91	K.BAŞARISIZ	63.46	BAŞARILI	86.70	BAŞARILI	73.41
Tanzanya	KISMEN BAŞARILI	74.001	142	K.BAŞARISIZ	78.46	K.BAŞARILI	89.05	K.BAŞARILI	79.90	Ç.BAŞARILI	98.42	K.BAŞARISIZ	55.22	K.BAŞARILI	75.27	BAŞARISIZ	61.58	K.BAŞARISIZ	54.32
Gabon	KISMEN BAŞARISIZ	73.530	143	K.BAŞARILI	86.22	K.BAŞARILI	86.99	K.BAŞARISIZ	66.93	K.BAŞARISIZ	61.15	K.BAŞARISIZ	57.03	K.BAŞARISIZ	71.21	Ç.BAŞARILI	96.14	K.BAŞARISIZ	50.34
Guyana	KISMEN BAŞARISIZ	73.320	144	K.BAŞARILI	81.59	K.BAŞARILI	87.39	K.BAŞARILI	81.90	K.BAŞARILI	78.81	K.BAŞARISIZ	51.68	BAŞARISIZ	57.17	K.BAŞARILI	76.88	K.BAŞARILI	65.84
Güney Afrika	KISMEN BAŞARISIZ	73.171	145	K.BAŞARISIZ	78.17	K.BAŞARILI	87.61	BAŞARILI	93.51	K.BAŞARISIZ	69.32	K.BAŞARISIZ	63.69	BAŞARISIZ	56.11	K.BAŞARILI	77.85	K.BAŞARISIZ	55.30
Dominika	KISMEN BAŞARISIZ	73.157	146	BAŞARISIZ	57.70	BAŞARILI	96.83	K.BAŞARILI	81.11	K.BAŞARISIZ	71.42	K.BAŞARILI	70.23	K.BAŞARILI	76.77	K.BAŞARISIZ	70.12	K.BAŞARILI	62.40
Saint Lucia	KISMEN BAŞARISIZ	73.037	147	K.BAŞARISIZ	73.94	K.BAŞARILI	86.21	K.BAŞARILI	82.97	K.BAŞARISIZ	69.70	K.BAŞARILI	71.99	K.BAŞARISIZ	64.82	K.BAŞARISIZ	74.65	K.BAŞARISIZ	58.17
Svaziland	KISMEN BAŞARISIZ	72.845	148	K.BAŞARILI	86.26	K.BAŞARILI	84.04	K.BAŞARISIZ	65.00	K.BAŞARISIZ	65.00	K.BAŞARILI	71.52	K.BAŞARISIZ	64.51	K.BAŞARILI	79.90	K.BAŞARILI	59.22
Benin	KISMEN BAŞARISIZ	72.792	149	BAŞARILI	92.56	K.BAŞARISIZ	78.40	BAŞARISIZ	52.40	K.BAŞARILI	74.54	K.BAŞARISIZ	59.40	K.BAŞARILI	77.64	BAŞARISIZ	61.56	Ç.BAŞARILI	78.61
Madagaskar	KISMEN BAŞARISIZ	72.047	150	BAŞARISIZ	67.34	K.BAŞARISIZ	75.81	K.BAŞARILI	75.17	K.BAŞARILI	78.89	K.BAŞARILI	71.17	K.BAŞARILI	75.81	K.BAŞARILI	79.51	K.BAŞARISIZ	53.50
Yemen Cum.	KISMEN BAŞARISIZ	71.853	151	K.BAŞARISIZ	76.13	K.BAŞARILI	84.59	BAŞARISIZ	46.32	K.BAŞARISIZ	70.88	K.BAŞARILI	72.93	BAŞARILI	84.12	K.BAŞARISIZ	72.48	K.BAŞARILI	62.84
Mali	KISMEN BAŞARISIZ	71.604	152	K.BAŞARILI	84.76	BAŞARISIZ	66.93	K.BAŞARISIZ	64.37	K.BAŞARISIZ	67.38	BAŞARISIZ	50.04	K.BAŞARISIZ	64.51	K.BAŞARILI	83.16	Ç.BAŞARILI	83.63
Kongo Cum.	KISMEN BAŞARISIZ	71.476	153	BAŞARILI	91.81	K.BAŞARILI	88.59	K.BAŞARISIZ	62.31	BAŞARISIZ	58.12	K.BAŞARISIZ	59.47	K.BAŞARISIZ	68.22	K.BAŞARISIZ	75.72	K.BAŞARISIZ	55.57
Kamerun	KISMEN BAŞARISIZ	71.410	154	K.BAŞARISIZ	80.58	K.BAŞARISIZ	79.54	K.BAŞARILI	74.30	K.BAŞARISIZ	68.07	BAŞARISIZ	46.51	K.BAŞARISIZ	72.50	K.BAŞARISIZ	74.22	K.BAŞARILI	68.10
Togo	KISMEN BAŞARISIZ	71.365	155	K.BAŞARILI	85.30	K.BAŞARILI	82.62	K.BAŞARISIZ	66.70	K.BAŞARISIZ	65.79	K.BAŞARISIZ	53.88	K.BAŞARISIZ	73.12	BAŞARISIZ	62.10	BAŞARILI	74.07
Haiti	KISMEN BAŞARISIZ	71.326	156	K.BAŞARILI	88.93	K.BAŞARISIZ	73.02	K.BAŞARILI	79.08	K.BAŞARISIZ	71.58	BAŞARISIZ	47.01	K.BAŞARILI	76.50	BAŞARISIZ	63.47	K.BAŞARILI	64.21
Eritre	KISMEN BAŞARISIZ	71.251	157	BAŞARILI	94.12	BAŞARISIZ	68.42	K.BAŞARISIZ	67.01	BAŞARILI	97.23	K.BAŞARISIZ	57.64	K.BAŞARILI	83.41	BAŞARISIZ	63.64	BAŞARISIZ	35.38
Moritanya	KISMEN BAŞARISIZ	71.245	158	Ç.BAŞARILI	97.60	K.BAŞARISIZ	77.07	K.BAŞARISIZ	69.03	K.BAŞARISIZ	67.20	K.BAŞARISIZ	51.04	BAŞARISIZ	61.89	BAŞARISIZ	58.74	Ç.BAŞARILI	78.23
Burkina Faso	KISMEN BAŞARISIZ	71.139	159	K.BAŞARILI	83.96	BAŞARISIZ	69.25	K.BAŞARISIZ	64.56	K.BAŞARILI	74.77	K.BAŞARISIZ	57.91	K.BAŞARILI	78.90	K.BAŞARISIZ	69.41	K.BAŞARILI	65.60
Mozambik	KISMEN BAŞARISIZ	71.041	160	BAŞARILI	90.24	K.BAŞARISIZ	74.82	K.BAŞARISIZ	70.37	BAŞARILI	91.34	K.BAŞARISIZ	57.36	K.BAŞARISIZ	62.99	BAŞARISIZ	61.32	K.BAŞARISIZ	57.18
Burundi	KISMEN BAŞARISIZ	70.801	161	K.BAŞARISIZ	78.74	K.BAŞARILI	83.18	K.BAŞARISIZ	66.45	K.BAŞARISIZ	74.24	K.BAŞARISIZ	54.01	K.BAŞARILI	81.65	K.BAŞARISIZ	71.54	K.BAŞARISIZ	50.63
Senegal	KISMEN BAŞARISIZ	70.697	162	K.BAŞARILI	81.43	K.BAŞARISIZ	72.44	K.BAŞARISIZ	71.58	K.BAŞARILI	82.00	K.BAŞARISIZ	52.25	BAŞARISIZ	61.46	K.BAŞARISIZ	69.72	BAŞARILI	71.46
Tacikistan	KISMEN BAŞARISIZ	70.694	163	K.BAŞARISIZ	77.53	Ç.BAŞARILI	98.57	K.BAŞARISIZ	66.21	K.BAŞARILI	79.36	K.BAŞARISIZ	58.46	BAŞARISIZ	47.50	BAŞARILI	86.28	BAŞARISIZ	44.81
Afganistan	KISMEN BAŞARISIZ	70.369	164	K.BAŞARILI	83.92	BAŞARILI	92.95	BAŞARISIZ	51.04	K.BAŞARISIZ	68.21	K.BAŞARISIZ	60.18	K.BAŞARILI	76.10	BAŞARISIZ	64.49	K.BAŞARISIZ	57.63
Kenya	KISMEN BAŞARISIZ	70.268	165	K.BAŞARISIZ	79.80	K.BAŞARILI	88.56	K.BAŞARISIZ	73.71	K.BAŞARISIZ	69.77	BAŞARISIZ	49.79	K.BAŞARISIZ	64.69	BAŞARISIZ	63.71	K.BAŞARILI	65.83
Ekvator Ginesi	KISMEN BAŞARISIZ	70.262	166	BAŞARILI	94.21	K.BAŞARISIZ	76.86	BAŞARISIZ	56.55	BAŞARISIZ	58.22	K.BAŞARILI	71.85	BAŞARISIZ	59.63	K.BAŞARILI	77.49	K.BAŞARISIZ	57.20
Zambiya	KISMEN BAŞARISIZ	70.233	167	K.BAŞARISIZ	72.11	K.BAŞARILI	84.66	K.BAŞARISIZ	61.77	K.BAŞARILI	84.72	BAŞARISIZ	47.25	K.BAŞARILI	77.93	K.BAŞARISIZ	71.17	K.BAŞARISIZ	58.42

Angola	KISMEN BAŞARISIZ	70.154	168	Ç.BAŞARILI	97.05	K.BAŞARISIZ	74.12	K.BAŞARISIZ	71.38	K.BAŞARISIZ	70.88	K.BAŞARISIZ	62.87	BAŞARISIZ	61.33	BAŞARISIZ	66.42	K.BAŞARISIZ	49.60
Zimbabve	KISMEN BAŞARISIZ	69.956	169	BAŞARISIZ	67.93	BAŞARILI	94.36	K.BAŞARISIZ	73.24	BAŞARISIZ	59.88	K.BAŞARISIZ	53.78	K.BAŞARISIZ	66.73	BAŞARISIZ	65.19	BAŞARILI	73.36
Paraguay	KISMEN BAŞARISIZ	69.798	170	BAŞARISIZ	49.78	K.BAŞARILI	86.23	K.BAŞARILI	79.44	K.BAŞARILI	82.79	K.BAŞARILI	69.99	BAŞARISIZ	58.79	BAŞARILI	86.68	K.BAŞARISIZ	48.84
Nijer	KISMEN BAŞARISIZ	69.702	171	K.BAŞARILI	83.45	K.BAŞARISIZ	71.44	K.BAŞARISIZ	62.98	K.BAŞARILI	84.32	BAŞARISIZ	39.77	K.BAŞARILI	76.05	BAŞARISIZ	66.68	K.BAŞARILI	67.19
Irak	KISMEN BAŞARISIZ	69.400	172	K.BAŞARISIZ	79.65	K.BAŞARISIZ	77.30	BAŞARISIZ	60.51	BAŞARISIZ	57.87	K.BAŞARISIZ	64.37	K.BAŞARILI	75.23	K.BAŞARILI	82.33	K.BAŞARISIZ	49.48
Liberya	KISMEN BAŞARISIZ	69.349	173	K.BAŞARISIZ	79.35	BAŞARISIZ	62.75	K.BAŞARISIZ	63.49	BAŞARILI	88.56	BAŞARISIZ	46.43	K.BAŞARILI	75.80	K.BAŞARILI	76.71	K.BAŞARISIZ	58.31
Gine	KISMEN BAŞARISIZ	69.128	174	BAŞARILI	93.51	K.BAŞARISIZ	75.55	BAŞARISIZ	50.72	K.BAŞARISIZ	72.62	BAŞARISIZ	50.35	K.BAŞARISIZ	65.76	K.BAŞARILI	82.69	K.BAŞARISIZ	50.04
Lesotho	KISMEN BAŞARISIZ	68.485	175	K.BAŞARISIZ	79.05	K.BAŞARILI	81.55	BAŞARILI	87.76	BAŞARISIZ	57.91	K.BAŞARISIZ	51.78	BAŞARISIZ	61.19	K.BAŞARISIZ	69.59	K.BAŞARISIZ	51.99
Gine Bissau	KISMEN BAŞARISIZ	68.155	176	BAŞARILI	92.84	K.BAŞARISIZ	77.63	BAŞARISIZ	57.20	K.BAŞARISIZ	62.70	BAŞARISIZ	44.21	BAŞARISIZ	57.50	K.BAŞARILI	80.98	K.BAŞARISIZ	58.64
Papua Y. Gine	BAŞARISIZ	67.888	177	BAŞARILI	92.89	K.BAŞARISIZ	70.07	K.BAŞARISIZ	63.02	K.BAŞARISIZ	61.43	BAŞARISIZ	50.24	K.BAŞARISIZ	65.79	K.BAŞARISIZ	69.52	K.BAŞARILI	59.53
Komor Adaları	BAŞARISIZ	67.606	178	K.BAŞARILI	81.85	K.BAŞARILI	83.57	BAŞARISIZ	57.01	K.BAŞARISIZ	67.58	K.BAŞARISIZ	58.19	BAŞARISIZ	58.48	K.BAŞARISIZ	67.40	K.BAŞARILI	59.61
Pakistan	BAŞARISIZ	66.972	179	K.BAŞARILI	81.84	K.BAŞARISIZ	70.14	BAŞARISIZ	60.08	K.BAŞARISIZ	69.38	K.BAŞARISIZ	58.08	BAŞARILI	84.84	BAŞARISIZ	65.76	BAŞARISIZ	39.69
Sudan	BAŞARISIZ	66.303	180	K.BAŞARILI	84.43	K.BAŞARISIZ	79.84	K.BAŞARISIZ	68.96	K.BAŞARISIZ	70.26	BAŞARISIZ	43.42	K.BAŞARISIZ	62.69	BAŞARISIZ	59.73	K.BAŞARISIZ	53.40
Kongo Dem. C	BAŞARISIZ	65.993	181	K.BAŞARILI	81.69	BAŞARISIZ	68.49	BAŞARISIZ	55.90	BAŞARISIZ	57.60	K.BAŞARISIZ	56.12	K.BAŞARILI	74.50	K.BAŞARISIZ	68.28	K.BAŞARISIZ	57.17
Cibuti	BAŞARISIZ	65.481	182	K.BAŞARILI	84.09	BAŞARISIZ	60.71	K.BAŞARISIZ	61.76	K.BAŞARISIZ	65.83	K.BAŞARILI	66.65	K.BAŞARISIZ	71.08	K.BAŞARISIZ	73.54	BAŞARISIZ	34.60
Sierra Leone	BAŞARISIZ	64.681	183	K.BAŞARILI	87.72	BAŞARISIZ	67.56	BAŞARISIZ	58.07	K.BAŞARISIZ	64.10	K.BAŞARISIZ	51.90	BAŞARISIZ	48.46	K.BAŞARISIZ	75.49	K.BAŞARISIZ	54.75
Nijerya	BAŞARISIZ	64.402	184	K.BAŞARISIZ	76.66	K.BAŞARISIZ	71.76	BAŞARISIZ	60.41	BAŞARISIZ	57.85	BAŞARISIZ	43.21	K.BAŞARILI	75.50	BAŞARISIZ	65.52	K.BAŞARISIZ	55.62
Fildişi Sahilleri	BAŞARISIZ	64.222	185	BAŞARISIZ	60.91	BAŞARISIZ	65.50	BAŞARISIZ	53.27	K.BAŞARISIZ	67.03	BAŞARISIZ	50.58	K.BAŞARILI	78.14	K.BAŞARISIZ	69.48	K.BAŞARILI	66.48
Orta Afrika C.	BAŞARISIZ	63.653	186	BAŞARILI	90.10	BAŞARISIZ	63.54	BAŞARISIZ	60.56	BAŞARISIZ	48.15	BAŞARISIZ	43.24	K.BAŞARILI	78.09	K.BAŞARISIZ	69.48	BAŞARISIZ	42.54
Chad	BAŞARISIZ	59.698	187	BAŞARILI	94.36	BAŞARISIZ	62.49	BAŞARISIZ	46.06	BAŞARISIZ	59.87	BAŞARISIZ	30.73	BAŞARISIZ	60.66	K.BAŞARISIZ	69.54	BAŞARISIZ	38.54

* Ülkelerin 2015 Yılı BKH Genel Endeks Değerine Göre Sıralamasını göstermektedir.

EK:9/C Ağırlıklı Ortalamayla Hesaplanan Her Bir BKH Amaç Başarı Düzeyi Sonuçları, Ülkelerin Performans Sıralaması ve Başarı Düzeyleri (Ülkelerin Alfabetik Sırasına Göre Düzenlenmiş)

Ülkeler/ BKH Genel Başarı Düzey ve Değeri	ÜLKELERİN 2015 YILI BKH GENEL BAŞARI DÜZEYLERİ			AMAÇ 1 YOKSULLUK		AMAÇ 2 EĞİTİM		AMAÇ 3 CİNSİYET EŞİTLİĞİ		AMAÇ 4 ÇOCUK SAĞLIĞI		AMAÇ 5 ANNE SAĞLIĞI		AMAÇ 6 HIV/AIDS SALGIN HAST.		AMAÇ 7 ÇEVRE		AMAÇ 8 KÜRESEL İŞBİRLİĞİ	
	BAŞARI DÜZEYİ	DEĞER %	SIRA	Değer	Sıra	Değer	Sıra	Değer	Sıra	Değer	Sıra	Değer	Sıra	Değer	Sıra	Değer	Sıra	Değer	Sıra
Afganistan	KISMEN BAŞARISIZ	70.369	164	83.92	102	92.95	104	51.04	184	68.21	159	60.18	144	76.10	90	64.49	178	57.63	120
Almanya	ÇOK BAŞARILI	86.680	11	83.67	104	98.81	21	91.41	17	84.08	88	87.22	13	78.96	67	88.49	51	80.11	7
Amerika B.D	BAŞARILI	82.110	54	86.80	67	97.16	52	84.41	53	73.39	142	65.16	120	84.38	35	86.03	69	72.47	34
Andorra	BAŞARILI	84.746	25	93.02	30	73.71	169	98.89	1	96.90	41	85.94	19	99.24	1	90.62	40	40.32	181
Angola	KISMEN BAŞARISIZ	70.154	168	97.05	9	74.12	168	71.38	129	70.88	151	62.87	134	61.33	170	66.42	173	49.60	162
Antigua ve Barb.	KISMEN BAŞARILI	78.320	105	92.22	37	88.51	128	79.37	91	90.83	73	81.29	33	34.17	187	87.14	60	70.95	42
Arjantin	KISMEN BAŞARILI	79.898	80	72.41	173	97.56	47	90.26	24	80.50	107	65.12	121	73.30	113	86.95	61	71.00	40
Arnavutluk	BAŞARILI	81.203	63	81.47	124	95.23	79	78.38	95	96.58	43	77.60	48	74.41	107	88.04	54	57.30	123
Avustralya	ÇOK BAŞARILI	86.741	9	87.84	60	98.51	31	85.99	43	78.74	118	77.17	49	89.72	16	93.37	25	77.39	13
Avusturya	BAŞARILI	84.946	22	81.19	130	97.02	55	91.45	16	81.81	101	93.65	4	73.21	114	85.98	70	76.11	19
Azerbaycan	KISMEN BAŞARILI	79.571	85	93.41	26	98.01	39	80.48	84	81.60	103	57.24	155	80.64	53	80.99	96	55.55	133
Bahamalar	KISMEN BAŞARILI	79.518	87	94.03	22	95.30	77	82.90	64	70.96	149	71.61	84	65.11	152	90.45	42	56.97	127
Bahreyn	BAŞARILI	81.774	57	81.35	128	98.84	20	67.01	142	92.77	62	74.80	61	81.58	48	87.66	57	67.52	59
Bangladeş	KISMEN BAŞARILI	77.343	117	91.53	41	81.27	153	64.28	157	98.08	31	64.24	125	77.71	77	81.57	95	56.10	130
Barbados	KISMEN BAŞARILI	78.593	103	74.68	169	98.65	28	84.60	52	60.56	178	76.75	52	75.87	95	80.21	103	73.24	28
Belarus	BAŞARILI	82.715	51	86.38	74	96.99	56	88.70	29	99.06	7	93.71	3	60.19	173	89.65	47	48.58	167
Belçika	ÇOK BAŞARILI	85.045	20	82.80	112	98.67	27	93.31	13	90.85	72	73.47	72	67.20	144	93.54	22	78.86	9
Belize	KISMEN BAŞARILI	75.056	135	80.19	136	91.54	112	73.41	122	90.09	76	70.02	98	62.58	165	89.83	46	39.61	183
Benin	KISMEN BAŞARISIZ	72.792	149	92.56	35	78.40	159	52.40	183	74.54	135	59.40	147	77.64	78	61.56	184	78.61	10
Bhutan	BAŞARILI	80.210	74	96.65	11	88.52	127	66.95	144	96.45	45	78.12	47	68.54	139	83.36	81	59.28	110
Birleşik Arap E.	BAŞARILI	80.187	75	79.35	147	91.37	114	70.78	131	82.26	98	74.80	60	84.22	37	88.01	55	67.56	58

Birleşik Krallık	BAŞARILI	83.386	47	82.73	114	99.04	17	85.70	46	83.84	92	63.39	131	72.24	122	93.04	27	82.13	4
Bolivya	KISMEN BAŞARILI	78.765	100	65.86	182	91.92	110	81.43	76	91.69	66	70.64	93	79.76	59	78.79	115	72.92	32
Bosna Hersek	BAŞARILI	81.426	59	79.93	138	95.16	82	83.88	57	98.72	17	74.08	65	79.27	65	86.14	66	54.33	138
Botsvana	KISMEN BAŞARILI	77.540	115	84.92	89	96.20	65	74.92	116	62.84	173	67.90	110	90.50	13	70.64	157	64.95	75
Brezilya	BAŞARILI	83.531	45	93.11	28	92.27	108	78.86	94	99.52	5	75.58	57	80.15	56	81.93	94	64.76	78
Brunei Dar.	KISMEN BAŞARILI	77.689	114	79.82	139	99.36	11	92.37	14	73.85	139	72.67	78	71.72	125	70.60	158	58.63	113
Bulgaristan	BAŞARILI	84.502	30	86.40	73	98.77	22	87.35	38	80.34	109	69.45	102	90.26	15	90.67	39	67.09	63
Burkina Faso	KISMEN BAŞARISIZ	71.139	159	83.96	101	69.25	178	64.56	155	74.77	134	57.91	152	78.90	69	69.41	167	65.60	72
Burundi	KISMEN BAŞARISIZ	70.801	161	78.74	151	83.18	149	66.45	149	74.24	137	54.01	162	81.65	47	71.54	153	50.63	158
Cape Verde	BAŞARILI	82.882	50	95.16	14	94.99	86	81.63	74	96.09	49	69.96	100	76.24	85	74.87	139	70.97	41
Çek Cum.	BAŞARILI	84.373	32	75.84	165	99.30	12	83.83	58	99.04	9	93.57	5	79.55	62	92.78	29	54.11	141
Cezayir	KISMEN BAŞARILI	77.950	108	83.46	105	95.86	68	73.03	124	93.44	58	74.97	59	69.49	134	70.78	156	61.95	97
Chad	BAŞARISIZ	59.698	187	94.36	17	62.49	186	46.06	187	59.87	180	30.73	187	60.66	172	69.54	163	38.54	185
Cibuti	BAŞARISIZ	65.481	182	84.09	99	60.71	187	61.76	169	65.83	167	66.65	113	71.08	127	73.54	145	34.60	187
Çin	ÇOK BAŞARILI	85.999	16	92.72	34	96.60	59	83.72	59	99.52	2	78.63	44	89.50	17	78.90	114	67.16	61
Danimarka	BAŞARILI	84.448	31	79.33	148	95.15	83	93.45	12	95.26	52	68.77	106	68.57	138	95.84	8	78.49	11
Dominik Cum.	KISMEN BAŞARILI	77.691	113	90.91	45	89.83	122	82.74	65	78.24	124	63.61	130	80.01	57	78.46	119	51.10	155
Dominika	KISMEN BAŞARISIZ	73.157	146	57.70	185	96.83	58	81.11	79	71.42	147	70.23	96	76.77	82	70.12	160	62.40	95
Ekvator	KISMEN BAŞARILI	79.572	84	86.93	66	99.22	13	90.62	21	89.07	78	71.51	86	68.43	141	68.45	169	60.87	100
Ekvator Ginesi	KISMEN BAŞARISIZ	70.262	166	94.21	18	76.86	164	56.55	179	58.22	181	71.85	81	59.63	174	77.49	122	57.20	124
El Salvador	BAŞARILI	82.371	52	88.11	57	95.54	73	79.88	87	96.79	42	68.22	108	78.62	71	82.15	93	66.96	64
Endonezya	KISMEN BAŞARILI	77.983	107	90.99	44	95.18	81	74.60	117	87.05	82	70.30	95	58.85	176	78.47	118	63.74	86
Eritre	KISMEN BAŞARISIZ	71.251	157	94.12	20	68.42	180	67.01	143	97.23	36	57.64	153	83.41	44	63.64	180	35.38	186
Ermenistan	KISMEN BAŞARILI	77.298	118	88.96	52	92.47	106	75.79	110	98.56	22	66.13	114	63.74	159	76.29	128	53.92	143
Estonya	BAŞARILI	82.304	53	70.09	176	97.40	50	86.40	41	97.11	39	95.50	1	59.42	175	89.37	49	68.75	54
Etiyopya	KISMEN BAŞARILI	74.404	140	87.06	64	72.68	172	75.65	111	83.97	89	50.56	173	78.37	72	72.28	152	70.05	47
Fas	BAŞARILI	80.091	77	81.71	121	89.52	123	66.27	150	95.72	51	73.61	70	72.69	119	87.68	56	72.10	36
Fiji	KISMEN BAŞARILI	77.932	109	89.69	51	93.04	103	70.11	133	71.41	148	61.87	138	70.06	131	93.40	23	63.71	87
Fildişi Sahilleri	BAŞARISIZ	64.222	185	60.91	183	65.50	183	53.27	182	67.03	166	50.58	172	78.14	73	69.48	166	66.48	66

Filipinler	KISMEN BAŞARILI	79.290	90	83.17	109	91.49	113	84.74	50	78.99	113	61.60	140	78.87	70	83.68	80	66.65	65
Filistin	KISMEN BAŞARILI	79.205	93	85.47	84	93.13	101	79.70	89	67.18	165	91.34	9	80.24	55	74.18	143	59.43	109
Finlandiya	ÇOK BAŞARILI	86.798	8	86.74	68	99.22	14	96.47	4	91.59	68	75.82	55	78.94	68	90.87	37	72.83	33
Fransa	ÇOK BAŞARILI	86.977	7	85.52	83	98.99	18	89.24	25	83.11	94	85.77	21	79.00	66	94.53	15	77.30	16
Gabon	KISMEN BAŞARISIZ	73.530	143	86.22	76	86.99	136	66.93	145	61.15	177	57.03	156	71.21	126	96.14	6	50.34	159
Gambiya	KISMEN BAŞARILI	74.146	141	97.27	7	73.02	171	55.84	181	81.57	104	51.91	167	63.46	161	86.70	62	73.41	26
Gana	KISMEN BAŞARILI	76.652	125	88.26	56	83.65	147	67.11	141	72.65	144	62.56	135	83.74	42	71.42	154	77.34	14
Gine	KISMEN BAŞARISIZ	69.128	174	93.51	25	75.55	166	50.72	185	72.62	145	50.35	174	65.76	149	82.69	89	50.04	160
Gine Bissau	KISMEN BAŞARISIZ	68.155	176	92.84	32	77.63	161	57.20	177	62.70	174	44.21	182	57.50	180	80.98	97	58.64	112
Grenada	KISMEN BAŞARILI	74.907	137	53.63	186	79.71	155	90.93	20	74.24	136	76.06	54	88.58	21	83.16	82	57.38	122
Guatemala	KISMEN BAŞARILI	74.469	139	81.32	129	87.77	131	71.69	127	89.97	77	53.96	163	67.80	143	75.88	131	63.57	89
Güney Afrika	KISMEN BAŞARISIZ	73.171	145	78.17	153	87.61	133	93.51	10	69.32	157	63.69	129	56.11	182	77.85	120	55.30	134
Güney Kıbrıs	BAŞARILI	84.031	36	81.89	117	97.68	43	81.89	72	93.17	61	86.00	17	75.49	101	94.95	11	60.59	101
Güney Kore	BAŞARILI	84.512	29	91.97	38	98.44	32	77.02	105	83.46	93	71.24	89	91.49	10	86.10	67	69.97	48
Gürcistan	BAŞARILI	80.549	71	73.87	171	98.35	33	81.22	78	77.83	125	69.01	104	76.19	87	90.56	41	73.96	24
Guyana	KISMEN BAŞARISIZ	73.320	144	81.59	123	87.39	135	81.90	71	78.81	117	51.68	170	57.17	181	76.88	126	65.84	69
Haiti	KISMEN BAŞARISIZ	71.326	156	88.93	53	73.02	170	79.08	93	71.58	146	47.01	179	76.50	83	63.47	181	64.21	83
Hindistan	KISMEN BAŞARILI	75.462	133	87.01	65	89.85	121	61.79	167	77.51	128	76.60	53	76.23	86	77.77	121	51.58	153
Hırvatistan	KISMEN BAŞARILI	79.708	82	68.31	177	93.20	100	85.81	45	97.84	33	65.65	118	95.73	2	89.93	44	42.04	180
Hollanda	ÇOK BAŞARILI	85.977	17	77.66	156	98.77	24	94.36	8	85.58	85	71.25	88	85.27	30	93.72	20	79.38	8
Honduras	KISMEN BAŞARILI	79.125	94	86.68	70	92.70	105	81.45	75	93.30	60	62.89	133	79.40	64	68.71	168	65.75	71
Hong Kong	BAŞARILI	84.075	33	85.86	78	96.56	61	82.93	63	100.00	1	84.27	25	80.90	50	75.06	138	68.77	53
Irak	KISMEN BAŞARISIZ	69.400	172	79.65	142	77.30	162	60.51	171	57.87	184	64.37	122	75.23	104	82.33	92	49.48	163
İran İslam C.	BAŞARILI	81.355	62	84.30	97	99.98	2	59.34	174	99.04	15	93.78	2	79.93	58	82.65	90	51.92	151
İrlanda	ÇOK BAŞARILI	86.987	5	84.91	91	99.97	3	84.33	54	86.38	83	85.01	22	77.94	75	98.05	2	76.72	17
İspanya	ÇOK BAŞARILI	85.324	18	85.70	80	99.63	9	93.50	11	92.29	64	56.33	158	85.86	28	95.57	9	68.27	55
İsrail	BAŞARILI	81.387	60	82.96	111	98.77	23	86.94	40	98.08	28	88.64	11	65.73	150	83.83	77	47.75	171
İsveç	ÇOK BAŞARILI	89.269	1	83.88	103	99.10	16	97.15	2	91.35	69	79.40	41	85.91	27	94.78	13	81.69	5
İsviçre	ÇOK BAŞARILI	86.456	13	80.72	132	95.57	72	88.19	31	78.26	123	82.02	30	80.79	51	96.17	5	87.55	2

İtalya	ÇOK BAŞARILI	86.738	10	78.96	150	98.03	38	88.87	28	92.30	63	84.98	23	84.37	36	94.06	18	72.94	31
İzlanda	BAŞARILI	83.940	39	86.56	71	97.90	41	95.30	6	93.30	59	81.34	31	72.47	121	89.51	48	54.20	140
Jamaika	KISMEN BAŞARILI	74.931	136	79.44	145	92.02	109	81.06	80	78.83	116	62.35	136	72.99	117	80.25	102	47.95	170
Japonya	ÇOK BAŞARILI	85.290	19	83.37	108	99.87	7	75.97	109	87.13	81	82.02	29	92.02	9	86.57	64	73.11	29
Kamboçya	BAŞARILI	83.550	44	94.14	19	87.69	132	78.01	97	96.25	47	80.00	38	80.67	52	75.84	132	74.80	21
Kamerun	KISMEN BAŞARISIZ	71.410	154	80.58	134	79.54	156	74.30	119	68.07	161	46.51	180	72.50	120	74.22	142	68.10	57
Kanada	BAŞARILI	83.956	38	82.97	110	100.00	1	88.10	33	75.49	132	65.52	119	84.16	38	93.55	21	75.44	20
Karadağ	BAŞARILI	81.196	64	80.64	133	94.53	92	82.56	67	95.19	54	68.86	105	91.37	11	83.83	78	51.08	156
Katar	BAŞARILI	84.764	24	97.16	8	97.27	51	77.46	103	97.11	40	91.37	8	75.95	94	76.18	129	64.65	79
Kazakistan	BAŞARILI	80.688	68	87.85	59	93.12	102	87.61	35	98.08	27	74.27	64	62.57	166	82.80	87	58.41	115
Kenya	KISMEN BAŞARISIZ	70.268	165	79.80	140	88.56	126	73.71	121	69.77	154	49.79	177	64.69	155	63.71	179	65.83	70
Kırgız Cum.	KISMEN BAŞARILI	79.101	95	90.07	50	95.41	75	83.71	60	98.45	23	70.45	94	53.40	183	79.07	113	60.43	103
Kiribati	KISMEN BAŞARILI	77.070	120	71.05	175	94.72	88	76.99	106	73.46	141	74.41	63	73.37	111	82.43	91	68.16	56
Kolombiya	KISMEN BAŞARILI	75.645	131	79.46	144	89.87	120	79.79	88	83.87	91	68.72	107	68.68	135	75.50	134	57.40	121
Komor Adaları	BAŞARISIZ	67.606	178	81.85	119	83.57	148	57.01	178	67.58	162	58.19	150	58.48	178	67.40	171	59.61	107
Kongo Cum.	KISMEN BAŞARISIZ	71.476	153	91.81	39	88.59	125	62.31	166	58.12	182	59.47	146	68.22	142	75.72	133	55.57	132
Kongo Dem. C.	BAŞARISIZ	65.993	181	81.69	122	68.49	179	55.90	180	57.60	186	56.12	159	74.50	105	68.28	170	57.17	126
Kosta Rika	KISMEN BAŞARILI	77.528	116	79.71	141	96.38	62	91.30	18	77.55	127	60.52	143	73.20	115	77.41	123	59.99	104
Küba	BAŞARILI	84.893	23	92.82	33	95.96	67	96.40	5	96.50	44	63.70	128	88.98	18	91.17	35	48.89	165
Kuveyt	KISMEN BAŞARILI	78.998	96	90.71	47	96.57	60	68.60	138	73.96	138	68.08	109	86.87	24	75.21	137	64.21	84
Lao PDR	KISMEN BAŞARILI	78.214	106	87.19	63	90.80	117	77.77	99	82.03	99	73.27	74	65.05	153	82.87	86	62.63	94
Lesotho	KISMEN BAŞARISIZ	68.485	175	79.05	149	81.55	152	87.76	34	57.91	183	51.78	169	61.19	171	69.59	162	51.99	150
Letonya	BAŞARILI	83.177	48	81.44	125	95.28	78	87.29	39	90.99	71	74.41	62	71.80	124	96.12	7	66.12	68
Liberya	KISMEN BAŞARISIZ	69.349	173	79.35	146	62.75	185	63.49	160	88.56	80	46.43	181	75.80	97	76.71	127	58.31	116
Libya	KISMEN BAŞARILI	78.944	98	85.00	88	95.31	76	68.06	139	99.04	12	86.81	14	68.66	136	73.32	147	56.46	129
Liechtenstein	KISMEN BAŞARILI	77.916	110	84.49	94	86.22	139	74.98	115	98.68	18	85.94	18	72.72	118	74.36	141	47.98	169
Litvanya	ÇOK BAŞARILI	86.419	14	84.42	96	95.06	85	87.49	37	95.19	53	91.96	7	79.59	60	94.80	12	63.66	88
Lübnan	BAŞARILI	83.826	41	85.46	85	97.67	44	62.42	165	90.38	75	88.48	12	90.32	14	84.84	73	69.08	51
Lüksemburg	ÇOK BAŞARILI	86.475	12	86.41	72	91.05	116	85.18	47	98.08	29	61.84	139	83.90	40	94.16	17	88.23	1

Macaristan	BAŞARILI	80.552	70	60.80	184	96.00	66	79.97	85	99.52	4	65.87	116	92.22	8	97.40	3	54.46	137
Madagaskar	KISMEN BAŞARISIZ	72.047	150	67.34	181	75.81	165	75.17	114	78.89	114	71.17	90	75.81	96	79.51	108	53.50	146
Makedonya	BAŞARILI	80.125	76	67.90	180	95.83	69	88.93	26	98.56	21	71.82	82	84.83	33	90.95	36	44.26	177
Malavi	KISMEN BAŞARILI	78.519	104	91.66	40	85.94	141	64.02	159	93.75	56	70.79	91	75.79	98	73.43	146	69.74	50
Maldivler	ÇOK BAŞARILI	86.979	6	99.94	5	94.47	93	77.58	100	98.72	16	82.21	27	92.36	7	82.92	85	64.32	81
Malezya	BAŞARILI	80.639	69	84.20	98	98.55	30	76.62	108	78.83	115	86.17	16	69.91	133	78.71	116	69.90	49
Mali	KISMEN BAŞARISIZ	71.604	152	84.76	92	66.93	182	64.37	156	67.38	163	50.04	176	64.51	156	83.16	83	83.63	3
Malta	BAŞARILI	80.886	66	79.56	143	94.61	90	77.57	101	75.38	133	75.37	58	75.53	99	90.85	38	74.08	22
Mauritius	KISMEN BAŞARILI	76.920	123	77.47	159	94.04	97	79.34	92	73.64	140	62.04	137	74.44	106	85.05	72	63.86	85
Meksika	BAŞARILI	82.017	56	78.00	154	97.96	40	88.18	32	98.65	19	69.24	103	81.54	49	90.38	43	51.54	154
Mikronezya	BAŞARILI	80.488	72	100.00	1	94.96	87	72.36	125	68.95	158	79.29	42	88.50	22	79.64	106	50.76	157
Mısır Arap Cum.	BAŞARILI	80.808	67	85.52	82	93.71	99	58.38	175	96.30	46	82.23	26	77.57	80	79.51	109	72.15	35
Moğolistan	BAŞARILI	84.037	35	84.65	93	96.28	63	83.29	61	99.52	3	72.64	79	83.82	41	80.81	98	70.95	43
Moldova	KISMEN BAŞARILI	77.812	111	77.53	158	94.21	96	86.21	42	78.28	122	65.83	117	52.56	184	100.00	1	62.99	91
Moritanya	KISMEN BAŞARISIZ	71.245	158	97.60	6	77.07	163	69.03	136	67.20	164	51.04	171	61.89	168	58.74	187	78.23	12
Mozambik	KISMEN BAŞARISIZ	71.041	160	90.24	48	74.82	167	70.37	132	91.34	70	57.36	154	62.99	162	61.32	185	57.18	125
Myanmar	KISMEN BAŞARILI	79.725	81	96.84	10	87.93	130	74.56	118	77.82	126	73.58	71	70.04	132	82.95	84	67.12	62
Namibya	KISMEN BAŞARILI	75.915	130	91.36	42	87.48	134	84.65	51	75.95	129	62.99	132	70.54	129	73.09	148	55.10	135
Nepal	KISMEN BAŞARILI	76.803	124	93.61	23	79.48	157	64.23	158	93.59	57	60.99	142	79.43	63	79.87	105	57.84	119
Nijer	KISMEN BAŞARISIZ	69.702	171	83.45	106	71.44	175	62.98	164	84.32	87	39.77	186	76.05	91	66.68	172	67.19	60
Nijerya	BAŞARISIZ	64.402	184	76.66	161	71.76	174	60.41	172	57.85	185	43.21	185	75.50	100	65.52	176	55.62	131
Nikaragua	KISMEN BAŞARILI	79.568	86	90.72	46	82.63	150	88.61	30	97.14	38	74.02	67	64.18	158	79.14	112	59.87	105
Norveç	ÇOK BAŞARILI	88.226	3	82.74	113	99.90	6	94.78	7	97.73	35	78.61	45	83.57	43	92.47	30	76.25	18
Orta Afrika C.	BAŞARISIZ	63.653	186	90.10	49	63.54	184	60.56	170	48.15	187	43.24	184	78.09	74	69.48	165	42.54	179
Özbekistan	KISMEN BAŞARILI	78.727	101	80.00	137	96.23	64	75.65	112	82.68	97	80.90	34	76.16	89	89.85	45	45.33	173
Pakistan	BAŞARISIZ	66.972	179	81.84	120	70.14	176	60.08	173	69.38	156	58.08	151	84.84	32	65.76	174	39.69	182
Palau	BAŞARILI	84.731	27	100.00	2	95.21	80	94.00	9	75.62	131	71.73	83	85.69	29	94.57	14	51.80	152
Panama	KISMEN BAŞARILI	78.770	99	95.50	12	97.14	53	77.89	98	80.03	110	64.25	124	76.04	92	77.20	124	54.03	142
Papua Yeni Gine	BAŞARISIZ	67.888	177	92.89	31	70.07	177	63.02	163	61.43	175	50.24	175	65.79	148	69.52	164	59.53	108

Paraguay	KISMEN BAŞARISIZ	69.798	170	49.78	187	86.23	138	79.44	90	82.79	95	69.99	99	58.79	177	86.68	63	48.84	166
Peru	BAŞARILI	83.391	46	88.49	54	91.73	111	80.69	83	97.19	37	86.40	15	81.66	46	87.64	58	52.91	149
Polonya	ÇOK BAŞARILI	87.595	4	86.70	69	99.91	5	85.98	44	99.04	8	88.68	10	94.06	4	92.96	28	53.13	148
Portekiz	ÇOK BAŞARILI	86.067	15	84.92	90	99.49	10	90.27	23	98.56	20	78.57	46	73.33	112	92.04	33	70.92	44
Romanya	BAŞARILI	81.384	61	72.95	172	94.61	89	80.93	81	96.15	48	80.14	37	91.25	12	88.41	52	48.17	168
Ruanda	BAŞARILI	81.168	65	81.38	127	78.36	160	87.56	36	98.16	26	73.31	73	77.25	81	78.70	117	77.30	15
Rusya Fed.	KISMEN BAŞARILI	79.674	83	74.83	168	98.67	26	82.41	68	99.04	10	76.85	51	70.75	128	91.40	34	44.07	178
Saint Kitts	BAŞARILI	84.632	28	91.15	43	84.98	142	74.16	120	98.24	25	82.05	28	84.93	31	80.47	100	81.05	6
Saint Lucia	KISMEN BAŞARISIZ	73.037	147	73.94	170	86.21	140	82.97	62	69.70	155	71.99	80	64.82	154	74.65	140	58.17	117
Saint Vinc.	KISMEN BAŞARILI	75.621	132	100.00	3	90.43	118	76.70	107	63.20	171	70.04	97	58.06	179	79.18	111	56.69	128
Samoa	KISMEN BAŞARILI	79.307	89	100.00	4	86.57	137	71.89	126	68.20	160	67.78	111	74.24	108	86.10	68	68.99	52
Sao Tome.	KISMEN BAŞARILI	79.282	91	87.93	58	91.26	115	78.37	96	80.39	108	64.35	123	68.53	140	84.51	76	73.05	30
Senegal	KISMEN BAŞARISIZ	70.697	162	81.43	126	72.44	173	71.58	128	82.00	100	52.25	166	61.46	169	69.72	161	71.46	37
Seyşeller	KISMEN BAŞARILI	76.535	126	82.37	115	94.30	95	96.82	3	70.68	152	55.28	160	62.92	163	82.72	88	60.57	102
Sierra Leone	BAŞARISIZ	64.681	183	87.72	61	67.56	181	58.07	176	64.10	170	51.90	168	48.46	185	75.49	135	54.75	136
Şili	KISMEN BAŞARILI	79.240	92	93.57	24	94.60	91	77.30	104	78.33	121	73.01	75	67.13	145	73.06	149	71.45	38
Singapur	ÇOK BAŞARILI	88.501	2	92.35	36	99.93	4	84.94	48	89.05	79	81.31	32	92.50	6	93.32	26	70.41	46
Sırbistan	BAŞARILI	82.036	55	75.18	167	97.04	54	91.25	19	95.81	50	74.00	68	88.95	19	85.88	71	49.06	164
Slovak Cum.	BAŞARILI	84.962	21	77.98	155	97.44	48	84.86	49	94.75	55	79.91	39	95.72	3	95.06	10	53.52	145
Slovenya	BAŞARILI	83.975	37	68.03	178	98.15	36	90.59	22	97.93	32	73.69	69	88.87	20	92.23	31	64.79	76
Solomon Ad.	KISMEN BAŞARILI	76.946	122	95.17	13	87.94	129	67.69	140	63.20	172	63.82	127	76.19	88	88.63	50	60.95	99
Sri Lanka	BAŞARILI	80.031	79	85.63	81	95.10	84	69.73	135	90.51	74	85.90	20	77.62	79	80.76	99	53.57	144
Sudan	BAŞARISIZ	66.303	180	84.43	95	79.84	154	68.96	137	70.26	153	43.42	183	62.69	164	59.73	186	53.40	147
Surinam	BAŞARILI	80.070	78	94.06	21	95.52	74	75.30	113	83.88	90	56.91	157	71.83	123	92.11	32	61.42	98
Suriye Arap C.	KISMEN BAŞARILI	76.103	128	76.33	162	95.74	70	63.43	161	78.40	120	78.78	43	70.30	130	84.57	75	58.01	118
Suudi Arabistan	BAŞARILI	81.465	58	85.95	77	96.84	57	65.55	153	99.04	14	80.46	35	73.49	110	83.70	79	65.41	73
Svaziland	KISMEN BAŞARISIZ	72.845	148	86.26	75	84.04	146	65.00	154	65.00	169	71.52	85	64.51	157	79.90	104	59.22	111
Tacikistan	KISMEN BAŞARISIZ	70.694	163	77.53	157	98.57	29	66.21	151	79.36	112	58.46	149	47.50	186	86.28	65	44.81	176
Tanzanya	KISMEN BAŞARILI	74.001	142	78.46	152	89.05	124	79.90	86	98.42	24	55.22	161	75.27	103	61.58	183	54.32	139

Tayland	BAŞARILI	80.227	73	93.33	27	90.11	119	82.41	69	99.04	11	63.95	126	74.23	109	76.01	130	59.73	106
Timor-Leste	KISMEN BAŞARILI	76.081	129	75.66	166	84.86	143	81.27	77	86.32	84	71.32	87	76.32	84	84.67	74	47.43	172
Togo	KISMEN BAŞARISIZ	71.365	155	85.30	87	82.62	151	66.70	147	65.79	168	53.88	164	73.12	116	62.10	182	74.07	23
Tonga	KISMEN BAŞARILI	78.945	97	75.88	164	97.41	49	69.81	134	80.74	106	59.64	145	93.04	5	87.34	59	61.98	96
Trinidad ve Tob.	KISMEN BAŞARILI	78.621	102	88.37	55	97.61	46	88.87	27	72.85	143	67.36	112	66.45	147	76.98	125	64.43	80
Tunus	BAŞARILI	82.920	49	80.33	135	98.28	34	77.55	102	98.08	30	84.41	24	68.65	137	93.38	24	62.98	92
Türkiye	KISMEN BAŞARILI	79.500	88	76.81	160	98.09	37	66.91	146	99.04	13	79.68	40	86.78	25	79.62	107	49.70	161
Türkmenistan	KISMEN BAŞARILI	77.710	112	87.23	62	99.84	8	82.58	66	79.56	111	69.75	101	79.56	61	72.81	150	45.26	174
Uganda	KISMEN BAŞARILI	74.851	138	84.00	100	78.61	158	71.17	130	91.65	67	59.14	148	65.25	151	75.35	136	71.37	39
Ukrayna	KISMEN BAŞARILI	77.292	119	83.43	107	97.66	45	80.78	82	75.86	130	77.07	50	61.93	167	96.54	4	39.03	184
Umman	BAŞARILI	83.878	40	94.37	16	98.93	19	63.22	162	99.52	6	92.57	6	87.17	23	70.49	159	64.26	82
Ürdün	KISMEN BAŞARILI	77.003	121	85.37	86	93.74	98	65.57	152	82.77	96	74.03	66	80.48	54	65.70	175	65.37	74
Uruguay	BAŞARILI	83.577	43	81.88	118	98.72	25	81.98	70	97.75	34	72.75	77	75.98	93	94.43	16	63.34	90
Vanuatu	KISMEN BAŞARILI	75.394	134	93.07	29	92.38	107	66.56	148	61.40	176	65.97	115	86.49	26	80.47	101	45.17	175
Venezuela	KISMEN BAŞARILI	76.505	127	85.78	79	95.65	71	81.74	73	78.67	119	61.28	141	63.56	160	73.68	144	66.34	67
Vietnam	BAŞARILI	83.583	42	95.11	15	97.72	42	83.98	55	81.64	102	80.22	36	75.40	102	79.26	110	70.72	45
Yemen Cum.	KISMEN BAŞARISIZ	71.853	151	76.13	163	84.59	145	46.32	186	70.88	150	72.93	76	84.12	39	72.48	151	62.84	93
Yeni Zelanda	BAŞARILI	84.059	34	80.93	131	99.14	15	91.87	15	81.57	105	70.69	92	83.22	45	88.28	53	73.55	25
Yunanistan	BAŞARILI	84.734	26	82.30	116	98.25	35	83.93	56	92.28	65	75.65	56	84.51	34	94.00	19	64.77	77
Zambiya	KISMEN BAŞARISIZ	70.233	167	72.11	174	84.66	144	61.77	168	84.72	86	47.25	178	77.93	76	71.17	155	58.42	114
Zimbabve	KISMEN BAŞARISIZ	69.956	169	67.93	179	94.36	94	73.24	123	59.88	179	53.78	165	66.73	146	65.19	177	73.36	27

Ülkelerin 2015 Yılı BKH Genel Başarı Düzeyine Göre Başarı düzeyleri ilgili hücrelerin renklendirilmesi suretiyle “ÇOK BAŞARILI”dan “BAŞARISIZ” a doğru belirlenmiştir. Tekrardan kaçınmak için Amaç 1-8 için sadece ülkelerin başarı ve sıralaması verilmiş başarı düzeyleri tek tek yazılmak yerine ilgili hücreler başarı düzeyini gösterecek şekilde renklendirilmiştir.

EK 10: Aritmetik Ortalamayla Hesaplanan BKH Genel Başarı Düzeyi Sonuçları, Ülkelerin Sıralaması ve Her Bir BKH Amaçları Çerçevesinde Başarı Düzeyleri

Ülkeler/ BKH Genel Başarı Düzeyi ve Değeri	ÜLKELERİN 2015 YILI BKH GENEL BAŞARI DÜZEYLERİ			AMAÇ 1 YOKSULLUK		AMAÇ 2 EĞİTİM		AMAÇ 3 CİNSİYET EŞİTLİĞİ		AMAÇ 4 ÇOCUK SAĞLIĞI		AMAÇ 5 ANNE SAĞLIĞI		AMAÇ 6 HIV/AIDS SALGIN HAST.		AMAÇ 7 ÇEVRE		AMAÇ 8 KÜRESEL İŞBİRLİĞİ	
	BAŞARI DÜZEYİ	DEĞER %	* SIRA	DEĞER %	SIRA	DEĞER %	SIRA	DEĞER %	SIRA	DEĞER %	SIRA	DEĞER %	SIRA	DEĞER %	SIRA	DEĞER %	SIRA	DEĞER %	SIRA
Afganistan	KISMEN BAŞARISIZ	67.21	165	84.49	85	92.95	104	49.86	174	66.44	150	61.19	143	69.04	113	54.41	185	59.32	104
Almanya	ÇOK BAŞARILI	85.23	10	82.33	106	98.69	24	89.00	14	80.40	97	86.19	17	78.70	53	86.93	50	79.61	8
Amerika B.D	BAŞARILI	78.79	66	85.68	73	97.00	56	77.61	54	68.10	143	64.56	124	80.57	45	84.00	63	72.81	26
Andorra	BAŞARILI	84.82	13	91.59	35	75.81	162	98.91	1	97.46	40	87.17	15	98.75	1	89.26	40	39.64	182
Angola	KISMEN BAŞARISIZ	66.65	167	96.51	8	72.07	170	67.67	112	63.43	162	64.25	125	57.40	163	63.01	161	48.85	162
Antigua ve Barb.	KISMEN BAŞARILI	77.57	76	89.48	49	90.60	115	71.99	90	88.73	79	83.01	30	41.06	185	85.96	55	69.76	46
Arjantin	BAŞARILI	78.69	67	70.26	174	97.36	46	86.62	24	76.95	110	64.56	123	77.95	57	85.64	56	70.15	44
Arnavutluk	BAŞARILI	78.52	71	81.91	111	95.97	66	70.48	98	95.85	51	77.46	49	67.25	124	84.54	60	54.70	133
Avustralya	BAŞARILI	84.84	12	86.20	68	98.61	27	81.23	40	74.40	126	76.35	52	90.72	13	93.34	23	77.88	11
Avusturya	BAŞARILI	83.79	22	79.28	130	97.34	49	87.92	18	83.49	90	93.38	5	69.95	103	83.97	64	74.99	20
Azerbaycan	KISMEN BAŞARILI	77.05	82	93.68	21	98.31	34	72.99	85	85.98	85	58.12	153	76.84	61	75.37	104	55.11	131
Bahamalar	KISMEN BAŞARILI	76.08	94	93.77	19	93.99	97	75.28	66	64.41	155	70.88	91	61.73	149	89.55	38	58.99	109
Bahreyn	BAŞARILI	77.98	74	77.72	147	98.52	30	54.58	158	90.98	68	73.85	68	79.05	52	82.62	68	66.51	62
Bangladeş	KISMEN BAŞARILI	74.25	114	91.57	36	80.00	153	54.41	160	98.67	29	64.72	120	71.77	96	77.77	90	55.12	130
Barbados	KISMEN BAŞARILI	74.01	119	71.33	172	98.42	32	77.55	55	52.36	183	77.43	50	68.27	117	74.28	109	72.39	31
Belarus	BAŞARILI	81.64	40	85.49	75	97.31	50	84.01	32	99.35	7	94.27	3	59.98	158	86.33	54	46.42	170
Belçika	BAŞARILI	83.36	27	81.12	118	98.56	29	90.71	12	89.21	77	72.73	79	61.91	147	93.48	22	79.13	9
Belize	KISMEN BAŞARISIZ	71.82	139	78.28	137	91.56	108	62.36	131	87.95	81	70.71	94	56.21	168	87.19	49	40.26	181
Benin	KISMEN BAŞARISIZ	69.18	149	91.35	39	76.29	160	46.03	182	73.80	131	61.25	142	75.02	72	52.00	187	77.68	12
Bhutan	KISMEN BAŞARILI	77.09	80	96.14	11	89.42	121	56.54	152	96.84	45	78.61	44	63.01	145	78.15	87	58.04	118
Birleşik Arap E.	KISMEN BAŞARILI	76.78	89	75.33	164	91.29	110	59.62	143	78.91	102	75.03	61	85.01	28	82.59	69	66.50	63
Birleşik Krallık	BAŞARILI	80.74	50	81.81	113	99.04	17	79.55	47	80.55	96	63.20	133	67.48	123	92.57	27	81.67	5
Bolivya	KISMEN BAŞARILI	77.16	79	63.13	181	92.13	107	74.55	74	93.86	60	71.38	90	76.85	60	72.92	118	72.46	29

Bosna Hersek	BAŞARILI	79.68	57	81.39	116	93.67	99	76.95	60	99.11	17	74.81	62	73.83	83	83.89	65	53.80	139
Botsvana	KISMEN BAŞARILI	72.55	130	82.76	102	96.56	61	64.93	125	53.97	181	67.84	111	89.78	16	61.83	167	62.73	86
Brezilya	BAŞARILI	81.38	44	92.35	29	91.37	109	70.25	100	99.67	5	76.21	54	80.57	44	77.46	93	63.15	83
Brunei Dar.	KISMEN BAŞARILI	74.54	111	76.93	153	99.31	12	88.50	15	66.65	149	72.04	85	65.30	132	69.07	137	58.52	114
Bulgaristan	BAŞARILI	82.22	34	87.50	58	98.84	20	82.39	37	76.29	113	70.69	95	89.95	15	86.46	52	65.60	68
Burkina Faso	KISMEN BAŞARISIZ	68.01	156	81.24	117	70.31	175	58.20	147	72.85	134	59.65	147	76.06	65	60.68	170	65.09	72
Burundi	KISMEN BAŞARISIZ	66.56	169	75.51	161	79.88	154	60.71	136	68.88	141	54.27	163	74.91	74	66.17	152	52.14	147
Cape Verde	BAŞARILI	80.34	54	94.27	16	94.54	89	74.95	72	96.07	50	71.46	89	74.70	77	65.55	156	71.16	37
Çek Cum.	BAŞARILI	83.76	24	74.64	165	99.30	13	77.05	59	99.33	9	94.16	4	79.61	51	91.93	31	54.05	137
Cezayir	KISMEN BAŞARILI	74.30	113	80.92	119	95.39	75	64.13	127	92.98	65	75.39	59	60.59	153	64.48	158	60.57	96
Chad	BAŞARISIZ	55.42	187	93.73	20	61.66	186	42.79	186	56.26	179	30.23	187	54.64	172	65.59	155	38.44	183
Cibuti	BAŞARISIZ	62.20	182	84.32	88	60.87	187	54.68	156	61.78	169	66.37	115	66.80	126	67.81	144	34.97	187
Çin	BAŞARILI	83.86	20	93.61	22	96.08	64	76.88	61	99.67	2	80.58	38	86.06	25	71.76	127	66.22	65
Danimarka	BAŞARILI	82.76	32	78.10	140	95.19	81	91.22	10	95.22	56	68.15	109	60.21	156	95.31	9	78.68	10
Dominik Cum.	KISMEN BAŞARILI	75.30	103	91.26	40	89.48	120	75.58	65	77.97	109	63.59	130	75.46	68	77.76	91	51.26	152
Dominika	KISMEN BAŞARISIZ	69.05	151	56.76	184	95.92	69	73.02	84	63.54	160	70.54	97	69.42	110	62.07	165	61.16	93
Ekvator	KISMEN BAŞARILI	76.73	90	85.35	76	99.11	16	87.05	21	87.62	82	70.85	92	63.96	141	60.67	171	59.19	107
Ekvator Ginesi	KISMEN BAŞARISIZ	67.48	159	93.24	24	76.69	159	47.48	179	60.24	171	73.79	69	50.26	179	81.78	72	56.38	124
El Salvador	BAŞARILI	79.69	56	87.33	60	95.06	84	73.03	83	97.78	39	68.58	107	72.88	89	78.57	83	64.31	74
Endonezya	KISMEN BAŞARILI	74.68	110	91.55	37	94.60	86	66.69	118	89.51	76	71.89	86	49.24	181	73.63	112	60.35	97
Eritre	KISMEN BAŞARISIZ	69.17	150	92.05	30	70.05	176	63.55	129	96.67	46	58.89	151	80.88	43	55.30	183	35.96	185
Ermenistan	KISMEN BAŞARILI	75.06	104	88.90	55	92.83	105	65.81	123	99.00	21	66.51	114	63.45	143	70.90	129	53.10	143
Estonya	BAŞARILI	81.51	43	68.95	175	97.34	48	80.36	42	98.00	37	95.87	1	55.79	169	88.15	44	67.60	56
Etiyopya	KISMEN BAŞARILI	72.12	137	86.95	62	69.46	177	73.35	81	88.89	78	51.10	174	72.50	92	64.06	160	70.63	41
Fas	BAŞARILI	78.03	72	82.21	109	88.64	124	57.08	149	94.74	57	74.71	63	68.04	120	87.71	46	71.12	38
Fiji	KISMEN BAŞARILI	73.49	122	90.03	46	92.56	106	58.32	146	63.55	159	62.23	136	65.23	134	92.39	28	63.60	78
Fildişi Sahilleri	BAŞARISIZ	60.28	185	55.92	185	65.11	183	46.56	180	61.90	166	51.55	170	75.17	71	60.71	169	65.31	69
Filipinler	KISMEN BAŞARILI	75.68	99	82.46	104	90.39	117	78.97	48	75.42	120	61.96	138	72.87	90	77.63	92	65.74	67
Filistin	KISMEN BAŞARILI	76.17	93	83.03	100	93.46	100	69.61	102	67.14	146	92.14	8	74.07	81	70.42	132	59.46	103
Finlandiya	ÇOK BAŞARILI	86.34	6	86.21	67	99.34	11	94.93	5	90.07	72	75.65	57	81.22	40	90.60	34	72.72	28
Fransa	ÇOK BAŞARILI	85.37	8	84.71	83	99.18	14	84.46	29	81.41	95	84.63	24	76.61	62	94.40	13	77.56	13
Gabon	KISMEN BAŞARISIZ	71.07	140	86.68	65	84.91	140	61.23	133	59.17	173	57.35	157	75.78	67	95.44	7	47.99	165

Gambiya	KISMEN BAŞARISIZ	70.31	142	96.44	9	72.45	169	49.66	175	78.48	103	52.09	168	56.88	164	82.96	66	73.54	23
Gana	KISMEN BAŞARILI	73.29	125	89.01	54	82.55	148	59.27	145	69.49	138	63.12	134	81.14	42	66.18	151	75.55	19
Gine	KISMEN BAŞARISIZ	66.09	171	92.00	31	74.23	165	46.35	181	76.72	111	50.95	175	59.78	159	77.84	89	50.85	155
Gine Bissau	BAŞARISIZ	63.33	178	92.90	25	76.16	161	47.81	178	60.89	170	44.10	183	52.53	177	73.44	113	58.80	111
Grenada	KISMEN BAŞARILI	73.44	123	55.19	186	79.71	155	87.41	19	68.99	140	75.37	60	86.51	24	78.28	86	56.06	127
Guatemala	KISMEN BAŞARISIZ	69.87	144	77.47	148	87.10	131	61.00	135	89.52	75	53.06	166	60.78	151	69.83	135	60.21	98
Güney Afrika	KISMEN BAŞARISIZ	69.93	143	77.29	150	86.99	132	91.60	9	65.63	152	63.63	129	47.19	182	73.01	117	54.10	136
Güney Kıbrıs	BAŞARILI	81.65	39	80.38	123	97.34	47	73.70	77	95.27	55	85.02	22	66.61	128	94.25	14	60.66	95
Güney Kore	BAŞARILI	81.55	42	90.73	43	98.39	33	70.17	101	79.02	101	70.66	96	91.43	11	82.76	67	69.27	49
Gürcistan	BAŞARILI	77.99	73	72.69	169	98.61	26	73.41	80	73.88	130	68.08	110	76.09	64	87.97	45	73.22	25
Guyana	KISMEN BAŞARISIZ	69.58	147	83.22	97	87.77	129	75.08	69	73.03	133	51.92	169	53.22	175	66.57	149	65.81	66
Haiti	KISMEN BAŞARISIZ	68.06	155	87.26	61	70.72	174	69.47	103	75.66	118	46.51	180	72.00	94	57.72	178	65.13	71
Hindistan	KISMEN BAŞARILI	72.53	131	88.34	56	88.62	125	50.91	171	78.44	105	77.54	48	71.15	100	74.04	110	51.20	153
Hırvatistan	BAŞARILI	78.99	63	68.45	176	94.27	92	79.63	46	98.50	32	64.68	121	97.53	2	88.48	42	40.38	180
Hollanda	BAŞARILI	84.73	14	75.60	160	98.45	31	91.89	8	82.62	92	72.17	83	83.66	33	93.63	20	79.83	7
Honduras	KISMEN BAŞARILI	75.93	96	86.84	63	91.13	111	73.65	78	93.19	64	63.44	131	74.52	78	59.51	174	65.19	70
Hong Kong	BAŞARILI	83.84	21	85.79	72	97.02	55	75.08	70	100.00	1	85.71	18	83.69	32	76.86	97	66.62	61
Irak	KISMEN BAŞARISIZ	65.03	173	75.93	159	75.36	163	53.44	165	56.77	178	64.62	122	68.58	116	77.42	94	48.10	163
İran İslam C.	BAŞARILI	78.97	64	83.79	92	99.99	2	45.87	183	99.33	15	94.34	2	77.05	59	80.79	76	50.58	157
İrlanda	ÇOK BAŞARILI	85.28	9	83.92	91	99.97	3	77.13	57	84.75	88	83.38	29	77.72	58	97.95	2	77.41	14
İspanya	BAŞARILI	84.38	17	85.55	74	99.67	9	90.53	13	90.96	69	57.25	158	86.88	23	95.35	8	68.84	52
İsrail	BAŞARILI	79.29	61	80.34	124	98.85	19	81.01	41	98.67	26	87.58	12	60.89	150	81.25	74	45.75	174
İsveç	ÇOK BAŞARILI	88.21	1	82.36	105	98.89	18	96.10	2	89.79	73	79.51	43	82.40	36	94.79	11	81.86	3
İsviçre	BAŞARILI	84.28	18	77.97	142	95.93	68	83.32	33	74.32	127	80.00	40	79.88	48	95.99	5	86.80	2
İtalya	ÇOK BAŞARILI	85.78	7	78.07	141	98.30	35	84.66	27	92.98	66	85.60	19	81.22	41	93.77	17	71.64	35
İzlanda	BAŞARILI	82.23	33	84.06	90	98.18	36	93.13	6	94.26	58	80.73	37	64.23	139	90.31	35	52.92	145
Jamaika	KISMEN BAŞARILI	72.42	133	78.48	135	93.09	103	73.50	79	74.44	125	61.61	140	78.14	55	72.45	122	47.68	168
Japonya	BAŞARILI	83.58	25	81.96	110	99.85	7	66.73	116	84.30	89	83.66	27	94.63	7	85.13	59	72.42	30
Kamboçya	BAŞARILI	80.79	49	94.00	17	85.76	137	72.82	87	97.16	43	81.06	35	75.44	69	68.11	143	71.94	33
Kamerun	KISMEN BAŞARISIZ	67.48	161	79.52	127	77.93	156	69.23	105	63.23	163	46.41	181	69.79	106	67.05	147	66.64	60

Kanada	BAŞARILI	81.28	45	80.23	125	100.00	1	82.86	35	69.05	139	64.78	119	83.48	34	93.25	24	76.56	17
Karadağ	BAŞARILI	79.18	62	81.63	115	93.24	101	74.95	71	96.67	48	68.44	108	90.49	14	78.90	82	49.10	161
Katar	BAŞARILI	82.79	30	96.63	7	97.63	43	66.66	119	98.00	38	91.01	9	76.17	63	72.16	125	64.08	77
Kazakistan	BAŞARILI	78.67	69	85.12	77	94.05	96	82.44	36	98.67	25	74.00	67	60.26	155	78.51	84	56.29	125
Kenya	KISMEN BAŞARISIZ	65.57	172	77.83	146	88.21	127	67.44	113	63.63	158	49.03	177	55.17	171	55.85	180	67.42	58
Kırgız Cum.	KISMEN BAŞARILI	75.88	97	89.55	48	95.50	73	77.06	58	98.92	22	69.77	100	46.74	183	70.88	130	58.64	112
Kiribati	KISMEN BAŞARILI	73.93	120	71.05	173	93.81	98	67.07	115	67.58	145	75.64	58	65.98	130	80.50	77	69.84	45
Kolombiya	KISMEN BAŞARILI	72.46	132	77.85	145	90.06	119	71.25	95	80.25	98	69.23	104	64.85	136	68.96	139	57.24	121
Komor Adaları	BAŞARISIZ	62.55	180	79.38	129	83.15	145	45.51	184	64.30	156	58.71	152	49.50	180	60.20	172	59.67	101
Kongo Cum.	KISMEN BAŞARISIZ	67.32	163	90.08	45	88.19	128	54.10	163	51.88	184	59.35	149	68.18	119	72.31	124	54.45	135
Kongo Dem. C.	BAŞARISIZ	62.53	181	78.78	133	67.10	182	50.19	173	52.74	182	57.53	156	69.03	114	65.99	154	58.88	110
Kosta Rika	KISMEN BAŞARILI	73.83	121	77.93	143	95.95	67	87.93	17	72.19	135	60.95	145	67.52	122	69.57	136	58.58	113
Küba	BAŞARILI	84.15	19	93.85	18	95.84	71	95.45	4	95.80	52	63.35	132	89.71	17	89.47	39	49.72	159
Kuveyt	KISMEN BAŞARILI	74.23	115	89.64	47	96.82	58	55.96	155	66.83	148	67.01	112	83.69	31	70.37	133	63.51	79
Lao PDR	KISMEN BAŞARILI	74.42	112	86.00	70	88.98	123	72.98	86	82.26	93	73.79	70	56.57	167	75.53	103	59.23	105
Lesotho	BAŞARISIZ	64.07	176	77.38	149	81.20	150	82.93	34	50.20	186	51.33	171	56.60	165	61.22	168	51.67	151
Letonya	BAŞARILI	81.69	38	81.64	114	94.79	85	81.76	39	89.53	74	73.44	75	69.84	105	95.54	6	66.98	59
Liberya	KISMEN BAŞARISIZ	66.58	168	77.86	144	64.54	184	53.63	164	92.07	67	47.18	178	69.86	104	68.32	142	59.22	106
Libya	KISMEN BAŞARILI	76.05	95	82.93	101	94.60	87	56.45	153	99.33	13	85.44	20	66.07	129	68.94	140	54.60	134
Liechtenstein	KISMEN BAŞARILI	77.04	83	83.17	98	84.92	139	70.77	97	99.08	18	87.17	14	72.72	91	72.41	123	46.05	171
Litvanya	ÇOK BAŞARILI	86.34	5	84.99	80	95.39	76	82.30	38	96.67	47	92.70	7	81.37	39	94.62	12	62.72	87
Lübnan	BAŞARILI	81.17	46	83.34	95	97.10	53	48.02	177	93.33	63	88.05	11	90.81	12	79.80	81	68.94	51
Lüksemburg	BAŞARILI	84.56	16	84.93	81	91.05	112	78.79	49	98.67	27	61.15	144	79.73	49	94.21	15	87.94	1
Macaristan	BAŞARILI	79.65	58	58.91	183	96.25	62	71.28	93	99.67	4	65.43	118	94.75	6	97.06	3	53.86	138
Madagaskar	KISMEN BAŞARISIZ	69.59	146	62.90	182	72.56	168	66.57	120	83.42	91	71.78	87	69.66	108	76.04	100	53.80	140
Makedonya	BAŞARILI	78.90	65	66.94	178	96.00	65	84.59	28	99.00	20	72.16	84	80.06	47	88.98	41	43.51	178
Malavi	KISMEN BAŞARILI	75.36	101	90.99	41	82.67	147	54.38	161	95.67	53	72.46	80	71.26	98	64.65	157	70.77	40
Maldivler	BAŞARILI	84.70	15	99.94	5	94.06	95	67.71	111	99.11	16	83.84	25	92.33	9	77.34	95	63.27	82
Malezya	KISMEN BAŞARILI	77.36	77	83.31	96	98.75	22	66.71	117	74.23	128	85.35	21	64.49	138	76.41	98	69.60	47
Mali	KISMEN BAŞARISIZ	69.03	152	83.38	94	68.15	180	59.39	144	67.09	147	51.13	173	64.13	140	77.25	96	81.70	4
Malta	KISMEN BAŞARILI	77.75	75	78.24	139	94.13	94	68.76	106	70.12	137	75.69	56	74.13	79	88.19	43	72.75	27

Mauritius	KISMEN BAŞARILI	72.85	128	75.95	158	94.37	91	71.26	94	66.42	151	61.81	139	67.81	121	82.29	70	62.89	85
Meksika	BAŞARILI	80.73	52	76.63	155	97.91	41	84.23	31	98.53	31	69.73	101	78.00	56	89.76	36	51.05	154
Mikronezya	KISMEN BAŞARILI	76.61	91	100.00	2	95.13	82	60.41	139	63.51	161	78.61	45	87.41	22	74.89	107	52.94	144
Mısır Arap Cum.	BAŞARILI	78.68	68	84.56	84	94.39	90	44.61	185	97.43	41	83.39	28	73.52	85	80.34	79	71.19	36
Moğolistan	BAŞARILI	82.21	35	84.12	89	96.09	63	76.16	63	99.67	3	73.77	71	83.23	35	75.10	105	69.54	48
Moldova	KISMEN BAŞARILI	74.95	106	79.22	131	94.55	88	79.87	44	74.64	123	65.51	117	44.95	184	100.00	1	60.84	94
Moritanya	KISMEN BAŞARISIZ	67.48	160	97.57	6	77.90	157	65.97	122	61.87	168	51.29	172	55.66	170	53.65	186	75.93	18
Mozambik	KISMEN BAŞARISIZ	68.38	153	90.89	42	71.49	171	66.07	121	94.00	59	57.82	154	52.07	178	55.56	181	59.17	108
Myanmar	KISMEN BAŞARILI	75.32	102	96.15	10	86.27	136	63.84	128	76.01	116	74.09	65	63.10	144	75.07	106	68.04	54
Namibya	KISMEN BAŞARILI	72.35	134	89.36	51	87.41	130	78.54	50	76.17	114	62.45	135	65.29	133	66.07	153	53.47	141
Nepal	KISMEN BAŞARILI	74.07	118	92.49	28	77.55	158	60.69	137	95.56	54	62.02	137	73.93	82	73.77	111	56.55	123
Nijer	KISMEN BAŞARISIZ	67.76	157	82.27	108	70.99	173	60.35	140	86.19	84	40.06	186	72.44	93	62.10	163	67.71	55
Nijerya	BAŞARISIZ	61.31	184	76.85	154	73.26	167	50.22	172	59.03	174	44.13	182	70.62	101	60.18	173	56.19	126
Nikaragua	KISMEN BAŞARILI	77.06	81	90.70	44	80.10	152	84.68	26	96.54	49	73.26	76	56.58	166	76.32	99	58.27	116
Norveç	ÇOK BAŞARILI	87.34	2	80.61	120	99.88	6	92.57	7	98.43	35	78.04	47	79.73	50	92.17	29	77.27	15
Orta Afrika C.	BAŞARISIZ	61.32	183	89.47	50	61.94	185	59.73	142	47.88	187	43.80	184	81.61	37	62.09	164	44.05	175
Özbekistan	KISMEN BAŞARILI	76.53	92	78.44	136	96.70	59	71.11	96	78.00	108	80.89	36	73.76	84	87.33	48	45.99	173
Pakistan	BAŞARISIZ	62.62	179	80.46	122	68.88	179	51.91	168	65.30	153	57.60	155	81.50	38	57.18	179	38.17	184
Palau	BAŞARILI	83.16	29	100.00	1	95.49	74	90.95	11	73.05	132	74.32	64	87.46	21	93.53	21	50.44	158
Panama	KISMEN BAŞARILI	74.16	117	94.81	14	96.85	57	68.45	107	74.53	124	63.64	128	71.26	99	71.79	126	51.98	149
Papua Yeni Gine	BAŞARISIZ	64.11	175	91.46	38	69.44	178	54.63	157	57.92	175	50.02	176	59.32	160	70.13	134	59.93	99
Paraguay	KISMEN BAŞARISIZ	67.41	162	44.12	187	86.67	134	71.53	92	80.18	100	69.23	105	54.59	173	85.21	57	47.72	167
Peru	BAŞARILI	81.97	36	89.05	53	90.93	113	73.07	82	98.05	36	87.19	13	78.34	54	87.44	47	51.71	150
Polonya	ÇOK BAŞARILI	87.18	3	87.49	59	99.88	5	80.16	43	99.33	8	89.01	10	95.79	3	93.75	18	52.05	148
Portekiz	BAŞARILI	84.95	11	85.03	79	99.51	10	85.80	25	99.00	19	78.10	46	69.74	107	91.90	32	70.54	42
Romanya	BAŞARILI	80.62	53	72.17	170	95.33	77	72.74	88	97.33	42	81.90	32	93.31	8	84.39	61	47.84	166
Ruanda	BAŞARILI	79.45	60	80.47	121	74.33	164	86.85	22	98.46	33	73.21	77	71.97	95	73.14	116	77.15	16
Rusya Fed.	BAŞARILI	78.63	70	73.31	168	98.59	28	75.11	68	99.33	10	77.12	51	74.73	76	89.66	37	41.21	179
Saint Kitts	BAŞARILI	81.60	41	91.87	34	83.54	142	63.23	130	98.78	24	83.70	26	75.25	70	75.87	102	80.55	6

Saint Lucia	KISMEN BAŞARISIZ	69.64	145	71.36	171	86.91	133	76.21	62	61.91	165	72.19	82	65.46	131	66.36	150	56.68	122
Saint Vinc.	KISMEN BAŞARISIZ	70.67	141	100.00	4	90.43	116	67.97	110	54.44	180	70.23	98	53.78	174	72.77	120	55.71	129
Samoa	KISMEN BAŞARILI	75.02	105	100.00	3	85.07	138	61.42	132	64.77	154	69.33	103	71.62	97	80.40	78	67.53	57
Sao Tome.	KISMEN BAŞARILI	76.84	87	89.13	52	89.39	122	70.32	99	76.60	112	65.53	116	68.72	115	81.07	75	73.95	21
Senegal	KISMEN BAŞARISIZ	67.22	164	78.24	138	71.45	172	67.10	114	80.20	99	53.08	165	53.07	176	64.31	159	70.32	43
Sejšeller	KISMEN BAŞARILI	74.18	116	83.65	93	95.06	83	95.54	3	62.81	164	55.55	161	64.61	137	77.95	88	58.24	117
Sierra Leone	BAŞARISIZ	59.77	186	86.37	66	67.56	181	50.92	170	59.54	172	52.43	167	36.52	187	68.96	138	55.82	128
Şili	KISMEN BAŞARILI	75.69	98	92.75	27	95.30	80	68.38	108	75.86	117	73.56	74	66.61	127	62.00	166	71.04	39
Singapur	ÇOK BAŞARILI	86.77	4	91.95	33	99.94	4	78.53	51	87.36	83	83.01	31	91.67	10	92.65	26	69.05	50
Sırbistan	BAŞARILI	81.12	47	76.39	156	97.20	51	87.40	20	97.10	44	73.68	73	87.83	20	81.27	73	48.06	164
Slovak Cum.	BAŞARILI	83.76	23	77.11	152	97.60	44	78.18	52	93.82	61	79.96	41	95.00	4	95.13	10	53.29	142
Slovenya	BAŞARILI	83.50	26	66.02	179	98.00	37	86.70	23	98.57	30	72.76	78	89.68	18	92.07	30	64.18	76
Solomon Ad.	KISMEN BAŞARILI	72.60	129	95.00	13	86.53	135	56.00	154	57.40	176	64.18	126	72.94	88	86.44	53	62.30	90
Sri Lanka	KISMEN BAŞARILI	76.95	85	85.85	71	95.33	78	57.82	148	88.08	80	86.35	16	73.03	87	78.47	85	50.66	156
Sudan	BAŞARISIZ	63.33	177	82.73	103	82.10	149	61.12	134	67.73	144	42.46	185	60.40	154	57.85	177	52.26	146
Surinam	KISMEN BAŞARILI	76.96	84	94.79	15	95.31	79	65.52	124	85.32	86	56.35	159	67.11	125	91.41	33	59.84	100
Suriye Arap C.	KISMEN BAŞARILI	73.30	124	74.51	166	95.90	70	51.19	169	81.50	94	80.44	39	69.15	112	75.97	101	57.77	120
Suudi Arabistan	BAŞARILI	79.53	59	84.47	86	96.67	60	54.47	159	99.33	14	79.86	42	75.02	73	82.15	71	64.30	75
Svaziland	KISMEN BAŞARISIZ	67.59	158	84.43	87	83.47	143	52.80	166	56.81	177	70.72	93	60.16	157	72.91	119	59.46	102
Tacikistan	KISMEN BAŞARISIZ	66.77	166	75.34	163	98.70	23	60.52	138	74.79	122	59.24	150	37.78	186	84.19	62	43.63	177
Tanzanya	KISMEN BAŞARILI	72.31	135	76.33	157	88.48	126	76.03	64	98.90	23	55.87	160	69.60	109	58.20	176	55.05	132
Tayland	KISMEN BAŞARILI	76.93	86	93.43	23	90.35	118	74.68	73	99.33	11	63.92	127	68.27	118	67.52	146	57.99	119
Timor-Leste	KISMEN BAŞARILI	74.82	108	77.23	151	83.16	144	79.69	45	90.52	70	71.52	88	69.20	111	80.25	80	47.03	169
Togo	KISMEN BAŞARISIZ	68.09	154	85.04	78	80.49	151	64.31	126	61.90	167	54.74	162	64.95	135	59.32	175	73.94	22
Tonga	KISMEN BAŞARILI	76.82	88	79.52	128	97.08	54	59.95	141	76.11	115	59.36	148	95.00	5	85.16	58	62.36	89
Trinidad ve Tob.	KISMEN BAŞARILI	75.39	100	86.76	64	97.17	52	84.35	30	68.35	142	68.66	106	61.82	148	72.55	121	63.44	80
Tunus	BAŞARILI	80.73	51	79.14	132	97.99	39	69.43	104	98.67	28	84.64	23	60.75	152	93.04	25	62.19	91
Türkiye	KISMEN BAŞARILI	77.34	78	75.44	162	97.93	40	56.71	150	99.33	12	81.38	34	85.10	26	73.17	115	49.70	160

Türkmenistan	KISMEN BAŞARILI	74.73	109	87.99	57	99.84	8	75.13	67	74.00	129	69.46	102	76.01	66	71.46	128	43.97	176
Uganda	KISMEN BAŞARILI	73.05	127	81.86	112	74.21	166	71.68	91	93.69	62	60.36	146	61.94	146	68.88	141	71.77	34
Ukrayna	KISMEN BAŞARILI	74.89	107	82.33	107	97.83	42	72.49	89	74.80	121	75.93	55	63.73	142	96.06	4	35.95	186
Umman	BAŞARILI	81.06	48	92.77	26	98.83	21	48.93	176	99.67	6	93.25	6	85.03	27	66.59	148	63.44	81
Ürdün	KISMEN BAŞARILI	72.17	136	84.79	82	93.20	102	52.44	167	78.41	106	74.09	66	74.89	75	54.81	184	64.75	73
Uruguay	BAŞARILI	81.70	37	80.04	126	98.62	25	74.21	75	98.44	34	72.32	81	74.10	80	94.15	16	61.70	92
Vanuatu	KISMEN BAŞARISIZ	71.93	138	91.97	32	90.89	114	56.62	151	64.06	157	66.63	113	84.92	29	74.31	108	46.02	172
Venezuela	KISMEN BAŞARILI	73.08	126	86.14	69	95.67	72	74.14	76	75.43	119	61.31	141	58.00	162	67.58	145	66.37	64
Vietnam	BAŞARILI	80.33	55	95.40	12	97.44	45	78.02	53	78.45	104	81.68	33	70.03	102	73.30	114	68.33	53
Yemen Cum.	KISMEN BAŞARISIZ	69.23	148	73.96	167	84.70	141	36.33	187	71.74	136	73.69	72	80.15	46	70.85	131	62.43	88
Yeni Zelanda	BAŞARILI	82.79	31	78.66	134	99.14	15	88.13	16	78.02	107	69.92	99	88.19	19	86.79	51	73.48	24
Yunanistan	BAŞARILI	83.29	28	83.12	99	97.99	38	77.33	56	90.39	71	76.33	53	84.45	30	93.70	19	63.01	84
Zambiya	KISMEN BAŞARISIZ	66.39	170	67.88	177	82.69	146	54.31	162	85.15	87	46.69	179	73.14	86	62.85	162	58.40	115
Zimbabve	BAŞARISIZ	64.65	174	63.28	180	94.24	93	68.15	109	51.32	185	53.45	164	59.11	161	55.51	182	72.14	32

BÖLGE VE GELİR GRUPLARI

Ağır Borçlu Yoks. Ü.(HIPC)	KISMEN BAŞARISIZ	67.44	XXVII	82.68	XVII	70.23	XXIX	61.39	XX	72.42	XXIII	51.92	XXVII	68.63	XX	67.79	XXVIII	64.42	IIX
Alt Orta Gelirli Ülkeler	KISMEN BAŞARISIZ	70.58	XXI	88.85	VI	82.33	XXII	57.02	XXV	71.28	XXIV	66.01	XVII	65.61	XXV	77.40	XVIII	56.17	XXV
Arap Ülkeleri	KISMEN BAŞARISIZ	69.86	XXIII	78.79	XXVIII	89.00	XVIII	54.16	XXVI	77.68	XVI	63.55	XX	62.62	XXIX	71.92	XXIV	61.13	XIV
Avrupa Birliği	ÇOK BAŞARILI	85.91	II	81.83	XXI	97.10	III	84.48	II	97.24	IX	75.96	IV	79.62	VI	96.74	I	74.31	III
Avrupa Orta Asya (GOÜ)	BAŞARILI	78.42	XIII	85.18	XIV	96.98	IV	70.68	XIII	93.76	X	71.36	X	73.40	XIV	87.37	VII	48.62	XXIX
Avrupa Orta Asya (TÜ)	BAŞARILI	82.49	IV	81.84	XX	97.19	II	79.44	IV	98.40	V	72.94	IX	74.26	XIII	92.57	IV	63.27	X
Diğer Küçük Devletler	KISMEN BAŞARISIZ	69.12	XXV	84.30	XV	79.79	XXIV	66.80	XVI	62.90	XXVIII	61.12	XXIII	67.34	XXII	73.24	XX	57.44	XXIV
Doğu Asya ve Pasifik (GOÜ)	BAŞARILI	81.82	VI	91.20	I	95.14	IX	74.89	X	98.84	IV	73.82	IIX	81.28	IV	72.83	XXII	66.52	VII
Doğu Asya ve Pasifik (TÜ)	BAŞARILI	81.24	VII	91.11	II	94.86	X	74.06	XII	98.88	III	74.11	VII	83.97	I	72.45	XXIII	60.48	XV
Düşük Gelirli Ülkeler	KISMEN BAŞARISIZ	69.57	XXIV	86.64	XI	74.94	XXV	63.68	XIX	76.29	XVIII	55.44	XXV	66.56	XXIII	72.89	XXI	60.15	XVII
Düşük ve Orta Gelirli Ülkeler	KISMEN BAŞARILI	72.79	XVIII	89.51	V	84.91	XXI	66.69	XVII	74.17	XXII	63.48	XXI	69.15	XIX	76.44	XIX	57.99	XX

En Az Gelişmiş Ülkeler:	KISMEN BAŞARISIZ	68.24	XXVI	86.60	XII	73.80	XXVI	60.52	XXIII	74.52	XXI	53.93	XXVI	66.06	XXIV	66.64	XXIX	63.88	IX
Euro Bölgesi	ÇOK BAŞARILI	85.98	I	83.32	XVI	98.73	I	86.92	I	87.78	XIV	77.83	III	79.02	VII	96.24	II	77.99	I
Güney Asya	KISMEN BAŞARISIZ	70.82	XX	88.79	VII	80.33	XXIII	53.10	XXVII	78.72	XV	74.78	VI	71.13	XVI	69.92	XXV	49.76	XXVIII
Kuzey Amerika	BAŞARILI	78.51	XII	81.31	XXII	96.31	VII	78.17	VI	67.67	XXVII	63.32	XXII	80.85	V	86.43	IIX	74.02	IV
Latin A. Karayip(GOÜ)	BAŞARILI	79.32	XI	87.05	X	91.73	XV	74.26	XI	97.67	VI	68.85	XIV	75.88	X	80.36	XIII	58.80	XIX
Latin A. Karayip (TÜ)	BAŞARILI	79.41	X	87.18	IX	91.37	XVI	75.66	IIX	97.60	IIX	69.02	XIII	75.55	XII	79.99	XIV	58.91	XVIII
OECD Üyeleri	BAŞARILI	82.70	III	79.82	XXIII	92.88	XIII	79.13	V	97.64	VII	67.89	XV	81.29	III	91.04	V	71.89	VI
Orta Gelirli Ülkeler	KISMEN BAŞARILI	74.08	XVII	89.51	IV	87.28	XX	66.62	XXVIII	76.26	XIX	66.38	XVI	70.17	XVII	78.78	XV	57.64	XXI
Ortadoğu K. Afrika (GOÜ)	KISMEN BAŞARILI	77.31	XV	79.21	XXVII	93.57	XII	52.55	XXVIII	91.63	XII	79.22	I	78.65	IIX	83.25	IX	60.43	XVI
Ortadoğu ve K.Afrika (TÜ)	KISMEN BAŞARILI	76.48	XVI	78.19	XXIX	92.83	XIV	51.47	XXIX	92.57	XI	79.03	II	73.37	XV	82.74	XI	61.60	XI
Pasifik Küçük Ada Ülkeleri	KISMEN BAŞARISIZ	70.25	XXII	88.34	IIX	89.87	XVII	57.51	XXIV	61.69	XXIX	59.99	XXIV	62.88	XXVIII	80.40	XII	61.32	XII
Sahra-Altı Afrika (GOÜ)	KISMEN BAŞARISIZ	65.39	XXIX	79.59	XXVI	72.16	XXVIII	60.86	XXI	69.58	XXVI	50.76	XXIX	64.00	XXVI	68.54	XXVII	57.64	XXII
Sahra-Altı Afrika (TÜ)	KISMEN BAŞARISIZ	65.40	XXVIII	79.61	XXV	72.16	XXVII	60.85	XXII	69.65	XXV	50.77	XXVIII	63.98	XXVII	68.57	XXVI	57.63	XXIII
Üst Orta Gelirli Ülkeler	BAŞARILI	80.65	IX	89.77	III	94.61	XI	74.92	IX	99.33	I	71.05	XI	75.73	XI	78.47	XVI	61.28	XIII
Yüksek Gelir: nonOECD	KISMEN BAŞARILI	77.65	XIV	79.79	XXIV	95.85	IIX	66.89	XV	99.08	II	75.53	V	70.10	XVIII	82.98	X	50.97	XXVII
Yüksek Gelir: OECD	BAŞARILI	81.03	IIX	82.25	XVIII	96.83	V	79.89	III	77.33	XVII	63.98	XIX	82.46	II	90.04	VI	75.47	II
Yüksek Gelirli Ülkeler	BAŞARILI	81.91	V	81.92	XIX	96.75	VI	77.42	VII	88.33	XIII	69.18	XII	76.14	IX	93.44	III	72.13	V
Dünya	KISMEN BAŞARILI	72.74	XIX	85.28	XIII	87.53	XIX	68.39	XIV	75.01	XX	64.57	XVIII	68.08	XXI	78.10	XVII	54.93	XXVI

* Ülkelerin 2015 Yılı BKH Genel Başarı Düzeyine Göre Sıralamasını göstermektedir. 187 ülke kendi arasında sıralanırken, Dünya ile birlikte 29 Bölge-Gelir Grubu ise Roma Rakamları ile kendi arasında sıralanmıştır. Ülkelerin 2015 Yılı BKH Genel Başarı Düzeyine Göre Başarı düzeyleri ilgili hücrelerin renklendirilmesi suretiyle “ÇOK BAŞARILI”dan “BAŞARISIZ” a doğru belirlenmiştir. Tekrardan kaçınmak için Amaç 1-8 için sadece ülkelerin başarı ve sıralaması verilmiş başarı düzeyleri tek tek yazılmak yerine ilgili hücreler başarı düzeyini gösterecek şekilde renklendirilmiştir.

EK 11: Geometrik Ortalamayla Hesaplanan BKH Genel Başarı Düzeyi Sonuçları, Ülkelerin Sıralaması ve Her Bir BKH Amaçları Çerçevesinde Başarı Düzeyleri

Ülkeler/ BKH Genel Başarı Düzey ve Değeri	ÜLKELERİN 2015 YILI BKH GENEL BAŞARI DÜZEYLERİ			AMAÇ 1 YOKSULLUK		AMAÇ 2 EĞİTİM		AMAÇ 3 CİNSİYET EŞİTLİĞİ		AMAÇ 4 ÇOCUK SAĞLIĞI		AMAÇ 5 ANNE SAĞLIĞI		AMAÇ 6 HIV/AIDS SALGIN HAST.		AMAÇ 7 ÇEVRE		AMAÇ 8 KÜRESEL İŞBİRLİĞİ	
	BAŞARI DÜZEYİ	DEĞER %	* SIRA	DEĞER %	SIRA	DEĞER %	SIRA	DEĞER %	SIRA	DEĞER %	SIRA	DEĞER %	SIRA	DEĞER %	SIRA	DEĞER %	SIRA	DEĞER %	SIRA
Afganistan	KISMEN BAŞARISIZ	59.90	150	84.43	69	92.95	102	46.70	152	66.19	147	55.98	128	62.78	105	49.28	177	39.44	98
Almanya	ÇOK BAŞARILI	79.56	5	79.38	111	98.68	24	88.22	14	79.59	98	83.68	17	73.07	60	85.72	45	55.66	32
Amerika B.D	KISMEN BAŞARILI	70.30	59	84.15	72	96.99	56	70.30	67	66.19	146	50.90	148	75.37	48	81.92	60	49.96	54
Andorra	KISMEN BAŞARILI	67.19	86	90.25	36	75.22	161	98.90	1	97.44	40	85.58	13	98.72	1	87.06	41	8.63	187
Angola	KISMEN BAŞARISIZ	57.68	166	96.32	7	71.14	168	66.44	83	59.53	166	56.25	125	52.71	149	59.49	154	25.62	166
Antigua ve Barb.	KISMEN BAŞARILI	65.12	105	87.24	50	90.11	117	58.41	114	88.41	78	77.72	29	31.26	185	81.99	59	39.98	95
Arjantin	KISMEN BAŞARILI	69.75	62	67.18	171	97.34	46	86.04	21	76.16	110	53.30	136	74.56	52	84.17	52	39.09	100
Arnavutluk	KISMEN BAŞARILI	71.10	55	79.86	106	95.84	69	64.86	90	95.80	51	73.11	43	60.09	118	82.44	58	37.91	104
Avustralya	ÇOK BAŞARILI	78.96	7	84.56	67	98.60	26	78.14	39	73.20	127	70.65	60	89.04	15	92.80	18	54.24	39
Avusturya	ÇOK BAŞARILI	77.43	13	77.50	125	97.33	48	86.50	18	83.31	90	93.10	3	60.11	117	81.90	61	51.84	49
Azerbaycan	KISMEN BAŞARILI	68.12	72	93.05	20	98.29	34	65.35	88	84.66	87	48.66	157	73.91	56	72.87	95	34.96	123
Bahamalar	KISMEN BAŞARISIZ	63.10	124	92.91	21	93.67	97	64.03	92	61.39	158	63.48	97	56.09	135	87.78	36	23.52	172
Bahreyn	KISMEN BAŞARILI	69.59	64	72.80	155	98.51	30	44.62	156	90.81	69	66.48	78	77.78	42	79.48	67	46.03	68
Bangladeş	KISMEN BAŞARILI	67.38	84	89.90	40	79.64	152	48.99	144	98.65	29	60.76	112	66.00	87	74.70	86	41.01	90
Barbados	KISMEN BAŞARISIZ	63.89	113	67.03	172	98.41	32	69.21	68	46.81	185	71.63	54	61.60	110	72.53	97	40.60	92
Belarus	KISMEN BAŞARILI	69.19	66	83.41	77	97.27	50	80.70	33	99.34	7	92.82	4	51.48	154	85.57	46	19.76	179
Belçika	BAŞARILI	76.29	19	79.25	112	98.56	29	90.07	12	89.06	76	66.17	80	53.64	144	92.38	21	55.87	31
Belize	KISMEN BAŞARISIZ	62.15	132	75.93	139	91.42	108	36.91	177	87.66	80	68.19	75	52.11	153	86.21	43	32.35	134
Benin	KISMEN BAŞARISIZ	61.43	138	90.52	35	75.04	162	38.96	173	73.70	122	53.34	135	72.19	63	46.61	180	57.95	23
Bhutan	KISMEN BAŞARILI	68.06	74	95.70	11	88.91	121	42.31	164	96.81	45	75.69	35	54.92	138	73.85	90	43.06	78
Birleşik Arap E.	KISMEN BAŞARILI	65.75	99	68.13	169	91.12	110	53.54	128	78.23	101	71.97	52	83.63	26	78.92	69	28.27	153
Birleşik Krallık	BAŞARILI	72.14	45	78.56	119	99.04	17	74.98	49	79.90	96	51.27	146	58.77	128	91.56	26	57.01	29

Bolivya	KISMEN BAŞARILI	70.56	58	47.70	186	91.95	107	71.92	59	93.59	61	68.34	73	66.39	83	68.29	117	67.16	4
Bosna Hersek	BAŞARILI	73.82	34	79.03	115	93.25	100	72.23	58	99.10	17	68.99	69	69.36	74	75.34	85	46.37	64
Botsvana	KISMEN BAŞARISIZ	62.93	126	80.81	99	96.54	61	50.04	139	47.68	184	62.59	103	88.34	18	56.82	163	42.03	86
Brezilya	KISMEN BAŞARILI	71.21	54	90.86	33	91.16	109	54.40	127	99.67	5	71.57	55	79.24	37	72.39	98	35.85	120
Brunei Dar.	KISMEN BAŞARISIZ	64.05	111	73.95	149	99.31	12	87.75	15	63.12	155	64.78	90	63.19	104	68.18	119	24.95	168
Bulgaristan	BAŞARILI	74.26	31	86.35	55	98.83	20	78.40	37	75.27	116	65.97	81	89.44	13	84.42	51	36.86	114
Burkina Faso	KISMEN BAŞARISIZ	61.93	134	79.09	114	70.00	172	53.48	129	71.97	133	50.19	152	68.47	78	58.26	160	50.74	52
Burundi	KISMEN BAŞARISIZ	58.14	164	72.78	157	77.33	157	57.58	118	66.93	143	48.67	156	66.23	85	63.55	135	29.39	147
Cape Verde	BAŞARILI	75.63	22	93.88	16	94.47	87	70.31	66	96.01	50	62.18	106	70.48	68	59.95	152	68.06	3
Çek Cum.	BAŞARILI	73.76	35	70.29	163	99.30	13	71.11	62	99.33	9	92.45	5	75.36	49	91.45	27	27.89	154
Cezayir	KISMEN BAŞARISIZ	63.36	119	77.40	128	95.35	75	57.66	116	92.96	64	72.00	51	46.71	167	60.35	149	32.34	135
Chad	BAŞARISIZ	46.94	187	93.21	19	60.96	186	40.70	170	55.11	177	27.16	187	48.47	163	59.34	155	23.68	171
Cibuti	BAŞARISIZ	54.53	175	78.13	122	60.86	187	49.18	143	60.52	163	60.21	113	59.22	124	60.91	145	25.45	167
Çin	BAŞARILI	74.81	27	90.94	31	96.01	64	73.21	55	99.67	2	72.32	48	82.23	30	68.42	116	37.85	105
Danimarka	BAŞARILI	75.52	24	76.37	134	95.19	81	90.72	10	95.20	55	59.21	116	54.15	141	95.04	7	55.31	34
Dominik Cum.	KISMEN BAŞARILI	66.83	88	90.10	38	89.28	120	70.77	63	77.92	103	55.50	129	57.95	129	76.54	80	36.44	116
Dominika	KISMEN BAŞARISIZ	63.21	122	56.52	181	95.83	70	61.73	102	59.16	169	64.79	89	65.63	91	59.01	157	51.35	51
Ekvator	KISMEN BAŞARILI	68.30	70	81.87	89	99.11	16	86.56	17	87.44	81	65.12	88	56.25	133	56.56	165	37.23	109
Ekvator Ginesi	KISMEN BAŞARISIZ	57.96	165	92.42	24	75.27	160	41.77	166	59.83	165	65.74	85	40.55	176	78.32	72	35.10	122
El Salvador	BAŞARILI	73.57	36	84.96	62	95.01	83	70.72	65	97.73	39	63.53	95	62.01	109	75.47	84	51.75	50
Endonezya	KISMEN BAŞARISIZ	62.35	130	90.21	37	94.53	86	62.15	100	89.06	77	63.06	100	33.88	182	67.27	124	33.68	131
Eritre	KISMEN BAŞARISIZ	57.28	168	90.88	32	66.86	181	61.42	104	96.58	46	50.90	149	74.90	51	50.49	176	16.70	181
Ermenistan	KISMEN BAŞARILI	66.43	90	84.80	65	92.75	105	54.62	126	98.99	21	58.65	118	59.06	125	69.32	113	37.15	110
Estonya	KISMEN BAŞARILI	69.49	65	63.87	176	97.33	47	74.52	52	97.96	37	95.75	1	49.75	159	87.24	40	28.82	150
Etiyopya	KISMEN BAŞARISIZ	60.85	142	85.25	60	67.00	180	71.24	61	87.36	82	40.44	181	47.08	165	61.17	142	45.39	73
Fas	KISMEN BAŞARILI	71.01	56	80.53	102	88.46	123	52.45	134	94.62	57	71.90	53	45.56	169	83.48	54	66.85	5
Fiji	KISMEN BAŞARILI	66.13	95	89.23	42	92.49	106	48.45	146	59.23	168	54.42	132	59.01	127	91.28	28	52.69	44
Fildişi Sahilleri	BAŞARISIZ	53.42	180	51.48	185	65.02	183	41.27	168	59.94	164	45.82	171	67.21	80	56.60	164	45.98	69
Filipinler	KISMEN BAŞARILI	65.97	98	81.17	96	89.99	118	76.60	42	74.52	120	58.35	119	53.23	147	73.87	89	37.51	108

Filistin	KISMEN BAŞARILI	71.68	49	77.48	126	93.32	99	62.83	96	67.10	141	90.72	8	69.29	75	66.12	129	54.99	36
Finlandiya	ÇOK BAŞARILI	79.67	4	84.90	63	99.34	11	94.66	5	89.93	71	69.28	64	78.23	41	86.26	42	48.38	59
Fransa	ÇOK BAŞARILI	79.92	3	82.84	82	99.17	14	81.22	31	81.23	94	81.55	23	74.09	55	93.39	15	54.40	37
Gabon	KISMEN BAŞARISIZ	62.64	128	84.45	68	83.69	141	56.52	122	58.83	171	51.86	139	70.58	67	94.56	9	29.15	149
Gambiya	KISMEN BAŞARISIZ	63.22	121	96.16	8	72.38	166	37.48	176	76.77	108	46.00	170	52.40	152	80.75	63	65.42	10
Gana	KISMEN BAŞARILI	67.82	78	86.01	58	82.31	146	50.63	137	68.77	137	58.84	117	75.25	50	61.79	139	66.41	7
Gine	KISMEN BAŞARISIZ	58.43	161	91.14	28	73.87	164	44.25	157	75.39	115	48.00	159	53.35	146	73.97	88	31.93	137
Gine Bissau	BAŞARISIZ	55.21	173	91.42	27	75.71	159	42.29	165	60.61	162	39.62	183	48.95	162	67.89	121	36.96	113
Grenada	KISMEN BAŞARILI	68.08	73	54.49	184	79.71	151	86.04	20	67.15	140	70.32	61	84.77	24	73.67	91	41.88	88
Guatemala	KISMEN BAŞARISIZ	59.65	153	70.09	166	87.01	131	53.33	130	89.40	74	49.90	153	39.96	178	67.90	120	40.70	91
Güney Afrika	KISMEN BAŞARISIZ	60.55	145	74.73	146	86.50	133	91.42	8	64.39	149	55.27	130	41.54	175	70.42	105	29.37	148
Güney Kıbrıs	KISMEN BAŞARILI	70.85	57	77.91	124	97.32	49	59.75	111	95.02	56	82.43	20	60.54	114	93.77	13	31.53	140
Güney Kore	BAŞARILI	73.37	38	88.37	47	98.38	33	63.03	95	77.84	104	63.33	98	90.77	10	80.02	66	42.81	80
Gürcistan	KISMEN BAŞARILI	71.41	52	66.14	175	98.60	27	61.35	105	72.87	129	57.55	121	69.17	76	87.55	37	66.54	6
Guyana	KISMEN BAŞARISIZ	59.55	155	82.10	88	87.46	129	73.19	56	70.90	135	39.95	182	46.63	168	36.18	184	62.94	11
Haiti	KISMEN BAŞARISIZ	59.71	152	86.70	52	69.43	173	43.80	158	73.68	123	42.45	176	69.42	73	56.21	166	50.21	53
Hindistan	KISMEN BAŞARISIZ	63.32	120	86.88	51	88.35	125	43.15	160	78.28	100	72.14	50	65.71	89	69.88	108	30.09	144
Hırvatistan	KISMEN BAŞARISIZ	62.06	133	66.17	174	93.94	95	75.75	45	98.48	32	46.70	166	97.43	2	85.43	49	12.21	182
Hollanda	ÇOK BAŞARILI	78.35	9	72.02	159	98.44	31	91.28	9	82.10	92	63.59	93	80.81	34	92.51	19	56.24	30
Honduras	KISMEN BAŞARILI	67.39	83	84.33	71	90.64	113	68.37	70	93.12	63	56.78	122	52.80	148	48.58	179	60.05	20
Hong Kong	BAŞARILI	72.11	46	83.22	80	97.00	55	63.20	93	100.00	1	82.20	21	82.33	29	74.04	87	28.60	152
Irak	BAŞARISIZ	54.25	178	66.33	173	74.50	163	49.26	142	56.64	176	59.44	115	64.01	99	71.73	102	19.93	178
İran İslam C.	KISMEN BAŞARILI	65.12	104	81.85	90	99.99	2	27.99	182	99.33	15	93.66	2	75.70	45	76.28	81	26.29	161
İrlanda	ÇOK BAŞARILI	78.09	10	82.74	83	99.97	3	67.97	74	84.59	88	76.55	31	71.50	64	97.78	2	54.32	38
İspanya	ÇOK BAŞARILI	77.40	14	83.90	73	99.67	9	89.51	13	90.86	68	48.89	155	85.37	23	94.35	11	48.09	60
İsrail	KISMEN BAŞARISIZ	61.56	137	78.40	120	98.85	19	76.13	44	98.65	26	84.94	15	56.87	131	77.42	75	9.48	185
İsveç	ÇOK BAŞARILI	82.91	1	81.09	97	98.88	18	95.98	2	89.61	72	75.67	36	78.76	38	94.24	12	57.66	24
İsviçre	BAŞARILI	76.85	16	75.22	142	95.92	66	81.11	32	73.29	125	66.87	77	72.92	61	95.85	5	60.69	18

İtalya	ÇOK BAŞARILI	79.26	6	75.95	138	98.28	35	83.06	29	92.94	65	79.95	25	77.53	44	91.73	24	47.53	61
İzlanda	KISMEN BAŞARILI	70.22	60	82.36	86	98.18	36	92.60	6	94.20	58	77.84	28	56.24	134	86.06	44	22.25	175
Jamaika	KISMEN BAŞARISIZ	60.44	146	74.94	145	92.83	104	62.28	99	73.23	126	46.79	165	75.52	47	60.68	147	26.17	163
Japonya	BAŞARILI	74.63	29	79.94	105	99.85	7	51.50	136	83.79	89	73.03	45	94.35	7	83.03	56	48.84	57
Kamboçya	BAŞARILI	74.71	28	93.54	18	85.08	137	68.23	72	97.12	43	78.64	26	63.86	100	61.36	141	59.74	21
Kamerun	KISMEN BAŞARISIZ	61.41	139	76.17	135	77.39	156	68.01	73	61.51	157	41.65	178	64.83	96	60.80	146	49.94	55
Kanada	BAŞARILI	73.10	40	78.21	121	100.00	1	78.83	36	66.28	145	50.97	147	80.58	35	92.86	17	52.32	46
Karadağ	KISMEN BAŞARILI	71.65	50	80.05	104	92.90	103	66.73	79	96.55	48	60.97	110	90.23	12	77.11	78	34.18	127
Katar	KISMEN BAŞARILI	65.33	103	96.07	10	97.61	43	58.43	113	97.96	38	90.32	9	74.43	54	34.33	185	26.80	158
Kazakistan	KISMEN BAŞARILI	67.92	76	83.60	76	93.78	96	78.29	38	98.65	25	69.18	65	57.07	130	77.19	77	24.54	169
Kenya	KISMEN BAŞARISIZ	59.57	154	76.00	137	88.13	127	63.16	94	60.92	160	46.21	169	42.99	172	53.85	169	57.51	26
Kırgız Cum.	KISMEN BAŞARILI	68.47	69	86.30	57	95.45	73	73.34	54	98.91	22	62.01	107	43.00	171	66.28	128	45.77	70
Kiribati	KISMEN BAŞARILI	66.06	96	71.05	161	93.66	98	52.63	133	65.23	148	69.95	63	54.31	140	77.38	76	54.04	40
Kolombiya	KISMEN BAŞARISIZ	64.33	109	73.82	151	89.83	119	60.08	109	79.47	99	62.62	102	59.03	126	66.56	126	37.62	106
Komor Adaları	BAŞARISIZ	50.16	184	75.57	141	83.05	144	28.43	181	63.49	152	56.12	127	30.15	186	46.04	182	45.42	72
Kongo Cum.	KISMEN BAŞARISIZ	57.54	167	88.65	45	88.13	126	42.83	161	48.55	181	48.22	158	62.05	108	67.72	122	36.48	115
Kongo Dem. C.	BAŞARISIZ	54.72	174	72.09	158	66.60	182	42.32	163	50.69	180	50.40	150	66.62	81	63.89	134	36.39	117
Kosta Rika	KISMEN BAŞARISIZ	63.77	116	74.30	148	95.91	67	87.44	16	70.33	136	48.94	154	60.86	112	64.79	132	32.32	136
Küba	KISMEN BAŞARILI	71.85	48	93.67	17	95.79	71	95.34	4	95.77	52	51.63	143	89.08	14	84.66	50	22.27	174
Kuveyt	KISMEN BAŞARISIZ	59.21	158	86.31	56	96.81	58	40.97	169	63.41	154	51.71	141	82.37	28	62.90	138	25.97	165
Lao PDR	KISMEN BAŞARILI	65.50	102	84.65	66	88.39	124	70.74	64	82.16	91	71.07	57	38.19	181	67.32	123	42.62	83
Lesotho	KISMEN BAŞARISIZ	57.13	169	75.85	140	80.83	148	79.87	34	45.06	187	44.65	174	51.43	155	55.29	167	40.54	93
Letonya	KISMEN BAŞARILI	71.93	47	79.42	108	94.71	85	77.00	41	89.38	75	65.83	83	59.50	122	95.41	6	37.06	112
Liberya	KISMEN BAŞARISIZ	57.06	170	76.51	130	62.01	184	46.15	153	91.35	67	41.47	179	63.67	101	61.05	144	34.87	124
Libya	KISMEN BAŞARISIZ	63.96	112	80.39	103	94.46	88	49.68	141	99.33	13	81.24	24	65.51	93	59.81	153	23.49	173
Liechtenstein	KISMEN BAŞARISIZ	60.91	140	81.45	91	84.72	138	66.43	84	99.07	18	85.58	12	72.72	62	70.61	104	9.50	184
Litvanya	BAŞARILI	75.60	23	83.63	75	95.31	77	78.06	40	96.55	47	91.17	7	78.52	40	94.47	10	26.26	162
Lübnan	KISMEN BAŞARILI	71.42	51	81.23	93	97.04	54	28.78	180	92.83	66	87.13	11	90.44	11	77.67	74	52.50	45
Lüksemburg	BAŞARILI	75.14	26	82.41	84	91.05	111	74.79	50	98.65	27	42.71	175	74.47	53	93.54	14	61.69	14

Macaristan	KISMEN BAŞARILI	65.73	100	54.77	183	96.22	62	55.33	124	99.67	4	47.01	164	94.52	6	96.95	3	27.84	155
Madagaskar	KISMEN BAŞARISIZ	60.68	143	60.42	179	70.16	170	61.31	106	81.88	93	67.68	76	50.88	156	72.05	101	34.81	125
Makedonya	BAŞARILI	72.54	42	63.48	177	95.98	65	83.59	27	98.99	19	68.88	72	77.53	43	87.26	39	32.65	133
Malavi	KISMEN BAŞARILI	67.05	87	89.61	41	80.37	150	48.30	147	95.46	53	66.44	79	59.31	123	60.02	151	52.00	48
Maldivler	BAŞARILI	76.69	17	99.94	5	93.95	94	48.93	145	99.11	16	73.05	44	91.87	9	68.26	118	57.38	27
Malezya	KISMEN BAŞARILI	67.50	82	81.27	92	98.74	22	54.85	125	72.89	128	83.10	18	62.43	107	69.85	109	37.08	111
Mali	KISMEN BAŞARISIZ	60.42	147	80.55	101	67.49	179	49.80	140	66.77	144	45.48	172	53.69	143	73.01	94	55.09	35
Malta	KISMEN BAŞARISIZ	64.89	106	76.49	132	94.03	93	60.65	107	68.28	138	65.19	87	60.20	116	87.33	38	30.82	141
Mauritius	KISMEN BAŞARILI	66.26	92	71.07	160	94.32	90	66.00	86	62.90	156	51.30	145	63.40	103	78.65	71	52.19	47
Meksika	BAŞARILI	72.19	44	73.56	152	97.91	41	83.60	26	98.52	31	64.40	92	71.17	66	88.20	35	30.77	142
Mikronezya	BAŞARISIZ	52.15	183	100.00	4	95.10	82	4.33	186	61.37	159	75.12	39	86.95	21	73.34	92	45.15	75
Mısır Arap C.	KISMEN BAŞARISIZ	64.23	110	82.38	85	94.31	91	23.88	183	97.36	41	81.66	22	52.69	150	63.30	137	58.91	22
Moğolistan	ÇOK BAŞARILI	77.66	12	82.89	81	96.08	63	66.50	82	99.67	3	68.90	71	80.98	33	72.15	100	62.25	13
Moldova	KISMEN BAŞARILI	66.06	97	76.41	133	94.44	89	73.43	53	73.79	121	57.64	120	38.27	180	100.00	1	42.03	87
Moritanya	KISMEN BAŞARISIZ	60.09	149	97.53	6	77.67	155	62.69	97	59.53	167	47.54	162	42.85	173	49.07	178	60.14	19
Mozambik	KISMEN BAŞARISIZ	59.05	160	88.92	43	68.89	175	61.43	103	93.60	60	52.03	138	38.54	179	52.28	174	40.04	94
Myanmar	KISMEN BAŞARISIZ	61.81	135	96.08	9	85.62	136	45.71	154	75.73	112	70.78	59	40.07	177	61.76	140	42.68	82
Namibya	KISMEN BAŞARILI	66.14	94	87.76	48	87.30	130	75.14	47	75.86	111	54.37	133	60.72	113	59.26	156	42.85	79
Nepal	KISMEN BAŞARILI	68.81	68	92.01	25	76.71	158	57.56	119	95.34	54	56.67	123	65.60	92	70.06	106	49.82	56
Nijer	BAŞARISIZ	56.57	171	78.91	117	70.01	171	53.07	132	85.64	84	36.18	186	50.21	157	53.78	171	42.75	81
Nijerya	BAŞARISIZ	53.23	181	73.91	150	72.42	165	38.88	174	58.88	170	41.42	180	66.02	86	56.83	162	33.83	129
Nikaragua	KISMEN BAŞARILI	69.62	63	88.84	44	78.65	154	84.03	25	96.45	49	70.01	62	41.75	174	73.15	93	45.59	71
Norveç	ÇOK BAŞARILI	81.17	2	78.96	116	99.88	6	92.06	7	98.40	35	73.84	42	75.55	46	89.10	33	53.08	42
Orta Afrika C.	BAŞARISIZ	52.99	182	87.70	49	61.19	185	51.67	135	47.83	183	38.07	184	79.49	36	57.67	161	26.87	157
Özbekistan	KISMEN BAŞARILI	65.55	101	77.43	127	96.62	60	67.61	75	76.67	109	77.59	30	59.82	119	85.51	47	22.15	176
Pakistan	KISMEN BAŞARISIZ	58.15	163	79.12	113	68.46	177	47.75	148	64.08	150	56.24	126	78.61	39	53.80	170	33.16	132
Palau	ÇOK BAŞARILI	78.85	8	100.00	1	95.40	74	90.50	11	72.29	131	64.70	91	87.15	19	92.14	23	46.06	67
Panama	KISMEN BAŞARISIZ	63.18	123	93.97	15	96.83	57	53.17	131	72.65	130	56.31	124	64.50	97	69.30	114	28.71	151
Papua Yeni Gine	BAŞARISIZ	54.39	177	90.61	34	69.32	174	32.34	178	56.90	175	47.97	160	49.26	160	66.36	127	42.25	85

Paraguay	KISMEN BAŞARISIZ	58.42	162	34.18	187	86.19	134	65.40	87	79.74	97	62.81	101	49.92	158	82.82	57	34.00	128
Peru	BAŞARILI	73.82	33	85.57	59	90.66	112	69.00	69	98.01	36	83.78	16	73.57	57	80.69	64	33.81	130
Polonya	ÇOK BAŞARILI	77.20	15	86.39	54	99.88	5	76.15	43	99.33	8	88.47	10	95.63	3	93.27	16	24.50	170
Portekiz	ÇOK BAŞARILI	77.91	11	83.38	79	99.51	10	83.11	28	98.99	20	74.50	40	65.64	90	89.71	31	45.36	74
Romanya	KISMEN BAŞARILI	67.97	75	70.24	164	95.23	79	62.47	98	97.26	42	72.16	49	93.00	8	83.25	55	20.07	177
Ruanda	BAŞARILI	73.47	37	77.96	123	70.67	169	85.56	23	98.45	33	72.33	47	60.20	115	68.91	115	60.98	16
Rusya Fed.	KISMEN BAŞARISIZ	60.62	144	70.48	162	98.59	28	64.38	91	99.33	11	74.32	41	69.59	70	89.00	34	8.91	186
Saint Kitts	KISMEN BAŞARILI	68.25	71	91.47	26	83.30	142	46.76	151	98.76	24	78.10	27	31.62	184	71.20	103	76.10	1
Saint Lucia	KISMEN BAŞARISIZ	63.69	117	67.98	170	86.86	132	68.26	71	57.57	174	69.17	66	62.63	106	61.11	143	44.05	76
Saint Vinc.	KISMEN BAŞARISIZ	62.90	127	100.00	3	90.43	115	58.87	112	48.32	182	65.85	82	52.44	151	69.34	112	39.77	97
Samoa	KISMEN BAŞARILI	67.74	81	100.00	2	84.16	140	39.77	171	63.91	151	63.56	94	69.42	72	76.27	82	61.58	15
Sao Tome.	BAŞARILI	73.16	39	88.45	46	88.71	122	64.88	89	75.62	113	59.61	114	68.49	77	76.61	79	68.12	2
Senegal	KISMEN BAŞARISIZ	62.31	131	75.11	143	71.22	167	59.82	110	78.09	102	47.75	161	47.68	164	60.53	148	65.94	8
Seyşeller	KISMEN BAŞARILI	66.21	93	79.50	107	94.90	84	95.37	3	58.44	172	52.35	137	64.28	98	72.73	96	35.91	118
Sierra Leone	BAŞARISIZ	49.82	185	84.41	70	67.56	178	45.35	155	57.89	173	46.68	167	25.97	187	60.24	150	34.72	126
Şili	KISMEN BAŞARISIZ	64.75	107	92.42	23	95.20	80	60.26	108	75.46	114	68.25	74	63.54	102	46.23	181	38.52	102
Singapur	BAŞARILI	75.64	21	89.93	39	99.94	4	75.01	48	87.20	83	75.40	38	88.94	17	92.15	22	29.51	146
Sırbistan	BAŞARILI	76.63	18	75.08	144	97.18	51	86.00	22	97.01	44	68.94	70	86.17	22	79.09	68	41.56	89
Slovak Cum.	BAŞARILI	73.02	41	70.19	165	97.60	44	71.36	60	93.76	59	75.51	37	94.72	5	94.72	8	26.03	164
Slovenya	BAŞARILI	72.38	43	59.85	180	97.98	37	85.11	24	98.55	30	62.38	105	88.98	16	89.86	30	30.70	143
Solomon Ad.	KISMEN BAŞARISIZ	61.62	136	94.83	13	86.18	135	29.68	179	54.75	178	60.87	111	66.31	84	83.65	53	46.36	65
Sri Lanka	KISMEN BAŞARILI	67.83	77	84.85	64	95.28	78	41.65	167	87.76	79	85.16	14	65.32	94	76.02	83	35.88	119
Sudan	BAŞARISIZ	56.42	172	81.21	94	80.67	149	58.03	115	67.24	139	36.42	185	53.46	145	52.76	173	39.13	99
Surinam	KISMEN BAŞARILI	69.05	67	94.47	14	95.31	76	55.71	123	85.18	85	45.21	173	61.46	111	89.59	32	48.57	58
Suriye Arap C.	KISMEN BAŞARISIZ	64.44	108	70.03	167	95.89	68	42.74	162	80.82	95	76.05	33	65.91	88	58.27	159	43.91	77
Suudi Arabistan	KISMEN BAŞARILI	67.74	80	81.19	95	96.66	59	47.70	149	99.33	14	75.81	34	73.14	59	78.84	70	27.28	156
Svaziland	KISMEN BAŞARISIZ	59.86	151	80.60	100	83.10	143	39.10	172	51.64	179	65.46	86	46.79	166	69.76	110	57.07	28
Tacikistan	KISMEN BAŞARISIZ	59.37	156	72.80	156	98.70	23	57.32	120	73.44	124	50.28	151	31.98	183	81.55	62	38.90	101
Tanzanya	KISMEN BAŞARILI	66.34	91	73.17	153	87.96	128	75.20	46	98.89	23	51.71	140	59.71	121	54.80	168	46.33	66

Tayland	KISMEN BAŞARISIZ	63.80	114	92.80	22	90.15	116	66.35	85	99.33	10	54.53	131	54.38	139	52.92	172	31.72	139
Timor-Leste	KISMEN BAŞARILI	67.78	79	74.53	147	82.59	145	78.95	35	89.44	73	65.77	84	66.41	82	77.97	73	30.08	145
Togo	KISMEN BAŞARISIZ	60.87	141	82.20	87	79.58	153	57.64	117	60.73	161	51.51	144	56.86	132	50.59	175	55.56	33
Tonga	KISMEN BAŞARILI	66.72	89	76.84	129	97.06	53	37.59	175	74.78	117	46.33	168	94.87	4	80.34	65	53.04	43
Trinidad	KISMEN BAŞARISIZ	63.77	115	85.09	61	97.13	52	81.85	30	66.96	142	61.36	108	55.22	137	67.12	125	26.54	159
Tunus	BAŞARILI	74.42	30	76.16	136	97.98	39	66.60	81	98.65	28	82.55	19	44.76	170	90.34	29	57.52	25
Türkiye	KISMEN BAŞARILI	69.89	61	72.91	154	97.93	40	50.55	138	99.33	12	69.12	68	82.21	31	70.02	107	39.92	96
Türkmenistan	KISMEN BAŞARISIZ	63.08	125	86.63	53	99.84	8	67.57	76	72.06	132	63.32	99	73.24	58	69.60	111	18.44	180
Uganda	KISMEN BAŞARILI	67.31	85	79.41	109	68.61	176	67.36	77	93.44	62	53.41	134	55.51	136	66.10	130	62.66	12
Ukrayna	KISMEN BAŞARISIZ	59.09	159	79.39	110	97.82	42	57.03	121	74.72	119	69.15	67	59.81	120	95.95	4	11.32	183
Umman	KISMEN BAŞARISIZ	59.32	157	90.96	30	98.83	21	22.09	184	99.67	6	91.79	6	83.63	27	38.31	183	26.33	160
Ürdün	KISMEN BAŞARISIZ	62.42	129	83.39	78	93.08	101	43.15	159	77.25	106	71.06	58	69.54	71	33.82	186	53.28	41
Uruguay	KISMEN BAŞARILI	71.30	53	78.67	118	98.62	25	61.99	101	98.42	34	63.50	96	68.30	79	92.41	20	35.22	121
Vanuatu	BAŞARISIZ	48.66	186	91.02	29	90.46	114	4.15	187	63.45	153	62.52	104	84.13	25	72.28	99	38.14	103
Venezuela	KISMEN BAŞARISIZ	63.65	118	83.78	74	95.64	72	67.01	78	74.76	118	51.71	142	53.94	142	63.99	133	37.61	107
Vietnam	BAŞARILI	75.28	25	94.97	12	97.43	45	74.73	51	77.77	105	76.34	32	64.97	95	63.43	136	60.97	17
Yemen Cum.	BAŞARISIZ	53.61	179	68.80	168	84.57	139	11.65	185	71.61	134	71.40	56	71.45	65	65.09	131	42.34	84
Yeni Zelanda	BAŞARILI	75.66	20	76.49	131	99.14	15	86.36	19	77.25	107	61.30	109	87.12	20	85.47	48	46.49	63
Yunanistan	BAŞARILI	73.99	32	80.92	98	97.98	38	72.33	57	90.17	70	73.00	46	81.40	32	91.60	25	31.92	138
Zambiya	KISMEN BAŞARISIZ	60.14	148	63.33	178	81.84	147	47.61	150	85.08	86	42.33	177	69.95	69	58.59	158	47.00	62
Zimbabve	BAŞARISIZ	54.46	176	55.77	182	94.16	92	66.70	80	45.13	186	47.13	163	49.14	161	32.13	187	65.81	9

BÖLGE VE GELİR GRUPLARI

Ağır Borçlu Yoks. Ü.(HIPC)	KISMEN BAŞARISIZ	63.23	XXVI	81.34	XVII	69.30	XXIX	59.43	XIX	72.28	XXIII	49.42	XXVI	62.43	XXII	64.39	XXVIII	53.14	III
Alt Orta Gelirli Ülkeler	KISMEN BAŞARISIZ	64.18	XXII	87.67	VI	81.81	XXII	50.62	XXIV	71.17	XXIV	63.57	XIII	60.94	XXIII	74.61	XVII	38.53	XXII
Arap Ülkeleri	KISMEN BAŞARISIZ	63.78	XXIII	76.07	XXVIII	88.99	XVIII	47.43	XXV	77.28	XVI	61.14	XVII	58.56	XXVIII	67.27	XXIV	45.83	XIV
Avrupa Birliği	ÇOK BAŞARILI	79.46	II	80.33	XXI	97.10	III	82.08	II	97.21	IX	71.50	V	74.78	IIX	96.53	I	49.45	VII
Avrupa Orta Asya (GOÜ)	KISMEN BAŞARILI	71.24	XII	84.34	XIII	96.96	IV	63.99	XIII	93.67	X	66.31	IIX	71.57	XIII	85.44	VII	33.36	XXVII
Avrupa Orta Asya (TÜ)	BAŞARILI	75.77	III	80.41	XX	97.19	II	75.40	III	98.38	V	68.03	VII	71.21	XIV	92.31	IV	41.90	XVIII
Diğer Küçük Devletler	KISMEN BAŞARILI	65.04	XIX	83.17	XV	79.14	XXIV	60.68	XVIII	61.84	XXVIII	58.02	XXI	65.41	XX	69.24	XXII	49.37	IIX
Doğu Asya ve Pasifik (GOÜ)	BAŞARILI	73.51	VI	89.09	I	95.04	IX	70.66	X	98.83	IV	65.41	X	75.92	IV	69.79	XX	41.62	XIX
Doğu Asya ve Pasifik (T Ü)	BAŞARILI	73.08	IIX	88.97	II	94.78	X	69.33	XI	98.87	III	65.64	IX	81.09	I	68.11	XXIII	38.84	XX

Düşük Gelirli Ülkeler	KISMEN BAŞARISIZ	64.96	XX	85.56	IX	74.13	XXV	60.96	XVII	76.17	XVIII	53.11	XXIV	59.30	XXVII	69.72	XXI	49.05	IX
Düşük ve Orta Gelirli Ülkeler	KISMEN BAŞARILI	67.00	XVII	87.88	IV	84.48	XXI	61.70	XV	73.71	XXII	59.56	XX	65.60	XIX	73.01	XIX	42.17	XVII
En Az Gelişmiş Ülkeler:	KISMEN BAŞARISIZ	63.74	XXIV	85.43	X	73.04	XXVI	57.79	XXII	74.41	XXI	51.94	XXV	59.85	XXIV	63.93	XXIX	51.10	IV
Euro Bölgesi	ÇOK BAŞARILI	80.10	I	81.60	XVI	98.73	I	85.31	I	87.67	XIV	73.62	III	74.88	VI	95.88	II	53.23	II
Güney Asya	KISMEN BAŞARISIZ	63.28	XXV	87.39	VII	79.45	XXIII	46.20	XXVI	78.64	XV	70.39	VI	66.45	XVIII	66.84	XXV	32.63	XXVIII
Kuzey Amerika	KISMEN BAŞARILI	69.69	XIV	79.55	XXII	96.28	VII	71.25	VII	65.82	XXVII	47.26	XXIX	75.79	V	85.17	IIIX	50.79	VI
Latin A. Karayip(GOÜ)	BAŞARILI	72.03	XI	85.11	XII	91.56	XV	69.33	XII	97.62	VI	63.46	XIV	73.54	IX	77.41	XIII	38.04	XXIII
Latin A. Karayip (TÜ)	BAŞARILI	72.11	X	85.36	XI	91.22	XVI	70.81	IX	97.54	IIIX	63.77	XII	73.29	XI	76.87	XIV	37.84	XXIV
OECD Üyeleri	BAŞARILI	75.72	IV	77.94	XXV	92.68	XIV	75.14	V	97.61	VII	60.35	XIX	76.91	III	90.23	V	48.69	X
Orta Gelirli Ülkeler	KISMEN BAŞARILI	67.27	XVI	87.67	V	86.96	XX	61.32	XVI	75.81	XIX	62.33	XVI	66.88	XVII	75.39	XV	37.68	XXV
Ortadoğu K. Afrika (GOÜ)	KISMEN BAŞARILI	70.01	XIII	76.09	XXVII	93.56	XII	44.24	XXVII	91.58	XII	77.58	I	74.82	VII	79.67	X	43.26	XVI
Ortadoğu ve K. Afrika (TÜ)	KISMEN BAŞARILI	69.18	XV	74.85	XXIX	92.83	XIII	42.75	XXVIII	92.50	XI	77.20	II	68.71	XV	78.79	XI	45.69	XV
Pasifik Küçük Ada Ülkeleri	KISMEN BAŞARISIZ	62.92	XXVII	87.95	III	89.38	XVII	40.71	XXIX	59.10	XXIX	55.39	XXII	54.05	XXIX	78.16	XII	55.48	I
Sahra-Altı Afrika (GOÜ)	KISMEN BAŞARISIZ	61.57	XXIX	78.65	XXIV	71.44	XXVIII	58.32	XX	69.26	XXVI	48.44	XXVIII	59.50	XXV	65.41	XXVII	48.27	XI
Sahra-Altı Afrika (TÜ)	KISMEN BAŞARISIZ	61.58	XXVIII	78.67	XXIII	71.44	XXVII	58.31	XXI	69.34	XXV	48.45	XXVII	59.48	XXVI	65.45	XXVI	48.26	XII
Üst Orta Gelirli Ülkeler	BAŞARILI	72.21	IX	87.23	IIIX	94.53	XI	70.88	IIIX	99.33	I	63.84	XI	73.43	X	74.50	XVIII	36.45	XXVI
Yüksek Gelir: nonOECD	KISMEN BAŞARISIZ	64.94	XXI	77.53	XXVI	95.83	IIIX	57.58	XXIII	99.07	II	71.61	IV	67.82	XVI	81.00	IX	18.96	XXIX
Yüksek Gelir: OECD	BAŞARILI	73.49	VII	80.83	XXVIII	96.82	V	75.34	IV	76.58	XXVII	53.72	XXIII	77.14	II	89.20	VI	50.97	V
Yüksek Gelirli Ülkeler	BAŞARILI	74.75	V	80.43	XIX	96.74	VI	72.21	VI	88.22	XIII	62.40	XV	71.92	XII	92.52	III	47.34	XIII
Dünya	KISMEN BAŞARILI	66.83	XVIII	83.54	XIV	87.24	XIX	63.43	XIV	74.50	XX	60.58	XVIII	65.34	XXI	75.14	XVI	38.83	XXI

* Ülkelerin 2015 Yılı BKH Genel Başarı Düzeyine Göre Sıralamasını göstermektedir. 187 ülke kendi arasında sıralanırken, Dünya ile birlikte 29 Bölge-Gelir Grubu ise Roma Rakamları ile kendi arasında sıralanmıştır. Ülkelerin 2015 Yılı BKH Genel Başarı Düzeyine Göre Başarı düzeyleri ilgili hücrelerin renklendirilmesi suretiyle “ÇOK BAŞARILI”dan “BAŞARISIZ” a doğru belirlenmiştir. Tekrardan kaçınmak için Amaç 1-8 için sadece ülkelerin başarı ve sıralaması verilmiş başarı düzeyleri tek tek yazılmak yerine ilgili hücreler başarı düzeyini gösterecek şekilde renklendirilmiştir.

EK 12: Ağırlıklı Ortalamayla Hesaplanan BKH Genel Başarı Düzeyi Sonuçlarının Aritmetik ve Geometrik Ortalamayla Hesaplanan Sonuçlarla Karşılaştırılması

Ülkeler	AĞIRLIKLIL ORTALAMA SONUÇLARI (2015)			ARİTMETİK ORTALAMA SONUÇLARI (2015)			GEOMETRİK ORTALAMA SONUÇLARI (2015)			AĞIRLIKLIL VE ARİTMETİK ORTALAMA KARŞILAŞTIRMASI*		AĞIRLIKLIL VE GEOMETRİK ORTALAMA KARŞILAŞTIRMASI*	
	BAŞARI DÜZEYİ	DEĞER	SIRA	BAŞARI DÜZEYİ	DEĞER	SIRA	BAŞARI DÜZEYİ	DEĞER	SIRA	DEĞER FARKI	SIRA FARKI	DEĞER FARKI	SIRA FARKI
Afganistan	KISMEN BAŞARISIZ	70.37	164	KISMEN BAŞARISIZ	67.21	165	KISMEN BAŞARISIZ	59.90	150	3.16	1	10.47	-14
Almanya	ÇOK BAŞARILI	86.68	11	ÇOK BAŞARILI	85.23	10	ÇOK BAŞARILI	79.56	5	1.45	-1	7.12	-6
Amerika B.D	BAŞARILI	82.11	54	BAŞARILI	78.79	66	KISMEN BAŞARILI	70.30	59	3.32	12	11.81	5
Andorra	BAŞARILI	84.75	25	BAŞARILI	84.82	13	KISMEN BAŞARILI	67.19	86	-0.08	-12	17.56	61
Angola	KISMEN BAŞARISIZ	70.15	168	KISMEN BAŞARISIZ	66.65	167	KISMEN BAŞARISIZ	57.68	166	3.50	-1	12.48	-2
Antigua ve Barb.	KISMEN BAŞARILI	78.32	105	KISMEN BAŞARILI	77.57	76	KISMEN BAŞARILI	65.12	105	0.75	-29	13.20	0
Arjantin	KISMEN BAŞARILI	79.90	80	BAŞARILI	78.69	67	KISMEN BAŞARILI	69.75	62	1.21	-13	10.15	-18
Arnavutluk	BAŞARILI	81.20	63	BAŞARILI	78.52	71	KISMEN BAŞARILI	71.10	55	2.68	8	10.11	-8
Avustralya	ÇOK BAŞARILI	86.74	9	BAŞARILI	84.84	12	ÇOK BAŞARILI	78.96	7	1.90	3	7.78	-2
Avusturya	BAŞARILI	84.95	22	BAŞARILI	83.79	22	ÇOK BAŞARILI	77.43	13	1.16	0	7.52	-9
Azerbaycan	KISMEN BAŞARILI	79.57	85	KISMEN BAŞARILI	77.05	82	KISMEN BAŞARILI	68.12	72	2.52	-3	11.45	-13
Bahamalar	KISMEN BAŞARILI	79.52	87	KISMEN BAŞARILI	76.08	94	KISMEN BAŞARISIZ	63.10	124	3.44	7	16.41	37
Bahreyn	BAŞARILI	81.77	57	BAŞARILI	77.98	74	KISMEN BAŞARILI	69.59	64	3.79	17	12.19	7
Bangladeş	KISMEN BAŞARILI	77.34	117	KISMEN BAŞARILI	74.25	114	KISMEN BAŞARILI	67.38	84	3.09	-3	9.96	-33
Barbados	KISMEN BAŞARILI	78.59	103	KISMEN BAŞARILI	74.01	119	KISMEN BAŞARISIZ	63.89	113	4.59	16	14.70	10
Belarus	BAŞARILI	82.72	51	BAŞARILI	81.64	40	KISMEN BAŞARILI	69.19	66	1.07	-11	13.52	15
Belçika	ÇOK BAŞARILI	85.04	20	BAŞARILI	83.36	27	BAŞARILI	76.29	19	1.69	7	8.75	-1
Belize	KISMEN BAŞARILI	75.06	135	KISMEN BAŞARISIZ	71.82	139	KISMEN BAŞARISIZ	62.15	132	3.24	4	12.91	-3
Benin	KISMEN BAŞARISIZ	72.79	149	KISMEN BAŞARISIZ	69.18	149	KISMEN BAŞARISIZ	61.43	138	3.62	0	11.36	-11
Bhutan	BAŞARILI	80.21	74	KISMEN BAŞARILI	77.09	80	KISMEN BAŞARILI	68.06	74	3.12	6	12.15	0
Birleşik Arap E.	BAŞARILI	80.19	75	KISMEN BAŞARILI	76.78	89	KISMEN BAŞARILI	65.75	99	3.40	14	14.44	24
Birleşik Krallık	BAŞARILI	83.39	47	BAŞARILI	80.74	50	BAŞARILI	72.14	45	2.65	3	11.25	-2

Bolivya	KISMEN BAŞARILI	78.76	100	KISMEN BAŞARILI	77.16	79	KISMEN BAŞARILI	70.56	58	1.60	-21	8.21	-42
Bosna Hersek	BAŞARILI	81.43	59	BAŞARILI	79.68	57	BAŞARILI	73.82	34	1.74	-2	7.61	-25
Botsvana	KISMEN BAŞARILI	77.54	115	KISMEN BAŞARILI	72.55	130	KISMEN BAŞARISIZ	62.93	126	4.99	15	14.61	11
Brezilya	BAŞARILI	83.53	45	BAŞARILI	81.38	44	KISMEN BAŞARILI	71.21	54	2.15	-1	12.32	9
Brunei Dar.	KISMEN BAŞARILI	77.69	114	KISMEN BAŞARILI	74.54	111	KISMEN BAŞARISIZ	64.05	111	3.15	-3	13.64	-3
Bulgaristan	BAŞARILI	84.50	30	BAŞARILI	82.22	34	BAŞARILI	74.26	31	2.29	4	10.24	1
Burkina Faso	KISMEN BAŞARISIZ	71.14	159	KISMEN BAŞARISIZ	68.01	156	KISMEN BAŞARISIZ	61.93	134	3.13	-3	9.21	-25
Burundi	KISMEN BAŞARISIZ	70.80	161	KISMEN BAŞARISIZ	66.56	169	KISMEN BAŞARISIZ	58.14	164	4.24	8	12.66	3
Cape Verde	BAŞARILI	82.88	50	BAŞARILI	80.34	54	BAŞARILI	75.63	22	2.54	4	7.25	-28
Çek Cum.	BAŞARILI	84.37	32	BAŞARILI	83.76	24	BAŞARILI	73.76	35	0.61	-8	10.61	3
Cezayir	KISMEN BAŞARILI	77.95	108	KISMEN BAŞARILI	74.30	113	KISMEN BAŞARISIZ	63.36	119	3.65	5	14.59	11
Chad	BAŞARISIZ	59.70	187	BAŞARISIZ	55.42	187	BAŞARISIZ	46.94	187	4.28	0	12.75	0
Cibuti	BAŞARISIZ	65.48	182	BAŞARISIZ	62.20	182	BAŞARISIZ	54.53	175	3.28	0	10.95	-7
Çin	ÇOK BAŞARILI	86.00	16	BAŞARILI	83.86	20	BAŞARILI	74.81	27	2.14	4	11.19	11
Danimarka	BAŞARILI	84.45	31	BAŞARILI	82.76	32	BAŞARILI	75.52	24	1.69	1	8.93	-7
Dominik Cum.	KISMEN BAŞARILI	77.69	113	KISMEN BAŞARILI	75.30	103	KISMEN BAŞARILI	66.83	88	2.40	-10	10.86	-25
Dominika	KISMEN BAŞARISIZ	73.16	146	KISMEN BAŞARISIZ	69.05	151	KISMEN BAŞARISIZ	63.21	122	4.10	5	9.95	-24
Ekvator	KISMEN BAŞARILI	79.57	84	KISMEN BAŞARILI	76.73	90	KISMEN BAŞARILI	68.30	70	2.85	6	11.27	-14
Ekvator Ginesi	KISMEN BAŞARISIZ	70.26	166	KISMEN BAŞARISIZ	67.48	159	KISMEN BAŞARISIZ	57.96	165	2.78	-7	12.30	-1
El Salvador	BAŞARILI	82.37	52	BAŞARILI	79.69	56	BAŞARILI	73.57	36	2.68	4	8.80	-16
Endonezya	KISMEN BAŞARILI	77.98	107	KISMEN BAŞARILI	74.68	110	KISMEN BAŞARISIZ	62.35	130	3.30	3	15.63	23
Eritre	KISMEN BAŞARISIZ	71.25	157	KISMEN BAŞARISIZ	69.17	150	KISMEN BAŞARISIZ	57.28	168	2.08	-7	13.97	11
Ermenistan	KISMEN BAŞARILI	77.30	118	KISMEN BAŞARILI	75.06	104	KISMEN BAŞARILI	66.43	90	2.23	-14	10.87	-28
Estonya	BAŞARILI	82.30	53	BAŞARILI	81.51	43	KISMEN BAŞARILI	69.49	65	0.80	-10	12.82	12
Etiyopya	KISMEN BAŞARILI	74.40	140	KISMEN BAŞARILI	72.12	137	KISMEN BAŞARISIZ	60.85	142	2.29	-3	13.56	2
Fas	BAŞARILI	80.09	77	BAŞARILI	78.03	72	KISMEN BAŞARILI	71.01	56	2.06	-5	9.08	-21
Fiji	KISMEN BAŞARILI	77.93	109	KISMEN BAŞARILI	73.49	122	KISMEN BAŞARILI	66.13	95	4.44	13	11.80	-14
Fildişi Sahilleri	BAŞARISIZ	64.22	185	BAŞARISIZ	60.28	185	BAŞARISIZ	53.42	180	3.94	0	10.80	-5
Filipinler	KISMEN BAŞARILI	79.29	90	KISMEN BAŞARILI	75.68	99	KISMEN BAŞARILI	65.97	98	3.61	9	13.32	8

Filistin	KISMEN BAŞARILI	79.20	93	KISMEN BAŞARILI	76.17	93	KISMEN BAŞARILI	71.68	49	3.04	0	7.53	-44
Finlandiya	ÇOK BAŞARILI	86.80	8	ÇOK BAŞARILI	86.34	6	ÇOK BAŞARILI	79.67	4	0.46	-2	7.12	-4
Fransa	ÇOK BAŞARILI	86.98	7	ÇOK BAŞARILI	85.37	8	ÇOK BAŞARILI	79.92	3	1.61	1	7.06	-4
Gabon	KISMEN BAŞARISIZ	73.53	143	KISMEN BAŞARISIZ	71.07	140	KISMEN BAŞARISIZ	62.64	128	2.46	-3	10.89	-15
Gambiya	KISMEN BAŞARILI	74.15	141	KISMEN BAŞARISIZ	70.31	142	KISMEN BAŞARISIZ	63.22	121	3.84	1	10.93	-20
Gana	KISMEN BAŞARILI	76.65	125	KISMEN BAŞARILI	73.29	125	KISMEN BAŞARILI	67.82	78	3.36	0	8.83	-47
Gine	KISMEN BAŞARISIZ	69.13	174	KISMEN BAŞARISIZ	66.09	171	KISMEN BAŞARISIZ	58.43	161	3.04	-3	10.70	-13
Gine Bissau	KISMEN BAŞARISIZ	68.15	176	BAŞARISIZ	63.33	178	BAŞARISIZ	55.21	173	4.83	2	12.95	-3
Grenada	KISMEN BAŞARILI	74.91	137	KISMEN BAŞARILI	73.44	123	KISMEN BAŞARILI	68.08	73	1.47	-14	6.83	-64
Guatemala	KISMEN BAŞARILI	74.47	139	KISMEN BAŞARISIZ	69.87	144	KISMEN BAŞARISIZ	59.65	153	4.60	5	14.82	14
Güney Afrika	KISMEN BAŞARISIZ	73.17	145	KISMEN BAŞARISIZ	69.93	143	KISMEN BAŞARISIZ	60.55	145	3.24	-2	12.62	0
Güney Kıbrıs	BAŞARILI	84.03	36	BAŞARILI	81.65	39	KISMEN BAŞARILI	70.85	57	2.38	3	13.18	21
Güney Kore	BAŞARILI	84.51	29	BAŞARILI	81.55	42	BAŞARILI	73.37	38	2.96	13	11.14	9
Gürcistan	BAŞARILI	80.55	71	BAŞARILI	77.99	73	KISMEN BAŞARILI	71.41	52	2.56	2	9.14	-19
Guyana	KISMEN BAŞARISIZ	73.32	144	KISMEN BAŞARISIZ	69.58	147	KISMEN BAŞARISIZ	59.55	155	3.74	3	13.77	11
Haiti	KISMEN BAŞARISIZ	71.33	156	KISMEN BAŞARISIZ	68.06	155	KISMEN BAŞARISIZ	59.71	152	3.27	-1	11.62	-4
Hindistan	KISMEN BAŞARILI	75.46	133	KISMEN BAŞARILI	72.53	131	KISMEN BAŞARISIZ	63.32	120	2.93	-2	12.14	-13
Hırvatistan	KISMEN BAŞARILI	79.71	82	BAŞARILI	78.99	63	KISMEN BAŞARISIZ	62.06	133	0.72	-19	17.65	51
Hollanda	ÇOK BAŞARILI	85.98	17	BAŞARILI	84.73	14	ÇOK BAŞARILI	78.35	9	1.25	-3	7.62	-8
Honduras	KISMEN BAŞARILI	79.12	94	KISMEN BAŞARILI	75.93	96	KISMEN BAŞARILI	67.39	83	3.19	2	11.73	-11
Hong Kong	BAŞARILI	84.07	33	BAŞARILI	83.84	21	BAŞARILI	72.11	46	0.23	-12	11.97	13
Irak	KISMEN BAŞARISIZ	69.40	172	KISMEN BAŞARISIZ	65.03	173	BAŞARISIZ	54.25	178	4.37	1	15.15	6
İran İslam C.	BAŞARILI	81.35	62	BAŞARILI	78.97	64	KISMEN BAŞARILI	65.12	104	2.39	2	16.23	42
İrlanda	ÇOK BAŞARILI	86.99	5	ÇOK BAŞARILI	85.28	9	ÇOK BAŞARILI	78.09	10	1.71	4	8.90	5
İspanya	ÇOK BAŞARILI	85.32	18	BAŞARILI	84.38	17	ÇOK BAŞARILI	77.40	14	0.95	-1	7.92	-4
İsrail	BAŞARILI	81.39	60	BAŞARILI	79.29	61	KISMEN BAŞARISIZ	61.56	137	2.09	1	19.82	77
İsveç	ÇOK BAŞARILI	89.27	1	ÇOK BAŞARILI	88.21	1	ÇOK BAŞARILI	82.91	1	1.06	0	6.36	0
İsviçre	ÇOK BAŞARILI	86.46	13	BAŞARILI	84.28	18	BAŞARILI	76.85	16	2.18	5	9.61	3
İtalya	ÇOK BAŞARILI	86.74	10	ÇOK BAŞARILI	85.78	7	ÇOK BAŞARILI	79.26	6	0.96	-3	7.48	-4

İzlanda	BAŞARILI	83.94	39	BAŞARILI	82.23	33	KISMEN BAŞARILI	70.22	60	1.71	-6	13.72	21
Jamaika	KISMEN BAŞARILI	74.93	136	KISMEN BAŞARILI	72.42	133	KISMEN BAŞARISIZ	60.44	146	2.51	-3	14.49	10
Japonya	ÇOK BAŞARILI	85.29	19	BAŞARILI	83.58	25	BAŞARILI	74.63	29	1.71	6	10.66	10
Kamboçya	BAŞARILI	83.55	44	BAŞARILI	80.79	49	BAŞARILI	74.71	28	2.76	5	8.84	-16
Kamerun	KISMEN BAŞARISIZ	71.41	154	KISMEN BAŞARISIZ	67.48	161	KISMEN BAŞARISIZ	61.41	139	3.93	7	10.00	-15
Kanada	BAŞARILI	83.96	38	BAŞARILI	81.28	45	BAŞARILI	73.10	40	2.68	7	10.85	2
Karadağ	BAŞARILI	81.20	64	BAŞARILI	79.18	62	KISMEN BAŞARILI	71.65	50	2.02	-2	9.55	-14
Katar	BAŞARILI	84.76	24	BAŞARILI	82.79	30	KISMEN BAŞARILI	65.33	103	1.97	6	19.43	79
Kazakistan	BAŞARILI	80.69	68	BAŞARILI	78.67	69	KISMEN BAŞARILI	67.92	76	2.02	1	12.77	8
Kenya	KISMEN BAŞARISIZ	70.27	165	KISMEN BAŞARISIZ	65.57	172	KISMEN BAŞARISIZ	59.57	154	4.70	7	10.70	-11
Kırgız Cum.	KISMEN BAŞARILI	79.10	95	KISMEN BAŞARILI	75.88	97	KISMEN BAŞARILI	68.47	69	3.22	2	10.63	-26
Kiribati	KISMEN BAŞARILI	77.07	120	KISMEN BAŞARILI	73.93	120	KISMEN BAŞARILI	66.06	96	3.14	0	11.01	-24
Kolombiya	KISMEN BAŞARILI	75.64	131	KISMEN BAŞARILI	72.46	132	KISMEN BAŞARISIZ	64.33	109	3.18	1	11.32	-22
Komor Adaları	BAŞARISIZ	67.61	178	BAŞARISIZ	62.55	180	BAŞARISIZ	50.16	184	5.06	2	17.44	6
Kongo Cum.	KISMEN BAŞARISIZ	71.48	153	KISMEN BAŞARISIZ	67.32	163	KISMEN BAŞARISIZ	57.54	167	4.16	10	13.94	14
Kongo Dem. C.	BAŞARISIZ	65.99	181	BAŞARISIZ	62.53	181	BAŞARISIZ	54.72	174	3.46	0	11.27	-7
Kosta Rika	KISMEN BAŞARILI	77.53	116	KISMEN BAŞARILI	73.83	121	KISMEN BAŞARISIZ	63.77	116	3.70	5	13.76	0
Küba	BAŞARILI	84.89	23	BAŞARILI	84.15	19	KISMEN BAŞARILI	71.85	48	0.74	-4	13.04	25
Kuveyt	KISMEN BAŞARILI	79.00	96	KISMEN BAŞARILI	74.23	115	KISMEN BAŞARISIZ	59.21	158	4.77	19	19.79	62
Lao PDR	KISMEN BAŞARILI	78.21	106	KISMEN BAŞARILI	74.42	112	KISMEN BAŞARILI	65.50	102	3.80	6	12.72	-4
Lesotho	KISMEN BAŞARISIZ	68.49	175	BAŞARISIZ	64.07	176	KISMEN BAŞARISIZ	57.13	169	4.42	1	11.35	-6
Letonya	BAŞARILI	83.18	48	BAŞARILI	81.69	38	KISMEN BAŞARILI	71.93	47	1.49	-10	11.24	-1
Liberya	KISMEN BAŞARISIZ	69.35	173	KISMEN BAŞARISIZ	66.58	168	KISMEN BAŞARISIZ	57.06	170	2.76	-5	12.29	-3
Libya	KISMEN BAŞARILI	78.94	98	KISMEN BAŞARILI	76.05	95	KISMEN BAŞARISIZ	63.96	112	2.90	-3	14.98	14
Liechtenstein	KISMEN BAŞARILI	77.92	110	KISMEN BAŞARILI	77.04	83	KISMEN BAŞARISIZ	60.91	140	0.88	-27	17.00	30
Litvanya	ÇOK BAŞARILI	86.42	14	ÇOK BAŞARILI	86.34	5	BAŞARILI	75.60	23	0.07	-9	10.82	9
Lübnan	BAŞARILI	83.83	41	BAŞARILI	81.17	46	KISMEN BAŞARILI	71.42	51	2.65	5	12.41	10
Lüksemburg	ÇOK BAŞARILI	86.47	12	BAŞARILI	84.56	16	BAŞARILI	75.14	26	1.92	4	11.34	14
Macaristan	BAŞARILI	80.55	70	BAŞARILI	79.65	58	KISMEN BAŞARILI	65.73	100	0.90	-12	14.82	30

Madagaskar	KISMEN BAŞARISIZ	72.05	150	KISMEN BAŞARISIZ	69.59	146	KISMEN BAŞARISIZ	60.68	143	2.46	-4	11.37	-7
Makedonya	BAŞARILI	80.13	76	BAŞARILI	78.90	65	BAŞARILI	72.54	42	1.22	-11	7.58	-34
Malavi	KISMEN BAŞARILI	78.52	104	KISMEN BAŞARILI	75.36	101	KISMEN BAŞARILI	67.05	87	3.16	-3	11.47	-17
Maldivler	ÇOK BAŞARILI	86.98	6	BAŞARILI	84.70	15	BAŞARILI	76.69	17	2.28	9	10.29	11
Malezya	BAŞARILI	80.64	69	KISMEN BAŞARILI	77.36	77	KISMEN BAŞARILI	67.50	82	3.28	8	13.14	13
Mali	KISMEN BAŞARISIZ	71.60	152	KISMEN BAŞARISIZ	69.03	152	KISMEN BAŞARISIZ	60.42	147	2.58	0	11.19	-5
Malta	BAŞARILI	80.89	66	KISMEN BAŞARILI	77.75	75	KISMEN BAŞARISIZ	64.89	106	3.13	9	15.99	40
Mauritius	KISMEN BAŞARILI	76.92	123	KISMEN BAŞARILI	72.85	128	KISMEN BAŞARILI	66.26	92	4.07	5	10.66	-31
Meksika	BAŞARILI	82.02	56	BAŞARILI	80.73	52	BAŞARILI	72.19	44	1.29	-4	9.82	-12
Mikronezya	BAŞARILI	80.49	72	KISMEN BAŞARILI	76.61	91	BAŞARISIZ	52.15	183	3.88	19	28.34	111
Mısır Arap Cum.	BAŞARILI	80.81	67	BAŞARILI	78.68	68	KISMEN BAŞARISIZ	64.23	110	2.13	1	16.58	43
Moğolistan	BAŞARILI	84.04	35	BAŞARILI	82.21	35	ÇOK BAŞARILI	77.66	12	1.83	0	6.38	-23
Moldova	KISMEN BAŞARILI	77.81	111	KISMEN BAŞARILI	74.95	106	KISMEN BAŞARILI	66.06	97	2.86	-5	11.76	-14
Moritanya	KISMEN BAŞARISIZ	71.25	158	KISMEN BAŞARISIZ	67.48	160	KISMEN BAŞARISIZ	60.09	149	3.77	2	11.16	-9
Mozambik	KISMEN BAŞARISIZ	71.04	160	KISMEN BAŞARISIZ	68.38	153	KISMEN BAŞARISIZ	59.05	160	2.66	-7	11.99	0
Myanmar	KISMEN BAŞARILI	79.72	81	KISMEN BAŞARILI	75.32	102	KISMEN BAŞARISIZ	61.81	135	4.40	21	17.92	54
Namibya	KISMEN BAŞARILI	75.91	130	KISMEN BAŞARILI	72.35	134	KISMEN BAŞARILI	66.14	94	3.57	4	9.78	-36
Nepal	KISMEN BAŞARILI	76.80	124	KISMEN BAŞARILI	74.07	118	KISMEN BAŞARILI	68.81	68	2.73	-6	7.99	-56
Nijer	KISMEN BAŞARISIZ	69.70	171	KISMEN BAŞARISIZ	67.76	157	BAŞARISIZ	56.57	171	1.94	-14	13.13	0
Nijerya	BAŞARISIZ	64.40	184	BAŞARISIZ	61.31	184	BAŞARISIZ	53.23	181	3.09	0	11.18	-3
Nikaragua	KISMEN BAŞARILI	79.57	86	KISMEN BAŞARILI	77.06	81	KISMEN BAŞARILI	69.62	63	2.51	-5	9.95	-23
Norveç	ÇOK BAŞARILI	88.23	3	ÇOK BAŞARILI	87.34	2	ÇOK BAŞARILI	81.17	2	0.89	-1	7.05	-1
Orta Afrika C.	BAŞARISIZ	63.65	186	BAŞARISIZ	61.32	183	BAŞARISIZ	52.99	182	2.33	-3	10.66	-4
Özbekistan	KISMEN BAŞARILI	78.73	101	KISMEN BAŞARILI	76.53	92	KISMEN BAŞARILI	65.55	101	2.20	-9	13.17	0
Pakistan	BAŞARISIZ	66.97	179	BAŞARISIZ	62.62	179	KISMEN BAŞARISIZ	58.15	163	4.35	0	8.82	-16
Palau	BAŞARILI	84.73	27	BAŞARILI	83.16	29	ÇOK BAŞARILI	78.85	8	1.58	2	5.88	-19
Panama	KISMEN BAŞARILI	78.77	99	KISMEN BAŞARILI	74.16	117	KISMEN BAŞARISIZ	63.18	123	4.61	18	15.59	24
Papua Yeni Gine	BAŞARISIZ	67.89	177	BAŞARISIZ	64.11	175	BAŞARISIZ	54.39	177	3.78	-2	13.50	0
Paraguay	KISMEN BAŞARISIZ	69.80	170	KISMEN BAŞARISIZ	67.41	162	KISMEN BAŞARISIZ	58.42	162	2.39	-8	11.38	-8

Peru	BAŞARILI	83.39	46	BAŞARILI	81.97	36	BAŞARILI	73.82	33	1.42	-10	9.57	-13
Polonya	ÇOK BAŞARILI	87.60	4	ÇOK BAŞARILI	87.18	3	ÇOK BAŞARILI	77.20	15	0.41	-1	10.39	11
Portekiz	ÇOK BAŞARILI	86.07	15	BAŞARILI	84.95	11	ÇOK BAŞARILI	77.91	11	1.11	-4	8.15	-4
Romanya	BAŞARILI	81.38	61	BAŞARILI	80.62	53	KISMEN BAŞARILI	67.97	75	0.76	-8	13.41	14
Ruanda	BAŞARILI	81.17	65	BAŞARILI	79.45	60	BAŞARILI	73.47	37	1.72	-5	7.70	-28
Rusya Fed.	KISMEN BAŞARILI	79.67	83	BAŞARILI	78.63	70	KISMEN BAŞARISIZ	60.62	144	1.04	-13	19.06	61
Saint Kitts	BAŞARILI	84.63	28	BAŞARILI	81.60	41	KISMEN BAŞARILI	68.25	71	3.03	13	16.38	43
Saint Lucia	KISMEN BAŞARISIZ	73.04	147	KISMEN BAŞARISIZ	69.64	145	KISMEN BAŞARISIZ	63.69	117	3.40	-2	9.35	-30
Saint Vinc.	KISMEN BAŞARILI	75.62	132	KISMEN BAŞARISIZ	70.67	141	KISMEN BAŞARISIZ	62.90	127	4.95	9	12.72	-5
Samoa	KISMEN BAŞARILI	79.31	89	KISMEN BAŞARILI	75.02	105	KISMEN BAŞARILI	67.74	81	4.29	16	11.57	-8
Sao Tome.	KISMEN BAŞARILI	79.28	91	KISMEN BAŞARILI	76.84	87	BAŞARILI	73.16	39	2.44	-4	6.13	-52
Senegal	KISMEN BAŞARISIZ	70.70	162	KISMEN BAŞARISIZ	67.22	164	KISMEN BAŞARISIZ	62.31	131	3.47	2	8.39	-31
Seyşeller	KISMEN BAŞARILI	76.54	126	KISMEN BAŞARILI	74.18	116	KISMEN BAŞARILI	66.21	93	2.36	-10	10.32	-33
Sierra Leone	BAŞARISIZ	64.68	183	BAŞARISIZ	59.77	186	BAŞARISIZ	49.82	185	4.92	3	14.86	2
Şili	KISMEN BAŞARILI	79.24	92	KISMEN BAŞARILI	75.69	98	KISMEN BAŞARISIZ	64.75	107	3.55	6	14.49	15
Singapur	ÇOK BAŞARILI	88.50	2	ÇOK BAŞARILI	86.77	4	BAŞARILI	75.64	21	1.73	2	12.86	19
Sırbistan	BAŞARILI	82.04	55	BAŞARILI	81.12	47	BAŞARILI	76.63	18	0.92	-8	5.41	-37
Slovak Cum.	BAŞARILI	84.96	21	BAŞARILI	83.76	23	BAŞARILI	73.02	41	1.20	2	11.94	20
Slovenya	BAŞARILI	83.98	37	BAŞARILI	83.50	26	BAŞARILI	72.38	43	0.48	-11	11.60	6
Solomon Ad.	KISMEN BAŞARILI	76.95	122	KISMEN BAŞARILI	72.60	129	KISMEN BAŞARISIZ	61.62	136	4.35	7	15.33	14
Sri Lanka	BAŞARILI	80.03	79	KISMEN BAŞARILI	76.95	85	KISMEN BAŞARILI	67.83	77	3.08	6	12.20	-2
Sudan	BAŞARISIZ	66.30	180	BAŞARISIZ	63.33	177	BAŞARISIZ	56.42	172	2.97	-3	9.88	-8
Surinam	BAŞARILI	80.07	78	KISMEN BAŞARILI	76.96	84	KISMEN BAŞARILI	69.05	67	3.11	6	11.02	-11
Suriye Arap C.	KISMEN BAŞARILI	76.10	128	KISMEN BAŞARILI	73.30	124	KISMEN BAŞARISIZ	64.44	108	2.80	-4	11.66	-20
Suudi Arabistan	BAŞARILI	81.46	58	BAŞARILI	79.53	59	KISMEN BAŞARILI	67.74	80	1.93	1	13.72	22
Svaziland	KISMEN BAŞARISIZ	72.84	148	KISMEN BAŞARISIZ	67.59	158	KISMEN BAŞARISIZ	59.86	151	5.25	10	12.98	3
Tacikistan	KISMEN BAŞARISIZ	70.69	163	KISMEN BAŞARISIZ	66.77	166	KISMEN BAŞARISIZ	59.37	156	3.92	3	11.33	-7
Tanzanya	KISMEN BAŞARILI	74.00	142	KISMEN BAŞARILI	72.31	135	KISMEN BAŞARILI	66.34	91	1.69	-7	7.66	-51
Tayland	BAŞARILI	80.23	73	KISMEN BAŞARILI	76.93	86	KISMEN BAŞARISIZ	63.80	114	3.29	13	16.43	41

Timor-Leste	KISMEN BAŞARILI	76.08	129	KISMEN BAŞARILI	74.82	108	KISMEN BAŞARILI	67.78	79	1.26	-21	8.31	-50
Togo	KISMEN BAŞARISIZ	71.37	155	KISMEN BAŞARISIZ	68.09	154	KISMEN BAŞARISIZ	60.87	141	3.28	-1	10.49	-14
Tonga	KISMEN BAŞARILI	78.95	97	KISMEN BAŞARILI	76.82	88	KISMEN BAŞARILI	66.72	89	2.13	-9	12.23	-8
Trinidad ve Tob.	KISMEN BAŞARILI	78.62	102	KISMEN BAŞARILI	75.39	100	KISMEN BAŞARISIZ	63.77	115	3.23	-2	14.85	13
Tunus	BAŞARILI	82.92	49	BAŞARILI	80.73	51	BAŞARILI	74.42	30	2.19	2	8.50	-19
Türkiye	KISMEN BAŞARILI	79.50	88	KISMEN BAŞARILI	77.34	78	KISMEN BAŞARILI	69.89	61	2.16	-10	9.61	-27
Türkmenistan	KISMEN BAŞARILI	77.71	112	KISMEN BAŞARILI	74.73	109	KISMEN BAŞARISIZ	63.08	125	2.98	-3	14.63	13
Uganda	KISMEN BAŞARILI	74.85	138	KISMEN BAŞARILI	73.05	127	KISMEN BAŞARILI	67.31	85	1.80	-11	7.55	-53
Ukrayna	KISMEN BAŞARILI	77.29	119	KISMEN BAŞARILI	74.89	107	KISMEN BAŞARISIZ	59.09	159	2.40	-12	18.20	40
Umman	BAŞARILI	83.88	40	BAŞARILI	81.06	48	KISMEN BAŞARISIZ	59.32	157	2.81	8	24.56	117
Ürdün	KISMEN BAŞARILI	77.00	121	KISMEN BAŞARILI	72.17	136	KISMEN BAŞARISIZ	62.42	129	4.83	15	14.59	8
Uruguay	BAŞARILI	83.58	43	BAŞARILI	81.70	37	KISMEN BAŞARILI	71.30	53	1.88	-6	12.28	10
Vanuatu	KISMEN BAŞARILI	75.39	134	KISMEN BAŞARISIZ	71.93	138	BAŞARISIZ	48.66	186	3.47	4	26.74	52
Venezuela	KISMEN BAŞARILI	76.50	127	KISMEN BAŞARILI	73.08	126	KISMEN BAŞARISIZ	63.65	118	3.42	-1	12.85	-9
Vietnam	BAŞARILI	83.58	42	BAŞARILI	80.33	55	BAŞARILI	75.28	25	3.25	13	8.30	-17
Yemen Cum.	KISMEN BAŞARISIZ	71.85	151	KISMEN BAŞARISIZ	69.23	148	BAŞARISIZ	53.61	179	2.62	-3	18.24	28
Yeni Zelanda	BAŞARILI	84.06	34	BAŞARILI	82.79	31	BAŞARILI	75.66	20	1.27	-3	8.40	-14
Yunanistan	BAŞARILI	84.73	26	BAŞARILI	83.29	28	BAŞARILI	73.99	32	1.44	2	10.74	6
Zambiya	KISMEN BAŞARISIZ	70.23	167	KISMEN BAŞARISIZ	66.39	170	KISMEN BAŞARISIZ	60.14	148	3.84	3	10.09	-19
Zimbabve	KISMEN BAŞARISIZ	69.96	169	BAŞARISIZ	64.65	174	BAŞARISIZ	54.46	176	5.31	5	15.49	7

BÖLGE VE GELİR GRUPLARI

Ağır Borçlu Yoks. Ü.(HIPC)	KISMEN BAŞARISIZ	70.40	XXVII	KISMEN BAŞARISIZ	67.44	XXVII	KISMEN BAŞARISIZ	63.23	XXVI	2.96	0	7.16	-1
Alt Orta Gelirli Ülkeler	KISMEN BAŞARILI	74.23	XXI	KISMEN BAŞARISIZ	70.58	XXI	KISMEN BAŞARISIZ	64.18	XXII	3.64	0	10.05	1
Arap Ülkeleri	KISMEN BAŞARISIZ	73.60	XXIII	KISMEN BAŞARISIZ	69.86	XXIII	KISMEN BAŞARISIZ	63.78	XXIII	3.74	0	9.82	0
Avrupa Birliği	ÇOK BAŞARILI	86.68	II	ÇOK BAŞARILI	85.91	II	ÇOK BAŞARILI	79.46	II	0.77	0	7.23	0
Avrupa Orta Asya (GOÜ)	BAŞARILI	80.58	XIII	BAŞARILI	78.42	XIII	KISMEN BAŞARILI	71.24	XII	2.16	0	9.34	-1
Avrupa Orta Asya (TÜ)	BAŞARILI	83.70	V	BAŞARILI	82.49	IV	BAŞARILI	75.77	III	1.21	-1	7.93	-2
Diğer Küçük Devletler	KISMEN BAŞARISIZ	73.29	XXIV	KISMEN BAŞARISIZ	69.12	XXV	KISMEN BAŞARILI	65.04	XIX	4.17	1	8.24	-5
Doğu Asya ve Pasifik (GOÜ)	BAŞARILI	84.24	III	BAŞARILI	81.82	VI	BAŞARILI	73.51	VI	2.42	3	10.73	3

Doğu Asya ve Pasifik (T Ü)	BAŞARILI	83.44	VII	BAŞARILI	81.24	VII	BAŞARILI	73.08	IX	2.20	0	10.35	1
Düşük Gelirli Ülkeler	KISMEN BAŞARISIZ	72.93	XXV	KISMEN BAŞARISIZ	69.57	XXIV	KISMEN BAŞARISIZ	64.96	XX	3.36	-1	7.97	-5
Düşük ve Orta Gelirli Ülkeler	KISMEN BAŞARILI	76.42	XVIII	KISMEN BAŞARILI	72.79	XVIII	KISMEN BAŞARILI	67.00	XVII	3.63	0	9.42	-1
En Az Gelişmiş Ülkeler:	KISMEN BAŞARISIZ	71.65	XXVI	KISMEN BAŞARISIZ	68.24	XXVI	KISMEN BAŞARISIZ	63.74	XXIV	3.41	0	7.91	-2
Euro Bölgesi	ÇOK BAŞARILI	87.21	I	ÇOK BAŞARILI	85.98	I	ÇOK BAŞARILI	80.10	I	1.23	0	7.10	0
Güney Asya	KISMEN BAŞARILI	74.20	XXII	KISMEN BAŞARISIZ	70.82	XX	KISMEN BAŞARISIZ	63.28	XXV	3.38	-2	10.92	3
Kuzey Amerika	BAŞARILI	81.56	X	BAŞARILI	78.51	XII	KISMEN BAŞARILI	69.69	XIV	3.05	2	11.86	4
Latin A. Karayip(GOÜ)	BAŞARILI	81.33	XII	BAŞARILI	79.32	XI	BAŞARILI	72.03	XI	2.01	-1	9.30	-1
Latin A. Karayip (TÜ)	BAŞARILI	81.35	XI	BAŞARILI	79.41	X	BAŞARILI	72.11	X	1.94	-1	9.24	-1
OECD Üyeleri	BAŞARILI	83.77	IV	BAŞARILI	82.70	III	BAŞARILI	75.72	IV	1.07	-1	8.05	0
Orta Gelirli Ülkeler	KISMEN BAŞARILI	77.52	XVII	KISMEN BAŞARILI	74.08	XVII	KISMEN BAŞARILI	67.27	XVI	3.44	0	10.25	-1
Ortadoğu K. Afrika (GOÜ)	KISMEN BAŞARILI	79.94	XIV	KISMEN BAŞARILI	77.31	XV	KISMEN BAŞARILI	70.01	XIII	2.63	1	9.93	-1
Ortadoğu ve K.Afrika (TÜ)	KISMEN BAŞARILI	79.17	XVI	KISMEN BAŞARILI	76.48	XVI	KISMEN BAŞARILI	69.18	XV	2.70	0	9.99	-1
Pasifik Küçük Ada Ülkeleri	KISMEN BAŞARILI	75.24	XX	KISMEN BAŞARISIZ	70.25	XXII	KISMEN BAŞARISIZ	62.92	XXVII	4.99	2	12.32	7
Sahra-Altı Afrika (GOÜ)	KISMEN BAŞARISIZ	68.77	XXIX	KISMEN BAŞARISIZ	65.39	XXIX	KISMEN BAŞARISIZ	61.57	XXIX	3.38	0	7.20	0
Sahra-Altı Afrika (TÜ)	KISMEN BAŞARISIZ	68.78	XXVIII	KISMEN BAŞARISIZ	65.40	XXVIII	KISMEN BAŞARISIZ	61.58	XXVIII	3.38	0	7.20	0
Üst Orta Gelirli Ülkeler	BAŞARILI	82.83	IX	BAŞARILI	80.65	IX	BAŞARILI	72.21	IX	2.18	0	10.62	0
Yüksek Gelir: nonOECD	KISMEN BAŞARILI	79.63	XV	KISMEN BAŞARILI	77.65	XIV	KISMEN BAŞARISIZ	64.94	XXI	1.98	-1	14.69	6
Yüksek Gelir: OECD	BAŞARILI	83.20	IIX	BAŞARILI	81.03	IIX	BAŞARILI	73.49	VII	2.17	0	9.72	-1
Yüksek Gelirli Ülkeler	BAŞARILI	83.68	VI	BAŞARILI	81.91	V	BAŞARILI	74.75	V	1.77	-1	8.94	-1
Dünya	KISMEN BAŞARILI	76.18	XIX	KISMEN BAŞARILI	72.74	XIX	KISMEN BAŞARILI	66.83	XVIII	3.44	0	9.35	-1

* Ortalamalar arasında karşılaştırma yapılırken Ağırlıklı Ortalama sonuçları baz alınmıştır. Karşılaştırmalarda pozitif değerler ağırlıklı ortalamanın mukayese edildiği ortalamaya göre daha iyi sonuçlara, tabloda kırmızı renkli hücrelerle temsil edilen negatif değerler ise daha kötü sonuçlara sahip olduğunu göstermektedir.

EK 13:/A Ağırlıklı Ortalamayla Hesaplanan BKH Genel Endeks Sonuçlarının BKH Genel Başarı Düzeyi Sonuçlarıyla Karşılaştırılması

ÜLKELER	BKH GENEL ENDEKS SONUÇLARI (2015)			BKH GENEL BAŞARI DÜZEYİ (2015)			*(BKHE SIRA-BAŞARI SIRA)
	KALKINMA DÜZEYİ	BKHE DEĞER	BKHE SIRA	BAŞARI DÜZEYİ	BAŞARI DEĞER	BAŞARI SIRA	
Afganistan	ÇOK DÜŞÜK	0.64	178	KISMEN BAŞARISIZ	70.37	164	-14
Almanya	ÇOK YÜKSEK	0.97	2	ÇOK BAŞARILI	86.68	11	9
Amerika B.D	YÜKSEK	0.93	24	BAŞARILI	82.11	54	30
Andorra	YÜKSEK	0.91	39	BAŞARILI	84.75	25	-14
Angola	DÜŞÜK	0.68	160	KISMEN BAŞARISIZ	70.15	168	8
Antigua ve Barb.	ORTA	0.81	115	KISMEN BAŞARILI	78.32	105	-10
Arjantin	YÜKSEK	0.89	49	KISMEN BAŞARILI	79.90	80	31
Arnavutluk	ORTA	0.86	77	BAŞARILI	81.20	63	-14
Avustralya	ÇOK YÜKSEK	0.94	15	ÇOK BAŞARILI	86.74	9	-6
Avusturya	ÇOK YÜKSEK	0.94	18	BAŞARILI	84.95	22	4
Azerbaycan	ORTA	0.84	95	KISMEN BAŞARILI	79.57	85	-10
Bahamalar	YÜKSEK	0.88	54	KISMEN BAŞARILI	79.52	87	33
Bahreyn	YÜKSEK	0.87	63	BAŞARILI	81.77	57	-6
Bangladeş	DÜŞÜK	0.72	149	KISMEN BAŞARILI	77.34	117	-32
Barbados	YÜKSEK	0.92	34	KISMEN BAŞARILI	78.59	103	69
Belarus	YÜKSEK	0.91	38	BAŞARILI	82.72	51	13
Belçika	ÇOK YÜKSEK	0.95	10	ÇOK BAŞARILI	85.04	20	10
Belize	ORTA	0.85	92	KISMEN BAŞARILI	75.06	135	43
Benin	DÜŞÜK	0.70	157	KISMEN BAŞARISIZ	72.79	149	-8
Bhutan	ORTA	0.80	120	BAŞARILI	80.21	74	-46
Birleşik Arap E.	YÜKSEK	0.88	60	BAŞARILI	80.19	75	15
Birleşik Krallık	ÇOK YÜKSEK	0.95	14	BAŞARILI	83.39	47	33
Bolivya	ORTA	0.81	118	KISMEN BAŞARILI	78.76	100	-18
Bosna Hersek	YÜKSEK	0.86	76	BAŞARILI	81.43	59	-17
Botsvana	ORTA	0.81	119	KISMEN BAŞARILI	77.54	115	-4
Brezilya	YÜKSEK	0.87	70	BAŞARILI	83.53	45	-25
Brunei Dar.	YÜKSEK	0.92	29	KISMEN BAŞARILI	77.69	114	85
Bulgaristan	YÜKSEK	0.92	31	BAŞARILI	84.50	30	-1
Burkina Faso	DÜŞÜK	0.67	163	KISMEN BAŞARISIZ	71.14	159	-4
Burundi	DÜŞÜK	0.67	167	KISMEN BAŞARISIZ	70.80	161	-6
Cape Verde	ORTA	0.81	117	BAŞARILI	82.88	50	-67
Çek Cum.	YÜKSEK	0.91	40	BAŞARILI	84.37	32	-8
Cezayir	ORTA	0.84	96	KISMEN BAŞARILI	77.95	108	12
Chad	ÇOK DÜŞÜK	0.54	187	BAŞARISIZ	59.70	187	0
Cibuti	ÇOK DÜŞÜK	0.66	172	BAŞARISIZ	65.48	182	10
Çin	YÜKSEK	0.87	62	ÇOK BAŞARILI	86.00	16	-46
Danimarka	ÇOK YÜKSEK	0.95	6	BAŞARILI	84.45	31	25
Dominik Cum.	ORTA	0.84	98	KISMEN BAŞARILI	77.69	113	15
Dominika	ORTA	0.85	82	KISMEN BAŞARISIZ	73.16	146	64
Ekvator	YÜKSEK	0.88	58	KISMEN BAŞARILI	79.57	84	26

Ekvator Ginesi	DÜŞÜK	0.71	151	KISMEN BAŞARISIZ	70.26	166	15
El Salvador	ORTA	0.85	83	BAŞARILI	82.37	52	-31
Endonezya	ORTA	0.80	122	KISMEN BAŞARILI	77.98	107	-15
Eritre	DÜŞÜK	0.69	159	KISMEN BAŞARISIZ	71.25	157	-2
Ermenistan	ORTA	0.85	90	KISMEN BAŞARILI	77.30	118	28
Estonya	YÜKSEK	0.92	35	BAŞARILI	82.30	53	18
Etiyopya	ÇOK DÜŞÜK	0.64	177	KISMEN BAŞARILI	74.40	140	-37
Fas	ORTA	0.80	124	BAŞARILI	80.09	77	-47
Fiji	ORTA	0.85	81	KISMEN BAŞARILI	77.93	109	28
Fildişi Sahilleri	ÇOK DÜŞÜK	0.65	176	BAŞARISIZ	64.22	185	9
Filipinler	ORTA	0.82	112	KISMEN BAŞARILI	79.29	90	-22
Filistin	ORTA	0.83	103	KISMEN BAŞARILI	79.20	93	-10
Finlandiya	ÇOK YÜKSEK	0.94	17	ÇOK BAŞARILI	86.80	8	-9
Fransa	ÇOK YÜKSEK	0.95	7	ÇOK BAŞARILI	86.98	7	0
Gabon	DÜŞÜK	0.77	133	KISMEN BAŞARISIZ	73.53	143	10
Gambiya	DÜŞÜK	0.70	152	KISMEN BAŞARILI	74.15	141	-11
Gana	DÜŞÜK	0.75	138	KISMEN BAŞARILI	76.65	125	-13
Gine	DÜŞÜK	0.67	168	KISMEN BAŞARISIZ	69.13	174	6
Gine Bissau	ÇOK DÜŞÜK	0.66	173	KISMEN BAŞARISIZ	68.15	176	3
Grenada	YÜKSEK	0.89	53	KISMEN BAŞARILI	74.91	137	84
Guatemala	ORTA	0.80	126	KISMEN BAŞARILI	74.47	139	13
Güney Afrika	DÜŞÜK	0.77	135	KISMEN BAŞARISIZ	73.17	145	10
Güney Kıbrıs	YÜKSEK	0.91	37	BAŞARILI	84.03	36	-1
Güney Kore	YÜKSEK	0.92	32	BAŞARILI	84.51	29	-3
Gürcistan	ORTA	0.86	78	BAŞARILI	80.55	71	-7
Guyana	ORTA	0.80	125	KISMEN BAŞARISIZ	73.32	144	19
Haiti	DÜŞÜK	0.67	169	KISMEN BAŞARISIZ	71.33	156	-13
Hindistan	DÜŞÜK	0.74	142	KISMEN BAŞARILI	75.46	133	-9
Hırvatistan	YÜKSEK	0.91	36	KISMEN BAŞARILI	79.71	82	46
Hollanda	ÇOK YÜKSEK	0.97	3	ÇOK BAŞARILI	85.98	17	14
Honduras	ORTA	0.82	108	KISMEN BAŞARILI	79.12	94	-14
Hong Kong	YÜKSEK	0.93	26	BAŞARILI	84.07	33	7
Irak	DÜŞÜK	0.74	140	KISMEN BAŞARISIZ	69.40	172	32
İran İslam C.	ORTA	0.85	87	BAŞARILI	81.35	62	-25
İrlanda	YÜKSEK	0.93	25	ÇOK BAŞARILI	86.99	5	-20
İspanya	ÇOK YÜKSEK	0.95	9	ÇOK BAŞARILI	85.32	18	9
İsrail	YÜKSEK	0.94	21	BAŞARILI	81.39	60	39
İsveç	ÇOK YÜKSEK	0.98	1	ÇOK BAŞARILI	89.27	1	0
İsviçre	ÇOK YÜKSEK	0.96	5	ÇOK BAŞARILI	86.46	13	8
İtalya	ÇOK YÜKSEK	0.94	19	ÇOK BAŞARILI	86.74	10	-9
İzlanda	ÇOK YÜKSEK	0.95	8	BAŞARILI	83.94	39	31
Jamaika	ORTA	0.82	107	KISMEN BAŞARILI	74.93	136	29
Japonya	YÜKSEK	0.92	28	ÇOK BAŞARILI	85.29	19	-9
Kamboçya	DÜŞÜK	0.77	134	BAŞARILI	83.55	44	-90
Kamerun	DÜŞÜK	0.73	146	KISMEN BAŞARISIZ	71.41	154	8
Kanada	ÇOK YÜKSEK	0.95	13	BAŞARILI	83.96	38	25
Karadağ	YÜKSEK	0.89	48	BAŞARILI	81.20	64	16

Katar	YÜKSEK	0.88	59	BAŞARILI	84.76	24	-35
Kazakistan	ORTA	0.85	88	BAŞARILI	80.69	68	-20
Kenya	DÜŞÜK	0.70	153	KISMEN BAŞARISIZ	70.27	165	12
Kirgiz Cum.	ORTA	0.81	114	KISMEN BAŞARILI	79.10	95	-19
Kiribati	ORTA	0.78	129	KISMEN BAŞARILI	77.07	120	-9
Kolombiya	ORTA	0.85	85	KISMEN BAŞARILI	75.64	131	46
Komor Adaları	DÜŞÜK	0.68	162	BAŞARISIZ	67.61	178	16
Kongo Cum.	DÜŞÜK	0.72	148	KISMEN BAŞARISIZ	71.48	153	5
Kongo Dem. C.	ÇOK DÜŞÜK	0.60	184	BAŞARISIZ	65.99	181	-3
Kosta Rika	YÜKSEK	0.90	42	KISMEN BAŞARILI	77.53	116	74
Küba	YÜKSEK	0.90	43	BAŞARILI	84.89	23	-20
Kuveyt	YÜKSEK	0.87	61	KISMEN BAŞARILI	79.00	96	35
Lao PDR	DÜŞÜK	0.76	137	KISMEN BAŞARILI	78.21	106	-31
Lesotho	DÜŞÜK	0.66	170	KISMEN BAŞARISIZ	68.49	175	5
Letonya	YÜKSEK	0.92	33	BAŞARILI	83.18	48	15
Liberya	ÇOK DÜŞÜK	0.60	183	KISMEN BAŞARISIZ	69.35	173	-10
Libya	ORTA	0.85	86	KISMEN BAŞARILI	78.94	98	12
Liechtenstein	YÜKSEK	0.90	46	KISMEN BAŞARILI	77.92	110	64
Litvanya	YÜKSEK	0.91	41	ÇOK BAŞARILI	86.42	14	-27
Lübnan	ORTA	0.85	84	BAŞARILI	83.83	41	-43
Lüksemburg	ÇOK YÜKSEK	0.95	12	ÇOK BAŞARILI	86.47	12	0
Macaristan	YÜKSEK	0.89	52	BAŞARILI	80.55	70	18
Madagaskar	DÜŞÜK	0.66	171	KISMEN BAŞARISIZ	72.05	150	-21
Makedonya	YÜKSEK	0.87	66	BAŞARILI	80.13	76	10
Malavi	DÜŞÜK	0.70	156	KISMEN BAŞARILI	78.52	104	-52
Maldivler	YÜKSEK	0.87	71	ÇOK BAŞARILI	86.98	6	-65
Malezya	YÜKSEK	0.89	50	BAŞARILI	80.64	69	19
Mali	ÇOK DÜŞÜK	0.61	181	KISMEN BAŞARISIZ	71.60	152	-29
Malta	YÜKSEK	0.90	44	BAŞARILI	80.89	66	22
Mauritius	YÜKSEK	0.87	64	KISMEN BAŞARILI	76.92	123	59
Meksika	YÜKSEK	0.89	47	BAŞARILI	82.02	56	9
Mikronezya	ORTA	0.78	128	BAŞARILI	80.49	72	-56
Mısır Arap Cum.	ORTA	0.82	113	BAŞARILI	80.81	67	-46
Moğolistan	ORTA	0.82	111	BAŞARILI	84.04	35	-76
Moldova	ORTA	0.83	105	KISMEN BAŞARILI	77.81	111	6
Moritanya	ÇOK DÜŞÜK	0.65	175	KISMEN BAŞARISIZ	71.25	158	-17
Mozambik	ÇOK DÜŞÜK	0.63	179	KISMEN BAŞARISIZ	71.04	160	-19
Myanmar	DÜŞÜK	0.75	139	KISMEN BAŞARILI	79.72	81	-58
Namibya	ORTA	0.79	127	KISMEN BAŞARILI	75.91	130	3
Nepal	DÜŞÜK	0.74	143	KISMEN BAŞARILI	76.80	124	-19
Nijer	ÇOK DÜŞÜK	0.61	182	KISMEN BAŞARISIZ	69.70	171	-11
Nijerya	ÇOK DÜŞÜK	0.63	180	BAŞARISIZ	64.40	184	4
Nikaragua	ORTA	0.82	109	KISMEN BAŞARILI	79.57	86	-23
Norveç	ÇOK YÜKSEK	0.96	4	ÇOK BAŞARILI	88.23	3	-1
Orta Afrika C.	ÇOK DÜŞÜK	0.56	186	BAŞARISIZ	63.65	186	0
Özbekistan	ORTA	0.83	102	KISMEN BAŞARILI	78.73	101	-1
Pakistan	DÜŞÜK	0.67	165	BAŞARISIZ	66.97	179	14
Palau	YÜKSEK	0.87	67	BAŞARILI	84.73	27	-40
Panama	YÜKSEK	0.87	72	KISMEN BAŞARILI	78.77	99	27
Papua Yeni Gine	DÜŞÜK	0.67	166	BAŞARISIZ	67.89	177	11
Paraguay	ORTA	0.83	104	KISMEN BAŞARISIZ	69.80	170	66
Peru	YÜKSEK	0.86	75	BAŞARILI	83.39	46	-29
Polonya	YÜKSEK	0.93	27	ÇOK BAŞARILI	87.60	4	-23
Portekiz	YÜKSEK	0.94	22	ÇOK BAŞARILI	86.07	15	-7

Romanya	YÜKSEK	0.88	55	BAŞARILI	81.38	61	6
Ruanda	DÜŞÜK	0.74	144	BAŞARILI	81.17	65	-79
Rusya Fed.	YÜKSEK	0.89	51	KISMEN BAŞARILI	79.67	83	32
Saint Kitts	YÜKSEK	0.88	57	BAŞARILI	84.63	28	-29
Saint Lucia	ORTA	0.81	116	KISMEN BAŞARISIZ	73.04	147	31
Saint Vinc.	ORTA	0.83	106	KISMEN BAŞARILI	75.62	132	26
Samoa	ORTA	0.82	110	KISMEN BAŞARILI	79.31	89	-21
Sao Tome.	ORTA	0.78	131	KISMEN BAŞARILI	79.28	91	-40
Senegal	DÜŞÜK	0.72	150	KISMEN BAŞARISIZ	70.70	162	12
Seyşeller	ORTA	0.85	89	KISMEN BAŞARILI	76.54	126	37
Sierra Leone	ÇOK DÜŞÜK	0.58	185	BAŞARISIZ	64.68	183	-2
Şili	YÜKSEK	0.87	68	KISMEN BAŞARILI	79.24	92	24
Singapur	YÜKSEK	0.94	20	ÇOK BAŞARILI	88.50	2	-18
Sırbistan	YÜKSEK	0.87	73	BAŞARILI	82.04	55	-18
Slovak Cum.	YÜKSEK	0.94	23	BAŞARILI	84.96	21	-2
Slovenya	ÇOK YÜKSEK	0.95	11	BAŞARILI	83.98	37	26
Solomon Ad.	ORTA	0.77	132	KISMEN BAŞARILI	76.95	122	-10
Sri Lanka	ORTA	0.84	94	BAŞARILI	80.03	79	-15
Sudan	ÇOK DÜŞÜK	0.66	174	BAŞARISIZ	66.30	180	6
Surinam	ORTA	0.85	91	BAŞARILI	80.07	78	-13
Suriye Arap C.	ORTA	0.80	123	KISMEN BAŞARILI	76.10	128	5
Suudi Arabistan	YÜKSEK	0.88	56	BAŞARILI	81.46	58	2
Svaziland	DÜŞÜK	0.70	154	KISMEN BAŞARISIZ	72.84	148	-6
Tacikistan	DÜŞÜK	0.76	136	KISMEN BAŞARISIZ	70.69	163	27
Tanzanya	DÜŞÜK	0.74	141	KISMEN BAŞARILI	74.00	142	1
Tayland	ORTA	0.85	80	BAŞARILI	80.23	73	-7
Timor-Leste	DÜŞÜK	0.73	145	KISMEN BAŞARILI	76.08	129	-16
Togo	DÜŞÜK	0.70	155	KISMEN BAŞARISIZ	71.37	155	0
Tonga	ORTA	0.80	121	KISMEN BAŞARILI	78.95	97	-24
Trinidad ve Tob.	YÜKSEK	0.87	69	KISMEN BAŞARILI	78.62	102	33
Tunus	ORTA	0.86	79	BAŞARILI	82.92	49	-30
Türkiye	ORTA	0.84	97	KISMEN BAŞARILI	79.50	88	-9
Türkmenistan	ORTA	0.83	101	KISMEN BAŞARILI	77.71	112	11
Uganda	DÜŞÜK	0.69	158	KISMEN BAŞARILI	74.85	138	-20
Ukrayna	ORTA	0.84	99	KISMEN BAŞARILI	77.29	119	20
Umman	YÜKSEK	0.87	74	BAŞARILI	83.88	40	-34
Ürdün	ORTA	0.84	100	KISMEN BAŞARILI	77.00	121	21
Uruguay	YÜKSEK	0.90	45	BAŞARILI	83.58	43	-2
Vanuatu	ORTA	0.78	130	KISMEN BAŞARILI	75.39	134	4
Venezuela	YÜKSEK	0.87	65	KISMEN BAŞARILI	76.50	127	62
Vietnam	ORTA	0.84	93	BAŞARILI	83.58	42	-51
Yemen Cum.	DÜŞÜK	0.68	161	KISMEN BAŞARISIZ	71.85	151	-10
Yeni Zelanda	ÇOK YÜKSEK	0.94	16	BAŞARILI	84.06	34	18
Yunanistan	YÜKSEK	0.92	30	BAŞARILI	84.73	26	-4
Zambiya	DÜŞÜK	0.67	164	KISMEN BAŞARISIZ	70.23	167	3
Zimbabve	DÜŞÜK	0.73	147	KISMEN BAŞARISIZ	69.96	169	22

BÖLGE VE GELİR GRUPLARI							
Ağır Borçlu Yoks. Ü.(HIPC)	ÇOK DÜŞÜK	0.65	XXIX	KISMEN BAŞARISIZ	70.40	XXVII	-2
Alt Orta Gelirli Ülkeler	DÜŞÜK	0.74	XXIII	KISMEN BAŞARILI	74.23	XXI	-2
Arap Ülkeleri	ORTA	0.78	XXI	KISMEN BAŞARISIZ	73.60	XXIII	2
Avrupa Birliği	ÇOK YÜKSEK	0.95	II	ÇOK BAŞARILI	86.68	II	0
Avrupa Orta Asya (GOÜ)	ORTA	0.86	XIII	BAŞARILI	80.58	XIII	0
Avrupa Orta Asya (TÜ)	YÜKSEK	0.91	VII	BAŞARILI	83.70	V	-2
Diğer Küçük Devletler	DÜŞÜK	0.75	XXII	KISMEN BAŞARISIZ	73.29	XXIV	2
Doğu Asya ve Pasifik (GOÜ)	ORTA	0.86	XIV	BAŞARILI	84.24	III	-11
Doğu Asya ve Pasifik (T Ü)	YÜKSEK	0.86	XII	BAŞARILI	83.44	VII	-5
Düşük Gelirli Ülkeler	DÜŞÜK	0.68	XXV	KISMEN BAŞARISIZ	72.93	XXV	0
Düşük ve Orta Gelirli Ülkeler	ORTA	0.78	XX	KISMEN BAŞARILI	76.42	XVIII	-2
En Az Gelişmiş Ülkeler:	DÜŞÜK	0.67	XXVI	KISMEN BAŞARISIZ	71.65	XXVI	0
Euro Bölgesi	ÇOK YÜKSEK	0.96	I	ÇOK BAŞARILI	87.21	I	0
Güney Asya	DÜŞÜK	0.72	XXIV	KISMEN BAŞARILI	74.20	XXII	-2
Kuzey Amerika	YÜKSEK	0.93	V	BAŞARILI	81.56	X	5
Latin A. Karayip(GOÜ)	YÜKSEK	0.87	XI	BAŞARILI	81.33	XII	1
Latin A. Karayip (TÜ)	YÜKSEK	0.87	X	BAŞARILI	81.35	XI	1
OECD Üyeleri	YÜKSEK	0.92	VI	BAŞARILI	83.77	IV	-2
Orta Gelirli Ülkeler	ORTA	0.80	XIX	KISMEN BAŞARILI	77.52	XVII	-2
Ortadoğu K. Afrika (GOÜ)	ORTA	0.82	XV	KISMEN BAŞARILI	79.94	XIV	-1
Ortadoğu ve K.Afrika (TÜ)	ORTA	0.81	XVI	KISMEN BAŞARILI	79.17	XVI	0
Pasifik Küçük Ada Ülkeleri	ORTA	0.81	XVIII	KISMEN BAŞARILI	75.24	XX	2
Sahra-Altı Afrika (GOÜ)	DÜŞÜK	0.66	XXVIII	KISMEN BAŞARISIZ	68.77	XXIX	1
Sahra-Altı Afrika (TÜ)	DÜŞÜK	0.66	XXVII	KISMEN BAŞARISIZ	68.78	XXVIII	1
Üst Orta Gelirli Ülkeler	YÜKSEK	0.87	IX	BAŞARILI	82.83	IX	0
Yüksek Gelir: nonOECD	YÜKSEK	0.89	IIX	KISMEN BAŞARILI	79.63	XV	7
Yüksek Gelir: OECD	YÜKSEK	0.93	III	BAŞARILI	83.20	IIX	5
Yüksek Gelirli Ülkeler	YÜKSEK	0.93	IV	BAŞARILI	83.68	VI	2
Dünya	ORTA	0.81	XVII	KISMEN BAŞARILI	76.18	XIX	2

* Karşılaştırmalarda ülkelerin BKH Genel Endeks sıralamaları baz alınmıştır. Karşılaştırmalarda pozitif değerler ülkelerin BKH Genel Endeks (Kalkınma Düzeyi) sıralamasının BKH Genel Başarı Düzeyi sıralamasına göre daha iyi sonuçlara, negatif değerler ise daha kötü sıralamaya sahip olduğunu göstermektedir.

EK:13/B Ağırlıklı Ortalamayla Hesaplanan BKH Endeks Sonuçlarının BKH Başarı Düzeyi Sonuçlarıyla Karşılaştırılması

ÜLKELER	ÜLKELERİN BKH GENEL ENDEKS ve AMAÇ 1-8 SIRALAMASI									ÜLKELERİN BKH GENEL BAŞARI ve AMAÇ 1-8 SIRALAMASI									*ÜLKELERİN ENDEKS VE BAŞARI SIRALAMALARI FARKI								
	BKHE SIRA	AMÇ1 SIRA	AMÇ 2 SIRA	AMÇ 3 SIRA	AMÇ 4 SIRA	AMÇ 5 SIRA	AMÇ 6 SIRA	AMÇ 7 SIRA	AMÇ 8 SIRA	BKH BAŞARI SIRA	AMÇ 1 SIRA	AMÇ 2 SIRA	AMÇ 3 SIRA	AMÇ 4 SIRA	AMÇ 5 SIRA	AMÇ 6 SIRA	AMÇ 7 SIRA	AMÇ 8 SIRA	GENEL FARK	AMÇ 1 FARK	AMÇ 2 FARK	AMÇ 3 FARK	AMÇ 4 FARK	AMÇ 5 FARK	AMÇ 6 FARK	AMÇ 7 FARK	AMÇ 8 FARK
Afganistan	178	178	101	183	177	175	113	186	178	164	102	104	184	159	144	90	178	120	-14	-76	3	1	-18	-31	-23	-8	-58
Almanya	2	14	21	14	15	17	33	5	7	11	104	21	17	88	13	67	51	7	9	90	0	3	73	-4	34	46	0
Amerika B.D	24	21	52	57	67	29	11	42	29	54	67	52	53	142	120	35	69	34	30	46	0	-4	75	91	24	27	5
Andorra	39	4	169	8	26	57	4	59	25	25	30	169	1	41	19	1	40	181	-14	26	0	-7	15	-38	-3	-19	156
Angola	160	158	168	125	178	172	159	138	119	168	9	168	129	151	134	170	173	162	8	-149	0	4	-27	-38	11	35	43
Antigua ve Barb.	115	34	128	96	37	79	187	98	23	105	37	128	91	73	33	187	60	42	-10	3	0	-5	36	-46	0	-38	19
Arjantin	49	72	47	21	85	75	89	92	56	80	173	47	24	107	121	113	61	40	31	101	0	3	22	46	24	-31	-16
Arnavutluk	77	110	79	95	63	41	67	104	97	63	124	79	95	43	48	107	54	123	-14	14	0	0	-20	7	40	-50	26
Avustralya	15	6	31	40	43	12	24	53	6	9	60	31	43	118	49	16	25	13	-6	54	0	3	75	37	-8	-28	7
Avusturya	18	13	56	12	111	18	49	10	34	22	130	55	16	101	4	114	70	19	4	117	-1	4	-10	-14	65	60	-15
Azerbaycan	95	74	39	84	146	117	43	145	51	85	26	39	84	103	155	53	96	133	-10	-48	0	0	-43	38	10	-49	82
Bahamalar	54	22	77	69	89	71	94	94	55	87	22	77	64	149	84	152	42	127	33	0	0	-5	60	13	58	-52	72
Bahreyn	63	56	20	146	32	20	42	139	49	57	128	20	142	62	61	48	57	59	-6	72	0	-4	30	41	6	-82	10
Bangladeş	149	170	153	155	113	163	134	154	133	117	41	153	157	31	125	77	95	130	-32	-129	0	2	-82	-38	-57	-59	-3
Barbados	34	38	28	54	107	66	7	100	9	103	169	28	52	178	52	95	103	28	69	131	0	-2	71	-14	88	3	19
Belarus	38	36	55	27	4	15	92	70	41	51	74	56	29	7	3	173	47	167	13	38	1	2	3	-12	81	-23	126
Belçika	10	28	27	9	18	3	81	11	10	20	112	27	13	72	72	144	22	9	10	84	0	4	54	69	63	11	-1
Belize	92	80	112	126	77	113	119	8	125	135	136	112	122	76	98	165	46	183	43	56	0	-4	-1	-15	46	38	58
Benin	157	131	159	184	169	153	98	127	156	149	35	159	183	135	147	78	184	10	-8	-96	0	-1	-34	-6	-20	57	-146
Bhutan	120	87	127	149	123	123	131	41	134	74	11	127	144	45	47	139	81	110	-46	-76	0	-5	-78	-76	8	40	-24
Birleşik Arap E.	60	33	114	128	60	64	32	119	28	75	147	114	131	98	60	37	55	58	15	114	0	3	38	-4	5	-64	30
Birleşik Krallık	14	27	17	45	34	45	16	27	16	47	114	17	46	92	131	122	27	4	33	87	0	1	58	86	106	0	-12

Bolivya	118	146	110	67	133	134	137	71	94	100	182	110	76	66	93	59	115	32	-18	36	0	9	-67	-41	-78	44	-62
Bosna Hersek	76	106	82	55	23	55	64	135	100	59	138	82	57	17	65	65	66	138	-17	32	0	2	-6	10	1	-69	38
Botsvana	119	130	65	121	131	106	174	73	77	115	89	65	116	173	110	13	157	75	-4	-41	0	-5	42	4	-161	84	-2
Brezilya	70	104	108	98	46	82	87	25	63	45	28	108	94	5	57	56	94	78	-25	-76	0	-4	-41	-25	-31	69	15
Brunei Dar.	29	11	11	37	22	46	85	49	40	114	139	11	14	139	78	125	158	113	85	128	0	-23	117	32	40	109	73
Bulgaristan	31	71	22	36	71	84	28	20	42	30	73	22	38	109	102	15	39	63	-1	2	0	2	38	18	-13	19	21
Burkina Faso	163	175	178	156	170	157	112	144	146	159	101	178	155	134	152	69	167	72	-4	-74	0	-1	-36	-5	-43	23	-74
Burundi	167	181	149	136	158	165	82	171	185	161	151	149	149	137	162	47	153	158	-6	-30	0	13	-21	-3	-35	-18	-27
Cape Verde	117	48	86	75	92	133	141	158	142	50	14	86	74	49	100	85	139	41	-67	-34	0	-1	-43	-33	-56	-19	-101
Çek Cum.	40	53	12	59	3	10	99	17	72	32	165	12	58	9	5	62	29	141	-8	112	0	-1	6	-5	-37	12	69
Cezayir	96	113	68	115	91	78	104	112	69	108	105	68	124	58	59	134	156	97	12	-8	0	9	-33	-19	30	44	28
Chad	187	153	186	186	183	187	160	180	167	187	17	186	187	180	187	172	163	185	0	-136	0	1	-3	0	12	-17	18
Cibuti	172	129	187	169	167	129	177	163	154	182	99	187	169	167	113	127	145	187	10	-30	0	0	0	-16	-50	-18	33
Çin	62	107	59	51	41	50	53	132	74	16	34	59	59	2	44	17	114	61	-46	-73	0	8	-39	-6	-36	-18	-13
Danimarka	6	18	84	11	24	7	10	26	20	31	148	83	12	52	106	138	8	11	25	130	-1	1	28	99	128	-18	-9
Dominik Cum.	98	124	122	62	128	118	103	29	79	113	45	122	65	124	130	57	119	155	15	-79	0	3	-4	12	-46	90	76
Dominika	82	70	58	82	47	98	140	65	116	146	185	58	79	147	96	82	160	95	64	115	0	-3	100	-2	-58	95	-21
Ekvator	58	119	13	22	100	107	120	12	104	84	66	13	21	78	86	141	169	100	26	-53	0	-1	-22	-21	21	157	-4
Ekvator Ginesi	151	84	164	177	182	140	156	101	103	166	18	164	179	181	81	174	122	124	15	-66	0	2	-1	-59	18	21	21
El Salvador	83	105	72	80	84	104	75	93	92	52	57	73	87	42	108	71	93	64	-31	-48	1	7	-42	4	-4	0	-28
Endonezya	122	128	80	114	132	128	151	96	114	107	44	81	117	82	95	176	118	86	-15	-84	1	3	-50	-33	25	22	-28
Eritre	159	136	181	142	120	168	88	183	173	157	20	180	143	36	153	44	180	186	-2	-116	-1	1	-84	-15	-44	-3	13
Ermenistan	90	55	106	113	72	93	80	84	118	118	52	106	110	22	114	159	128	143	28	-3	0	-3	-50	21	79	44	25
Estonya	35	39	49	42	33	30	117	32	17	53	176	50	41	39	1	175	49	54	18	137	1	-1	6	-29	58	17	37
Etiyopya	177	180	172	100	165	181	147	169	183	140	64	172	111	89	173	72	152	47	-37	-116	0	11	-76	-8	-75	-17	-136
Fas	124	125	123	148	99	127	150	89	101	77	121	123	150	51	70	119	56	36	-47	-4	0	2	-48	-57	-31	-33	-65
Fiji	81	78	104	134	88	102	78	45	70	109	51	103	133	148	138	131	23	87	28	-27	-1	-1	60	36	53	-22	17
Fildişi Sahilleri	176	154	183	182	176	173	152	103	157	185	183	183	182	166	172	73	166	66	9	29	0	0	-10	-1	-79	63	-91
Filipinler	112	142	113	48	116	130	143	113	80	90	109	113	50	113	140	70	80	65	-22	-33	0	2	-3	10	-73	-33	-15

Filistin	103	137	102	109	102	48	19	140	137	93	84	101	89	165	9	55	143	109	-10	-53	-1	-20	63	-39	36	3	-28
Finlandiya	17	25	14	3	8	8	54	38	46	8	68	14	4	68	55	68	37	33	-9	43	0	1	60	47	14	-1	-13
Fransa	7	29	18	25	73	19	48	6	8	7	83	18	25	94	21	66	15	16	0	54	0	0	21	2	18	9	8
Gabon	133	85	136	147	159	141	172	34	95	143	76	136	145	177	156	126	6	159	10	-9	0	-2	18	15	-46	-28	64
Gambiya	152	103	171	179	145	167	149	90	159	141	7	171	181	104	167	161	62	26	-11	-96	0	2	-41	0	12	-28	-133
Gana	138	143	147	144	148	145	83	123	105	125	56	147	141	144	135	42	154	14	-13	-87	0	-3	-4	-10	-41	31	-91
Gine	168	102	166	185	179	178	146	107	152	174	25	166	185	145	174	149	89	160	6	-77	0	0	-34	-4	3	-18	8
Gine Bissau	173	115	161	178	181	180	161	121	165	176	32	161	177	174	182	180	97	112	3	-83	0	-1	-7	2	19	-24	-53
Grenada	53	96	157	15	83	59	9	57	53	137	186	155	20	136	54	21	82	122	84	90	-2	5	53	-5	12	25	69
Guatemala	126	151	131	127	117	144	130	33	99	139	129	131	127	77	163	143	131	89	13	-22	0	0	-40	19	13	98	-10
Güney Afrika	135	140	133	18	135	112	184	159	62	145	153	133	10	157	129	182	120	134	10	13	0	-8	22	17	-2	-39	72
Güney Kıbrıs	37	42	43	79	81	31	34	60	24	36	117	43	72	61	17	101	11	101	-1	75	0	-7	-20	-14	67	-49	77
Güney Kore	32	24	32	101	1	6	26	76	43	29	38	32	105	93	89	10	67	48	-3	14	0	4	92	83	-16	-9	5
Gürcistan	78	133	33	81	101	88	62	68	108	71	171	33	78	125	104	87	41	24	-7	38	0	-3	24	16	25	-27	-84
Guyana	125	117	135	60	108	143	108	143	128	144	123	135	71	117	170	181	126	69	19	6	0	11	9	27	73	-17	-59
Haiti	169	155	170	97	174	174	127	184	162	156	53	170	93	146	179	83	181	83	-13	-102	0	-4	-28	5	-44	-3	-79
Hindistan	142	167	121	163	149	136	110	137	120	133	65	121	167	128	53	86	121	153	-9	-102	0	4	-21	-83	-24	-16	33
Hrvatistan	36	90	100	43	29	36	17	64	19	82	177	100	45	33	118	2	44	180	46	87	0	2	4	82	-15	-20	161
Hollanda	3	17	24	6	21	5	15	22	11	17	156	24	8	85	88	30	20	8	14	139	0	2	64	83	15	-2	-3
Honduras	108	127	105	73	98	139	105	66	115	94	70	105	75	60	133	64	168	71	-14	-57	0	2	-38	-6	-41	102	-44
Hong Kong	26	15	61	68	104	13	66	2	47	33	78	61	63	1	25	50	138	53	7	63	0	-5	-103	12	-16	136	6
Irak	140	135	162	168	151	108	68	176	82	172	142	162	171	184	122	104	92	163	32	7	0	3	33	14	36	-84	81
İran İslam C.	87	112	2	173	69	38	25	128	64	62	97	2	174	15	2	58	90	151	-25	-15	0	1	-54	-36	33	-38	87
İrlanda	25	31	3	58	50	2	37	55	12	5	91	3	54	83	22	75	2	17	-20	60	0	-4	33	20	38	-53	5
İspanya	9	47	9	2	16	70	27	9	31	18	80	9	11	64	158	28	9	55	9	33	0	9	48	88	1	0	24
İsrail	21	8	23	39	20	11	38	72	5	60	111	23	40	28	11	150	77	171	39	103	0	1	8	0	112	5	166
İsveç	1	9	16	5	9	9	1	15	13	1	103	16	2	69	41	27	13	5	0	94	0	-3	60	32	26	-2	-8
İsviçre	5	12	74	29	55	1	23	7	2	13	132	72	31	123	30	51	5	2	8	120	-2	2	68	29	28	-2	0
İtalya	19	46	38	24	66	34	8	14	58	10	150	38	28	63	23	36	18	31	-9	104	0	4	-3	-11	28	4	-27

İzlanda	8	2	41	1	57	37	5	56	38	39	71	41	6	59	31	121	48	140	31	69	0	5	2	-6	116	-8	102
Jamaika	107	109	109	85	86	100	109	125	129	136	145	109	80	116	136	117	102	170	29	36	0	-5	30	36	8	-23	41
Japonya	28	26	7	117	5	39	29	36	27	19	108	7	109	81	29	9	64	29	-9	82	0	-8	76	-10	-20	28	2
Kamboçya	134	141	132	93	119	124	162	129	149	44	19	132	97	47	38	52	132	21	-90	-122	0	4	-72	-86	-110	3	-128
Kamerun	146	144	155	110	161	177	97	118	111	154	134	156	119	161	180	120	142	57	8	-10	1	9	0	3	23	24	-54
Kanada	13	10	1	31	13	16	18	54	21	38	110	1	33	132	119	38	21	20	25	100	0	2	119	103	20	-33	-1
Karadağ	48	94	92	66	70	51	46	40	71	64	133	92	67	54	105	11	78	156	16	39	0	1	-16	54	-35	38	85
Katar	59	30	51	122	49	24	63	153	30	24	8	51	103	40	8	94	129	79	-35	-22	0	-19	-9	-16	31	-24	49
Kazakistan	88	40	103	34	75	69	116	177	65	68	59	102	35	27	64	166	87	115	-20	19	-1	1	-48	-5	50	-90	50
Kenya	153	174	126	120	143	160	166	175	144	165	140	126	121	154	177	155	179	70	12	-34	0	1	11	17	-11	4	-74
Kırgız Cum.	114	77	75	53	93	86	144	149	168	95	50	75	60	23	94	183	113	103	-19	-27	0	7	-70	8	39	-36	-65
Kiribati	129	32	88	106	137	115	142	122	186	120	175	88	106	141	63	111	91	56	-9	143	0	0	4	-52	-31	-31	-130
Kolombiya	85	121	120	89	79	89	121	28	84	131	144	120	88	91	107	135	134	121	46	23	0	-1	12	18	14	106	37
Komor Adaları	162	169	148	180	163	146	106	173	172	178	119	148	178	162	150	178	171	107	16	-50	0	-2	-1	4	72	-2	-65
Kongo Cum.	148	156	125	166	171	149	170	87	109	153	39	125	166	182	146	142	133	132	5	-117	0	0	11	-3	-28	46	23
Kongo Dem. C.	184	184	180	181	184	159	154	141	180	181	122	179	180	186	159	105	170	126	-3	-62	-1	-1	2	0	-49	29	-54
Kosta Rika	42	98	62	19	48	103	58	13	66	116	141	62	18	127	143	115	123	104	74	43	0	-1	79	40	57	110	38
Küba	43	43	67	17	2	67	47	61	122	23	33	67	5	44	128	18	35	165	-20	-10	0	-12	42	61	-29	-26	43
Kuveyt	61	35	60	140	38	28	12	161	36	96	47	60	138	138	109	24	137	84	35	12	0	-2	100	81	12	-24	48
Lao PDR	137	152	116	92	152	151	135	124	107	106	63	117	99	99	74	153	86	94	-31	-89	1	7	-53	-77	18	-38	-13
Lesotho	170	163	152	32	172	154	185	178	153	175	149	152	34	183	169	171	162	150	5	-14	0	2	11	15	-14	-16	-3
Letonya	33	63	78	38	44	60	44	35	33	48	125	78	39	71	62	124	7	68	15	62	0	1	27	2	80	-28	35
Liberya	183	185	185	161	160	183	133	172	170	173	146	185	160	80	181	97	127	116	-10	-39	0	-1	-80	-2	-36	-45	-54
Libya	86	58	76	138	59	25	61	157	60	98	88	76	139	12	14	136	147	129	12	30	0	1	-47	-11	75	-10	69
Liechtenstein	46	1	139	111	39	58	164	1	1	110	94	139	115	18	18	118	141	169	64	93	0	4	-21	-40	-46	140	168
Litvanya	41	67	85	35	62	42	76	43	32	14	96	85	37	53	7	60	12	88	-27	29	0	2	-9	-35	-16	-31	56
Lübnan	84	64	44	167	110	44	39	131	57	41	85	44	165	75	12	14	73	51	-43	21	0	-2	-35	-32	-25	-58	-6
Lüksemburg	12	19	117	46	12	21	2	19	4	12	72	116	47	29	139	40	17	1	0	53	-1	1	17	118	38	-2	-3
Macaristan	52	73	66	91	10	72	31	31	121	70	184	66	85	4	116	8	3	137	18	111	0	-6	-6	44	-23	-28	16

Madagaskar	171	186	165	112	166	147	157	174	143	150	181	165	114	114	90	96	108	146	-21	-5	0	2	-52	-57	-61	-66	3
Makedonya	66	126	69	23	14	90	96	77	87	76	180	69	26	21	82	33	36	177	10	54	0	3	7	-8	-63	-41	90
Malavi	156	177	141	154	139	148	165	117	179	104	40	141	159	56	91	98	146	50	-52	-137	0	5	-83	-57	-67	29	-129
Maldivler	71	62	93	105	31	105	35	58	126	6	5	93	100	16	27	7	85	81	-65	-57	0	-5	-15	-78	-28	27	-45
Malezya	50	89	30	108	56	47	77	51	50	69	98	30	108	115	16	133	116	49	19	9	0	0	59	-31	56	65	-1
Mali	181	165	182	160	180	179	167	168	161	152	92	182	156	163	176	156	83	3	-29	-73	0	-4	-17	-3	-11	-85	-158
Malta	44	37	90	99	54	14	41	116	3	66	143	90	101	133	58	99	38	22	22	106	0	2	79	44	58	-78	19
Mauritius	64	65	97	87	64	68	55	126	52	123	159	97	92	140	137	106	72	85	59	94	0	5	76	69	51	-54	33
Meksika	47	86	40	28	61	96	74	44	76	56	154	40	32	19	103	49	43	154	9	68	0	4	-42	7	-25	-1	78
Mikronezya	128	95	87	131	127	87	45	110	187	72	1	87	125	158	42	22	106	157	-56	-94	0	-6	31	-45	-23	-4	-30
Mısır Arap Cum.	113	92	99	176	97	116	111	75	78	67	82	99	175	46	26	80	109	35	-46	-10	0	-1	-51	-90	-31	34	-43
Moğolistan	111	134	63	64	90	83	114	167	117	35	93	63	61	3	79	41	98	43	-76	-41	0	-3	-87	-4	-73	-69	-74
Moldova	105	101	96	44	96	76	136	134	147	111	158	96	42	122	117	184	1	91	6	57	0	-2	26	41	48	-133	-56
Moritanya	175	148	163	133	162	164	180	187	139	158	6	163	136	164	171	168	187	12	-17	-142	0	3	2	7	-12	0	-127
Mozambik	179	179	167	130	156	158	182	162	182	160	48	167	132	70	154	162	185	125	-19	-131	0	2	-86	-4	-20	23	-57
Myanmar	139	147	129	123	142	132	169	105	138	81	10	130	118	126	71	132	84	62	-58	-137	1	-5	-16	-61	-37	-21	-76
Namibya	127	149	134	49	138	122	168	81	112	130	42	134	51	129	132	129	148	135	3	-107	0	2	-9	10	-39	67	23
Nepal	143	120	156	145	130	170	107	115	151	124	23	157	158	57	142	63	105	119	-19	-97	1	13	-73	-28	-44	-10	-32
Nijer	182	164	175	162	175	186	148	181	177	171	106	175	164	87	186	91	172	60	-11	-58	0	2	-88	0	-57	-9	-117
Nijerya	180	183	174	172	185	184	101	166	67	184	161	174	172	185	185	100	176	131	4	-22	0	0	0	1	-1	10	64
Nikaragua	109	108	150	33	87	121	100	63	150	86	46	150	30	38	67	158	112	105	-23	-62	0	-3	-49	-54	58	49	-45
Norveç	4	3	6	7	19	26	6	39	37	3	113	6	7	35	45	43	30	18	-1	110	0	0	16	19	37	-9	-19
Orta Afrika C.	186	171	184	174	187	182	175	160	184	186	49	184	170	187	184	74	165	179	0	-122	0	-4	0	2	-101	5	-5
Özbekistan	102	122	64	104	114	49	129	120	93	101	137	64	112	97	34	89	45	173	-1	15	0	8	-17	-15	-40	-75	80
Pakistan	165	157	177	171	168	155	91	152	164	179	120	176	173	156	151	32	174	182	14	-37	-1	2	-12	-4	-59	22	18
Palau	67	20	81	30	115	92	57	21	181	27	2	80	9	131	83	29	14	152	-40	-18	-1	-21	16	-9	-28	-7	-29
Panama	72	79	53	103	68	111	93	47	75	99	12	53	98	110	124	92	124	142	27	-67	0	-5	42	13	-1	77	67
Papua Yeni Gine	166	75	176	170	157	156	173	170	158	177	31	177	163	175	175	148	164	108	11	-44	1	-7	18	19	-25	-6	-50
Paraguay	104	118	138	88	103	95	128	69	89	170	187	138	90	95	99	177	63	166	66	69	0	2	-8	4	49	-6	77

Peru	75	116	111	77	82	81	79	48	81	46	54	111	83	37	15	46	58	149	-29	-62	0	6	-45	-66	-33	10	68
Polonya	27	66	5	41	6	22	22	18	85	4	69	5	44	8	10	4	28	148	-23	3	0	3	2	-12	-18	10	63
Portekiz	22	51	10	20	11	23	70	23	15	15	90	10	23	20	46	112	33	44	-7	39	0	3	9	23	42	10	29
Romanya	55	76	89	83	80	74	40	50	96	61	172	89	81	48	37	12	52	168	6	96	0	-2	-32	-37	-28	2	72
Ruanda	144	173	160	61	118	137	124	155	169	65	127	160	36	26	73	81	117	15	-79	-46	0	-25	-92	-64	-43	-38	-154
Rusya Fed.	51	49	26	74	36	52	118	108	26	83	168	26	68	10	51	128	34	178	32	119	0	-6	-26	-1	10	-74	152
Saint Kitts	57	16	143	124	42	85	3	83	68	28	43	142	120	25	28	31	100	6	-29	27	-1	-4	-17	-57	28	17	-62
Saint Lucia	116	132	140	63	78	99	179	82	61	147	170	140	62	155	80	154	140	117	31	38	0	-1	77	-19	-25	58	56
Saint Vinc.	106	7	119	107	106	91	176	91	102	132	3	118	107	171	97	179	111	128	26	-4	-1	0	65	6	3	20	26
Samoa	110	60	137	132	121	109	90	74	127	89	4	137	126	160	111	108	68	52	-21	-56	0	-6	39	2	18	-6	-75
Sao Tome.	131	68	115	94	129	138	145	142	166	91	58	115	96	108	123	140	76	30	-40	-10	0	2	-21	-15	-5	-66	-136
Senegal	150	161	173	129	140	162	138	85	148	162	126	173	128	100	166	169	161	37	12	-35	0	-1	-40	4	31	76	-111
Seyseller	89	83	95	4	52	135	139	95	131	126	115	95	3	152	160	163	88	102	37	32	0	-1	100	25	24	-7	-29
Sierra Leone	185	159	179	175	186	176	181	164	163	183	61	181	176	170	168	185	135	136	-2	-98	2	1	-16	-8	4	-29	-27
Şili	68	61	91	102	94	80	125	52	48	92	24	91	104	121	75	145	149	38	24	-37	0	2	27	-5	20	97	-10
Singapur	20	5	4	47	28	4	14	86	22	2	36	4	48	79	32	6	26	46	-18	31	0	1	51	28	-8	-60	24
Sırbistan	73	88	54	13	65	33	50	106	171	55	167	54	19	50	68	19	71	164	-18	79	0	6	-15	35	-31	-35	-7
Slovak Cum.	23	45	50	50	25	32	13	4	73	21	155	48	49	55	39	3	10	145	-2	110	-2	-1	30	7	-10	6	72
Slovenya	11	54	36	16	17	27	51	3	18	37	178	36	22	32	69	20	31	76	26	124	0	6	15	42	-31	28	58
Solomon Ad.	132	50	130	152	126	125	123	136	176	122	13	129	140	172	127	88	50	99	-10	-37	-1	-12	46	2	-35	-86	-77
Sri Lanka	94	139	83	137	30	40	86	30	132	79	81	84	135	74	20	79	99	144	-15	-58	1	-2	44	-20	-7	69	12
Sudan	174	172	154	135	154	185	163	182	123	180	95	154	137	153	183	164	186	147	6	-77	0	2	-1	-2	1	4	24
Surinam	91	59	73	118	124	126	95	46	83	78	21	74	113	90	157	123	32	98	-13	-38	1	-5	-34	31	28	-14	15
Suriye Arap C.	123	97	70	158	134	97	122	147	88	128	162	70	161	120	43	130	75	118	5	65	0	3	-14	-54	8	-72	30
Suudi Arabistan	56	41	57	150	27	63	69	62	39	58	77	57	153	14	35	110	79	73	2	36	0	3	-13	-28	41	17	34
Svaziland	154	150	146	159	141	119	186	130	130	148	75	146	154	169	85	157	104	111	-6	-75	0	-5	28	-34	-29	-26	-19
Tacikistan	136	138	29	143	136	131	155	146	145	163	157	29	151	112	149	186	65	176	27	19	0	8	-24	18	31	-81	31
Tanzanya	141	182	124	72	122	169	153	114	136	142	152	124	86	24	161	103	183	139	1	-30	0	14	-98	-8	-50	69	3
Tayland	80	91	118	70	53	56	132	67	91	73	27	119	69	11	126	109	130	106	-7	-64	1	-1	-42	70	-23	63	15

Timor-Leste	145	176	142	71	155	142	158	99	141	129	166	143	77	84	87	84	74	172	-16	-10	1	6	-71	-55	-74	-25	31										
Togo	155	145	151	151	173	166	84	156	174	155	87	151	147	168	164	116	182	23	0	-58	0	-4	-5	-2	32	26	-151										
Tonga	121	162	48	139	58	101	36	102	175	97	164	49	134	106	145	5	59	96	-24	2	1	-5	48	44	-31	-43	-79										
Trinidad ve Tob.	69	44	46	26	109	114	59	165	35	102	55	46	27	143	112	147	125	80	33	11	0	1	34	-2	88	-40	45										
Tunus	79	111	34	90	74	53	102	88	106	49	135	34	102	30	24	137	24	92	-30	24	0	12	-44	-29	35	-64	-14										
Türkiye	97	100	37	141	51	94	60	109	110	88	160	37	146	13	40	25	107	161	-9	60	0	5	-38	-54	-35	-2	51										
Türkmenistan	101	99	8	65	125	65	65	179	86	112	62	8	66	111	101	61	150	174	11	-37	0	1	-14	36	-4	-29	88										
Uganda	158	166	158	119	144	161	171	151	155	138	100	158	130	67	148	151	136	39	-20	-66	0	11	-77	-13	-20	-15	-116										
Ukrayna	99	57	45	86	112	61	126	148	113	119	107	45	82	130	50	167	4	184	20	50	0	-4	18	-11	41	-144	71										
Umman	74	52	19	164	40	62	20	150	44	40	16	19	162	6	6	23	159	82	-34	-36	0	-2	-34	-56	3	9	38										
Ürdün	100	93	98	153	76	73	56	133	90	121	86	98	152	96	66	54	175	74	21	-7	0	-1	20	-7	-2	42	-16										
Uruguay	45	69	25	78	35	54	30	80	59	43	118	25	70	34	77	93	16	90	-2	49	0	-8	-1	23	63	-64	31										
Vanuatu	130	123	107	157	147	120	52	97	160	134	29	107	148	176	115	26	101	175	4	-94	0	-9	29	-5	-26	4	15										
Venezuela	65	82	71	76	95	110	115	37	45	127	79	71	73	119	141	160	144	67	62	-3	0	-3	24	31	45	107	22										
Vietnam	93	114	42	52	105	77	71	111	140	42	15	42	55	102	36	102	110	45	-51	-99	0	3	-3	-41	31	-1	-95										
Yemen Cum.	161	160	145	187	164	152	73	185	98	151	163	145	186	150	76	39	151	93	-10	3	0	-1	-14	-76	-34	-34	-5										
Yeni Zelanda	16	23	15	10	45	43	72	16	14	34	131	15	15	105	92	45	53	25	18	108	0	5	60	49	-27	37	11										
Yunanistan	30	81	35	56	7	35	21	24	54	26	116	35	56	65	56	34	19	77	-4	35	0	0	58	21	13	-5	23										
Zambiya	164	187	144	165	153	171	178	78	124	167	174	144	168	86	178	76	155	114	3	-13	0	3	-67	7	-102	77	-10										
Zimbabve	147	168	94	116	150	150	183	79	135	169	179	94	123	179	165	146	177	27	22	11	0	7	29	15	-37	98	-108										
FARKLARIN MUTLAK DEĞER TOPLAMI (Farkların İşaretleri Dikkate Alınmadan 0'dan Uzaklıkları Toplamı)																			4046	11230	38	752	6910	5252	6786	7070	9254										

* Karşılaştırmalarda ülkelerin BKH Genel Endeks sıralamaları baz alınmıştır. Karşılaştırmalarda pozitif değerler ülkelerin BKH Genel Endeks (Kalkınma Düzeyi) sıralamasının BKH Genel Başarı Düzeyi sıralamasına göre daha iyi sonuçlara, negatif değerler ise daha kötü sıralamaya sahip olduğunu göstermektedir.

EK:13/C BKH Endeks-Başarı Düzeyi Matrisi

BKH ENDEKS DEĞERLERİ VE KALINMA DÜZEYLERİ	ÇOK YÜKSEK			YOK	YOK	YOK	(8 Ülke) Belçika, Danimarka, Hollanda, İspanya, İzlanda, Kanada, Slovenya, Yeni Zelanda	(7 Ülke) Almanya, Avustralya, Fransa, İsveç, İsviçre, Lüksemburg, Norveç							
	1.0000	0.9800	0.9600												
YÜKSEK	0.9399	YOK	(1 Ülke) Grenada	(19 Ülke) Arjantin, Rusya, Suudi Arabistan, Barbados, BAE, Brunei Darüselam, Ekvador, Hırvatistan, İsrail, Kosta Rika, Kuveyt, Liechtenstein, Macaristan, Malta, Mauritius, Şili, Trinidad ve Tobago, Venezuela	(27 Ülke) Brezilya, G.Kore, Meksika, ABD, Andorra, Avusturya, Bahamalar, Bahreyn, Belarus, Birleşik Krallık, Bulgaristan, Çek C., Estonya, G.Kıbrıs, Hong Kong, Japonya, Karadağ, Katar, Küba, Letonya, Malezya, Romanya, Saint Kitts, Sırbistan, Slovak C., Uruguay, Yunanistan	(8 Ülke) Çin, Finlandiya, İrlanda, İtalya, Litvanya, Polonya, Portekiz, Singapur,									
	0.9200														
	0.9000														
	0.8700														
ORTA	0.8599	YOK	(6 Ülke) Belize, Dominika, Guatemala, Guyana, Paraguay, Saint Lucia	(40 Ülke) TÜRKİYE, Endonezya, Antigua, Azerbaycan, Bolivya, Botsvana, Cezayir, Dominik C., Ermenistan, Fas, Fiji, Filipinler, Filistin, Gürcistan, Honduras, Jamaika, Kazakistan, Kırgız C., Kiribati, Kolombiya, Libya, Makedonya, Mikronezya, Mısır, Moldova, Namibya, Nikaragua, Özbekistan, Panama, Saint Vincent, Samoa, Sao Tome, Seyşeller, Sri Lanka, Surinam, Suriye, Tayland, Tonga, Türkmenistan, Ukrayna, Ürdün	(13 Ülke) Arnavutluk, Bhutan, Bosna Hersek, Cape Verde, El Salvador, İran, Lübnan, Moğolistan, Palau, Peru, Tunus, Umman, Vietnam	(1 Ülke) Maldivler									
	0.8400														
	0.8200														
	0.8000														
	0.7800														
DÜŞÜK	0.7699	(1 Ülke) Komor Adaları	(19 Ülke) Güney Afrika, Hindistan, Benin, Ekvator Ginesi, Eritre, Gabon, Gambiya, Irak, Kamerun, Kenya, Kongo C., Myanmar, Ruanda, Senegal, Svaziland, Tacikistan, Tanzanya, Togo, Zimbabve	(9 Ülke) Bangladeş, Gana, Lao PDR, Malavi, Nepal, Solomon Adaları, Timor-Leste, Uganda, Vanuatu	(1 Ülke) Kamboçya	YOK									
	0.7400														
	0.7200														
	0.7000														
	0.6700														
ÇOK DÜŞÜK	0.6599	(12 Ülke) Chad, Cibuti, Fildişi, Gine, Gine Bissau, Kongo Dem. C., Nijerya, O.Afrika C., Pakistan, Papua Yeni Gine, Sierra Leone, Sudan	(15 Ülke) Afganistan, Angola, Burkina Faso, Burundi, Etiyopya, Haiti, Lesotho, Liberya, Madagaskar, Mali, Moritanya, Mozambik, Nijer, Yemen, Zambiya	YOK	YOK	YOK									
	0.6200														
	0.5800														
	0.5400														
	0.5000														
BKH ENDEKS & BKH BAŞARI DÜZEYİ MATRİSİ	50.00	58.00	66.99	68.00	71.00	73.99	75.00	77.00	79.99	81.00	83.00	84.99	87.00	95.00	100.00
	BAŞARISIZ			KISMEN BAŞARISIZ			KISMEN BAŞARILI			BAŞARILI			ÇOK BAŞARILI		
BKH BAŞARI DEĞERLERİ VE BAŞARI DÜZEYLERİ															

EK 14: Ülkelerin Endeks Değerini ve Başarı Düzeylerini Maksimize Etmesi İçin Kalan Yıllarda Gerekli Büyüme (İyileşme) Oranları

ÜLKELER	BKH GENEL ENDEKS VE HER BİR AMAÇ ENDEKSİNİN MAKSİMUM OLMASI (Endeks Değerinin 1 olması) İÇİN GEREKLİ BÜYÜME (İYİLEŞME) ORANLARI (g-G) %												BKH GENEL BAŞARI DÜZEYİNİN VE HER BİR AMAÇ BAŞARI DÜZEYİNİN MAKSİMUM OLMASI (Başarı Düzeyinin 100 olması) İÇİN GEREKLİ BÜYÜME (İYİLEŞME) ORANLARI (g-G) %											
	BKH Genel Endeks 2015	BKH Genel Endeks *(g) %	BKH Genel Endeks ** (G) %	BKH Genel Endeks *** (g-G)%	AMAÇ 1 Endeks (g-G)%	AMAÇ 2 Endeks (g-G)%	AMAÇ 3 Endeks (g-G)%	AMAÇ 4 Endeks (g-G)%	AMAÇ 5 Endeks (g-G)%	AMAÇ 6 Endeks (g-G)%	AMAÇ 7 Endeks (g-G)%	AMAÇ 8 Endeks (g-G)%	BKH Genel Başarı 2015	BKH Başarı (g)%	BKH Başarı (G)%	BKH Başarı (g-G)%	AMAÇ 1 (g-G)%	AMAÇ 2 (g-G)%	AMAÇ 3 (g-G)%	AMAÇ 4 (g-G)%	AMAÇ 5 (g-G)%	AMAÇ 6 (g-G)%	AMAÇ 7 (g-G)%	AMAÇ 8 (g-G)%
Afganistan	0.64	1.45	13.62	-12.17	-16.55	-2.17	-18.91	-13.52	-15.30	-5.44	-25.44	-18.03	70.37	1.20	13.78	-12.58	-6.07	-2.47	-25.55	-13.99	-19.41	-9.66	-15.70	-20.29
Almanya	0.97	0.73	1.59	-0.86	-0.87	-0.37	-0.71	-0.54	-0.46	-2.02	-1.55	-0.26	86.68	0.53	5.44	-4.91	-6.18	-0.40	-3.06	-5.99	-4.68	-8.24	-4.17	-7.70
Amerika B.D	0.93	0.79	2.54	-1.74	-1.03	-0.87	-3.35	-1.41	-0.68	-0.79	-5.02	-1.75	82.11	0.51	7.33	-6.83	-4.84	-0.97	-5.81	-10.96	-15.41	-5.91	-5.18	-11.37
Andorra	0.91	-0.28	2.05	-2.33	-0.27	-9.82	-0.33	-0.67	-1.42	-0.21	-6.14	-1.51	84.75	0.42	6.12	-5.70	-2.46	-10.45	-0.37	-1.07	-5.22	-0.26	-3.42	-35.15
Angola	0.68	2.07	12.36	-10.29	-11.77	-9.92	-7.76	-14.15	-13.57	-8.47	-11.63	-8.55	70.15	1.55	14.28	-12.74	-1.01	-10.65	-11.94	-12.27	-17.40	-18.18	-14.88	-26.89
Antigua.	0.81	0.26	5.57	-5.32	-1.91	-3.82	-5.61	-1.02	-2.04	-21.35	-8.62	-1.47	78.32	-0.17	8.31	-8.47	-2.75	-4.13	-7.98	-3.31	-7.16	-39.60	-4.81	-11.94
Arjantin	0.89	0.52	3.58	-3.06	-3.92	-0.75	-1.15	-2.03	-1.89	-4.66	-8.10	-3.67	79.90	1.45	9.34	-7.88	-11.59	-0.83	-3.47	-7.56	-15.36	-11.08	-4.92	-12.65
Arnavutluk	0.86	0.43	4.32	-3.90	-5.63	-1.48	-5.52	-1.35	-0.89	-3.41	-9.25	-6.57	81.20	0.98	8.24	-7.26	-7.12	-1.64	-8.52	-1.19	-8.99	-10.44	-4.35	-21.01
Avustralya	0.94	0.41	1.85	-1.44	-0.30	-0.45	-2.54	-0.98	-0.33	-1.47	-5.91	-0.14	86.74	0.65	5.54	-4.89	-4.46	-0.50	-5.16	-8.34	-9.13	-3.71	-2.35	-8.95
Avusturya	0.94	1.00	2.51	-1.51	-0.62	-0.93	-0.55	-3.23	-0.47	-2.66	-2.13	-1.91	84.95	1.29	6.95	-5.66	-7.31	-1.02	-3.06	-7.03	-2.24	-11.24	-5.20	-9.68
Azerbaycan	0.84	1.05	5.46	-4.41	-4.05	-0.61	-4.79	-7.96	-4.10	-2.47	-12.51	-3.03	79.57	1.22	9.23	-8.01	-2.31	-0.68	-7.50	-7.20	-20.75	-7.73	-7.31	-21.86
Bahamalar	0.88	-0.10	3.09	-3.18	-1.05	-1.46	-4.05	-2.04	-1.80	-4.82	-8.06	-3.38	79.52	-0.35	7.57	-7.91	-2.07	-1.62	-6.44	-12.30	-11.87	-14.95	-3.39	-20.22
Bahreyn	0.87	1.58	5.06	-3.48	-2.93	-0.35	-10.37	-0.76	-0.52	-1.85	-11.81	-2.90	81.77	0.83	7.82	-6.99	-7.14	-0.39	-14.32	-2.57	-10.19	-7.20	-4.54	-14.15
Bangladeş	0.72	1.38	10.14	-8.76	-14.01	-6.66	-11.09	-3.38	-11.85	-6.21	-13.66	-9.98	77.34	1.23	10.28	-9.05	-3.04	-7.24	-15.97	-0.65	-16.37	-8.84	-7.08	-21.92
Barbados	0.92	0.30	2.53	-2.23	-2.13	-0.41	-3.31	-3.15	-1.72	-0.33	-8.87	-0.36	78.59	0.68	9.10	-8.42	-10.22	-0.46	-5.80	-18.30	-9.28	-9.73	-7.73	-10.97
Belarus	0.91	0.35	2.69	-2.34	-2.05	-0.92	-1.60	-0.46	-0.40	-4.76	-6.80	-2.40	82.72	1.17	7.78	-6.61	-5.15	-1.02	-4.08	-0.32	-2.20	-19.00	-3.73	-28.22
Belçika	0.95	0.69	1.99	-1.30	-1.33	-0.41	-0.35	-0.51	-0.17	-4.38	-2.45	-0.46	85.04	0.95	6.55	-5.60	-6.60	-0.45	-2.34	-3.29	-11.09	-14.45	-2.26	-8.30
Belize	0.85	0.95	5.24	-4.29	-4.19	-2.72	-8.17	-1.95	-3.80	-5.68	-2.07	-8.96	75.06	1.80	12.01	-10.22	-7.78	-3.00	-10.92	-3.59	-13.04	-17.28	-3.71	-37.92

Benin	0.70	1.34	10.98	-9.64	-7.41	-7.99	-19.31	-11.34	-10.09	-4.96	-10.55	-14.16	72.79	1.71	13.07	-11.36	-2.64	-8.63	-24.35	-10.60	-19.42	-8.84	-17.73	-8.59
Bhutan	0.80	0.96	6.64	-5.68	-4.82	-3.81	-10.47	-4.25	-4.49	-5.91	-4.91	-10.59	80.21	0.38	8.04	-7.66	-1.15	-4.18	-14.35	-1.22	-8.67	-13.28	-6.25	-19.13
Birleşik A. E.	0.88	0.57	3.95	-3.37	-1.87	-2.76	-8.19	-1.28	-1.58	-2.02	-10.08	-1.68	80.19	0.67	8.36	-7.69	-8.02	-3.05	-12.23	-6.80	-10.24	-5.96	-4.41	-14.09
Birleşik Kral.	0.95	0.44	1.85	-1.41	-1.16	-0.30	-2.70	-0.57	-0.98	-1.08	-4.08	-0.86	83.39	0.70	6.98	-6.29	-6.56	-0.32	-5.28	-6.20	-16.45	-11.52	-2.47	-6.84
Bolivya	0.81	0.65	6.15	-5.49	-9.73	-2.58	-4.01	-5.50	-5.61	-6.24	-6.85	-6.44	78.76	1.21	9.59	-8.38	-15.23	-2.85	-7.08	-2.97	-12.62	-7.96	-8.30	-11.42
Bosna Hersek	0.86	1.27	5.09	-3.82	-5.47	-1.53	-3.32	-0.28	-1.37	-3.25	-11.18	-6.84	81.43	1.06	8.22	-7.16	-7.79	-1.69	-6.06	-0.44	-10.74	-8.11	-5.10	-23.17
Botsvana	0.81	1.07	6.66	-5.59	-7.28	-1.18	-7.24	-5.09	-3.46	-10.74	-6.95	-5.18	77.54	1.11	10.05	-8.95	-5.66	-1.31	-10.08	-16.92	-14.14	-3.49	-12.29	-15.50
Brezilya	0.87	0.37	3.93	-3.57	-5.47	-2.46	-5.80	-1.05	-2.19	-4.57	-3.95	-4.42	83.53	0.87	7.11	-6.24	-2.42	-2.72	-8.24	-0.16	-9.84	-7.91	-6.86	-16.19
Brunei Dar.	0.92	0.91	2.94	-2.02	-0.54	-0.19	-2.19	0.12	-0.98	-4.56	-5.19	-2.36	77.69	0.64	9.47	-8.84	-7.81	-0.22	-2.69	-10.67	-11.27	-11.84	-12.52	-19.73
Bulgaristan	0.92	0.38	2.44	-2.06	-3.88	-0.37	-2.17	-1.62	-2.27	-1.78	-3.23	-2.46	84.50	1.29	7.14	-5.85	-5.01	-0.41	-4.62	-7.70	-13.13	-3.62	-3.32	-14.73
Burkina Faso	0.67	2.17	12.81	-10.64	-15.37	-12.73	-11.33	-11.15	-10.94	-5.42	-12.28	-12.97	71.14	1.63	13.85	-12.22	-6.08	-13.46	-15.99	-10.29	-20.62	-8.47	-12.93	-15.09
Burundi	0.67	1.23	11.98	-10.75	-17.77	-5.82	-9.52	-9.68	-12.27	-4.45	-16.72	-24.20	70.80	1.21	13.55	-12.35	-8.47	-6.36	-14.79	-10.58	-23.54	-7.17	-11.84	-24.95
Cape Verde	0.81	0.49	5.92	-5.43	-2.70	-1.57	-4.27	-2.21	-5.47	-6.54	-14.34	-11.85	82.88	1.25	7.79	-6.54	-1.69	-1.74	-7.01	-1.36	-13.01	-9.69	-10.20	-12.26
Çek Cum.	0.91	0.21	2.60	-2.40	-2.86	-0.20	-3.41	-0.35	-0.32	-5.04	-3.09	-4.92	84.37	0.58	6.45	-5.86	-9.86	-0.23	-6.03	-0.32	-2.27	-7.98	-2.55	-22.74
Cezayir	0.84	0.90	5.31	-4.41	-5.80	-1.28	-6.53	-2.14	-1.99	-5.22	-9.75	-4.79	77.95	0.88	9.62	-8.73	-6.25	-1.42	-11.05	-2.33	-10.18	-12.93	-12.35	-17.70
Chad	0.54	3.02	19.95	-16.93	-11.37	-16.73	-24.73	-18.25	-39.55	-8.45	-20.38	-15.80	59.70	1.65	20.72	-19.07	-1.97	-17.44	-30.37	-19.32	-49.83	-18.62	-12.93	-36.92
Cibuti	0.66	1.15	12.35	-11.20	-7.28	-18.18	-13.06	-10.74	-5.01	-11.22	-15.86	-13.47	65.48	0.88	16.17	-15.29	-5.97	-18.45	-17.45	-15.03	-14.78	-12.21	-10.85	-42.44
Çin	0.87	0.51	3.96	-3.45	-5.58	-1.05	-3.27	-0.98	-1.19	-2.70	-10.71	-5.08	86.00	0.62	5.81	-5.19	-2.55	-1.16	-6.13	-0.16	-8.42	-3.83	-8.22	-14.62
Danimarka	0.95	0.49	1.66	-1.17	-0.95	-1.53	-0.47	-0.54	-0.28	-0.65	-4.01	-1.20	84.45	0.85	6.70	-5.85	-8.10	-1.67	-2.27	-1.69	-13.34	-13.69	-1.44	-8.42
Dominik C.	0.84	0.62	5.10	-4.48	-6.71	-3.31	-3.76	-5.05	-4.10	-5.23	-4.25	-5.23	77.69	1.12	10.00	-8.88	-3.25	-3.65	-6.56	-8.66	-16.25	-7.84	-8.58	-25.92
Dominika	0.85	0.39	4.44	-4.04	-3.81	-1.00	-4.68	-1.08	-2.74	-6.52	-6.48	-8.42	73.16	0.44	11.47	-11.03	-20.18	-1.09	-7.23	-11.95	-12.56	-9.30	-12.60	-16.98
Ekvator	0.88	0.52	3.83	-3.32	-6.33	-0.24	-1.19	-2.58	-3.58	-5.65	-2.47	-6.97	79.57	0.90	8.88	-7.99	-4.81	-0.26	-3.38	-4.00	-11.87	-13.69	-13.40	-18.38
Ekvator Gin.	0.71	1.54	10.61	-9.07	-4.32	-8.62	-15.94	-18.64	-7.23	-7.81	-9.06	-6.96	70.26	1.67	14.36	-12.69	-2.01	-9.30	-21.35	-20.13	-11.79	-19.35	-9.04	-21.14
El Salvador	0.85	0.98	5.06	-4.07	-5.50	-1.40	-4.56	-1.56	-3.15	-4.00	-8.23	-6.33	82.37	0.97	7.72	-6.74	-4.36	-1.54	-7.77	-1.09	-13.66	-8.53	-6.80	-14.77
Endonezya	0.80	0.45	6.17	-5.72	-7.11	-1.50	-6.64	-4.71	-4.98	-7.02	-8.16	-8.04	77.98	0.89	9.61	-8.72	-3.23	-1.66	-10.24	-4.81	-12.71	-19.25	-8.44	-16.84
Eritre	0.69	1.19	11.19	-10.00	-8.07	-12.93	-10.32	-4.11	-12.36	-4.62	-21.09	-16.86	71.25	0.93	13.00	-12.07	-2.05	-13.73	-14.53	-0.95	-20.45	-6.27	-16.31	-41.52

Ermenistan	0.85	0.50	4.72	-4.21	-2.93	-2.39	-6.64	-1.52	-2.57	-4.32	-7.51	-8.59	77.30	0.83	9.87	-9.04	-4.05	-2.64	-9.64	-0.49	-14.83	-16.94	-9.35	-23.43
Estonya	0.92	0.39	2.62	-2.23	-2.18	-0.79	-2.58	-0.77	-0.69	-5.63	-4.31	-1.02	82.30	0.86	7.62	-6.76	-12.79	-0.88	-4.99	-0.98	-1.58	-19.66	-3.82	-13.40
Etiyopya	0.64	1.77	13.80	-12.03	-17.31	-10.71	-6.02	-10.67	-19.40	-6.95	-16.81	-22.04	74.40	1.71	12.24	-10.53	-4.76	-11.46	-9.88	-6.09	-27.01	-8.58	-11.62	-12.79
Fas	0.80	0.70	6.56	-5.86	-6.76	-3.42	-10.45	-2.19	-4.81	-6.94	-7.92	-6.71	80.09	1.11	8.87	-7.77	-7.00	-3.77	-14.78	-1.50	-11.03	-11.24	-4.49	-11.98
Fiji	0.85	0.52	4.54	-4.02	-4.08	-2.21	-8.87	-2.01	-2.96	-4.05	-5.10	-5.01	77.93	0.90	9.64	-8.74	-3.74	-2.44	-12.55	-11.90	-17.42	-12.68	-2.32	-16.87
Fildişi Sah.	0.65	1.69	13.41	-11.72	-11.20	-14.28	-18.64	-6.39	-13.44	-7.32	-9.19	-14.06	64.22	1.44	17.57	-16.13	-18.45	-15.16	-23.61	-14.42	-26.12	-8.71	-13.03	-14.84
Filipinler	0.82	1.26	6.53	-5.27	-8.65	-2.74	-2.88	-3.08	-5.12	-6.82	-9.74	-5.27	79.29	1.49	9.65	-8.16	-6.42	-3.02	-5.72	-8.40	-18.04	-8.27	-6.15	-15.20
Filistin	0.83	1.12	5.89	-4.77	-8.12	-2.17	-6.46	-2.63	-1.07	-1.23	-11.73	-9.95	79.20	1.02	9.19	-8.16	-5.40	-2.40	-7.87	-14.59	-3.08	-7.61	-10.79	-19.41
Finlandiya	0.94	0.34	1.83	-1.49	-1.14	-0.24	-0.04	-0.41	-0.31	-2.82	-4.71	-2.79	86.80	0.57	5.43	-4.86	-4.88	-0.26	-1.21	-3.03	-9.73	-8.26	-3.23	-11.34
Fransa	0.95	0.69	1.93	-1.24	-1.33	-0.31	-1.44	-1.53	-0.49	-2.64	-1.90	-0.33	86.98	0.85	5.65	-4.80	-5.38	-0.34	-3.87	-6.43	-5.40	-8.35	-1.90	-9.07
Gabon	0.77	0.84	7.66	-6.82	-4.45	-4.34	-10.42	-9.75	-7.30	-10.41	-4.42	-6.43	73.53	1.03	11.94	-10.90	-5.11	-4.76	-14.35	-18.00	-20.77	-12.45	-1.33	-25.98
Gambiya	0.70	0.81	10.04	-9.23	-5.37	-10.51	-15.96	-6.54	-12.16	-6.89	-7.95	-14.69	74.15	1.00	11.59	-10.59	-0.93	-11.25	-21.37	-7.07	-24.51	-16.78	-4.89	-11.21
Gana	0.75	1.20	8.61	-7.40	-9.03	-5.67	-10.38	-8.45	-8.18	-4.46	-10.37	-7.15	76.65	1.81	11.24	-9.44	-4.28	-6.23	-14.35	-11.27	-17.61	-6.20	-12.10	-9.33
Gine	0.67	1.28	12.06	-10.77	-5.39	-9.27	-19.25	-16.07	-16.04	-6.88	-9.27	-13.36	69.13	1.58	14.88	-13.30	-2.28	-9.95	-25.49	-11.54	-26.37	-15.42	-6.56	-26.77
Gine Bissau	0.66	1.69	13.02	-11.33	-5.92	-8.37	-16.04	-17.51	-17.97	-8.39	-10.06	-16.16	68.15	1.07	14.85	-13.78	-2.52	-9.02	-20.64	-17.07	-31.94	-20.55	-7.29	-19.67
Grenada	0.89	0.53	3.61	-3.08	-5.05	-7.45	-0.57	-1.97	-1.50	-0.42	-6.07	-3.32	74.91	1.39	11.64	-10.25	-23.89	-7.72	-3.34	-10.48	-9.66	-4.22	-6.37	-20.74
Guatemala	0.80	0.49	6.41	-5.92	-10.31	-4.05	-8.13	-3.21	-7.73	-5.89	-4.33	-6.74	74.47	0.83	11.24	-10.41	-7.14	-4.45	-11.75	-3.64	-23.23	-14.20	-9.68	-16.44
Güney Afrika	0.77	0.57	7.53	-6.95	-8.28	-4.10	-0.93	-5.79	-3.79	-18.57	-14.38	-4.30	73.17	1.12	12.22	-11.10	-8.64	-4.51	-2.27	-13.49	-16.43	-21.49	-8.74	-22.65
Güney Kıbrıs	0.91	0.90	3.24	-2.34	-2.26	-0.71	-4.50	-1.89	-0.71	-2.16	-6.25	-1.48	84.03	1.22	7.27	-6.04	-6.97	-0.78	-6.91	-2.39	-5.19	-10.45	-1.76	-18.55
Güney Kore	0.92	0.75	2.96	-2.21	-1.10	-0.48	-5.99	-0.25	-0.22	-1.73	-7.04	-2.49	84.51	0.82	6.63	-5.82	-2.84	-0.52	-9.14	-6.31	-11.97	-3.02	-5.27	-12.77
Gürcistan	0.86	0.91	4.90	-3.98	-7.83	-0.50	-4.72	-2.65	-2.39	-3.22	-6.70	-7.41	80.55	1.51	9.10	-7.59	-10.89	-0.56	-7.19	-8.84	-13.31	-9.67	-3.38	-11.19
Guyana	0.80	0.17	6.05	-5.88	-6.14	-4.18	-3.47	-2.89	-7.65	-5.31	-12.05	-9.22	73.32	0.49	11.44	-10.95	-7.04	-4.60	-6.87	-8.35	-24.95	-20.78	-9.15	-15.04
Haiti	0.67	1.66	12.51	-10.84	-11.46	-10.46	-5.77	-12.51	-13.54	-5.87	-22.17	-15.37	71.33	2.12	14.30	-12.18	-4.04	-11.22	-8.14	-12.53	-29.19	-9.65	-16.65	-16.28
Hindistan	0.74	1.20	9.19	-7.99	-13.66	-3.34	-12.71	-8.54	-6.35	-5.41	-11.53	-8.68	75.46	1.76	11.77	-10.01	-4.82	-3.67	-17.50	-9.07	-9.61	-9.70	-8.86	-25.24
Hırvatistan	0.91	0.22	2.53	-2.32	-4.77	-2.14	-2.58	-0.84	-0.80	-1.11	-6.44	-1.20	79.71	0.70	8.60	-7.91	-13.68	-2.37	-5.23	-0.74	-15.07	-1.50	-3.62	-33.63
Hollanda	0.97	0.59	1.48	-0.89	-0.91	-0.38	-0.13	-0.62	-0.20	-1.07	-3.45	-0.51	85.98	1.05	6.27	-5.22	-8.88	-0.41	-1.96	-5.43	-12.24	-5.69	-2.19	-8.00

Honduras	0.82	0.59	5.57	-4.98	-7.00	-2.32	-4.18	-2.78	-6.72	-5.25	-6.58	-8.53	79.12	1.20	9.41	-8.21	-4.91	-2.57	-7.07	-2.39	-17.24	-8.07	-13.43	-15.47
Hong Kong	0.93	0.45	2.35	-1.90	-0.87	-1.08	-4.04	-2.77	-0.36	-3.38	-0.64	-2.80	84.07	0.89	6.89	-6.01	-5.23	-1.18	-6.47	0.00	-5.86	-7.36	-10.09	-13.40
Irak	0.74	0.68	8.44	-7.76	-7.98	-8.24	-13.06	-9.08	-3.61	-3.46	-17.94	-5.58	69.40	0.68	13.72	-13.04	-7.92	-8.95	-18.36	-19.84	-16.08	-10.04	-6.73	-27.17
İran İslam C.	0.85	0.61	4.79	-4.17	-5.76	0.00	-14.47	-1.58	-0.82	-1.71	-10.56	-4.70	81.35	0.67	7.83	-7.17	-5.94	-0.01	-18.89	-0.32	-2.16	-7.89	-6.57	-25.05
İrlanda	0.93	0.45	2.24	-1.79	-1.69	0.00	-3.43	-1.15	-0.12	-2.14	-5.98	-0.54	86.99	0.81	5.60	-4.79	-5.64	-0.01	-5.85	-5.05	-5.83	-8.69	-0.66	-9.18
İspanya	0.95	0.34	1.61	-1.27	-2.64	-0.11	-0.03	-0.56	-1.79	-1.77	-2.06	-1.76	85.32	0.66	6.13	-5.47	-5.26	-0.12	-2.27	-2.74	-21.19	-5.34	-1.53	-13.76
İsrail	0.94	0.35	1.93	-1.58	-0.46	-0.37	-2.31	-0.62	-0.32	-2.16	-6.92	-0.13	81.39	1.03	8.21	-7.18	-6.54	-0.41	-4.79	-0.66	-4.29	-15.02	-6.06	-28.09
İsveç	0.98	0.38	0.98	-0.60	-0.50	-0.28	-0.13	-0.42	-0.31	-0.06	-2.83	-0.64	89.27	0.63	4.51	-3.88	-6.13	-0.30	-0.97	-3.09	-8.02	-5.29	-1.81	-6.99
İsviçre	0.96	0.30	1.33	-1.04	-0.58	-1.40	-1.66	-1.18	-0.05	-1.45	-1.95	-0.02	86.46	0.83	5.84	-5.01	-7.50	-1.52	-4.27	-8.58	-6.93	-7.46	-1.32	-4.60
İtalya	0.94	0.31	1.84	-1.53	-2.43	-0.60	-1.40	-1.37	-0.78	-0.41	-2.77	-3.77	86.74	1.03	5.94	-4.91	-8.31	-0.66	-4.09	-2.75	-5.79	-5.82	-2.06	-11.21
İzlanda	0.95	0.16	1.42	-1.26	-0.17	-0.65	0.00	-1.61	-0.81	-0.23	-5.97	-2.22	83.94	0.72	6.77	-6.05	-5.01	-0.71	-1.62	-2.35	-7.25	-11.43	-3.80	-22.61
Jamaika	0.82	0.61	5.58	-4.97	-5.60	-2.56	-4.83	-1.53	-2.89	-5.38	-10.52	-9.30	74.93	0.70	10.87	-10.17	-8.00	-2.83	-7.25	-8.38	-17.10	-11.20	-7.63	-28.43
Japonya	0.92	0.90	2.89	-1.99	-1.14	-0.04	-6.66	-0.22	-0.85	-1.82	-4.63	-1.54	85.29	0.96	6.46	-5.50	-6.33	-0.04	-9.62	-4.79	-7.06	-2.83	-4.93	-11.15
Kamboçya	0.77	1.42	8.29	-6.87	-8.59	-4.11	-5.45	-4.05	-4.64	-8.74	-10.64	-13.00	83.55	1.07	7.31	-6.24	-2.05	-4.51	-8.71	-1.30	-7.92	-7.48	-9.66	-10.34
Kamerun	0.73	1.86	10.11	-8.24	-9.02	-7.26	-6.67	-9.43	-15.55	-5.06	-9.93	-7.87	71.41	1.55	13.61	-12.06	-7.50	-7.91	-10.93	-13.99	-29.42	-11.62	-10.46	-14.02
Kanada	0.95	0.69	2.05	-1.36	-0.51	0.00	-1.87	-0.52	-0.43	-1.13	-5.93	-1.26	83.96	0.81	6.86	-6.05	-6.50	0.00	-4.31	-9.93	-15.32	-6.00	-2.27	-9.91
Karadağ	0.89	1.22	4.25	-3.03	-4.91	-1.73	-4.02	-1.58	-1.20	-2.68	-4.87	-5.00	81.20	1.10	8.37	-7.27	-7.44	-1.91	-6.58	-1.67	-13.45	-3.17	-6.11	-25.41
Katar	0.88	1.07	4.40	-3.33	-1.49	-0.84	-7.43	-1.14	-0.60	-3.19	-13.67	-1.77	84.76	0.74	6.45	-5.71	-0.97	-0.93	-8.95	-0.99	-3.10	-9.73	-9.54	-15.84
Kazakistan	0.85	1.04	5.26	-4.22	-2.22	-2.16	-2.06	-1.95	-1.77	-5.62	-18.18	-4.74	80.69	1.10	8.60	-7.50	-4.51	-2.39	-4.51	-0.66	-10.51	-17.24	-6.60	-20.04
Kenya	0.70	1.25	10.71	-9.46	-15.04	-3.78	-7.35	-6.20	-11.38	-9.17	-17.31	-12.22	70.27	1.46	14.12	-12.66	-7.96	-4.16	-10.97	-12.88	-26.62	-15.74	-16.29	-15.41
Kırgız Cum.	0.81	0.29	5.58	-5.29	-4.10	-1.43	-3.29	-2.12	-2.33	-6.75	-12.63	-16.07	79.10	0.92	9.12	-8.20	-3.61	-1.58	-6.10	-0.54	-12.41	-23.40	-8.09	-18.88
Kiribati	0.78	0.77	7.11	-6.34	-1.81	-1.65	-6.30	-6.05	-3.84	-6.61	-10.20	-26.58	77.07	1.50	10.70	-9.21	-12.64	-1.83	-9.13	-11.00	-10.69	-10.96	-6.70	-13.78
Kolombiya	0.85	0.40	4.52	-4.12	-6.43	-3.28	-5.17	-1.24	-2.44	-5.65	-4.10	-5.59	75.64	1.00	10.85	-9.85	-8.18	-3.61	-7.80	-6.16	-13.35	-13.41	-9.83	-21.06
Komor Adal.	0.68	0.61	10.99	-10.38	-13.88	-5.68	-16.69	-10.00	-8.21	-5.24	-17.07	-16.69	67.61	0.79	14.84	-14.05	-6.98	-6.21	-20.83	-13.94	-20.17	-19.61	-13.97	-19.30
Kongo Cum.	0.72	0.79	9.39	-8.60	-11.59	-3.78	-13.06	-12.60	-8.97	-9.86	-7.65	-7.42	71.48	1.21	13.20	-11.99	-2.93	-4.16	-17.42	-20.02	-19.24	-13.79	-9.71	-22.10
Kongo D.C.	0.60	1.81	15.72	-13.92	-23.27	-12.77	-17.03	-19.90	-11.36	-7.52	-11.93	-20.16	65.99	2.18	17.36	-15.18	-7.25	-13.60	-21.77	-20.50	-21.74	-10.49	-13.87	-20.87

Kosta Rika	0.90	0.46	3.00	-2.54	-5.26	-1.12	-0.98	-0.64	-3.06	-3.03	-2.63	-4.67	77.53	1.03	9.98	-8.95	-7.87	-1.24	-3.08	-9.05	-18.26	-11.28	-8.96	-19.15
Küba	0.90	0.42	3.10	-2.68	-2.34	-1.24	-0.89	-0.35	-1.73	-2.59	-6.33	-8.90	84.89	0.91	6.57	-5.66	-2.54	-1.38	-1.24	-1.23	-16.24	-4.00	-3.12	-28.40
Kuveyt	0.87	0.44	3.87	-3.43	-1.92	-1.06	-9.76	-0.93	-0.68	-0.94	-15.62	-2.01	79.00	0.90	9.15	-8.25	-3.31	-1.17	-13.41	-10.61	-13.72	-5.10	-9.97	-15.88
Lao PDR	0.76	2.06	9.22	-7.17	-10.93	-3.00	-5.35	-8.96	-9.73	-6.22	-10.43	-7.61	78.21	1.39	10.05	-8.65	-4.72	-3.30	-8.84	-7.12	-11.36	-15.30	-6.46	-17.28
Lesotho	0.66	1.10	11.99	-10.89	-13.03	-6.51	-1.98	-11.77	-10.66	-18.81	-18.78	-13.70	68.49	0.65	14.19	-13.54	-8.27	-7.09	-4.44	-20.18	-25.06	-17.95	-12.87	-24.11
Letonya	0.92	0.44	2.66	-2.23	-3.29	-1.46	-2.19	-1.03	-1.51	-2.48	-4.62	-1.88	83.18	0.87	7.26	-6.39	-7.14	-1.62	-4.63	-3.30	-10.48	-11.79	-1.33	-15.08
Liberya	0.60	1.79	15.42	-13.63	-24.03	-16.11	-12.44	-8.49	-20.09	-6.24	-16.99	-16.40	69.35	1.32	14.46	-13.15	-8.12	-16.94	-16.53	-4.11	-30.34	-9.81	-9.42	-20.01
Libya	0.85	0.73	4.87	-4.14	-3.14	-1.46	-9.57	-1.29	-0.61	-3.14	-14.24	-4.08	78.94	0.59	8.84	-8.25	-5.58	-1.62	-13.70	-0.33	-4.88	-13.30	-11.11	-21.06
Liechtenstein	0.90	0.25	3.00	-2.75	0.00	-4.68	-6.57	-1.22	-1.42	-8.98	0.00	0.00	77.92	0.71	9.44	-8.74	-5.91	-5.04	-10.05	-0.45	-5.22	-11.32	-10.40	-27.90
Litvanya	0.91	0.32	2.82	-2.50	-3.59	-1.53	-2.12	-1.34	-0.90	-4.10	-5.02	-1.86	86.42	0.64	5.66	-5.02	-5.98	-1.70	-4.55	-1.65	-2.86	-7.94	-1.80	-16.52
Lübnan	0.85	0.92	5.06	-4.13	-3.30	-0.71	-12.97	-3.15	-0.96	-2.25	-10.74	-3.79	83.83	1.42	7.56	-6.14	-5.45	-0.79	-17.04	-3.43	-4.25	-3.47	-5.74	-13.79
Lüksemburg	0.95	-0.01	1.34	-1.34	-0.96	-3.00	-2.79	-0.48	-0.56	-0.10	-3.20	-0.06	86.47	0.07	5.04	-4.97	-5.04	-3.16	-5.51	-0.65	-17.52	-5.98	-2.02	-4.26
Macaristan	0.89	0.40	3.48	-3.08	-3.91	-1.24	-5.25	-0.46	-1.79	-2.04	-4.31	-8.65	80.55	0.78	8.31	-7.53	-18.39	-1.37	-7.74	-0.16	-15.07	-2.79	-0.89	-22.73
Madagaskar	0.66	1.64	12.62	-10.98	-26.91	-9.11	-6.65	-10.22	-8.75	-7.78	-17.72	-11.96	72.05	1.10	12.77	-11.67	-14.30	-9.81	-9.99	-8.28	-12.27	-9.86	-7.98	-23.26
Makedonya	0.87	0.82	4.32	-3.50	-6.78	-1.30	-1.23	-0.52	-2.51	-5.01	-7.03	-5.85	80.13	1.34	9.11	-7.77	-13.92	-1.44	-4.00	-0.49	-11.93	-5.80	-3.29	-31.96
Malavi	0.70	1.49	11.11	-9.62	-16.29	-4.78	-10.95	-7.03	-9.08	-9.06	-9.95	-19.43	78.52	0.94	9.41	-8.47	-2.97	-5.24	-16.21	-2.16	-12.75	-9.78	-10.87	-12.78
Maldivler	0.87	0.39	4.00	-3.61	-3.30	-1.73	-6.25	-0.55	-3.19	-2.07	-6.08	-8.72	86.98	0.71	5.51	-4.79	-0.02	-1.91	-8.90	-0.43	-6.78	-2.74	-6.44	-16.30
Malezya	0.89	0.39	3.46	-3.07	-4.81	-0.44	-6.34	-1.23	-1.00	-4.14	-5.17	-2.95	80.64	0.76	8.25	-7.49	-5.94	-0.49	-9.29	-8.23	-5.19	-12.86	-8.31	-12.98
Mali	0.61	2.02	15.52	-13.50	-13.33	-13.86	-12.17	-17.71	-17.78	-9.22	-16.77	-14.86	71.60	1.55	13.51	-11.96	-5.68	-14.64	-16.10	-14.65	-26.71	-15.81	-6.35	-6.30
Malta	0.90	1.01	3.73	-2.72	-2.11	-1.69	-5.92	-0.33	-0.38	-2.27	-9.87	-0.05	80.89	0.99	8.39	-7.40	-8.06	-1.87	-8.99	-9.93	-9.98	-9.73	-3.27	-10.79
Mauritius	0.87	0.29	3.76	-3.47	-3.47	-1.87	-4.97	-1.38	-1.76	-2.86	-10.46	-3.20	76.92	0.31	9.48	-9.17	-8.92	-2.07	-8.03	-10.72	-17.28	-10.48	-5.57	-16.12
Meksika	0.89	0.56	3.50	-2.94	-4.65	-0.62	-1.62	-1.23	-2.68	-4.01	-5.04	-5.16	82.02	0.88	7.78	-6.89	-8.67	-0.69	-4.29	-0.46	-13.11	-7.18	-3.47	-25.38
Mikronezya	0.78	1.00	7.32	-6.32	-5.00	-1.59	-8.50	-4.80	-2.36	-2.45	-9.39	-41.72	80.49	0.89	8.46	-7.57	0.00	-1.74	-11.40	-13.25	-8.24	-4.18	-7.89	-26.02
Mısır A.Cum.	0.82	0.27	5.50	-5.23	-4.91	-1.98	-15.28	-2.77	-3.95	-5.36	-7.07	-5.16	80.81	0.70	8.11	-7.41	-5.39	-2.19	-19.61	-1.26	-6.89	-8.83	-7.96	-11.93
Moğolistan	0.82	0.70	5.94	-5.25	-7.80	-1.15	-3.90	-2.05	-2.26	-5.40	-16.44	-8.40	84.04	0.76	6.78	-6.01	-5.76	-1.27	-6.28	-0.16	-11.47	-6.08	-7.38	-12.59
Moldova	0.83	0.53	5.46	-4.93	-5.35	-1.82	-2.65	-2.46	-1.95	-6.37	-11.13	-12.12	77.81	1.28	10.12	-8.83	-9.05	-2.01	-5.07	-8.64	-14.97	-25.10	0.00	-17.30

Moritanya	0.65	1.47	12.99	-11.52	-9.93	-8.45	-8.79	-9.58	-11.98	-12.55	-26.82	-11.32	71.25	1.28	13.39	-12.12	-0.82	-9.14	-13.18	-14.70	-25.74	-18.07	-19.47	-8.50
Mozambik	0.63	2.00	14.31	-12.32	-17.53	-9.68	-8.42	-9.61	-11.35	-13.75	-15.63	-20.23	71.04	1.70	13.97	-12.28	-3.53	-10.37	-12.54	-3.16	-21.19	-16.93	-17.80	-20.54
Myanmar	0.75	1.09	8.50	-7.41	-9.84	-3.88	-7.43	-7.09	-5.24	-9.84	-9.21	-10.94	79.72	1.87	9.87	-7.99	-1.10	-4.40	-10.30	-8.86	-11.14	-12.86	-6.49	-14.91
Namibya	0.79	0.85	7.06	-6.22	-10.16	-4.15	-3.00	-5.92	-4.48	-9.59	-7.26	-7.68	75.91	1.48	11.24	-9.76	-3.12	-4.56	-5.72	-9.97	-17.05	-12.72	-11.01	-22.38
Nepal	0.74	1.18	9.22	-8.04	-6.46	-7.39	-10.28	-5.35	-12.80	-5.27	-9.89	-13.25	76.80	1.59	10.93	-9.34	-2.27	-8.02	-15.90	-2.24	-18.35	-8.43	-7.78	-20.48
Nijer	0.61	2.66	16.26	-13.60	-13.36	-11.60	-12.98	-13.00	-27.21	-6.95	-21.02	-17.85	69.70	1.33	14.29	-12.96	-6.26	-12.30	-17.06	-5.98	-37.20	-9.63	-14.46	-14.04
Nijerya	0.63	1.54	14.03	-12.49	-21.10	-11.03	-14.00	-23.96	-20.09	-5.17	-16.29	-4.82	64.40	2.18	18.32	-16.14	-9.40	-11.82	-18.43	-21.14	-33.33	-10.06	-15.39	-22.32
Nikaragua	0.82	0.56	5.61	-5.05	-5.61	-6.03	-2.00	-1.99	-4.36	-5.02	-6.35	-13.09	79.57	0.77	8.75	-7.98	-3.30	-6.58	-4.11	-0.99	-10.75	-16.05	-8.11	-19.21
Norveç	0.96	0.35	1.35	-1.00	-0.26	-0.03	-0.14	-0.53	-0.62	-0.32	-4.86	-2.11	88.23	0.48	4.77	-4.28	-6.61	-0.03	-1.80	-0.77	-8.45	-6.24	-2.64	-9.44
Orta Afrika C.	0.56	1.56	17.30	-15.74	-14.35	-15.55	-14.76	-23.71	-19.25	-10.61	-14.66	-24.48	63.65	1.01	17.43	-16.42	-3.57	-16.41	-18.35	-28.04	-33.29	-8.69	-12.92	-33.48
Özbekistan	0.83	0.85	5.59	-4.75	-6.54	-1.17	-6.17	-3.43	-1.18	-5.92	-10.30	-6.28	78.73	1.21	9.61	-8.40	-7.85	-1.29	-9.74	-6.65	-7.39	-9.59	-3.71	-31.13
Pakistan	0.67	1.03	11.62	-10.59	-11.45	-11.86	-13.71	-10.55	-10.69	-4.70	-13.19	-15.91	66.97	1.17	15.63	-14.46	-6.97	-12.66	-18.50	-13.10	-20.54	-5.65	-15.09	-37.83
Palau	0.87	1.93	5.48	-3.55	-1.02	-1.50	-1.69	-2.59	-2.56	-2.85	-3.29	-20.17	84.73	0.53	6.24	-5.71	0.00	-1.65	-2.08	-9.76	-11.73	-5.49	-1.88	-24.82
Panama	0.87	0.46	4.12	-3.65	-4.11	-0.88	-6.04	-1.42	-3.76	-4.75	-5.08	-5.01	78.77	0.99	9.35	-8.36	-1.55	-0.97	-8.71	-7.83	-16.04	-9.83	-9.15	-22.95
Papua Y.Gine	0.67	1.51	12.17	-10.66	-4.05	-11.45	-13.47	-9.05	-10.71	-10.41	-16.70	-14.63	67.89	1.85	15.89	-14.04	-2.50	-12.74	-16.78	-18.17	-26.12	-15.51	-13.15	-19.63
Paraguay	0.83	0.13	4.90	-4.77	-6.20	-4.58	-5.14	-2.98	-2.69	-5.79	-6.72	-5.75	69.80	0.51	13.31	-12.80	-26.46	-5.04	-8.05	-6.62	-12.79	-19.23	-4.88	-27.26
Peru	0.86	0.76	4.55	-3.80	-6.05	-2.64	-4.39	-2.10	-2.20	-4.32	-5.15	-5.37	83.39	1.08	7.39	-6.31	-4.18	-2.91	-7.44	-0.96	-5.13	-7.27	-4.54	-23.97
Polonya	0.93	0.69	2.62	-1.93	-3.51	-0.03	-2.57	-0.39	-0.57	-1.43	-3.15	-5.61	87.60	1.17	5.74	-4.57	-5.02	-0.03	-5.16	-0.32	-4.14	-2.13	-2.46	-23.75
Portekiz	0.94	0.47	2.10	-1.63	-2.74	-0.15	-1.06	-0.47	-0.58	-3.88	-3.49	-0.78	86.07	0.79	5.96	-5.17	-5.63	-0.17	-3.48	-0.49	-8.47	-11.02	-2.80	-12.68
Romanya	0.88	0.49	3.72	-3.23	-4.06	-1.69	-4.71	-1.63	-1.88	-2.30	-5.19	-6.47	81.38	0.97	8.15	-7.18	-11.35	-1.87	-7.31	-1.32	-7.67	-3.16	-4.25	-28.09
Ruanda	0.74	1.17	9.23	-8.06	-15.08	-7.84	-3.66	-3.87	-6.33	-5.69	-13.63	-16.44	81.17	1.72	9.05	-7.33	-7.19	-8.51	-4.53	-0.64	-11.42	-9.16	-8.37	-9.29
Rusya Fed.	0.89	0.41	3.49	-3.07	-2.73	-0.44	-4.20	-0.83	-1.27	-5.61	-9.31	-1.55	79.67	1.14	9.10	-7.96	-10.37	-0.45	-6.65	-0.33	-9.26	-12.44	-3.04	-32.02
Saint Kitts	0.88	0.07	3.35	-3.29	-0.91	-5.27	-7.47	-1.39	-2.28	-0.14	-7.51	-4.64	84.63	1.04	6.82	-5.78	-3.17	-5.65	-10.48	-0.60	-6.83	-5.60	-7.80	-7.34
Saint Lucia	0.81	0.51	5.90	-5.39	-7.41	-4.66	-3.89	-0.88	-2.80	-12.50	-7.37	-4.21	73.04	0.61	11.72	-11.11	-10.67	-5.03	-6.41	-12.81	-11.66	-15.90	-10.36	-20.05
Saint Vinc.	0.83	0.24	5.16	-4.91	-0.44	-3.22	-6.25	-3.12	-2.55	-11.20	-8.00	-6.78	75.62	0.32	10.11	-9.79	0.00	-3.38	-9.16	-16.56	-12.77	-20.13	-8.14	-21.32
Samoa	0.82	0.96	6.21	-5.24	-3.27	-4.42	-8.52	-1.95	-3.68	-4.64	-6.99	-9.22	79.31	0.19	8.24	-8.05	0.00	-4.87	-11.64	-13.50	-14.13	-10.28	-5.12	-13.47

Sao Tome.	0.78	0.46	6.95	-6.49	-3.67	-2.82	-5.47	-5.03	-6.60	-6.84	-11.80	-15.70	79.28	1.59	9.76	-8.17	-4.42	-3.11	-8.46	-7.68	-16.17	-13.68	-6.09	-11.12
Senegal	0.72	1.43	10.31	-8.87	-12.56	-10.74	-8.46	-6.79	-11.56	-6.30	-7.57	-12.54	70.70	1.67	14.13	-12.46	-7.15	-11.51	-11.90	-7.06	-24.71	-17.83	-12.83	-12.32
Seyşeller	0.85	0.15	4.34	-4.19	-4.28	-1.78	-0.11	-1.26	-5.66	-6.16	-8.12	-9.77	76.54	0.30	9.65	-9.35	-6.65	-1.97	-1.08	-12.36	-22.55	-16.14	-6.66	-18.50
Sierra Leone	0.58	2.14	16.83	-14.70	-12.60	-12.98	-14.85	-23.32	-15.48	-12.90	-16.43	-16.14	64.68	1.33	17.17	-15.84	-4.56	-14.32	-20.05	-16.15	-25.12	-27.30	-9.90	-22.18
Şili	0.87	0.20	3.73	-3.53	-3.30	-1.68	-6.02	-2.28	-2.05	-5.73	-5.29	-2.82	79.24	0.55	8.66	-8.11	-2.27	-1.86	-8.99	-8.45	-11.09	-14.18	-11.13	-12.17
Singapur	0.94	0.34	1.91	-1.57	-0.29	-0.02	-2.84	-0.70	-0.19	-0.98	-7.58	-1.31	88.50	0.54	4.71	-4.18	-2.71	-0.02	-5.58	-3.91	-7.37	-2.64	-2.35	-12.47
Sirbistan	0.87	0.22	3.89	-3.67	-4.75	-0.91	-0.55	-2.07	-0.75	-2.62	-9.19	-15.59	82.04	0.65	7.52	-6.87	-10.00	-1.01	-3.11	-1.45	-10.69	-4.00	-5.22	-27.76
Slovak Cum.	0.94	0.21	1.90	-1.68	-2.40	-0.79	-3.16	-0.53	-0.72	-0.95	-1.38	-4.94	84.96	0.73	6.35	-5.62	-8.70	-0.87	-5.63	-1.85	-7.86	-1.48	-1.71	-23.43
Slovenya	0.95	0.13	1.42	-1.29	-2.87	-0.56	-0.84	-0.68	-0.64	-2.68	-1.21	-1.18	83.98	0.42	6.44	-6.02	-13.83	-0.63	-3.35	-0.70	-10.78	-4.06	-2.73	-15.73
Solomon Ad.	0.77	0.83	7.62	-6.80	-2.73	-4.04	-10.73	-3.41	-4.80	-5.65	-11.39	-17.44	76.95	1.18	10.42	-9.24	-1.68	-4.43	-13.97	-16.62	-16.55	-9.51	-4.12	-18.71
Sri Lanka	0.84	0.46	4.84	-4.38	-8.28	-1.52	-9.41	-0.73	-0.86	-4.54	-4.30	-9.89	80.03	1.15	8.94	-7.80	-5.37	-1.68	-12.76	-3.44	-5.39	-8.85	-7.45	-23.74
Sudan	0.66	0.64	11.86	-11.22	-14.64	-7.26	-8.90	-9.10	-21.92	-8.84	-20.78	-8.75	66.30	0.19	14.89	-14.71	-5.77	-7.88	-13.19	-12.49	-32.59	-16.80	-18.60	-23.58
Surinam	0.85	0.46	4.70	-4.24	-3.22	-1.39	-6.85	-5.94	-4.76	-4.87	-5.06	-5.51	80.07	1.26	9.05	-7.79	-2.08	-1.54	-9.92	-6.23	-20.73	-12.27	-2.80	-17.65
Suriye	0.80	-0.05	5.71	-5.75	-5.19	-1.32	-11.78	-7.73	-2.74	-5.60	-12.68	-5.77	76.10	0.68	10.27	-9.59	-9.41	-1.46	-16.44	-8.67	-8.37	-12.30	-5.80	-20.42
Suudi Arab.	0.88	1.16	4.44	-3.27	-2.24	-0.97	-10.60	-0.68	-1.59	-3.77	-6.32	-2.35	81.46	1.28	8.44	-7.16	-5.19	-1.08	-15.84	-0.32	-7.56	-11.11	-6.19	-15.59
Svaziland	0.70	0.50	9.91	-9.41	-10.33	-5.43	-11.47	-8.24	-4.22	-21.47	-10.69	-9.55	72.84	1.42	12.72	-11.30	-5.14	-5.95	-15.11	-16.01	-12.28	-15.94	-7.81	-20.00
Tacikistan	0.76	1.34	8.42	-7.08	-8.26	-0.43	-10.34	-6.22	-5.16	-7.62	-12.70	-13.08	70.69	0.91	13.27	-12.37	-8.98	-0.48	-14.88	-8.15	-20.01	-28.10	-5.06	-31.23
Tanzanya	0.74	1.70	9.56	-7.86	-18.77	-3.59	-4.17	-3.76	-12.80	-7.27	-9.84	-11.09	74.00	0.91	11.56	-10.65	-8.56	-3.95	-7.95	-0.54	-22.70	-10.05	-17.73	-21.71
Tayland	0.85	0.23	4.23	-4.00	-4.90	-3.19	-4.06	-1.16	-1.37	-6.06	-6.58	-6.04	80.23	1.01	8.70	-7.70	-2.34	-3.52	-6.67	-0.33	-16.08	-10.87	-9.76	-19.02
Timor-Leste	0.73	2.07	10.23	-8.16	-16.22	-5.19	-4.10	-9.79	-7.75	-8.17	-8.79	-11.73	76.08	1.27	10.93	-9.66	-9.85	-5.73	-7.14	-5.17	-12.12	-9.62	-5.72	-28.51
Togo	0.70	1.78	11.38	-9.60	-9.54	-6.11	-10.83	-11.94	-12.34	-4.49	-13.83	-16.98	71.37	1.78	13.89	-12.11	-5.48	-6.65	-14.78	-15.45	-23.67	-11.34	-17.24	-10.73
Tonga	0.80	0.03	5.68	-5.65	-12.74	-0.79	-9.70	-1.71	-2.90	-2.00	-9.10	-17.47	78.95	0.44	8.67	-8.24	-9.66	-0.88	-12.68	-7.53	-19.03	-2.43	-4.62	-17.60
Trinidad.	0.87	0.44	4.01	-3.56	-2.39	-0.73	-1.54	-3.95	-3.81	-3.10	-16.16	-1.99	78.62	1.17	9.62	-8.45	-4.28	-0.81	-4.02	-11.37	-14.32	-14.80	-9.18	-16.04
Tunus	0.86	0.30	4.27	-3.97	-5.66	-0.52	-5.23	-1.63	-1.31	-5.17	-7.74	-7.18	82.92	0.53	7.00	-6.48	-7.62	-0.58	-8.86	-0.65	-5.89	-13.37	-2.32	-16.98
Türkiye	0.84	0.38	4.79	-4.41	-5.34	-0.58	-10.13	-1.16	-2.65	-3.10	-9.29	-7.54	79.50	0.68	8.68	-8.00	-9.34	-0.65	-14.42	-0.32	-7.92	-4.85	-7.93	-26.93
Türkmenistan	0.83	0.87	5.56	-4.69	-5.30	-0.05	-3.99	-4.68	-1.67	-3.40	-19.77	-5.74	77.71	1.34	10.23	-8.89	-4.70	-0.05	-6.61	-8.03	-13.02	-8.22	-11.25	-31.42

Uganda	0.69	1.64	11.48	-9.83	-13.40	-7.75	-7.12	-6.23	-11.64	-10.06	-13.13	-14.02	74.85	1.02	11.26	-10.24	-6.04	-8.41	-11.90	-3.06	-20.03	-15.35	-9.95	-11.82
Ukrayna	0.84	0.76	5.32	-4.56	-3.03	-0.72	-4.96	-2.05	-1.53	-5.78	-12.78	-8.14	77.29	1.12	10.18	-9.07	-6.30	-0.80	-7.37	-9.93	-9.21	-17.59	-1.18	-38.18
Umman	0.87	0.81	4.51	-3.70	-2.87	-0.32	-12.67	-0.97	-1.56	-1.25	-13.13	-2.61	83.88	0.66	6.73	-6.08	-1.97	-0.36	-16.51	-0.16	-2.65	-4.70	-12.43	-16.23
Ürdün	0.84	0.45	5.02	-4.57	-4.91	-1.97	-10.76	-1.71	-1.81	-2.86	-10.75	-5.95	77.00	0.60	9.76	-9.16	-5.42	-2.18	-15.17	-6.59	-10.69	-7.56	-15.19	-15.29
Uruguay	0.90	0.44	3.16	-2.72	-3.76	-0.39	-4.46	-0.70	-1.32	-1.91	-7.11	-4.08	83.58	0.97	7.19	-6.22	-6.98	-0.43	-6.86	-0.76	-11.22	-9.61	-1.98	-16.94
Vanuatu	0.78	1.24	7.68	-6.44	-6.68	-2.43	-11.16	-8.28	-4.20	-2.73	-8.61	-14.82	75.39	1.15	11.14	-9.99	-2.48	-2.68	-14.60	-18.00	-15.10	-5.10	-7.55	-29.68
Venezuela	0.87	0.34	3.82	-3.47	-4.29	-1.35	-4.28	-2.44	-3.69	-5.45	-4.64	-2.66	76.50	0.98	10.41	-9.43	-5.40	-1.50	-6.97	-8.47	-17.76	-16.42	-10.71	-14.87
Vietnam	0.84	0.28	4.62	-4.34	-5.98	-0.69	-3.29	-2.70	-1.96	-3.92	-9.59	-10.86	83.58	0.42	6.61	-6.19	-1.69	-0.77	-6.01	-6.98	-7.65	-10.02	-8.08	-12.34
Yemen Cum.	0.68	1.74	12.05	-10.31	-12.55	-5.33	-25.55	-9.97	-10.01	-4.02	-22.54	-6.76	71.85	1.61	13.44	-11.84	-9.62	-5.81	-30.22	-12.29	-11.56	-5.97	-11.45	-17.04
Yeni Zelanda	0.94	0.53	1.99	-1.45	-1.09	-0.27	-0.46	-1.19	-0.93	-3.98	-3.07	-0.74	84.06	0.59	6.59	-5.99	-7.41	-0.29	-2.87	-7.13	-12.32	-6.35	-4.27	-10.82
Yunanistan	0.92	0.25	2.30	-2.05	-4.21	-0.53	-3.36	-0.39	-0.79	-1.36	-3.71	-3.45	84.73	0.33	6.03	-5.70	-6.73	-0.59	-6.03	-2.70	-9.75	-5.81	-2.09	-16.00
Zambiya	0.67	1.59	12.22	-10.64	-29.58	-5.31	-12.93	-8.99	-12.68	-11.61	-7.04	-9.11	70.23	1.52	14.21	-12.69	-11.67	-5.81	-17.58	-5.89	-28.80	-8.77	-12.08	-19.92
Zimbabve	0.73	1.55	9.92	-8.38	-13.65	-1.76	-6.72	-8.40	-9.09	-15.29	-7.03	-10.59	69.96	1.70	14.56	-12.86	-13.94	-1.95	-11.38	-18.83	-23.41	-14.92	-15.25	-11.31

BÖLGELER VE GELİR GRUPLARI

Ağır Borçlu Yoks. Ü.	0.65	1.58	12.94	-11.36	-16.32	-10.79	-10.44	-11.72	-13.93	-7.46	-12.86	-14.62	70.40	1.73	14.36	-12.63	-6.18	-11.58	-15.14	-11.49	-25.69	-11.06	-11.23	-16.05
Alt Orta Gelirli Ülkeler	0.74	0.99	8.76	-7.77	-11.58	-5.57	-10.13	-8.73	-7.21	-5.61	-9.81	-7.85	74.23	1.42	12.01	-10.59	-4.53	-6.09	-14.30	-11.53	-15.79	-12.05	-7.15	-20.92
Arap Ülkeleri	0.78	0.79	7.16	-6.36	-6.79	-3.67	-11.11	-4.66	-5.64	-5.25	-12.26	-5.33	73.60	0.95	11.81	-10.86	-7.58	-4.03	-15.28	-7.76	-16.59	-13.72	-9.75	-17.62
Avrupa Birliği	0.95	0.52	1.95	-1.43	-2.31	-0.85	-1.46	-0.95	-0.84	-1.74	-2.17	-1.54	86.68	1.19	6.13	-4.94	-7.07	-0.95	-3.98	-1.22	-9.88	-7.47	-1.12	-10.28
Avrupa Orta Asya (GOÜ)	0.86	0.71	4.70	-3.99	-4.25	-1.00	-5.28	-2.03	-2.06	-3.80	-9.61	-6.83	80.58	1.57	9.15	-7.58	-5.85	-1.11	-8.24	-1.94	-12.34	-10.59	-3.06	-27.08
Avrupa Orta Asya (TÜ)	0.91	0.62	2.91	-2.29	-3.00	-0.86	-2.78	-1.31	-1.32	-2.77	-4.42	-2.77	83.70	1.27	7.46	-6.19	-7.00	-0.95	-5.42	-0.77	-11.40	-10.39	-2.11	-16.03
Diğer Küçük Devletler	0.75	0.97	8.53	-7.56	-8.79	-6.62	-6.55	-9.06	-6.87	-10.12	-6.11	-8.88	73.29	0.96	11.98	-11.02	-5.36	-7.21	-9.80	-14.77	-18.47	-12.31	-7.92	-19.83
Doğu Asya ve Pasifik (GOÜ)	0.86	0.65	4.64	-3.99	-6.62	-1.30	-3.82	-1.85	-2.02	-3.86	-9.28	-5.93	84.24	1.01	6.95	-5.94	-3.42	-1.44	-6.75	-0.57	-11.58	-5.47	-8.01	-14.18
Doğu Asya ve Pasifik (T Ü)	0.86	0.65	4.50	-3.86	-5.94	-1.40	-4.06	-1.78	-2.51	-3.43	-8.95	-5.32	83.44	0.95	7.23	-6.28	-3.45	-1.55	-7.00	-0.55	-11.59	-4.79	-8.32	-18.17
Düşük Gelirli Ülkeler	0.68	1.65	11.96	-10.31	-15.57	-8.60	-8.46	-9.90	-12.29	-7.59	-12.58	-14.35	72.93	1.82	13.12	-11.30	-4.75	-9.29	-12.72	-9.43	-23.01	-11.49	-8.56	-18.91

Düşük ve Orta Gelirli Ü.	0.78	0.93	7.29	-6.36	-9.32	-4.62	-6.34	-6.21	-5.68	-5.29	-9.34	-7.22	76.42	1.26	10.76	-9.50	-4.13	-5.06	-9.74	-9.43	-17.09	-10.70	-7.14	-19.74
En Az Gelişmiş Ü.	0.67	1.62	12.30	-10.68	-15.37	-9.17	-9.73	-10.89	-13.41	-7.31	-12.80	-13.67	71.65	1.81	13.77	-11.97	-4.71	-9.88	-14.29	-10.46	-24.12	-11.81	-11.73	-16.27
Euro Bölgesi	0.96	0.57	1.70	-1.13	-1.70	-0.36	-0.86	-0.87	-0.71	-1.91	-1.90	-0.87	87.21	1.26	5.99	-4.73	-6.24	-0.40	-3.36	-3.94	-8.91	-7.64	-1.27	-8.52
Güney Asya	0.72	1.25	9.80	-8.55	-13.31	-6.17	-11.53	-8.00	-7.47	-5.38	-12.41	-9.72	74.20	1.78	12.42	-10.64	-4.54	-6.73	-16.13	-8.41	-11.10	-9.65	-9.98	-26.17
Kuzey Amerika	0.93	0.80	2.75	-1.96	-2.41	-1.05	-3.17	-1.51	-0.71	-0.82	-5.58	-1.46	81.56	0.61	7.69	-7.08	-6.91	-1.16	-5.63	-11.24	-16.13	-5.93	-4.42	-10.79
Latin A. Karayip(GOÜ)	0.87	0.51	4.19	-3.68	-5.63	-2.38	-4.18	-2.14	-2.78	-4.53	-4.27	-5.05	81.33	0.99	8.19	-7.20	-4.67	-2.63	-7.01	-1.16	-13.46	-9.08	-5.88	-19.33
Latin A. Karayip (TÜ)	0.87	0.50	4.15	-3.65	-5.55	-2.51	-3.80	-2.16	-2.79	-4.51	-4.32	-4.97	81.35	0.97	8.16	-7.19	-4.63	-2.78	-6.55	-1.20	-13.38	-9.24	-5.98	-19.27
OECD Üyeleri	0.92	0.71	2.88	-2.17	-2.73	-2.27	-2.80	-1.13	-1.11	-1.44	-4.83	-1.85	83.77	0.91	7.05	-6.14	-7.78	-2.51	-5.45	-1.06	-14.01	-6.60	-3.03	-11.70
Orta Gelirli Ülkeler	0.80	0.81	6.49	-5.67	-8.63	-3.81	-6.32	-5.18	-4.55	-4.62	-8.68	-6.51	77.52	1.17	10.13	-8.96	-4.30	-4.19	-9.70	-8.40	-15.33	-10.11	-6.42	-19.90
Ortadoğu K. Afrika (GOÜ)	0.82	0.70	5.84	-5.13	-6.06	-1.96	-11.64	-3.16	-3.09	-4.04	-10.43	-4.61	79.94	1.06	8.89	-7.83	-7.36	-2.16	-15.78	-3.07	-8.72	-7.19	-5.27	-18.03
Ortadoğu ve K.Afrika (TÜ)	0.81	0.70	6.17	-5.47	-6.47	-2.23	-12.14	-3.23	-3.20	-4.21	-11.45	-5.12	79.17	1.09	9.27	-8.18	-7.91	-2.46	-16.29	-2.81	-8.82	-8.93	-5.54	-17.28
Pasifik Küçük Ada Ülkeleri	0.81	0.74	6.31	-5.56	-4.52	-2.79	-9.31	-3.60	-3.94	-5.17	-8.15	-11.23	75.24	0.77	10.80	-10.03	-4.21	-3.07	-12.73	-14.27	-18.94	-13.23	-5.48	-18.41
Sahra-Altı Afrika (GOÜ)	0.66	1.73	12.81	-11.09	-16.23	-9.98	-10.28	-11.68	-14.13	-8.35	-12.99	-11.14	68.77	1.84	15.38	-13.54	-7.37	-10.73	-14.84	-12.14	-26.59	-12.95	-11.06	-20.76
Sahra-Altı Afrika (TÜ)	0.66	1.74	12.81	-11.07	-16.16	-9.98	-10.29	-11.64	-14.12	-8.35	-12.97	-11.14	68.78	1.85	15.39	-13.53	-7.36	-10.73	-14.84	-12.12	-26.58	-12.96	-11.04	-20.77
Üst Orta Gelirli Ülkeler	0.87	0.61	4.18	-3.57	-5.47	-1.49	-3.83	-1.59	-1.67	-3.63	-7.84	-5.05	82.83	1.03	7.58	-6.55	-4.10	-1.66	-6.76	-0.33	-12.73	-7.96	-6.35	-17.57
Yüksek Gelir: nonOECD	0.89	0.56	3.60	-3.04	-3.26	-1.22	-6.35	-0.94	-1.55	-4.43	-6.21	-1.42	79.63	0.88	8.84	-7.96	-7.55	-1.35	-9.42	-0.45	-10.09	-13.62	-4.53	-23.72
Yüksek Gelir: OECD	0.93	0.66	2.42	-1.75	-1.90	-0.91	-2.67	-1.12	-1.06	-1.15	-4.74	-1.25	83.20	0.78	7.15	-6.37	-6.69	-1.01	-5.22	-7.45	-15.99	-6.24	-3.34	-9.79
Yüksek Gelirli Ülkeler	0.93	0.67	2.55	-1.88	-2.03	-0.92	-3.31	-1.09	-0.72	-1.69	-4.71	-1.24	83.68	1.11	7.29	-6.19	-6.82	-1.03	-5.96	-3.80	-13.17	-8.93	-2.31	-11.25
Dünya	0.81	0.91	6.45	-5.54	-8.05	-3.77	-5.83	-5.71	-5.47	-4.34	-8.24	-5.95	76.18	1.44	11.07	-9.63	-5.70	-4.15	-9.10	-8.97	-16.52	-11.19	-6.45	-22.43

* g_{ijt} = j. ülkenin i. değişkeni için kalan t döneminde tahmini yıllık ortalama büyüme-iyileşme- oranını (ülkenin kalan yıllarda, genellikle 2013-2015 dönemi, tahmini ortalama yıllık büyüme oranını) göstermektedir.

** G_{ijt} = j. ülkenin i. değişkeni için kalan t döneminde hedefe ulaşması için gerekli yıllık ortalama büyüme-iyileşme- oranını (ülkenin kalan yıllarda, genellikle 2013-2015 dönemi, hedefe ulaşması için gerekli ortalama yıllık büyüme oranını) göstermektedir.

*** $g_{ijt} - G_{ijt}$ = j. ülkenin i. değişkeni için kalan t döneminde hedefe ulaşması için gerekli performans artışı, büyüme-iyileşme, oranı (ülkenin 2015 hedefini gerçekleştirmek için gerekli performans artış oranını) göstermektedir.

EK 15: Dünyada ve Türkiye’de Yoksulluk Analizi Üzerine Yapılmış Diğer Bazı Ekonometrik Çalışmalar

Kaynak	Çalışma Yılı/ Yazarlar/Başlık	Yapılan Analiz ve Sonuçlara İlişkin Bilgiler
1	1994/ Alesina, A. ve D. Rodrik/ <i>Distribute Politics and Economic Growth</i>	Sosyal harcamaların gelir eşitsizliğini azaltacağı ve vergileri düşürmenin de büyümeyi artıracığı sonucuna varmışlardır. Gelir dağılımı ile ekonomik büyüme arasında bir ilişkiye rastlanamamışlardır.
11	1996/ Dumanlı, Recep (DPT)/ <i>Yoksulluk ve Türkiye’deki Boyutları</i>	Devlet İstatistik Enstitüsü verilerini kullanarak, Türkiye’de yoksulluğun boyutu hakkında tespitler yapmıştır. Hane büyüklükleri, hane gelirleri, kentsel ve kırsal yerler ile bölgeler itibariyle toplam gelirin dağılımını incelemiş ve hanelerin yüzde beşlik dağılımlarını kullanarak yoksullukla ilişkilendirmiştir. Yoksulluk sınırı kişi başına 1987 yılı için 284.700 TL./yıl, 1994’te ise 14.696.360 TL./yıl olarak bulunmuştur.
2	1996/ Robert E. Wright/ <i>Standardized Poverty Measurement</i>	1986 dönemini kapsayan “Hane halkı Harcama Anketi” verilerini kullanarak UK’da mutlak ve göreceli yoksulluğu ölçmüştür. Hane halkının yapısıyla yoksulluk arasında bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca, bu yıllar arasında mutlak yoksullukta bir azalma görülürken, göreceli yoksullukta artış olduğu gözlenmiştir
11	1996/ Güzin Erdoğan/ <i>Türkiye’de ve Dünyada Yoksulluk Ölçümleri Üzerine Değerlendirmeler</i>	TÜİK verilerini kullanarak Türkiye geneli, kentsel ve kırsal yerleşim yerleri ile yedi coğrafi bölge ayrımında yoksulluk sınırlarını ve oranlarını hesaplamış ve bu sınırlar altında olan hanehalkı sayısını belirlemiştir. Çalışmanın sonucuna göre, Türkiye’de hanehalklarının %11’i oldukça yoksul, bunu izleyen %20 alt düzey yoksul, %12 ise üst düzey yoksul sınıfındadır. Çalışmada, Türkiye’de yoksullarla birlikte, toplam %55 hane halkının yeterince beslenemediği ortaya çıkmıştır. Bölgesel olarak bakıldığında ise ağırlıklı olarak Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri diğer bölgelere nazaran daha fazla yoksullukla mücadele eden insanımızı barındırmaktadır.
8 & 3	1997/ Ravallion, M/ <i>Can High Inequality Development Countries Escape Absolute Poverty</i> 2004/ Ravallion, M / <i>Growth, Inequality and Poverty, Looking beyond Averages</i>	Çalışmalarda gelirin önemli düzeyde eşitsiz dağıldığı ülkelerde, yoksulluğun eşitsizliği azaltmadan düşürülemeyeceği sonucuna varılmıştır. 47 ülkenin 1980-90’lara ait verilerini kapsayan çalışmada yoksulluk oranını, günde \$1’in altında gelir elde eden nüfusun payı olarak ele almıştır. Gelişmekte olan ülkelerdeki yoksullar, hem artan refahın getirilerinden, hem de daralmanın negatif etkilerinden kendilerine düşen payı almaktadırlar. Ancak farklı ülkelerde bu paylar açısından büyük farklılıklar gözlenmiştir. Yoksulluk oranları ile büyüme ilişkisinde belirleyici olan, başlangıç koşullarıdır. Yoksulluktaki azalma oranlarının ortancasını, hem ortalama gelirin hem de gelir eşitsizliğinin arttığı durumlarda %1,3; ortalama gelirin arttığı, ancak gelir eşitsizliğinin azaldığı durumlarda %9,6; ortalama gelirin azalırken gelir eşitsizliğinin arttığı durumlarda %14,3; hem ortalama gelirin hem de gelir eşitsizliğinin azaldığı durumlarda ise %1,7 olarak hesaplamıştır. Yoksulluğun azalması açısından en ideal durumun büyümeyle birlikte eşitsizliğin azalması olduğu sonucuna varılmıştır.
11	1997/ Dansuk, Ercan / <i>Yoksullukla Mücadelede Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi</i>	Türkiye’de 1973 ve 1987 yılları arasında var olan yoksulluğun boyutlarını ve sosyal göstergelerle ilişkisini ortaya koymaya çalışmıştır. Tüketim harcamaları bazında oluşturulan yeni bir yaklaşım ile yoksulluk oranı hesaplanmıştır. En düşük tüketim harcaması tutarı yoksulluk sınırı kabul edilerek yoksulluk oranına

		ulaşmıştır. Bu yaklaşımda, yoksulluk sınırı sadece gıda tüketimine veya gelir ortalamasına göre değil tüm tüketim maddelerine göre belirlenmiştir. Ayrıca bu çalışmada, yoksulluğun özellikle eğitimsizler, düşük eğitilmiş kişiler, kadınlar, sosyal güvenlik ağı dışında bulunanlar, tarım kesiminde yaşayanlar ve kayıtsız işgücü arasında yaygın olduğu saptanmıştır.
11	1998/ Güzin Erdoğan / <i>Poverty Profiles in Turkey, ECLAC-Meeting of the Expert Group on Poverty Statistics</i>	TÜİK verilerini kullanarak yoksul fertlerin cinsiyeti, yaşı, eğitim durumu, medeni durumu, çalışma durumu, iktisadi faaliyeti gibi konular ile yoksul hanelerin oturdukları konutun büyüklüğü, ısıtma sistemi, mülkiyet durumu gibi konularla Türkiye’de yoksulluğun profili irdelenmiştir. Fertlerin öğrenim düzeyi arttıkça yoksulluktan uzaklaştıkları belirlenmiştir. Yevmiyeli çalışanların diğer çalışanlara göre daha fazla oranda yoksul ferde sahip oldukları bulunmuştur. Çalışmayanlar içinde; işi olmayanların, hasta ve yaşlı olanların yoksulluk oranı, diğer çalışmayanlara göre daha yüksektir. Tarım geliri elde edenler ve tarımsal kesimde çalışanların refah düzeyinin diğer çalışanlara göre düşük olduğu ve daha fazla yoksulluk içinde yaşadıkları belirlenmiştir.
11	1999/Dağdemir, Özcan / <i>Türkiye Ekonomisinde Yoksulluk Sorunu ve Yoksulluğun Analizi:1987-1994</i>	DİE verileri kullanılarak 1987-1994 döneminde Türkiye’de yaşanan makro-ekonomik daralmanın hanehalkı yaşam düzeyini ve yoksulluğun boyutlarını ne yönde etkilediğini araştırmıştır. Mutlak yoksulluk kavramını esas alan minimum gıda maliyetine göre; 1987-1994 döneminde istikrarsız da olsa yaşanan ekonomik büyümeye ve hanehalkı ortalama fert sayısının azalmasına rağmen yoksulluk oranı azalmamıştır. Asgari gıda harcamaları ile birlikte gıda dışı harcamaları da esas alan yaklaşıma göre, yoksul hane halklarının oranı 1987 yılından 1994 yılına artmıştır. Nüfusun en düşük gelire sahip olan %20’si 1987 yılında ulusal gelirin %5.24’ünü alırken, 1994 yılında bu oran %4.86’ya gerilemiştir. En yüksek geliri elde eden nüfusun %20’si ise ulusal gelirden aldığı pay %49.94’ten % 54.88’ e artmıştır. Araştırmanın ortaya koyduğu sonuçlara göre; yoksulluk sorunu, nüfusun kırdan kente yapısal dönüşümü ile birlikte kente taşınmıştır.
11	2000/ TÜSİAD / <i>Türkiye’de Bireysel Gelir Dağılımı ve Yoksulluk-Avrupa Birliği ile Karşılaştırma</i>	Türkiye’de 1987 ve 1994 yılları gelir dağılımlarından yararlanılarak göreceli yoksulluğun düzeyini çeşitli yoksulluk ölçütleri yardımıyla ortaya koymaya çalışmıştır. Göreceli yoksulluk kavramına göre, 1987’den 1994’e yoksulluk oranında az da olsa bir düşüş olmuştur. Eurostat ölçeği kullanılarak elde edilen bireysel eşdeğer gelirler üzerinden yoksulluk oranları hesaplandığında 1987 yoksulluk oranı % 16.1, 1994 yoksulluk oranı % 15.3 çıkmıştır. Ayrıca, 1987’den 1994’e yoksulluğun şiddeti ve yoğunluğunda bir iyileşme olduğu görülmüştür.
2	2000/ Gaurav Datt, Kenneth Simler, Sanjukta Mukherjee and Gabriel Dava/ <i>Determinants of Poverty in Mozambique</i>	Mozambik’teki yoksulluğun ve yaşam standardının belirleyicilerini analiz etmişlerdir. Hane halkının yoksul olup olmadığını iki uçlu bağımlı değişken ile kurulan probit ve logit modeller yardımı ile irdelenmiştir. Çalışmaya göre, yoksulluk özellikle kırsal alanlarda yaygındır. Nüfusun üçte ikisi yoksulluk sınırının altında yaşamaktadır. Yoksulluğun belirleyicilerinden; eğitim, ekonomik büyüme, nüfus, tarımsal verimlilik, kırsal altyapı, endüstri ve hizmet sektörlerinde yapılacak değişimlerle yoksulluğu azaltmak mümkündür.
11	2000/ Jacques Silber and Süleyman Özmucur / <i>Decomposition of Income Inequality: Evidence from Turkey</i>	1987 ile 1994 yılları arasında Türkiye’de çeşitli gelir kaynaklarının (günlük işçiler, sermaye sahipleri, ücret ve maaş geliri elde edenler) ve farklı toplumsal grupların (asıl işten elde edilen gelir, ikinci işten elde edilen gelir ve diğer gelir kaynakları) hem kent hem kırsal alanlar için toplam gelir eşitsizliğine katkılarını incelemişlerdir. Eşitsizliğin Gini endeksiyle ölçüldüğü bu çalışmada 1994 yılında kentsel yerlerde eşitsizlik 0.583, kırsal yerlerde 0.464 çıkmıştır. Kentsel alanlarda kırsal alanlara göre her iki grupta da eşitsizlik daha yüksek oranlardadır. 1987 ile 1994

		yılları arasında köyden kente göçün artmasındaki nedenlerden birinin de eşitsizlikteki artışla olduğu sonucuna varılmıştır.
1	2002/ Ghura, D., C. A. Leite, ve C. Tsangarides / <i>Is Growth Enough? Macroeconomic Policy and Poverty Reduction</i>	Ekonomik büyüme ve gelir ilişkisini incelemiş ve ekonomik kalkınmada Kuznets hipotezinin (ekonomik kalkınmanın başlangıç aşamasında artan gelir eşitsizliğinin kalkınma sürecinin sonraki aşamalarında azalması) geçerli olup olmadığı araştırılmıştır. Çalışma sonuçlarına göre ekonomik kalkınmada Kuznets hipotezinin geçerli olmadığını, ekonomik büyümenin gelir dağılımına karşı yansız olduğu sonucuna varmıştır.
11	2002/ Müzeyyen Pamuk/ <i>Türkiye’de Kırsal Yerlerde Yoksulluk</i>	1994 Hanehalkı Gelir Dağılımı Anketi’nin kırsal yerleşim yerlerindeki hane gelirleri verilerini kullanarak OECD metodolojisine dayalı oluşturulan yoksulluk sınırına göre kırsal yerlerdeki görece yoksulluk profilini incelemiştir. Yoksulluğun ölçülmesinde kafa sayısı endeksi, yoksulluk açığı endeksi ve Foster-Greer-Thorbecke P2 ölçütleri kullanılmıştır. Çalışmaya göre, Türkiye’de kırsal yerlerde (nüfusu 20.000 ve daha az olan yerleşim yerleri) nüfusun % 14.80’i, hanelerin ise % 14.15’i yoksulluk sınırının altında gelire sahiptir. Ege ve Marmara bölgelerinde yaşayan bireyler kırsal yerlerde geçerli olan ortalama yoksulluk riskinin yaklaşık yarısı kadar yoksulluk riskine sahip olurken, Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde yaşayan fertlerin kırsal yerler ortalama yoksulluk riskinin iki katı kadar yoksulluk riski taşıdıkları görülmüştür.
2	2002/ M. Corsini and K. Orsini/ <i>Measuring Poverty in Europe</i>	6 Avrupa ülkesinde (Almanya, Fransa, İtalya, Hollanda, İsveç ve İngiltere) genç hane halklarına ve aile hizmetlerine yönelik yeniden yapılandırılan politikalar ışığında araştırılan çocuk yoksulluğunu incelemiştir. 1980’den sonra en hızlı sanayileşen ülkelerde yaşlı bireylerin yoksulluk oranları düşerken, çocuk yoksulluğunda bir artış gözlenmiştir.
11	2002/ Sema Alıcı/ <i>Türkiye’de Yoksulluğun Sosyo Ekonomik Analizi</i>	Türkiye’de 1994 yılı için yoksulluk sınırlarını ve oranlarını belirlemeye çalışmış ve yoksulluğun bölge, eğitim, hanehalkı tipi, işteki durum vb. değişkenlerle bir profilini çizmiştir. Yoksulların kimler olduğu, nerelerde yaşadıkları, yoksul hanelerin büyüklükleri ve kompozisyonları, hangi durumlarda yoksulluk riskinin arttığı veya azaldığı gibi konuları incelemiştir. Bu çalışmada, temel ölçüm yöntemleri arasında yer alan kafa sayısı endeksi, yoksulluk açığı endeksi ve Foster-Greer-Thorbecke endekslerinden faydalanılmıştır. Çalışmada, bölgeler arasında yoksulluk riski ve nüfus oranları açısından bir karşılaştırılma yapılmış ve yoksulluk riski en yüksek olan bölge % 11.25 oranla Doğu Anadolu Bölgesi çıkmıştır. Yoksulluk riski kırsal (%5,21) ve kentsel (%5,20) alanlarda hemen hemen yakınken kentsel alanlarda yoksulluğun derinlik ve şiddeti kırsal alanlara göre bir miktar artmaktadır. Çalışma sonucunda, hanehalkı reisi kadın olan hanelerin yoksulluk riskinin erkek olanlara göre % 57 daha fazla olduğu ve eğitim durumu iyileştikçe yoksulluk riskinin düştüğü görülmüştür.
1	2003/ Checchi, D/ <i>Inequality in Incomes and Access to Education: A Cross Country Analysis (1960-95)</i>	Gelir dağılımı eşitsizliği ile eğitime erişim arasında ilişki olup-olmadığını araştırmıştır. Çalışmada 1960-1995 yılları arası 108 ülkenin verileri kullanılmıştır. Analiz sonuçlarına göre gelir dağılımı eşitsizliğinin okula kayıt oranları ve eğitime yapılan kamu harcamalarının etkisi ile açıklanabileceği sonucuna varmıştır.
11	2003/ Kıvılcım Metin Özcan/ <i>Türkiye’de Yoksulluğun Ölçülmesi</i>	Türkiye’de yoksulluğun ölçülmesini amaçlamış ve bunun için görece yoksulluk ölçüsü kullanmıştır. Bu araştırma, hem yoksulluk sınırlarının hesaplanmasında hem de eşitsizliklerin belirlenmesinde anket yoluyla toplanan hane gelirini kullanmıştır. Çalışmada beklenenin aksine 1994 yılından bu yana daha yoksul grupların gelirlerinde bir artış olmuş, bu da gelirin dağılımının bir ölçüde düzelmesine yol açmıştır. 2000 yılı sonunda ve 2001 yılı

		başında yaşanan krizler toplumun varlıklı kesimlerini orta ve alt gelir gruplarına göre daha fazla etkilemiştir. 1994 yılında bölgeler arasındaki eşitsizlikler daha belirginken, 2001’de eşitsizlikler daha azalmış olduğu sonucuna ulaşılmıştır
1	2003/ Fusco, A / <i>On The Definition and Measurement of Poverty: The Contribution of Multidimensional Analysis</i>	Panel veri analizi yaparak çok boyutlu yoksulluk endeksini incelemiştir. Çalışma sonucuna göre çok boyutlu yoksulluk endeksinin, yoksulluğun geçici- kalıcı mı? olduğunu ve yoksulluğun uzun ve kısa dönemdeki etkilerini tespit etmiştir.
2	2003/ Odhiambo, W. and Manda, D.K/ <i>Urban Poverty and Labour Force Participation in Kenya</i>	Kenya’daki işgücüne katılımı ve kentsel yoksulluk arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Foster Greer-Thorbecke endeksiyle analiz yapılmıştır. Çalışmanın sonuçları, yoksullukla işgücüne katılım arasında güçlü bir ilişki olduğunu göstermiştir. Kent yoksullarında işçi ücretleri ana gelir kaynağı olduğu için, özellikle kent yoksulluğu ile işgücü katılımı arasında güçlü bir ilişki vardır.
12	2003/World Bank/ <i>Turkey Poverty and Coping After Crises</i>	Türkiye’de 1999 yılında yaşanan Marmara depreminin ve Türkiye’nin kendi iç dinamiklerinden kaynaklanan 2000-2001 finansal krizlerinin yoksulluğu nasıl etkilediği analiz edilmiştir. Çalışmada Türkiye’de 1994-2001 yılları arasında aşırı yoksulluk ve eşitsizlik oranlarında bir değişim görülmezken, kentsel yoksulluk oranlarında artış saptanmıştır.
1	2003/ Slywester, K/ <i>Enrolment in Higher Education and Changes in Income Inequality</i>	Yükseköğrenime kayıt oranının artmasıyla Gini Katsayısının değerinde bir değişim olup-olmadığını incelemiştir. Çalışmada kurulan regresyon modelinde gelir eşitsizlikleri değişimi ve yükseköğrenim kayıt verileri kullanılmıştır. Çalışmanın sonucuna göre gelir eşitsizliğindeki artış ile yükseköğrenime kayıt olma arasında negatif bir ilişkinin olduğu sonucuna varılmıştır
3	2004/ Bigsten, A. and Levin, J/ <i>Growth, Income Distribution, and Poverty: A Review</i>	Çalışmada hızlı büyüme ile eşitsizlik artışı arasında sistematik bir ilişki olmamakla birlikte başlangıçtaki eşitsizlik seviyesinin de büyümenin önemli bir açıklayıcısı olmadığı belirtilmektedir. Yoksulluğun azalmasında esas etkili olan stratejik elemanlar arasında tarımsal ve kırsal gelişim, beşeri sermaye ve fiziki altyapıya yatırım, girişimcilere ve çiftçilere gerekli teşviki sağlayan kurumlar, sağlık ve eğitimi iyileştirecek etkin sosyal politikalar, yoksulları koruyacak sigorta sistemi vardır. Ancak bu gibi elemanlar doğru işlediğinde büyüme, yoksulluğun azaltılması üzerinde etkili olabilmektedir.
5	2004/ Arestis, P. / <i>Financial Liberalization and Poverty: Channels of Influence</i>	Büyüme bir ülkenin üretim seviyesinde artış anlamına gelmesine rağmen, bu artıştan çeşitli gurupların eşit şekilde yararlandığı anlamına gelmez. Veri bir büyüme oranı için, yoksulluktaki azalma gelir dağılımının büyümeye bağlı olarak nasıl değiştiğine, başlangıçtaki gelirdeki eşitsizlik düzeyine, yoksul insanların gerek varlıklara gerekse yoksulların bu büyümeden ve sağladıkları fırsattan yararlanabilmelerine bağlı olarak değişmektedir.
3	2004/ Dağdeviren, H., van der Hoeven, R. and Weeks, J./ <i>Redistribution does Matter: Growth and Redistribution for Poverty Reduction</i>	Çalışmada daha eşitlikçi bir servet ve gelir dağılımının gözlemlendiği ülkelerin, diğerlerine kıyasla daha hızlı büyüme eğiliminde olduğu gerçeği üzerinde durmuşlardır. Böyle bir ortamdaki büyüme süreci yalnızca kısa vadede yoksullara yaramakla kalmamakta, bir sonraki dönem için daha düşük bir başlangıç eşitsizlik seviyesi oluşturarak uzun vadedeki büyümeyi de olumlu yönde etkilemektedir. Çalışmada gelir dağılımını değiştirmeyen %1’lik kişi başına gelir artışı, kişi başına gelirden %1 artış ve gelirin her bir dilime eşit dağıtımı, en zengin %20’lik kesimden en yoksul %20’lik kesime %1’lik gelirin yeniden dağıtımı şeklinde üç farklı durum incelenmiştir. Orta gelirli ülkelerde yoksulluğun azaltılması açısından en etkin sonuca mevcut gelirin yeniden dağıtımı ile ulaşılırken büyüme ile birlikte yeniden dağıtım ikinci, dağılımı değiştirmeyen büyüme ise üçüncü sırada yer almıştır .

6	2004/Gupta, S.; Verhoeven, M.; Tiongson, E. R./ <i>The Effectiveness of Government Spending on Education and Health Care in Developing and Transition Economies</i>	Çalışmada eğitime ve sağlığa ayrılan kamu harcamalarının iktisadi büyümeyi arttırdığını, insani gelişmeyi ve gelir eşitliğini sağladığını ve yoksulluğu azalttığını vurgulamaktadır. Bozulan gelir dağılımının kamu harcamalarının yoksul odaklı kullanılmasıyla düzeltilebileceğini, ancak, eğitime ve sağlığa yapılan harcamaların genellikle yoksul odaklı olmaması nedeniyle bu sektörlerde büyük eşitsizlikler olduğu sonucuna varmışlardır.
3	2004/ Heltberg, R./ <i>The Growth Elasticity of Poverty</i>	Çalışmada gelir dağılımı eşitsizliğinin yoksulluk üzerinde oldukça önemli olduğu tespit edilmiştir. Büyüme açısından bakıldığında ise, eşitsizlik yoksulluğun büyüme esnekliğini ciddi biçimde etkilemekte, başlangıçtaki eşitsizlik seviyesi, büyüme için olumsuz bir koşul oluşturmaktadır. Bu nedenlerle büyümenin yoksulluğun azalmasına olumlu katkıda bulunması için eşitsizliği azaltma ya da en azından daha da artmasını önleme yollarına gidilmesi gerektiği önerilmiştir.
9	2004/Menezes, N. ve Vasconcellos, L./ <i>Operationalising Pro-Poor Growth A Country Case Study on Brazil</i>	Brezilya için yapılan çalışmada, ortalama olarak gelirdeki %10'luk artışın aşırı yoksulluğu %8 azalttığı yani büyümenin yoksulların lehine olduğu analiz edilmiştir. Daha yoksul ve gelirin daha eşitsiz dağıldığı eyaletlerde aynı oranda yoksulluk azaltılmasını başarmak için daha yüksek oranda büyümek gerekmektedir. Büyüme ile ilgili yapılan regresyon analizinde ise eşitsizlik ile büyüme arasında pozitif bir ilişki tespit edilmiştir. Bu da büyüme ile yoksul odaklı büyüme arasında bir değiş-tokuş (trade off) olabileceği anlamına gelmektedir.
3	2004/ Nashcold, F/ <i>Growth, Distribution and Poverty Reduction: LDCs are Falling Further Behind</i>	Çalışmada BKH'nin 1'inci amacı olan 2015 yılında yoksulluğun yarı yarıya azaltılması için az gelişmiş ülkelerin gelir dağılımını iyileştirirken, en azından daha da kötüleşmesini önlerken, aynı zamanda da daha yüksek büyüme oranlarına erişmeleri gerektiği sonucuna varmıştır.
2	2004/ Adams, R.H. / <i>Economic Growth, Inequality and Poverty: Estimating the Growth Elasticity of Poverty</i>	60 gelişmekte olan ülkeden toplanan veri setiyle yoksulluğun büyüme esnekliği analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular, gelişmekte olan ülkelere ekonomik büyüme ile yoksulluğun azaldığını göstermektedir. Yoksulluktaki azalma oranı ekonomik büyümeyle orantılıdır. Doğu Avrupa ve Asya'nın merkezi hariç olan yerlerde yoksulluğun büyüme esnekliği -2.79 çıkmıştır.
3 & 4	2004/Dollar, D. ve Kraay, A/ <i>Growth is Good for the Poor</i>	1960-2000 dönemine ait 92 ülke verileriyle yapılan çalışmada toplumdaki en yoksul %20'lik kesimin ortalama gelirleri, ortalama gelirlerin genel seviyesindeki bir artışa orantılı olarak artmaktadır. Yani büyüme ile gelir dağılımı arasında bir ilişki yoktur ve büyüme, en yoksul kesimin gelirini yalnızca mutlak olarak iyileştirmektedir. Ayrıca büyümenin iyi bir hukuki sistem, uluslararası ticarete açıklık ve gelişmiş finansal piyasalar gibi belirleyicilerinin, en yoksul %20'lik kesimin gelir payı üzerinde önemli bir sistematik etkisi de bulunamamıştır. Dolar ve Kraay büyümenin yoksulların konumunu iyileştirmek konusunda önemli tek şey olduğunu belirtmemiş, en yoksul kesim lehine geniş ve sürdürülebilir bir farklılık yaratacak ekonomik büyüme dışındaki politikaların belirlenmesinin ne kadar zor olduğunu vurgulamışlardır.
7	2005/ World Bank ve Other Institutions/ <i>Pro-Poor Growth in the 1990s, Lessons and Insights from 14 Countries</i>	Çalışma toplam 14 ülkede (Bangladeş, Bolivya, Brezilya, Burkina Faso, El Salvador, Endonezya, Gana, Hindistan, Romanya, Senegal, Tunus, Uganda, Vietnam ve Zambiya) biri 1990'lar diğeri ise 2000'lerin başı olmak üzere en az iki hane halkı anketleri kullanılarak karşılaştırmalı metodolojiler, tüketim harcamaları ve yoksulluk verileri analiz edilerek büyümenin yoksulluk üzerindeki etkisi test edilmiştir. Her bir ülke için ayrı ayrı yapılan bu çalışmalarda büyüme ile yoksulluğun azaltılması arasında güçlü bir ilişki tespit edilmiş, büyüme ve düşük düzeydeki gelir eşitsizliğinin yoksulluğun azaltılmasında etkili olduğu vurgulanmıştır.

2	2005/Alemayehu Geda, Niek de Jong, Mwangi S. Kimenyi ve Germano Mwabu/ <i>Determinants of Poverty in Kenya: A Household Level Analysis</i>	İkili ve ikiden çok düzey içeren kesikli değişkenli logit modelleri kullanarak Kenya'nın yoksulluk durumunu araştırmışlardır. Çalışma, hem kırsal hem de kentsel alanlarda eğitim seviyesi, hanehalkı büyüklüğü ve tarımsal aktivitelerde bulunanlarla yoksulluk düzeyi arasında güçlü bir ilişki olduğunu göstermiştir.
8	2005/Kraay, A./ <i>When is Growth Pro-Poor? Evidence from a Panel of Countries</i>	Çalışmada yoksulluktaki değişmeyi; ortalama gelirdeki artış, yoksulluğun büyümeye olan duyarlılığı ve gelir dağılımındaki değişime bağlanmıştır. Yapılan geniş tabanlı ülke analizlerinde ise ortalama gelirdeki artışın yoksulluktaki değişimin kısa dönemde %70 orta ve uzun dönemde ise %95'ini açıkladığı sonucuna varmıştır. Diğer iki değişkenin yoksulluk üzerindeki etkisi sınırlı kalmış ve sonuçta Karay yoksullukla mücadelede büyüme odaklı politikaların uygulanmasını önermiştir.
11	2005/Seda Şengül ve İsmail Tuncer/ <i>Poverty levels and food demand of the poor in Turkey</i>	DİE verilerini kullanarak Türkiye'deki yoksulluk seviyelerini, yoksulların gıda taleplerini ve aşırı yoksul hane halklarını incelemiştir. Öncelikle, asgari gıda yoksulluk sınırı bulunmuş, daha sonra kafa sayısı endeksi, yoksulluk açığı endeksi, Sen endeksi ve Foster, Greer-Thorbecke endeksi kullanılarak Türkiye geneli, kent ve kırsal alanlar için yoksulluk seviyeleri ayrı ayrı hesaplanmıştır. Bu göstergelere göre, Türkiye'deki hane halklarının yaklaşık % 46,8'i yoksul ve % 7'si de aşırı yoksul çıkmıştır. Üstelik Türkiye'de kırsal alanlarda yoksulluğun genişliği, şiddeti, derinliği ve yoğunluğu kentsel alanlara göre oldukça yüksek seviyelerde bulunmuştur. Çalışma sonucuna göre, Türkiye'de aşırı yoksul hane halkları diğer yoksul hane halklarına göre gelire ve fiyat değişimlerine daha duyarlıdır.
13	2005/World Bank/ <i>Turkey Joint Poverty Assessment Report</i>	DİE 1994 ve 2002 yılları Hanehalkı Bütçe Anketi verilerini kullanarak, yoksulluk ve yoksulluğu etkileyen eğitim, sağlık, işgücü, sosyal koruma ve makroekonomik durum gibi sosyo-ekonomik faktörler analiz edilmiştir. Probit model ve çapraz tablolar yoluyla yapılan tahminlerde, makroekonomik istikrarsızlığın 1994-2002 yılları arasındaki yaşam koşullarını ve yoksulluğu daha da kötüleştirdiği belirlenmiştir. Ayrıca 1994-2002 döneminde gerçekleşen ekonomik büyümenin yoksulluğu azaltmada ve gelir eşitsizliğini daha adil hale getirmede yeterli olmadığı, diğer bir deyişle bu dönemdeki ekonomik büyümenin yoksul odaklı olmadığı belirlenmiştir.
8	2006/Lopez, J. H. ; Servén, L./ <i>A Normal Relationship? Poverty, Growth, and Inequality</i>	100 ülkeye ait 40 yıllık verinin kullanıldığı kişi başına gelir dağılımının log-normal yöntemini kullandıkları yoksulluk, büyüme ve eşitsizlik arasındaki ilişkiyi analiz ettikleri çalışmalarında şu sonuçlara varmışlardır: 1- Eşitsizlik yoksulluğu olumsuz etkilemekte olup bu etki sadece eşitsizliğin yoksulluğun büyüme esnekliğini olumsuz etkilemesinden değil, birçok senaryoda yoksulluğun eşitsizlik esnekliğini de olumsuz etkilemesinden kaynaklanmaktadır. 2- Belirli bir yoksulluk sınırı için, büyümenin yoksulluk üzerindeki etkisi zengin ülkelerde yoksul ülkelere göre daha büyük olup, bu nedenle yoksul ülkeler için hızlı bir şekilde yoksulluğu azaltmak daha zordur. 3- Büyümeden kaynaklanan yoksulluk değişikliğinin genel varyans payı zengin ve daha eşitsiz ülkelerde genellikle daha düşüktür. 4- Başlangıçtaki veri kalkınma ve eşitsizlik seviyesinde, büyüme ve eşitsizlik değişikliklerin göreceli yoksulluğu azaltma etkinliği yoksulluk sınırına bağlıdır. Yoksulluk sınırı arttıkça büyümedeki değişikliğin etkisi daha fazla iken, dağılımdaki değişikliğin etkisi ise daha küçük olmaktadır.

2	2007/Danijel Nestic and Giovanni Vecchi/ Regional Poverty in Croatia	Hırvatistan'ın bölgesel analizini yaparak Ravallion'un 1994'te geliştirdiği metotla mutlak yoksulluk sınırını hesaplamışlardır. Ülkeyi beş ayrı coğrafik bölgeye ayırarak, her bir bölgede kentsel ve kırsal alanlar için Foster, Greer-Thorbecke endeksi kullanılarak yoksulluk ölçümü yapılmıştır. Çalışmaya göre, bölgesel farklılıklar yoksulluk oranlarında etkili olmuştur. Kırsal alanlardaki yoksulluk riski kentsel alanların üç katından fazla bulunmuştur
10	2007/Tokatlıoğlu, İ. ve M. Atan/ Türkiye'de Bölgeler Arası Gelişmişlik Düzeyi ve Gelir Dağılımı Eşitsizliği: Kuznets Eğrisi Geçerli mi?	Kuznets Eğrisini Türkiye için test eden çalışmada Kuznets eğrisini Ters U şeklinde değil U şeklinde bulmuşlardır.
2	2007/Rafael Perez Ribas and Ana Flavia Machado/ Distinguishing Chronic Poverty From Transient Poverty in Brazil: Developing a Model for Pseudo-Panel Data	Brezilya'da süren yoksulluğun belirleyicilerini ve kentlerde yaşayan yetişkinlerin yoksulluğundaki azalmayı iki değişkenli probit model kullanarak incelemişlerdir. Çalışmanın sonucunda, 1995 ve 2003 yılları arasında, Brezilya'daki göreceli kentsel yoksulların % 73'ünün kronik yoksul olduğu görülmüştür
11	2008/Demir Şeker, Sırma/ Türkiye'de Sosyal Transferlerin Yoksulluk Üzerindeki Etkileri	Türkiye'de 2002 ve 2005 yılları arasında sosyal transferlerin yoksulluğun azaltılmasında ne kadar etkili olduğunun ortaya konulabilmesi için, Hanehalkı Bütçe Anketi ile transfer öncesi ve sonrası yoksulluk oranlarının karşılaştırmasını yapmış ve transferlerin yoksulluk üzerindeki etkisinde Beckerman'ın 1979 yılında ortaya koyduğu hem miktarı hem de etkinliği dikkate alan "Yoksulluğu Azaltma Etkinliği Modeli" ni Türkiye için uygulamıştır. Çalışmaya göre, Türkiye'de transferlerle birlikte yoksulluk oranı % 40, yoksulluk açığı ise % 60 civarında azalırken, söz konusu azalışı sağlamak için transferlerden ayrılan pay % 20 civarındadır. Bunun yanı sıra, Türkiye'de sosyal transferlerin gelir eşitsizliğini azaltıcı bir yapı sergilediği gözlenmiştir. Ayrıca, transferlerin yoksulluk üzerindeki etkisi olması gerekenden daha düşük çıkmıştır. Beklenenin aksine, yoksulluğu azaltmayı hedefleyen transfer türlerinden yararlanan kesimin içindeki yoksul olmayanların oranı oldukça yüksek çıkmıştır.
1	2008/Hoover, G. A., W. Enders ve D. G. Freeman/ Non-White Poverty and Macroeconomy: The Impact of Growth	Zaman serisi analizi metodu kullandığı çalışmada, işsizliğin yoksulluk üzerinde önemli bir belirleyici olduğu, tek ebeveynli ailelerde yoksulluğun yoğun olduğunu, transfer harcamalarının ve ücret eşitsizliklerinin yoksulluk üzerinde önemli belirleyici olduğu sonucuna varmışlardır.
2	2009/Luis Ayala, Antonio Jurado and Jesús Pérez-Mayo/ Income Poverty and Multidimensional Deprivation: Lessons from Cross-Regional Analysis	İspanya'nın Gelir ve Yaşam Koşulları Anketi'ni kullanarak yoksulluk endeksleriyle çok boyutlu yoksulluk ve gelir yoksunluğu arasındaki ilişkinin özellikle de bölgesel hanehalkı bazında zayıf olduğunu göstermişlerdir
14	2009/Özlem Kızılgöl/ Türkiye'de Yoksulluk Sorunu: Ekonometrik Bir Bakış	Türkiye'de 2002-2006 yılları arasında hane halkının tüketim harcamasına göre yaşam düzeyini belirleyen önemli faktörleri ele alarak hane halkının yaşam standardı ve yoksulluğu etkileyen faktörler ve Türkiye'de kronik ve geçici yoksulluk oranları bulunmaya çalışılmıştır. Logit yöntemiyle birlikte hane halkının

& 11	Özlem Kızılgöl ve Şenay Üçdoğruk/ <i>2002-2006 Yılları Arasında Türkiye’de Yaşam Standartları ve Yoksulluğa İlişkin Mikro Ekonometrik Analizler</i>	aylık tüketim harcamalarının logaritmasının bağımlı değişken olduğu EKKY modellerine Heckman’ın iki aşamalı yönteminin uygulandığı modeller kullanılmıştır. Çalışma sonucunda, eğitim düzeyi arttıkça yoksulluk olasılığının azalmakta, hanehalkı büyüklüğü arttıkça yoksulluk riskinin artmakta olduğu görülmüştür. Kırsal kesimde yaşayan hane halkının kentsel alanda yaşayana göre yaşam standardının daha düşük, yoksulluğunun daha fazla olduğu gözlenmiştir. Ayrıca çalışmada ele alınan yıllar arasında yoksulluğun en yaygın olduğu yılın 2002 yılı, en az yoksulluk yaşanan yılın ise 2006 yılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
10	2010/ Canbay, T. ve S. Selim/ <i>Türkiye’de Hanehalkı Yoksulluğu</i>	Logit analize göre, Türkiye’de kentsel yoksulluk düzeyinin kırsal yoksulluk düzeyinden daha düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kırsal kesimde hanehalkı büyüklüğünün yoksulluk üzerinde etkisi olmadığı, hanehalkı reisinin eğitim seviyesi arttıkça yoksulluk oranının azaldığı, herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna kayıtlı olan hanehalkı reisinin yoksulluk düzeyinin kayıtlı olmayanlara göre daha düşük olduğu görülmüştür.
10	2010/Kızılgöl, Ö. ve Ç. Demir/ <i>Türkiye’de Yoksulluğun Boyutuna İlişkin Ekonometrik Analizler</i>	2002-2006 dönemini kapsayan logit analizine göre, hane halkının yoksulluğunu hanehalkı reisinin yaşı, eğitim seviyesi ve hanehalkı büyüklüğü önemli düzeyde belirlemektedir. Buna göre hanehalkı reisinin yaşı ve eğitim seviyesi arttıkça yoksulluk riskinin azalmakta, hanehalkı büyüklüğü arttıkça yoksulluk olasılığı artmakta ve kırsal kesimlerde yoksulluk riski fazla olmaktadır. Hanehalkı reisinin tarım ve inşaat sektörlerinde çalışması yoksulluk riskini artırırken, imalat, ticaret ve hizmet sektörlerinde çalışması yoksulluk riskini azaltmaktadır.
1	2011/Ananat, O. E/ <i>The Wrong side(s) of Tracks: The Causal Effects of Racial Segregation on Urban Poverty and Inequality</i>	Amerika’da kentsel yoksulluk, eşitsizlik ve ırk ayrımcılığı arasındaki nedensellik ilişkisini analiz etmiştir. Araştırmaya göre, büyük şehirlerde siyah ve beyaz ırklar arasında gelir farklılıkları artarken beyaz nüfus içerisinde yoksulluk ve eşitsizlik azaldığı ve değişkenler arasında negatif korelasyon olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
10	2011/Aydın, K. ve T. Güloğlu/ <i>Türkiye’de Nispi Yoksulluğun Sosyo-Ekonomik Analizi</i>	Türkiye’de nispi yoksulluğun nedenlerini ve boyutlarını incelemişlerdir. Çalışma da aylık ortalama fert gelirleri ölçüt alınmış olup Türkiye’de nispi yoksulluğun boyutları ölçülerek yoksulluk boyutu ve göreceli yoksulluğun sebepleri ortaya konulmuştur. Araştırmada TÜİK’in Hanehalkı Bütçe ve Tüketim Harcamaları Anket verileri kullanılmıştır. Çalışmada, Türkiye’de nispi yoksulluğun, eğitim düzeyi düşük kişiler arasında, istihdam bakımından yevmiyeli ve geçici çalışanlar ile tarım sektöründe çalışanlar arasında, yaş bakımından 60 yaş üzeri olanlarda ve cinsiyet bakımından kadınlar arasında diğer gruplara göre daha yoğun olduğu saptanmıştır.
10	2011/Dağdemir, Ö. ve H. Acaroğlu/ <i>Türkiye’de Bölgesel Gelir Dağılımının İller Düzeyinde Analizi: 1990-2006</i>	1990-2006 dönemi için bölgesel gelir dağılımı farklılıkları ve gelişimini açıklayan çalışmada k.b.GSYİH’nın büyüklüğü ilin sermaye stoku, işgücü sayısı, insan sermayesi, hizmet sektörünün verimliliği ve kentleşme oranları değişkenleri ile açıklanmıştır. Çalışma sonuçları, kamu istihdam oranı yüksek illere geçildikçe k.b.MG’in azaldığını, siyasi temsil oranı yüksek illerin k.b.MG’inin de yüksek olduğunu göstermiştir. Kalkınmada öncelikli illerin k.b.MG’i düşük olmasına rağmen, değişkenlerin anlamlılık düzeyi bu illerin seçiminde siyasi faktörlerin etkin olduğunu ve teşviklerin yeterince uygulanmadığını göstermiştir.

10	2011/Hazman, G/ <i>Türkiye’de Gelir Dağılımında Adalet ve Sosyal Güvenlik Harcamaları Arasındaki Nedensellik İlişkisi</i>	1980-2005 dönemi için gelir dağılımındaki adalet ve sosyal güvenlik harcamaları arasındaki nedensellik ilişkisini incelemiş, ayrıca toplam kamu harcamalarının seviyesini de analizde dikkate almıştır. Çalışmada yıllık verileri kullanılmış ve Hata Düzeltme Modeli ile analiz yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, gelir dağılımından kamu harcamasına doğru ve sosyal güvenlik harcamalarından kamu harcamalarına doğru tek yönlü nedensellik ilişkisi tespit etmiştir. Buna göre Gini katsayısı arttıkça gelir dağılımını iyileştirme politikalarının kamu harcamalarını etkileyebileceği ve sosyal güvenlik harcamalarındaki artışın da kamu harcamalarındaki artışı etkileyebileceği öne sürülmüştür. Buna göre hem sosyal güvenlik harcamalarının artması hem Gini katsayısının artması kamu harcamalarının artmasında etkili olmaktadır.
15	2011/Metin, B. / <i>Türkiye’de 2000 sonrası dönemde uygulanan ekonomik ve sosyal politikalar temelinde yoksulluk sorunu: Ankara’da uygulamalı bir araştırma</i>	Çalışmada Türkiye’de 2000’li yıllardan günümüze kadar olan süreçte, yaşanan ekonomik krizlerin etkileri, ekonomide sağlanan olumlu gelişmeler ve yoksullukla mücadelede öne çıkarılan sosyal politikalar temelinde yoksul kesimlerin yaşam koşullarındaki olumlu/olumsuz değişimi, nicel araştırma yöntemlerinden anket (tarama) tekniği kullanılarak analiz edilmiştir. Yoksullukla mücadelede, ekonomik büyümenin gerekli olduğu ancak, ekonomik büyümenin tek başına yeterli olmadığı, yoksullukla işsizlik arasındaki kuvvetli bağın ve çalışan yoksulların varlığı, hem işsizlikle mücadeleye hem de istihdamın niteliğinin iyileştirilmesine ve kayıt dışı istihdamla mücadeleye yönelik alınması gereken tedbirlerin önemi ortaya konulmuştur.

Kaynak: 1- Barışık ve Kasap, 2012:34-35; 2- Kaya, 2011:71-74; 3- Shorrocks ve Van Der Hoeven, 2004; 4- Haughton ve Khandker:165; 5- Arestis, 2004:9-10; 6- Kabaş, 2009: 77 ; 7- World Bank ve Other Institutions, 2005/b: 2,16; 8- Lopez ve Servén, 2006:1; 9- Menezes ve Vasconcellos, 2004:3; 10- Barışık ve Kasap, 2012: 35-36; 11- Kaya, 2011: 62-71; 12- World Bank, 2003; 13- World Bank, 2005/a; 14- Kızılgöl, 2009; 15- Metin, 2011.

EK 16: YOB ve Panel Veri Analizlerde Kullanılan Yüksek Orta Gelirli Ülkeler Listesi

Ülkeler	Ülke Kodu	Yoksullukla (BKH1) İlgili Model: $BKH_1 = C_0 + (\beta_2 * BKH_2) + (\beta_3 * BKH_3) + (\beta_4 * BKH_{4-5-6})$
Angola	AGO	+
Arjantin	ARG	+
Arnavutluk	ALB	+
Azerbaycan	AZE	+
Belarus	BLR	+
Belize	BLZ	+
Bosna Hersek	BIH	+
Botsvana	BWA	+
Brezilya	BRA	+
Bulgaristan	BGR	+
Cezayir	DZA	+
Çin	CHN	+
Dominik Cumhuriyeti	DOM	+
Dominika	DMA	+
Ekvator	ECU	+
Fiji	FJI	+
Gabon	GAB	+
Grenada	GRD	+
Güney Afrika	ZAF	+
Irak	IRQ	+
İran İslam Cumhuriyeti	IRN	+
Jamaika	JAM	+
Karadağ	MNE	+
Kazakistan	KAZ	+
Kolombiya	COL	+
Kosta Rika	CRI	+
Küba	CUB	+
Libya	LYB	+
Lübnan	LBN	+
Macaristan	HUN	+
Makedonya	MKD	+
Maldivler	MDV	+
Malezya	MYS	+
Mauritius	MUS	+
Meksika	MEX	+
Namibya	NAM	+

Palau	PLW	+
Panama	PAN	+
Peru	PER	+
Romanya	ROM	+
Rusya Federasyonu	RUS	+
Saint Lucia	LCA	+
Saint Vincent ve Grenadinler	VCT	+
Seyşeller	SYC	+
Şili	CHL	+
Sırbistan	SRB	+
Surinam	SUR	+
Tayland	THA	+
Tonga	TON	+
Tunus	TUN	+
Türkiye	TUR	+
Türkmenistan	TKM	+
Ürdün	JOR	+
Venezuela	VEN	+

EK 17: Yoksullukla (BKH1) Diğer BKH'leri Arasındaki İlişkiyi Test Etmeye Yönelik Panel Veri Test Sonuçları

1- Klasik Panel (Least Squares) Test Sonuçları

Dependent Variable: BKH1
 Method: Panel Least Squares
 Date: 01/28/15 Time: 20:49
 Sample: 1990 2015
 Periods included: 26
 Cross-sections included: 54
 Total panel (balanced) observations: 1404

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
BKH2	0.305716	0.036377	8.404025	0.0000
BKH3	0.073265	0.018852	3.886299	0.0001
BKH4_5_6_SA_L_K	0.456351	0.031736	14.37955	0.0000
C	0.059106	0.024066	2.455961	0.0142
R-squared	0.405265	Mean dependent var		0.765500
Adjusted R-squared	0.403991	S.D. dependent var		0.100854
S.E. of regression	0.077861	Akaike info criterion		-2.264935
Sum squared resid	8.487293	Schwarz criterion		-2.249986
Log likelihood	1593.985	Hannan-Quinn criter.		-2.259348
F-statistic	317.9970	Durbin-Watson stat		0.125618
Prob(F-statistic)	0.000000			

2- Panel Generalized Method of Moments Test Sonuçları

Dependent Variable: BKH1
 Method: Panel Generalized Method of Moments
 Date: 01/28/15 Time: 20:56
 Sample (adjusted): 1991 2015
 Periods included: 25
 Cross-sections included: 54
 Total panel (balanced) observations: 1350
 2SLS instrument weighting matrix
 Instrument specification: BKH1(-1) BKH2(-1) BKH3(-1) BKH4_5_6_SA_L_K
 (-1) C

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
BKH2	0.303506	0.038736	7.835235	0.0000
BKH3	0.070994	0.019384	3.662579	0.0003
BKH4_5_6_SA_L_K	0.470642	0.033824	13.91426	0.0000
C	0.050641	0.024916	2.032439	0.0423
R-squared	0.401541	Mean dependent var		0.767388
Adjusted R-squared	0.400207	S.D. dependent var		0.099114
S.E. of regression	0.076760	Sum squared resid		7.930834
Durbin-Watson stat	0.045802	J-statistic		1287.867
Instrument rank	5	Prob(J-statistic)		0.000000

3- Birim Etkili Sabit Etkiler Modeli Tahmin Sonuçları

Dependent Variable: BKH1
 Method: Panel Least Squares
 Date: 01/28/15 Time: 20:59
 Sample: 1990 2015
 Periods included: 26
 Cross-sections included: 54
 Total panel (balanced) observations: 1404

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
BKH2	0.239511	0.035604	6.727053	0.0000
BKH3	0.035031	0.027158	1.289898	0.1973
BKH4_5_6_SA_L_K	0.563393	0.034711	16.23107	0.0000
C	0.059572	0.025540	2.332471	0.0198

Effects Specification

Cross-section fixed (dummy variables)

R-squared	0.834393	Mean dependent var	0.765500
Adjusted R-squared	0.827508	S.D. dependent var	0.100854
S.E. of regression	0.041887	Akaike info criterion	-3.467935
Sum squared resid	2.363331	Schwarz criterion	-3.254912
Log likelihood	2491.490	Hannan-Quinn criter.	-3.388313
F-statistic	121.1913	Durbin-Watson stat	0.311071
Prob(F-statistic)	0.000000		

4- Birim Etkili Rassal Etkiler Modeli Tahmin Sonuçları

Dependent Variable: BKH1
 Method: Panel EGLS (Cross-section random effects)
 Date: 01/28/15 Time: 21:02
 Sample: 1990 2015
 Periods included: 26
 Cross-sections included: 54
 Total panel (balanced) observations: 1404
 Swamy and Arora estimator of component variances

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
BKH2	0.241532	0.034982	6.904486	0.0000
BKH3	0.040458	0.025866	1.564137	0.1180
BKH4_5_6_SA_L_K	0.555548	0.033608	16.53043	0.0000
C	0.060045	0.026655	2.252669	0.0244

Effects Specification		S.D.	Rho
Cross-section random		0.068005	0.7250
Idiosyncratic random		0.041887	0.2750

Weighted Statistics			
R-squared	0.408476	Mean dependent var	0.091802
Adjusted R-squared	0.407208	S.D. dependent var	0.054362
S.E. of regression	0.041855	Sum squared resid	2.452612
F-statistic	322.2553	Durbin-Watson stat	0.296189
Prob(F-statistic)	0.000000		

Unweighted Statistics			
R-squared	0.399911	Mean dependent var	0.765500
Sum squared resid	8.563705	Durbin-Watson stat	0.127679

Hausman Test (Correlated Random Effects) Tahmin Sonuçları

Correlated Random Effects - Hausman Test
 Equation: Untitled
 Test cross-section random effects

Test Summary	Chi-Sq. Statistic	Chi-Sq. d.f.	Prob.
Cross-section random	0.885945	3	0.8288

Cross-section random effects test comparisons:

Variable	Fixed	Random	Var(Diff.)	Prob.
BKH2	0.239511	0.241532	0.000044	0.7605
BKH3	0.035031	0.040458	0.000068	0.5120
BKH4_5_6_SA_L_K	0.563393	0.555548	0.000075	0.3662

5- Birim ve Zaman Etkili Sabit Etkiler Modeli Tahmin Sonuçları

Dependent Variable: BKH1
 Method: Panel Least Squares
 Date: 01/28/15 Time: 21:00
 Sample: 1990 2015
 Periods included: 26
 Cross-sections included: 54
 Total panel (balanced) observations: 1404

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
BKH2	0.164070	0.036828	4.455004	0.0000
BKH3	-0.095556	0.027701	-3.449536	0.0006
BKH4_5_6_SA_L_K	0.296607	0.041159	7.206378	0.0000
C	0.447846	0.046176	9.698579	0.0000

Effects Specification

Cross-section fixed (dummy variables)

Period fixed (dummy variables)

R-squared	0.855400	Mean dependent var	0.765500
Adjusted R-squared	0.846540	S.D. dependent var	0.100854
S.E. of regression	0.039509	Akaike info criterion	-3.567967
Sum squared resid	2.063550	Schwarz criterion	-3.261513
Log likelihood	2586.713	Hannan-Quinn criter.	-3.453424
F-statistic	96.54873	Durbin-Watson stat	0.297209
Prob(F-statistic)	0.000000		

6- Birim ve Zaman Etkili Rassal Etkiler Modeli Tahmin Sonuçları

Dependent Variable: BKH1
 Method: Panel EGLS (Two-way random effects)
 Date: 01/28/15 Time: 21:05
 Sample: 1990 2015
 Periods included: 26
 Cross-sections included: 54
 Total panel (balanced) observations: 1404
 Swamy and Arora estimator of component variances

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
BKH2	0.241305	0.034952	6.903951	0.0000
BKH3	0.039917	0.025927	1.539606	0.1239
BKH4_5_6_SA_L_K	0.556352	0.033628	16.54412	0.0000
C	0.060002	0.026836	2.235867	0.0255

Effects Specification		S.D.	Rho
Cross-section random		0.068059	0.7480
Period random		0.000000	0.0000
Idiosyncratic random		0.039509	0.2520

Weighted Statistics			
R-squared	0.408523	Mean dependent var	0.086590
Adjusted R-squared	0.407256	S.D. dependent var	0.054256
S.E. of regression	0.041771	Sum squared resid	2.442772
F-statistic	322.3193	Durbin-Watson stat	0.297490
Prob(F-statistic)	0.000000		

Unweighted Statistics			
R-squared	0.399804	Mean dependent var	0.765500
Sum squared resid	8.565229	Durbin-Watson stat	0.127699

Hausman Test (Correlated Random Effects) Tahmin Sonuçları

Correlated Random Effects - Hausman Test
 Equation: Untitled
 Test cross-section and period random effects

Test Summary	Chi-Sq. Statistic	Chi-Sq. d.f.	Prob.
Cross-section random	0.000000	3	1.0000
Period random	0.000000	3	1.0000
Cross-section and period random	0.000000	3	1.0000

* Cross-section test variance is invalid. Hausman statistic set to zero.

* Period test variance is invalid. Hausman statistic set to zero.

** WARNING: estimated period random effects variance is zero.

EK 18: Dünya Bankası Gelir Grubu Sınıflandırılmasında Üst Orta Gelirli Ülkeler Arasında Yer Alan 30 Ülke Üzerine YOB Analiz Sonuçları

Ülkeler	Dönem 1	Dönem 2	Dönem Kişi Başına GSYİH Yıllık Ortalama % Değişimi (g)	En düşük %20'lik gelir grubunun Dönem Kişi Başına GSYİH Yıllık Ortalama % Değişimi g (p)	Gelir Dağılımdan Gelen Fark g (p)- g	SONUÇ	BKH1 Endeks 2013	BKH1 Sıra	BKH1 KALKINMA DÜZEYİ (2013)	BKH1 Başarı 2013	BKH1 Başarı Sıra	BKH1 BAŞARI DÜZEYİ (2013)
							Kişi Başı GSYİH Düzeyleri ve Gini Katsayıları (En Yakın Yıl Değerleri)					
Angola	1990	2013	2.40%	8.51%	6.11%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	0.6209	155	DÜŞÜK	95.95	9	BAŞARILI
Angola	1990	2002	-0.98%	2.49%	3.47%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.						
Angola	1994	2002	4.37%	9.38%	5.01%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	Gini	Yıllar	K.b GSYİH	Gini	Yıllar	K.b GSYİH
Angola	1994	2007	7.03%	14.67%	7.65%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.		1990	\$4,232		2002	\$3,759
Angola	2002	2013	6.22%	15.48%	9.26%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.		1994	\$2,669	42.66	2007	\$6,453
Angola	2007	2013	2.07%	9.06%	6.99%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	58.64	1998	\$3,376		2013	\$7,298
Arnavutluk	1990	2013	3.86%	3.78%	-0.08%	0 < g (p) < g olduğundan "trickle-down" büyüme. Yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır.	0.8011	103	ORTA	80.17	121	KISMEN BAŞARISIZ
Arnavutluk	1990	2002	2.59%	1.95%	-0.64%	0 < g (p) < g olduğundan "trickle-down" büyüme. Yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır.						
Arnavutluk	1994	2002	6.94%	6.25%	-0.69%	0 < g (p) < g olduğundan "trickle-down" büyüme. Yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır.	Gini	Yıllar	K.b GSYİH	Gini	Yıllar	K.b GSYİH
Arnavutluk	1994	2007	6.72%	6.57%	-0.16%	0 < g (p) < g olduğundan "trickle-down" büyüme. Yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır.		1990	\$4,431	31.74	2002	\$6,022
Arnavutluk	2002	2013	5.26%	5.82%	0.55%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.		1994	\$3,521	29.98	2007	\$8,206
Arnavutluk	2007	2013	4.34%	4.78%	0.44%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	29.12	1998	\$4,516	28.96	2013	\$10,589
Azerbaycan	1990	2013	2.94%	4.08%	1.14%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	0.8440	75	ORTA	92.57	21	BAŞARILI
Azerbaycan	1990	2002	-3.82%	-2.61%	1.20%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.						
Azerbaycan	1994	2002	4.31%	5.58%	1.26%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	Gini	Yıllar	K.b GSYİH	Gini	Yıllar	K.b GSYİH
Azerbaycan	1994	2007	10.06%	11.29%	1.23%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	34.96	1990	\$8,513	36.5	2002	\$5,338

Azerbaycan	2002	2013	10.86%	11.91%	1.05%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.		1994	\$3,808	33.03	2007	\$13,243
Azerbaycan	2007	2013	3.83%	4.80%	0.97%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.		1998	\$3,801		2013	\$16,594
Belarus	1990	2013	3.30%	3.13%	-0.17%	0 < g (p) < g olduğundan "trickle-down" büyüme. Yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır.	0.9112	40	YÜKSEK	84.37	80	KISMEN BAŞARILI
Belarus	1990	2002	0.06%	-1.42%	-1.48%	g (p) < 0 ve g > 0 olduğundan yoksullaştırıcı büyüme (immiserising growth).						
Belarus	1994	2002	4.18%	2.11%	-2.07%	0 < g (p) < g olduğundan "trickle-down" büyüme. Yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır.	Gini	Yıllar	K.b GSYİH	Gini	Yıllar	K.b GSYİH
Belarus	1994	2007	6.38%	5.49%	-0.89%	0 < g (p) < g olduğundan "trickle-down" büyüme. Yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır.		1990	\$8,077	30.05	2002	\$8,137
Belarus	2002	2013	6.96%	8.33%	1.38%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	21.6	1994	\$5,864	28.78	2007	\$13,102
Belarus	2007	2013	4.49%	6.06%	1.57%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	27.81	1998	\$6,624	26.46	2013	\$17,055
Botsvana	1990	2013	2.79%	2.40%	-0.39%	0 < g (p) < g olduğundan "trickle-down" büyüme. Yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır.	0.7417	129	ORTA	83.29	92	KISMEN BAŞARILI
Botsvana	1990	2002	2.27%	-1.04%	-3.31%	g (p) < 0 ve g > 0 olduğundan yoksullaştırıcı büyüme (immiserising growth).						
Botsvana	1994	2007	3.47%	2.16%	-1.32%	0 < g (p) < g olduğundan "trickle-down" büyüme. Yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır.	Gini	Yıllar	K.b GSYİH	Gini	Yıllar	K.b GSYİH
Botsvana	1994	2002	2.85%	-0.69%	-3.54%	g (p) < 0 ve g > 0 olduğundan yoksullaştırıcı büyüme (immiserising growth).		1990	\$8,056	64.73	2002	\$10,551
Botsvana	2002	2013	3.36%	6.30%	2.94%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	60.96	1994	\$8,429	60.46	2007	\$13,138
Botsvana	2007	2013	2.43%	5.81%	3.38%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.		1998	\$9,484		2013	\$15,176
Brezilya	1990	2013	1.65%	3.38%	1.73%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	0.7996	105	ORTA	92.23	26	BAŞARILI
Brezilya	1990	2002	0.91%	1.84%	0.93%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.						
Brezilya	1994	2002	0.80%	1.87%	1.07%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	Gini	Yıllar	K.b GSYİH	Gini	Yıllar	K.b GSYİH
Brezilya	1994	2007	1.57%	3.28%	1.71%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	60.49	1990	\$9,997	58.62	2002	\$11,144
Brezilya	2002	2013	2.46%	5.09%	2.63%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	60.12	1994	\$10,452	55.23	2007	\$12,800
Brezilya	2007	2013	2.16%	4.67%	2.51%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	59.61	1998	\$10,846	52.67	2013	\$14,555
Bulgaristan	1990	2013	2.17%	2.45%	0.28%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	0.8609	67	YÜKSEK	85.62	67	KISMEN BAŞARILI
Bulgaristan	1990	2002	0.57%	2.09%	1.52%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.						
Bulgaristan	1994	2007	4.28%	2.81%	-1.47%	0 < g (p) < g olduğundan "trickle-down" büyüme. Yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır.	Gini	Yıllar	K.b GSYİH	Gini	Yıllar	K.b GSYİH

Bulgaristan	1994	2002	2.49%	-1.13%	-3.62%	g (p) < 0 ve g > 0 olduğundan yoksullaştırıcı büyüme (immiserising growth).	30.71	1990	\$9,725	33.8	2002	\$10,412
Bulgaristan	2002	2013	3.94%	2.83%	-1.11%	0 < g (p) < g olduğundan "trickle-down" büyüme. Yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır.	24.32	1994	\$8,551	28.14	2007	\$14,737
Bulgaristan	2007	2013	1.31%	-2.36%	-3.67%	g (p) < 0 ve g > 0 olduğundan yoksullaştırıcı büyüme (immiserising growth).	26.38	1998	\$8,439	34.28	2013	\$15,936
Çin	1990	2013	9.31%	6.55%	-2.76%	0 < g (p) < g olduğundan "trickle-down" büyüme. Yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır.	0.7940	110	ORTA	92.89	19	BAŞARILI
Çin	1990	2002	9.04%	5.60%	-3.44%	0 < g (p) < g olduğundan "trickle-down" büyüme. Yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır.						
Çin	1994	2002	7.96%	4.11%	-3.85%	0 < g (p) < g olduğundan "trickle-down" büyüme. Yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır.	Gini	Yıllar	K.b GSYİH	Gini	Yıllar	K.b GSYİH
Çin	1994	2007	9.12%	5.73%	-3.39%	0 < g (p) < g olduğundan "trickle-down" büyüme. Yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır.	32.43	1990	\$1,488	42.59	2002	\$4,205
Çin	2002	2013	9.60%	7.60%	-2.00%	0 < g (p) < g olduğundan "trickle-down" büyüme. Yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır.	35.5	1994	\$2,278	42.63	2007	\$7,085
Çin	2007	2013	8.45%	6.97%	-1.47%	0 < g (p) < g olduğundan "trickle-down" büyüme. Yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır.	35.7	1998	\$3,145	42.06	2013	\$11,525
Dominik C.	1990	2002	3.85%	2.64%	-1.21%	0 < g (p) < g olduğundan "trickle-down" büyüme. Yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır.	0.7619	123	ORTA	89.58	41	KISMEN BAŞARILI
Dominik C.	1990	2013	3.83%	4.64%	0.81%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.						
Dominik C.	1994	2002	4.21%	2.43%	-1.78%	0 < g (p) < g olduğundan "trickle-down" büyüme. Yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır.	Gini	Yıllar	K.b GSYİH	Gini	Yıllar	K.b GSYİH
Dominik C.	1994	2007	4.23%	4.40%	0.18%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	51.36	1990	\$4,768	50.12	2002	\$7,505
Dominik C.	2002	2013	3.81%	6.87%	3.06%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.		1994	\$5,396	48.69	2007	\$9,245
Dominik C.	2007	2013	3.44%	6.22%	2.78%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	48.92	1998	\$6,580	45.68	2013	\$11,323
Ekvator	1990	2013	1.41%	4.05%	2.64%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	0.7662	119	ORTA	86.13	62	KISMEN BAŞARILI
Ekvator	1990	2002	0.23%	1.78%	1.55%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.						
Ekvator	1994	2002	-0.08%	0.59%	0.68%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	Gini	Yıllar	K.b GSYİH	Gini	Yıllar	K.b GSYİH
Ekvator	1994	2007	0.96%	2.05%	1.09%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.		1990	\$7,346	54.99	2002	\$7,552
Ekvator	2002	2013	2.71%	6.58%	3.87%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	54.32	1994	\$7,603	54.33	2007	\$8,611
Ekvator	2007	2013	2.75%	8.42%	5.66%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	49.66	1998	\$7,836	46.57	2013	\$10,135

Güney Afrika	1990	2013	0.86%	0.50%	-0.36%	0 < g (p) < g olduğundan "trickle-down" büyüme. Yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır.	0.7216	135	ORTA	76.38	153	KISMEN BAŞARISIZ
Güney Afrika	1990	2002	-0.17%	-0.01%	0.16%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.						
Güney Afrika	1994	2002	0.65%	-1.00%	-1.65%	g (p) < 0 ve g > 0 olduğundan yoksullaştırıcı büyüme (immiserising growth).	Gini	Yıllar	K.b GSYİH	Gini	Yıllar	K.b GSYİH
Güney Afrika	1994	2007	1.70%	-0.25%	-1.95%	g (p) < 0 ve g > 0 olduğundan yoksullaştırıcı büyüme (immiserising growth).		1990	\$9,935	57.77	2002	\$9,738
Güney Afrika	2002	2013	2.00%	1.06%	-0.94%	0 < g (p) < g olduğundan "trickle-down" büyüme. Yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır.	59.33	1994	\$9,247	67.4	2007	\$11,520
Güney Afrika	2007	2013	0.83%	1.14%	0.31%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.		1998	\$9,376	65.02	2013	\$12,106
İran	1990	2013	2.43%	3.81%	1.38%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	0.7899	113	ORTA	81.90	104	KISMEN BAŞARILI
İran	1990	2002	2.45%	3.49%	1.05%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.						
İran	1994	2002	2.61%	3.48%	0.87%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	Gini	Yıllar	K.b GSYİH	Gini	Yıllar	K.b GSYİH
İran	1994	2007	3.47%	4.92%	1.45%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	43.6	1990	\$8,679		2002	\$11,600
İran	2002	2013	2.42%	4.16%	1.74%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	43	1994	\$9,439	38.28	2007	\$14,711
İran	2007	2013	0.42%	1.63%	1.20%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	44.1	1998	\$10,322		2013	\$15,090
Jamaika	1990	2002	0.89%	-0.83%	-1.73%	g (p) < 0 ve g > 0 olduğundan yoksullaştırıcı büyüme (immiserising growth).	0.8036	98	ORTA	79.19	135	KISMEN BAŞARISIZ
Jamaika	1990	2013	0.66%	1.83%	1.17%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.						
Jamaika	1994	2007	0.47%	-0.14%	-0.61%	g (p) < 0 ve g > 0 olduğundan yoksullaştırıcı büyüme (immiserising growth).	Gini	Yıllar	K.b GSYİH	Gini	Yıllar	K.b GSYİH
Jamaika	1994	2002	-0.43%	-4.37%	-3.93%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	42.2	1990	\$7,391	45.51	2002	\$8,224
Jamaika	2002	2013	0.41%	4.83%	4.41%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	35.67	1994	\$8,514		2007	\$9,047
Jamaika	2007	2013	-0.83%	3.05%	3.88%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	44.22	1998	\$8,086		2013	\$8,607
Kazakistan	1990	2013	2.50%	3.55%	1.04%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	0.9071	44	YÜKSEK	83.91	84	KISMEN BAŞARILI
Kazakistan	1990	2002	-0.41%	-0.18%	0.23%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.						
Kazakistan	1994	2002	4.31%	5.20%	0.90%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	Gini	Yıllar	K.b GSYİH	Gini	Yıllar	K.b GSYİH
Kazakistan	1994	2007	5.99%	7.77%	1.78%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.		1990	\$12,729	32.75	2002	\$12,116
Kazakistan	2002	2013	5.77%	7.77%	2.00%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	32.67	1994	\$8,647	29.59	2007	\$18,419
Kazakistan	2007	2013	3.37%	4.37%	1.01%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	35.32	1998	\$8,500	28.56	2013	\$22,467

Kolombiya	1990	2013	1.91%	1.72%	-0.19%	0 < g (p) < g olduğundan "trickle-down" büyüme. Yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır.	0.7561	124	ORTA	75.50	158	KISMEN BAŞARISIZ
Kolombiya	1990	2002	0.76%	-0.82%	-1.58%	g (p) < 0 ve g > 0 olduğundan yoksullaştırıcı büyüme (immiserising growth).						
Kolombiya	1994	2007	1.60%	0.55%	-1.05%	0 < g (p) < g olduğundan "trickle-down" büyüme. Yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır.	Gini	Yıllar	K.b GSYİH	Gini	Yıllar	K.b GSYİH
Kolombiya	1994	2002	0.18%	-0.34%	-0.52%	g (p) < 0 ve g > 0 olduğundan yoksullaştırıcı büyüme (immiserising growth).	51.32	1990	\$7,752	57.51	2002	\$8,488
Kolombiya	2002	2013	3.18%	4.56%	1.38%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	56.94	1994	\$8,366	58.88	2007	\$10,278
Kolombiya	2007	2013	2.58%	6.75%	4.16%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	58.74	1998	\$8,701	53.53	2013	\$11,977
Kosta Rika	1990	2002	2.22%	1.42%	-0.80%	0 < g (p) < g olduğundan "trickle-down" büyüme. Yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır.	0.8125	96	ORTA	79.34	131	KISMEN BAŞARISIZ
Kosta Rika	1990	2013	2.67%	3.41%	0.75%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.						
Kosta Rika	1994	2002	1.65%	-0.23%	-1.88%	g (p) < 0 ve g > 0 olduğundan yoksullaştırıcı büyüme (immiserising growth).	Gini	Yıllar	K.b GSYİH	Gini	Yıllar	K.b GSYİH
Kosta Rika	1994	2007	2.85%	3.32%	0.47%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	45.3	1990	\$7,333	50.89	2002	\$9,549
Kosta Rika	2002	2013	3.15%	5.63%	2.48%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	46.75	1994	\$8,378	49.49	2007	\$12,080
Kosta Rika	2007	2013	1.78%	2.69%	0.91%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	45.67	1998	\$9,096	48.61	2013	\$13,431
Macaristan	1990	2013	1.71%	0.85%	-0.86%	0 < g (p) < g olduğundan "trickle-down" büyüme. Yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır.	0.8561	70	YÜKSEK	58.17	183	BAŞARISIZ
Macaristan	1990	2002	1.91%	1.67%	-0.24%	0 < g (p) < g olduğundan "trickle-down" büyüme. Yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır.						
Macaristan	1994	2002	3.32%	3.07%	-0.25%	0 < g (p) < g olduğundan "trickle-down" büyüme. Yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır.	Gini	Yıllar	K.b GSYİH	Gini	Yıllar	K.b GSYİH
Macaristan	1994	2007	3.45%	2.61%	-0.84%	0 < g (p) < g olduğundan "trickle-down" büyüme. Yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır.		1990	\$15,524	26.84	2002	\$19,475
Macaristan	2002	2013	1.49%	-0.04%	-1.53%	g (p) < 0 ve g > 0 olduğundan yoksullaştırıcı büyüme (immiserising growth).	27.94	1994	\$14,993	28.3	2007	\$23,309
Macaristan	2007	2013	-0.28%	-1.60%	-1.32%	g (p) < 0 ve g > 0 olduğundan yoksullaştırıcı büyüme (immiserising growth).	26.38	1998	\$16,520	28.94	2013	\$22,914
Makedonya	1990	2013	0.74%	-1.11%	-1.85%	g (p) < 0 ve g > 0 olduğundan yoksullaştırıcı büyüme (immiserising growth).	0.7672	118	ORTA	66.52	179	BAŞARISIZ
Makedonya	1990	2002	-1.34%	-4.29%	-2.95%	g (p) < 0 ve g > 0 olduğundan yoksullaştırıcı büyüme (immiserising growth).						
Makedonya	1994	2002	0.56%	-3.77%	-4.33%	g (p) < 0 ve g > 0 olduğundan yoksullaştırıcı büyüme (immiserising growth).	Gini	Yıllar	K.b GSYİH	Gini	Yıllar	K.b GSYİH

Makedonya	1994	2007	2.01%	-1.63%	-3.64%	g (p) < 0 ve g > 0 olduğundan yoksullaştırıcı büyüme (immiserising growth).		1990	\$10,130	38.75	2002	\$8,620
Makedonya	2002	2013	3.05%	2.48%	-0.57%	0 < g (p) < g olduğundan "trickle-down" büyüme. Yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır.		1994	\$8,241	44.2	2007	\$10,675
Makedonya	2007	2013	1.97%	2.99%	1.02%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	28.13	1998	\$8,457		2013	\$11,997
Malezya	1990	2013	3.53%	3.85%	0.31%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	0.8196	92	ORTA	83.06	93	KISMEN BAŞARILI
Malezya	1990	2002	3.83%	5.59%	1.76%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.						
Malezya	1994	2002	2.48%	5.78%	3.30%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	Gini	Yıllar	K.b GSYİH	Gini	Yıllar	K.b GSYİH
Malezya	1994	2007	3.06%	3.30%	0.24%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	47.65	1990	\$10,155	37.91	2002	\$15,943
Malezya	2002	2013	3.20%	1.97%	-1.23%	0 < g (p) < g olduğundan "trickle-down" büyüme. Yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır.	48.52	1994	\$13,102	46	2007	\$19,386
Malezya	2007	2013	2.56%	4.13%	1.57%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	49.15	1998	\$14,225		2013	\$22,556
Meksika	1990	2013	1.17%	2.05%	0.88%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	0.8285	89	ORTA	77.20	142	KISMEN BAŞARISIZ
Meksika	1990	2002	1.11%	1.79%	0.68%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.						
Meksika	1994	2002	0.66%	1.43%	0.77%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	Gini	Yıllar	K.b GSYİH	Gini	Yıllar	K.b GSYİH
Meksika	1994	2007	1.21%	2.33%	1.12%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	51.06	1990	\$12,479	49.68	2002	\$14,243
Meksika	2002	2013	1.23%	2.33%	1.10%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	51.89	1994	\$13,516	48.28	2007	\$15,805
Meksika	2007	2013	0.51%	1.13%	0.63%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	48.99	1998	\$14,033	48.07	2013	\$16,291
Panama	1990	2013	4.10%	9.14%	5.04%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	0.8385	82	ORTA	94.74	11	BAŞARILI
Panama	1990	2002	2.33%	9.49%	7.17%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.						
Panama	1994	2002	1.37%	9.34%	7.97%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	Gini	Yıllar	K.b GSYİH	Gini	Yıllar	K.b GSYİH
Panama	1994	2007	3.08%	9.63%	6.55%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	58.19	1990	\$7,463	56.59	2002	\$9,836
Panama	2002	2013	6.06%	8.76%	2.70%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	57.81	1994	\$8,823	52.97	2007	\$13,087
Panama	2007	2013	6.22%	7.65%	1.43%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	57.48	1998	\$9,713	51.9	2013	\$18,793
Peru	1990	2002	1.98%	1.60%	-0.38%	0 < g (p) < g olduğundan "trickle-down" büyüme. Yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır.	0.7783	117	ORTA	87.56	51	KISMEN BAŞARILI
Peru	1990	2013	3.44%	4.50%	1.06%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.						
Peru	1994	2007	3.00%	0.91%	-2.09%	0 < g (p) < g olduğundan "trickle-down" büyüme. Yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır.	Gini	Yıllar	K.b GSYİH	Gini	Yıllar	K.b GSYİH
Peru	1994	2002	1.62%	-3.76%	-5.37%	g (p) < 0 ve g > 0 olduğundan yoksullaştırıcı büyüme (immiserising growth).		1990	\$5,237	54.07	2002	\$6,630
Peru	2002	2013	5.05%	7.76%	2.71%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	44.87	1994	\$5,832	49.62	2007	\$8,563
Peru	2007	2013	4.89%	6.85%	1.96%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	56.22	1998	\$6,430	45.33	2013	\$11,400

Romanya	1990	2013	2.04%	1.70%	-0.34%	0 < g (p) < g olduğundan "trickle-down" büyüme. Yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır.	0.8439	76	ORTA	69.49	175	BAŞARISIZ
Romanya	1990	2002	-0.01%	-1.33%	-1.32%	g (p) < 0 ve g > 0 olduğundan yoksullaştırıcı büyüme (immiserising growth).						
Romanya	1994	2002	1.95%	0.95%	-1.00%	0 < g (p) < g olduğundan "trickle-down" büyüme. Yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır.	Gini	Yıllar	K.b GSYİH	Gini	Yıllar	K.b GSYİH
Romanya	1994	2007	4.07%	3.53%	-0.53%	0 < g (p) < g olduğundan "trickle-down" büyüme. Yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır.	25.46	1990	\$11,286	30.23	2002	\$11,266
Romanya	2002	2013	4.32%	5.10%	0.78%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	28.2	1994	\$9,654	30.35	2007	\$16,208
Romanya	2007	2013	1.71%	2.90%	1.19%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	29.44	1998	\$9,715	27.33	2013	\$17,941
Rusya	1990	2013	0.86%	3.16%	2.30%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	0.8870	53	YÜKSEK	71.42	170	BAŞARISIZ
Rusya	1990	2002	-2.31%	1.29%	3.60%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.						
Rusya	1994	2002	1.94%	7.41%	5.47%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	Gini	Yıllar	K.b GSYİH	Gini	Yıllar	K.b GSYİH
Rusya	1994	2007	4.23%	7.28%	3.05%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.		1990	\$19,349	37.28	2002	\$14,619
Rusya	2002	2013	4.44%	5.23%	0.80%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	48.38	1994	\$12,535	39.27	2007	\$21,478
Rusya	2007	2013	1.56%	3.73%	2.17%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	37.44	1998	\$11,173		2013	\$23,564
Şili	1990	2013	3.80%	5.37%	1.56%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	0.8613	66	YÜKSEK	91.56	31	BAŞARILI
Şili	1990	2002	4.21%	5.24%	1.04%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.						
Şili	1994	2002	3.19%	4.35%	1.16%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	Gini	Yıllar	K.b GSYİH	Gini	Yıllar	K.b GSYİH
Şili	1994	2007	3.47%	5.14%	1.67%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	57.25	1990	\$9,199	54.74	2002	\$15,084
Şili	2002	2013	3.37%	5.51%	2.14%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	56.43	1994	\$11,732	51.79	2007	\$18,289
Şili	2007	2013	2.90%	4.75%	1.85%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	55.52	1998	\$14,459	50.84	2013	\$21,714
Tayland	1990	2013	3.46%	4.23%	0.76%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	0.8162	95	ORTA	92.42	24	BAŞARILI
Tayland	1990	2002	3.30%	3.90%	0.61%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.						
Tayland	1994	2002	1.22%	1.65%	0.43%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	Gini	Yıllar	K.b GSYİH	Gini	Yıllar	K.b GSYİH
Tayland	1994	2007	2.62%	2.89%	0.27%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	45.27	1990	\$6,369	41.98	2002	\$9,399
Tayland	2002	2013	3.64%	4.58%	0.94%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	43.47	1994	\$8,529	40.51	2007	\$11,940
Tayland	2007	2013	2.60%	4.31%	1.71%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	41.46	1998	\$8,363	39.37	2013	\$13,932
Tunus	1990	2013	2.98%	3.72%	0.75%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	0.7957	108	ORTA	79.33	132	KISMEN BAŞARISIZ
Tunus	1990	2002	2.87%	3.30%	0.43%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.						
Tunus	1994	2002	3.19%	4.20%	1.01%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	Gini	Yıllar	K.b GSYİH	Gini	Yıllar	K.b GSYİH

Tunus	1994	2007	3.65%	4.81%	1.15%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	40.24	1990	\$5,468	40.81	2002	\$7,678
Tunus	2002	2013	3.10%	4.18%	1.09%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	41.66	1994	\$5,974	37.73	2007	\$9,525
Tunus	2007	2013	2.02%	2.87%	0.85%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.		1998	\$6,836	35.79	2013	\$10,739
Türkiye	1990	2013	2.44%	2.66%	0.22%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	0.8032	99	ORTA	74.37	164	KISMEN BAŞARISIZ
Türkiye	1990	2002	1.44%	1.89%	0.45%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.						
Türkiye	1994	2002	1.95%	1.86%	-0.09%	0 < g (p) < g olduğundan "trickle-down" büyüme. Yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır.	Gini	Yıllar	K.b GSYİH	Gini	Yıllar	K.b GSYİH
Türkiye	1994	2007	3.30%	3.24%	-0.05%	0 < g (p) < g olduğundan "trickle-down" büyüme. Yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır.		1990	\$10,724	41.4	2002	\$12,733
Türkiye	2002	2013	3.54%	3.50%	-0.03%	0 < g (p) < g olduğundan "trickle-down" büyüme. Yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır.	41.53	1994	\$10,911	38.44	2007	\$16,634
Türkiye	2007	2013	1.93%	1.88%	-0.06%	0 < g (p) < g olduğundan "trickle-down" büyüme. Yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır.		1998	\$13,073	40.04	2013	\$18,660
Ürdün	1990	2013	2.11%	4.01%	1.90%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	0.8256	90	ORTA	85.38	72	KISMEN BAŞARILI
Ürdün	1990	2002	1.22%	3.05%	1.83%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.						
Ürdün	1994	2002	1.38%	1.85%	0.47%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	Gini	Yıllar	K.b GSYİH	Gini	Yıllar	K.b GSYİH
Ürdün	1994	2007	2.74%	4.51%	1.77%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.		1990	\$7,057	38.87	2002	\$8,160
Ürdün	2002	2013	3.09%	5.08%	1.99%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	43.36	1994	\$7,312	33.89	2007	\$10,386
Ürdün	2007	2013	1.57%	2.00%	0.42%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	36.42	1998	\$7,449	33.69	2013	\$11,406
Venezuela	1990	2013	0.84%	0.49%	-0.34%	0 < g (p) < g olduğundan "trickle-down" büyüme. Yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır.	0.8340	85	ORTA	80.92	112	KISMEN BAŞARISIZ
Venezuela	1990	2002	-0.85%	-5.21%	-4.36%	g (p) < 0 ve g > 0 olduğundan yoksullaştırıcı büyüme (immiserising growth).						
Venezuela	1994	2007	1.04%	0.98%	-0.05%	0 < g (p) < g olduğundan "trickle-down" büyüme. Yoksulluk azalmakta, ancak eşitsizlik artmaktadır.	Gini	Yıllar	K.b GSYİH	Gini	Yıllar	K.b GSYİH
Venezuela	1994	2002	-1.75%	-5.24%	-3.49%	g (p) < 0 ve g > 0 olduğundan yoksullaştırıcı büyüme (immiserising growth).	42.1	1990	\$14,539	49.01	2002	\$13,129
Venezuela	2002	2013	2.71%	7.11%	4.40%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	47.21	1994	\$15,124	44.77	2007	\$17,299
Venezuela	2007	2013	0.30%	3.34%	3.04%	g (p) > g olduğundan YOB gerçekleşmiştir.	48.06	1998	\$15,416		2013	\$17,615

EK 19: BKH Genel Endeks Sonuçlarının 2013 Yılı İGE ve Genişletilmiş BKH Endeks Sonuçlarıyla Karşılaştırılması

ÜLKELER	SAGP ile Kişi Başına GSMH (Uluslararası Cari 2011 \$) (2013 VEYA EN YAKIN DEĞERLER)		İGE EĞİTİM VE SAĞLIK ENDEKSİ (2)		İGE DEĞER SIRA VE DÜZEYİ (2013) GEOMEAN (1,2)			AĞIRLIKLIL ORTALAMAYLA HESAPLANMIŞ BKHE (2013)			GBKHE (GELİR ENDEKSİ İLE BKHE'NİN AĞIRLIKLIL ORTALAMASI)			ENDEKSLER ARASINDAKİ SIRALAMA FARKLARI				
	DEĞER	SIRA	İGE GELİR END(1)	GELİR DÜZEYİ	ENDEKS DEĞER	SIRA	İGE	İGE SIRA	İGE DÜZEYİ	BKHE	BKHE SIRA	BKH DÜZEYİ	GBKHE	GBKHE SIRA	GBKHE DÜZEYİ	BKH SIRA-İGE SIRA	BKH SIRA-GELİR SIRA	BKH SIRA-GBKHE SIRA
Afganistan	1,904	161	0.4451	ÇOK DÜŞÜK	0.492	165	0.468	169	DÜŞÜK	0.617	177	ÇOK DÜŞÜK	0.5554	174	ÇOK DÜŞÜK	8	16	3
Almanya	43,049	14	0.9161	ÇOK YÜKSEK	0.907	8	0.911	6	ÇOK YÜKSEK	0.960	2	ÇOK YÜKSEK	0.9444	6	ÇOK YÜKSEK	-4	-12	-4
Amerika B.D.	52,308	11	0.9456	ÇOK YÜKSEK	0.883	17	0.914	5	ÇOK YÜKSEK	0.927	25	YÜKSEK	0.9336	10	ÇOK YÜKSEK	20	14	15
Andorra	40,597	21	0.9073	ÇOK YÜKSEK	0.760	74	0.830	37	ÇOK YÜKSEK	0.917	29	YÜKSEK	0.9136	25	ÇOK YÜKSEK	-8	8	4
Angola	6,323	122	0.6264	ORTA	0.442	172	0.526	149	DÜŞÜK	0.659	161	ÇOK DÜŞÜK	0.6473	145	DÜŞÜK	12	39	16
Antigua ve Barbuda	18,800	59	0.7910	ORTA	0.757	76	0.774	61	YÜKSEK	0.822	104	ORTA	0.8110	77	ORTA	43	45	27
Arjantin	17,297	63	0.7784	ORTA	0.839	32	0.808	49	ÇOK YÜKSEK	0.877	54	YÜKSEK	0.8417	61	YÜKSEK	5	-9	-7
Arnavutluk	9,225	105	0.6835	ORTA	0.750	80	0.716	95	YÜKSEK	0.853	75	ORTA	0.7924	89	ORTA	-20	-30	-14
Avustralya	41,524	20	0.9107	ÇOK YÜKSEK	0.955	1	0.933	2	ÇOK YÜKSEK	0.942	13	ÇOK YÜKSEK	0.9305	13	ÇOK YÜKSEK	11	-7	0
Avusturya	42,930	15	0.9157	ÇOK YÜKSEK	0.848	28	0.881	21	ÇOK YÜKSEK	0.928	23	YÜKSEK	0.9239	18	ÇOK YÜKSEK	2	8	5
Azerbaycan	15,725	71	0.7640	ORTA	0.731	94	0.747	76	YÜKSEK	0.825	102	ORTA	0.8032	83	ORTA	26	31	19
Bahamalar	21,414	52	0.8107	YÜKSEK	0.769	65	0.789	51	YÜKSEK	0.886	47	YÜKSEK	0.8592	47	YÜKSEK	-4	-5	0
Bahreyn	32,072	31	0.8717	YÜKSEK	0.763	70	0.815	44	ÇOK YÜKSEK	0.863	67	YÜKSEK	0.8663	45	YÜKSEK	23	36	22
Bangladeş	2,713	152	0.4986	DÜŞÜK	0.624	130	0.558	142	ORTA	0.698	150	DÜŞÜK	0.6268	150	DÜŞÜK	8	-2	0
Barbados	13,604	78	0.7421	ORTA	0.812	46	0.776	59	YÜKSEK	0.913	33	YÜKSEK	0.8517	56	YÜKSEK	-26	-45	-23
Belarus	16,403	67	0.7704	ORTA	0.802	52	0.786	53	YÜKSEK	0.906	38	YÜKSEK	0.8572	51	YÜKSEK	-15	-29	-13
Belçika	39,471	22	0.9030	ÇOK YÜKSEK	0.859	25	0.881	21	ÇOK YÜKSEK	0.941	14	ÇOK YÜKSEK	0.9272	15	ÇOK YÜKSEK	-7	-8	-1
Belize	9,364	101	0.6857	ORTA	0.781	60	0.732	84	YÜKSEK	0.832	96	ORTA	0.7797	97	ORTA	12	-5	-1
Benin	1,726	163	0.4303	ÇOK DÜŞÜK	0.526	157	0.476	165	DÜŞÜK	0.676	155	DÜŞÜK	0.5880	166	DÜŞÜK	-10	-8	-11

Bhutan	6,775	118	0.6368	ORTA	0.536	155	0.584	136	ORTA	0.787	125	ORTA	0.7334	123	ORTA	-11	7	2
Birleşik Arap E.	58,068	8	0.9613	ÇOK YÜKSEK	0.712	103	0.827	40	ÇOK YÜKSEK	0.869	61	YÜKSEK	0.9022	31	YÜKSEK	21	53	30
Birleşik Krallık	35,002	27	0.8849	ÇOK YÜKSEK	0.899	11	0.892	14	ÇOK YÜKSEK	0.939	16	YÜKSEK	0.9198	20	ÇOK YÜKSEK	2	-11	-4
Bolivya	5,552	124	0.6068	DÜŞÜK	0.734	92	0.667	113	ORTA	0.799	118	ORTA	0.7303	126	ORTA	5	-6	-8
Bosna Hersek	9,431	100	0.6868	ORTA	0.778	62	0.731	86	YÜKSEK	0.851	77	ORTA	0.7923	90	ORTA	-9	-23	-13
Botsvana	14,792	74	0.7548	ORTA	0.619	133	0.683	109	ORTA	0.789	124	ORTA	0.7768	98	ORTA	15	50	26
Brezilya	14,275	76	0.7494	ORTA	0.738	89	0.744	79	YÜKSEK	0.862	69	YÜKSEK	0.8218	70	ORTA	-10	-7	-1
Brunei Darüsselam	70,883	5	0.9915	ÇOK YÜKSEK	0.732	93	0.852	30	ÇOK YÜKSEK	0.916	30	YÜKSEK	0.9428	7	ÇOK YÜKSEK	0	25	23
Bulgaristan	15,402	72	0.7609	ORTA	0.794	53	0.777	58	YÜKSEK	0.913	32	YÜKSEK	0.8588	49	YÜKSEK	-26	-40	-17
Burkina Faso	1,602	167	0.4190	ÇOK DÜŞÜK	0.360	184	0.388	181	DÜŞÜK	0.642	172	ÇOK DÜŞÜK	0.5623	171	ÇOK DÜŞÜK	-9	5	1
Burundi	749	184	0.3042	ÇOK DÜŞÜK	0.499	162	0.389	180	DÜŞÜK	0.651	165	ÇOK DÜŞÜK	0.5271	179	ÇOK DÜŞÜK	-15	-19	-14
Cape Verde	6,365	120	0.6274	ORTA	0.644	127	0.636	123	ORTA	0.802	116	ORTA	0.7395	116	ORTA	-7	-4	0
Çek Cumhuriyeti	24,535	42	0.8312	YÜKSEK	0.893	12	0.861	28	ÇOK YÜKSEK	0.906	39	YÜKSEK	0.8789	37	YÜKSEK	11	-3	2
Cezayir	12,555	83	0.7300	ORTA	0.704	107	0.717	93	YÜKSEK	0.837	92	ORTA	0.7987	87	ORTA	-1	9	5
Chad	1,622	166	0.4209	ÇOK DÜŞÜK	0.330	186	0.372	184	DÜŞÜK	0.514	187	ÇOK DÜŞÜK	0.4805	185	ÇOK DÜŞÜK	3	21	2
Cibuti	3,109	145	0.5192	DÜŞÜK	0.421	177	0.467	170	DÜŞÜK	0.641	173	ÇOK DÜŞÜK	0.5974	160	DÜŞÜK	3	28	13
Çin	11,477	88	0.7164	ORTA	0.722	101	0.719	91	YÜKSEK	0.866	66	YÜKSEK	0.8127	75	ORTA	-25	-22	-9
Danimarka	42,880	16	0.9155	ÇOK YÜKSEK	0.886	16	0.900	10	ÇOK YÜKSEK	0.946	9	ÇOK YÜKSEK	0.9349	9	ÇOK YÜKSEK	-1	-7	0
Dominik Cum.	10,844	92	0.7079	ORTA	0.693	114	0.700	102	YÜKSEK	0.830	98	ORTA	0.7861	93	ORTA	-4	6	5
Dominika	9,235	104	0.6836	ORTA	0.752	78	0.717	93	YÜKSEK	0.848	81	ORTA	0.7889	92	ORTA	-12	-23	-11
Ekvator	9,998	98	0.6956	ORTA	0.726	99	0.711	98	YÜKSEK	0.870	59	YÜKSEK	0.8077	80	ORTA	-39	-39	-21
Ekvator Ginesi	21,972	48	0.8145	YÜKSEK	0.379	183	0.556	144	ORTA	0.690	152	DÜŞÜK	0.7348	120	ORTA	8	104	32
El Salvador	7,240	113	0.6469	ORTA	0.677	120	0.662	115	ORTA	0.840	89	ORTA	0.7709	102	ORTA	-26	-24	-13

Endonezya	8,970	107	0.6792	ORTA	0.689	115	0.684	108	ORTA	0.795	121	ORTA	0.7534	110	ORTA	13	14	11
Eritre	1,147	177	0.3685	ÇOK DÜŞÜK	0.394	182	0.381	182	DÜŞÜK	0.670	159	DÜŞÜK	0.5619	172	ÇOK DÜŞÜK	-23	-18	-13
Ermenistan	7,952	111	0.6610	ORTA	0.806	49	0.730	87	YÜKSEK	0.840	90	ORTA	0.7757	99	ORTA	3	-21	-9
Estonya	23,387	45	0.8240	YÜKSEK	0.856	27	0.840	33	ÇOK YÜKSEK	0.906	37	YÜKSEK	0.8770	40	YÜKSEK	4	-8	-3
Etiyopya	1,303	176	0.3878	ÇOK DÜŞÜK	0.488	166	0.435	173	DÜŞÜK	0.616	178	ÇOK DÜŞÜK	0.5344	178	ÇOK DÜŞÜK	5	2	0
Fas	6,905	115	0.6397	ORTA	0.595	143	0.617	129	ORTA	0.793	122	ORTA	0.7385	119	ORTA	-7	7	3
Fiji	7,214	114	0.6463	ORTA	0.811	47	0.724	88	YÜKSEK	0.842	85	ORTA	0.7723	100	ORTA	-3	-29	-15
Fildişi Sahilleri	2,774	151	0.5020	DÜŞÜK	0.407	180	0.452	171	DÜŞÜK	0.636	174	ÇOK DÜŞÜK	0.5880	165	DÜŞÜK	3	23	9
Filipinler	6,381	119	0.6278	ORTA	0.693	112	0.660	117	ORTA	0.801	117	ORTA	0.7388	118	ORTA	0	-2	-1
Filistin	5,168	129	0.5959	DÜŞÜK	0.790	56	0.686	107	ORTA	0.825	103	ORTA	0.7429	113	ORTA	-4	-26	-10
Finlandiya	37,366	23	0.8948	ÇOK YÜKSEK	0.864	24	0.879	24	ÇOK YÜKSEK	0.938	17	YÜKSEK	0.9228	19	ÇOK YÜKSEK	-7	-6	-2
Fransa	36,629	25	0.8917	ÇOK YÜKSEK	0.877	19	0.884	20	ÇOK YÜKSEK	0.945	10	ÇOK YÜKSEK	0.9259	16	ÇOK YÜKSEK	-10	-15	-6
Gabon	16,977	65	0.7756	ORTA	0.585	144	0.674	112	ORTA	0.759	132	DÜŞÜK	0.7652	106	ORTA	20	67	26
Gambiya	1,557	168	0.4147	ÇOK DÜŞÜK	0.468	168	0.441	172	DÜŞÜK	0.692	151	DÜŞÜK	0.5928	162	DÜŞÜK	-21	-17	-11
Gana	3,532	142	0.5384	DÜŞÜK	0.610	138	0.573	138	ORTA	0.737	137	DÜŞÜK	0.6662	140	DÜŞÜK	-1	-5	-3
Gine	1,142	178	0.3679	ÇOK DÜŞÜK	0.417	179	0.392	179	DÜŞÜK	0.651	166	ÇOK DÜŞÜK	0.5496	175	ÇOK DÜŞÜK	-13	-12	-9
Gine Bissau	1,090	180	0.3609	ÇOK DÜŞÜK	0.434	174	0.396	177	DÜŞÜK	0.633	175	ÇOK DÜŞÜK	0.5354	177	ÇOK DÜŞÜK	-2	-5	-2
Grenada	10,339	96	0.7007	ORTA	0.790	57	0.744	79	YÜKSEK	0.879	51	YÜKSEK	0.8154	72	ORTA	-28	-45	-21
Guatemala	6,866	117	0.6388	ORTA	0.618	135	0.628	125	ORTA	0.786	126	ORTA	0.7335	122	ORTA	1	9	4
Güney Afrika	11,788	84	0.7205	ORTA	0.600	140	0.658	118	ORTA	0.756	134	DÜŞÜK	0.7435	112	ORTA	16	50	22
Güney Kıbrıs	26,771	37	0.8444	YÜKSEK	0.846	29	0.845	32	ÇOK YÜKSEK	0.896	41	YÜKSEK	0.8778	38	YÜKSEK	9	4	3
Güney Kore	30,345	33	0.8633	YÜKSEK	0.919	4	0.891	15	ÇOK YÜKSEK	0.912	34	YÜKSEK	0.8944	34	YÜKSEK	19	1	0
Gürcistan	6,890	116	0.6394	ORTA	0.865	23	0.744	79	YÜKSEK	0.842	86	ORTA	0.7696	104	ORTA	7	-30	-18
Guyana	6,341	121	0.6268	ORTA	0.649	126	0.638	121	ORTA	0.791	123	ORTA	0.7324	124	ORTA	2	2	-1

Haiti	1,636	165	0.4221	ÇOK DÜŞÜK	0.526	156	0.471	168	DÜŞÜK	0.645	171	ÇOK DÜŞÜK	0.5655	169	ÇOK DÜŞÜK	3	6	2
Hindistan	5,150	130	0.5954	DÜŞÜK	0.576	147	0.586	135	ORTA	0.720	141	DÜŞÜK	0.6756	135	DÜŞÜK	6	11	6
Hırvatistan	19,025	58	0.7928	ORTA	0.832	34	0.812	47	ÇOK YÜKSEK	0.907	36	YÜKSEK	0.8663	46	YÜKSEK	-11	-22	-10
Hollanda	42,397	17	0.9138	ÇOK YÜKSEK	0.917	5	0.915	4	ÇOK YÜKSEK	0.956	3	ÇOK YÜKSEK	0.9411	8	ÇOK YÜKSEK	-1	-14	-5
Honduras	4,138	138	0.5623	DÜŞÜK	0.677	118	0.617	129	ORTA	0.812	111	ORTA	0.7225	130	ORTA	-18	-27	-19
Hong Kong	52,383	10	0.9458	ÇOK YÜKSEK	0.840	31	0.891	15	ÇOK YÜKSEK	0.921	26	YÜKSEK	0.9302	14	ÇOK YÜKSEK	11	16	12
Irak	14,007	77	0.7465	ORTA	0.552	153	0.642	120	ORTA	0.736	139	DÜŞÜK	0.7398	115	ORTA	19	62	24
İran	13,451	79	0.7404	ORTA	0.758	75	0.749	75	YÜKSEK	0.843	84	ORTA	0.8060	82	ORTA	9	5	2
İrlanda	33,414	28	0.8779	YÜKSEK	0.921	3	0.899	11	ÇOK YÜKSEK	0.928	24	YÜKSEK	0.9098	28	YÜKSEK	13	-4	-4
İspanya	30,561	32	0.8644	YÜKSEK	0.873	21	0.869	27	ÇOK YÜKSEK	0.940	15	ÇOK YÜKSEK	0.9132	26	ÇOK YÜKSEK	-12	-17	-11
İsrail	29,966	34	0.8614	YÜKSEK	0.915	6	0.888	19	ÇOK YÜKSEK	0.935	20	YÜKSEK	0.9084	30	YÜKSEK	1	-14	-10
İsveç	43,201	13	0.9167	ÇOK YÜKSEK	0.879	18	0.898	12	ÇOK YÜKSEK	0.971	1	ÇOK YÜKSEK	0.9517	5	ÇOK YÜKSEK	-11	-12	-4
İsviçre	53,762	9	0.9497	ÇOK YÜKSEK	0.886	15	0.917	3	ÇOK YÜKSEK	0.955	5	ÇOK YÜKSEK	0.9534	4	ÇOK YÜKSEK	2	-4	1
İtalya	32,669	29	0.8745	YÜKSEK	0.869	22	0.872	26	ÇOK YÜKSEK	0.938	18	YÜKSEK	0.9152	24	ÇOK YÜKSEK	-8	-11	-6
İzlanda	35,116	26	0.8854	ÇOK YÜKSEK	0.904	10	0.895	13	ÇOK YÜKSEK	0.948	8	ÇOK YÜKSEK	0.9255	17	ÇOK YÜKSEK	-5	-18	-9
Jamaika	8,170	110	0.6651	ORTA	0.769	64	0.715	96	YÜKSEK	0.818	107	ORTA	0.7630	107	ORTA	11	-3	0
Japonya	36,747	24	0.8922	ÇOK YÜKSEK	0.888	14	0.890	17	ÇOK YÜKSEK	0.919	28	YÜKSEK	0.9097	29	YÜKSEK	11	4	-1
Kamboçya	2,805	149	0.5036	DÜŞÜK	0.677	119	0.584	136	ORTA	0.750	135	DÜŞÜK	0.6619	142	DÜŞÜK	-1	-14	-7
Kamerun	2,557	155	0.4896	DÜŞÜK	0.520	158	0.504	152	DÜŞÜK	0.715	146	DÜŞÜK	0.6342	146	DÜŞÜK	-6	-9	0
Kanada	41,887	19	0.9120	ÇOK YÜKSEK	0.892	13	0.902	8	ÇOK YÜKSEK	0.942	11	ÇOK YÜKSEK	0.9312	12	ÇOK YÜKSEK	3	-8	-1
Karadağ	14,710	75	0.7539	ORTA	0.826	39	0.789	51	YÜKSEK	0.872	57	YÜKSEK	0.8296	67	ORTA	6	-18	-10
Katar	119,029	1	1.0000	ÇOK YÜKSEK	0.724	100	0.851	31	ÇOK YÜKSEK	0.870	60	YÜKSEK	0.9164	23	ÇOK YÜKSEK	29	59	37
Kazakistan	19,441	57	0.7961	ORTA	0.721	102	0.757	70	YÜKSEK	0.840	88	ORTA	0.8243	69	ORTA	18	31	19
Kenya	2,158	160	0.4640	DÜŞÜK	0.617	136	0.535	147	DÜŞÜK	0.688	154	DÜŞÜK	0.6076	154	DÜŞÜK	7	-6	0

Kırgız Cum.	3,021	146	0.5148	DÜŞÜK	0.765	69	0.628	125	ORTA	0.809	113	ORTA	0.7039	132	ORTA	-12	-33	-19
Kiribati	2,645	154	0.4947	DÜŞÜK	0.746	82	0.607	133	ORTA	0.774	128	ORTA	0.6740	137	DÜŞÜK	-5	-26	-9
Kolombiya	11,527	87	0.7171	ORTA	0.704	106	0.711	98	YÜKSEK	0.845	83	ORTA	0.7991	86	ORTA	-15	-4	-3
Komor Adal	1,505	169	0.4096	ÇOK DÜŞÜK	0.581	145	0.488	159	DÜŞÜK	0.666	160	DÜŞÜK	0.5741	167	DÜŞÜK	1	-9	-7
Kongo Cumhuriyeti	4,909	132	0.5882	DÜŞÜK	0.541	154	0.564	140	ORTA	0.707	148	DÜŞÜK	0.6645	141	DÜŞÜK	8	16	7
Kongo, Dem. Cum.	444	187	0.2252	ÇOK DÜŞÜK	0.507	159	0.338	186	DÜŞÜK	0.577	184	ÇOK DÜŞÜK	0.4510	186	ÇOK DÜŞÜK	-2	-3	-2
Kosta Rika	13,012	81	0.7354	ORTA	0.791	55	0.763	68	YÜKSEK	0.894	42	YÜKSEK	0.8373	63	YÜKSEK	-26	-39	-21
Küba	19,844	56	0.7992	ORTA	0.831	35	0.815	44	ÇOK YÜKSEK	0.892	44	YÜKSEK	0.8590	48	YÜKSEK	0	-12	-4
Kuveyt	85,820	3	1.0000	ÇOK YÜKSEK	0.663	123	0.814	46	ÇOK YÜKSEK	0.871	58	YÜKSEK	0.9169	22	ÇOK YÜKSEK	12	55	36
Lao PDR	4,351	136	0.5699	DÜŞÜK	0.569	149	0.569	139	ORTA	0.734	140	DÜŞÜK	0.6751	136	DÜŞÜK	1	4	4
Lesotho	2,798	150	0.5032	DÜŞÜK	0.470	167	0.486	162	DÜŞÜK	0.650	167	ÇOK DÜŞÜK	0.5977	159	DÜŞÜK	5	17	8
Letonya	22,186	47	0.8160	YÜKSEK	0.805	51	0.810	48	ÇOK YÜKSEK	0.909	35	YÜKSEK	0.8757	41	YÜKSEK	-13	-12	-6
Liberya	752	183	0.3048	ÇOK DÜŞÜK	0.556	152	0.412	175	DÜŞÜK	0.585	182	ÇOK DÜŞÜK	0.4850	184	ÇOK DÜŞÜK	7	-1	-2
Libya	21,666	50	0.8124	YÜKSEK	0.757	77	0.784	55	YÜKSEK	0.847	82	ORTA	0.8347	65	YÜKSEK	27	32	17
Liechtenstein	87,085	2	1.0000	ÇOK YÜKSEK	0.790	58	0.889	18	ÇOK YÜKSEK	0.894	43	YÜKSEK	0.9319	11	ÇOK YÜKSEK	25	41	32
Litvanya	23,740	44	0.8262	YÜKSEK	0.842	30	0.834	35	ÇOK YÜKSEK	0.903	40	YÜKSEK	0.8753	42	YÜKSEK	5	-4	-2
Lübnan	16,263	69	0.7691	ORTA	0.761	71	0.765	65	YÜKSEK	0.841	87	ORTA	0.8151	73	ORTA	22	18	14
Lüksemburg	58,695	7	0.9630	ÇOK YÜKSEK	0.806	50	0.881	21	ÇOK YÜKSEK	0.949	6	ÇOK YÜKSEK	0.9539	3	ÇOK YÜKSEK	-15	-1	3
Macaristan	21,239	53	0.8094	YÜKSEK	0.827	38	0.818	43	ÇOK YÜKSEK	0.879	50	YÜKSEK	0.8544	53	YÜKSEK	7	-3	-3
Madagaskar	1,333	174	0.3913	ÇOK DÜŞÜK	0.634	129	0.498	155	DÜŞÜK	0.648	170	ÇOK DÜŞÜK	0.5563	173	ÇOK DÜŞÜK	15	-4	-3
Makedonya	11,745	85	0.7199	ORTA	0.745	84	0.732	84	YÜKSEK	0.858	72	ORTA	0.8089	79	ORTA	-12	-13	-7
Malavi	715	185	0.2971	ÇOK DÜŞÜK	0.577	146	0.414	174	DÜŞÜK	0.675	156	DÜŞÜK	0.5399	176	ÇOK DÜŞÜK	-18	-29	-20
Maldivler	10,074	97	0.6968	ORTA	0.699	110	0.698	103	ORTA	0.859	70	ORTA	0.8012	84	ORTA	-33	-27	-14
Malezya	21,824	49	0.8135	YÜKSEK	0.734	91	0.773	62	YÜKSEK	0.880	49	YÜKSEK	0.8562	52	YÜKSEK	-13	0	-3

Mali	1,499	170	0.4090	ÇOK DÜŞÜK	0.404	181	0.407	176	DÜŞÜK	0.588	181	ÇOK DÜŞÜK	0.5239	180	ÇOK DÜŞÜK	5	11	1
Malta	27,022	35	0.8458	YÜKSEK	0.812	45	0.829	39	ÇOK YÜKSEK	0.890	46	YÜKSEK	0.8744	44	YÜKSEK	7	11	2
Mauritius	16,777	66	0.7738	ORTA	0.768	66	0.771	63	YÜKSEK	0.868	62	YÜKSEK	0.8344	66	YÜKSEK	-1	-4	-4
Meksika	15,854	70	0.7653	ORTA	0.747	81	0.756	71	YÜKSEK	0.885	48	YÜKSEK	0.8419	60	YÜKSEK	-23	-22	-12
Mikronezya	3,662	141	0.5439	DÜŞÜK	0.731	97	0.630	124	ORTA	0.776	127	ORTA	0.6930	133	DÜŞÜK	3	-14	-6
Mısır	10,400	94	0.7016	ORTA	0.662	124	0.682	110	ORTA	0.811	112	ORTA	0.7719	101	ORTA	2	18	11
Moğolistan	8,466	108	0.6705	ORTA	0.726	98	0.698	103	ORTA	0.808	114	ORTA	0.7589	109	ORTA	11	6	5
Moldova	5,041	131	0.5922	DÜŞÜK	0.742	85	0.663	114	ORTA	0.813	108	ORTA	0.7339	121	ORTA	-6	-23	-13
Moritanya	2,988	147	0.5132	DÜŞÜK	0.462	170	0.487	161	DÜŞÜK	0.631	176	ÇOK DÜŞÜK	0.5891	164	DÜŞÜK	15	29	12
Mozambik	1,011	181	0.3495	ÇOK DÜŞÜK	0.441	173	0.393	178	DÜŞÜK	0.611	179	ÇOK DÜŞÜK	0.5172	181	ÇOK DÜŞÜK	1	-2	-2
Myanmar	3,998	139	0.5572	DÜŞÜK	0.492	164	0.524	150	DÜŞÜK	0.737	138	DÜŞÜK	0.6728	138	DÜŞÜK	-12	-1	0
Namibya	9,185	106	0.6828	ORTA	0.570	148	0.624	127	ORTA	0.773	129	ORTA	0.7406	114	ORTA	2	23	15
Nepal	2,194	158	0.4665	DÜŞÜK	0.624	131	0.540	145	DÜŞÜK	0.716	145	DÜŞÜK	0.6268	149	DÜŞÜK	0	-13	-4
Nijer	873	182	0.3272	ÇOK DÜŞÜK	0.347	185	0.337	187	DÜŞÜK	0.579	183	ÇOK DÜŞÜK	0.4886	183	ÇOK DÜŞÜK	-4	1	0
Nijerya	5,353	126	0.6012	DÜŞÜK	0.422	176	0.504	153	DÜŞÜK	0.609	180	ÇOK DÜŞÜK	0.6062	156	DÜŞÜK	27	54	24
Nikaragua	4,266	137	0.5670	DÜŞÜK	0.665	122	0.614	132	ORTA	0.812	109	ORTA	0.7244	129	ORTA	-23	-28	-20
Norveç	63,909	6	0.9758	ÇOK YÜKSEK	0.912	7	0.944	1	ÇOK YÜKSEK	0.956	4	ÇOK YÜKSEK	0.9632	1	ÇOK YÜKSEK	3	-2	3
Orta Afr. C.	588	186	0.2676	ÇOK DÜŞÜK	0.433	175	0.341	185	DÜŞÜK	0.544	186	ÇOK DÜŞÜK	0.4453	187	ÇOK DÜŞÜK	1	0	-1
Özbekistan	5,227	128	0.5977	DÜŞÜK	0.731	95	0.661	116	ORTA	0.818	106	ORTA	0.7392	117	ORTA	-10	-22	-11
Pakistan	4,652	135	0.5800	DÜŞÜK	0.496	163	0.537	146	DÜŞÜK	0.658	163	ÇOK DÜŞÜK	0.6299	147	DÜŞÜK	17	28	16
Palau	12,823	82	0.7332	ORTA	0.819	42	0.775	60	YÜKSEK	0.859	71	ORTA	0.8141	74	ORTA	11	-11	-3
Panama	16,379	68	0.7702	ORTA	0.761	72	0.765	65	YÜKSEK	0.858	73	ORTA	0.8268	68	ORTA	8	5	5
Papua Yeni Gine	2,453	156	0.4834	DÜŞÜK	0.500	161	0.491	157	DÜŞÜK	0.652	164	ÇOK DÜŞÜK	0.5920	163	DÜŞÜK	7	8	1
Paraguay	7,580	112	0.6538	ORTA	0.699	111	0.676	111	ORTA	0.828	99	ORTA	0.7660	105	ORTA	-12	-13	-6

Peru	11,280	91	0.7138	ORTA	0.761	73	0.737	82	YÜKSEK	0.849	79	ORTA	0.8007	85	ORTA	-3	-12	-6
Polonya	21,487	51	0.8112	YÜKSEK	0.858	26	0.834	35	ÇOK YÜKSEK	0.915	31	YÜKSEK	0.8777	39	YÜKSEK	-4	-20	-8
Portekiz	24,130	43	0.8287	YÜKSEK	0.816	44	0.822	41	ÇOK YÜKSEK	0.930	22	YÜKSEK	0.8936	35	YÜKSEK	-19	-21	-13
Romanya	17,433	62	0.7796	ORTA	0.789	59	0.785	54	YÜKSEK	0.873	55	YÜKSEK	0.8394	62	YÜKSEK	1	-7	-7
Ruanda	1,403	171	0.3990	ÇOK DÜŞÜK	0.641	128	0.506	151	DÜŞÜK	0.716	144	DÜŞÜK	0.6027	157	DÜŞÜK	-7	-27	-13
Rusya Fed.	22,617	46	0.8189	YÜKSEK	0.740	87	0.778	57	YÜKSEK	0.879	52	YÜKSEK	0.8576	50	YÜKSEK	-5	6	2
Saint Kitts	20,150	55	0.8015	YÜKSEK	0.701	109	0.750	73	YÜKSEK	0.877	53	YÜKSEK	0.8500	57	YÜKSEK	-20	-2	-4
Saint Lucia	9,251	102	0.6839	ORTA	0.746	83	0.714	97	YÜKSEK	0.805	115	ORTA	0.7619	108	ORTA	18	13	7
Sait Vincent	10,339	95	0.7007	ORTA	0.738	90	0.719	91	YÜKSEK	0.826	101	ORTA	0.7813	96	ORTA	10	6	5
Samoa	4,708	134	0.5818	DÜŞÜK	0.827	37	0.694	106	ORTA	0.812	110	ORTA	0.7298	127	ORTA	4	-24	-17
Sao Tome	3,111	144	0.5192	DÜŞÜK	0.599	141	0.558	142	ORTA	0.772	130	ORTA	0.6816	134	DÜŞÜK	-12	-14	-4
Senegal	2,169	159	0.4648	DÜŞÜK	0.507	160	0.485	163	DÜŞÜK	0.702	149	DÜŞÜK	0.6173	152	DÜŞÜK	-14	-10	-3
Seyşeller	24,632	41	0.8318	YÜKSEK	0.688	116	0.756	71	YÜKSEK	0.851	76	ORTA	0.8444	59	YÜKSEK	5	35	17
Sierra Leone	1,815	162	0.4379	ÇOK DÜŞÜK	0.320	187	0.374	183	DÜŞÜK	0.557	185	ÇOK DÜŞÜK	0.5143	182	ÇOK DÜŞÜK	2	23	3
Şili	20,804	54	0.8063	YÜKSEK	0.837	33	0.822	41	ÇOK YÜKSEK	0.867	64	YÜKSEK	0.8455	58	YÜKSEK	23	10	6
Singapur	72,371	4	0.9946	ÇOK YÜKSEK	0.817	43	0.901	9	ÇOK YÜKSEK	0.936	19	YÜKSEK	0.9572	2	ÇOK YÜKSEK	10	15	17
Sirbistan	11,301	90	0.7141	ORTA	0.777	63	0.745	77	YÜKSEK	0.867	65	YÜKSEK	0.8121	76	ORTA	-12	-25	-11
Slovak Cum.	25,336	38	0.8361	YÜKSEK	0.824	40	0.830	37	ÇOK YÜKSEK	0.933	21	YÜKSEK	0.8983	32	YÜKSEK	-16	-17	-11
Slovenya	26,809	36	0.8446	YÜKSEK	0.905	9	0.874	25	ÇOK YÜKSEK	0.948	7	ÇOK YÜKSEK	0.9110	27	YÜKSEK	-18	-29	-20
Solomon A.	1,385	172	0.3970	ÇOK DÜŞÜK	0.606	139	0.491	157	DÜŞÜK	0.758	133	DÜŞÜK	0.6288	148	DÜŞÜK	-24	-39	-15
Sri Lanka	9,250	103	0.6839	ORTA	0.822	41	0.750	73	YÜKSEK	0.838	91	ORTA	0.7831	95	ORTA	18	-12	-4
Sudan	3,428	143	0.5339	DÜŞÜK	0.419	178	0.473	166	DÜŞÜK	0.648	169	ÇOK DÜŞÜK	0.6074	155	DÜŞÜK	3	26	14
Surinam	15,113	73	0.7580	ORTA	0.655	125	0.705	100	YÜKSEK	0.835	95	ORTA	0.8074	81	ORTA	-5	22	14
Suriye A.C.	5,771	123	0.6126	DÜŞÜK	0.706	104	0.658	118	ORTA	0.798	120	ORTA	0.7319	125	ORTA	2	-3	-5

Suudi Arab.	52,109	12	0.9450	ÇOK YÜKSEK	0.739	88	0.836	34	ÇOK YÜKSEK	0.872	56	YÜKSEK	0.8982	33	YÜKSEK	22	44	23
Svaziland	5,536	125	0.6063	DÜŞÜK	0.464	169	0.530	148	DÜŞÜK	0.689	153	DÜŞÜK	0.6596	143	DÜŞÜK	5	28	10
Tacikistan	2,424	157	0.4816	DÜŞÜK	0.766	68	0.607	133	ORTA	0.748	136	DÜŞÜK	0.6528	144	DÜŞÜK	3	-21	-8
Tanzanya	1,702	164	0.4282	ÇOK DÜŞÜK	0.557	150	0.488	159	DÜŞÜK	0.719	142	DÜŞÜK	0.6149	153	DÜŞÜK	-17	-22	-11
Tayland	13,364	80	0.7394	ORTA	0.705	105	0.722	89	YÜKSEK	0.849	80	ORTA	0.8097	78	ORTA	-9	0	2
Timor-Leste	9,674	99	0.6906	ORTA	0.557	151	0.620	128	ORTA	0.717	143	DÜŞÜK	0.7074	131	ORTA	15	44	12
Togo	1,129	179	0.3661	ÇOK DÜŞÜK	0.611	137	0.473	166	DÜŞÜK	0.675	157	DÜŞÜK	0.5643	170	ÇOK DÜŞÜK	-9	-22	-13
Tonga	5,316	127	0.6002	DÜŞÜK	0.828	36	0.705	100	YÜKSEK	0.799	119	ORTA	0.7279	128	ORTA	19	-8	-9
Trinidad Tb.	25,325	39	0.8360	YÜKSEK	0.702	108	0.766	64	YÜKSEK	0.862	68	YÜKSEK	0.8530	55	YÜKSEK	4	29	13
Tunus	10,440	93	0.7021	ORTA	0.741	86	0.721	90	YÜKSEK	0.851	78	ORTA	0.7976	88	ORTA	-12	-15	-10
Türkiye	18,391	60	0.7877	ORTA	0.731	96	0.759	69	YÜKSEK	0.835	94	ORTA	0.8183	71	ORTA	25	34	23
Türkmenitan	11,533	86	0.7172	ORTA	0.680	117	0.698	103	ORTA	0.821	105	ORTA	0.7838	94	ORTA	2	19	11
Uganda	1,335	173	0.3915	ÇOK DÜŞÜK	0.597	142	0.484	164	DÜŞÜK	0.671	158	DÜŞÜK	0.5708	168	DÜŞÜK	-6	-15	-10
Ukrayna	8,215	109	0.6659	ORTA	0.809	48	0.734	83	YÜKSEK	0.828	100	ORTA	0.7701	103	ORTA	17	-9	-3
Umman	42,191	18	0.9131	ÇOK YÜKSEK	0.671	121	0.783	56	YÜKSEK	0.854	74	ORTA	0.8753	43	YÜKSEK	18	56	31
Ürdün	11,337	89	0.7146	ORTA	0.778	61	0.745	77	YÜKSEK	0.831	97	ORTA	0.7894	91	ORTA	20	8	6
Uruguay	18,108	61	0.7853	ORTA	0.794	54	0.790	50	YÜKSEK	0.891	45	YÜKSEK	0.8531	54	YÜKSEK	-5	-16	-9
Vanuatu	2,652	153	0.4952	DÜŞÜK	0.767	67	0.616	131	ORTA	0.769	131	DÜŞÜK	0.6711	139	DÜŞÜK	0	-22	-8
Venezuela	17,067	64	0.7764	ORTA	0.751	79	0.764	67	YÜKSEK	0.868	63	YÜKSEK	0.8350	64	YÜKSEK	-4	-1	-1
Vietnam	4,892	133	0.5876	DÜŞÜK	0.693	113	0.638	121	ORTA	0.837	93	ORTA	0.7478	111	ORTA	-28	-40	-18
Yemen Cum.	3,945	140	0.5551	DÜŞÜK	0.450	171	0.500	154	DÜŞÜK	0.658	162	ÇOK DÜŞÜK	0.6213	151	DÜŞÜK	8	22	11
Yeni Zelanda	32,569	30	0.8740	YÜKSEK	0.947	2	0.910	7	ÇOK YÜKSEK	0.942	12	ÇOK YÜKSEK	0.9174	21	ÇOK YÜKSEK	5	-18	-9
Yunanistan	24,658	40	0.8320	YÜKSEK	0.874	20	0.853	29	ÇOK YÜKSEK	0.920	27	YÜKSEK	0.8883	36	YÜKSEK	-2	-13	-9
Zambiya	2,898	148	0.5086	DÜŞÜK	0.618	134	0.561	141	ORTA	0.650	168	ÇOK DÜŞÜK	0.5995	158	DÜŞÜK	27	20	10

Zimbabve	1,307	175	0.3883	ÇOK DÜŞÜK	0.623	132	0.492	156	DÜŞÜK	0.714	147	DÜŞÜK	0.5972	161	DÜŞÜK	-9	-28	-14
BÖLGE VE GELİR GRUPLARI																		
Ağır Borçlu Yoksul Ülkeler (HIPC)	1,898	XXVIII	0.4446	ÇOK DÜŞÜK						0.635	XXIX	ÇOK DÜŞÜK	0.5668	XXIX	ÇOK DÜŞÜK			
Alt Orta Gelirli Ülkeler	5,836	XXII	0.6143	DÜŞÜK						0.729	XXIII	DÜŞÜK	0.6882	XXIII	DÜŞÜK			
Arap Ülkeleri	15,991	X	0.7665	ORTA						0.774	XX	ORTA	0.7712	XVIII	ORTA			
Avrupa Birliği	32,667	VI	0.8745	YÜKSEK						0.938	II	YÜKSEK	0.9151	IV	ÇOK YÜKSEK			
Avrupa ve Orta Asya (GOÜ)	13,515	XII	0.7411	ORTA						0.845	XIV	ORTA	0.8079	XIII	ORTA			
Avrupa ve Orta Asya (Tüm Ülkeler)	26,129	IIIX	0.8407	YÜKSEK						0.904	VII	YÜKSEK	0.8814	VII	YÜKSEK			
Diğer Küçük Devletler	8,387	XX	0.6691	ORTA						0.737	XXII	DÜŞÜK	0.7124	XXII	ORTA			
Doğu Asya ve Pasifik (GOÜ)	10,405	XVIII	0.7016	ORTA						0.847	XIII	ORTA	0.7949	XV	ORTA			
Doğu Asya ve Pasifik (TÜ)	13,455	XIII	0.7405	ORTA						0.852	XII	ORTA	0.8121	XII	ORTA			
Düşük Gelirli Ülkeler	1,702	XXIX	0.4282	ÇOK DÜŞÜK						0.658	XXV	ÇOK DÜŞÜK	0.5758	XXVIII	DÜŞÜK			
Düşük ve Orta Gelirli Ülkeler	8,102	XXI	0.6638	ORTA						0.769	XXI	DÜŞÜK	0.7317	XX	ORTA			
En Az GÜ: BM Sınıflandırm ası	2,003	XXVII	0.4528	ÇOK DÜŞÜK						0.650	XXVI	ÇOK DÜŞÜK	0.5793	XXVII	DÜŞÜK			
Euro Bölgesi	35,618	V	0.8875	ÇOK YÜKSEK						0.949	I	ÇOK YÜKSEK	0.9270	I	ÇOK YÜKSEK			
Güney Asya	4,841	XXIV	0.5861	DÜŞÜK						0.705	XXIV	DÜŞÜK	0.6627	XXIV	DÜŞÜK			

Kuzey Amerika	50,637	I	0.9407	ÇOK YÜKSEK					0.919	V	YÜKSEK	0.9264	II	ÇOK YÜKSEK			
Latin Amerika ve Karayipler (GOÜ)	13,186	XV	0.7374	ORTA					0.857	XI	ORTA	0.8145	XI	ORTA			
Latin Amerika ve Karayipler (TÜ)	13,636	XI	0.7425	ORTA					0.859	X	ORTA	0.8172	IX	ORTA			
OECD Üyeleri	36,277	IV	0.8903	ÇOK YÜKSEK					0.910	VI	YÜKSEK	0.9030	VI	YÜKSEK			
Orta Gelirli Ülkeler	9,193	XIX	0.6829	ORTA					0.792	XIX	ORTA	0.7527	XIX	ORTA			
Ortadoğu ve Kuzey Afrika (GOÜ)	17,945	IX	0.7840	ORTA					0.812	XV	ORTA	0.8017	XIV	ORTA			
Ortadoğu ve Kuzey Afrika (TÜ)	11,872	XVII	0.7216	ORTA					0.802	XVI	ORTA	0.7729	XVII	ORTA			
Pasifik Küçük Ada Ülkeleri	5,064	XXIII	0.5928	DÜŞÜK					0.795	XVII	ORTA	0.7227	XXI	ORTA			
Sahra-Altı Afrika (GOÜ)	3,112	XXVI	0.5193	DÜŞÜK					0.640	XXVIII	ÇOK DÜŞÜK	0.5969	XXVI	DÜŞÜK			
Sahra-Altı Afrika (TÜ)	3,127	XXV	0.5200	DÜŞÜK					0.640	XXVII	ÇOK DÜŞÜK	0.5973	XXV	DÜŞÜK			
Üst Orta Gelirli Ülkeler	12,696	XVI	0.7317	ORTA					0.861	IX	YÜKSEK	0.8148	X	ORTA			
Yüksek Gelir: nonOECD	31,720	VII	0.8700	YÜKSEK					0.880	IIX	YÜKSEK	0.8762	IIX	YÜKSEK			
Yüksek Gelir: OECD	40,114	II	0.9055	ÇOK YÜKSEK					0.927	III	YÜKSEK	0.9190	III	ÇOK YÜKSEK			
Yüksek Gelirli Ülkeler	37,443	III	0.8951	ÇOK YÜKSEK					0.922	IV	YÜKSEK	0.9121	V	ÇOK YÜKSEK			
Dünya	13,323	XIV	0.7390	ORTA					0.795	XVIII	ORTA	0.7748	XVI	ORTA			

Not: BKHE sonuçlarının karşılaştırıldığı endeks sonuçları baz alınmıştır. Karşılaştırmalarda pozitif değerler ülkelerin ilgili GE, İGE ve GBKHE deki sıralamalarının BKHE'deki sıralamalara göre daha iyi sonuçlara, negatif değerler ise daha kötü sonuçlara sahip olduğunu göstermektedir.

EK 20: BKH ve Gelir Endeksi (GE) Çerçevesinde Ülkelerin Kalkınma Düzeyi Matrisi

BKH ENDEKS DEĞERLERİ VE KALKINMA DÜZEYLERİ	ÇOK YÜKSEK			YOK	YOK	YOK	(3 Ülke) İspanya, Slovenya, Yeni Zelanda,	(12 Ülke) Almanya, Avustralya, Belçika, Danimarka, Fransa, Hollanda, İsveç, İsviçre, İzlanda, Kanada, Lüksemburg, Norveç							
	1.0000	0.9800	0.9600												
YÜKSEK	0.9399	YOK	YOK	(18 Ülke) Arjantin, Brezilya, Çin, Meksika, Barbados, Belarus, Bulgaristan, Ekvador, Grenada, Hırvatistan, Karadağ, Kosta Rika, Küba, Mauritius, Romanya, Sırbistan, Uruguay, Venezuela	(22 Ülke) Güney Kore, Rusya, Bahamalar, Bahreyn, Çek C., Estonya, Güney Kıbrıs, İrlanda, İsrail, İtalya, Letonya, Litvanya, Macaristan, Malezya, Malta, Polonya, Portekiz, Saint Kitts, Şili, Slovak C., Trinidad ve Tobago, Yunanistan	(14 Ülke) Suudi Arabistan, ABD, Andorra, Avusturya, BAE, Birleşik Krallık, Brunei Darüsselam, Finlandiya, Hong Kong, Japonya, Katar, Kuveyt, Liechtenstein, Singapur									
	0.9200														
	0.9000														
	0.8700														
ORTA	0.8599	YOK	(14 Ülke) Bolivya, Filistin, Honduras, Kırgız C., Kiribati, Mikronezya, Moldova, Nikaragua, Özbekistan, Samoa, Sao Tome, Suriye, Tonga, Vietnam	(44 Ülke) Endonezya, Türkiye, Antigua ve Barbuda, Arnavutluk, Azerbaycan, Belize, Bhutan, Bosna Hersek, Botsvana, Cape Verde, Cezayir, Dominik C., Dominika, El Salvador, Ermenistan, Fas, Fiji, Filipinler, Guatemala, Gürcistan, Guyana, İran, Jamaika, Kazakistan, Kolombiya, Lübnan, Makedonya, Maldivler, Mısır, Moğolistan, Namibya, Palau, Panama, Paraguay, Peru, Saint Lucia, Saint Vincent, Sri Lanka, Surinam, Tayland, Tunus, Türkmenistan, Ukrayna, Ürdün	(2 Ülke) Libya, Seyşeller,	(1 Ülke) Umman									
	0.8400														
	0.8200														
	0.8000														
	0.7800														
DÜŞÜK	0.7699	(11 Ülke) Benin, Eritre, Gambiya, Komor Adaları, Malavi, Ruanda, Solomon Adaları, Tanzanya, Togo, Uganda, Zimbabve	(14 Ülke) Hindistan, Bangladeş, Gana, Kamboçya, Kamerun, Kenya, Kongo C., Lao PDR, Myanmar, Nepal, Senegal, Svaziland, Tacikistan, Vanuatu	(4 Ülke) Güney Afrika, Gabon, Irak, Timor-Leste	(1 Ülke) Ekvator Ginesi	YOK									
	0.7400														
	0.7200														
	0.7000														
	0.6700														
ÇOK DÜŞÜK	0.6599	(16 Ülke) Afganistan, Burkina Faso, Burundi, Chad, Etiyopya, Gine, Gine Bissau, Haiti, Kongo Dem. C., Liberya, Madagaskar, Mali, Mozambik, Nijer, O Afrika C., Sierra Leone	(10 Ülke) Cibuti, Fildişi, Lesotho, Moritanya, Nijerya, Pakistan, Papua Yeni Gine, Sudan, Yemen, Zambiya	(1 Ülke) Angola	YOK	YOK									
	0.6200														
	0.5800														
	0.5400														
	0.5000														
BKH & GELİR ENDEKSİ MATRİSİ	0.2000	0.3300	0.4599	0.4700	0.5400	0.6199	0.6300	0.7150	0.7999	0.8100	0.8450	0.8799	0.8900	0.9450	1.0000
	ÇOK DÜŞÜK			DÜŞÜK			ORTA			YÜKSEK			ÇOK YÜKSEK		
GELİR ENDEKS DEĞERLERİ VE GELİR DÜZEYLERİ															

EK 21: Türkiye'nin Ağırlıklı Ortalamayla Hesaplanan BKH Endeks Sonuçlarının BKH Başarı Düzeyi Sonuçlarıyla Karşılaştırılması ve Gerekli Büyüme (İyileşme) Oranlarının Belirlenmesi

İLGİLİ AMAÇ/HEDEF/GÖSTERGE	Ülke Sayısı	BKH Endeks	BKH Sıra	BKH KALKINMA DÜZEYİ	Endeks * (g) %	Endeks ** (G) %	Endeks *** (g-G) %	BKH BAŞARI DEĞER	BKH BAŞARI SIRA	BKH BAŞARI DÜZEY	Başarı * (g)	Başarı ** (G) %	Başarı *** (g-G) %	SIRA FARKI ****
BKH GENEL (TÜM AMAÇLARIN AĞIRLIKLILIKLI ORTALAMASIYLA)	187	0.842	97	ORTA	0.38	4.79	-4.41	79.500	88	KISMEN BAŞARILI	0.68	8.68	-8.00	-9
AMAÇ 1: YOKSULLUK VE AÇLIĞIN ORTADAN KALDIRILMASI	187	0.813	100	ORTA	0.56	5.90	-5.34	76.812	160	KISMEN BAŞARISIZ	1.57	10.91	-9.34	60
Hedef 1 (1A): 1990 ile 2015 yılları arasında günlük geliri bir doların altında olan nüfusu yarıya indirmek	173	0.826	109	ORTA	0.00	4.89	-4.89	75.025	156	KISMEN BAŞARILI	2.28	14.55	-12.27	47
1-(1.1) Günlük geliri 1 doların (SGP) altında olan nüfusun oranı	169	0.984	79	ÇOK YÜKSEK	0.11	0.14	-0.03	98.624	139	ÇOK BAŞARILI	-4.46	-4.12	-0.34	60
2-(1.2)Yoksulluk Açığı Oranı	133	0.991	47	ÇOK YÜKSEK	0.06	0.29	-0.23	50.240	126	KISMEN BAŞARILI	-20.16	-5.17	-14.99	79
3-(1.3) En yoksul yüzde 20'lik nüfusun toplam tüketimden aldığı pay	108	0.480	73	DÜŞÜK	-0.29	19.82	-20.11	59.625	97	KISMEN BAŞARISIZ	-0.24	13.52	-13.77	24
Hedef 2 (1.B): Kadınlar ve gençler dahil herkes için tam ve verimli istihdam sağlamak	180	0.691	112	DÜŞÜK	1.68	15.26	-13.57	80.388	91	KISMEN BAŞARILI	2.12	9.83	-7.71	-21
4-(1.4) Çalışan kişi başına gelir düzeyindeki artış oranı	121	0.558	41	ORTA	1.36	23.22	-21.86	80.495	34	BAŞARILI	1.29	9.00	-7.71	-7
5-(1.5) İstihdam Edilenlerin 15+ Nüfus İçindeki Oranı	170	0.742	137	ORTA	1.99	13.12	-11.14	78.120	151	KISMEN BAŞARISIZ	1.99	11.21	-9.23	14
7-(1.7) Kendi hesabına çalışanların ve aile çalışanı olarak katkısı olanların toplam istihdam içerisindeki payı	153	0.714	91	ORTA	1.32	13.21	-11.89	84.269	38	BAŞARILI	-7.61	-2.40	-5.22	-53
Hedef 3 (1.C): 1990 ile 2015 yılları arasında açlıkla karşı karşıya olan nüfusun oranını yarıya indirmek	186	0.969	69	ÇOK YÜKSEK	0.14	0.94	-0.80	78.276	114	KISMEN BAŞARILI	0.08	8.59	-8.51	45
8-(1.8) Beş yaş altındaki çocuklar arasında düşük ağırlıklı çocuk oranı	157	0.962	36	YÜKSEK	0.22	1.51	-1.29	100.000	50	ÇOK BAŞARILI	-3.14	13.70	-16.84	14
9-(1.9) Asgari besleyici enerji tüketiminin altında kalan nüfusun oranı	173	0.975	79	YÜKSEK	0.05	0.67	-0.62	51.702	155	KISMEN BAŞARISIZ	-15.49	-0.34	-15.15	76

AMAÇ 2: HERKESİN TEMEL EĞİTİM ALMASINI SAĞLAMAK	187	0.977	37	ÇOK YÜKSEK	0.04	0.62	-0.58	98.088	37	ÇOK BAŞARILI	0.10	0.75	-0.65	0
Hedef 4 (2.A): 2015 yılına kadar dünyanın her yerindeki kız ve erkek çocukların, ilköğretimi eksiksiz olarak tamamlamasını sağlamak	187	0.977	37	ÇOK YÜKSEK	0.04	0.62	-0.58	98.088	37	ÇOK BAŞARILI	0.10	0.75	-0.65	0
10-(2.1) İlköğretimde Net Okullaşma Oranı	180	0.979	42	ÇOK YÜKSEK	-0.03	0.50	-0.53	98.322	42	ÇOK BAŞARILI	-0.02	0.40	-0.42	0
11-(2.2) İlköğretimde 1. Sınıfa Başlayan öğrenciler arasından son sınıfa ulaşanların oranı	175	0.959	54	YÜKSEK	0.08	1.14	-1.05	96.484	54	BAŞARILI	0.07	0.97	-0.90	0
12-(2.3) 15-24 Yaş Grubunda Okur-Yazarlık Oranı	156	0.988	53	ÇOK YÜKSEK	0.08	0.38	-0.29	98.991	53	ÇOK BAŞARILI	0.07	0.33	-0.25	0
AMAÇ 3: KADINLARIN DURUMUNU GÜÇLENDİRMEK VE TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİNİ SAĞLAMAK	187	0.681	141	DÜŞÜK	0.64	10.77	-10.13	66.911	146	KISMEN BAŞARISIZ	0.61	15.02	-14.42	5
Hedef 5 (3.A): Toplumsal cinsiyet eşitsizliğini ilk ve orta öğretimde tercihen 2005 yılına kadar ve eğitimin her düzeyinde 2015 yılına kadar ortadan kaldırmak	187	0.681	141	DÜŞÜK	0.64	10.77	-10.13	66.911	146	KISMEN BAŞARISIZ	0.61	15.02	-14.42	5
13-(3.1) İlk, orta ve yükseköğretimde cinsiyet oranı (a, b ve c ortalaması)	187	0.919	130	YÜKSEK	0.68	2.79	-2.10	92.872	131	BAŞARILI	0.62	2.42	-1.80	1
14-(3.2) Tarım dışı sektörlerde ücretli olarak çalışan kadınların oranı	187	0.440	156	DÜŞÜK	0.68	23.59	-22.92	48.280	156	KISMEN BAŞARISIZ	0.57	20.65	-20.08	0
15-(3.3) Parlamentoda kadın milletvekillerinin oranı	183	0.411	116	DÜŞÜK	0.35	55.90	-55.55	28.800	116	BAŞARISIZ	0.35	86.34	-85.99	0
AMAÇ 4: ÇOCUK ÖLÜMLERİNİ AZALTMAK	187	0.966	51	YÜKSEK	0.23	1.39	-1.16	99.038	15	ÇOK BAŞARILI	0.00	0.32	-0.32	-36
Hedef 6 (4.A): 1990 ve 2015 Yılları Arasında Beş Yaş Altı Çocukların Ölümünün 2/3 Oranında Azaltılması	187	0.966	51	YÜKSEK	0.23	1.39	-1.16	99.038	15	ÇOK BAŞARILI	0.00	0.32	-0.32	-36
16-(4.1) Beş Yaş Altı Ölüm Hızı	186	0.970	70	YÜKSEK	0.26	1.27	-1.02	100.000	5	ÇOK BAŞARILI	-5.82	20.05	-25.87	-65
17-(4.2) Bebek Ölüm Hızı	187	0.948	68	YÜKSEK	0.46	2.24	-1.79	100.000	6	ÇOK BAŞARILI	-5.93	14.68	-20.61	-62
18-(4.3) Bir Yaşındaki Çocukların Kızamığa karşı Tam Aşılı Olma Oranı	185	0.977	38	YÜKSEK	0.00	0.77	-0.77	98.000	38	BAŞARILI	0.00	0.68	-0.68	0

AMAÇ 5: ANNE SAĞLIĞINI İYİLEŞTİRMEK	187	0.901	94	YÜKSEK	0.13	2.78	-2.65	79.683	40	KISMEN BAŞARILI	0.76	8.68	-7.92	-54	
Hedef 7 (5.A): 1990 ve 2015 Yılları Arasında Gebelik, Doğum ve Lohusalık Sırasında Meydana Gelen Anne Ölümünün ¼ Oranında Azaltılması	187	0.978	73	ÇOK YÜKSEK	0.20	0.76	-0.56	98.053	19	ÇOK BAŞARILI	0.18	0.84	-0.66	-54	
19-(5.1) Anne ölüm Oranı	180	0.991	37	ÇOK YÜKSEK	0.15	0.38	-0.23	100.000	11	ÇOK BAŞARILI	-10.13	-2.32	-7.81	-26	
20-(5.2) Eğitilmiş Sağlık Personeli Tarafından Yapıtılan Doğumların Oranı	186	0.963	99	ÇOK YÜKSEK	0.27	1.22	-0.95	96.474	99	ÇOK BAŞARILI	0.26	1.16	-0.90	0	
Hedef 8 (5.B): 2015 yılına kadar üreme sağlığında evrensel erişimin sağlanması	187	0.834	91	ORTA	0.05	4.70	-4.66	0.834	99	ORTA	1.09	12.05	-10.97	8	
21-(5.3) Gebeliğin önlenmesindeki korunma yaygınlık oranı	187	0.884	58	YÜKSEK	0.49	3.63	-3.14	88.655	58	BAŞARILI	0.48	3.55	-3.07	0	
22-(5.4) Genç nüfustaki doğum oranı	187	0.892	73	YÜKSEK	0.85	3.78	-2.93	62.735	46	KISMEN BAŞARILI	-15.99	-5.61	-10.38	-27	
23-(5.5) Doğum Öncesi Bakım (Doğumdan önce En az 1 ve 4 kez doktor ziyareti)	167	0.956	100	YÜKSEK	0.26	1.39	-1.13	96.278	100	BAŞARILI	0.22	1.18	-0.95	0	
24-(5.6) Aile planlamasında karşılanmayan ihtiyaç	124	0.467	98	DÜŞÜK	-3.38	16.87	-20.25	10.449	123	BAŞARISIZ	-3.37	41.24	-44.61	25	
AMAÇ 6: HIV/AIDS SITMA VE DİĞER SALGIN HASTALIKLARLA MÜCADELE	187	0.885	60	YÜKSEK	0.01	3.11	-3.10	86.778	25	BAŞARILI	0.26	5.11	-4.85	-35	
Hedef 9 (6.A): 2015 Yılına Gelindiğinde HIV/AIDS Oranını Yarıya İndirmek ve daha sonra Yayılımını Durdurmuş Olmak ve Geriletmeye Başlamak	180	0.844	77	ORTA	0.12	5.96	-5.84	77.474	35	KISMEN BAŞARILI	0.23	9.13	-8.90	-42	
25-(6.1) 15-24 Yaşlarındaki Nüfusta HIV'nin Yaygınlık Oranı	175	1.000	16	ÇOK YÜKSEK	0.00	0.00	0.00	100.000	37	ÇOK BAŞARILI	0.00	0.00	0.00	21	
26-(6.2) En Son Yüksek Riskli Cinsel İlişkide Kondom Kullanımı	171	0.511	82	ORTA	0.63	26.04	-25.42	51.195	82	KISMEN BAŞARILI	0.62	25.95	-25.32	0	
Hedef 11 (6.C): 2015 Yılına Gelindiğinde Sıtmanın ve Diğer Hastalıkların Oranını Yarıya İndirmek ve daha sonra Yayılımını Durdurmuş Olmak ve Geriletmeye Başlamak	187	0.916	43	YÜKSEK	-0.07	2.16	-2.22	92.488	36	BAŞARILI	0.28	2.92	-2.64	-7	
33-(6.9) Tüberküloz Yaygınlık Oranı ve Tüberkülozla İlişkili Ölüm Hızları	186	0.976	51	ÇOK YÜKSEK	0.25	1.04	-0.79	100.000	30	ÇOK BAŞARILI	0.25	1.02	-0.77	-21	
34-(6.10) Doğrudan Gözlenen Tedavi Kısa Dönemli Kursu Sırasında Bulunan ve Tedavi Edilen Tüberküloz Vakalarının Oranı	187	0.886	74	ORTA	-0.22	2.82	-3.04	89.200	74	KISMEN BAŞARILI	-	0.21269	2.669	-2.88	0

AMAÇ 7: ÇEVRESEL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİN SAĞLANMASI	187	0.701	109	ORTA	0.03	9.32	-9.29	79.619	107	KISMEN BAŞARILI	0.49	8.42	-7.93	-2
Hedef 12 (7.A): Sürdürülebilir kalkınma ilkelerini ülke politikaları ve programları ile bütünleştirmek ve çevresel kaynakların yok oluşunu tersine çevirmek	187	0.742	143	ORTA	-0.19	5.97	-6.16	73.447	91	KISMEN BAŞARILI	-0.05	10.78	-10.83	-52
35-(7.1) Ormanların kapladığı alan	186	0.375	125	ORTA	0.23	28.04	-27.81	99.506	27	ÇOK BAŞARILI	0.23	0.35	-0.12	-98
36-(7.2) Kişi başına ve Her 1 dolarlık GDP (SGP) başına CO2 miktarı	186	0.881	119	ORTA	-0.26	2.29	-2.55	43.211	140	KISMEN BAŞARISIZ	-0.26	2.29	-2.55	21
Hedef 13 (7.B): Biyoçeşitlilik kayıplarının azaltılması, 2010 itibarıyla kayıp oranında önemli düşüşler gerçekleşmesi	186	0.066	160	ÇOK DÜŞÜK	2.17	154.95	-	64.388	137	KISMEN BAŞARILI	2.17	19.15	-16.98	-23
40-(7.6) Koruma altındaki karasal ve deniz alanların oranı	186	0.066	160	ÇOK DÜŞÜK	2.17	154.95	-152.78	64.388	137	KISMEN BAŞARILI	2.17	19.15	-16.98	-23
Hedef 14 (7.C): 2015 yılına kadar güvenli içe suyuna ve temel atık sistemine erişimi olmayan nüfusun yarı yarıya azaltılması	184	0.967	60	ÇOK YÜKSEK	0.18	1.02	-0.84	100.000	34	ÇOK BAŞARILI	0.03	0.03	0.00	-26
42-(7.8) İyileştirilmiş su kaynaklarına sürdürülebilir ulaşımı sağlanmış nüfusun oranı, kentsel ve kırsal	183	0.996	49	ÇOK YÜKSEK	0.01	0.10	-0.10	100.000	29	ÇOK BAŞARILI	-1.80	0.01	-1.81	-20
43-(7.9) İyileştirilmiş atık su yönetimine ulaşımı olan kentsel nüfusun oranı	182	0.923	76	YÜKSEK	0.46	2.50	-2.04	100.000	42	ÇOK BAŞARILI	0.21	0.43	-0.23	-34
Hedef 15 (7.D): 2020 yılına kadar gecekonduda yaşayan en az 100 milyon kişinin yaşamlarında belirgin bir iyileşmenin sağlanması	155	0.870	54	YÜKSEK	0.06	2.40	-2.34	56.934	78	KISMEN BAŞARILI	-9.29	-0.36	-8.93	24
44-(7.10) Gecekonduda yaşayan kentsel nüfusun oranı	155	0.870	54	YÜKSEK	0.06	2.40	-2.34	56.934	78	KISMEN BAŞARILI	-9.29	-0.36	-8.93	24
AMAÇ 8: KALKINMA İÇİN KÜRESEL ORTAKLIKLAR GELİŞTİRME	187	0.752	110	ORTA	2.20	9.74	-7.54	49.696	161	KISMEN BAŞARISIZ	2.61	29.55	-26.93	51
Hedef 16 (8.A & 8.B & 8.C & 8.D):	187	0.798	124	ORTA	0.03	8.77	-8.74	46.519	135	KISMEN BAŞARISIZ	2.81	8.76	-5.95	11
RESMİ KALKINMA YARDIMLARINA (ODA) İLİŞKİN GÖSTERGELER														
45-(8.1) OECD/DAC donör ülkelerinin GSMH'nin yüzdesi olarak toplam ve en az gelişmiş ülkelere yönelik Net Resmi Kalkınma Yardımı (ODA)	29	0.597	22	ORTA	2.86	20.84	-17.98	25.571	22	KISMEN BAŞARISIZ	2.86	60.28	-57.42	0
48-(8.4) Kara ile çevrili ülkelerin aldıkları ODA'nın GSMH'larına oranı & 49-(8.5) Küçük ada ülkelerinin aldıkları ODA'nın GSMH'larına oranı	186	0.926	96	YÜKSEK	-0.89	1.03	-1.92	7.557	91	KISMEN BAŞARISIZ	18.69	121.38	-102.68	-5

PİYASAYA ERİŞİME İLİŞKİN GÖSTERGELER														
50-(8.6) Gelişmiş ülkelerin gelişmekte olan ve az gelişmiş ülkelerden yaptıkları toplam ithalatın (silahlar hariç olmak üzere miktar) oranı (gümrüksüz)	139	0.947	97	YÜKSEK	-0.22	1.13	-1.35	94.780	97	BAŞARILI	0.00	0.01	-0.01	0
BORÇLARIN SÜRDÜREBİLİRLİĞİ İLE İLGİLİ GÖSTERGELER														
56-(8.12) Mal ve hizmetlerin ihracının yüzdesi olarak borç servisi	123	0.724	103	DÜŞÜK	15.33	26.99	-11.67	58.169	60	KISMEN BAŞARILI	-31.32	-16.48	-14.84	-43
Hedef 21 (8.F): Başta bilgi ve iletişim olmak üzere yeni teknolojilerden yararlanmak için özel sektör ile işbirliği içinde olmak	187	0.673	96	ORTA	1.01	15.36	-14.35	52.506	141	KISMEN BAŞARISIZ	0.60	24.70	-24.10	45
58-(8.14) 100 kişi başına düşen sabit telefon hattı	187	0.285	93	DÜŞÜK	-8.55	39.84	-48.39	29.177	161	KISMEN BAŞARISIZ	-8.32	39.04	-47.36	68
59-(8.15) 100 kişi başına düşen cep telefonu abonesi sayısı	187	0.942	132	YÜKSEK	1.53	3.27	-1.74	62.819	132	KISMEN BAŞARILI	1.52	18.20	-16.68	0
60-(8.16) 100 kişi başına düşen internet kullanıcı sayısı	187	0.666	92	ORTA	5.48	21.06	-15.58	66.617	92	KISMEN BAŞARILI	5.47	21.02	-15.55	0

* g_{it} = Türkiye'nin i . değişkeni için kalan t döneminde tahmini yıllık ortalama büyüme-iyileşme- oranını (ülkenin kalan yıllarda, genellikle 2013-2015 dönemi, tahmini ortalama yıllık büyüme oranını) göstermektedir.

** G_{it} = Türkiye'nin i . değişkeni için kalan t döneminde hedefe ulaşması için gerekli yıllık ortalama büyüme-iyileşme- oranını (ülkenin kalan yıllarda, genellikle 2013-2015 dönemi, hedefe ulaşması için gerekli ortalama yıllık büyüme oranını) göstermektedir.

*** $g_{it} - G_{ijt}$ = Türkiye'nin i . değişkeni için kalan t döneminde hedefe ulaşması için gerekli performans artışı, büyüme-iyileşme, oranı (ülkenin 2015 hedefini gerçekleştirmek için gerekli performans artış oranını) göstermektedir.

**** **Endeks ve Başarı Sıra Farkı:** Karşılaştırmalarda Türkiye'nin Endeks sıralaması baz alınmıştır. Karşılaştırmalarda pozitif değerler Türkiye'nin BKH Endeks (Kalkınma Düzeyi) sıralamasının BKH Başarı Düzeyi sıralamasına göre daha iyi sonuçlara, negatif değerler ise daha kötü sıralamaya sahip olduğunu göstermektedir.

EK 22: Etik Kurul İzin Muafiyeti Formu

**HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEZ ÇALIŞMASI ETİK KURUL İZİN MUAFİYETİ FORMU**

**HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MALİYE ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA**

Tarih: 20/05/2015

Tez Başlığı / Konusu: Binyıl Kalkınma Hedefleri ve Yoksul Odaklı Büyüme: Yükselen Ekonomiler Üzerine Ampirik Bir Analiz

Yukarıda başlığı/konusu gösterilen tez çalışmam:

1. İnsan ve hayvan üzerinde deney niteliği taşımamaktadır,
2. Biyolojik materyal (kan, idrar vb. biyolojik sıvılar ve numuneler) kullanılmasını gerektirmemektedir.
3. Beden bütünlüğüne müdahale içermemektedir.
4. Gözlemsel ve betimsel araştırma (anket, ölçek/skala çalışmaları, dosya taramaları, veri kaynakları taraması, sistem-model geliştirme çalışmaları) niteliğinde değildir.

Hacettepe Üniversitesi Etik Kurullar ve Komisyonlarının Yönergelerini inceledim ve bunlara göre tez çalışmamın yürütülebilmesi için herhangi bir Etik Kuruldan izin alınmasına gerek olmadığını; aksi durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

20/05/2015

Adı Soyadı: ERGÜL HALIŞÇELİK
Öğrenci No: N09241204
Anabilim Dalı: MALİYE
Programı: DOKTORA
Statüsü: Y.Lisans Doktora Bütünleşik Dr.

DANIŞMAN GÖRÜŞÜ VE ONAYI

Tez çalışması tarafımda incelenmiş ve Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü tarafından istenilen etik kurallarına uygun olarak hazırlandığı kanaatine varılmıştır.

(Prof. Dr. Necmiddin BAĞDADIÖĞLU)

Detaylı Bilgi: <http://www.sosyalbilimler.hacettepe.edu.tr>
Telefon: 0-312-2976860 Faks: 0-3122992147 E-posta: sosyalbilimler@hacettepe.edu.tr

EK 23: Orjinallik Raporu

**HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
DOKTORA TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU**

**HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MALİYE ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA**

Tarih: 20/05/2015

Tez Başlığı / Konusu: Binyıl Kalkınma Hedefleri ve Yoksul Odaklı Büyüme: Yükselen Ekonomiler Üzerine Ampirik Bir Analiz

Yukarıda başlığı/konusu gösterilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 195 sayfalık kısmına ilişkin 18/05/2015 tarihinde tez danışmanım tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orjinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 8 'dir.

Uygulanan filtrelemeler:

- 1- Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç,
- 2- Kaynakça hariç
- 3- Alıntılar hariç/dâhil
- 4- 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Çalışması Orjinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve bu Uygulama Esasları'nda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygularıyla arz ederim.

20/05/2015

Adı Soyadı: ERGÜL HALIŞÇELİK
Öğrenci No: N09241204
Anabilim Dalı: MALİYE
Programı: DOKTORA
Statüsü: Y.Lisans Doktora Bütünleşik Dr.

DANIŞMAN ONAYI

UYGUNDUR.

(Prof. Dr. Necmiddin BAĞDADIOĞLU)

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Ergül HALİSÇELİK
Doğum Yeri ve Tarihi : Yumurtalık-ADANA/23.11.1973

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : Çukurova Üniversitesi İ.İ.B.F İktisat Lisansı
(1996 yılı mezunları arasında bölüm birincisi olarak mezun olunmuştur)

Yüksek Lisans Öğrenimi :
▪ Carnegie Mellon University Heinz School of Public Policy and Management
Kamu Politikası ve Yönetimi Yüksek Lisansı (MSPPM)
▪ Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü:
Ekonomi Yüksek Lisans (MSE)

Bildiği Yabancı Diller : İngilizce

Bilimsel Faaliyetleri :
▪ Pareto Optimumu Çerçevesinde Keynes'den Piketty'e Liberallerin Devletçi Politika Açmazları, Mülkiye İktisadi ve Sosyal Araştırmalar Merkezi (MİSAM), Politika Öneri Raporu, Rapor # 1, Kasım 11, 2014 (& Gürkan Ateş)
▪ Project Cycle and Cost-Benefit Analysis of World Bank Financed Projects, Mülkiye İktisadi ve Sosyal Araştırmalar Merkezi (MİSAM), Araştırma Raporu, Rapor # 1, Kasım 14, 2014.
▪ Transformation of the Turkish Economy: an overview. T. Çetin & F. Oğuz (eds.), Regulation and Competition in the Turkish Banking and Financial Markets. Nova Science Publishers, New York, 2012, (& Prof. Dr. Necmiddin Bağdadioğlu)
▪ Project of Delivering Free Coal to the Poor Families: Policy Recommendation to General Directorate of Coal Industry in Turkey, Operations Research Project, H. John Heinz III School of Public Policy and Management, Carnegie Mellon University, December 2006, (& Aykut Erdoğan, Mete Demirci)
▪ The World Bank and the European Union's Cooperation on China, Globalization and its Implications, The Heinz School Review Volume 3, Issue 1, Mart 15, 2006

İş Deneyimi

- Projeler** :
- A Case Study of World Bank Projects in Turkey: An Evaluation of Borrowed Funds and Project Implementation, Systems Synthesis Project, H. John Heinz III School of Public Policy and Management, Carnegie Mellon University, Spring 2007
 - Cooperation of the International Funding Organizations for Developing Countries:The Case of Turkey: Improving the economy, efficiency effectiveness of the IMF, World Bank and EU funds in a country by coordinating their activities, Proje Kooordinatörü, Heinz College, Carnegie Mellon University, Mayıs 2009
- Çalıştığı Kurumlar** :
- Çukurova Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi: *Ekonomi Politikası Ana Bilim Dalı'nda Araştırma Görevlisi, Adana, 1997*
 - Carnegie Mellon University Heinz College: *Kalkınmanın Finansmanı Dersinin Misafir Eğitmeni, Pittsburgh, ABD, 2009*
 - Hazine Müsteşarlığı Hazine Kontrolörleri Kurulu *Hazine Başkontrolörü (1997-)*

İletişim

E-Posta Adresi : ergul.haliscelik@hazine.gov.tr & ehcelik@gmail.com

Tarih 4 Mayıs 2015